

Klasa I

Edukacja polonistyczna

Porozumiewanie się i kultura języka – mówienie i słuchanie

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń:

- Nie słucha uważnie wypowiedzi innych.
- Nie zawsze w jasny sposób komunikuje swoje spostrzeżenia, potrzeby, odczucia.
- Nie zawsze w kulturalny sposób zwraca się do rozmówcy.
- Często mówi nie na temat
- Nie zadaje pytań, niechętnie odpowiada na pytania innych osób.
- Rzadko uczestniczy w rozmowie na tematy związane z życiem rodzinnym, życiem szkolnym.
- Nie stosuje grzecznościowych form w wypowiedziach.
- Nie potrafi ułożyć w kolejności historyjki obrazkowej.
- Niechętnie bierze udział w scenkach dramatycznych i autoprezentacjach.
- Ma problemy z zapamiętaniem nowo poznanego słownictwa.
- Nie dba o kulturę wypowiedzi, w większości przypadków nie zwraca się do rozmówcy.
- Nie potrafi zilustrować zachowania bohatera literackiego.
- Nie rozumie znaczenia rekwizytu i możliwości wykorzystania go w odgrywanej scenie.
- Wymaga pomocy nauczyciela przy odtwarzaniu z pamięci krótkich, prostych tekstów dla dzieci.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń:

- Nie zawsze uważnie słucha wypowiedzi innych.
- Stara się komunikować w jasny sposób swoje spostrzeżenia, potrzeby.
- Wypowiadając się, często popełnia błędy w artykulacji.
- Potrzebuje dodatkowych, ukierunkowanych pytań w rozmowach na tematy związane z życiem rodzinnym i szkolnym.
- Omawia ilustracje do tekstu tylko z pomocą nauczyciela.
- Najczęściej w kulturalny sposób zwraca się do rozmówcy.
- Stara się mówić na temat.
- Podejmuje próby zadawania pytań i udzielania odpowiedzi na pytania innych osób, lecz nie zawsze są one adekwatne do sytuacji.
- Wymaga zachęty do uczestnictwa w rozmowie na tematy związane z życiem rodzinnym, życiem szkolnym.
- Wymaga przypomnień dotyczących grzecznościowych form wypowiedzi.

- Potrzebuje pomocy nauczyciela przy opowiadaniu historyjek obrazkowych i ustalaniu kolejności wydarzeń.
- Nie formułuje tekstu życzeń i zaproszenia.
- Bierze udział w wybranych scenkach dramatycznych i autoprezentacjach.
- Nie potrafi posługiwać się rekwizytem w scenkach.
- Wymaga przypomnień nowo poznanego słownictwa przy omawianych treściach.
- Stara się mówić na temat.
- Wymaga przypomnień dotyczących stosowania form wypowiedzi.
- Potrzebuje wzoru, aby naśladować zachowania bohatera literackiego.
- Po wyjaśnieniu umownego znaczenia rekwizytu, podejmuje próby wykorzystania go w odgrywanej scenie.
- Ma trudności z odtwarzaniem tekstów z pamięci.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń:

- Obdarza uwagę dzieci i dorosłych, słucha ich wypowiedzi, chce zrozumieć, co przekazują.
- Wypowiadając się, nie zawsze stosuje poprawną artykulację.
- Komunikuje w jasny sposób swoje spostrzeżenia, potrzeby, odczucia.
- W kulturalny sposób zwraca się do rozmówcy.
- Wypowiada się na różne tematy poprawnie skonstruowanymi zdaniami pojedynczymi.
- Rzadko uczestniczy w rozmowach na tematy związane z życiem rodzinnym i szkolnym.
- Potrzebuje dodatkowych wskazówek, żeby omówić ilustracje do omawianego tekstu.
- Dostosowuje ton głosu do sytuacji.
- Mówi na temat i zadaje pytania.
- Odpowiada na pytania innych osób.
- Stosuje podstawowe formy grzecznościowe w wypowiedziach.
- Opowiada historyjki obrazkowe, ustala kolejność wydarzeń.
- Opowiada o przeczytanych lekturach.
- Formułuje życzenia i zaproszenia, korzystając z pomocy nauczyciela.
- Bierze udział w niektórych scenkach dramatycznych i autoprezentacjach.
- Rozumie umowne znaczenie rekwizytu i umie się nim posłużyć w wybranej scenie.
- Poszerza słownictwo oraz struktury językowe, wykorzystując omawiane treści.
- Na ogół mówi na temat.
- W większości przypadków stosuje zwroty grzecznościowe.
- Ilustruje mimiką, ruchem zachowanie bohatera literackiego.
- Rozumie umowne znaczenie rekwizytu.
- Umie posłużyć się rekwizytem w odgrywanej scenie.
- Odtwarza z pamięci krótkie teksty dla dzieci.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń:

- Słucha wypowiedzi innych, rozumie, co przekazują.

- Wypowiadając się, stosuje poprawną artykulację.
- Komunikuje w jasny sposób swoje odczucia, potrzeby i spostrzeżenia.
- W kulturalny sposób zwraca się do rozmówcy.
- Uczestniczy w rozmowach, nie przerywa wypowiedzi innych.
- Poprawnie zadaje pytania i odpowiada na pytania innych.
- Dostosowuje ton głosu do sytuacji.
- Swobodnie wypowiada się na różne tematy, używając poprawnie skonstruowanych zdań pojedynczych.
- Uczestniczy w rozmowach na tematy związane z życiem rodzinnym i szkolnym.
- Potrafi wypowiadać się na temat omawianego tekstu literackiego.
- Stara się w zrozumiały sposób wyrażać swoje potrzeby, odczucia lub spostrzeżenia.
- Poprawnie zadaje pytania.
- Stara się dbać o kulturę wypowiedzi.
- Stosuje grzecznościowe formy wypowiedzi.
- Opowiada historyjki obrazkowe, ustala kolejność wydarzeń.
- Dzieli się wrażeniami z przeczytanych lektur.
- Formułuje proste życzenia i zaproszenia.
- Bierze udział w scenkach dramatycznych i autoprezentacjach.
- Rozumie umowne znaczenie rekwizytu i umie się nim posłużyć w odgrywanej scenie.
- Poszerza zasób słownictwa oraz struktur językowych, wykorzystując omawiane treści.
- Stosuje grzecznościowe formy wypowiedzi.
- Odtwarza teksty z pamięci: wiersze, rymowanki, fragmenty prozy.
- Potrafi ilustrować mimiką, gestem i ruchem zachowania bohatera literackiego.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń:

- Zawsze uważnie słucha wypowiedzi innych i rozumie, co przekazują.
- Wypowiadając się, zawsze stosuje poprawną artykulację.
- Świadomie i w jasny sposób komunikuje swoje spostrzeżenia, potrzeby, odczucia.
- Zawsze w kulturalny sposób zwraca się do rozmówcy.
- Aktywnie uczestniczy w rozmowach, nie przerywa wypowiedzi innych.
- Samodzielnie i poprawnie zadaje pytania i odpowiada na pytania innych.
- Zawsze swobodnie wypowiada się na różne tematy, używając poprawnie skonstruowanych zdań złożonych.
- Aktywnie uczestniczy w rozmowach na tematy związane z życiem rodzinnym i szkolnym.
- Zawsze w zrozumiały sposób wyraża swoje potrzeby, odczucia lub spostrzeżenia.
- Zna zasady kulturalnego prowadzenia rozmowy i przestrzega ich.
- Buduje kilkuzdaniową wypowiedź na dany temat.
- Układa pytania otwarte i zamknięte; na pytania innych odpowiada pełnymi zdaniami.
- Odpowiednio wyraża głosem emocje.

- Zawsze stosuje grzecznościowe formy wypowiedzi.
- Tworzy i opowiada historyjki obrazkowe, ustala kolejność ich wydarzeń, uzasadnia wybór.
- Opowiada o wrażeniach z przeczytanych lektur.
- Samodzielnie formułuje proste życzenia i zaproszenia.
- Samodzielnie tworzy scenki dramatowe i autoprezentacje.
- Bogaci zasób słownictwa i struktury językowe oraz wykorzystuje je.
- Zawsze mówi na temat i bezpośrednio zwraca się do rozmówcy.
- Zawsze stosuje odpowiednie, grzecznościowe formy wypowiedzi.
- Mówi teksty z pamięci z odpowiednią intonacją i barwą głosu.
- Pracuje w grupie nad przedstawieniem teatralnym.
- Właściwie dobiera mimikę, gest i ruch do charakteru odgrywanej postaci.
- Potrafi samodzielnie dobrać rekwizyt do danej scenki.
- Poprawnie, z naturalną intonacją odtwarza z pamięci teksty dla dzieci.

*Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń:*

- Uważnie słucha innych, rozumie, co przekazują i potrafi wyciągnąć z ich wypowiedzi odpowiednie wnioski.
- Zawsze swobodnie wypowiada się na wszystkie tematy, używając poprawnie skonstruowanych zdań złożonych.
- Aktywnie uczestniczy w rozmowach na tematy związane z życiem rodzinnym i szkolnym, wyciąga wnioski.
- Zawsze w zrozumiały sposób wyraża swoje potrzeby, odczucia lub spostrzeżenia; wyciąga wnioski.
- Zawsze samodzielnie opisuje ilustracje do omawianego tekstu.
- Komunikuje świadomie, w jasny sposób swoje spostrzeżenia, potrzeby, odczucia; poprawnie nazywa stany emocjonalne.
- W rozmowie stosuje formy grzecznościowe.
- Wypowiada się logicznie, rozwiniętymi zdaniami, odwołując się do swoich doświadczeń i zdobytych wiadomości.
- Zadaje pytania podczas rozmowy i formułuje pytania do tekstu, aby zdobyć potrzebne informacje; wyczerpująco odpowiada na pytania.
- Zna i stosuje zasady grzecznościowe w różnych formach wypowiedzi.
- Samodzielnie tworzy i opowiada historyjki obrazkowe, ustala kolejność wydarzeń i uzasadnia ją.
- Analizuje przeczytane lektury, opowiada o swoich wrażeniach.
- Samodzielnie formułuje teksty użytkowe, w tym zaproszenia i życzenia.
- Chętnie tworzy samodzielnie scenki dramatowe i autoprezentacje.
- Bogaci zasób słownictwa i struktury językowe; stosuje je i wykorzystuje w wypowiedziach.
- Zawsze stosuje odpowiednie do sytuacji grzecznościowe formy wypowiedzi.

- Mówi teksty z pamięci z odpowiednią intonacją i barwą głosu.
- Pracuje w grupie nad przedstawieniem teatralnym, potrafi wcielić się w określone role.
- Umie, za pomocą gestów i mimiki twarzy, przedstawić charakterystyczne cechy odgrywanej postaci.
- Potrafi samodzielnie dobrać rekwizyt do odgrywanej scenki i uzasadnić swój wybór.
- Recytuje wiersze i fragmenty prozy z odpowiednią dykcją i intonacją, bierze udział w konkursach recytatorskich.

Czytanie i opracowywanie tekstów

Ocenę ***niedostateczną*** otrzymuje uczeń:

- Nie rozumie sensu kodowania oraz dekodowania informacji.
- Nie odczytuje uproszczonych rysunków, piktogramów, znaków informacyjnych i napisów.
- Nie zna wszystkich liter alfabetu, myli je.
- Głoskuje wyrazy, ale nie dokonuje ich syntezy.
- Nie czyta samodzielnie, ale częściowo rozumie krótkie, proste teksty czytane przez nauczyciela.
- Nie przejawia potrzeby kontaktu z literaturą dla dzieci.
- Nie podejmuje próby odpowiedzi na pytania dotyczące tekstu.
- Nie podejmuje próby analizy treści wysłuchanego utworu.
- Nie odróżnia rodzajów tekstów literackich.

Ocenę ***dopuszczającą*** otrzymuje uczeń:

- Wymaga pomocy nauczyciela do rozumienia sensu kodowania oraz dekodowania informacji
- Potrzebuje pomocy przy odczytywaniu piktogramów, znaków informacyjnych i napisów.
- Zna niektóre litery alfabetu.
- Czyta, dzieląc wyrazy na głoski, podejmuje próby czytania sylabami oraz czyta całościowo krótkie wyrazy.
- Częściowo rozumie proste, krótkie teksty.
- Potrzebuje zachęty ze strony nauczyciela do kontaktu z literaturą dla dzieci.
- Pod kierunkiem nauczyciela odpowiada na pytania dotyczące przeczytanego tekstu.
- Analizuje utwory tylko pod kierunkiem nauczyciela, wyróżnia bohaterów, nie dokonując oceny ich postępowania.
- Myli rodzaje tekstów literackich.
- Słucha czytanych przez nauczyciela utworów i lektur.
- Z pomocą nauczyciela czyta wybrane fragmenty lektur.
- Nie potrafi skupić uwagi, słuchając czytanego tekstu.
- Zazwyczaj potrzebuje pomocy nauczyciela przy korzystaniu z pakietów edukacyjnych

Ocenę ***dostateczną*** otrzymuje uczeń:

- Rozumie sens kodowania oraz dekodowania informacji.
- Odczytuje niektóre uproszczone rysunki, piktogramy, znaki informacyjne i napisy.
- Zna i rozpoznaje wszystkie litery alfabetu.
- Czyta całościowo krótkie wyrazy i czyta zdaniami proste, krótkie teksty.
- Czyta wskazane przez nauczyciela teksty, odpowiednie do jego wieku.
- Odpowiada na proste pytania dotyczące przeczytanego tekstu.
- Analizuje pod kierunkiem nauczyciela utwory dla dzieci: wyróżnia bohaterów i dokonuje próby oceny ich postępowania.
- Przejawia potrzebę kontaktu z literaturą dla dzieci.
- Z reguły słucha w skupieniu czytanych utworów.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń:

- Rozumie sens kodowania oraz dekodowania informacji.
- Odczytuje uproszczone rysunki, piktogramy, znaki informacyjne i napisy.
- Zna wszystkie litery alfabetu.
- Czyta zdaniami proste, krótkie teksty.
- Omawiany tekst odczytuje poprawnie i wyrazami.
- Czyta i rozumie teksty odpowiednie do jego wieku.
- Odpowiada na pytania dotyczące przeczytanego tekstu.
- Analizuje pod kierunkiem nauczyciela utwory dla dzieci: wyróżnia bohaterów i ocenia ich postępowanie.
- Zna różne teksty literackie: wiersze, opowiadania, legendy.
- Przejawia potrzebę kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci.
- Słucha w skupieniu czytanych utworów.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń:

- W pełni rozumie sens kodowania oraz dekodowania informacji.
- Biegle odczytuje uproszczone rysunki, piktogramy, znaki informacyjne i napisy.
- Czyta zdaniami tekst z odpowiednią intonacją.
- Czyta tekst ze zrozumieniem i umie odpowiedzieć na pytania z nim związane.
- Uważnie słucha czytanych utworów i potrafi wyciągnąć odpowiednie wnioski.
- Samodzielnie analizuje utwory dla dzieci: wyróżnia bohaterów i ocenia ich postępowanie.
- Zna, odróżnia oraz nazywa różne teksty literackie.
- Przejawia wrażliwość estetyczną i rozszerza zasób słownictwa poprzez kontakt z dziełami literackimi.
- Samodzielnie czyta lektury, wybiera książki według własnych zainteresowań.
- Samodzielnie korzysta z pakietów edukacyjnych.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń:

- Samodzielnie koduje oraz dekoduje informacje.
- Biegle i ze zrozumieniem odczytuje uproszczone rysunki, piktogramy, znaki informacyjne i napisy.
- Czyta teksty z właściwą intonacją, ze zrozumieniem; potrafi odpowiedzieć na pytania do tekstu; dobiera fragment tekstu do ilustracji.
- Potrafi w ciszy i skupieniu wysłuchać czytanego utworu i udzielić odpowiedzi na pytania dotyczące jego treści.
- Przejawia wrażliwość estetyczną i rozszerza zasób słownictwa poprzez kontakt z dziełami literackimi i innymi dostępnymi materiałami.
- Samodzielnie czyta lektury i książki, potrafi zaprezentować innym treść książki, aby zachęcić do jej przeczytania.

Umiejętność pisania

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń:

- Nie dba o estetykę i poprawność kaligraficzną pisma.
- Przepisuje z błędami proste, krótkie wyrazy.
- Pisze litery niekształtnie, nie zawsze czytelnie.
- Nie pisze z pamięci.
- Nie pisze prostych, krótkich zdań.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń:

- Nie zawsze dba o estetykę i poprawność kaligraficzną pisma.
- Nie zawsze pisze litery kształtnie i kaligraficznie.
- Przepisuje z błędami kilkusylabowe wyrazy.
- Popelnia błędy, przepisując proste, krótkie zdania.
- Robi błędy, pisząc z pamięci proste, krótkie wyrazy.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń:

- Dbą o estetykę i poprawność kaligraficzną pisma.
- Stara się pisać litery kształtnie i kaligraficznie.
- Stara się zapisywać w czytelny sposób kilkusylabowe wyrazy.
- Przepisuje proste, krótkie zdania.
- Pisze z pamięci proste, krótkie zdania.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń:

- Dbą o estetykę i poprawność graficzną odwzorowywanych kształtów literopodobnych.
- Potrafi kształtnie i kaligraficznie zapisać pojedyncze litery.
- Pisze czytelnie i estetycznie proste wyrazy.
- Przepisuje bezbłędnie proste zdania.
- Pisze z pamięci proste, krótkie zdania, stara się pisać estetycznie.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń:

- Píše starannie, poprawnie pod względem kaligraficznym.
- Zawsze kształtnie i kaligraficznie zapisuje pojedyncze litery i łączy je.
- Poprawnie przepisuje i pisze z pamięci nawet dłuższe teksty.
- Samodzielnie układa i zapisuje zdania.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń:

- Píše starannie, poprawnie kaligraficznie, właściwie rozmieszcza tekst na stronie.
- Píše zdania i teksty kaligraficznie i estetycznie, przestrzegając poprawności ortograficznej
- Bezbłędnie przepisuje i pisze z pamięci nawet dłuższe teksty.
- Samodzielnie układa i poprawnie zapisuje zdania, a nawet dłuższe teksty.

Gramatyka i interpunkcja

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń:

- Nie rozróżnia pojęć: *głoska, litera, sylaba, wyraz, zdanie*.
- Wyróżnia i nazywa głoski w nagłosie
- Nie dostrzega różnicy między samogłoskami i spółgłoskami.
- Dzieli na sylaby wyrazy dwusylabowe.
- Nie potrafi policzyć w wyrazach liter i głosek.
- Nie wyróżnia wyrazów w zdaniu.
- Nie dostrzega różnicy w rodzajach zdań.
- Nie zna wszystkich liter alfabetu.
- Nie wskazuje podobieństw w zapisywaniu niektórych wyrazów: „rz”-„ż”, „ó”-„u”, „ch”-„h”.
- Nie rozróżnia znaków interpunkcyjnych.
- Nie stosuje w zapisie wielkiej litery.
- Nie dba o poprawność ortograficzną w zapisie podstawowych wyrazów.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń:

- Myli pojęcia: *głoska, litera, sylaba, wyraz, zdanie*.
- Z pomocą nauczyciela dzieli wyrazy na głoski.
- Z pomocą nauczyciela wyróżnia samogłoski i spółgłoski.
- Dzieli niektóre wyrazy na sylaby.
- Nie zawsze prawidłowo wskazuje różnicę między głoską a literą.
- Liczy wyrazy w prostych zdaniach.
- Tylko z pomocą nauczyciela rozróżnia zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące.
- Zna niektóre litery alfabetu.
- Wskazuje podobieństwa w zapisywaniu niektórych wyrazów: „rz”-„ż”, „ó”-„u”, „ch”-„h”.
- Z pomocą nauczyciela rozróżnia znaki interpunkcyjne: kropkę, znak zapytania, wykrzyknik.

- Wymaga przypomnień w pisaniu wielkiej litery na początku zdania, w imionach i nazwiskach oraz nazwach miast.
- Wymaga kontroli i przypomnień o poprawności ortograficznej w zapisie podstawowych wyrazów.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń:

- Posługuje się określeniami: *głoska, litera, sylaba, wyraz, zdanie*.
- Poprawnie dzieli proste wyrazy na głoski.
- Myli samogłoski i spółgłoski.
- Dzieli krótkie wyrazy na sylaby.
- Wskazuje różnicę między głoską a literą.
- Liczy głoski i litery w prostych wyrazach.
- Podaje liczbę wyrazów w zdaniu.
- Nie zawsze prawidłowo rozróżnia zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące.
- Zna wszystkie litery alfabetu.
- Odróżnia i wskazuje podobieństwa w zapisywaniu: „rz”–„ż”, „ó”–„u”, „ch”–„h”.
- Rozróżnia niektóre znaki interpunkcyjne: kropkę, znak zapytania, wykrzyknik.
- Stosuje zapis wielką literą: na początku zdania, w imionach i nazwiskach, w nazwach miast.
- Stara się dbać o poprawność ortograficzną w zapisie podstawowych wyrazów.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń:

- Posługuje się ze zrozumieniem określeniami: *głoska, litera, sylaba, wyraz, zdanie*.
- Poprawnie dzieli wyrazy na głoski.
- Rozróżnia samogłoski i spółgłoski.
- Określa liczbę sylab w wyrazie.
- Wskazuje różnicę między głoską a literą.
- Zna pojęcie *dwuznak*.
- Liczy głoski i litery w wyrazach.
- Prawidłowo podaje liczbę wyrazów w zdaniu.
- Rozróżnia zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące.
- Wie, co to jest alfabet
- Rozumie, odróżnia i wskazuje podobieństwa w zapisywaniu: „rz”–„ż”, „ó”–„u”, „ch”–„h”.
- Rozróżnia znaki interpunkcyjne: kropkę, znak zapytania, wykrzyknik.
- Stosuje wielką literę na początku zdania, w imionach i nazwiskach, w nazwach miast.
- Dbą o poprawność ortograficzną w zapisie podstawowych wyrazów.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń:

- Zna i rozumie określenia: *głoska, litera, sylaba, wyraz, zdanie*.
- Zawsze poprawnie dzieli wyrazy na głoski i sylaby.

- Wyjaśnia różnicę między samogłoską i spółgłoską.
- Rozumie różnicę między literą a głoską.
- Rozumie pojęcie *dwuznak* i jego rolę.
- Bezbłędnie podaje liczbę głosek i sylab w wyrazie oraz wyrazów w zdaniu.
- Rozumie różnicę między zdaniami oznajmującymi, pytającymi i rozkazującymi.
- Rozumie, wskazuje i wyjaśnia podobieństwa w zapisywaniu: „rz”–„ż”, „ó”–„u”, „ch”–„h”.
- Rozróżnia i stosuje znaki interpunkcyjne: kropkę, znak zapytania, wykrzyknik.
- Zawsze poprawnie zapisuje wielką literą: początek zdania, imiona i nazwiska, nazwy miast.
- Zawsze dba o poprawność ortograficzną w zapisie podstawowych wyrazów.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń:

- Wyjaśnia określenia: *głoska, litera, sylaba, wyraz, zdanie* i biegle się nimi posługuje.
- Rozumie i wyjaśnia różnicę między literą a głoską.
- Rozumie i wyjaśnia różnicę między zdaniami oznajmującymi, pytającymi i rozkazującymi.
- Rozumie, stosuje i wyjaśnia podobieństwa w zapisywaniu: „rz”–„ż”, „ó”–„u”, „ch”–„h”.
- Rozróżnia, stosuje i uzasadnia użycie znaków interpunkcyjnych: kropki, znaku zapytania, wykrzyknika.
- Zawsze poprawnie stosuje wielką literę na początku zdania, w imionach i nazwiskach, nazwach miast i uzasadnia ten zapis.
- Dbą o poprawność ortograficzną w zapisie podstawowych wyrazów i uzasadnia ich pisownię.

Edukacja matematyczna

Czynności umysłowe ważne dla uczenia się matematyki

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń:

- Tylko z pomocą nauczyciela ustala równoliczność w porównywanych zbiorach.
- Tylko z pomocą nauczyciela układa obiekty w serie rosnące i malejące.
- Często popełnia błędy w orientacji przestrzennej i poprawnym używaniu określeń.
- Kontynuuje regularny wzór, ale w zasadniczy sposób zniekształca jego elementy.
- Tylko z pomocą nauczyciela zauważa, że jedna figura jest pomniejszeniem lub powiększeniem drugiej.
- Numeruje obiekty w ułożonych seriach z pomocą nauczyciela.
- Często błędnie wybiera obiekt w serii, myli określenia *następny* i *poprzedni*.
- Nie radzi sobie z klasyfikowaniem przedmiotów i tworzeniem kolekcji.
- Nie podejmuje działania w sytuacjach trudnych i wymagających wysiłku umysłowego.
- Zazwyczaj popełnia błędy określając: kierunki od siebie i innych osób, położenie obiektu

względem obranego obiektu, kierunki na płaszczyźnie.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń:

- Popelnia błędy, ustalając równoliczność w porównywanych zbiorach.
- Zazwyczaj układa obiekty w serie rosnące i malejące.
- Czasem popelnia błędy w orientacji przestrzennej i poprawnym używaniu określeń.
- Kontynuuje regularny wzór, ale zniekształca jego elementy.
- Dostrzega symetrię po dodatkowych wyjaśnieniach.
- Po dodatkowych wyjaśnieniach zauważa, że jedna figura jest pomniejszeniem lub powiększeniem drugiej.
- Popelnia błędy, numerując obiekty w ułożonych seriach.
- Radzi sobie z określaniem następnego obiektu w serii.
- Potrzebuje pomocy nauczyciela przy klasyfikowaniu obiektów i tworzeniu kolekcji.
- Potrzebuje mobilizacji i dodatkowych wyjaśnień w sytuacjach trudnych i wymagających wysiłku umysłowego.
- Tylko z pomocą nauczyciela określa: kierunki od siebie i innych osób, położenie obiektu względem obranego obiektu, kierunki na płaszczyźnie.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń:

- Ustala równoliczność porównywanych zbiorów bez przeliczania elementów.
- Układa obiekty w serie rosnące i malejące.
- Orientuje się w przestrzeni, poprawnie używając określeń.
- Kontynuuje regularny wzór.
- Zauważa, że jedna figura jest pomniejszeniem lub powiększeniem drugiej.
- Z reguły poprawnie numeruje obiekty w ułożonych seriach.
- Wybiera obiekt w serii, określa następne i poprzednie.
- Klasyfikuje przedmioty i tworzy kolekcje.
- W sytuacjach trudnych i wymagających wysiłku umysłowego zachowuje się rozumnie, dąży do wykonania zadania.
- Wyprowadza kierunki od siebie i innych osób.
- Określa położenie jednego obiektu względem drugiego.
- Orientuje się na kartce papieru – odnajduje informacje i rysuje strzałki we właściwym kierunku.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń:

- Poprawnie ustala równoliczność porównywanych zbiorów bez przeliczania elementów.
- Poprawnie układa obiekty w serie rosnące i malejące.
- Orientuje się w przestrzeni, poprawnie używając określeń.
- Starannie i dokładnie kontynuuje regularny wzór.
- Rozumie pojęcie symetrii.

- Poprawnie wskazuje i rysuje figury będące pomniejszeniem lub powiększeniem danej figury.
- Poprawnie numeruje obiekty w ułożonych seriach.
- Właściwie wybiera obiekt w serii, określa następne i poprzednie.
- Poprawnie klasyfikuje obiekty, tworzy kolekcje.
- Właściwie zachowuje się w sytuacjach trudnych i wymagających wysiłku umysłowego; dąży do wykonania zadania.
- Poprawnie określa kierunki względem siebie i innych osób.
- Potrafi określić położenie względem obranego obiektu.
- Odnajduje informacje i rysuje strzałki we właściwym kierunku, zgodnie z poleceniem.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń:

- Samodzielnie ustala równoliczność w porównywanych zbiorach, mimo obserwowanych zmian w układzie elementów.
- Rozumie pojęcie *seria*, poprawnie układa obiekty w serie rosnące i malejące, poprawnie numeruje obiekty, określa następne i poprzednie.
- Nie popełnia żadnych błędów w poprawnym używaniu określeń położenia przedmiotów w przestrzeni.
- Bezbłędnie odtwarza regularny wzór.
- Zawsze poprawnie numeruje obiekty w ułożonych seriach.
- Poprawnie klasyfikuje obiekty ze względu na jedną lub kilka cech wspólnych.
- Nie zaprzestaje działania w sytuacji trudnej, poszukuje sposobów rozwiązania problemu.
- Bezbłędnie określa kierunki względem siebie i innych osób.
- Zawsze poprawnie określa położenie względem obranego obiektu.
- Odnajduje informacje i rysuje strzałki we właściwym kierunku, zgodnie z poleceniem; sam potrafi odczytywać informacje o położeniu obiektu na płaszczyźnie.
- Rozumie pojęcie *symetrii* i potrafi ją zastosować.
- Potrafi samodzielnie wskazać figury będące pomniejszeniem lub powiększeniem danej figury.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń:

- Samodzielnie ustala równoliczność w porównywanych zbiorach, mimo obserwowanych zmian w układzie elementów.
- Rozumie pojęcie *seria*, poprawnie układa obiekty w serie rosnące i malejące, poprawnie numeruje obiekty, określa następne i poprzednie.
- Bezbłędnie odtwarza regularny wzór, samodzielnie tworzy inne wzory.
- Zawsze poprawnie i ze zrozumieniem numeruje obiekty w ułożonych seriach.
- Poprawnie klasyfikuje obiekty ze względu na jedną lub kilka cech wspólnych, samodzielnie wskazuje takie cechy.

- Nie zaprzestaje działania w sytuacji trudnej, poszukuje sposobów rozwiązania problemu.
- Bezbłędnie określa kierunki względem siebie i innych osób.
- W każdej sytuacji potrafi określić położenie względem obranego obiektu.
- Odnajduje informacje i rysuje strzałki we właściwym kierunku, zgodnie z poleceniem; sam potrafi odczytywać i przekazywać informacje o położeniu obiektu na płaszczyźnie.
- Rozumie pojęcie *symetrii* i potrafi ją zastosować.
- Potrafi samodzielnie dokonać powiększenia lub pomniejszenia figury, zachowując jej charakterystyczne cechy.

Liczenie i sprawności rachunkowe

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń:

- Popelnia błędy licząc obiekty.
- Wymieniając liczebniki, myli ich kolejność.
- Liczy kolejno od wybranej liczby (zakres do 10), popełniając błędy.
- Porównuje liczby w zakresie 10, popełniając liczne błędy.
- Nie rozumie aspektu porządkowego liczby.
- Dodaje i odejmuje w zakresie 10, operując konkretami.
- Nie rozumie, że dodawanie i odejmowanie to działania odwrotne (sprawdza wynik dodawania za pomocą odejmowania i odwrotnie).
- Nie rozwiązuje zadań z treścią.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń:

- Liczy obiekty.
- Wymienia kolejne liczebniki od 0 do 20.
- Liczy kolejno od wybranej liczby, także wstak (zakres do 20), popełniając błędy.
- Porównuje liczby w zakresie 10 tylko z pomocą nauczyciela, używając określeń: *większa, mniejsza, równa*.
- Nie w pełni rozumie aspekt porządkowy liczby.
- Z pomocą nauczyciela dodaje i odejmuje w zakresie 10.
- Wymaga dodatkowych wyjaśnień nauczyciela, aby zrozumieć, że dodawanie i odejmowanie to działania odwrotne (sprawdza wynik dodawania za pomocą odejmowania i odwrotnie).
- Tylko z pomocą nauczyciela zapisuje rozwiązanie zadania z treścią, przedstawionego słownie w konkretnej sytuacji.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń:

- Sprawnie liczy obiekty (dostrzega regularności dziesiętkowego systemu liczenia).
- Poprawnie odczytuje liczby od 0 do 20.
- Liczy kolejno od wybranej liczby, także wstak (zakres do 20).
- Porównuje liczby w zakresie 20, używając określeń: *większa, mniejsza, równa*.
- Rozumie porządkowy aspekt liczby.

- Dodaje i odejmuje w zakresie 10.
- Wie, że dodawanie i odejmowanie to działania odwrotne (sprawdza wynik dodawania za pomocą odejmowania i odwrotnie).
- Rozwiązuje jednodziałaniowe zadania z treścią, wspomagane konkretami lub rysunkami.
- Zapisuje liczby cyframi (zakres do 10).
- Rozwiązuje zadania tekstowe; układa pytania do treści zadań oraz działanie do treści.
- Zapisuje rozwiązanie zadania z treścią, przedstawionego słownie w konkretnej sytuacji.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń:

- Sprawnie liczy obiekty.
- Odczytuje i zapisuje liczby od 0 do 20.
- Liczy w przód i w tył po jeden, w zakresie 20.
- Porównuje liczby w zakresie 20, używając określeń: *większa, mniejsza, równa*, stosuje znaki: $=$, $<$, $>$.
- Rozumie porządkowy aspekt liczby.
- Dodaje i odejmuje w zakresie 10.
- Wie, że dodawanie i odejmowanie to działania odwrotne (sprawdza wynik dodawania za pomocą odejmowania i odwrotnie).
- Rozwiązuje jednodziałaniowe zadania z treścią, wspomagane konkretami lub rysunkami.
- Rozwiązuje zadania tekstowe; układa pytania do treści zadań oraz działanie do treści.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń:

- Poprawnie i sprawnie liczy obiekty, zapisuje je, rozumie pojęcie *liczba*.
- Potrafi liczyć w przód i tył od dowolnej liczby.
- Poprawnie zapisuje liczby do 20.
- Poprawnie dodaje i odejmuje w pamięci w zakresie 10; zapisuje działania dodawania i odejmowania.
- Z powodzeniem stosuje dodawanie i odejmowanie w konkretnych sytuacjach życiowych.
- Rozumie, że dodawanie i odejmowanie to działania odwrotne (sprawdza wynik dodawania za pomocą odejmowania i odwrotnie).
- Rozwiązuje zadania z treścią, wspomagane konkretami lub rysunkami.
- Prawidłowo rozwiązuje zadania tekstowe; potrafi dobrać właściwe pytanie i działanie do treści; układa zadania do ilustracji.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń:

- Poprawnie i sprawnie liczy obiekty, zapisuje je i porównuje; rozumie pojęcie *liczba*.
- Potrafi liczyć w przód i tył od dowolnej liczby w zakresie 100.
- Zapisuje cyframi liczby do 100.
- Poprawnie dodaje i odejmuje w pamięci w zakresie 20, zapisuje działania dodawania i

odejmowania.

- Z powodzeniem stosuje dodawanie i odejmowanie w konkretnych sytuacjach życiowych.
- Dostrzega nietypowość w zadaniach matematycznych i rozwiązuje je; układa zadania do ilustracji i formuły matematycznej.

Wiadomości praktyczne

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń:

- Rozpoznaje tylko koło i kwadrat; nie rozumie zasad pomiaru linijką.
- Porównuje bez zrozumienia, nie rozumie pojęć *dłuższy*, *krótszy*.
- Potrafi ważyć przedmioty.
- Nie rozumie pojęć *cięższy*, *lżejszy*.
- Odmierza płyny kubkiem.
- Zna będące w obiegu monety i banknot o wartości 10 zł.
- Nie radzi sobie w sytuacji wymagającej znajomości wartości nabywczej monet.
- Nazywa dni w tygodniu, nie zna nazw miesięcy, myli nazwy pór roku.
- Orientuje się, do czego służy kalendarz.
- Nie potrafi korzystać z kalendarza.
- Nie różnicuje ram czasowych.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń:

- Myli figury geometryczne; mierzy tylko z pomocą nauczyciela.
- Porównuje długości obiektów, ale myli pojęcia.
- Potrafi ważyć przedmioty.
- Myli pojęcia *cięższy*, *lżejszy*.
- Odmierza płyny kubkiem; objętość wyraża z pomocą nauczyciela.
- Zna będące w obiegu monety i banknot o wartości 10 zł.
- Myli wartości monet w sytuacji kupna i sprzedaży.
- Nazywa pory roku, dni w tygodniu, zna nazwy niektórych miesięcy.
- Orientuje się, do czego służy kalendarz.
- Z pomocą nauczyciela potrafi korzystać z kalendarza.
- Rozpoznaje czas na zegarze, ale ma problemy z określaniem ram czasowych

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń:

- Rozpoznaje podstawowe figury geometryczne: koło, trójkąt, kwadrat, prostokąt; mierzy długość.
- Porównuje długości obiektów.
- Potrafi ważyć przedmioty.
- Różnicuje przedmioty, używając pojęć: *cięższe*, *lżejsze*.
- Wie, że towar w sklepie pakowany jest według wagi.
- Odmierza płyny kubkiem, objętość wyraża w litrach.

- Zna będące w obiegu monety i banknot o wartości 10 zł.
- Zna wartość nabywczą monet i radzi sobie w sytuacji kupna i sprzedaży.
- Zna pojęcie *długu* i wie, że należy go koniecznie spłacić.
- Nazywa dni w tygodniu, miesiące i pory roku oraz potrafi je zapisywać.
- Orientuje się, do czego służy kalendarz.
- Potrafi korzystać z kalendarza.
- Rozpoznaje czas na zegarze w takim zakresie, który pozwala orientować się w ramach czasowych zajęć szkolnych i obowiązków domowych.

Ocenę ***dobrą*** otrzymuje uczeń:

- Rozpoznaje podstawowe figury geometryczne: koło, trójkąt, kwadrat, prostokąt; mierzy długość, posługując się linijką.
- Porównuje długości, używając określeń: *dłuższy, krótszy, wyższy, niższy*.
- Waży przedmioty, ciężar wyraża w kilogramach.
- Porównuje wagę przedmiotów, używając określeń: *cięższy, lżejszy, waży tyle samo*.
- Odmierza płyny szklankami, objętość wyraża w litrach.
- Zna będące w obiegu monety i banknot o wartości 10 zł.
- Wie, jakimi monetami zapłacić za dany towar.
- Rozumie pojęcie długu.
- Zna nazwy pór roku, miesiące, dni tygodnia i potrafi je zapisywać.
- Wie, do czego służy kalendarz.
- Odczytuje i zaznacza pełne godziny na zegarze w systemie dwunastogodzinnym.

Ocenę ***bardzo dobrą*** otrzymuje uczeń:

- Rozpoznaje i nazywa różne figury geometryczne; poprawnie mierzy długość, posługując się linijką i odczytuje wynik.
- Samodzielnie i bezbłędnie porównuje długości, używając prawidłowych określeń.
- Potrafi porównywać długości obiektów i wyniki pomiarów.
- Samodzielnie waży przedmioty; wie, który przedmiot jest cięższy, a który lżejszy.
- Samodzielnie odmierza płyny kubkiem i miarką litrową; objętość wyraża w litrach.
- Zna będące w obiegu monety i niektóre banknoty.
- Zna wartość monet i potrafi robić zakupy.
- Poprawnie i we właściwej kolejności wymienia dni w tygodniu i miesiące w roku; potrafi wskazać miesiąc następny i poprzedni w stosunku do podanego.
- Wie, do czego służy kalendarz i potrafi z niego korzystać; odczytuje i zapisuje daty.
- Odczytuje czas na zegarze, potrafi porównać czas trwania poszczególnych zajęć.

Ocenę ***celującą*** otrzymuje uczeń:

- Poprawnie mierzy długość, posługując się linijką; odczytuje i zapisuje wynik.
- Samodzielnie porównuje długości obiektów i wyniki pomiarów.

- Zna zasadę ważenia na wadze szalkowej; samodzielnie waży przedmioty; wie, który przedmiot jest cięższy, a który lżejszy, zapisuje wyniki.
- Samodzielnie odmierza płyny kubkiem i miarką litrową oraz zapisuje wyniki.
- Dobrze zna będące w obiegu monety i banknoty.
- Wie, że wartość monety odpowiada widocznemu na niej nominalowi.
- Poprawnie i we właściwej kolejności wymienia dni w tygodniu i miesiące w roku, z podziałem na miesiące poszczególnych pór roku.
- Wie, do czego służy kalendarz, potrafi z niego korzystać oraz umieścić w nim dane wydarzenie.
- Odczytuje czas na zegarze; potrafi porównać czas trwania poszczególnych zajęć.

Edukacja przyrodnicza

Rozumienie i poszanowanie świata roślin i zwierząt.

Rozumienie warunków atmosferycznych.

Rozumienie dbanie o zdrowie własne i innych osób.

*Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń:*

- Nie rozpoznaje roślin i zwierząt żyjących w parku, lesie, w sadzie i na polu.
- Nie zna sposobów przystosowania się zwierząt do poszczególnych pór roku.
- Nie zna warunków koniecznych do rozwoju roślin.
- Prowadzi proste hodowle.
- Wie, jaki pożytek przynoszą niektóre zwierzęta w przyrodzie.
- Nie zawsze daje sobie sprawę z zagrożeń dla środowiska przyrodniczego ze strony człowieka.
- Nie rozumie potrzeby ochrony przyrody.
- Nie potrafi wymienić zagrożeń ze strony roślin i zwierząt.
- Nie rozumie konieczności oszczędzania wody; nie w pełni zdaje sobie sprawę ze znaczenia wody w życiu człowieka, roślin i zwierząt.
- Wie, że należy segregować śmieci.
- Niechętnie uczestniczy w zabawach ruchowych, nie stosuje reguł i nie podporządkowuje się im.
- Nie rozumie, że ma wpływa na swoje zdrowie.
- Nie zdaje sobie sprawy z zagrożenia związanego z samowolnym przyjmowaniem leków.
- Pomimo częstych przypomnień nauczyciela nie dba o zachowanie prawidłowej postawy podczas siedzenia w ławce.
- Wie, że choroby są zagrożeniem dla zdrowia, nie zna sposobów zapobiegania im.
- Nie wie, jak zachować się w sytuacji choroby.
- Nie w pełni zdaje sobie sprawę z trudności napotykaných przez dzieci niepełnosprawne.
- rozumie sensu stosowania opakowań ekologicznych.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń:

- Nie zawsze rozpoznaje rośliny i zwierzęta żyjące w parku, lesie, ogrodzie i w sadzie.
- Zna niektóre sposoby przystosowania się zwierząt do poszczególnych pór roku.
- Z pomocą nauczyciela wymienia niektóre warunki konieczne do rozwoju roślin i dokonuje prostych obserwacji.
- Prowadzi proste hodowle.
- Wie, jaki pożytek przynoszą niektóre zwierzęta w przyrodzie.
- Zna niektóre zagrożenie dla środowiska przyrodniczego ze strony człowieka.
- Wymaga przypomnień, że przyrodę należy chronić.
- Zna zagrożenia ze strony niektórych roślin i zwierząt; nie zawsze wie, jak zachować się w sytuacji zagrożenia.
- Stara się pomagać zwierzętom przetrwać zimą i upalne lato.
- Wymienia niektóre zjawiska atmosferyczne charakterystyczne dla danej pory roku.
- Nie zawsze przestrzega zasad zachowania się w sytuacji zagrożeń wynikających z pogody.
- Zna niektóre zagrożenia ze strony zjawisk przyrodniczych.
- Nie zawsze rozumie, że należy ubierać się odpowiednio do pogody.
- Prowadzi obrazkowy kalendarz pogody według wzoru.
- Potrzebuje przypomnień dotyczących oszczędzania wody oraz jej znaczenia w życiu człowieka, roślin i zwierząt.
- Wie, że należy segregować śmieci.
- Wymaga wyjaśnień dotyczących konieczności stosowania opakowań ekologicznych.
- Zna podstawowe zasady zdrowego życia, ale nie zawsze je stosuje.
- Uczestniczy w zabawach ruchowych, nie zawsze stosuje reguły i podporządkowuje się im.
- Nie zawsze dostrzega, że ma wpływ na swoje zdrowie (stosowny ubiór, aktywność fizyczna).
- Wymaga przypominania, że nie można samowolnie zażywać leków.
- Wymaga częstego przypominania o prawidłowej postawie podczas siedzenia w ławce.
- Wie, że choroby są zagrożeniem dla zdrowia i zna nieliczne sposoby zapobiegania im.
- Wie, jak zachować się w sytuacji choroby.
- Wie, że dzieci niepełnosprawne znajdują się w trudnej sytuacji.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń:

- Rozpoznaje zwierzęta i rośliny charakterystyczne dla parku, lasu, pola, sadu i ogrodu.
- Zna sposoby przystosowania się zwierząt do poszczególnych pór roku: odloty i przyloty ptaków, zapadanie w sen zimowy.
- Wymienia warunki konieczne do rozwoju roślin; dokonuje prostych obserwacji.
- Wie, jaki pożytek przynoszą zwierzęta w przyrodzie.
- Wymienia zagrożenia dla środowiska przyrodniczego ze strony człowieka.

- Chroni przyrodę.
- Pomaga zwierzętom przetrwać zimę i upalne lato.
- Zna zagrożenia ze strony zwierząt i roślin; wie, jak zachować się w sytuacji zagrożenia.
- Wymienia podstawowe zjawiska atmosferyczne.
- Rozumie niebezpieczeństwa wynikające z pogody w danych porach roku.
- Wie, że należy ubierać się zgodnie z aktualną pogodą.
- Prowadzi obrazkowy kalendarz pogody.
- Wie, że należy oszczędzać wodę i jakie ma ona znaczenie w życiu człowieka, roślin i zwierząt.
- Wie, że należy segregować śmieci.
- Rozumie sens stosowania opakowań ekologicznych.
- Zna niektóre zasady zdrowego życia i stara się je stosować.
- Wie, że nie może samowolnie zażywać leków.
- Dbą o to, aby prawidłowo siedzieć w ławce, przy stole.
- Wie, że choroby są zagrożeniem dla zdrowia i można im zapobiegać.
- Właściwie zachowuje się w sytuacji choroby.
- Wie, że dzieci niepełnosprawne znajdują się w trudnej sytuacji i pomaga im.
- Uczestniczy w zabawach ruchowych, rozumie proste reguły i stara się im się podporządkować.
- Dostrzega, że ma wpływ na swoje zdrowie (stosowny ubiór, aktywność fizyczna, właściwe odżywianie oraz przestrzeganie higieny).

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń:

- Rozpoznaje zwierzęta i rośliny charakterystyczne dla parku, lasu, pola, sadu i ogrodu.
- Wie, w jaki sposób zwierzęta przystosowują się do pór roku: odloty i przyloty, zapadanie w sen zimowy.
- Zna warunki konieczne do rozwoju roślin; dokonuje obserwacji i przeprowadza proste doświadczenia przyrodnicze.
- Wie, jakie korzyści przynoszą zwierzęta w przyrodzie.
- Zna zagrożenia dla środowiska przyrodniczego ze strony człowieka.
- Wie, jak pomagać zwierzętom przetrwać zimę i upalne lato.
- Jest świadomy zagrożeń ze strony zwierząt i roślin.
- Wie, że trzeba segregować śmieci.
- Podejmuje rozsądne decyzje i nie naraża się na niebezpieczeństwo wynikające z pogody.
- Zna zagrożenia ze strony zjawisk przyrodniczych, takich jak: burza, huragan, powódź i pożar; wie, jak zachować się w sytuacji zagrożenia.
- Rozumie niebezpieczeństwa wynikające z pogody w danych porach roku.
- Ubiera się zgodnie z aktualną pogodą.
- Dokonuje prostych obserwacji pogodowych.
- Umie prowadzić obrazkowy kalendarz pogody.

- Rozróżnia i nazywa podstawowe znaki drogowe.
- Wie, że należy oszczędzać wodę i jakie ma ona znaczenie w życiu człowieka, roślin i zwierząt.
- Zna zasady zdrowego życia i stara się je stosować.
- Chętnie uczestniczy w zabawach ruchowych, rozumie proste reguły i potrafi się im podporządkować.
- Wie, że ma wpływ na swoje zdrowie (stosowny ubiór, aktywność fizyczna, właściwe odżywianie oraz przestrzeganie higieny).
- Wie, że nie może samowolnie zażywać leków ani żadnych nieznanymi substancji.
- Dbą o prawidłową postawę podczas chodzenia, biegania, siedzenia.
- Zawsze pamięta o prawidłowej postawie podczas siedzenia w ławce.
- Wymienia zagrożenia dla zdrowia wynikające z chorób i podaje sposoby zapobiegania im.
- Zna ograniczenia, jakie napotykają dzieci niepełnosprawne, chętnie im pomaga.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń:

- Interesuje się światem przyrody, zna rośliny i zwierzęta żyjące w parku, w lesie, na polu uprawnym, w sadzie, w ogrodzie (na działce).
- Opowiada o sposobach przystosowania się zwierząt do poszczególnych pór roku.
- Prowadzi proste hodowle i uprawy, zapisuje obserwacje i wyciąga wnioski.
- Wymienia zwierzęta i podaje przykłady ich pożytecznego oddziaływania na środowisko.
- Wymienia i uzasadnia zagrożenia dla środowiska przyrodniczego ze strony człowieka.
- Podejmuje działania mające chronić przyrodę oraz pomagać zwierzętom przetrwać zimę i upalne lato.
- Wymienia i rozumie zjawiska atmosferyczne poszczególnych pór roku.
- Rozumie niebezpieczeństwa wynikające z pogody i podejmuje rozsądne decyzje, pozwalające ich uniknąć.
- Wymienia zagrożenia ze strony zjawisk przyrodniczych oraz sposoby zachowania się w sytuacjach zagrożenia.
- Wymienia zagrożenia dla człowieka ze strony roślin i zwierząt i potrafi im zapobiegać.
- Samodzielnie prowadzi kalendarz pogody wg własnego pomysłu.
- Wymienia przyczyny oszczędzania wody i podaje sposoby na jej oszczędzanie; zna znaczenie wody dla życia.
- Segreguje śmieci, wie, do czego można ponownie wykorzystać np. papier, szkło, plastik.
- Zna zasady zdrowego życia, rozumie znaczenie i konieczność ich stosowania.
- Zawsze aktywnie uczestniczy w zabawach ruchowych, przestrzega reguł i potrafi się im podporządkować.
- Rozumie, że ma wpływ na swoje zdrowie.
- Zdaje sobie sprawę z zagrożeń wynikających z samowolnego przyjmowania leków.
- Świadomie dba o to, aby prawidłowo siedzieć w ławce, przy stole.

- Wymienia różne zagrożenia dla zdrowia wynikające z chorób i zna sposoby zapobiegania im.
- Dobrze zna ograniczenia, jakie napotykają dzieci niepełnosprawne, chętnie im pomaga.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń:

- Interesuje się światem przyrody i opowiada ciekawostki o roślinach i zwierzętach żyjących w parku, w lesie, na polu uprawnym, w sadzie, w ogrodzie (na działce).
- Przedstawia i uzasadnia potrzebę przystosowania się zwierząt do poszczególnych pór roku.
- Samodzielnie prowadzi proste hodowle i uprawy, zapisuje obserwacje i wyciąga wnioski.
- Wymienia zwierzęta i podaje przykłady ich pożytecznego oddziaływania na środowisko.
- Wymienia i uzasadnia zagrożenia dla środowiska przyrodniczego ze strony człowieka, podaje sposoby zapobiegania im.
- Podejmuje działania mające chronić przyrodę oraz pomagać zwierzętom przetrwać zimę i upalne lato.
- Wie, czym spowodowane są zagrożenia dla człowieka ze strony roślin i zwierząt oraz potrafi im zapobiegać.
- Wymienia zagrożenia ze strony zjawisk przyrodniczych; wie, jak powstają i zna sposoby zachowania się w sytuacjach niebezpiecznych.
- Wymienia powody oszczędzania wody i podaje sposoby na jej oszczędzanie; zna znaczenie wody dla życia.
- Segreguje śmieci; potrafi wskazać działania, które pomogą naszej planecie.
- Posługuje się numerami telefonów alarmowych.
- Potrafi przeprowadzić rozmowę z dyspozytorami.
- Potrafi dokonywać weryfikacji poprzez rozmowy z osobami znajdującymi się w jego najbliższym otoczeniu.
- Zawsze aktywnie uczestniczy w zabawach ruchowych, przestrzega reguł i potrafi się im podporządkować.
- Wyjaśnia zagrożenia dla zdrowia wynikające z niewłaściwego zażywania leków i stosowania środków chemicznych.
- Wie, dlaczego należy zachować prawidłową postawę siedząc w ławce.
- Wymienia różne zagrożenia dla zdrowia wynikające z chorób, wyjaśnia jak powstają i zna sposoby zapobiegania im.
- Dobrze zna ograniczenia, jakie napotykają dzieci niepełnosprawne, chętnie im pomaga i zachęca innych do pomocy.

Edukacja społeczno-etyczna

Zgodne współdziałanie z rówieśnikami i dorosłymi

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń:

- Często nie potrafi odróżnić, co jest dobre, a co złe w kontaktach z rówieśnikami i dorosłymi.
- Wymaga częstego przypominania, że należy pomagać potrzebującym.
- Często nie mówi prawdy.
- Nie potrafi współpracować z innymi w zabawie, nauce szkolnej i sytuacjach życiowych.
- Często nie przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej.
- Często nie stosuje form grzecznościowych, zwracając się do innych.
- Nie zawsze zdaje sobie sprawę, co wynika z przynależności do rodziny, jakie są relacje między najbliższymi.
- Ma rozeznanie, że pieniądze otrzymuje się za pracę.
- Na ogół nie przestrzega zasad zachowania w miejscach publicznych.
- Nie zawsze zdaje sobie sprawę z zagrożeń ze strony ludzi.
- Nie wie, do kogo zwrócić się o pomoc.
- Nie zawsze bawi się w bezpiecznych miejscach i dba o swoje bezpieczeństwo.
- Nie zna istotnych różnic między miastem a wsią.
- Wymienia niektóre zawody.
- Wie, że mieszka w Polsce.
- Nie orientuje się w położeniu Polski.
- Nie zna symboli narodowych.
- Nie zna symboli Unii Europejskiej.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń:

- Nie zawsze potrafi odróżnić, co jest dobre, a co złe w kontaktach z rówieśnikami i dorosłymi.
- Wie, że trzeba pomagać potrzebującym.
- Zdarza mu się skłamać lub zataić prawdę.
- Potrzebuje zachęty do podjęcia współpracy z innymi w zabawie, nauce szkolnej i sytuacjach życiowych.
- Nie zawsze przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej.
- Na ogół grzecznie zwraca się do innych.
- Wie, co wynika z przynależności do rodziny, zna relacje między najbliższymi.
- Ma rozeznanie, że pieniądze otrzymuje się za pracę.
- Orientuje się w sytuacji materialnej swojej rodziny wie, że jest zależność między pracą a zapłatą za nią.
- Nie zawsze przestrzega zasad zachowania w miejscu publicznym.
- Ma rozeznanie w zagrożeniach ze strony ludzi.
- Wie, do kogo zwrócić się o pomoc.
- Wie, gdzie można bezpiecznie organizować zabawy, ale nie zawsze dba o swoje bezpieczeństwo.

- Wie, że mieszka w mieście (na wsi).
- Zna niektóre zawody i wie, czym się zajmują wykonujące je osoby.
- Wie, że mieszka w Polsce.
- Nie orientuje się w położeniu Polski w Europie.
- Myli symbole narodowe.
- Rozpoznaje flagę Unii Europejskiej

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń:

- Potrafi odróżnić, co jest dobre, a co złe w kontaktach z rówieśnikami i dorosłymi.
- Wie, że nie wolno krzywdzić słabszych.
- Stara się być sprawiedliwym i prawdomównym.
- Wie, że należy szanować cudzą własność.
- Stara się przestrzegać reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej.
- Stara się grzecznie zwracać do innych.
- Wie, co wynika z przynależności do rodziny; zna relacje między najbliższymi.
- Orientuje się w sytuacji materialnej swojej rodziny; wie, że istnieje zależność między pracą i zapłatą za nią.
- Wie, że należy odpowiednio zachować się w miejscu publicznym.
- Dostosowuje swoje oczekiwania do realiów ekonomicznych rodziny.
- Zna niektóre zagrożenia ze strony ludzi.
- Wie, do kogo należy zwrócić się o pomoc.
- Wie, gdzie można bezpiecznie organizować zabawy.
- Wymienia status administracyjny swojej miejscowości.
- Wie, czym zajmuje się np. policjant, strażak.
- Zna swoją narodowość, wie że mieszka w Polsce.
- Wie, że Polska znajduje się w Europie.
- Zna symbole narodowe.
- Zna flagę i hymn Unii Europejskiej.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń:

- Odróżnia, co jest dobre, a co złe w kontaktach z rówieśnikami i dorosłymi.
- Uczestniczy w życiu klasy, współpracuje z innymi.
- Wie, że nie wolno krzywdzić słabszych.
- Stara się być sprawiedliwym, prawdomównym.
- Szanuje cudzą własność.
- Przestrzega reguł w społeczności rówieśniczej; wie, co to znaczy być dobrym kolegą.
- Zna formy grzecznościowe i stosuje je.
- Nazywa relacje między najbliższymi; wie, co wynika z przynależności do rodziny.
- Zna sytuację materialną swojej rodziny; wie, że istnieje zależność między pracą i zapłatą za nią.

- Potrafi zachować się w miejscu publicznym.
- Wie, że należy dostosować swoje oczekiwania do realiów ekonomicznych rodziny.
- Zna podstawowe zagrożenia ze strony ludzi.
- Wie, do kogo i w jaki sposób należy zwrócić się o pomoc.
- Wie, gdzie można bezpiecznie organizować zabawy, a gdzie nie można i dlaczego.
- Potrafi wymienić status administracyjny swojej miejscowości.
- Zna niektóre zawody i wie czym się zajmuje np. policjant, strażak.
- Wie, jakiej jest narodowości i że mieszka w Polsce.
- Wie, że Polska leży w Europie.
- Zna symbole narodowe i nazywa je.
- Rozpoznaje i nazywa flagę i hymn Unii Europejskiej.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń:

- Argumentuje, co jest dobre, a co złe w kontaktach z rówieśnikami i dorosłymi.
- Aktywnie uczestniczy w życiu społeczności klasowej.
- Rozumie i stosuje zasady sprawiedliwości, jest prawdomówny.
- Zna i akceptuje reguły obowiązujące w społeczności oraz przestrzega ich.
- Zna i stosuje formy grzecznościowe.
- Rozumie, co wynika z przynależności do rodziny, jakie są prawidłowe relacje między najbliższymi.
- Zdaje sobie sprawę z sytuacji materialnej rodziny, rozumie zależność między pracą i zapłatą za nią.
- Zna sytuację ekonomiczną rodziny i dostosowuje do niej swoje oczekiwania.
- Wymienia zagrożenia ze strony innych ludzi i wie, jak sobie z nimi radzić.
- Wie, gdzie można bezpiecznie organizować zabawy, zdaje sobie sprawę z zagrożeń.
- Potrafi prawidłowo określić status administracyjny swojej miejscowości i podaje jego cechy charakterystyczne.
- Wie, na czym polega praca ludzi wykonujących określone zawody.
- Wie, że jest Polakiem i mieszka w Polsce.
- Wie, że Polska znajduje się w Europie; wskazuje Polskę na mapie.
- Zna symbole narodowe, rozumie je, potrafi je wymienić i prawidłowo nazwać.
- Ma ogólną wiedzę o Unii Europejskiej.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń:

- Zabiera głos w dyskusji, rzeczowo argumentując swoje zdanie.
- Chętnie i zgodnie współpracuje z innymi, potrafi zainicjować ciekawą zabawę.
- Zna i świadomie akceptuje reguły obowiązujące w społeczności.
- Zna formy grzecznościowe i odpowiednio je stosuje.
- Rozumie, co wynika z przynależności do rodziny, jakie są prawidłowe relacje między najbliższymi.

- Rozumie zależność między pracą i zapłatą za nią.
- Zna sytuację ekonomiczną rodziny i dostosowuje do niej swoje oczekiwania.
- Wymienia zagrożenia ze strony innych ludzi; wie, jak sobie z nimi radzić i do kogo zwrócić się o pomoc.
- Wie i uzasadnia, gdzie można bezpiecznie organizować zabawy; potrafi odróżnić zachowania właściwe od niepożądanych.
- Potrafi prawidłowo określić status administracyjny swojej miejscowości, podaje jego charakterystyczne cechy i potrafi porównać z innymi.
- Potrafi wymienić nazwy zawodów i wie, czym się zajmuje osoba wykonująca daną profesję.
- Zna i rozumie symbole narodowe, potrafi je wymienić i prawidłowo nazwać; zna związane z nimi legendy.
- Wie, jakiej jest narodowości i że mieszka w Polsce.
- Wskazuje Polskę na mapie Europy.
- Ma ogólną wiedzę o Unii Europejskiej – wie, jakie są jej główne założenia, hymn, maskotka.

Edukacja plastyczna i techniczna

Poznanie architektury, malarstwa i rzeźby, wyrażanie własnych myśli i uczuć w różnorodnych formach plastycznych i technicznych.

*Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń:*

- Stosuje tylko wybrane przez siebie, jednorodne techniki plastyczne.
- Prace plastyczne wykonuje schematycznie, stosuje ubogą gamę barw.
- Nie podejmuje prób wykonania pracy plastycznej inspirowanej wyobraźnią.
- Potrzebuje wzoru i pomocy, aby zilustrować sceny i sytuacje inspirowane baśnią, opowiadaniem lub muzyką.
- Rozróżnia i nazywa dziedzinę sztuki – malarstwo.
- Tworzy przedmioty związane z tradycją.
- Rzadko podejmuje próby wykonania prostego rekwizytu.
- Nie wykorzystuje narzędzi multimedialnych.
- Nie dba o ład i porządek w miejscu pracy.
- Nie potrafi zaplanować i zrealizować własnych prac.
- Nie dba o bezpieczeństwo własne i innych osób.
- Nie potrafi wykonać przedmiotów użytkowych, w tym dekoracyjnych.

*Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń:*

- Potrzebuje zachęty do stosowania trudniejszych technik plastycznych.
- Zna środki wyrazu plastycznego, ale stosuje je w ograniczonym zakresie.
- Potrzebuje dodatkowych wyjaśnień, aby wykonać pracę inspirowaną wyobraźnią.

- Dostrzega w układach przedmiotów proste rytmy.
- Myli pojęcia: *architektura, malarstwo, rzeźba, grafika*; niechętnie wypowiada się na ich temat.
- Tworzy proste przedmioty związane z tradycją, charakterystyczne dla regionu.
- Wykonuje, z pomocą nauczyciela, proste rekwizyty i wykorzystuje je w małych formach teatralnych.
- Korzysta z narzędzi multimedialnych tylko przy pomocy nauczyciela.
- Potrafi zadbać o ład i porządek w miejscu pracy.
- Potrzebuje pomocy w planowaniu i realizowaniu własnych prac.
- Dbą o bezpieczeństwo własne i innych osób.
- Potrzebuje pomocy do wykonania przedmiotów użytkowych, w tym dekoracyjnych.
- Potrzebuje pomocy w planowaniu swojej pracy, często nie doprowadza jej do końca.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń:

- Wypowiada się w wybranych technikach plastycznych – na płaszczyźnie i w przestrzeni.
- Posługuje się środkami wyrazu plastycznego: *kształt, barwa, faktura*.
- Ilustruje sceny i sytuacje realne i zmyślane.
- Dostrzega rytm w układach przedmiotów.
- Rozróżnia i nazywa niektóre dziedziny sztuki.
- Tworzy przedmioty związane z tradycją, charakterystyczne dla regionu.
- Wykonuje proste rekwizyty.
- Czasem wykorzystuje narzędzia multimedialne.
- Potrafi zadbać o ład i porządek w miejscu pracy.
- Stara się planować i realizować własne prace.
- Dbą o bezpieczeństwo własne i innych osób.
- Starannie wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne.
- Potrzebuje zachęty do planowania swoich prac i doprowadzania ich do końca.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń:

- Wypowiada się w różnych technikach plastycznych – na płaszczyźnie i w przestrzeni.
- Trafnie wykonuje ilustracje do opowiadań, baśni, muzyki, sytuacji realnych i zmyślonych.
- Dostrzega rytm w układach przedmiotów i stosuje go w swoich pracach.
- Rozróżnia i nazywa poznane dziedziny sztuki i wypowiada się na ich temat.
- Poznaje i tworzy przedmioty związane z tradycją, charakterystyczne dla regionu.
- Buduje z klocków konstrukcje rzeczywiste i wymyślone.
- Starannie przygotowuje rekwizyty potrzebne do przedstawienia.
- Wykorzystuje narzędzia multimedialne.
- Potrafi zadbać o ład i porządek w miejscu pracy.
- Stara się planować i realizować własne prace.
- Dbą o bezpieczeństwo własne i innych osób.

- Starannie wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne.
- Stara się planować swoją pracę i doprowadzić ją do końca.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń:

- Stosuje różnorodne techniki plastyczne.
- Zna różne środki wyrazu plastycznego i właściwie je stosuje.
- Samodzielnie układa rytmy i stosuje je w swoich pracach.
- W pracach ilustrujących sceny i sytuacje inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem lub muzyką, dodaje bogate szczegóły.
- Rozróżnia i nazywa dziedziny sztuki i wypowiada się na ich temat.
- Samodzielnie tworzy przedmioty związane z tradycją, charakterystyczne dla regionu i kraju.
- Starannie i samodzielnie przygotowuje rekwizyty potrzebne do przedstawienia.
- Wykorzystuje różne narzędzia multimedialne.
- Potrafi zadbać o ład i porządek w miejscu pracy.
- Potrafi zaplanować i zrealizować własnych prac.
- Dbą o bezpieczeństwo własne i innych osób.
- Potrafi wykonać przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne.
- Potrafi zaplanować swoją pracę i doprowadzić ją do końca.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń:

- Wykazuje inwencję w stosowaniu technik plastycznych.
- Zna różne środki wyrazu plastycznego i właściwie je stosuje, tworząc oryginalne prace.
- W pracach ilustrujących sceny i sytuacje inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem lub muzyką, wprowadza liczne szczegóły oraz trafnie oddaje nastrój i treść.
- Chętnie i samodzielnie korzysta z różnych narzędzi multimedialnych.
- Pomysłowo wykonuje proste rekwizyty i właściwie wykorzystuje je w małych formach teatralnych.
- Samodzielnie rozpoznaje i nazywa wybrane dziedziny sztuki.
- Dbą o ład i porządek w miejscu pracy.
- Planuje i realizuje własne prace.
- Dbą o bezpieczeństwo własne i innych osób.
- Wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne.
- Planuje swoją pracę i ją kończy.

Edukacja informatyczna

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń:

- Tylko z pomocą nauczyciela posługuje się komputerem w podstawowym zakresie.
- Potrzebuje pomocy nauczyciela uruchamiając program za pomocą myszy.

- Często nie przestrzega zasad bezpiecznego korzystania z komputera.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń:

- Nie przestrzega zasad właściwego siedzenia przy komputerze (prawidłowa postawa, zachowanie odpowiedniej odległości od monitora).
- Z pomocą nauczyciela posługuje się komputerem w podstawowym zakresie.
- Uruchamia program, korzystając z myszy.
- Potrzebuje ciągłych przypomnień, jak należy korzystać z komputera, żeby nie narażać własnego zdrowia.
- Nie zawsze stosuje się do ograniczeń dotyczących korzystania z komputera.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń:

- Wie, jak należy siedzieć przy komputerze (odpowiednia postawa).
- Posługuje się komputerem w podstawowym zakresie.
- Uruchamia program, korzystając z myszy i klawiatury.
- Wie, jak trzeba korzystać z komputera, żeby nie narażać własnego zdrowia.
- Stosuje się do ograniczeń dotyczących korzystania z komputera.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń:

- Wie, jak należy siedzieć przy komputerze (prawidłowa postawa, zachowanie odpowiedniej odległości od monitora).
- Sprawnie posługuje się komputerem w podstawowym zakresie.
- Umie uruchomić program, korzystając z myszy i klawiatury.
- Zna zasady bezpiecznego dla zdrowia korzystania z komputera.
- Świadomie stosuje się do ograniczeń dotyczących korzystania z komputera.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń:

- Zna zasady bezpiecznego dla zdrowia korzystania z komputera.
- Sprawnie posługuje się komputerem.
- Samodzielnie uruchamia program, korzystając z myszy i klawiatury.
- Wymienia zagrożenia dla zdrowia, jakie może powodować komputer i wie, jak im zapobiegać.
- Wie, dlaczego należy stosować się do ograniczeń podczas korzystania z komputera.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń:

- Sprawnie posługuje się komputerem.
- Samodzielnie uruchamia program, korzystając z myszy i klawiatury.
- Wymienia zagrożenia dla zdrowia, jakie może powodować komputer; wie, z czego wynikają i jak im zapobiegać.
- Wie, dlaczego należy stosować się do ograniczeń podczas korzystania z komputera i na

czym te ograniczenia polegają.

Wychowanie fizyczne

Kształtowanie sprawności fizycznej

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń:

- Często nie reaguje na polecenia i odmawia ich wykonania.
- Uczestniczy w zajęciach rozwijających sprawność fizyczną, ale często nie przestrzega reguł.
- Słabo radzi sobie z ćwiczeniami sprawności fizycznej.
- Ma trudności z pokonywaniem toru przeszkód oraz poprawnym wykonywaniem ćwiczeń równoważnych.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń:

- Zazwyczaj reaguje i wykonuje polecenia: maszeruje, przechodzi z chodu do biegu.
- Na ogół uczestniczy w zajęciach rozwijających sprawność fizyczną, zgodnie z regułami.
- Radzi sobie z podstawowymi ćwiczeniami z piłką.
- Stara się poprawnie wykonywać ćwiczenia na torze przeszkód i ćwiczenia równoważne.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń:

- Stara się reagować i wykonywać polecenia: maszeruje, przechodzi z chodu do biegu, zwalnia i przyspiesza bieg, biegnie na sygnał ze startu wysokiego.
- Uczestniczy w zajęciach rozwijających sprawność fizyczną, zgodnie z regułami.
- Potrafi chwytać piłkę, rzucać nią do celu i na odległość, toczyć po podłodze.
- Potrafi pokonywać przeszkody naturalne i sztuczne.
- Potrafi wykonywać ćwiczenia równoważne.
- Stopniowo zapoznaje się z określeniami: *siad skrzyżny, skłon, przysiad, leżenie na plecach, leżenie na brzuchu*.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń:

- Reaguje na polecenia i wykonuje je: maszeruje, przechodzi z chodu do biegu, zwalnia i przyspiesza bieg, biegnie na sygnał ze startu wysokiego.
- Chwyta piłkę, rzuca nią do celu i na odległość, toczy po podłodze, próbuje kozłować.
- Stopniowo zapoznaje się z określeniami: *siad skrzyżny, skłon, przysiad, leżenie na plecach, leżenie na brzuchu*.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń:

- Zawsze aktywnie uczestniczy w zajęciach rozwijających sprawność fizyczną, zgodnie z regułami.

- Sprawnie wykonuje ćwiczenia z piłką.
- Sprawnie i chętnie wykonuje ćwiczenia na torze przeszkód.
- Sprawnie wykonuje ćwiczenia równoważne.
- Reaguje i rozumie polecenia typu: siad skrzyżny, skłon, przysiad, leżenie na plecach, leżenie na brzuchu.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń:

- Zawsze aktywnie uczestniczy w zajęciach rozwijających sprawność fizyczną, zgodnie z regułami.
- Jest bardzo sprawny fizycznie, bardzo dobrze wykonuje ćwiczenia z piłką, na torze przeszkód, ćwiczenia równoważne; proponuje własne zabawy i ćwiczenia sportowe.
- Zawsze prawidłowo reaguje na polecenia typu: siad skrzyżny, skłon, przysiad, leżenie na plecach, leżenie na brzuchu.

Język angielski

Celująco

- uważnie słucha wypowiedzi innych uczniów i nauczyciela
- rozumie proste polecenia i właściwie na nie reaguje
- rozumie sens historyjek i bajek wsparty obrazkami lub filmem
- potrafi poprawnie powtórzyć za nauczycielem, nagraniem
- wypowiada się samodzielnie w języku angielskim
- potrafi rozpoznać graficzną formę wyrazu i połączyć z obrazkiem lub przedmiotem;
- potrafi wybrać z listy odpowiedni wyraz;
- potrafi głośno przeczytać zgodnie z zasadami wymowy pojedyncze wyrazy;
- rozumie znane nazwy, pojedyncze słowa i bardzo proste zdania
- potrafi pisać po śladzie
- przepisuje poprawnie wyrazy i krótkie zdania
- samodzielnie podpisuje swoje prace pojedynczymi wyrazami
- rozpoznaje znaczenie słów, gdy je usłyszy
- potrafi nazwać przedmioty, rzeczy, zwierzęta, których nazwy były wprowadzane i utrwalane na lekcjach
- wspaniale recytuje wierszyki i rymowanki, chętnie śpiewa piosenki z repertuaru dziecięcego

- łatwo komunikuje się z rówieśnikami
- zawsze jest przygotowany do zajęć
- wita się i przedstawia: *Hello, I'm ...*
- potrafi zapytać o imię kolegi: *I'm (name). And you?*
- potrafi wymienić poznane rzeczowniki
- wskazuje i samodzielnie nazywa kolory
- potrafi się samodzielnie pożegnać *Goodbye!*
- posługuje się liczebnikami w zakresie 15.
- po wysłuchaniu nagrania poprawnie koloruje części twarzy
- wskazuje miny i opisuje je przy pomocy przymiotników: *happy, sad.*
- przykleja odpowiednie naklejki.
- poprawnie czyta nazwy części ciała i łączy je z rysunkami.
- nazywa zwierzęta: *It's a (lion).*
- po wysłuchaniu nagrania numeruje cienie zwierząt w odpowiedniej kolejności.
- opisuje rozmiar zwierząt: *It's small/big.*
- potrafi odpowiedzieć na pytania: *What's this?, What colour is (the elephant)?, Is it (a bird)?, Can you see (a big hippo)?*
- -posługuje się słowami: *yes, no.*
- po wysłuchaniu nagrania rysuje po śladzie zabawki.
- po wysłuchaniu nagrania odpowiednio koloruje figury.
- odnajduje na rysunku kolorowe figury. Samodzielnie je nazywa.
- zadaje pytanie: *What is it?* Odpowiada: *It's a (boat).*
- nazywa produkty spożywcze.
- po wysłuchaniu nagrania poprawnie zaznacza odpowiednie miny przy produkcji (*I like's/ I don't like*).
- po wysłuchaniu nagrania poprawnie zakreśla odpowiednie potrawy i przykleja naklejki.
- samodzielnie wybiera odpowiedni podpis pod rysunkiem.
- rozumie i stosuje wyrażenia: *I like (chicken). I don't like (cheese).*
- zna nazwy części ciała.
- po wysłuchaniu nagrania poprawnie numeruje opisywane roboty.
- samodzielnie łączy zapisane słowa z częściami ciała na rysunku.
- zna słowa związane z domem.
- po wysłuchaniu nagrania poprawnie wskazuje, w których pomieszczeniach w domu znajdują się narysowane przedmioty.
- rozumie i posługuje się wyrażeniem: *It is in the (kitchen).*
- odnajduje przedmioty na obrazku, liczy je i wpisuje odpowiednie liczby
- poprawnie czyta słowa: *living room, bedroom, bathroom, kitchen* i dopasowuje je do

obrazków.

- zna wyrazy nazywające ubrania.
- po wysłuchaniu nagrania poprawnie zaznacza odpowiednie rysunki przedstawiające ubrania noszone przez różne dzieci.
- samodzielnie koloruje ubrania odpowiednio do usłyszanego opisu.
- samodzielnie odczytuje nazwy ubrań i przykleja odpowiednie naklejki.
- zna nazwy zwierząt.
- po wysłuchaniu nagrania poprawnie dopasowuje zwierzęta do dzieci.
- odnajduje na obrazku przedmioty i zwierzęta.
- wskazuje na obrazku przedmioty. Poprawnie je nazywa.
- samodzielnie zaznacza wyrazy (nazwy zwierząt) w ciągu liter i dopasowuje je do obrazków.
- samodzielnie wykonuje zadania powtórkowe i sprawdzające do odpowiednich rozdziałów. Rozumie polecenia nauczyciela. (Już umiem! Moje Portfolio Językowe).

Bardzo dobrze

- słucha wypowiedzi innych uczniów i nauczyciela
- raczej rozumie proste polecenia i właściwie na nie reaguje
- rozumie sens historyjek i bajek wsparty gestami, obrazkami lub filmem
- potrafi poprawnie powtórzyć za nauczycielem, nagraniem
- wypowiada się w języku angielskim na poziomie wyrazu
- potrafi rozpoznać graficzną formę wyrazu i połączyć z obrazkiem lub przedmiotem
- potrafi wybrać z listy odpowiedni wyraz
- potrafi głośno przeczytać zgodnie z zasadami wymowy pojedyncze wyrazy
- rozumie znane nazwy, pojedyncze słowa i bardzo proste zdania
- potrafi pisać po śladzie
- przepisuje poprawnie wyrazy i krótkie zdania
- samodzielnie podpisuje swoje prace pojedynczymi wyrazami
- rozpoznaje znaczenie słów, gdy je usłyszy
- potrafi nazwać większość przedmiotów, rzeczy, zwierząt, których nazwy były wprowadzane i utrwalane na lekcjach
- bardzo dobrze recytuje wierszyki i rymowanki, śpiewa piosenki z repertuaru dziecięcego
- łatwo komunikuje się z rówieśnikami
- jest przygotowany do zajęć
- wita się i przedstawia: Hello, I'm ...
- potrafi zapytać o imię kolegi: I'm (name). And you?
- potrafi wymienić prawie wszystkie poznane rzeczowniki
- wskazuje i samodzielnie nazywa kolory

- potrafi się samodzielnie pożegnać Goodbye!
- posługuje się liczebnikami w zakresie 15.
- po wysłuchaniu nagrania poprawnie koloruje części twarzy
- wskazuje miny i opisuje je przy pomocy przymiotników: happy, sad.
- przykleja odpowiednie naklejki
- poprawnie czyta nazwy części ciała i łączy je z rysunkami
- nazywa zwierzęta: It's a (lion).
- po wysłuchaniu nagrania numeruje cienie zwierząt w odpowiedniej kolejności
- opisuje rozmiar zwierząt: It's small/big.
- potrafi odpowiedzieć na pytania: What's this?, What colour is (the elephant)?, Is it (a bird)?, Can you see (a big hippo)?
- posługuje się słowami: yes, no.
- po wysłuchaniu nagrania rysuje po śladzie zabawki
- po wysłuchaniu nagrania odpowiednio koloruje figury
- odnajduje na rysunku kolorowe figury. Samodzielnie je nazywa.
- zadaje pytanie: What is it? Odpowiada: It's a (boat).
- nazywa produkty spożywcze.
- po wysłuchaniu nagrania poprawnie zaznacza odpowiednie miny przy produkcie (I like's/ I don't like).
- samodzielnie wybiera odpowiedni podpis pod rysunkiem.
- rozumie i stosuje wyrażenia: I like (chicken). I don't like (cheese).
- zna nazwy części ciała.
- po wysłuchaniu nagrania poprawnie numeruje opisywane roboty.
- łączy zapisane słowa z częściami ciała na rysunku.
- zna słowa związane z domem.
- po wysłuchaniu nagrania poprawnie wskazuje, w których pomieszczeniach w domu znajdują się narysowane przedmioty.
- Rozumie, wyrażenie: It is in the (kitchen).
- odnajduje przedmioty na obrazku, liczy je i wpisuje odpowiednie liczby
- poprawnie rozróżnia słowa: living room, bedroom, bathroom, kitchen i dopasowuje je do obrazków.
- zna wyrazy nazywające ubrania.
- po wysłuchaniu nagrania poprawnie zaznacza odpowiednie rysunki przedstawiające ubrania noszone przez różne dzieci.
- koloruje ubrania odpowiednio do usłyszanego opisu.
- odczytuje nazwy ubrań i przykleja odpowiednie naklejki.
- zna nazwy zwierząt.

- po wysłuchaniu nagrania poprawnie dopasowuje zwierzęta do dzieci.
- odnajduje na obrazku przedmioty i zwierzęta.
- wskazuje na obrazku przedmioty i poprawnie je nazywa.
- zaznacza wyrazy (nazwy zwierząt) w ciągu liter i dopasowuje je do obrazków.
- wykonuje zadania powtórkowe i sprawdzające do odpowiednich rozdziałów.
- Rozumie polecenia nauczyciela. (Już umiem! Moje Portfolio Językowe).

Dobrze

- często słucha wypowiedzi innych uczniów i nauczyciela
- raczej rozumie proste polecenia i właściwie na nie reaguje
- często rozumie sens historyjek i bajek wsparty gestami, obrazkami, filmem
- potrafi poprawnie powtórzyć za nauczycielem, nagraniem
- wypowiada się w języku angielskim na poziomie wyrazu
- raczej potrafi rozpoznać graficzną formę wyrazu i połączyć ją z właściwym obrazkiem lub przedmiotem
- potrafi wybrać z listy odpowiedni wyraz
- potrafi głośno przeczytać zgodnie z zasadami wymowy niektóre wyrazy
- rozumie znane nazwy, pojedyncze słowa i bardzo proste zdania
- potrafi pisać po śladzie
- przepisuje poprawnie wyrazy
- podpisuje swoje prace pojedynczymi wyrazami
- często rozpoznaje znaczenie słów, gdy je usłyszy
- potrafi nazwać większość przedmiotów, rzeczy, zwierząt, których nazwy były wprowadzane i utrwalane na lekcjach
- dobrze recytuje wierszyki i rymowanki, śpiewa piosenki z repertuaru dziecięcego
- łatwo komunikuje się z rówieśnikami
- wita się i przedstawia: Hello, I'm ...
- potrafi zapytać o imię kolegi: I'm (name). And you?
- potrafi wymienić większość poznanych rzeczowników
- dobrze wskazuje i nazywa kolory
- potrafi się pożegnać Goodbye!
- posługuje się liczebnikami w zakresie 10.
- po wysłuchaniu nagrania poprawnie koloruje części twarzy
- wskazuje miny i opisuje je przy pomocy przymiotników: happy, sad.
- przykleja odpowiednie naklejki
- raczej poprawnie czyta nazwy części ciała i łączy je z rysunkami
- nazywa zwierzęta: It's a (lion).

- po wysłuchaniu nagrania numeruje cienie zwierząt w odpowiedniej kolejności
- opisuje rozmiar zwierząt: It's small/big.
- potrafi odpowiedzieć na pytania: What's this?, What colour is (the elephant)?, Is it (a bird)?, Can you see (a big hippo)?
- posługuje się słowami: yes, no.
- po wysłuchaniu nagrania rysuje po śladzie zabawki
- po wysłuchaniu nagrania odpowiednio koloruje figury
- odnajduje na rysunku kolorowe figury i je nazywa.
- nazywa produkty spożywcze.
- po wysłuchaniu nagrania zaznacza odpowiednie miny przy produkcie (I like's/ I don't like).
- wybiera podpis pod rysunkiem.
- rozumie i stosuje wyrażenia: I like (chicken). I don't like (cheese).
- zna nazwy części ciała.
- po wysłuchaniu nagrania poprawnie numeruje opisywane roboty
- łączy zapisane słowa z częściami ciała na rysunku.
- zna słowa związane z domem.
- po wysłuchaniu nagrania poprawnie wskazuje, w których pomieszczeniach w domu znajdują się narysowane przedmioty.
- rozumie wyrażenie: It is in the (kitchen).
- odnajduje przedmioty na obrazku, liczy je i wpisuje odpowiednie liczby
- poprawnie rozróżnia słowa: living room, bedroom, bathroom, kitchen i dopasowuje je do obrazków.
- zna wyrazy nazywające ubrania.
- po wysłuchaniu nagrania poprawnie zaznacza odpowiednie rysunki przedstawiające ubrania noszone przez różne dzieci.
- koloruje ubrania do usłyszanego opisu.
- odczytuje nazwy ubrań i przykleja naklejki.
- zna nazwy zwierząt
- odnajduje na obrazku przedmioty i zwierzęta.
- wskazuje na obrazku przedmioty i raczej poprawnie je nazywa.
- zaznacza wyrazy (nazwy zwierząt) w ciągu liter i dopasowuje je do obrazków.
- wykonuje zadania powtórkowe i sprawdzające do odpowiednich rozdziałów.
- Rozumie polecenia nauczyciela. (Już umiem! Moje Portfolio Językowe).
- zdarza mu się być nieprzygotowanym do zajęć

Dostatecznie

- nie utrwała słownictwa poznanego na lekcjach
- dostatecznie recytuje wierszyki i rymowanki, śpiewa piosenki z repertuaru dziecięcego z częściową pomocą nauczyciela
- potrafi nazwać niektóre przedmioty, których nazwy były wprowadzane i utrwalane na lekcjach
- zdarza mu się być nieprzygotowanym do zajęć
- wykonuje ćwiczenia praktyczne o niewielkim stopniu trudności
- zna formy powitania i przedstawiania się
- rozpoznaje i poprawnie reaguje na niektóre polecenia stosowane w klasie
- rozpoznaje i stosuje niektóre rzeczowniki wprowadzone na zajęciach
- zna formy pożegnania: *Goodbye*. Odpowiada na pożegnanie.
- w większości poprawnie nazywa kolory
- liczy od 1–5. Częściowo posługuje się liczebnikami w zakresie 10.
- przy pomocy nauczyciela powtarza rymowanki
- po wysłuchaniu nagrania częściowo poprawnie koloruje części twarzy.
- rozumie słowa: *happy, sad*. Dopasowuje miny do przymiotników.
- przy pomocy nauczyciela śpiewa piosenki
- częściowo poprawnie rozpoznaje nazwy części ciała i łączy je z rysunkami.
- wskazuje zwierzęta.
- rozumie słowa: *big, small*.
- przy pomocy nauczyciela śpiewa piosenki
- rozumie pytania: *What's this?, What colour is (the elephant)?*
- posługuje się słowami: *yes, no*.
- przykleja odpowiednie naklejki.
- zna niektóre nazwy zabawek.
- po wysłuchaniu nagrania rysuje po śladzie zabawki.
- po wysłuchaniu nagrania częściowo poprawnie koloruje figury.
- na obrazku odnajduje figury w różnych kolorach. Przy pomocy nauczyciela nazywa je.
- rozumie pytanie: *What is it?* Odpowiada: *It's a (boat)*.
- zna niektóre nazwy produktów spożywczych.
- po wysłuchaniu nagrania częściowo poprawnie zaznacza odpowiednie miny przy produkcie (*I like I don't like*).
- po wysłuchaniu nagrania przy pomocy nauczyciela zakreśla odpowiednie potrawy i przykleja naklejki.
- częściowo poprawnie wybiera odpowiedni podpis pod rysunkiem.

- rozumie wyrażenia: *I like (chicken). I don't like (cheese).*
- zna niektóre nazwy części ciała.
- po wysłuchaniu nagrania częściowo poprawnie numeruje opisywane roboty.
- zna niektóre słowa związane z domem.
- po wysłuchaniu nagrania częściowo poprawnie wskazuje, w których pomieszczeniach w domu znajdują się narysowane przedmioty
- rozumie wyrażenie *It is in the (kitchen).*
- odnajduje przedmioty na obrazku, liczy je i wpisuje odpowiednią liczbę
- po wysłuchaniu nagrania przykleja odpowiednie naklejki
- częściowo poprawnie czyta słowa: *living room, bedroom, bathroom, kitchen* i dopasowuje je do obrazków.
- zna niektóre wyrazy nazywające ubrania.
- po wysłuchaniu nagrania częściowo poprawnie zaznacza odpowiednie rysunki, przedstawiające ubrania noszone przez różne dzieci.
- przy pomocy nauczyciela koloruje ubrania odpowiednio do usłyszanego opisu.
- częściowo samodzielnie odczytuje nazwy ubrań i przykleja odpowiednie naklejki
- zna niektóre nazwy zwierząt.
- po wysłuchaniu nagrania częściowo poprawnie dopasowuje zwierzęta do dzieci.
- odnajduje na obrazku przedmioty i zwierzęta.
- przy pomocy nauczyciela zaznacza wyrazy (nazwy zwierząt) w ciągu liter i dopasowuje je do obrazków.
- częściowo samodzielnie wykonuje zadania powtórkowe i sprawdzające

Dopuszczający

- najczęściej nie słucha uważnie nauczyciela
- nie rozumie sensu bajek i historyjek wspartych obrazkami
- potrafi poprawnie powtórzyć za nauczycielem, nagraniem tylko niektóre wyrazy
- wypowiada się w języku angielskim na poziomie wyrazu
- nie utrwała słownictwa poznanego na lekcjach
- słabo recytuje wierszyki i rymowanki, śpiewa piosenki z repertuaru dziecięcego
- nie potrafi odczytać wyrazu w języku angielskim
- nie przepisuje poprawnie wyrazów
- nie rozpoznaje znaczenia słów, gdy je usłyszy
- nie potrafi nazwać przedmiotów, których nazwy były wprowadzane i utrwalane na lekcjach

- nie rozpoznaje znaczenia słów, gdy je zobaczy

Niedostatecznie

- nie rozumie polecenia nauczyciela wspartych gestami
- nie potrafi wyróżnić prostych informacji z tekstu słuchanego
- nie słucha wypowiedzi nauczyciela
- nie rozumie sensu historyjek i bajek wspartych obrazkami i gestami
- nie potrafi odpowiedzieć na usłyszane pytanie słowem w języku angielskim
- nie potrafi poprawnie powtórzyć za nauczycielem, nagraniem
- nie wypowiada się w języku angielskim na poziomie wyrazu
- nie utrwała słownictwa poznanego na lekcjach
- niezadowolająco recytuje wierszyki i śpiewa piosenki,
- nie udziela odpowiedzi na pytania na poziomie wyrazu
- nie potrafi odczytać wyrazu w języku angielskim
- nie przepisuje poprawnie wyrazów
- nie rozpoznaje znaczenia słów, gdy je usłyszy
- nie potrafi nazwać przedmiotów, których nazwy były wprowadzane i utrwalane na lekcjach

Edukacja muzyczna

Niedostateczny - otrzymuje uczeń, który:

- nie podejmuje próby samodzielnego śpiewania poznanych piosenek,
- nie zna wartości rytmicznych,
- realizuje ruchem, według podanego wzoru, zabawy i improwizacje,
- nie radzi sobie z odtwarzaniem głosem prostych rytmów,
- nie potrafi powtórzyć prostej melodii,
- nie zna wysokości dźwięków,
- nie podejmuje próby wykonania akompaniamentu do piosenki,
- odmawia uczestnictwa w piasach,
- biernie słucha muzyki,
- wie, jak zachować się na koncercie i podczas słuchania hymnu narodowego, ale nie zawsze przestrzega tych zasad.

Dopuszczający - otrzymuje uczeń, który:

- śpiewa wybrane piosenki z repertuaru dziecięcego tylko w grupie,
- nie odróżnia wartości rytmicznych,
- realizuje ruchem, według podanego wzoru, zabawy i improwizacje
- wykonuje śpiewanki i rymowanki tylko w zespole,
- z pomocą nauczyciela odtwarza głosem proste rytmy,
- odtwarza, z pomocą nauczyciela, proste rytmy na wybranym instrumencie perkusyjnym,
- myli wysokości poznanych dźwięków,
- nie wykonuje akompaniamentu do piosenki,
- ma trudności z rozpoznawaniem melodii i rytmu poznanych piosenek,
- wyraża nastrój i charakter muzyki, naśladując innych w płasach i tańcu,
- nie zawsze potrafi powtórzyć prostą melodię,
- słucha muzyki bez zainteresowania,
- potrzebuje sugestii, aby wyrażać swoje doznania,
- wie, jak zachować się na koncercie i podczas słuchania hymnu.

Dostateczny - otrzymuje uczeń, który:

- śpiewa wybrane piosenki z repertuaru dziecięcego,
- zna niektóre wartości rytmiczne,
- realizuje ruchem zabawy i improwizacje,
- wykonuje proste śpiewanki i rymowanki,
- odtwarza głosem proste rytmy,
- powtarza prostą melodię,
- zna trzy wysokości dźwięków: *sol*, *mi*, *la*,
- wykonuje według wzoru akompaniament do piosenki,
- rozpoznaje melodie i rytm niektórych poznanych piosenek,
- określa charakter i nastrój utworów; nazywa przynajmniej jeden z poznanych instrumentów,
- odtwarza proste rytmy na instrumentach perkusyjnych,
- wyraża nastrój i charakter muzyki, płasając i tańcząc w grupie,
- realizuje proste schematy rytmiczne,
- wie, że muzykę można zapisać i odczytać,
- aktywnie słucha muzyki,
- słuchając muzyki, wyraża swoje doznania werbalnie i niewerbalnie,
- kulturalnie zachowuje się na koncercie i w trakcie słuchania hymnu narodowego.

Dobry - otrzymuje uczeń, który:

- zna i śpiewa poznane piosenki,
- zna wartości rytmiczne (ćwierćnuty, pauzy ćwierćnotowej),
- realizuje ruchem tańce, zabawy; improwizuje,

- zna trzy wysokości dźwięków: *sol*, *mi*, *la*, wykonuje prosty akompaniament do piosenki,
- rozpoznaje melodie i rytm poznanych piosenek,
- określa charakter i nastrój utworów; nazywa kilka poznanych instrumentów,
- odtwarza proste rytmy na instrumentach perkusyjnych,
- wyraża nastrój i charakter muzyki, płaśając i tańcząc,
- realizuje proste schematy rytmiczne,
- wie, że muzykę można zapisać i odczytać,
- świadomie i aktywnie słucha muzyki,
- aktywnie słuchając muzyki, wyraża swoje doznania werbalnie i niewerbalnie,
- wie, jak zachować się na koncercie i w trakcie słuchania hymnu narodowego i stosuje się do tych zasad.

Bardzo dobry - otrzymuje uczeń, który:

- zna i śpiewa wszystkie poznane piosenki,
- zna i rozumie wartości rytmiczne (ćwierćnuty, pauzy ćwierćnutowej),
- samodzielnie tworzy i realizuje ruchem tańce, zabawy; improwizuje,
- samodzielnie odtwarza proste rytmy głosem i na instrumentach perkusyjnych,
- podejmuje próby zapisywania i czytania nut,
- bezbłędnie rozpoznaje melodie i rytm wszystkich poznanych piosenek,
- wykonuje i sam układa śpiewanki i rymowanki,
- poprawnie powtarza prostą melodię,
- samodzielnie interpretuje nastrój muzyki,
- samodzielnie realizuje schematy rytmiczne,
- właściwie, zgodnie z charakterem muzyki, wyraża swoje doznania
- rozumie, jak należy zachować się na koncercie i w trakcie słuchania hymnu narodowego i przestrzega zasad.

Celujący otrzymuje uczeń, który:

- zna i śpiewa wszystkie poznane piosenki,
- zna i rozumie wartości rytmiczne (ćwierćnuty, pauzy ćwierćnutowej),
- wykonuje i sam układa śpiewanki i rymowanki; potrafi ułożyć rytm do wymyślonej przez siebie rymowanki,
- podejmuje próby zapisywania i czytania nut oraz rozpoznaje wartości nut: ćwierćnuty, ósemki, półnuty,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniu polegającym na interpretacji utworu muzycznego,
- potrafi ułożyć podkład muzyczny na instrumentach perkusyjnych lub alternatywnych,
- bezbłędnie powtarza prostą melodię,
- wypowiada się na temat treści piosenki; przedstawia treść piosenki za pomocą umownych

gestów; wykonuje improwizacje ruchowe przy muzyce.

Religia

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą,
- b) odmawia wszelkiej współpracy,
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- a) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- b) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- a) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- b) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- a) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- b) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- c) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające:

- a) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- b) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- c) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostolskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania tej klasy,
- c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

1. Modlitwy, pieśni

celująca:

- dokładna znajomość tekstu, melodii, samodzielność i piękno wykonania

bardzo dobra:

- dokładna znajomość tekstu, melodii

dobra:

- dobra znajomość tekstu, melodii

dostateczna:

- niezbyt dokładna znajomość tekstu

dopuszczająca:

- fragmentaryczna znajomość tekstu

niedostateczna:

- brak jakiegokolwiek znajomości tekstu

2. Ćwiczenia w podręczniku

celująca:

- wykonane wszystkie zadania
- staranne pismo
- własne materiały, ilustracje itp.

bardzo dobra:

- starannie prowadzony
- wszystkie zadania

dobra:

- zapis staranny
- luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów)

dostateczna:

- ćwiczenia czytelne
- braki w zadaniach (do 40% tematów)

dopuszczająca:

- pismo niestaranne
- liczne luki w zapisach (do 70% tematów)

niedostateczna:

- brak podręcznika

3. Prace domowe

celująca:

- staranne wykonanie
- treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach
- dużo własnej inwencji
- twórcze

bardzo dobra:

- merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem
- staranne
- czytelne
- rzeczowe

dobra:

- wskazują na zrozumienie tematu
- niezbyt twórcze

dostateczna:

- powiązane z tematem
- niestaranne

dopuszczająca:

- widać próby wykonania pracy
- na temat

niedostateczna:

- praca nie na temat
- brak rzeczowości w pracy
- brak pracy

4. Odpowiedzi ustne

celująca:

- wiadomości zawarte w podręczniku uzupełnione wiedzą spoza programu
- wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język
- używanie pojęć

bardzo dobra:

- wiadomości z podręcznika prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem

- odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych

dobra:

- wyuczone na pamięć wiadomości
- uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami
- potrzebna pomoc nauczyciela

dostateczna:

- wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć
- odpowiedź niestaranna
- częste pytania naprowadzające

dopuszczająca:

- słabe wiązanie faktów i wiadomości
- chaos myślowy i słowny
- odpowiedź belkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy
- dużo pytań pomocniczych

niedostateczna:

- brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych

5. Aktywność

celująca:

- uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji
- korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie

bardzo dobra:

- uczeń zawsze przygotowany do lekcji
- często zgłasza się do odpowiedzi
- wypowiada się poprawnie

dobra:

- stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy

dostateczna:

- mało aktywny na lekcjach

dopuszczająca:

- niechętny udział w lekcji

niedostateczna:

- lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary

6. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne

celująca:

- wiele razy pomaga w różnych pracach

- pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, dużo własnej inicjatywy
- aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (ministranci, oaza itp.)

bardzo dobra:

- starannie wykonuje powierzone przez katechetę lub księdza zadania
- przejawia postawę apostołską

dobra:

- niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie
- uczestniczy w rekolekcjach szkolnych

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

I. Bóg nas kocha – dziękujemy za Jego dary

bardzo dobra:

- potrafi zaśpiewać piosenkę „Dobrze, że jesteś”
- śpiewa piosenkę „Ojcze, Ty kochasz mnie”
- wypowiada modlitwę, w której dziękuje Bogu za piękny świat
- śpiewa piosenkę „Dobre, dobre, bardzo dobre”
- potrafi wyrazić modlitwą wdzięczność Bogu za Jego dary
- potrafi wielbić Boga za piękny świat modlitwą spontaniczną
- uzasadnia, dlaczego powinien troszczyć się o własne zdrowie i życie
- śpiewa piosenkę z gestami „Cieszę się. Alleluja!”
- wyjaśnia prawdę, że Pan Jezus jest Synem Bożym
- śpiewa piosenkę „Bóg tak umiłował świat”
- wyjaśnia, na czym polegają postawy koleżeństwa i przyjaźni

dobra:

- rozpoznaje podręcznik do religii
- pamięta, kiedy jest katecheza
- wyjaśnia, w jaki sposób możemy okazać Bogu, że Go kochamy
- wymienia rodzaje spotkań z Bogiem Ojcem
- pamięta, że dzieła stworzone przez Boga służą człowiekowi
- wyjaśnia, że dzieła stworzone przez Boga są dla człowieka pożyteczne
- wskazuje ślady Boże w przyrodzie
- wyjaśnia, dlaczego życie można nazwać darem
- wymienia najważniejsze fakty z życia Jezusa
- określa, co jest jego największym skarbem

- śpiewa piosenkę „Mam Przyjaciela”

dostateczna:

- pamięta imię katechety oraz przynajmniej kilku kolegów i koleżanek z klasy
- wymienia cechy Boga – najlepszego Ojca
- opowiada, jak okazać miłość Bogu Ojcu
- wie, że świat jest darem kochającego Boga
- z pomocą katechety wypowiada podziękowanie Bogu za piękny świat
- wymienia sposoby okazywania Bogu wdzięczności za dzieło stworzenia
- wie, że przez troskę o rośliny i zwierzęta okazuje wdzięczność Bogu za stworzony świat
- wymienia dary Boże w przyrodzie
- potrafi podziękować Bogu i rodzicom za dar życia
- wie, że Jezus jest największym darem miłości Boga do ludzi
- zna przypowieść o skarbie
- wskazuje, jak pielęgnować przyjaźń

dopuszczająca:

- potrafi się przedstawić wobec całej klasy
- wie, że katecheza jest spotkaniem z dobrym Bogiem
- wie, że Bóg jest naszym najlepszym Ojcem
- wie, że przyroda jest dziełem dobrego Boga
- śpiewa z całą klasą refren pieśni „Radośnie Panu hymn śpiewajmy”
- wie, że można spotykać się z Bogiem poprzez piękno przyrody
- wie, że życie jest darem Boga przekazywanym przez rodziców
- wie, że powinien troszczyć się o własne zdrowie i życie
- wie, że z Jezusem spotykamy się na Mszy św.
- wymienia, co jest dla niego skarbem

II. Nasz Bóg jest zawsze blisko – chcemy się z Nim spotykać

celująca:

- przypomina swoim kolegom o właściwej postawie w kościele
 - razem z rodzicami angażuje się w życie parafii (procesje, roraty, różaniec...)

bardzo dobra:

- potrafi zaśpiewać piosenkę „Jezus jest tu”
- potrafi zaśpiewać piosenkę „W imię Ojca i Syna” (z gestami)
- z szacunkiem wykonuje znak krzyża

- układa proste modlitwy uwielbienia, dziękczynienia, przeproszenia i prośby
- potrafi zaśpiewać piosenkę „Bo Ty, Boże, jesteś Ojcem”
- potrafi zaśpiewać (z gestami) piosenkę „Słowo Twe w Księdze śpi”
- wyraża chęć poznawania Boga poprzez słuchanie słowa Bożego
- właściwie posługuje się zwrotami grzecznościowymi: proszę, przepraszam, dziękuję
- potrafi prawidłowo się przeżegnać korzystając z kropielnicy
- poprawnie wykonuje gest pochylecia głowy (przed krzyżem i ołtarzem) oraz przyklęknienia (przed Najświętszym Sakramentem)
- pamięta imię ks. proboszcza
- opowiada o wydarzeniach związanych z życiem parafii
- potrafi scharakteryzować zachowanie godne dziecka Bożego

dobra:

- rozpoznaje znaki obecności Bożej w swoim otoczeniu (kościół, krzyż, obraz, kapliczka, medalik)
- otacza szacunkiem znaki religijne
- wymienia miejsca i sytuacje, w których wykonuje znak krzyża
- wymienia, za co możemy Bogu dziękować i chwalić Go, za co Go przepraszamy i o co możemy prosić
- wie, że Msza św. jest szczególnym rodzajem modlitwy
- wie, że modlitwy „Ojcze nasz” nauczył Pan Jezus
- potrafi z uwagą wysłuchać słowa Bożego w czasie niedzielnej liturgii
- wie, że rodzinna miłość ma swe źródło w Bogu
- opisuje, na czym polega właściwe zachowanie się w kościele
- wyraża postawę szacunku dla miejsc świętych
- podaje nazwy przedmiotów i miejsc w kościele, którym okazujemy szczególny szacunek
- wyjaśnia, na czym polega prawidłowe zachowanie się w kościele i przed krzyżem
- wyjaśnia, w jakim celu ludzie gromadzą się w kościele
- wyjaśnia, jak wygląda Msza św. w jego parafii
- potrafi zaśpiewać piosenkę „Dzieckiem Bożym jestem ja”
- zgodnie bawi się z kolegami

dostateczna:

- wymienia znaki i symbole religijne
- wie, że ludzie wierzący powinni mieć znaki religijne w swoich domach
- wie, czym jest znak krzyża dla chrześcijaństwa
- rozpoznaje ludzi modlących się
- mówi z pamięci modlitwę „Ojcze nasz”

- wymienia miejsca i wydarzenia, podczas których czytane jest Pismo Święte.
- wskazuje sposoby okazywania miłości w rodzinie
- wie, że Pan Bóg pragnie być odwiedzany w swoim domu
- wskazuje, gdzie w kościele jest kropielnica
- rozpoznaje w kościele ołtarz, krzyż i miejsce, gdzie jest Najświętszy Sakrament
- wymienia sposoby okazywania szacunku świętym miejscom i znakom
- pamięta pod jakim wezwaniem jest jego parafia (imię patrona)
- rozpoznaje posługę ministranta
- wymienia zachowania, którymi dziecko sprawia radość Bogu
 - rozumie, że dobre uczynki wobec najbliższych są wyrazem miłości do Boga

dopuszczająca:

- zna słowa pozdrowienia chrześcijańskiego
- poprawnie wykonuje znak krzyża
- wie, że modlitwa jest rozmową z dobrym Bogiem
- odróżnia postawę modlitwy na katechezie od innych zachowań
- wyjaśnia, dlaczego zwracamy się do Boga wezwaniem „Ojcze”
- wyraża postawę szacunku dla Pisma Świętego
- wie, że Bóg mówi do nas przez słowa Pisma Świętego
- wymienia najbliższych członków swojej rodziny
- wie, że kościół jest domem Bożym
- odróżnia kościół od innych budynków
- wie, że kościół jest uświęcony szczególną obecnością Boga
- wie, że w kościele sprawowana jest Msza św.
- opowiada o swoich dobrych czynach, którymi sprawił innym radość

III. Jezus największym darem Ojca – przygotowujemy się na spotkanie z Jezusem (Adwent)

Celująca:

- chętnie opowiada o Jezusie
- aktywnie włącza się w przygotowanie klasowej Wigilii (np. przygotowanie dekoracji, recytacja)
- chętnie bierze udział w przedstawieniu bożonarodzeniowym

bardzo dobra:

- wyjaśnia, kiedy na wieńcu adwentowym zapala się kolejne świece

- potrafi zaśpiewać piosenkę adwentową
- opowiada ewangeliczną perykopę o zwiastowaniu
- potrafi powiązać słowa proroków (Mi 5,1 i Iz 7,14) z narodzeniem Jezusa
- potrafi śpiewać kolędy
- wyraża wdzięczność za narodzenie Jezusa w modlitwie spontanicznej
- potrafi zaśpiewać refren piosenki „Chciałeś być małym” oraz kolędę „Dzisiaj w Betlejem”
- wyjaśnia, że ten, kto jest mądry, szuka Jezusa
- chętnie składa Jezusowi dary z dobrych uczynków

dobra:

- wyjaśnia, na czym polega dobre przygotowanie do świąt Bożego Narodzenia
- wyraża pragnienie uczestniczenia w roratach
- potrafi modlić się słowami modlitwy „Zdrowaś Maryjo”
- wyjaśnia, że prorok to człowiek wybrany przez Boga, który mówi w Jego imieniu
- wyjaśnia, jakie zadania do spełnienia miał prorok
- wyjaśnia, dlaczego opłatek otaczamy szacunkiem
- wyjaśnia, dlaczego żłóbek z Dzieciątkiem jest najważniejszym znakiem świąt Bożego Narodzenia
- zna wydarzenia związane z narodzeniem Jezusa
- wymienia imiona Mędrców
- potrafi ocenić swoje dobre uczynki jako najpiękniejszy prezent dla Jezusa
- potrafi wyrazić radość z przyjścia Pana Jezusa przez wspólny śpiew kolęd i udział w przedstawieniu

dostateczna:

- podaje liczbę świec na wieńcu adwentowym oraz liczbę adwentowych niedziel
- wie, że Adwent jest czasem przygotowania na przyjście Jezusa
- zna pojęcie „roratka”
- zna słowa modlitwy „Zdrowaś Maryjo”
- nazwę Betlejem kojarzy z zapowiedzią proroka (Mi 5,1) i miejscem narodzenia się Jezusa
- zna zapowiedź, że Jezusa urodzi Maryja (Iz 7,14)
- wymienia tradycje i zwyczaje świąteczne (wspólna wigilia, dzielenie się opłatkiem, żłóbek, choinka)
- zna chrześcijańską wymowę zwyczajów świątecznych
- wie, gdzie urodził się Jezus
- wie, że świętowanie narodzenia Jezusa łączy się z udziałem we Mszy św.
- zna perykopę biblijną o pokłonie Trzech Mędrców
- zna słowa i melodię wybranych kolęd

dopuszczająca:

- zna pojęcia: Adwent i roraty
- wie, z jaką nowiną przyszedł Gabriel do Maryi
- wie, że prorocy zapowiadali przyjście Jezusa
- wie, że słowa proroków zapisane są w Piśmie Świętym
- dzieli się opłatkiem i składa życzenia
- opisuje wygląd szopki betlejemskiej (w swojej parafii)
- wymienia dary złożone przez Mędrców Panu Jezusowi
- wie, że kolędy są wyrazem radości z przyjścia Jezusa

IV. Jezus jest naszym Przyjacielem i Nauczycielem – chcemy Go naśladować

Celująca:

- świadczy uczynki miłości wobec bliźnich

bardzo dobra:

- wyjaśnia, dlaczego wzajemna miłość w rodzinie jest źródłem szczęścia
- potrafi zaśpiewać piosenkę „Pan Jezus także mamę miał”
- chętnie naśladuje Jezusa w posłuszeństwie i pomocy najbliższym
- potrafi opisać cechy ucznia Chrystusowego
- potrafi przez modlitwę wyrazić wdzięczność za sakrament chrztu
- potrafi zaśpiewać piosenkę „By być jak Jezus” wyjaśnia, dlaczego dobro czynione najbliższym cieszy Pana Jezusa
- wyjaśnia, w jaki sposób Jezus pomaga chorym obecnie

dobra:

- wyjaśnia, na czym polega posłuszeństwo
- potrafi modlić się za swoją rodzinę
- opowiada scenę powołania uczniów przez Jezusa
- wyjaśnia, co to znaczy być przyjacielem i dobrym kolegą
- stara się być życzliwy i koleżeński
- wyjaśnia, w jaki sposób należy pielęgnować przyjaźń z Jezusem
- szanuje pamiątki związane z jego chrztem
- potrafi zaśpiewać piosenkę „Sercem kocham Jezusa”
- potrafi prosić Boga o pomoc w byciu dobrym (modlitwa)
- opowiada, o uzdrowieniach nad Jeziorem Galilejskim (Mt 15,29-31)

- potrafi zaśpiewać piosenkę „Każdy może dziś do Jezusa przyjść” lub „Idzie Jezus”

dostateczna:

- zna nazwę rodzinnego miasta Jezusa
- podaje przykłady okazywania miłości w rodzinie
- wie, że Jezus powołuje uczniów
- podaje przykłady jak zachowują się przyjaciele
- wymienia przedmioty związane z chrztem (chrzcielnica, woda, paschał, świeca...)
- zna treść Ewangelii Mk 10,46-52
- wymienia, kto zajmuje się ludźmi chorymi
- podaje przykłady, jak może pomagać chorym

dopuszczająca:

- wymienia osoby Świętej Rodziny
- wie, komu Jezus okazywał posłuszeństwo
- wie, co to znaczy być uczniem Jezusa
- pamięta, że chrzest jest sakramentem szczególnej więzi z Chrystusem
- wymienia uczynki miłości wobec najbliższych
- wie, że Jezus uzdrawiał chorych, niewidomych i niemych
- wie, że ludzie chorzy potrzebują pomocy

V. Jezus dla nas umiera i zmartwychwstaje – dla Jezusa chcemy zmieniać swoje życie (Wielki Post)

celująca:

- uczestniczy w adoracji przy „grobie” Pana Jezusa w Wielką Sobotę

bardzo dobra:

- mówi z pamięci modlitwę „Któryś za nas cierpiał rany”
- chętnie podejmuje dobre postanowienia na czas Wielkiego Postu
- wymienia osoby, które Pan Jezus spotkał na swojej drodze krzyżowej
- potrafi zaśpiewać piosenkę „Rysuję krzyż”
- potrafi przeproszać Pana Jezusa za złe myśli, słowa i uczynki (modlitwa)
- potrafi przedstawić w inscenizacji scenę przeproszenia
- wyjaśnia, dlaczego przynosimy palmy do kościoła,
- potrafi zaśpiewać pieśń „Krzyżu Chrystusa”
- adoruje krzyż w klasie oraz w kościele
- wyjaśnia, dlaczego grób Pana Jezusa nie jest smutny

dobra:

- wie, że Ostatnia Wieczerza była w Wielki Czwartek
- opowiada o Ostatniej Wieczerzy Jezusa z apostołami
- wyraża szacunek wobec Pana Jezusa obecnego w Najświętszym Sakramencie
- wyjaśnia, na czym polega adoracja krzyża
- potrafi zaśpiewać piosenkę „Przepraszam Cię, Boże”
- potrafi wyrazić wdzięczność Bogu za dar zbawienia (modlitwa)
- opowiada, jak wygląda Boży grób w kościele parafialnym

dostateczna:

- wie, że Pan Jezus spotkał się ze swoimi uczniami na wieczerzy
- wie, że Pan Jezus przemienił chleb i wino w swoje Ciało i Krew
- kojarzy hostię (biały chleb) z obecnością Jezusa
- zna słowa Jezusa „Bierzcie i jedzcie, to jest Ciało moje”
- wie, że Pan Jezus umarł
w Wielki Piątek
- wie, że w Wielki Piątek ludzie gromadzą się w kościele, by rozważać mękę Pana Jezusa i
adorować krzyż
- rozumie, że najważniejszym elementem grobu Bożego jest monstrancja – miejsce obecności
Jezusa eucharystycznego

dopuszczająca:

- wymienia zewnętrzne oznaki Wielkiego Postu w kościele
- wie, że męka Pana Jezusa jest znakiem szczególnej miłości do ludzi
- okazuje szacunek wobec krzyża
- wie, że za zło należy Pana Jezusa przepraszać
- rozumie, że przyznanie się do winy jest pierwszym krokiem w naprawieniu zła
- pamięta, że spotkanie z Jezusem pomaga w stawaniu się lepszym
- opisuje wygląd palmy
- wie, że Jezus umarł na krzyżu z miłości do nas
- pamięta, że w Wielką Sobotę ciało Pana Jezusa spoczywało w grobie

VI. Jezus zmartwychwstały jest z nami – żyjemy w radości zmartwychwstałego Jezusa

bardzo dobra:

- wymienia znaki Chrystusa zmartwychwstałego (baranek, paschał)

- potrafi zaśpiewać pieśń „Jezus Chrystus jest Panem”
- wyjaśnia, co oznacza okrzyk „alleluja”
- potrafi dostrzec obecność Pana Jezusa w codziennym życiu
- wymienia gesty wykonywane przez kapłana na początku Mszy św. (pokłon i ucałowanie ołtarza)
- z szacunkiem wykonuje liturgiczne gesty
- wyjaśnia, dlaczego wstajemy na czas czytania Ewangelii
- opowiada, w jaki sposób ludzie przyjmują Komunię św.
- potrafi zaśpiewać piosenkę „Przygotuję Ci serce, o Chryste”
- opowiada o wierze w powtórne przyjście Jezusa
- wymienia sposoby okazywania miłości Jezusowi obecnemu w Najświętszym Sakramencie

dobra:

- potrafi opowiedzieć wydarzenia związane ze zmartwychwstaniem Pana Jezusa (Mt 28,1-8)
- potrafi śpiewać wybrane pieśni o zmartwychwstaniu Jezusa
- śpiewem wyraża radość ze zmartwychwstania Jezusa
- wyjaśnia, jak rozumie obietnicę, że Jezus żyje i jest wśród nas aż do końca świata
- wie, że Msza św. jest najwspanialszą Pamiątką Pana Jezusa
- wie, że do spotkania z Jezusem potrzebna jest wiara
- włącza się we wspólną modlitwę, śpiew
- wie, że do przyjęcia nauki Jezusa potrzebna jest wiara
- potrafi identyfikować słyszane słowo Boże z osobą Jezusa
- wymienia przedmioty używane podczas liturgii (kielich, wino, chleb-hostia)
- odróżnia znaczenie podania dłoni na znak pokoju od podania dłoni na powitanie
- potrafi wyjaśnić, czym jest niebo
- potrafi odmówić modlitwę dostosowaną do tematu
- opowiada, jak wygląda procesja Bożego Ciała
- śpiewa pieśń „Wielbię Ciebie w każdym momencie”

dostateczna:

- wie, że każda niedziela jest pamiątką zmartwychwstania Chrystusa
- wie, że słowa „alleluja” śpiewane są podczas Mszy św
- zna obietnicę Jezusa Mt 28,20b
- podaje przykłady obecności Pana Jezusa wśród nas
- wskazuje na ilustracji ołtarz i tabernakulum, poprawnie wypowiada te wyrazy
- poprawnie wykonuje postawy i gesty liturgiczne (klękanie, bicie się w piersi)
- wie, że Jezus mówi do nas w liturgii słowa
- poprawnie wykonuje potrójny znak krzyża na czole, ustach i sercu

- pamięta, że podczas Mszy św. kapłan powtarza słowa Jezusa: „Bierzcie i jedzcie, to jest Ciało moje” wypowiedziane podczas Ostatniej Wieczerzy
- pamięta, że Pan Jezus jest obecny na ołtarzu w znakach chleba i wina
- potrafi wykonać znak pokoju
- rozumie, że Pan Jezus przygotował dla wszystkich miejsce w niebie
- pamięta słowa anioła o powtórным przyjsciu Jezusa
- zna pojęcia: procesja, monstrancja

dopuszczająca:

- wie, że zmartwychwstanie Jezusa świętujemy w Niedzielę Wielkanocną
- wie, że zmartwychwstanie Jezusa jest wielką radością
- wie, że kapłan słowami „Pan z wami” ogłasza obecność Jezusa na Mszy św.
- wie, że z Jezusem spotykamy się na Mszy św.
- rozpoznaje strój liturgiczny celebrans
- wie, że podczas Mszy św. czytane są fragmenty z księgi Pisma Świętego
- rozumie prawdę, że spotkamy Jezusa w Komunii św.
- pamięta, że Pan Jezus wstąpił do nieba
- wie, że podczas uroczystości Bożego Ciała Pan Jezus odwiedza miasta i wioski

VII. Katechezy okolicznościowe

Celująca:

- chętnie uczestniczy w nabożeństwach różańcowych

bardzo dobra:

- zna słowa „Katechizmu polskiego dziecka”,
- potrafi zaśpiewać piosenkę „O Królowo, Królowo Różańca”
- podaje godzinę, o której odbywają się nabożeństwa różańcowe
- wyjaśnia, w jaki sposób można zostać świętym
- opowiada o wskrzeszeniu córki Jaira
- chętnie pomaga swoim rodzicom, kolegom
- wyraża szacunek wobec przydrożnych kapliczek i figurek Matki Bożej

dobra:

- wyjaśnia znaczenie ślubowania w klasie pierwszej
- przyjmuje prawidłową postawę w czasie hymnu
- wymienia modlitwy odmawiane na różańcu
- potrafi modlić się do swojego świętego patrona

- wyjaśnia, dlaczego zapalamy znicze na grobach
- potrafi dzielić się z innymi
- potrafi zaśpiewać piosenkę „Biskupie Mikołaju”
- podaje godzinę nabożeństw majowych w swojej parafii
- potrafi zaśpiewać pieśń „Chwalcie łąki umajone”
- opowiada, jak można okazywać miłość i wdzięczność swojej mamie
- wyraża szacunek i wdzięczność wobec matek
- opisuje serce ludzkie podobne do Serca Jezusowego
- dostrzega obecność Boga w różnych sytuacjach życiowych

dostateczna:

- wie, co oznaczają słowa ślubowania
- definiuje pojęcie „różaniec”
- potrafi modlić się do Matki Bożej
- wymienia cechy charakterystyczne osoby świętej
- pamięta słowa modlitwy „Wieczny odpoczynek”
- opowiada o postaci i życiu św. Mikołaja
- podaje, jak można naśladować św. Mikołaja w dobroci
- wie, że figurki i kapliczki są wyrazem szczególnej czci Matki Bożej
- potrafi modlić się litanią wspólnie z innymi
- wymienia sposoby okazywania miłości i wdzięczności swojej mamie
- wyjaśnia, dlaczego czcimy Serce Jezusa
- wie, że kochać to być dobrym dla innych
- odkrywa prawdę o religijnym przeżywaniu wakacji

dopuszczająca:

- zna symbole i barwy narodowe Polski,
- pamięta, że Maryja prosi o modlitwę na różańcu
- wymienia imiona wybranych świętych i błogosławionych
- wie, że po śmierci jest życie wieczne
- rozumie, że każdy człowiek może naśladować św. Mikołaja
- wie, że maj jest miesiącem szczególnie poświęconym Maryi
- wyjaśnia, dlaczego szanujemy nasze matki
- wie, że Jezus kocha ludzi i jest dla nich dobry
- wie, co to są „wakacje z Bogiem”

Klasa II

Edukacja polonistyczna

KORZYSTANIE Z INFORMACJI

1 (niedostateczny)

Nie potrafi w pełni skupić uwagi na słuchanej wypowiedzi, zapamiętuje nieliczne z przekazywanych informacji.

Nie czyta samodzielnie tekstów, nie rozumie ich treści.

Nie potrafi wyszukiwać w tekście potrzebnych informacji.

2 (dopuszczający)

Nie zawsze uważnie słucha wypowiedzi innych, częściowo korzysta z przekazywanych informacji.

Czyta proste teksty przeznaczone dla dzieci, nie w pełni rozumie przeczytany tekst.

Z pomocą nauczyciela wyszukuje w tekście potrzebne informacje.

3 (dostateczny)

Na ogół uważnie słucha wypowiedzi innych, stara się korzystać z przekazywanych informacji.

Czyta i rozumie proste teksty przeznaczone dla dzieci.

Wyszukuje w tekście najważniejsze informacje zgodnie z poleceniem

4 (dobry)

Uważnie słucha wypowiedzi i korzysta z przekazywanych informacji.

Czyta i rozumie teksty przeznaczone dla dzieci.

Wyszukuje w tekście potrzebne informacje.

5 (bardzo dobry)

Uważnie słucha wypowiedzi i w pełni korzysta z przekazywanych informacji.

Czyta i rozumie teksty przeznaczone dla dzieci.

Wyszukuje w tekście potrzebne informacje, korzysta ze słowników i encyklopedii.

6 (celujący)

Uważnie słucha wypowiedzi i w pełni korzysta z przekazywanych informacji.

Czyta, rozumie i interpretuje teksty o różnym stopniu trudności.

Samodzielnie wyszukuje w tekście potrzebne informacje, korzysta ze słowników i encyklopedii.

KOMINIKOWANIE SIĘ

1 (niedostateczny)

Ma problemy z właściwym porozumiewaniem się.

Samodzielnie nie tworzy opisów.

Na zadany temat wypowiada się pojedynczymi wyrazami, nie buduje zdań.

Ma trudności z zapamiętywaniem i odtwarzaniem tekstów wierszy.

2 (dopuszczający)

Nie zawsze porozumiewa się z rówieśnikami i osobami dorosłymi w formie poprawnej.

Opisując przedmiot podaje tylko najważniejsze szczegóły.

Wypowiedzi na zadany temat często są niewłaściwie zbudowane pod względem logicznym i gramatycznym.

Odtwarzając z pamięci teksty wierszy i piosenek popełnia błędy.

3 (dostateczny)

Porozumiewa się z rówieśnikami i osobami dorosłymi w poprawnej formie.

Opisuje przedmiot.

Wypowiada się na zadany temat, buduje proste zdania.

Odtwarza z pamięci wiersze i teksty piosenek.

4 (dobry)

Porozumiewa się z rówieśnikami i osobami dorosłymi, prowadzi dialog.

Opisuje przedmiot lub sytuację.

Wypowiada się na zadany temat budując zdania wyrażające określoną intencję.

Odtwarza z pamięci teksty: wiersze, piosenki, fragmenty prozy.

5 (bardzo dobry)

Porozumiewa się z rówieśnikami i osobami dorosłymi, prowadzi dialog, argumentuje wypowiedzi.

Opisuje przedmiot lub sytuację podaniem wielu szczegółów.

Formułuje wielozdaniową wypowiedź na zadany temat.

Odtwarza z pamięci teksty poetyckie i prozę z odpowiednią intonacją.

6 (celujący)

Porozumiewa się z rówieśnikami i osobami dorosłymi, prowadzi dialog, argumentuje swoje wypowiedzi.

Opisuje przedmiot lub sytuację z podaniem wielu szczegółów i uzasadnia swoje zdanie.

Formułuje wielozdaniową wypowiedź na zadany temat, logicznie uzasadnia swoją wypowiedź.

Odtwarza z pamięci teksty poetyckie i prozę z odpowiednią intonacją, mimiką, gestykulacją.

CZYTANIE

1 (niedostateczny)

Nie czyta samodzielnie książek.

Ma trudności z czytaniem, popełnia liczne błędy.

Nie rozumie, co to jest dialog i nie potrafi go wyróżnić w tekście.

Nie czyta z podziałem na role.

Nie rozumie czytanego tekstu

2 (dopuszczający)

Czyta fragmenty tekstów, wskazanych przez nauczyciela.

Czytając, nie stosuje się do znaków interpunkcyjnych.

Z pomocą nauczyciela wyróżnia w tekście dialog.

Ma trudności z wyodrębnieniem w tekście ról poszczególnych postaci.

Słabo rozumie czytany tekst.

3 (dostateczny)

Czyta książki wskazane przez nauczyciela.

Czyta głośno, nie zawsze uwzględnia interpunkcję.

Nie zawsze poprawnie wyróżnia w tekście dialog.

Podjęmuje próby czytania z podziałem na role.

Podjęmuje próby czytania tekstu ze zrozumieniem.

4 (dobry)

Czyta książki wybrane przez siebie i wskazane przez nauczyciela.

Czyta głośno z uwzględnieniem interpunkcji i intonacji.

Wyróżnia w tekście dialog.

Czyta tekst ze zrozumieniem.

Wykazuje zainteresowanie literaturą dla dzieci.

Czyta głośno i wyraźnie z odpowiednią intonacją.

Wyróżnia w tekście dialog i opis.

Czyta z podziałem na role z odpowiednią intonacją.

5 (bardzo dobry)

Wykazuje zainteresowanie literaturą dla dzieci.

Czyta głośno i wyraźnie z odpowiednią intonacją.

Wyróżnia w tekście dialog i opis.

Czyta z podziałem na role z odpowiednią intonacją.

6 (celujący)

Czyta wybrane przez siebie książki z różnych dziedzin.

Czyta głośno we właściwym tempie z odpowiednią intonacją.

Prawidłowo wyróżnia w tekście dialog i opis.

Czyta z podziałem na role z odpowiednią intonacją, dostosowując siłę i ton głosu do treści.

PISANIE

1 (niedostateczny)

Pismo jest mało czytelne, zniekształca litery, nie mieści się w liniaturze.

Pełnia liczne błędy w przepisywanym tekście, nie pisze z pamięci.

2 (dopuszczający)

Nie utrzymał w pełni graficznego obrazu liter i ich łączenia.

Pełnia błędy w przepisywanym tekście i pisaniu z pamięci.

3 (dostateczny)

Pisze poprawnie litery.

Prawidłowo przepisuje tekst, w pisaniu z pamięci popełnia nieliczne błędy.

Stosuje wielką literę na początku zdania.

Pisze niektóre z poznanych skrótów.

Stosuje niektóre z poznanych reguł ortograficznych.

4 (dobry)

Pisze poprawnie litery i prawidłowo je łączy.

Prawidłowo przepisuje tekst i pisze z pamięci.

Pisze poprawnie wyrazy ze spółgłoskami miękkimi w różnych pozycjach.

Stosuje wielką literę.

Pisze najczęściej spotykane skróty.

Stosuje większość z poznanych reguł ortograficznych.

5 (bardzo dobry)

Przestrzega reguł kaligrafii.

Pisze poprawnie wyrazy, stosując poznane reguły ortograficzne, zarówno w przepisywaniu, jak i pisaniu z pamięci

6 (celujący)

Zawsze przestrzega reguł kaligrafii.

Zna i stosuje reguły ortograficzne, pisze ze słuchu.

TWORZENIE WYPOWIEDZI

1 (niedostateczny)

Nie radzi sobie ze sformulowaniem krótkiej wypowiedzi.

Nie zna zasad pisania listu i życzeń.

2 (dopuszczający)

Pod kierunkiem nauczyciela pisze krótkie wypowiedzi.

Z pomocą nauczyciela pisze list.

3 (dostateczny)

Pod kierunkiem nauczyciela pisze krótkie wypowiedzi; opis, opowiadanie.

Zazwyczaj stosuje zasady pisania listów i życzeń.

4 (dobry)

Pisze krótkie wypowiedzi; opis, opowiadanie.

Zazwyczaj stosuje zasady pisania listów i życzeń.

5 (bardzo dobry)

Samodzielnie układa krótkie wypowiedzi, poprawne pod względem logicznym i gramatycznym.

Zna i samodzielnie stosuje zasady pisania listów i życzeń, ogłoszeń, zaproszeń.

Pisze krótkie teksty wykorzystując aplikacje komputerowe.

6 (celujący)

Samodzielnie układa wielozdaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logicznym i gramatycznym.

Zna i samodzielnie stosuje zasady pisania listów, życzeń, ogłoszeń.

GRAMATYKA

1 (niedostateczny)

Myli pojęcia głoski i litery, dzieli na sylaby tylko krótkie wyrazy, nie zawsze potrafi wyróżnić zdania w tekście

2 (dopuszczający)

Dostrzega różnicę między literą i głoską, nie zawsze poprawnie dzieli wyrazy na sylaby, oddziela wyrazy w zdaniu, zdania w tekście

3 (dostateczny)

Dostrzega różnice między literą i głoską, dzieli wyrazy na sylaby, oddziela wyrazy w zdaniu, zdania w tekście

4 (dobry)

Podjmuje próby wyszukiwania w tekście rzeczowników, czasowników i przymiotników.

5 (bardzo dobry)

Poprawnie wyszukuje w tekście rzeczowniki, czasowniki i przymiotniki.

6 (celujący)

Poprawnie wyszukuje w tekście rzeczowniki, czasowniki i przymiotniki, wie, na jakie pytania odpowiadają.

Edukacja plastyczna

WYRAŻANIE WŁASNYCH MYŚLI I UCZUĆ W RÓŻNORODNYCH FORMACH PLASTYCZNYCH

1 (niedostateczny)

Prace plastyczne są schematyczne, ubogie w szczegóły i kolory.

Niechętnie podejmuje pracę, najczęściej jej nie kończy.

2 (dopuszczający)

Prace plastyczne są schematyczne, ubogie w szczegóły.

Projektuje i wykonuje prace użytkowe, nie zachowuje układu symetrii.

Ma problemy z uwzględnieniem w pracach proporcji i wielkości, nie uwzględnia perspektywy.

3 (dostateczny)

Potrafi wykonywać prace plastyczne na podstawie własnych przeżyć, utworów literackich i muzycznych.

Projektuje i wykonuje prace użytkowe z zastosowaniem układu symetrii.

Nazywa barwy ciepłe i zimne.

Podjmuje próby uwzględniania w pracach proporcji, wielkości i perspektywy.

4 (dobry)

W wykonywanych pracach stosuje poznane techniki plastyczne.

Projektuje i wykonuje ciekawe prace użytkowe.

Zna koło barw.

Poprawnie przedstawia w pracach proporcję i perspektywę.

5 (bardzo dobry)

Rozumie pojęcie: „martwa natura”.

W pracach stosuje różnorodne techniki plastyczne.

Przedstawia w ciekawy i oryginalny sposób tematy z wyobraźni oraz inspirowane muzyką i literaturą.

6 (celujący)

Treść pracy jest zawsze adekwatna do tematu, poszukuje oryginalnych rozwiązań, elementy są właściwie rozplanowane na płaszczyźnie i w przestrzeni, praca odznacza się różnorodnością elementów i dbałością o szczegóły, Projektuje i wykonuje płaskie i przestrzenne formy użytkowe. Chętnie wykonuje prace dodatkowe z własnej inicjatywy. Dbą o porządek w miejscu pracy.

Edukacja społeczna

WYCHOWANIE DO ZGODNEGO WSPÓŁDZIAŁANIA Z RÓWIEŚNIKAMI I DOROSŁYMI.

1 (niedostateczny)

Nie docenia roli współpracy w grupie.

Ma trudności w nawiązywaniu poprawnych kontaktów z rówieśnikami i dorosłymi.

Nie przestrzega norm obowiązujących w grupie.

Unika odpowiedzialności za swoje czyny, nie potrafi ocenić właściwie swojego zachowania.

Posiada ubogą wiedzę o Polsce i Unii Europejskiej.

Mimo przypominania o konieczności przestrzegania przepisów bezpieczeństwa, nie przestrzega ich.

2 (dopuszczający)

Wymaga przypominania, że funkcjonowanie w grupie opiera się na współpracy.

Na ogół poprawnie nawiązuje kontakty z rówieśnikami i dorosłymi.

Nie zawsze zgodnie uczestniczy we wspólnej pracy i zabawie.

Nie potrafi wziąć odpowiedzialności za swoje czyny.

Posiada ubogą wiedzę o Polsce i Unii Europejskiej.

Wymaga przypominania o konieczności przestrzegania przepisów bezpieczeństwa.

3 (dostateczny)

Rozumie, że funkcjonowanie w każdej grupie społecznej opiera się na współpracy.

Nawiązuje kontakty z rówieśnikami i dorosłymi.

Uczestniczy we wspólnej zabawie i pracy.

Czuje się odpowiedzialny za swoje czyny.

Zna symbole narodowe.

Rozumie swoją przynależność narodową.

Potrafi wymienić państwa sąsiadujące z Polską.

Z reguły jest świadomy konsekwencji podejmowanych przez siebie działań.

Przestrzega przepisów bezpieczeństwa w stosunku do siebie i innych

4 (dobry)

Rozumie, że funkcjonowanie w każdej grupie społecznej opiera się na współpracy, potrafi współpracować w grupie.

Czuje się odpowiedzialny za swoje czyny i wie, że wpływają one na grupę.

Zna najważniejsze wydarzenia historyczne.

Potrafi wymienić państwa sąsiadujące z Polską, zna ich charakterystyczne symbole.

Jest świadomy konsekwencji podejmowanych przez siebie działań.

Zawsze przestrzega przepisów bezpieczeństwa w stosunku do siebie i innych.

5 (bardzo dobry)

Potrafi odgrywać różne role w grupie, przestrzega norm przypisanych określonym rolom.

Dostrzega i docenia wkład pracy innych do uzyskania efektu końcowego.

Orientuje się, że są ludzie szczególnie zasłużeni dla kraju i świata.

Potrafi wymienić państwa sąsiadujące z Polską, zna ich charakterystyczne symbole, rozpoznaje flagę i hymn Unii Europejskiej.

Zawsze przestrzega przepisów bezpieczeństwa w stosunku do siebie i innych, wie, jakie są konsekwencje ich nieprzestrzegania. Uczestniczy w świętach narodowych i innych ważnych dniach pamięci narodowej.

6 (celujący)

Prowadzi dialog z rówieśnikami i dorosłymi, traktuje swoje zdanie jako jedną z kilku propozycji.

Wie, jakie są jego mocne strony i potrafi wybrać dla siebie właściwą rolę w grupie.

Rozumie sens i znaczenie pracy zespołowej.

Wie, co to znaczy, że jest Polakiem i Europejczykiem.

Opowiada historię własnej rodziny, przedstawia wybrane postacie historyczne.

Edukacja przyrodnicza

ROZUMIENIE I POSZANOWANIE ŚWIATA ROŚLIN I ZWIERZĄT

1 (niedostateczny)

Dostrzega zmiany zachodzące w przyrodzie, w poszczególnych porach roku, nie rozumie cykliczności zmian.

Nie przyswoił sobie podstawowych wiadomości o świecie roślin i zwierząt.

2 (dopuszczający)

Dostrzega zmiany zachodzące w przyrodzie; wie, jakie podstawowe prace wykonuje się w ogrodzie w poszczególnych porach roku.

Nazywa najczęściej występujące rośliny kwiatowe.

Posiada ubogi zasób wiadomości o świecie roślin i zwierząt.

3 (dostateczny)

Dostrzega zmiany zachodzące w przyrodzie; wie, jakie podstawowe prace wykonuje się w ogrodzie w poszczególnych porach roku, zna podstawowe narzędzia ogrodnicze.

Rozróżnia i nazywa rośliny kwiatowe.

Rozróżnia i nazywa drzewa i krzewy owocowe.

Posługuje się ze zrozumieniem pojęciami ssaki, ptaki.

Wie, jakie mamy korzyści ze zwierząt hodowlanych.

4 (dobry)

Przygotowuje i przeprowadza doświadczenia.

Rozróżnia i nazywa części roślin ozdobnych i warzywnych.

Rozróżnia i nazywa przetwory owocowo – warzywne.

Rozpoznaje niektóre gatunki drzew po liściach.

Zna budowę ptaków i ssaków.

5 (bardzo dobry)

Po przeczytaniu tekstu przyrodniczego wykonuje doświadczenia i próbuje sformułować wnioski.

Wyróżnia części jadalne roślin warzywnych.

Rozpoznaje gatunki drzew po liściach i pokroju.

Zna zagrożenia prowadzące do wyginięcia wielu gatunków zwierząt i roślin.

Wymienia różnice pomiędzy ssakami i ptakami. Planuje proste obserwacje, doświadczenia dotyczące obiektów, zjawisk przyrody

6 (celujący)

Po przeczytaniu tekstu przyrodniczego wykonuje doświadczenia i wyciąga wnioski.

Zna sposoby przechowywania warzyw i owoców.

Rozpoznaje gatunki drzew po pokroju.

Zna rolę człowieka w ochronie ginących gatunków zwierząt i roślin

TU MIESZKAM

1 (niedostateczny)

Nie opanował podstawowych wiadomości dotyczących miejsca zamieszkania i najbliższej okolicy.

2 (dopuszczający)

Wymienia tylko podstawowe różnice między miastem a wsią.

Zna nazwy kilku miejscowości położonych najbliżej miejsca zamieszkania.

Zna swój adres zamieszkania.

Częściowo rozumie pojęcie krajobrazu.

3 (dostateczny)

Rozróżnia pojęcia: miasto, wieś.

Potrafi wymienić nazwy niektórych miast i wsi w pobliżu miejsca zamieszkania.

Zna swój adres zamieszkania.

Rozumie pojęcie krajobrazu.

4 (dobry)

Rozróżnia pojęcia: miasto, wieś; dostrzega różnice między miastem a wsią.

Potrafi wymienić nazwy niektórych miast i wsi w pobliżu miejsca zamieszkania.

Rozumie pojęcie krajobrazu, elementy krajobrazu.

5 (bardzo dobry)

Rozumie wartość pracy mieszkańców wsi i miast.

Potrafi wymienić i wskazać na mapie największe miasta Polski.

Nazywa różne rodzaje krajobrazów występujących w Polsce

6 (celujący)

Rozumie wartość pracy mieszkańców wsi i miast, dostrzega wzajemną zależność między nimi.

Potrafi wymienić i wskazać na mapie największe miasta Polski, w tym miasta wojewódzkie.

Nazywa różne rodzaje krajobrazów występujących w Polsce, wskazuje występujące między nimi różnice.

PLANETA, NA KTÓREJ MIESZKAM

Treści dotyczące Układu Słonecznego są treściami spoza podstawy programowej

3 (dostateczny)

Poznaje zjawiska ruchu obrotowego Ziemi.

Zna nazwy niektórych planet Układu Słonecznego.

4 (dobry)

Wyjaśnia, że Ziemia krąży wokół Słońca i jaki ma to wpływ na życie na Ziemi.

Zna nazwy planet Układu Słonecznego.

Zdobywa informacje o planetach Układu Słonecznego.

5 (bardzo dobry)

Zdobywa informacje o planetach Układu Słonecznego, aktywnie uczestniczy w rozmowach o planetach

6 (celujący)

Samodzielnie zdobywa informacje o planetach Układu Słonecznego, przygotowuje materiały związane z kosmosem.

Edukacja matematyczna

DZIAŁANIA NA ZBIORACH

1 (niedostateczny)

Z pomocą nauczyciela wykonuje działania na zbiorach

2 (dopuszczający)

Z pomocą nauczyciela wykonuje działania na zbiorach

3 (dostateczny)

Znajduje część wspólna zbiorów; łączenie zbiorów, wyodrębnia podzbiory.

4 (dobry)

Rozumie pojęcia: zbiór pusty, zbiory rozłączne

5 (bardzo dobry)

Samodzielnie i poprawnie wykonuje wszystkie ćwiczenia na zbiorach.

6 (celujący)

Samodzielnie i poprawnie wykonuje wszystkie ćwiczenia na zbiorach

LICZENIE I SPRAWNOŚĆ RACHUNKOWA

1 (niedostateczny)

Popelnia błędy rachunkowe w obliczaniu sum i różnic, nie w pełni rozumie te pojęcia.

Porównuje dwie dowolne liczby jednocyfrowe, myli znaki $<$, $>$.

Popelnia liczne błędy w zapisie i czytaniu liczb dwucyfrowych.

Czasem błędnie określa położenie liczby na osi liczbowej.

Nie potrafi dodawać i odejmować z przekroczeniem progu dziesiątkowego bez użycia konkretów.

Nie rozwiązuje zadań tekstowych.

Nie rozumie pojęć: „o tyle więcej”, „o tyle mniej”.

Nie układa zadań tekstowych.

Myli liczby parzyste i nieparzyste.

2 (dopuszczający)

Z pomocą nauczyciela i na konkretach oblicza sumy i różnice.

Porównuje dwie dowolne liczby dwucyfrowe w zakresie 20, myli znaki $<$, $>$.

Nie zawsze poprawnie zapisuje i odczytuje liczby dwucyfrowe.

Wskazuje na osi liczbowej liczby w zakresie 10.

Dodaje i odejmuje liczby w zakresie 20 z przekroczeniem progu dziesiątkowego.

Zadania tekstowe rozwiązuje tylko z pomocą nauczyciela.

Myli pojęcia „o tyle więcej”, „o tyle mniej”.

Z pomocą nauczyciela układa zadania do podanej formuły.

Czasem myli liczby parzyste i nieparzyste.

3 (dostateczny)

Oblicza sumy i różnicę, manipulując konkretami, sprawnie dodaje i odejmuje do 50.
Porównuje dwie dowolne liczby dwucyfrowe w zakresie 50, (słownie i z użyciem znaków <,>, =).
Zapisuje i odczytuje
liczby dwucyfrowe.
Potrafi wskazać na osi liczbowej liczby. przemienności i łączności dodawania.
Dodaje i odejmuje liczby w zakresie 50 z przekroczeniem progu dziesiątkowego.
Rozwiązuje proste zadania tekstowe jednodziałaniowe.
Rozumie pojęcia „o tyle więcej”, „o tyle mniej”.
Rozumie mnożenie jako skrócony zapis dodatkowych składników.
Układa zadania tekstowe do poznanej formuły.
Rozpoznaje liczby parzyste i nieparzyste.

4 (dobry)

Samodzielnie oblicza sumy i różnice bez konieczności stosowania konkretów
Poprawnie porównuje dwie dowolne liczby dwucyfrowe i używa znaków <,>, =.
Potrafi wskazać pozycje cyfry w liczbie.
Zapisuje liczby słowami.
Stosuje i rozumie prawo przemienności i łączności dodawania.
Poprawnie dodaje i odejmuje liczby w zakresie 50 z przekroczeniem progu dziesiątkowego.
Rozwiązuje proste zadania tekstowe jednodziałaniowe i dwudziałaniowe.
Biegłe mnoży i dzieli w zakresie do 30

5 (bardzo dobry)

Bezbłędnie oblicza sumy i różnice.
Poprawnie porównuje dwie dowolne liczby dwucyfrowe i używa znaków <,>, =.
Bezbłędnie wskazuje pozycje cyfry w liczbie.
Samodzielnie i poprawnie zapisuje cyframi i słowami liczby dwucyfrowe.
Sprawnie i poprawnie dodaje i odejmuje liczby w zakresie 50 z przekroczeniem progu dziesiątkowego.
Rozwiązuje i układa proste zadania tekstowe jednodziałaniowe i dwudziałaniowe.
Biegłe mnoży i dzieli w zakresie 50.

6 (celujący)

Sprawnie dodaje i odejmuje w zakresie 100.
Poprawnie porównuje ciągi liczb dwucyfrowych i używa znaków: <,>, =.
Bezbłędnie wskazuje pozycję cyfry w liczbach dwucyfrowych i trzycyfrowych.
Samodzielnie i poprawnie zapisuje cyframi i słowami liczby trzycyfrowe.
Sprawnie i poprawnie dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100 z przekroczeniem progu dziesiątkowego.
Samodzielnie rozwiązuje i układa zadania tekstowe jednodziałaniowe i dwudziałaniowe, stosując różne sposoby rozwiązania.
Biegłe mnoży i dzieli w zakresie do 100.

Rozwiązuje działania w kwadratach magicznych

GEOMETRIA

1 (niedostateczny)

Myli kształty figur geometrycznych.

W znaczny sposób zniekształca kreślone figury.

2 (dopuszczający)

Rozpoznaje w otoczeniu tylko niektóre z poznanych figur geometrycznych.

Ma problemy z poprawnym kreśleniem linii i figur.

3 (dostateczny)

Rozpoznaje w otoczeniu podstawowe figury geometryczne.

Kreśli linie łamane i podstawowe figury geometryczne.

4 (dobry)

Rozpoznaje w otoczeniu i nazywa odcinki prostopadłe i równoległe.

Kreśli linie łamane i podstawowe figury geometryczne zachowując ich właściwy kształt.

5 (bardzo dobry)

Prawidłowo rozpoznaje w otoczeniu i nazywa odcinki prostopadłe i równoległe.

Kreśli linie łamane i podstawowe figury geometryczne zgodnie z podanymi wymiarami

Prawidłowo rozpoznaje w otoczeniu i nazywa odcinki prostopadłe i równoległe i kreśli je.

Dokładnie i precyzyjnie kreśli linie łamane i podstawowe figury geometryczne zgodnie z podanymi wymiarami.

Używa w praktyce pojęć czworokąt, wielokąt

6 (celujący)

Prawidłowo rozpoznaje w otoczeniu i nazywa odcinki prostopadłe i równoległe i kreśli je.

Dokładnie i precyzyjnie kreśli linie łamane i podstawowe figury geometryczne zgodnie z podanymi wymiarami.

Używa w praktyce pojęć czworokąt, wielokąt

WIADOMOŚCI PRAKTYCZNE

1 (niedostateczny)

Nie potrafi zapisać daty, wymienia nazwy niektórych miesięcy.

Nie radzi sobie z wykonywaniem ćwiczeń związanych z odczytywaniem wskazań zegara.

Nie dokonuje obliczeń pieniężnych.

2 (dopuszczający)

Nie zawsze poprawnie zapisuje datę, myli nazwy miesięcy.

Z pomocą nauczyciela dokonuje prostych obliczeń zegarowych.

Pomiary długości i masy wykonuje dokładnie, myli pojęcia- metr, centymetr, kilogram – dekagram.

Na konkretach dokonuje prostych obliczeń pieniężnych.

3 (dostateczny)

Potrafi zapisać datę, wymienić nazwy miesięcy.

Dokonuje prostych obliczeń zegarowych, posługując się godzinami i minutami.

Potrafi mierzyć długość różnych elementów, wykorzystując jednostki: metr, centymetr.

Rozumie pojęcie ważenia i posługuje się jednostkami: kilogram, dekagram.

Dokonuje prostych obliczeń pieniężnych.

4 dobry)

Prawidłowo zapisuje datę, wymienić nazwy miesięcy.

Wie, jak ustawić wskazówki zegara, aby pokazywał podaną godzinę.

Umie zaznaczyć i odczytać temperaturę na termometrze.

Precyzyjnie mierzy długość różnych elementów.

Potrafi ważyć różne przedmioty na wadze szalkowej, prawidłowo określa ich ciężar.

Rozwiązuje proste zadania tekstowe na obliczenia pieniężne.

5 (bardzo dobry)

Zapisuje datę różnymi sposobami, wymienia nazwy miesięcy we właściwej kolejności.

Wie, ile dni mają poszczególne miesiące.

Odczytuje temperaturę na termometrze zaokrąglonym.

Precyzyjnie mierzy długość różnych elementów i poprawnie zapisuje w postaci wyrażenia dwumianowanego.

Porównuje ciężar różnych przedmiotów używając określeń: cięższy, lżejszy.

Odczytuje z tabeli dane i dokonuje obliczeń pieniężnych.

6 (celujący)

Porządkuje chronologicznie daty, przyporządkowuje nazwy miesięcy do pór roku.

Wie, co to jest kwartał.

Rozumie, co to jest temperatura dodatnie i ujemna.

Porównuje ciężar różnych przedmiotów używając określeń: cięższy, lżejszy i poprawnie zapisuje wyniki działań.

Potrafi zaplanować zakupy, dysponując daną kwotą pieniędzy.

Edukacja informatyczna

BEZPIECZNE KORZYSTANIE Z KOMPUTERA

1 (niedostateczny)

Nie rozumie zagrożeń wynikających z nieprawidłowego korzystania z komputera.

2 (dopuszczający)

Posługuje się myszką i klawiaturą.

Nie w pełni rozumie zagrożenie dla zdrowia wynikające z nieprawidłowego korzystania z komputera.

3 (dostateczny)

Prawidłowo włącza i wyłącza komputer.

Rozumie zagrożenie dla zdrowia wynikające z nieprawidłowego korzystania z komputera.

4 (dobry)

Potrafi wymienić przykładowe zastosowania komputera w życiu codziennym.

Podaje przykłady zagrożeń wynikających z nieprawidłowego korzystania z komputera.

5 (bardzo dobry)

Wymienia sposoby wykorzystania komputera w życiu codziennym.

6 (celujący)

Wie, jak we właściwy sposób korzystać z komputera w życiu codziennym.

UMIĘJĘTNE KORZYSTANIE Z KOMPUTERA

1 (niedostateczny)

Z pomocą nauczyciela korzysta z KOMPUTERA

2 (dopuszczający)

Z pomocą nauczyciela wykonuje zadania w programie Word i Paint.

3 (dostateczny)

Umie pokolorować rysunek w programie Paint.

4 (dobry)

Pisze proste teksty, wprowadza zmiany w tekście.

Korzysta z programów multimedialnych, wykonuje zadania według scenariusza gry

Potrafi skopiować i wkleić element graficzny do innego pliku graficznego.

Zna narzędzia „Przybornika” edytora grafiki „Paint” i potrafi z nich korzystać do tworzenia własnych projektów graficznych; potrafi dołączyć napisy

5 (bardzo dobry)

Wie, jak przenosić zaznaczony obrazek między oknami programu Paint.

Wie, jak wstawić tabelkę w programie Word

6 (celujący)

Wyszukuje i przenosi na twardy dysk plik tekstowy z płyty.

Umie edytować tabele i wpisywać do niej dane

KORZYSTANIE Z INTERNETU

1 (niedostateczny)

Z pomocą nauczyciela korzysta z Internetu.

2 (dopuszczający)

Z pomocą nauczyciela korzysta z Internetu.

Nie zawsze świadomie korzysta z Internetu

3 (dostateczny)

Przegląda strony internetowe o podanym adresie.

Świadomie korzysta z Internetu.

4 (dobry)

Potrafi wpisać adres strony internetowej i wyszukać potrzebne informacje.

5 (bardzo dobry)

Zna budowę strony internetowej, dostrzega elementy aktywne na stronie internetowej

6 (celujący)

Zna budowę strony internetowej, dostrzega elementy aktywne na stronie internetowej, nawiguje po stronach (pasek adresu i odsyłacze

Zajęcia techniczne

W ŚWIECIE TECHNIKI

1 (niedostateczny)

Nie podejmuje jakichkolwiek działań, nie przynosi materiałów na zajęcia techniczne.

2 (dopuszczający)

Niechętnie podejmuje działalność artystyczną, często nie przynosi potrzebnych przyborów i materiałów, wymaga pomocy przy wykonywaniu prac.

3 (dostateczny)

Rozróżnia właściwości materiałów.

Bezpiecznie obsługuje proste urządzenia techniczne (odkurzacz, DVD, komputer).

Czyta i rozumie proste instrukcje.

Dokonuje pomiarów, wykonuje prace według projektu.

4 (dobry)

Rozróżnia właściwości materiałów, stara się dobierać materiały do wykonywanej pracy.

Rozumie proste schematy i czyta teksty informacyjne.

5 (bardzo dobry)

Bardzo dobrze rozróżnia właściwości materiałów, właściwie dobiera materiały do wykonywanej pracy.

Po zapoznaniu się z instrukcją starannie wykonuje pracę.

6 (celujący)

Twórczo wykorzystuje dostępne materiały.

Jego prace są: przemyślane, oryginalne, staranne, dokładne, poprawne pod względem formy, kompozycji

DBAŁOŚĆ O BEZPIECZEŃSTWO WŁASNE I INNYCH

1 (niedostateczny)

Nie dba o porządek w miejscu pracy, niechętnie sprząta po sobie.

2 (dopuszczający)

Nie zdaje sobie sprawy z zagrożeń wynikających z niewłaściwego używania sprzętów, urządzeń, leków, środków czystości, środków ochrony roślin, itp.

3 (dostateczny)

Nie zawsze pamięta o utrzymywaniu porządku w miejscu pracy.

Nie zdaje sobie w pełni sprawy z zagrożeń wynikających z niewłaściwego używania sprzętów, urządzeń, leków, środków czystości, środków ochrony roślin, itd.

Zna zasady przechodzenia przez jezdnię.

4 (dobry)

Utrzymuje porządek w miejscu pracy.

Zna zagrożenia wynikające z niewłaściwego używania sprzętów, urządzeń, leków, środków czystości, środków ochrony roślin, itd., ostrożnie się z nimi obchodzi.

Zna podstawowe zasady ruchu drogowego; wie, jak należy bezpiecznie poruszać się po drogach (w tym na rowerze) i korzystać ze środków komunikacji.

Wie, jak trzeba się zachować w sytuacji wypadku, np. powiadomić dorosłych

5 (bardzo dobry)

Sprząta po sobie i pomaga innym w utrzymaniu porządku.

Dobrze zna zagrożenia wynikające z niewłaściwego używania sprzętów, urządzeń, leków, środków czystości, środków ochrony roślin, itd., zawsze bardzo ostrożnie się z nimi obchodzi.

Wie, że zmienne warunki pogodowe wpływają na bezpieczeństwo na drodze.

6 (celujący)

Potrafi samodzielnie przygotować sobie stanowisko pracy, pamiętając o porządku.

Wie, dlaczego niewłaściwe używanie sprzętów, urządzeń, leków, środków czystości, środków ochrony roślin, itd. może stanowić zagrożenie.

Zna zasady bezpiecznej jazdy na rowerze.

Zna oznaczenia miejsc wysokiego napięcia

Potrafi samodzielnie przygotować sobie stanowisko pracy, zawsze utrzymuje porządek w trakcie pracy, sprząta po sobie i pomaga sprzątać innym.

Zna określenia: pobocze, chodnik, jezdnia, szosa, droga polna.

Zna oznaczenia miejsc wysokiego napięcia i wie o zagrożeniu i zakazie zbliżania się do takich miejsc.

Wychowanie fizyczne i edukacja zdrowotna

Wymagania szczegółowe w klasie II

W klasie II kontrolujemy i oceniamy następujące obszary aktywności fizycznej:

1. Postawę ucznia i jego kompetencje społeczne.
2. Systematyczny udział i aktywność w trakcie zajęć.

3. Umiejętności ruchowe:

- a. przewrót w przód z przysiadu podpartego do przysiadu podpartego,
- b. zabawa ruchowa według własnej inwencji,
- c. przeskoki zawrotne przez ławeczkę, odbijając się z jednej nogi lub obu nóg,
- d. przejście równoważne z woreczkiem na głowie po odwróconej ławeczce,
- e. skoki przez skakankę,
- f. kozłowanie w marszu piłką prawą lub lewą ręką,
- g. chwyt piłki oburącz i podawanie piłki jednorącz (mała piłka) oburącz (duża piłka)

4. Wiadomości:

- a. zna podstawowe przepisy gier i zabaw ruchowych.

Kryteria oceniania

Wymagania niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z wychowania fizycznego.

Celujący - 6

1. Samodzielnie doskonalą swoją sprawność i wykazuje bardzo duże postępy, uczestniczy w pozaszkolnych zajęciach sportowych, reprezentuje szkołę.
2. Zajmuje punktowane miejsca w zawodach ogólnopolskich, wojewódzkich, gminnych lub rejonowych.
3. Spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą.
4. Wykazuje się sprawnością, umiejętnościami i wiedzą ponad stawiane wymagania zgodnie z treściami programowymi. Jest bardzo sprawny ruchowo, zwinny, szybki, zręczny.
5. Aktywnie uczestniczy we wszystkich lekcjach wf.
6. Zna przepisy i zasady gier i zabaw ruchowych. Współdziała w zespole, przyjmuje rolę lidera grupy. Potrafi sam zaplanować i zorganizować zabawę.
7. Samodzielnie doskonalą swoją sprawność i wykazuje bardzo duże postępy. Uczestniczy w pozaszkolnych zajęciach sportowych.
8. Sprawnie reaguje na umówione znaki i sygnały do ćwiczeń. Potrafi łączyć różne formy ruchu w trakcie ćwiczeń. Zawsze przestrzega reguł gier sportowych.
10. Zachowuje się kulturalnie na lekcjach i imprezach sportowych.

Bardzo dobry - 5

1. Uczeń jest zawsze przygotowany do zajęć, ma odpowiedni strój i obuwie sportowe uzgodnione z nauczycielem wf (dopuszcza się trzykrotny brak stroju w okresie).
2. Zawsze uczestniczy w zabawach i grach ruchowych.
3. Opanował zakres wymaganych wiadomości i umiejętności.
4. Systematycznie doskonalą swoją sprawność motoryczną i wykazuje duże postępy w osobistym usprawnieniu.
5. Prezentuje bardzo dobrą sprawność fizyczną, ćwiczenia wykonuje właściwą techniką, dokładnie i w odpowiednim tempie, współdziała w zespole.
6. Potrafi wybrać bezpieczne miejsce do ćwiczeń i zabaw.

7. Bierze udział w życiu sportowym szkoły.
8. Zawsze przestrzega reguł gier sportowych i współdziała w zespole, przyjmuje rolę lidera grupy.
- Potrafi sam zaplanować i zorganizować zabawę
9. Zna znaczenie ruchu na świeżym powietrzu dla zdrowia.

Dobry - 4

1. Uczeń aktywnie uczestniczy w lekcjach wf. (maksymalnie 3 razy w okresie zgłosił nieprzygotowanie do zajęć.)
2. Opanował wiadomości i umiejętności umożliwiające udział w różnych formach aktywności ruchowej.
3. Uczeń nie potrzebuje większych bodźców do pracy nad osobistym usprawnieniem, wykazuje stałe i dość dobre postępy w tym zakresie.
4. Ćwiczenia wykonuje prawidłowo, lecz nie dość dokładnie oraz z małymi błędami technicznymi.
5. Przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas ćwiczeń.
6. Rozumie potrzebę współpracy w zespole, właściwie wywiązuje się z różnych ról.
7. Wie, jak dbać o zdrowie, aby zapobiegać chorobom.
8. Zna i stosuje zasady zdrowej rywalizacji.
9. Sporadycznie uczestniczy w życiu sportowym szkoły.

Dostateczny - 3

1. Uczeń uczestniczy w lekcjach z małym zaangażowaniem.
2. Opanował podstawowe wiadomości i umiejętności w zakresie umożliwiającym udział w prostych formach aktywności ruchowej.
3. Wykazuje niewielkie postępy w usprawnieniu motorycznym.
4. Ćwiczenia wykonuje niepewnie, z większymi błędami technicznymi.
5. Potrafi współpracować z członkami swojego zespołu. Przestrzega ustalonych reguł i zasad. Przestrzega zasad fair play.
6. Maksymalnie 4 razy w okresie zgłosił nieprzygotowanie do zajęć.
7. Posiada nawyki higieniczno - zdrowotne.
8. Przestrzega zasad bezpieczeństwa na lekcjach.

Dopuszczający - 2

1. Uczeń biernie uczestniczy w lekcjach wf lub często je opuszcza.
2. Nie spełnia podstawowych wymagań edukacyjnych na danym poziomie.
3. Wykazuje małe postępy w usprawnieniu.
4. Dysponuje przeciętną sprawnością fizyczną, ćwiczenia wykonuje niepewnie i z większymi błędami technicznymi.

5. Nie zawsze zgodnie współpracuje w zespole. Nie zawsze przestrzega ustalonych reguł.
Wymaga częstego przypominania o zasadach obowiązujących w grach i zabawach.
6. Maksymalnie 5 razy w okresie zgłosił nieprzygotowanie do zajęć.
7. W ograniczonym stopniu opanował nawyki higieniczno-zdrowotne.
8. Nie uczestniczy w życiu sportowym szkoły.

Niedostateczny - 1

1. Uczeń ma lekceważący stosunek do zajęć i często je opuszcza.
2. Nie podejmuje jakichkolwiek prób wykonywania ćwiczeń.
3. Ćwiczenia wykonuje nie pewnie z większymi błędami technicznymi.
4. Nie przestrzega zasad obowiązujących w grach i zabawach.
5. Nie potrafi zgodnie współpracować w zespole.
6. W okresie nauki zgłosił nieprzygotowanie do zajęć więcej niż 5 razy

Klasa III

Edukacja polonistyczna

- 1) Korzystanie z informacji

1 (niedostateczny)

- Nie potrafi w pełni skupić uwagi na słuchanej wypowiedzi, zapamiętuje nieliczne z przekazywanych informacji.
- Nie opanował wiadomości i umiejętności w czytaniu, pracy z tekstem literackim oraz mówienia określonego minimum programowym, a braki te uniemożliwiają mu dalsze zdobywanie wiedzy z tego zakresu.
- Nie potrafi wyszukiwać w tekście potrzebnych informacji.
- Nie rozpoznaje podstawowych form użytkowych: życzenia, zaproszenie, zawiadomienie, list, notatka do kroniki; na ogół nie potrafi z nich korzystać.

2 (dopuszczający)

- Nie zawsze uważnie słucha wypowiedzi innych, tylko częściowo korzysta z przekazywanych informacji.
- Czyta wolno, głoskując i dzieląc wyrazy na zgłoski.
- Nie rozumie tekstu po jednorazowym przeczytaniu.
- Wymaga dużej i stałej pomocy nauczyciela przy wykonywaniu poleceń.
- Z pomocą nauczyciela wyszukuje w tekście potrzebne informacje.
- Nie zawsze poprawnie rozpoznaje podstawowe formy użytkowe: życzenia, zaproszenie, zawiadomienie, list, notatka do kroniki.

3 (dostateczny)

- Na ogół uważnie słucha wypowiedzi, stara się korzystać z przekazywanych informacji.
- Czyta wolno tekst, dzieląc trudniejsze wyrazy na sylaby.
- Ma trudności ze zrozumieniem tekstu po jednorazowym przeczytaniu.
- Wymaga pomocy nauczyciela przy wykonywaniu poleceń.
- Wyszukuje w tekście najważniejsze informacje zgodnie z poleceniem.
- Z pomocą nauczyciela rozpoznaje formy użytkowe: życzenia, zaproszenie, zawiadomienie, list, notatka do kroniki; potrafi z nich korzystać.

4 (dobry)

- Uważnie słucha wypowiedzi i korzysta z przekazywanych informacji.
- Popołnia drobne błędy w trakcie czytania.
- Czyta wolno.
- Rozumie tekst po jednorazowym przeczytaniu przy ukierunkowaniu przez nauczyciela.
- Wyszukuje w tekście potrzebne informacje i w miarę możliwości korzysta ze słowników i encyklopedii przeznaczonych dla dzieci na I etapie edukacyjnym.
- Zna podstawowe formy użytkowe: życzenia, zaproszenie, zawiadomienie, list, notatka do kroniki; na ogół potrafi z nich korzystać.

5 (bardzo dobry)

- Uważnie słucha wypowiedzi i w pełni korzysta z przekazywanych informacji.
- Płynnie, wyraziście i poprawnie czyta głośno nowe, łatwe teksty.
- Czyta po cichu ze zrozumieniem.
- Potrafi czytać teksty z podziałem na role, zwracając uwagę na znaki interpunkcyjne.
- Wyszukuje w tekście potrzebne informacje i w miarę możliwości korzysta z obrazkowych słowników i encyklopedii.
- Zna formy użytkowe: życzenia, zaproszenie, zawiadomienie, list, notatka do kroniki; potrafi z nich korzystać.

6 (celujący):

- Uważnie słucha wypowiedzi i w pełni korzysta z przekazywanych informacji.
 - Czyta głośno, poprawnie i płynnie nowy tekst, uwzględniając zmianę siły i tonu głosu, tempo czytania, pauzy gramatyczne i logiczne.
 - Rozumie nowy tekst po jednorazowym przeczytaniu.
 - Samodzielnie wyszukuje w tekście potrzebne informacje, korzysta ze słowników i encyklopedii.
 - Zna formy użytkowe: życzenia, zaproszenie, zawiadomienie, list, notatka do kroniki; potrafi z nich korzystać
- 2) Analiza i interpretacja tekstów kultury

1 (niedostateczny)

- Nie opanował wiadomości i umiejętności w czytaniu, pracy z tekstem literackim oraz mówienia określonego minimum programowym, a braki te uniemożliwiają mu dalsze zdobywanie wiedzy z tego zakresu.

2 (dopuszczający)

- Ma duże trudności w wypowiadaniu się na temat utworu literackiego.
- Nie potrafi samodzielnie ustalić kolejności wydarzeń, wskazać postaci, wyznajdywać odpowiednich fragmentów w utworze.
- Wymaga naprowadzających pytań nauczyciela przy wypowiedziach na dany temat.

3 (dostateczny)

- Wypowiada się na temat utworu literackiego ubogim słownictwem.
- Ma trudności z ustaleniem kolejności zdarzeń.
- Wykazuje się niewielką wiedzą z zakresu literatury dla dzieci.
- Wymaga drobnych wskazówek nauczyciela przy wypowiadaniu się na określony temat.

4 (dobry)

- Ustala kolejność zdarzeń i ich wzajemną zależność przy niewielkiej pomocy nauczyciela.
- Wskazuje postacie główne i drugorzędne.
- Wspomagany pytaniami nauczyciela dokonuje oceny bohatera i uzasadnia swój sąd.
- Wynajduje fragmenty tekstu na określony przez nauczyciela temat.
- Wykazuje się podstawową wiedzą z zakresu literatury dla dzieci.
- Korzysta z biblioteki klasowej i szkolnej.
- Wypowiada się w rozwiniętej i uporządkowanej formie na tematy podane przez nauczyciela.

5 (bardzo dobry)

- Ustala w utworze literackim lub historyjce obrazkowej kolejność zdarzeń i dostrzega ich wzajemną zależność.
- Wskazuje postacie główne i drugorzędne.
- Dokonuje oceny bohatera i uzasadnia swój sąd.

- Wynajduje w tekście fragmenty na określony przez nauczyciela temat.
- Wykazuje się znajomością literatury dla dzieci, swobodnie wypowiada się na jej temat, potrafi podać nazwiska autorów i tytuły utworów.
- Korzysta z biblioteki klasowej i szkolnej.
- Dzieli się wrażeniami z audycji radiowych, programów telewizyjnych, sztuk teatralnych, filmów dla dzieci.
- Wypowiada się w rozwiniętej i uporządkowanej formie na tematy związane z doświadczeniami, przeżyciami i lekturą

6 (celujący)

- Samodzielnie wyodrębnia postacie i zdarzenia w utworach literackich.
- Ustala kolejność zdarzeń i ich wzajemną zależność.
- Odróżnia zdarzenia istotne od mniej ważnych.
- Wskazuje postacie główne i drugorzędne.
- Charakteryzuje bohaterów, oceniając ich postępowanie.
- Podaje kilka propozycji opowiadań twórczych związanych z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera, komponowanie początku i końca utworu lub ilustracji.
- Śmiało przedstawia swoje myśli na różne tematy w spójnej, wielozdaniowej wypowiedzi.
- Posiada bogate słownictwo, używa zdań rozwiniętych.
- Wykazuje się dużą wiedzą wypowiadając się na tematy związane z doświadczeniami, przeżyciami i lekturą,

3) Tworzenie wypowiedzi

1 (niedostateczny)

- Nie opanował umiejętności układania zdań i tekstów.
- Píše mało czytelnie i w bardzo wolnym tempie, nie pamięta kształtów rzadziej używanych liter.
- Niepoprawnie rozmieszcza tekst na stronicy.

2 (dopuszczający)

- Wymaga szczególnej pomocy nauczyciela w postaci np. tekstu z lukami, rozsypanek i innych.
- Píše mało czytelnie, w wolnym tempie.
- Niepoprawnie rozmieszcza tekst ciągły na stronicy.

3 (dostateczny)

- Układa i pisze teksty w formie opowiadań, opisów, życzeń, listów – z dużą pomocą nauczyciela.
- Popełnia błędy graficzne w zakresie proporcji, kształtu i łączenia liter.
- Popełnia błędy w prawidłowym rozmieszczaniu tekstu ciągłego na stronicy.

4 (dobry)

- Układa i pisze teksty w formie opowiadań, opisów, sprawozdań, życzeń, listów – pod kierunkiem nauczyciela.
- Pisze dość czytelnie i kształtnie wyrazy i zdania.
- Prawidłowo rozmieszcza tekst ciągły na stronicy.

5 (bardzo dobry)

- Samodzielnie układa i pisze teksty na zadany przez nauczyciela temat – w formie opowiadań, opisów, sprawozdań, życzeń, listów, zawiadomień.
- Pisze kształtnie, płynnie i czytelnie.
- Właściwie rozmieszcza tekst ciągły na stronicy.

6 (celujący)

- Samodzielnie układa i pisze teksty na dowolny temat – w formie opowiadań, opisów, sprawozdań, życzeń, listów, zawiadomień, zapisków kronikarskich i pamiętników.
- Pisze bardzo poprawnie od strony graficznej, kształtnie, płynnie i czytelnie.
- Właściwie rozmieszcza tekst ciągły na stronicy.

4) Gramatyka i ortografia

1(niedostateczny)

- Nie zna żadnej zasady pisowni.
- Posiada bardzo ubogie słownictwo.
- Na pytania odpowiada wyrazami lub monosylabami.
- Nie rozumie trudnych wyrazów i związków frazeologicznych, nie potrafi zastępować ich innymi.

2 (dopuszczający)

- Wykazuje bardzo słabą znajomość zasad pisowni.
- Popelnia rażące błędy w pisaniu wyrazów i zdań z pamięci i ze słuchu.
- Posiada ubogie słownictwo.
- Na pytania odpowiada wyrazami lub krótkimi zdaniami.
- Ma duże problemy ze zrozumieniem trudnych wyrazów i związków frazeologicznych, nie potrafi zastąpić ich innymi.

3 (dostateczny)

- Wykazuje znajomość zasad pisowni, ale nie zawsze prawidłowo stosuje je w praktyce.
- Popelnia błędy w pisaniu z pamięci i ze słuchu wyrazów, zdań, krótkich tekstów,
- Potrafi wykazać się zdobytymi wiadomościami pod kierunkiem nauczyciela.
- Posiada dość ubogie słownictwo.
- Buduje krótkie zdania, nie stosuje porównań, określeń, związków frazeologicznych,

- Ma problemy ze zrozumieniem trudnych wyrazów i związków frazeologicznych i zastępowaniem ich innymi.

4 (dobry)

- Wykazuje się znajomością zasad pisowni i z nielicznymi błędami potrafi je zastosować w praktyce.
- Rozumie znaczenie słownictwa czynnego, ale nie zawsze posługuje się nim.
- Poprawnie łączy wyrazy w związki frazeologiczne.
- Potrafi wyjaśnić większość niezrozumiałych wyrazów i związków frazeologicznych oraz zastępować je innymi.

5 (bardzo dobry)

- Wykazuje się znajomością zasad pisowni i potrafi zastosować je w praktyce.
- Píše bezbłędnie – ze słuchu i z pamięci – wyrazy, zdania i krótkie teksty.
- Potrafi prawidłowo stosować znaki interpunkcyjne, bezbłędnie porządkuje wyrazy według pierwszej i drugiej litery alfabetu.
- Ustala związki między wyrazami w zdaniu za pomocą odpowiednich pytań.
- Bezbłędnie rozpoznaje rodzaje zdań w wypowiedziach ustnych i pisemnych.
- Bezbłędnie rozpoznaje części mowy i zna pytania rządzące nimi.
- Stosuje, w zależności od potrzeb, zdania i równoważniki zdań.
- Posługuje się zdaniami złożonymi z wykorzystaniem wskaźników zespolenia.
- Posiada bogate słownictwo.

6 (celujący)

- Wykazuje się znajomością zasad pisowni i potrafi zastosować je w praktyce.
- Píše teksty bezbłędnie – z pamięci i ze słuchu.
- Nie popełnia żadnych błędów gramatycznych w mowie i w piśmie.
- Posiada bogate słownictwo.
- Bezbłędnie określa formy rzeczownika, czasownika i przymiotnika.
- W wypowiedziach posługuje się trudnymi wyrazami i związkami frazeologicznymi.
- Dobiera wyrazy pokrewne i wyrazy o znaczeniu przeciwnym.
- Poprawnie łączy wyrazy w związki frazeologiczne.

Edukacja matematyczna

- 1) Kształcenie czynności wykorzystywanych w liczeniu i sprawności rachunkowej

1 (niedostateczny)

- Nie zdobył wiadomości i umiejętności z zakresu osiągnięć minimalnych, a braki uniemożliwiają mu uzyskanie podstawowej wiedzy.

2 (dopuszczający)

- Wymaga pomocy nauczyciela, licząc w zakresie 1000.

- Często popełnia błędy, zapisując i odczytując liczby w zakresie 100.
- Popełnia błędy, porównując dowolne dwie liczby w zakresie 100.
- W niewielkim zakresie opanował tabliczkę mnożenia.
- Tylko z pomocą nauczyciela rozwiązuje łatwe równania jednodziałaniowe.
- Nie potrafi samodzielnie rozwiązywać prostych zadań tekstowych.

3 (dostateczny)

- Wymaga pomocy nauczyciela, licząc w zakresie 1000.
- Czasem popełnia błędy, zapisując i odczytując liczby w zakresie 1000.
- Na ogół poprawnie porównuje dowolne dwie liczby w zakresie 100.
- Popełnia błędy w dodawaniu i odejmowaniu liczb w zakresie 100.
- Nie zawsze poprawnie podaje z pamięci iloczyny w zakresie tabliczki mnożenia.
- Z pomocą nauczyciela rozwiązuje łatwe równania jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka.
- Tylko z pomocą nauczyciela rozwiązuje proste zadania tekstowe wymagające wykonania jednego działania.

4 (dobry)

- Liczy od danej liczby po 1, dziesiątkami w zakresie 100 i setkami od danej liczby w zakresie 1000.
- Zapisuje cyframi i odczytuje liczby w zakresie 1000.
- Na ogół poprawnie porównuje dowolne dwie liczby w zakresie 1000.
- Dodając i odejmując liczby w zakresie 100, czasami podaje błędny wynik.
- Zna tabliczkę mnożenia.
- Zazwyczaj poprawnie rozwiązuje łatwe równania jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka.
- Z pomocą nauczyciela rozwiązuje zadania tekstowe wymagające wykonania jednego działania.

5 (bardzo dobry)

- Liczy (w przód i w tył) od danej liczby po 1, dziesiątkami w zakresie 100 i setkami od danej liczby w zakresie 1000.
- Zapisuje cyframi i odczytuje liczby w zakresie 1000.
- Porównuje dowolne dwie liczby w zakresie 1000.
- Dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100; sprawdza wyniki odejmowania za pomocą dodawania.
- Zna tabliczkę mnożenia; sprawdza dzielenie za pomocą mnożenia.
- Rozwiązuje łatwe równania jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka.
- Rozwiązuje zadania tekstowe wymagające wykonania jednego działania.

6 (celujący)

- Liczy (w przód i w tył) od danej liczby po 1, dziesiątkami w zakresie 100 i setkami od danej liczby w zakresie 1000.

- Zapisuje cyframi i odczytuje liczby w zakresie 1000.
- Słownie i z użyciem znaków porównuje dowolne dwie liczby w zakresie 1000.
- Bezbłędnie dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100; sprawdza wyniki odejmowania za pomocą dodawania.
- Podaje z pamięci iloczyny w zakresie tabliczki mnożenia; sprawdza wyniki dzielenia za pomocą mnożenia.
- Samodzielnie rozwiązuje równania jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka.
- Rozwiązuje zadania tekstowe wymagające wykonania jednego działania (w tym zadania na porównywanie różnicowe).

2) Geometria

1 (niedostateczny)

- Myli kształty figur geometrycznych.
- W znaczny sposób zniekształca kreślone figury.
- Nie potrafi obliczać obwodów figur.

2 (dopuszczający)

- Rozpoznaje i nazywa tylko niektóre z poznanych figur geometrycznych.
- Ma problemy z poprawnym kreśleniem linii i figur.
- Przy pomocy nauczyciela oblicza obwody figur.
- Nie rozumie pojęcia symetrii.
- Niedokładnie rysuje figury w pomniejszeniu i powiększeniu.
- Kontynuuje regularność tylko w bardzo prostych motywach.

3 (dostateczny)

- Rozpoznaje i nazywa figury geometryczne: koła, kwadraty, prostokąty i trójkąty.
- Z trudnością rysuje odcinki o podanej długości.
- Oblicza obwody figur po dodatkowych wyjaśnieniach nauczyciela.
- Niedokładnie rysuje drugą połowę symetrycznej figury.
- Rysuje figury w powiększeniu i pomniejszeniu.
- Kontynuuje regularność w prostych motywach.

4 (dobry)

- Rozpoznaje i nazywa figury geometryczne: koła, kwadraty, prostokąty i trójkąty.
- Na ogół poprawnie rysuje odcinki o podanej długości.
- Przy obliczaniu obwodów figur czasem potrzebuje pomocy nauczyciela.
- Rysuje drugą połowę figury symetrycznej.
- Rysuje figury w powiększeniu i pomniejszeniu.
- Kontynuuje regularność w prostych motywach.

5 (bardzo dobry)

- Bezbłędnie rozpoznaje i nazywa figury geometryczne: koła, kwadraty, prostokąty i trójkąty.
- Rysuje odcinki o podanej długości.
- Oblicza obwody trójkątów, kwadratów i prostokątów.
- Rysuje drugą połowę figury symetrycznej.
- Rysuje figury w powiększeniu i pomniejszeniu.
- Kontynuuje regularność w prostych motywach.

6 (celujący)

- Rozpoznaje i nazywa figury geometryczne: koła, kwadraty, prostokąty i trójkąty, również nietypowe, położone w różny sposób oraz w sytuacji, gdy figury zachodzą na siebie.
- Rysuje odcinki o podanej długości.
- Samodzielnie oblicza obwody trójkątów, kwadratów i prostokątów.
- Rysuje drugą połowę figury symetrycznej.
- Rysuje figury w powiększeniu i pomniejszeniu.
- Kontynuuje regularność w prostych i złożonych motywach.

3) Wiadomości praktyczne

1 (niedostateczny)

- Z pomocą nauczyciela wykonuje łatwe obliczenia pieniężne.
- Zna tylko niektóre jednostki długości i wagi; nie posługuje się nimi w praktyce.
- Nie zna liczb zapisywanych w systemie rzymskim.
- Nie potrafi poprawnie zapisywać dat, myli kolejność dni tygodnia i miesięcy.
- Myli jednostki pojemności.
- Nie potrafi odczytać wskazań termometru.
- Nie radzi sobie z wykonywaniem ćwiczeń związanych z odczytywaniem wskazań zegara.
- Nie dokonuje obliczeń pieniężnych.

2 (dopuszczający)

- Wykonuje łatwe obliczenia pieniężne.
- Myli jednostki długości i wagi, nie potrafi samodzielnie posługiwać się nimi w praktyce.
- Myli znaki liczb rzymskich od I do XII.
- Z pomocą nauczyciela zapisuje datę i wymienia nazwy dni tygodnia i miesięcy.
- Z pomocą nauczyciela wykonuje ćwiczenia związane z pomiarem pojemności.
- Z pomocą nauczyciela odczytuje temperaturę.
- Odczytuje tylko pełne godziny na zegarach wyświetlających godziny.
- Z pomocą nauczyciela dokonuje prostych obliczeń zegarowych.

3 (dostateczny)

- Wykonuje łatwe obliczenia pieniężne; radzi sobie w sytuacjach codziennych wymagających takich umiejętności.

- Nie zawsze poprawnie określa jednostki długości i wagi; posługuje się nimi w praktyce.
- Popełnia błędy w odczytywaniu i zapisywaniu liczb w systemie rzymskim od I do XII.
- Z pomocą nauczyciela zapisuje datę i wymienia nazwy dni tygodnia i miesięcy; wykonuje proste obliczenia kalendarzowe.
- Na ogół poprawnie używa określeń: litr, pół litra, ćwierć litra.
- Popełnia błędy w odczytywaniu wskazań termometru.
- Odczytuje wskazania zegarów w systemie 12-godzinny, wyświetlających cyfry
- Dokonuje prostych obliczeń zegarowych, używa pojęć godzina, minuta.

4 (dobry)

- Wykonuje łatwe obliczenia pieniężne, zna pojęcia: cena, ilość, wartość; radzi sobie w sytuacjach codziennych wymagających takich umiejętności.
- Zna jednostki długości i wagi, umie posługiwać się nimi w praktyce.
- Na ogół poprawnie odczytuje i zapisuje liczby w systemie rzymskim od I do XII.
- Prawidłowo zapisuje datę i wymienia nazwy dni tygodnia i miesięcy; wykonuje proste obliczenia kalendarzowe.
- Odmierza płyny różnymi miarkami; na ogół poprawnie używa określeń: litr, pół litra, ćwierć litra.
- Odczytuje temperaturę.
- Odczytuje wskazania zegarów w systemach 12- i 24- -godzinny, wyświetlających cyfry
- Posługuje się pojęciami: godzina, pół godziny, minuta; wykonuje proste obliczenia zegarowe

5 (bardzo dobry)

- Wykonuje obliczenia pieniężne, zna pojęcia: cena, ilość, wartość; radzi sobie w sytuacjach codziennych wymagających takich umiejętności.
- Zna jednostki długości i wagi, umie posługiwać się nimi w praktyce.
- Odczytuje i zapisuje liczby w systemie rzymskim od I do XII.
- Podaje i zapisuje daty; zna kolejność dni tygodnia i miesięcy; porządkuje daty chronologicznie; wykonuje obliczenia kalendarzowe w sytuacjach życiowych.
- Odmierza płyny różnymi miarkami; używa określeń: litr, pół litra, ćwierć litra.
- Umie zaznaczyć i odczytać temperaturę na termometrze.
- Odczytuje wskazania zegarów w systemach 12- i 24-godzinny, wyświetlających cyfry i ze wskazówkami.
- Posługuje się pojęciami: godzina, pół godziny, kwadrans, minuta; wykonuje proste obliczenia zegarowe

6 (celujący)

- Samodzielnie wykonuje obliczenia pieniężne, zna pojęcia: cena, ilość, wartość; radzi sobie w sytuacjach codziennych wymagających takich umiejętności.

- Zna jednostki długości, wagi i umie posługiwać się nimi w praktyce.
- Bezbłędnie odczytuje i zapisuje liczby w systemie rzymskim od I do XII.
- Poprawnie podaje i zapisuje daty; zna kolejność dni tygodnia i miesięcy; porządkuje chronologicznie daty; wykonuje obliczenia kalendarzowe w sytuacjach życiowych.
- Odmierza płyny różnymi miarkami; używa określeń: litr, pół litra, ćwierć litra.
- Odczytuje temperaturę.
- Bezbłędnie odczytuje wskazania zegarów w systemach 12- i 24- -godzinnym, wyświetlających cyfry i ze wskazówkami.
- Posługuje się pojęciami: godzina, pół godziny, kwadrans, minuta; samodzielnie wykonuje proste obliczenia zegarowe.

Edukacja przyrodnicza

1) Rozumienie i poszanowanie świata roślin i zwierząt

1 (niedostateczny)

- Nie opanował niezbędnych wiadomości i umiejętności.
- Nie przyswoił prostych pojęć, które służą do orientacji w rzeczywistości i stanowią podstawę dalszej nauki.
- Nie jest w stanie, nawet przy pomocy nauczyciela, rozwiązywać problemów o elementarnym stopniu trudności.

2 (dopuszczający)

- Z pomocą nauczyciela prowadzi obserwacje przyrodnicze.
- Z pomocą nauczyciela opisuje życie w wybranych ekosystemach.
- Rozpoznaje charakterystyczne elementy niektórych krajobrazów Polski.
- Rozpoznaje i nazywa zwierzęta i rośliny w najbliższym środowisku; wymienia niektóre zwierzęta egzotyczne.
- Z pomocą nauczyciela wymienia typowe zależności między funkcjonowaniem przyrody a porami roku.

3 (dostateczny)

- Obserwuje zjawiska przyrodnicze i prowadzi proste doświadczenia.
- Opisuje życie w niektórych ekosystemach.
- Rozpoznaje charakterystyczne elementy typowych krajobrazów Polski.
- Rozpoznaje zwierzęta i rośliny typowe dla wybranych regionów Polski; wymienia niektóre zwierzęta egzotyczne.
- Wymienia typowe zależności między funkcjonowaniem przyrody a porami roku.

4 (dobry)

- Obserwuje zjawiska przyrodnicze i prowadzi proste doświadczenia oraz analizuje je.
- Opisuje życie w poznanych ekosystemach.

- Rozpoznaje i nazywa charakterystyczne elementy typowych krajobrazów Polski.
- Rozpoznaje zwierzęta i rośliny typowe dla wybranych regionów Polski; wymienia niektóre zwierzęta egzotyczne.
- Dostrzega zależności między funkcjonowaniem przyrody a porami roku.

5 (bardzo dobry)

- Obserwuje zjawiska przyrodnicze i prowadzi proste doświadczenia, analizuje je i wiąże przyczynę ze skutkiem.
- Opisuje życie w wybranych ekosystemach.
- Rozpoznaje i nazywa charakterystyczne elementy typowych krajobrazów Polski.
- Rozpoznaje i nazywa zwierzęta i rośliny typowe dla wybranych regionów Polski; wymienia niektóre zwierzęta egzotyczne.
- Nabył umiejętność dostrzegania zależności między funkcjonowaniem przyrody a porami roku.

6 (celujący)

- Samodzielnie obserwuje zjawiska przyrodnicze i prowadzi proste doświadczenia, analizuje je i wiąże przyczynę ze skutkiem.
- Opisuje życie w ekosystemach.
- Rozpoznaje i nazywa charakterystyczne elementy typowych krajobrazów Polski: nadmorskiego, nizinnego, górskiego.
- Potrafi wskazać na mapie swoje miejsce zamieszkania.
- Rozumie rolę stolicy w państwie; wymienia najstarsze i największe miasta w Polsce.
- Bezbłędnie rozpoznaje i nazywa zwierzęta i rośliny typowe dla wybranych regionów Polski; wymienia niektóre zwierzęta egzotyczne.
- Rozumie zależności funkcjonowania przyrody od pór roku.

2) Dbłość o swoje zdrowie

1 (niedostateczny)

- Nie opanował niezbędnych wiadomości i umiejętności.
- Nie przyswoił prostych pojęć, które służą do orientacji w rzeczywistości i stanowią podstawę dalszej nauki.
- Nie jest w stanie, nawet przy pomocy nauczyciela, rozwiązywać problemów o elementarnym stopniu trudności.

2 (dopuszczający)

- Nazywa części ciała.
- Wie, że trzeba się racjonalnie odżywiać.
- Wymaga przypominania o konieczności stosowania profilaktyki zdrowotnej.
- Nie zawsze rozumie istotę zagrożeń ze strony świata przyrody.

3 (dostateczny)

- Nazywa najważniejsze części ciała i organy wewnętrzne.
- Wie, że trzeba racjonalnie się odżywiać.
- Rozumie konieczność profilaktyki zdrowotnej.
- Wie, że istnieją zagrożenia ze strony świata przyrody.

4 (dobry)

- Nazywa części ciała, zna nazwy kilku organów wewnętrznych.
- Wie, dlaczego trzeba racjonalnie się odżywiać.
- Rozumie konieczność profilaktyki zdrowotnej.
- Orientuje się w zagrożeniach ze strony świata przyrody.

5 (bardzo dobry)

- Nazywa części ciała i organy wewnętrzne.
- Przestrzega podstawowych zasad racjonalnego odżywiania się.
- Rozumie konieczność profilaktyki zdrowotnej, przestrzega podstawowych zaleceń.
- Orientuje się w zagrożeniach ze strony świata przyrody; wymienia niektóre z nich.

6 (celujący)

- Bezbłędnie nazywa części ciała i organy wewnętrzne.
- Zna i przestrzega podstawowych zasad racjonalnego odżywiania.
- Rozumie konieczność profilaktyki zdrowotnej; stosuje się do zaleceń stomatologa i lekarza.
- Dbą o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych.
- Orientuje się w zagrożeniach ze strony świata przyrody, wymienia je.
- Wie, jak trzeba zachować się w sytuacjach zagrożeń.

3) Konieczność ochrony przyrody

1 (niedostateczny)

- Nie opanował niezbędnych wiadomości i umiejętności.
- Nie przyswoił prostych pojęć, które służą do orientacji w rzeczywistości i stanowią podstawę dalszej nauki.
- Nie jest w stanie, nawet przy pomocy nauczyciela, rozwiązywać problemów o elementarnym stopniu trudności.

2 (dopuszczający)

- Wie, że należy chronić przyrodę.
- Wymienia niektóre zależności w przyrodzie.
- Wie, że powietrze i woda są konieczne do życia.

3 (dostateczny)

- Wie, że należy chronić przyrodę.
- Dostrzega niektóre związki przyczynowo-skutkowe w przyrodzie.
- Wie, że powietrze i woda są konieczne do życia.

- Podaje nieliczne przykłady wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin.

4 (dobry)

- Wie, że należy chronić przyrodę.
- Dostrzega związki przyczynowo -skutkowe w przyrodzie.
- Wie, że powietrze i woda są konieczne do życia.
- Ma świadomość wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin.

5 (bardzo dobry)

- Uzasadnia konieczność ochrony przyrody w swoim środowisku.
- Nabył umiejętności charakteryzowania zmian zachodzących w życiu roślin i zwierząt w różnych porach roku.
- Rozumie znaczenie powietrza i wody dla życia.
- Dostrzega wpływ przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin.

6 (celujący)

- Wie, jakie zniszczenia w przyrodzie powoduje człowiek.
- Dostrzega wpływ światła słonecznego na cykliczność życia na Ziemi.
- Rozumie znaczenie powietrza i wody dla życia, podaje przykłady.
- Dostrzega znaczenie wybranych skał i minerałów dla człowieka.

Edukacja społeczna

1) Wychowanie do zgodnego współdziałania z rówieśnikami i dorosłymi

1 (niedostateczny)

- Wymaga częstego przypominania zasad zachowania się wobec innych.
- Identyfikuje się ze swoją rodziną.
- Nie rozumie sytuacji ekonomicznej rodziny.
- Nie przestrzega zasad zachowania w stosunku do dorosłych i rówieśników.
- Nie rozumie potrzeby utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami w miejscu zamieszkania.
- Nie rozumie znaczenia tolerancji wobec osób innej narodowości.

2 (dopuszczający)

- Nie zawsze odróżnia dobro od zła.
- Identyfikuje się ze swoją rodziną, podejmuje obowiązki domowe.
- Nie rozumie sytuacji ekonomicznej rodziny.
- Czasami nie przestrzega zasad zachowania w stosunku do dorosłych i rówieśników.
- Wymaga częstego przypominania o potrzebie utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami w miejscu zamieszkania.
- Nie rozumie w pełni znaczenia tolerancji wobec osób innej narodowości.

3 (dostateczny)

- Odróżnia dobro od zła, stara się nie krzywdzić słabszych i pomagać potrzebującym.
- Identyfikuje się ze swoją rodziną, podejmuje obowiązki domowe.
- Nie zawsze rozumie sytuację ekonomiczną rodziny.
- Nie zawsze pamięta jak należy zachowywać się w stosunku do dorosłych i rówieśników.
- Wymaga przypominania o potrzebie utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami w miejscu zamieszkania.
- Stara się być tolerancyjny wobec osób innej narodowości, tradycji kulturowej.

4 (dobry)

- Odróżnia dobro od zła, nie krzywdzi słabszych i pomaga potrzebującym.
- Identyfikuje się ze swoją rodziną i jej tradycjami; podejmuje obowiązki domowe.
- Rozumie sytuację ekonomiczną rodziny i stara się dostosować do niej swe oczekiwania.
- Na ogół wie, jak należy zachowywać się w stosunku do dorosłych i rówieśników.
- Rozumie potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami w miejscu zamieszkania.
- Jest tolerancyjny wobec osób innej narodowości.

5 (bardzo dobry)

- Odróżnia dobro od zła, stara się być sprawiedliwym i prawdomównym; nie krzywdzi słabszych i pomaga potrzebującym.
- Identyfikuje się ze swoją rodziną i jej tradycjami; podejmuje obowiązki domowe i wypełnia je.
- Rozumie sytuację ekonomiczną rodziny i dostosowuje do niej swe oczekiwania.
- Wie, jak należy zachowywać się w stosunku do dorosłych i rówieśników.
- Rozumie potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami w miejscu zamieszkania; respektuje prawo innych do pracy i wypoczynku.
- Jest tolerancyjny wobec osób innej narodowości, tradycji kulturowej.

6 (celujący)

- Odróżnia dobro od zła, jest sprawiedliwy i prawdomówny; nie krzywdzi słabszych i pomaga potrzebującym.
- Identyfikuje się ze swoją rodziną i jej tradycjami; podejmuje obowiązki domowe i rzetelnie je wypełnia.
- Rozumie sytuację ekonomiczną rodziny i dostosowuje do niej swe oczekiwania.
- Zawsze wie, jak należy zachowywać się w stosunku do dorosłych i rówieśników.
- Rozumie potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami w miejscu zamieszkania; jest chętny do pomocy, respektuje prawo innych do pracy i wypoczynku.
- Jest tolerancyjny wobec osób innej narodowości, tradycji kulturowej.

2) Wychowanie do zgodnego współdziałania z rówieśnikami i dorosłymi

1 (niedostateczny)

- Nie zna i nie przestrzega praw i obowiązków ucznia.
- Nie ma dostatecznych informacji o swojej okolicy i regionie.
- Nie zna państw leżących w Europie.
- Wie, jaki zawód wykonują jego najbliżsi.
- Nie rozumie zagrożeń ze strony innych ludzi.
- Nie zna numerów alarmowych.

2 (dopuszczający)

- Wymaga przypominania praw i obowiązków ucznia oraz konieczności ich respektowania.
- Zna najbliższą okolicę.
- Zna symbole narodowe.
- Z pomocą nauczyciela wymienia nazwy niektórych państw sąsiadujących z Polską.
- Wie, jaki zawód wykonują jego najbliżsi oraz czym zajmuje się osoba wykonująca dany zawód.
- Nie w pełni rozumie zagrożenia ze strony ludzi.
- Myli numery alarmowe.

3 (dostateczny)

- Zna prawa ucznia i jego obowiązki, ale nie zawsze je respektuje.
- Zna najbliższą okolicę; wie, w jakim regionie mieszka.
- Zna symbole narodowe; z pomocą nauczyciela wymienia niektóre spośród najważniejszych wydarzeń historycznych.
- Orientuje się, że są ludzie szczególnie zasłużeni dla Polski.
- Wymienia nazwy niektórych z państw sąsiadujących z Polską.
- Zna znaczenie pracy w życiu człowieka; wie, jaki zawód wykonują jego najbliżsi oraz czym zajmuje się osoba wykonująca dany zawód.
- Zna niektóre zagrożenia ze strony ludzi; wie, że należy powiadomić dorosłych o niebezpieczeństwie.
- Myli numery alarmowe

4 (dobry)

- Zna prawa i obowiązki ucznia oraz respektuje je.
- Zna najbliższą okolicę i jej ważniejsze obiekty; wie, w jakim regionie mieszka.
- Zna symbole narodowe i niektóre z najważniejszych wydarzeń historycznych.
- Orientuje się w tym, że są ludzie szczególnie zasłużeni dla miejscowości, w której mieszka i dla Polski.
- Wymienia nazwy państw sąsiadujących z Polską, zna ich symbole.

- Wie, jak ważna jest praca w życiu człowieka, jaki zawód wykonują jego najbliżsi i czym zajmuje się osoba wykonująca dany zawód.
- Zna zagrożenia ze strony ludzi; potrafi powiadomić dorosłych o niebezpieczeństwie.
- Zna numery alarmowe.

5 (bardzo dobry)

- Zna prawa ucznia i jego obowiązki, respektuje je; aktywnie uczestniczy w życiu szkoły.
- Zna najbliższą okolicę, jej ważniejsze obiekty i tradycje; wie, w jakim regionie mieszka.
- Zna symbole narodowe i najważniejsze wydarzenia historyczne.
- Wie, że są ludzie szczególnie zasłużeni dla miejscowości, w której mieszka, dla Polski i świata.
- Wymienia kilka państw europejskich i ich symbole.
- Wie, jak ważna jest praca w życiu człowieka, jaki zawód wykonują jego najbliżsi i znajomi; wie, czym zajmuje się osoba wykonująca dany zawód.
- Zna zagrożenia ze strony ludzi; potrafi powiadomić dorosłych o wypadku, zagrożeniu i niebezpieczeństwie.
- Zna numery telefonów: pogotowia ratunkowego, straży pożarnej, policji oraz ogólnopolski numer alarmowy 112.

6 (celujący)

- Zna prawa ucznia i jego obowiązki, zawsze respektuje je; aktywnie uczestniczy w życiu szkoły.
- Doskonale zna najbliższą okolicę, jej ważniejsze obiekty, tradycje; wie, w jakim regionie mieszka.
- Zna symbole narodowe i najważniejsze wydarzenia historyczne.
- Wymienia nazwiska ludzi szczególnie zasłużonych dla miejscowości, w której mieszka, dla Polski i świata.
- Wymienia państwa położone w Europie, zna ich symbole.
- Wie, jak ważna jest praca w życiu człowieka oraz jaki zawód wykonują jego najbliżsi i znajomi; wie, czym zajmuje się osoba wykonująca dany zawód.
- Zna zagrożenia ze strony ludzi; potrafi powiadomić dorosłych o wypadku, zagrożeniu i niebezpieczeństwie.
- Zna numery telefonów: pogotowia ratunkowego, straży pożarnej, policji oraz ogólnopolski numer alarmowy 112.

Edukacja plastyczna

- 1) Wyrażanie własnych myśli i uczuć w różnorodnych formach plastycznych

1 (niedostateczny)

- Nie przejawia zainteresowania dziełami sztuki i zabytkami, nie potrafi korzystać z przekazów medialnych.

2 (dopuszczający)

- Próbuje określać swoją przynależność kulturową poprzez kontakt z zabytkami i z tradycją w środowisku rodzinnym i szkolnym.
- Nie uczestniczy w życiu kulturalnym – nie bierze udziału w imprezach organizowanych w placówkach kultury działających w środowisku dziecka.
- Nie potrafi korzystać z przekazów medialnych i stosować ich wytworów w swojej działalności twórczej.

3 (dostateczny)

- Określa swoją przynależność kulturową poprzez kontakt z zabytkami i z tradycją w środowisku rodzinnym i szkolnym.
- Sporadycznie uczestniczy w życiu kulturalnym, biorąc czasem udział w imprezach organizowanych w placówkach kultury działających w środowisku dziecka.
- Z pomocą nauczyciela korzysta z przekazów medialnych i stosuje ich wytwory w swojej działalności twórczej.

4 (dobry)

- Określa swoją przynależność kulturową poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i z tradycją w środowisku rodzinnym i szkolnym.
- Uczestniczy w życiu kulturalnym, biorąc udział w imprezach organizowanych w placówkach kultury działających w najbliższym środowisku dziecka.
- Czasem korzysta z przekazów medialnych, stosuje ich wytwory w swojej działalności twórczej (zgodnie z elementarną wiedzą o prawach autora).

5 (bardzo dobry)

- Określa swoją przynależność kulturową poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i z tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym.
- Uczestniczy w życiu kulturalnym, biorąc udział w imprezach organizowanych w placówkach kultury działających w środowisku dziecka.
- Korzysta z przekazów medialnych, stosuje ich wytwory w swojej działalności twórczej (zgodnie z elementarną wiedzą o prawach autora).

6 (celujący)

- Określa swoją przynależność kulturową poprzez kontakt z dziełami sztuki, zabytkami i z tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym.
- Aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym, biorąc udział w imprezach organizowanych w placówkach kultury działających w środowisku dziecka.
- Korzysta z przekazów medialnych, stosuje ich wytwory w swojej działalności twórczej (zgodnie z elementarną wiedzą o prawach autora).

2) Ekspresja przez sztukę

1 (niedostateczny)

- Ma trudności w posługiwaniu się niektórymi narzędziami i przyborami.
- Myli podstawowe materiały, nie zna ich zastosowania.
- Nie potrafi dłużej skoncentrować uwagi na wykonywanej pracy.
- Wymaga ciągłej pomocy ze strony nauczyciela.
- Prace wykonuje niechętnie i niedbale.

2 (dopuszczający)

- Potrzebuje zachęty do podjęcia działalności twórczej.
- W zespole realizuje proste projekty form użytkowych służące kształtowaniu wyglądu otoczenia, stosując łatwe narzędzia.

3 (dostateczny)

- Podejmuje działalność twórczą, posługując się łatwymi środkami wyrazu plastycznego, w kompozycji na płaszczyźnie i w przestrzeni.
- Realizuje proste projekty form użytkowych służące kształtowaniu wyglądu otoczenia, stosując łatwe narzędzia.

4 (dobry)

- Podejmuje działalność twórczą, posługując się wybranymi środkami wyrazu plastycznego w kompozycji na płaszczyźnie i w przestrzeni (stosując określone materiały, narzędzia i techniki plastyczne).
- Realizuje proste projekty form użytkowych służące kształtowaniu wyglądu otoczenia, stosując wybrane narzędzia i wytwory przekazów medialnych.

5 (bardzo dobry)

- Podejmuje działalność twórczą, posługując się środkami wyrazu plastycznego, takimi jak kształt, barwa, faktura, w kompozycji na płaszczyźnie i w przestrzeni (stosując określone materiały, narzędzia i techniki plastyczne).
- Realizuje proste projekty form użytkowych, służące między innymi kształtowaniu własnego wizerunku i wyglądu otoczenia oraz upowszechnianiu kultury w środowisku szkolnym (stosując określone narzędzia i wytwory przekazów medialnych).

6 (celujący)

- Podejmuje działalność twórczą, posługując się różnorodnymi środkami wyrazu plastycznego w kompozycji na płaszczyźnie i w przestrzeni, samodzielnie dobierając materiały, narzędzia i techniki plastyczne.
- Realizuje projekty form użytkowych, służące kształtowaniu własnego wizerunku i wyglądu otoczenia oraz upowszechnianiu kultury w środowisku szkolnym.

3) Percepcja sztuki

1 (niedostateczny)

- Jego wiadomości dotyczące dziedzin działalności twórczej człowieka są bardzo ubogie.

2 (dopuszczający)

- Wyłącznie z pomocą nauczyciela rozróżnia podstawowe dziedziny działalności twórczej człowieka.
- Myli poznane dzieła architektury i sztuk plastycznych.

3 (dostateczny)

- Z nielicznymi błędami rozróżnia podstawowe dziedziny działalności twórczej człowieka, a także rzemiosło artystyczne i sztukę ludową.
- Myli dzieła architektury i sztuk plastycznych należące do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury.

4 (dobry)

- Z nielicznymi błędami rozróżnia dziedziny działalności twórczej człowieka, takie jak architektura, sztuki plastyczne oraz inne określone dyscypliny sztuki (fotografia, film) i przekazy medialne (telewizja, Internet), a także rzemiosło artystyczne i sztukę ludową.
- Rozpoznaje najbardziej znane dzieła architektury i sztuk plastycznych należące do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury; opisuje ich cechy charakterystyczne, posługując się podstawowymi terminami właściwymi dla tych dziedzin działalności twórczej.

5 (bardzo dobry)

- Rozróżnia dziedziny działalności twórczej człowieka, takie jak architektura, sztuki plastyczne oraz inne określone dyscypliny sztuki (fotografia, film) i przekazy medialne (telewizja, Internet), a także rzemiosło artystyczne i sztukę ludową.
- Rozpoznaje wybrane dzieła architektury i sztuk plastycznych należące do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury; opisuje ich cechy charakterystyczne, posługując się podstawowymi terminami właściwymi dla tych dziedzin działalności twórczej.

6 (celujący)

- Rozróżnia dziedziny działalności twórczej człowieka, sztuki plastyczne oraz inne określone dyscypliny sztuki i przekazy medialne, a także rzemiosło artystyczne i sztukę ludową.
- Rozpoznaje dzieła architektury i sztuk plastycznych należące do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury; opisuje ich cechy charakterystyczne, posługując się terminami właściwymi dla tych dziedzin działalności twórczej.

Edukacja techniczna

1) W świecie techniki

1 (niedostateczny)

- Wykonuje prace niechętnie i niedbale.
- Wymaga w wielu czynnościach pomocy nauczyciela.
- Nie zawsze stosuje zasady bezpieczeństwa.
- Myli podstawowe materiały, nie zna ich zastosowania.
- Ma trudności w posługiwaniu się niektórymi narzędziami i przyrządami.
- Nie potrafi dłużej skoncentrować uwagi na wykonywanej pracy.

2 (dopuszczający)

- Rozpoznaje środki transportu.
- Potrafi wymienić nazwy podstawowych urządzeń elektrycznych.
- Z pomocą nauczyciela określa wartość niektórych urządzeń technicznych z punktu widzenia ich cech użytkowych.
- Czasami przedstawia proste pomysły rozwiązań technicznych.
- Potrafi pracować w zespole.
- W miarę poprawnie odmierza potrzebną ilość materiału, tnie papier, tekturę itp.
- Z pomocą nauczyciela korzysta z prostych instrukcji i schematów rysunkowych.

3 (dostateczny)

- Wie, w jaki sposób wytwarzane są niektóre przedmioty codziennego użytku.
- Rozpoznaje środki transportu.
- Potrafi wymienić nazwy podstawowych urządzeń elektrycznych.
- Określa wartość niektórych urządzeń technicznych z punktu widzenia ich cech użytkowych.
- Przedstawia proste pomysły rozwiązań technicznych.
- Potrafi pracować w zespole.
- Odmierza potrzebną ilość materiału, tnie papier, tekturę itp.
- Korzystając z prostych instrukcji i schematów rysunkowych potrzebuje czasem pomocy w ich odczytaniu.

4 (dobry)

- Orientuje się w sposobach wytwarzania podstawowych przedmiotów codziennego użytku.
- Rozpoznaje środki transportu, urządzenia informatyczne.
- Ma orientację w rodzajach urządzeń elektrycznych .
- Określa wartość urządzeń technicznych z punktu widzenia ich cech użytkowych.
- Przedstawia proste pomysły rozwiązań technicznych: planuje kolejne czynności, dobiera odpowiednie materiały i narzędzia.
- Rozumie potrzebę organizowania pracy indywidualnej i zespołowej.
- Odmierza potrzebną ilość materiału, tnie papier, tekturę itp.
- Tworząc modele korzysta z prostych instrukcji i schematów rysunkowych.
- Potrafi montować obwody elektryczne z wykorzystaniem gotowych zestawów.

5 (bardzo dobry)

- Orientuje się w sposobach wytwarzania przedmiotów codziennego użytku: meble, domy, samochody, sprzęt gospodarstwa domowego.
- Rozpoznaje środki transportu, urządzenia wytwórcze i informatyczne.
- Orientuje się w rodzajach budowli.
- Ma orientację w rodzajach urządzeń elektrycznych.
- Określa wartość urządzeń technicznych z punktu widzenia cech użytkowych, ekonomicznych i estetycznych.
- Przedstawia pomysły rozwiązań technicznych: planuje kolejne czynności, dobiera odpowiednie materiały i narzędzia.
- Rozumie potrzebę organizowania działania technicznego: pracy indywidualnej i zespołowej.
- Posiada umiejętności odmierzania potrzebnej ilości materiału, cięcia papieru, tektury itp.
- Korzysta z prostych instrukcji i schematów rysunkowych, tworząc modele i makiety.
- Potrafi montować obwody elektryczne, szeregowo i równoległe z wykorzystaniem gotowych zestawów.

6 (celujący)

- Wie, w jaki sposób wytwarza się przedmioty codziennego użytku: meble, domy, samochody, sprzęt gospodarstwa domowego.
- Bezbłędnie rozpoznaje środki transportu, urządzenia wytwórcze i informatyczne.
- Orientuje się w rodzajach budowli.
- Zna rodzaje urządzeń elektrycznych.
- Określa wartość urządzeń technicznych z punktu widzenia cech użytkowych, ekonomicznych i estetycznych.
- Proponuje swoje pomysły rozwiązań technicznych: planuje kolejne czynności, wykorzystuje odpowiednie materiały oraz narzędzia.
- Rozumie potrzebę organizowania działania technicznego – pracy indywidualnej i zespołowej.
- Potrafi samodzielnie odmierzyć potrzebną ilość materiału, ciąć papier, tekturę itp.
- Samodzielnie korzysta z prostych instrukcji i schematów rysunkowych, tworząc modele i makiety.
- Potrafi montować obwody elektryczne, szeregowo i równoległe z wykorzystaniem gotowych zestawów.

2) Dbłość o bezpieczeństwo własne i innych

1 (niedostateczny)

- Nie dba o porządek w miejscu pracy, niechętnie sprząta po sobie.

- Nie zdaje sobie sprawy z zagrożeń wynikających z niewłaściwego używania sprzętów, urządzeń, leków, środków czystości, środków ochrony roślin itp.

2 (dopuszczający)

- Nie zawsze pamięta o utrzymywaniu porządku w miejscu pracy
- Nie zdaje sobie w pełni sprawy z zagrożeń wynikających z niewłaściwego używania sprzętów, urządzeń, leków, środków czystości, środków ochrony roślin itp.
- Zna zasady przechodzenia przez jezdnię.

3 (dostateczny)

- Utrzymuje ład i porządek w miejscu pracy.
- Właściwie używa narzędzi i urządzeń technicznych.
- Wie, jak należy bezpiecznie poruszać się po drogach (w tym na rowerze) i korzystać ze środków komunikacji.
- Wie, jak trzeba zachować się w sytuacji wypadku.

4 (dobry)

- Utrzymuje porządek wokół siebie, sprząta po sobie.
- Zna zagrożenia wynikające z niewłaściwego używania sprzętów, urządzeń, leków, środków czystości.
- Zna podstawowe zasady ruchu drogowego; wie, jak należy bezpiecznie poruszać się po drogach (w tym na rowerze) i korzystać ze środków komunikacji.
- Wie, jak trzeba się zachować w sytuacji wypadku, np. powiadomić dorosłych.
- Zna numery alarmowe.

5 (bardzo dobry)

- Utrzymuje porządek wokół siebie, sprząta po sobie i pomaga innym w utrzymywaniu porządku.
- Zna zagrożenia wynikające z niewłaściwego używania sprzętów, urządzeń, leków, środków czystości, środków ochrony roślin itp.; ostrożnie się z nimi obchodzi.
- Zna podstawowe zasady ruchu drogowego, znaki drogowe występujące w pobliżu miejsca zamieszkania i szkoły.
- Bezpiecznie porusza się na drogach (w tym na rowerze) i korzysta ze środków komunikacji.
- Wie, jak trzeba zachować się w razie wypadku, np. powiadomić dorosłych.
- Zna numery telefonów służb prewencyjnych (policji, pogotowie, straży pożarnej).

6 (celujący)

- Utrzymuje porządek wokół siebie, sprząta po sobie i pomaga innym w utrzymywaniu porządku.
- Doskonale zna zagrożenia wynikające z niewłaściwego używania sprzętów, urządzeń, leków, środków czystości, środków ochrony roślin itp.; ostrożnie się z nimi obchodzi.
- Zna zasady ruchu drogowego, oraz znaki drogowe występujące w pobliżu miejsca zamieszkania i szkoły.

- Bezpiecznie porusza się na drogach (w tym na rowerze) i korzysta ze środków komunikacji.
- Wie, jak trzeba zachować się w razie wypadku.
- Zna numery telefonów służb prewencyjnych (policji, pogotowie, straży pożarnej).

Zajęcia komputerowe

1) Bezpieczne korzystanie z komputera

1 (niedostateczny)

- Posługuje się myszką i klawiaturą.
- Nie rozumie zagrożeń wynikających z nieprawidłowego korzystania z komputera.

2 (dopuszczający)

- Posługuje się myszką i klawiaturą.
- Nie w pełni rozumie zagrożenie dla zdrowia wynikające z nieprawidłowego korzystania z komputera.

3 (dostateczny)

- Prawidłowo włącza i wyłącza komputer.
- Potrafi posługiwać się myszką i klawiaturą.
- Nazywa główne elementy zestawu komputerowego.
- Rozumie zagrożenie dla zdrowia wynikające z nieprawidłowego korzystania z komputera.

4 (dobry)

- Potrafi posługiwać się myszką i klawiaturą.
- Nazywa główne elementy zestawu komputerowego.
- Podaje przykłady zagrożeń wynikających z nieprawidłowego korzystania z komputera.
- Wie, że korzystając z Internetu nie należy podawać swojego adresu.

5 (bardzo dobry)

- Sprawnie posługuje się myszką i klawiaturą.
- Zna i nazywa główne elementy zestawu komputerowego.
- Wie, że długotrwała praca przy komputerze męczy wzrok, nadwyręża kręgosłup, ogranicza kontakty społeczne.
- Ma świadomość niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów i podawania swojego adresu.
- Wie, jak groźne jest uzależnienie od komputera.

6 (celujący)

- Sprawnie posługuje się myszką i klawiaturą.
- Zna i nazywa główne elementy zestawu komputerowego.
- Korzysta z opcji stopniowania trudności w programach.
- Wie, że długotrwała praca przy komputerze męczy wzrok, nadwyręża kręgosłup, ogranicza
- kontakty społeczne.
- Ma świadomość niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów i podawania swojego adresu.
- Wie, jak groźne jest uzależnienie od komputera.

2) Umiejętność korzystania z komputera

1 (niedostateczny)

- Nie opanował podstawowych umiejętności tworzenia projektów graficznych, dokumentów tekstowych oraz samodzielnego korzystania z wybranych programów i gier.

2 (dopuszczający)

- Z błędami wpisuje za pomocą klawiatury litery, cyfry i inne znaki, wyrazy i zdania.
- Z pomocą nauczyciela wykonuje rysunki, korzystając z wybranego edytora grafiki, np. z gotowych figur.
- Pod kierunkiem nauczyciela posługuje się prostymi programami i grami edukacyjnymi.

3 (dostateczny)

- Wpisuje za pomocą klawiatury litery, cyfry i inne znaki, wyrazy i zdania.
- Wykonuje rysunki za pomocą wybranego edytora grafiki, np. z gotowych figur.
- Pod kierunkiem nauczyciela posługuje się prostymi programami i grami edukacyjnymi.

4 (dobry)

- Tworzy ukierunkowane projekty graficzne za pomocą wybranego edytora grafiki, zapisuje je na dysku, dokonuje modyfikacji.
- Tworzy proste dokumenty tekstowe, formatuje tekst, zapisuje tekst na dysku.
- Posługuje się prostymi programami i grami edukacyjnymi.
- Odtwarza animacje i prezentacje multimedialne.

5 (bardzo dobry)

- Tworzy ukierunkowane projekty graficzne za pomocą wybranego edytora grafiki, zapisuje je na dysku, dokonuje modyfikacji.
- Tworzy proste dokumenty tekstowe, formatuje tekst, zapisuje tekst na dysku, dokonuje modyfikacji.
- Posługuje się programami i grami edukacyjnymi, rozwijając swoje zainteresowania.

- Odtwarza animacje i prezentacje multimedialne.

6 (celujący)

- Tworzy własne projekty graficzne za pomocą wybranego edytora grafiki, zapisuje je na dysku, dokonuje modyfikacji.
- Tworzy proste dokumenty tekstowe, formatuje tekst, zapisuje tekst na dysku, dokonuje modyfikacji.
- Samodzielnie posługuje się programami i grami edukacyjnymi, rozwijając swoje zainteresowania.
- Odtwarza animacje i prezentacje multimedialne.

3) Korzystanie z Internetu

1 (niedostateczny)

- Z pomocą nauczyciela korzysta z Internetu.

2 (dopuszczający)

- Z pomocą nauczyciela korzysta z Internetu.
- Nie zawsze świadomie korzysta z Internetu.

3 (dostateczny)

- Przegląda strony internetowe o podanym adresie.
- Świadomie korzysta z Internetu.

4 (dobry)

- Wyszukuje podane strony internetowe przeznaczone dla dzieci.
- Potrafi wpisać adres strony internetowej i wyszukać potrzebne informacje.
- Stosuje się do ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimediiów.

5 (bardzo dobry)

- Wyszukuje strony internetowe przeznaczone dla dzieci (np. stronę swojej szkoły).
- Korzysta z wyszukiwarki w pozyskiwaniu wiadomości.
- Zna zagrożenia wynikające z korzystania z komputera, Internetu i multimediiów.

6 (celujący)

- Wyszukuje strony internetowe przeznaczone dla dzieci (np. stronę swojej szkoły).
- Samodzielnie korzysta z wyszukiwarki w pozyskiwaniu wiadomości.
- Doskonale zna zagrożenia wynikające z korzystania z komputera, Internetu i multimediiów.

Wychowanie fizyczne

1) Kształtowanie sprawności fizycznej wychowanie zdrowotne

1 (niedostateczny)

- Nie podejmuje jakichkolwiek prób wykonywania ćwiczeń.

2 (dopuszczający)

- Nie zawsze chętnie uczestniczy w marszobiegach.
- Nie zawsze poprawnie wykonuje ćwiczenia gimnastyczne.

3 (dostateczny)

- Uczestniczy w marszobiegach.
- Wykonuje podstawowe ćwiczenia gimnastyczne.

4 (dobry)

- Bierze udział w marszobiegach.
- Wykonuje ćwiczenia gimnastyczne, równoważne, wzmacniające mięśnie brzucha i kręgosłupa.
- Doskonali swoją siłę fizyczną.

5 (bardzo dobry)

- Uczestniczy w marszobiegu trwającym co najmniej 15 minut.
- Umie wykonać próbę siły mięśni brzucha oraz próbę gibkości dolnego odcinka kręgosłupa.
- Doskonali swoją siłę fizyczną poprzez formy ruchu kształcące szybkość, koordynację i skoczność.

6 (celujący)

- Uczestniczy w marszobiegu trwającym co najmniej 15 minut.
- Umie wykonać próbę siły mięśni brzucha oraz próbę gibkości dolnego odcinka kręgosłupa.
- Doskonali swoją siłę fizyczną poprzez formy ruchu kształcące szybkość, koordynację i skoczność.

2) Dbłość o zdrowie

1 (niedostateczny)

- Niechętnie uczestniczy w zajęciach, ma duże problemy z wykonywaniem ćwiczeń.

2 (dopuszczający)

- Wykonuje proste ćwiczenia gimnastyczne.
- Dysponuje przeciętną sprawnością fizyczną, ćwiczenia wykonuje niepewnie i z większymi błędami technicznymi.

3 (dostateczny)

- Właściwie reaguje na komendy, przyjmuje pozycje zgodnie z poleceniem nauczyciela.
- Skacze przez skakankę, przeskakuje nad niskimi przeszkodami.
- Stara się poprawnie wykonywać ćwiczenia równoważne.

4 (dobry)

- Zna pozycje wyjściowe do ćwiczeń, wykonuje przewrót w przód.
- Skacze przez skakankę, wykonuje przeskoki jednonóż i obunóż nad niskimi przeszkodami.
- Wykonuje ćwiczenia równoważne.

5 (bardzo dobry)

- Przyjmuje prawidłowe pozycje wyjściowe i ustawienia do ćwiczeń oraz wykonuje przewrót w przód.
- Skacze przez skakankę, wykonuje przeskoki jednonóż i obunóż nad niskimi przeszkodami.
- Wykonuje ćwiczenia równoważne bez przyboru, z przyborem i na przyrządzie.

6 (celujący)

- Prawidłowo przyjmuje prawidłowe pozycje wyjściowe i ustawienia do ćwiczeń oraz wykonuje przewrót w przód.
- Bardzo sprawnie skacze przez skakankę, wykonuje przeskoki jednonóż i obunóż nad niskimi przeszkodami.
- Dokładnie wykonuje ćwiczenia równoważne bez przyboru, z przyborem i na przyrządzie.

- 3) Kształtowanie sprawności fizycznej przez sporty z elementami minigier zespołowych i ćwiczeń rekreacyjnych

1 (niedostateczny)

- Ma duże problemy podczas wykonywania ćwiczeń z piłką.
- Niechętnie uczestniczy w grach i zabawach ruchowych, nie zna przepisów i nie respektuje decyzji sędziego.

2 (dopuszczający)

- Nie zawsze potrafi wykonać ćwiczenia z piłką.
- Wymaga zachęty do uczestniczenia w grach i zabawach.
- Ma problemy z właściwym zachowaniem w sytuacjach zwycięstwa i porażki.

3 (dostateczny)

- Dość sprawnie wykonuje ćwiczenia z piłką.
- Stara się brać czynny udział w grach i zabawach.
- Niezbyt dobrze orientuje się w regułach gier zespołowych.
- Stara się właściwie zachowywać w sytuacjach zwycięstwa i porażki.

4 (dobry)

- Posługuje się piłką: rzuca, chwytą, kozłuje, odbija i prowadzi ją.
- Uczestniczy w zabawach i grach ruchowych, stara się respektować reguły i podporządkować się decyzjom sędziego.
- Dość dobrze zna podstawowe przepisy obowiązujące w grach zespołowych.

- Właściwie zachowuje się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.

5 (bardzo dobry)

- Opanował rzuty, chwyt, kozłowanie, odbicia piłki.
- Zawsze uczestniczy w zabawach i grach ruchowych, respektując reguły i podporządkowując się decyzjom sędziego.
- Zna podstawowe przepisy obowiązujące w grach zespołowych.
- Właściwie zachowuje się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.

6 (celujący)

- Wspaniale opanował rzuty, chwyt, kozłowanie, odbicia piłki.
- Bierze udział w zabawach, minigrach i grach terenowych, zawodach sportowych, respektując reguły i podporządkowując się decyzjom sędziego.
- Zna przepisy obowiązujące w grach zespołowych.
- Właściwie zachowuje się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.

4) Kształtowanie zachowań w zakresie bezpieczeństwa i higieny osobistej

1 (niedostateczny)

- Nie przywiązuje wagi do higieny osobistej.
- Nie potrafi samodzielnie bezpiecznie korzystać z przyborów do ćwiczeń gimnastycznych.
- Wymaga częstego przypominania o zasadach bezpiecznego zachowania podczas zajęć ruchowych.

2 (dopuszczający)

- Na ogół dba o higienę osobistą i czystość odzieży.
- Wie, jak wykorzystać najczęściej używane przybory do ćwiczeń gimnastycznych.
- Nie zawsze przestrzega zasad bezpiecznego zachowania podczas zajęć ruchowych.

3 (dostateczny)

- Dbą o higienę osobistą i czystość odzieży.
- Wie, jak wykorzystać przybory do ćwiczeń gimnastycznych.
- Przestrzega zasad bezpiecznego zachowania podczas zajęć ruchowych.
- Potrafi wybrać bezpieczne miejsce do gier i zabaw.

4 (dobry)

- Stosuje konieczne dla zdrowia zabiegi higieniczne, dba o czystość odzieży.
- Przestrzega zasad bezpiecznego zachowania się w trakcie zajęć ruchowych; posługuje się przyborami sportowymi zgodnie z ich przeznaczeniem.
- Potrafi wybrać bezpieczne miejsce do gier i zabaw; wie jak właściwie zachować się w sytuacjach zagrożenia.

5 (bardzo dobry)

- Rozumie potrzebę stosowania koniecznych dla zdrowia zabiegów higienicznych, dba o czystość odzieży.

- Przestrzega zasad bezpiecznego zachowania się w trakcie zajęć ruchowych; posługuje się przyborami sportowymi bezpiecznie i zgodnie z ich przeznaczeniem.
- Potrafi wybrać bezpieczne miejsce do gier i zabaw; wie jak właściwie zachować się w sytuacjach zagrożenia.

6 (celujący)

- Wie, jak należy dbać o zdrowie, aby zapobiegać chorobom; dba o higienę.
- Zawsze przestrzega zasad bezpiecznego zachowania się w trakcie zajęć ruchowych; posługuje się przyborami sportowymi bezpiecznie i zgodnie z ich przeznaczeniem.
- Potrafi wybrać bezpieczne miejsce do zabaw i gier ruchowych; wie, do kogo zwrócić się o pomoc w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia.

Język angielski

Okres bezpodręcznikowy i sekcja *Hello!*

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- Rozpoznaje i poprawnie reaguje na część poleceń stosowanych w klasie.
- Stara się mówić alfabet.
- Rozumie pytanie o wiek. Odpowiada nie poprawnie.
- Częściowo posługuje się liczebnikami w zakresie 1–20.
- Zna nazwy kilku potraw.
- Odpowiada na niektóre pytania z czasownikiem *has got* po wysłuchaniu nagrania.
- Gra w grę *I've got ...*

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- Rozpoznaje i poprawnie reaguje na część poleceń stosowanych w klasie.
- W połowie poprawnie mówi alfabet.
- Rozumie pytanie o wiek. Odpowiada na nie.
- Częściowo poprawnie posługuje się liczebnikami w zakresie 1–20.
- Zna nazwy potraw.
- Formułuje krótkie zdania z czasownikiem *has got*: *Joe's got chicken*.
- Odpowiada na niektóre pytania z czasownikiem *has got* po wysłuchaniu nagrania.
- Gra w grę *I've got ...*

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- Rozpoznaje i poprawnie reaguje na większość poleceń stosowanych w klasie.
- W większości poprawnie mówi alfabet.
- Rozumie pytanie o wiek. Odpowiada na nie.

- Częściowo poprawnie posługuje się liczebnikami w zakresie 1–20.
- Zna nazwy potraw.
- Formułuje krótkie zdania z czasownikiem *has got*: *Joe's got chicken*.
- Odpowiada na niektóre pytania z czasownikiem *has got* po wysłuchaniu nagrania.
- Gra w grę *I've got ...*

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- Rozumie i prawidłowo reaguje na wszystkie polecenia nauczyciela.
- Poprawnie mówi alfabet. Rozpoznaje pojedyncze literki. Literuje imiona.
- Pyta o wiek: *How old are you?* Odpowiada na to pytanie.
- Poprawnie posługuje się liczbami w zakresie 1–20.
- Pyta o szczęśliwą liczbę: *What's your lucky number?*
- Wymienia potrawy, które lubi i których nie lubi: *I like/don't like chicken*.
- Rozumie pytania z czasownikiem *has got*. Po wysłuchaniu nagrania, odpowiada na nie.
- Gra w grę *I've got ...*

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- Rozumie i prawidłowo reaguje na wszystkie polecenia nauczyciela.
- Poprawnie mówi alfabet. Rozpoznaje wszystkie literki. Literuje imiona.
- Pyta o wiek: *How old are you?* Odpowiada na to pytanie.
- Poprawnie posługuje się liczbami w zakresie 1–20.
- Pyta o szczęśliwą liczbę: *What's your lucky number?*
- Wymienia potrawy, które lubi i których nie lubi: *I like/don't like chicken*.
- Rozumie pytania z czasownikiem *has got*. Po wysłuchaniu nagrania, odpowiada na nie.
- Gra w grę *I've got ...*

Rozdział 1: Two worlds

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- Reaguje na część poleceń stosowanych w klasie.
- Stara się przeczytać historyjkę.
- Stara się wskazywać postaci na obrazku w trakcie słuchania nagrania.
- Z pomocą nauczyciela czyta piosenkę.
- Gra w grę – częściowo poprawnie opisuje postaci.
- Po wysłuchaniu nagrania częściowo poprawnie czyta zdania i dopasowuje je do obrazków.
- Częściowo odpowiada na pytania o wielkość przedmiotów.
- Usłyszane dialogi czyta przy niewielkiej pomocy nauczyciela.
- Gra w grę w zgadywanie postaci, ale ma problem z formułowaniem pytań.

- Fun Facts – Native Americans. Próbuję czytać tekst. Częściowo rozumie usłyszany tekst.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- Rozpoznaje i poprawnie reaguje na część poleceń stosowanych w klasie.
- Częściowo poprawnie czyta historyjkę.
- W większości poprawnie wskazuje postaci na obrazku w trakcie słuchania nagrania.
- Z pomocą nauczyciela śpiewa piosenkę.
- Gra w grę – częściowo poprawnie opisuje postaci.
- Po wysłuchaniu nagrania częściowo poprawnie czyta zdania i dopasowuje je do obrazków.
- Częściowo poprawnie odpowiada na pytania o wielkość przedmiotów.
- Rozumie usłyszane dialogi. Czyta je przy niewielkiej pomocy nauczyciela.
- Gra w grę w zgadywanie postaci, ale ma problem z formułowaniem pytań.
- Fun Facts – Native Americans. Częściowo poprawnie czyta tekst. Częściowo rozumie usłyszany tekst.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- Rozpoznaje i prawidłowo reaguje na większość poleceń stosowanych w klasie.
- Częściowo poprawnie czyta historyjkę.
- W większości poprawnie wskazuje postaci na obrazku w trakcie słuchania nagrania.
- Śpiewa piosenkę samodzielnie.
- Gra w grę – częściowo poprawnie opisuje postaci.
- Po wysłuchaniu nagrania częściowo poprawnie czyta zdania i dopasowuje je do obrazków.
- Częściowo poprawnie odpowiada na pytania o wielkość przedmiotów.
- Rozumie usłyszane dialogi. Czyta je samodzielnie.
- Gra w grę w zgadywanie postaci, formułuje pytania.
- Fun Facts – Native Americans. Częściowo poprawnie czyta tekst. Rozumie usłyszany tekst.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- Rozumie i prawidłowo reaguje na wszystkie polecenia nauczyciela.
- Poprawnie czyta historyjkę.
- W trakcie słuchania poprawnie wskazuje postaci na obrazku.
- Samodzielnie śpiewa piosenkę.
- Gra w grę – poprawnie opisuje postaci.
- W parach zadaje pytania o wielkość przedmiotów: *Are the houses in his world small?*
Odpowiada na pytania: *No, they're big.*

- Rozumie usłyszane dialogi. Czyta je oraz odgrywa scenki.
- Gra w grę w zgadywanie postaci – zadaje pytania i zgaduje.
- Fun Facts – Native Americans. Rozumie usłyszany tekst. Poprawnie go czyta.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- Rozumie i prawidłowo reaguje na wszystkie polecenia nauczyciela.
- Płynnie czyta historyjkę.
- W trakcie słuchania bezbłędnie wskazuje postaci na obrazku.
- Samodzielnie śpiewa piosenkę.
- Gra w grę – poprawnie opisuje postaci.
- W parach zadaje pytania o wielkość przedmiotów: *Are the houses in his world small?* Odpowiada na pytania: *No, they're big.*
- Rozumie usłyszane dialogi. Czyta je oraz odgrywa scenki.
- Gra w grę w zgadywanie postaci – zadaje pytania i zgaduje.
- potrafi korzystać ze słowników obrazkowych
- Fun Facts – Native Americans. Rozumie usłyszany tekst. Poprawnie go czyta.

Rozdział 2: *I'm dancing!*

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- Częściowo reaguje na polecenia stosowane w klasie.
- Z pomocą nauczyciela czyta historyjkę.
- Stara się wskazywać przedmioty i meble w trakcie słuchania nagrani.
- Przy pomocy nauczyciela śpiewa piosenkę.
- Gra w grę.
- Po wysłuchaniu nagrania stara się wskazywać osoby i przedmioty wykonujące podane czynności (*I'm dancing!*).
- Rozumie usłyszane dialogi. Czyta je przy pomocy nauczyciela.
- Fun Facts – It's moving! Dopasowuje podpisy do obrazków.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- Rozpoznaje i poprawnie reaguje na większość poleceń stosowanych w klasie.
- Częściowo poprawnie czyta historyjkę.
- W większości poprawnie wskazuje przedmioty i meble w trakcie słuchania nagrani.
- Przy pomocy nauczyciela śpiewa piosenkę.
- Gra w grę.
- Po wysłuchaniu nagrania częściowo poprawnie wskazuje osoby i przedmioty wykonujące podane czynności (*I'm dancing!*).
- Rozumie usłyszane dialogi. Czyta je przy niewielkiej pomocy nauczyciela.
- Fun Facts – It's moving! Dopasowuje podpisy do obrazków.
- Częściowo samodzielnie wykonuje zadania powtórkowe.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- Rozpoznaje i poprawnie reaguje na polecenia stosowane w klasie.
- Poprawnie czyta historyjkę.
- W większości poprawnie wskazuje przedmioty i meble w trakcie słuchania nagrani.
- Stara się samodzielnie śpiewać piosenkę.
- Gra w grę.
- Po wysłuchaniu nagrania poprawnie wskazuje osoby i przedmioty wykonujące podane czynności (*I'm dancing!*).
- Rozumie usłyszane dialogi. Czyta go samodzielnie.
- Fun Facts – It's moving! Dopasowuje podpisy do obrazków.
- Wykonuje zadania powtórkowe.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- Rozumie i prawidłowo reaguje na wszystkie polecenia nauczyciela.
- Poprawnie czyta historyjkę.
- W trakcie słuchania nagrania poprawnie wskazuje przedmioty i meble.
- Samodzielnie śpiewa piosenkę.
- Gra w grę.
- Po wysłuchaniu nagrania poprawnie wskazuje osoby i przedmioty wykonujące podane czynności (*I'm dancing!*).
- Zadaje pytania w czasie *Present Continuous* i odpowiada na nie: *Is the wardrobe singing? No.*
- Rozumie usłyszane dialogi. Samodzielnie czyta je. Potrafi odegrać scenki.
- Fun Facts – It's moving! Opisuje swoją ulubioną kreskówkę.
- Samodzielnie wykonuje zadania powtórkowe.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- Rozumie i prawidłowo reaguje na wszystkie polecenia nauczyciela.
- Poprawnie czyta historyjkę.
- W trakcie słuchania nagrania poprawnie wskazuje przedmioty i meble.
- Samodzielnie śpiewa piosenkę.
- Gra w grę.
- Po wysłuchaniu nagrania poprawnie wskazuje osoby i przedmioty wykonujące podane czynności (*I'm dancing!*).
- Zadaje pytania w czasie *Present Continuous* i odpowiada na nie: *Is the wardrobe singing? No, it's dancing.*
- potrafi korzystać ze słowników obrazkowych,
- Rozumie usłyszane dialogi. Czyta je i odgrywa scenki.
- Fun Facts – It's moving! Opisuje swoją ulubioną kreskówkę i bohatera.

- Samodzielnie wykonuje zadania powtórkowe.

Rozdział 3: *It's snowing!*

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- Reaguje na część poleceń stosowanych w klasie.
- Z pomocą nauczyciela czyta historyjkę.
- Wskazuje chociaż połowę obrazków opisujących pogodę w trakcie słuchania nagrania.
- Przy pomocy nauczyciela śpiewa piosenkę.
- Gra w grę dotyczącą pogody.
- Rozumie część usłyszanych informacji z historyjki. Dopasowuje niektóre zdania do obrazków.
- Częściowo poprawnie odpowiada na pytanie o pogodę, np. *It's sunny*.
- Rozumie usłyszane dialogi. Czyta je przy pomocy nauczyciela.
- Wykonuje plakat przedstawiający prognozę pogody.
- *Fun Facts – Amazing weather*. W większości poprawnie dopasowuje opisy tornado do obrazków

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- Rozpoznaje i poprawnie reaguje na większość poleceń stosowanych w klasie.
- Częściowo poprawnie czyta historyjkę.
- W większości poprawnie wskazuje obrazki opisujące pogodę w trakcie słuchania nagrania.
- Przy pomocy nauczyciela śpiewa piosenkę.
- Gra w grę dotyczącą pogody.
- Rozumie część usłyszanych informacji z historyjki. Dopasowuje niektóre zdania do obrazków.
- Częściowo poprawnie odpowiada na pytanie o pogodę, np. *It's sunny*.
- Rozumie usłyszane dialogi. Czyta je przy niewielkiej pomocy nauczyciela.
- Wykonuje plakat przedstawiający prognozę pogody.
- *Fun Facts – Amazing weather*. W większości poprawnie dopasowuje opisy tornado do obrazków

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- Rozpoznaje i poprawnie reaguje na większość poleceń stosowanych w klasie.
- Poprawnie czyta historyjkę.
- W większości poprawnie wskazuje obrazki opisujące pogodę w trakcie słuchania

nagrania.

- Śpiewa piosenkę.
- Gra w grę dotyczącą pogody.
- Rozumie część usłyszanych informacji z historyjki. Dopasowuje zdania do obrazków.
- Częściowo poprawnie odpowiada na pytanie o pogodę, np. *It's sunny*.
- Rozumie usłyszane dialogi. Czyta je przy niewielkiej pomocy nauczyciela.
- Wykonuje plakat przedstawiający prognozę pogody.
- *Fun Facts – Amazing weather*. W większości poprawnie dopasowuje opisy tornado do obrazków

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- Rozumie i prawidłowo reaguje na wszystkie polecenia nauczyciela.
- Poprawnie czyta historyjkę.
- W trakcie słuchania nagrania poprawnie wskazuje obrazki opisujące pogodę.
- Samodzielnie śpiewa piosenkę.
- Gra w grę dotyczącą pogody.
- Rozumie usłyszane informacje z historyjki. Dopasowuje zdania do obrazków.
- Zadaje pytania o pogodę: *What's the weather like?* Opisuje pogodę, wykorzystując różnorodne konstrukcje.
- Rozumie usłyszane dialogi. Samodzielnie czyta je. Potrafi odegrać scenki.
- Wykonuje plakat przedstawiający prognozę pogody.
- *Fun Facts – Amazing weather*. Poprawnie dopasowuje opisy tornado do obrazków. Opisuje pogodę w Polsce.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- Rozumie i prawidłowo reaguje na wszystkie polecenia nauczyciela.
- Poprawnie czyta historyjkę.
- W trakcie słuchania nagrania poprawnie wskazuje obrazki opisujące pogodę.
- Samodzielnie śpiewa piosenkę. Dodając mimikę i gesty odpowiednie do tekstu piosenki.
- Gra w grę dotyczącą pogody.
- Rozumie usłyszane informacje z historyjki. Dopasowuje zdania do obrazków.
- Zadaje pytania o pogodę: *What's the weather like?* Opisuje pogodę, wykorzystując różnorodne konstrukcje.
- Rozumie usłyszane dialogi. Samodzielnie czyta je. Potrafi odegrać scenki.
- Wykonuje plakat przedstawiający prognozę pogody.
- *Fun Facts – Amazing weather*. Poprawnie dopasowuje opisy tornado do obrazków.

Opisuje pogodę w Polsce. Przygotowuje kalendarz pogodowy na cały tydzień.

Rozdział 4: *I'm scared!*

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- Reaguje na część poleceń stosowanych w klasie.
- Z pomocą nauczyciela czyta historyjkę.
- Stara się wskazywać część przymiotników w trakcie słuchania nagrania.
- Przy pomocy nauczyciela śpiewa piosenkę.
- Gra w grę: pokazuje uczucia i emocje.
- Rozumie większość usłyszanych informacji dotyczących bohaterów historyjki *Aladyn*.
- Rozumie usłyszane dialogi. Czyta je przy pomocy nauczyciela.
- *Fun Facts – How do you feel?* Krótko opisuje opisane zagrożone gatunki zwierząt.
- Częściowo samodzielnie wykonuje zadania powtórkowe.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- Rozpoznaje i poprawnie reaguje na większość poleceń stosowanych w klasie.
- Częściowo poprawnie czyta historyjkę.
- W większości poprawnie wskazuje przymiotniki w trakcie słuchania nagrania.
- Przy pomocy nauczyciela śpiewa piosenkę.
- Gra w grę: pokazuje uczucia i emocje.
- Rozumie większość usłyszanych informacji dotyczących bohaterów historyjki *Aladyn*.
- Częściowo poprawnie odpowiada na pytania z przymiotnikami dotyczące bohaterów historyjki: *Is the bird hungry?*
- Rozumie usłyszane dialogi. Czyta je przy niewielkiej pomocy nauczyciela.
- *Fun Facts – How do you feel?* Krótko opisuje opisane zagrożone gatunki zwierząt.
- Częściowo samodzielnie wykonuje zadania powtórkowe.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- Rozpoznaje i poprawnie reaguje na większość poleceń stosowanych w klasie.
- Poprawnie czyta historyjkę.
- W większości poprawnie wskazuje przymiotniki w trakcie słuchania nagrania.
- Śpiewa piosenkę sam.
- Gra w grę: pokazuje uczucia i emocje.
- Rozumie większość usłyszanych informacji dotyczących bohaterów historyjki *Aladyn*.
- Częściowo poprawnie odpowiada na pytania z przymiotnikami dotyczące bohaterów historyjki: *Is the bird hungry?*
- Rozumie usłyszane dialogi. Czyta je sam.
- *Fun Facts – How do you feel?* Krótko opisuje opisane zagrożone gatunki zwierząt.
- Samodzielnie wykonuje zadania powtórkowe.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- Rozumie i prawidłowo reaguje na wszystkie polecenia nauczyciela.
- Poprawnie czyta historyjkę.
- W trakcie słuchania nagrania poprawnie wskazuje przymiotniki.
- Samodzielnie śpiewa piosenkę.
- Gra w grę – pokazywanie stanów i uczuć.
- Rozumie usłyszane informacje dotyczące bohaterów historyjki *Aladyn*.
- Poprawnie odpowiada na pytania z przymiotnikami, dotyczącymi bohaterów.
- Zadaje pytania o stan i uczucia bohaterów: *Who's scared?* Odpowiada: *The monkey*.
- *Fun Facts – How do you feel?* Dokładnie opisuje opisane zagrożone gatunki zwierząt. Opisuje zagrożone gatunki zwierząt w Polsce.
- Samodzielnie wykonuje zadania powtórkowe.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- Rozumie i prawidłowo reaguje na wszystkie polecenia nauczyciela.
- Poprawnie czyta historyjkę.
- W trakcie słuchania nagrania poprawnie wskazuje przymiotniki.
- Samodzielnie śpiewa piosenkę. Dodaje miny i gesty odpowiednie do tekstu piosenki.
- Gra w grę – pokazywanie stanów i uczuć.
- Rozumie usłyszane informacje dotyczące bohaterów historyjki *Aladyn*.
- Poprawnie odpowiada na pytania z przymiotnikami, dotyczącymi bohaterów.
- Zadaje pytania o stan i uczucia bohaterów: *Who's scared?* Odpowiada: *The monkey*.
- *Fun Facts – How do you feel?* Dokładnie opisuje opisane zagrożone gatunki zwierząt. Opisuje zagrożone gatunki zwierząt w Polsce. Wykonuje plakat o jednym, wybranym, zagrożonym gatunku.
- Samodzielnie wykonuje zadania powtórkowe.

Rozdział 5: *Lions eat meat*

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- Reaguje na część poleceń stosowanych w klasie.
- Z pomocą nauczyciela czyta historyjkę.
- Stara się wskazywać poprawnie zwierzęta w trakcie słuchania nagrania.
- Przy pomocy nauczyciela śpiewa piosenkę.
- Gra w zgadywanke – przy pomocy nauczyciela zadaje pytania o zwierzęta.
- Rozumie część usłyszanych informacji dotyczących bohaterów historyjki *Król Lew*.
- Po wysłuchaniu nagrania częściowo poprawnie uzupełnia zdania dotyczące pożywienia zwierząt.
- Rozumie usłyszane dialogi. Czyta je przy pomocy nauczyciela.

- Fun Facts – Food chains. Układa obrazki w odpowiedniej kolejności.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- Rozpoznaje i poprawnie reaguje na większość poleceń stosowanych w klasie.
- Częściowo poprawnie czyta historijkę.
- W większości poprawnie wskazuje zwierzęta w trakcie słuchania nagrania.
- Przy pomocy nauczyciela śpiewa piosenkę.
- Gra w zgadywanke – przy pomocy nauczyciela zadaje pytania o zwierzęta.
- Rozumie większość usłyszanych informacji dotyczących bohaterów historijki *Król Lew*.
- Po wysłuchaniu nagrania częściowo poprawnie uzupełnia zdania dotyczące pożywienia zwierząt.
- Rozumie usłyszane dialogi. Czyta je przy niewielkiej pomocy nauczyciela.
- Fun Facts – Food chains. Układa obrazki w odpowiedniej kolejności.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- Rozpoznaje i poprawnie reaguje na polecenia stosowane w klasie.
- Poprawnie czyta historijkę.
- W większości poprawnie wskazuje zwierzęta w trakcie słuchania nagrania.
- Śpiewa piosenkę.
- Gra w zgadywanke – stara się samodzielnie zadawać pytania o zwierzęta.
- Rozumie usłyszane informacje dotyczące bohaterów historijki *Król Lew*.
- Po wysłuchaniu nagrania częściowo poprawnie uzupełnia zdania dotyczące pożywienia zwierząt.
- Rozumie usłyszane dialogi. Czyta je przy niewielkiej pomocy nauczyciela.
- Fun Facts – Food chains. Układa obrazki w odpowiedniej kolejności.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- Rozumie i prawidłowo reaguje na wszystkie polecenia nauczyciela.
- Poprawnie czyta historijkę.
- W trakcie słuchania nagrania poprawnie wskazuje zwierzęta.
- Samodzielnie śpiewa piosenkę.
- Gra w zgadywanke – samodzielnie zadaje pytania o zwierzęta.
- Rozumie usłyszane informacje dotyczące bohaterów historijki *Król Lew*.
- Po wysłuchaniu nagrania poprawnie uzupełnia zdania dotyczące pożywienia zwierząt.
- Zadaje pytania, czym żywią się zwierzęta: *What do lions eat?* Odpowiada na nie: *Lions eat meat*.

- Rozumie usłyszane dialogi. Samodzielnie czyta je.
- Fun Facts – Food chains. Opisuje swoje jedzenie.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- Rozumie i prawidłowo reaguje na wszystkie polecenia nauczyciela.
- Poprawnie czyta historyjkę.
- W trakcie słuchania nagrania poprawnie wskazuje zwierzęta.
- Samodzielnie śpiewa piosenkę.
- Gra w zgadywanke – samodzielnie zadaje pytania o zwierzęta.
- Rozumie usłyszane informacje dotyczące bohaterów historyjki *Król Lew*.
- Po wysłuchaniu nagrania poprawnie uzupełnia zdania dotyczące pożywienia zwierząt.
- Zadaje pytania, czym żywią się zwierzęta: *What do lions eat?* Odpowiada na nie: *Lions eat meat*.
- Rozumie usłyszane dialogi. Samodzielnie czyta je. Potrafi odegrać scenki.
- Fun Facts – Food chains. Opisuje swoje jedzenie.

Rozdział 6: *Bugs!*

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- Reaguje na część poleceń stosowanych w klasie.
- Przy pomocy nauczyciela czyta historyjkę.
- W trakcie słuchania nagrania wskazuje niektóre owady.
- Przy pomocy nauczyciela śpiewa piosenkę.
- Gra w grę – rozumie większość kierowanych do niego pytań o zwierzęta, np.: *Have you got a beetle?*
- Rozumie większość usłyszanych informacji dotyczących bohaterów historyjki.
- Po wysłuchaniu nagrania częściowo poprawnie określa położenie z zastosowaniem przyimków miejsca.
- Rozumie część usłyszanego dialogu. Czyta je przy niewielkiej pomocy nauczyciela.
- Gra w statki.
- Fun Facts – Interesting insects. Dopasowuje opisy do obrazków z owadami.
- Częściowo samodzielnie wykonuje zadania powtórkowe.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- Rozpoznaje i poprawnie reaguje na większość poleceń stosowanych w klasie.
- Częściowo poprawnie czyta historyjkę.
- W trakcie słuchania nagrania wskazuje niektóre owady.
- Przy pomocy nauczyciela śpiewa piosenkę.
- Gra w grę – rozumie większość kierowanych do niego pytań o zwierzęta, np.: *Have*

you got a beetle?

- Rozumie część usłyszanych informacji dotyczących bohaterów historyjki.
- Po wysłuchaniu nagrania częściowo poprawnie określa położenie z zastosowaniem przyimków miejsca.
- Rozumie usłyszane dialogi. Czyta je przy niewielkiej pomocy nauczyciela.
- Gra w statki.
- Fun Facts – Interesting insects. Dopasowuje opisy do obrazków z owadami.
- Częściowo samodzielnie wykonuje zadania powtórkowe.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- Rozpoznaje i poprawnie reaguje na większość poleceń stosowanych w klasie.
- Poprawnie czyta historyjkę.
- W trakcie słuchania nagrania wskazuje niektóre owady.
- Śpiewa piosenkę.
- Gra w grę – rozumie większość kierowanych do niego pytań o zwierzęta, np.: *Have you got a beetle?*
- Rozumie większość usłyszanych informacji dotyczących bohaterów historyjki.
- Po wysłuchaniu nagrania poprawnie określa położenie z zastosowaniem przyimków miejsca.
- Rozumie usłyszane dialogi. Czyta je przy niewielkiej pomocy nauczyciela.
- Gra w statki.
- Fun Facts – Interesting insects. Dopasowuje opisy do obrazków z owadami.
- Częściowo samodzielnie wykonuje zadania powtórkowe.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- Rozumie i prawidłowo reaguje na wszystkie polecenia nauczyciela.
- Poprawnie czyta historyjkę.
- W trakcie słuchania nagrania wskazuje owady.
- Samodzielnie śpiewa piosenkę.
- Gra w grę – samodzielnie zadaje pytania: *Have you got a beetle?*
- Rozumie usłyszane informacje dotyczące bohaterów historyjki.
- Po wysłuchaniu nagrania poprawnie określa położenie z zastosowaniem przyimków miejsca.
- Zadaje pytania o miejsce/położenie osób/przedmiotów: *Where's the princess?*
- Odpowiada na nie: *Next to her mum.*
- Rozumie usłyszane dialogi. Samodzielnie czyta je.
- Gra w statki.
- Fun Facts – Interesting insects. Opisuje owady, których się boi, które lubi.
- Poprawnie wykonuje zadania powtórkowe.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- Rozumie i prawidłowo reaguje na wszystkie polecenia nauczyciela.
- Poprawnie czyta historyjkę.
- W trakcie słuchania nagrania wskazuje owady.
- Samodzielnie śpiewa piosenkę.
- Gra w grę – samodzielnie zadaje pytania: *Have you got a beetle?*
- Rozumie usłyszane informacje dotyczące bohaterów historyjki.
- Po wysłuchaniu nagrania poprawnie określa położenie z zastosowaniem przyimków miejsca.
- Zadaje pytania o miejsce/położenie osób/przedmiotów: *Where's the princess?*
Odpowiada na nie: *Next to her mum.*
- Rozumie usłyszane dialogi. Samodzielnie czyta je. Potrafi odegrać scenki.
- Gra w statki.
- *Fun Facts – Interesting insects.* Opisuje owady, których się boi, które żyją w domu, które lubi.
- Poprawnie wykonuje zadania powtórkowe.

Rozdział 7: My day

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- Reaguje na część poleceń stosowanych w klasie.
- Przy pomocy nauczyciela czyta historyjkę.
- W trakcie słuchania piosenki stara się wskazywać czynności codzienne.
- Przy pomocy nauczyciela śpiewa piosenkę.
- Gra w grę – częściowo poprawnie nazywa czynności.
- Rozumie część usłyszanych informacji dotyczących bohaterów historyjki.
- W trakcie słuchania nagrania częściowo poprawnie wskazuje rysunki.
- Dopasowuje część godzin do zegarów.
- Rozumie usłyszane dialogi. Czyta je przy pomocy nauczyciela.
- Gra w grę. Częściowo poprawnie układa zegary z usłyszaną godziną.
- *Fun Facts – Time.* Z pomocą nauczyciela stara się opisać dzień Bena.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- Rozpoznaje i poprawnie reaguje na większość poleceń stosowanych w klasie.
- Częściowo poprawnie czyta historyjkę.
- W trakcie słuchania piosenki w większości poprawnie wskazuje czynności codzienne.
- Przy pomocy nauczyciela śpiewa piosenkę.
- Gra w grę – częściowo poprawnie nazywa czynności.
- Rozumie większość usłyszanych informacji dotyczących bohaterów historyjki.

- W trakcie słuchania nagrania częściowo poprawnie wskazuje rysunki.
- Dopasowuje godziny do zegarów.
- Rozumie usłyszane dialogi. Czyta je przy niewielkiej pomocy nauczyciela.
- Gra w grę. Częściowo poprawnie układa zegary z usłyszaną godziną.
- Fun Facts – Time. Z niewielką pomocą nauczyciela opisuje dzień Bena.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- Rozpoznaje i poprawnie reaguje na większość poleceń stosowanych w klasie.
- Czyta historyjkę.
- W trakcie słuchania piosenki w większości poprawnie wskazuje czynności codzienne.
- Przy pomocy nauczyciela śpiewa piosenkę.
- Gra w grę – częściowo poprawnie nazywa czynności.
- Rozumie większość usłyszanych informacji dotyczących bohaterów historyjki.
- W trakcie słuchania nagrania częściowo poprawnie wskazuje rysunki.
- Dopasowuje godziny do zegarów.
- Rozumie usłyszane dialogi. Czyta je przy niewielkiej pomocy nauczyciela.
- Gra w grę. Poprawnie układa zegary z usłyszaną godziną.
- Fun Facts – Time. Opisuje dzień Bena w kilku zdaniach.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- Rozumie i prawidłowo reaguje na wszystkie polecenia nauczyciela.
- Poprawnie czyta historyjkę.
- W trakcie słuchania piosenki poprawnie wskazuje czynności codzienne.
- Samodzielnie śpiewa piosenkę.
- Gra w grę – prawidłowo nazywa czynności.
- Rozumie usłyszane informacje dotyczące bohaterów historyjki.
- W trakcie słuchania nagrania poprawnie wskazuje rysunki.
- Pyta o godzinę. Prawidłowo podaje godziny.
- Rozumie usłyszane dialogi. Samodzielnie czyta je. Potrafi odegrać scenki.
- Gra w grę. Podaje godziny i poprawnie układa zegary z usłyszaną godziną.
- Fun Facts – Time. Samodzielnie opisuje dzień Bena. Opisuje swój dzień.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- Rozumie i prawidłowo reaguje na wszystkie polecenia nauczyciela.
- Płynnie czyta historyjkę.
- W trakcie słuchania piosenki poprawnie wskazuje czynności codzienne.
- Samodzielnie śpiewa piosenkę. Odgrywa scenki podczas śpiewania.
- Gra w grę – prawidłowo nazywa czynności.
- Rozumie usłyszane informacje dotyczące bohaterów historyjki.
- W trakcie słuchania nagrania poprawnie wskazuje rysunki.

- Pyta o godzinę. Prawidłowo podaje godziny.
- Rozumie usłyszane dialogi. Samodzielnie czyta je. Potrafi odegrać scenki.
- Gra w grę. Podaje godziny i poprawnie układa zegary z usłyszana godziną.
- Fun Facts – Time. Samodzielnie opisuje dzień Bena. Opisuje swój dzień.

Rozdział 8: I like surfing

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- Reaguje na część poleceń stosowanych w klasie.
- Przy pomocy nauczyciela czyta historijkę.
- W trakcie słuchania piosenki wskazuje część dyscyplin sportowych.
- Przy pomocy nauczyciela śpiewa piosenkę.
- Gra w grę – zgaduje część brakujących dyscyplin sportowych.
- Rozumie część usłyszanych informacji dotyczących bohaterów historyjki.
- Po wysłuchaniu nagrania częściowo poprawnie odpowiada na pytania: *Does she like drawing?*, mówiąc: *Yes./No*.
- Rozumie usłyszane dialogi. Czyta je przy niewielkiej pomocy nauczyciela.
- Odpowiada na pytania o dyscypliny sportu, które lubi lub których nie lubi.
- Fun Facts – Dangerous sports. Stara się przy pomocy nauczyciela dopasować opisy sportów ekstremalnych do ich nazw.
- Częściowo samodzielnie wykonuje zadania powtórkowe.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- Rozpoznaje i poprawnie reaguje na część poleceń stosowanych w klasie.
- Częściowo poprawnie czyta historijkę.
- W trakcie słuchania piosenki wskazuje większość dyscyplin sportowych.
- Przy pomocy nauczyciela śpiewa piosenkę.
- Gra w grę – zgaduje większość brakujących dyscyplin sportowych.
- Rozumie większość usłyszanych informacji dotyczących bohaterów historyjki.
- Po wysłuchaniu nagrania częściowo poprawnie odpowiada na pytania: *Does she like drawing?*, mówiąc: *Yes./No*.
- Rozumie usłyszane dialogi. Czyta je przy niewielkiej pomocy nauczyciela.
- Odpowiada na pytania o dyscypliny sportu, które lubi lub których nie lubi.
- Fun Facts – Dangerous sports. Częściowo poprawnie dopasowuje opisy sportów ekstremalnych do ich nazw.
- Częściowo samodzielnie wykonuje zadania powtórkowe.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- Rozpoznaje i poprawnie reaguje na większość poleceń stosowanych w klasie.
- Częściowo poprawnie czyta historijkę.

- W trakcie słuchania piosenki wskazuje większość dyscyplin sportowych.
- Przy pomocy nauczyciela śpiewa piosenkę.
- Gra w grę – zgaduje większość brakujących dyscyplin sportowych.
- Rozumie większość usłyszanych informacji dotyczących bohaterów historyjki.
- Po wysłuchaniu nagrania częściowo poprawnie odpowiada na pytania: *Does she like drawing?*, mówiąc: *Yes./No*.
- Rozumie usłyszane dialogi. Czyta je samodzielnie.
- Odpowiada na pytania o dyscypliny sportu, które lubi lub których nie lubi.
- *Fun Facts – Dangerous sports*. Częściowo poprawnie dopasowuje opisy sportów ekstremalnych do ich nazw.
- Częściowo samodzielnie wykonuje zadania powtórkowe.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- Rozumie i prawidłowo reaguje na wszystkie polecenia nauczyciela.
- Poprawnie czyta historyjkę.
- W trakcie słuchania piosenki wskazuje dyscypliny sportu.
- Samodzielnie śpiewa piosenkę.
- Gra w grę – zgaduje brakujące dyscypliny sportowe.
- Rozumie usłyszane informacje dotyczące bohaterów bajki.
- Po wysłuchaniu nagrania poprawnie odpowiada na pytania. Samodzielnie pyta: *Does she like drawing?*
- Rozumie usłyszane dialogi. Samodzielnie czyta je.
- Zadaje pytania o ulubione dyscypliny sportowe: *Do you like swimming? Do you like riding?*
- *Fun Facts – Dangerous sports*. Poprawnie dopasowuje opisy sportów ekstremalnych do ich nazw.
- Poprawnie wykonuje zadania powtórkowe.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- Rozumie i prawidłowo reaguje na wszystkie polecenia nauczyciela.
- Poprawnie czyta historyjkę.
- W trakcie słuchania piosenki wskazuje dyscypliny sportu.
- Samodzielnie śpiewa piosenkę.
- Gra w grę – zgaduje brakujące dyscypliny sportowe.
- Rozumie usłyszane informacje dotyczące bohaterów bajki.
- Po wysłuchaniu nagrania poprawnie odpowiada na pytania. Samodzielnie pyta: *Does she like drawing?*
- Rozumie usłyszane dialogi. Samodzielnie czyta je. Potrafi odegrać scenki.
- Zadaje pytania o ulubione dyscypliny sportowe: *Do you like swimming? Do you like riding?*

- Fun Facts – Dangerous sports. Poprawnie dopasowuje opisy sportów ekstremalnych do ich nazw. Opisuje swój ulubiony sport.
- Poprawnie wykonuje zadania powtórkowe.

Edukacja muzyczna

Niedostateczny – otrzymuje uczeń, który:

- nie śpiewa piosenek i hymnu państwowego,
- nie wykonuje inscenizacji piosenek i zabaw przy muzyce,
- nie reaguje na zmiany tempa, dynamiki i wysokości dźwięku,
- nie zna wartości rytmicznych ćwierćnuty, ósemki, półnuty, całej nuty, szesnastki,
- nie gra na instrumentach perkusyjnych i melodycznych,
- nie rozróżnia podstawowych elementów muzyki i znaków notacji muzycznej,
- nie zna kroków i figur „poloneza”,
- nie słucha utworów muzycznych i nie rozpoznaje ich, nie potrafi wyrażać swych doznań różnymi sposobami,
- nie rozpoznaje budowy AB i ABA,
- nie zna dźwięków gamy C – dur,
- nie tworzy prostych ilustracji dźwiękowych do tekstów i obrazów,
- nie improwizuje głosem i na instrumentach według ustalonych zasad,
- nie wykonuje prostych utworów, nie interpretuje ich zgodnie z ich rodzajem i funkcją,
- mimo usilnych starań nauczyciela, wykazuje negatywny stosunek do przedmiotu oraz ma bardzo duże braki w zakresie podstawowych wymagań edukacyjnych dotyczących wiadomości i umiejętności przewidzianych dla klasy trzeciej. Mimo pomocy nauczyciela nie potrafi i nie chce wykonać najprostszych poleceń wynikających z programu klasy trzeciej. Nie wykazuje chęci poprawy.

Dopuszczający – otrzymuje uczeń, który:

- podejmuje próbę śpiewania piosenek poznanych w klasie 3 i hymnu państwowego,
- słabo wykonuje inscenizację piosenek i zabaw przy muzyce,
- z trudnością i z pomocą nauczyciela rozpoznaje budowę AB i ABA,
- nie zawsze prawidłowo reaguje na zmiany tempa, dynamiki i wysokości dźwięku,
- z trudnością rozpoznaje z pomocą nauczyciela wartości ćwierćnuty, ósemki, półnuty, całej nuty i szesnastki,
- niechętnie i z trudnością gra na instrumentach perkusyjnych i dzwonkach,

- z trudnością i pomocą nauczyciela rozpoznaje niektóre dźwięki gamy C – dur,
- nie zna w większości podstawowych elementów muzyki i znaki notacji muzycznej,
- Podejmuje próbę tańczenia podstawowych kroków „*poloneza*”,
- nieuważnie słucha utworów muzycznych i niektóre z nich rozpoznaje, wyraża swe doznania różnymi sposobami,
- z pomocą nauczyciela tworzy proste ilustracje dźwiękowe do tekstów i obrazów oraz improwizacje ruchowe,
- rzadko improwizuje głosem i na instrumentach według ustalonych zasad,
- rzadko wykonuje proste utwory, interpretuje je zgodnie z ich rodzajem i funkcją,

Dostateczny otrzymuje uczeń, który:

- śpiewa piosenki w układzie zespołowym,
- śpiewa na pamięć hymn państwowy (3 zwrotki) i hymn szkolny w układzie zespołowym,
- wykonuje inscenizację piosenek i zabaw przy muzyce,
- rozpoznaje budowę AB i ABA,
- szybko i prawidłowo reaguje na zmiany tempa, dynamiki i wysokości dźwięku,
- zna wartości rytmiczne ćwierćnuty, ósemki, półnuty, całej nuty i szesnastki,
- gra na instrumentach perkusyjnych i dzwonkach popełniając 3-4 błędy tekstowe i rytmiczne ,
- zna dźwięki gamy C – dur,
- zna sylaby rytmiczne,
- rozróżnia podstawowe elementy muzyki i znaki notacji muzycznej, jednak popełnia błędy,
- tańczy podstawowe kroki „*poloneza i kujawiaka*”,
- wie, kim był F. Chopin,
- wie, czym zajmuje się muzyk,
- rozpoznaje na rysunku altówkę i wiolonczelę, puzon, klarnet,
- wie, co to jest kanon
- słucha utworów muzycznych ale niektóre z nich rozpoznaje, nie zawsze wyraża swe doznania różnymi sposobami,
- tworzy proste ilustracje dźwiękowe do tekstów i obrazów oraz improwizacje ruchowe do muzyki pod kierunkiem nauczyciela,
- improwizuje głosem i na instrumentach według ustalonych zasad,
- Ilustruje muzykę środkami plastycznymi,
- wykonuje proste utwory, interpretuje je zgodnie z ich rodzajem i funkcją.

Dobry – otrzymuje uczeń, który:

- podejmuje próbę śpiewania repertuaru klasy trzeciej - solowego
- zawsze wykonuje inscenizację piosenek i zabaw przy muzyce,
- rozpoznaje budowę AB i ABA , rzadko popełnia błędy,

- szybko i prawidłowo reaguje na zmiany tempa, dynamiki i wysokości dźwięku,
- rozpoznaje wartości ćwierćnuty, ósemki, półnuty, całej nuty i szesnastki, rzadko popełnia błędy,
- wykonuje taktację proste schematy rytmiczne,
- gra na instrumentach perkusyjnych i dzwonkach popełniając 2-3 błędy,
- zna dźwięki gamy C – dur, czasami popełnia 2 błędy,
- rozpoznaje brzmienie: altówki, wiolonczeli, puzonu, klarnetu,
- rozróżnia podstawowe elementy muzyki i znaki notacji muzycznej,
- tańczy podstawowe kroki i figury „*poloneza i kujawiaka*”,
- uważnie słucha utworów muzycznych, niektóre z nich rozpoznaje, zawsze wyraża swe doznania różnymi sposobami,
- tworzy proste ilustracje dźwiękowe do tekstów i obrazów oraz improwizacje ruchowe do muzyki,
- improwizuje głosem i na instrumentach według ustalonych zasad,
- wykonuje proste utwory, interpretuje je zgodnie z ich rodzajem i funkcją.

Bardzo dobry – otrzymuje uczeń, który:

- śpiewa solo piosenki,
- śpiewa solo i na pamięć hymn państwowy (3 zwrotki),
- wykonuje inscenizację piosenek i zabaw przy muzyce,
- rozpoznaje budowę AB i ABA i objaśnia budowę form muzycznych,
- zna, najważniejsze fakty z życia F. Chopina,
- omawia budowę: altówki, wiolonczeli, puzonu, klarnetu,
- zna znaczenie i symbole graficzne artykulacji: staccato i legato,
- szybko i prawidłowo reaguje na zmiany tempa, dynamiki i wysokości dźwięku,
- zna określenie muzyka elektroniczna,
- wie, co to jest filharmonia i orkiestra,
- zna, różne typy orkiestr,
- wyjaśnia, co to jest szanta,
- wie, co oznacza słowo „kwartet”,
- gra na instrumentach perkusyjnych i melodycznych,
- zna i gra na dzwonkach dźwięki gamy C – dur,
- wykonuje taktacją złożone schematy rytmiczne,
- zawsze rozróżnia podstawowe elementy muzyki i znaki notacji muzycznej,
- wyjaśnia, co to jest kanon,
- gra na dzwonkach w układzie zespołowym | Czerwone jabłuszko” oraz „Mam chusteczkę haftowaną”
- gra w układzie zespołowym kolędę „Lulajże Jezuniu”,

- słucha utworów muzycznych i rozpoznaje, wyraża swe doznania różnymi sposobami,
- tworzy ilustracje dźwiękowe do tekstów i obrazów oraz improwizacje ruchowe do muzyki,
- improwizuje głosem i na instrumentach według ustalonych zasad,
- wykonuje utwory, interpretuje je zgodnie z ich rodzajem i funkcją.

Celujący – otrzymuje uczeń, który:

- płynnie śpiewa piosenki z zachowaniem zmian tempa, artykulacji i dynamiki,
- chętnie wykonuje inscenizację piosenek i zabaw przy muzyce,
- z łatwością rozpoznaje budowę AB i ABA
- szybko i prawidłowo reaguje na zmiany tempa, dynamiki i wysokości dźwięku,
- płynnie gra na instrumentach perkusyjnych i dzwonkach,
- płynnie zna dźwięki gamy C – dur,
- Gra na dzwonkach fragment „Ody do radości”,
- Gra na dzwonkach solo melodię „Czerwone jabłuszko” oraz „Mama chusteczkę haftowaną”
- Gra solo kolędę na dzwonkach „Lulajże Jezuniu”,
- zawsze rozróżnia podstawowe elementy muzyki i znaki notacji muzycznej,
- w skupieniu słucha utworów muzycznych i samodzielnie podejmuje dyskusję nt charakteru, nastroju oraz samodzielnie wyraża swe doznania różnymi sposobami,
- chętnie tworzy ilustracje dźwiękowe do tekstów i obrazów oraz improwizacje ruchowe do muzyki,
- bezbłędnie wykonuje złożone utwory, interpretuje je zgodnie z ich rodzajem i funkcją,
- aktywnie uczestniczy w życiu muzycznym klasy, szkoły,
- bierze udział w konkursach muzycznych.

Religia

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą,
- b) odmawia wszelkiej współpracy,
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- a) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- b) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- a) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- b) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- a) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- b) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- c) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające:

- a) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- b) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- c) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostolskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania tej klasy,
- c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

1. Modlitwy, pieśni

celująca:

- dokładna znajomość tekstu, melodii, samodzielność i piękno wykonania

bardzo dobra:

- dokładna znajomość tekstu, melodii

dobra:

- dobra znajomość tekstu, melodii

dostateczna:

- niezbyt dokładna znajomość tekstu

dopuszczająca:

- fragmentaryczna znajomość tekstu

niedostateczna:

- brak jakiejkolwiek znajomości tekstu

2. Ćwiczenia w podręczniku

celująca:

- wykonane wszystkie zadania
- staranne pismo
- własne materiały ilustracje itp.

bardzo dobra:

- starannie prowadzony
- wszystkie zadania

dobra:

- zapis staranny
- luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów)

dostateczna:

- ćwiczenia czytelne
- braki w zadaniach (do 40% tematów)

dopuszczająca:

- pismo niestaranne
- liczne luki w zapisach (do 70% tematów)

niedostateczna:

- brak podręcznika

3. Prace domowe

celująca:

- staranne wykonanie
- treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach
- dużo własnej inwencji
- twórcze

bardzo dobra:

- merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem
- staranne
- czytelne
- rzeczowe

dobra:

- wskazują na zrozumienie tematu
- niezbyt twórcze

dostateczna:

- powiązane z tematem
- niestaranne

dopuszczająca:

- widać próby wykonania pracy
- na temat

niedostateczna:

- praca nie na temat
- brak rzeczowości w pracy
- brak pracy

4. Odpowiedzi ustne

celująca:

- wiadomości zawarte w podręczniku uzupełnione wiedzą spoza programu
- wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język
- używanie pojęć

bardzo dobra:

- wiadomości z podręcznika prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem
- odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych

dobra:

- wyuczone na pamięć wiadomości
- uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami
- potrzebna pomoc nauczyciela

dostateczna:

- wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć
- odpowiedź niestaranna
- częste pytania naprowadzające

dopuszczająca:

- słabe wiązanie faktów i wiadomości
- chaos myślowy i słowny
- odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy
- dużo pytań pomocniczych

niedostateczna:

- brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych

5. Aktywność

celująca:

- uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji
- korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie

bardzo dobra:

- uczeń zawsze przygotowany do lekcji
- często zgłasza się do odpowiedzi
- wypowiada się poprawnie

dobra:

- stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy

dostateczna:

- mało aktywny na lekcjach

dopuszczająca:

- niechętny udział w lekcji

niedostateczna:

- lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary

6. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne

celująca:

- wiele razy pomaga w różnych pracach
- pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, dużo własnej inicjatywy
- aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (ministranci, oaza itp.)

bardzo dobra:

- starannie wykonuje powierzone przez katechetę lub księdza zadania
- przejawia postawę apostołską

dobra:

- niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie
- uczestniczy w rekolekcjach szkolnych

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

Dział I. Oczekujemy na przyjście Pana Jezusa

celująca:

- uzasadnia, dlaczego z radością oczekuje spotkania z Jezusem w sakramencie pokuty i Eucharystii

bardzo dobra:

- wyjaśnia treść tekstu biblijnego o obecności Pana Jezusa we wspólnocie
- opowiada, w jaki sposób chce naśladować Jezusa i Apostołów
- formułuje samodzielnie modlitwę, w której dziękuje Bogu, prosi i przeprasza Boga
- omawia wybrane prośby modlitwy „Ojcze nasz”
- wyjaśnia, w jaki sposób Jezus jest obecny wśród ludzi, aż do końca świata
- daje świadectwo systematycznego uczestnictwa w niedzielnej Mszy św.
- na podstawie wersetu J 13,34 wyjaśnia, kogo Pan Jezus nakazuje kochać
- uzasadnia swą gotowość niesienia pomocy najbliższym

dobra:

- podaje przykłady, jak tworzyć wspólnotę i jedność w klasie, rodzinie
- wymienia osoby odpowiedzialne za przekazywanie nauki Jezusa
- wskazuje, na czym polega wypełnianie czynów apostoelskich w codziennym życiu
- opowiada o misji Chrystusa, apostołów i Kościoła
- odróżnia modlitwy prośby, dziękczynienia, przeproszenia i uwielbienia
- uzasadnia, dlaczego modli się rano i wieczorem
- uzasadnia, dlaczego chrześcijanin powinien być na Mszy Świętej w każdą niedzielę
- opowiada, jaką modlitwą i jakim gestem rozpoczyna się Msza Święta
- mówi z pamięci tekst przykazania miłości J 13,34
- uzasadnia, że czyniąc dobro stajemy się podobni do Jezusa
- opowiada, komu i w jaki sposób chce nieść pomoc

dostateczna:

- wymienia sposoby przygotowania się do spotkania z Jezusem
- określa katechezę jako spotkanie z Panem Jezusem nauczającym
- określa modlitwę jako rozmowę i przebywanie z Bogiem
- wymienia, co podczas Mszy Świętej przypomina o obecności Jezusa
- wymienia środowiska, w których ludzie powinni sobie okazywać miłość
- wskazuje, na czym polega bycie uczniem Jezusa w codziennym życiu

dopuszczająca:

- podaje przykłady obecności Boga pośród nas
- wskazuje w podręczniku tekst biblijny Mt 18,20

- stwierdza, że Pan Jezus posyła swoich uczniów, by Jego naukę przekazywali innym
- mówi z pamięci modlitwę „Ojcze nasz”
- stwierdza, że na Mszy Świętej wierzący spotykają się z Panem Jezusem
- podaje, kto jest dla ludzi wzorem miłości

Dział II. Kim jesteś, Panie Jezu?

celująca:

- opowiada, w jaki sposób daje świadectwo swojej przynależności do Jezusa

bardzo dobra:

- układa własne wyznanie wiary
- opowiada, jak być apostołem dzisiaj
- opowiada, w jaki sposób wyraża żywą wiarę w cudotwórczą moc Boga
- układa modlitwy do Jezusa Dobrego Pasterza odpowiednie do różnych okoliczności życiowych dzieci
- potrafi zaśpiewać pieśń „Zbawienie przyszło przez krzyż”
- opowiada, w jaki sposób wyraża wdzięczność Jezusowi za Jego miłość i jak pragnie na nią odpowiedzieć

dobra:

- wyjaśnia, w jaki sposób Jezus wypełnił Bożą obietnicę zbawienia
- opisuje scenę powołania apostołów
- uzasadnia, dlaczego chce być apostołem Jezusa
- wymienia warunki zaistnienia cudu
- wyjaśnia, co to znaczy, że Bóg jest wszechmogący
- uzasadnia, dlaczego Pana Jezusa nazywamy Dobrym Pasterzem
- śpiewa pieśń „Pan jest Pasterzem moim”
- wyjaśnia, że wielka miłość Boga do człowieka przejawiała się poprzez śmierć Jezusa na krzyżu
- wyjaśnia, że każda Msza Święta uobecnia ofiarę Jezusa złożoną na krzyżu

dostateczna:

- własnymi słowami określa pojęcie „Zbawiciel”
- podaje imiona dwunastu apostołów
- wymienia zadania apostoła Chrystusa
- określa, co to jest cud
- wymienia cechy dobrego pasterza
- w ofierze, jaką Pan Jezus złożył za nas na krzyżu, dostrzega Jego wielką miłość do ludzi

- wymienia gesty i postawy, którymi może wyrazić Jezusowi wdzięczność za Jego miłość

dopuszczająca:

- podaje, w jakim celu Jezus przyszedł na ziemię
- definiuje, kto to jest apostoł
- potrafi opisać cud w Kanie Galilejskiej
- określa, kto to jest pasterz
- definiuje pojęcie „ofiara”,
- podaje, za kogo Pan Jezus umarł na krzyżu

Dział III. Do czego mnie wzywasz, Panie Jezu?

celująca:

- opowiada, w jaki sposób świętuje Dzień Pański i jak zachęca innych do świętowania
- daje świadectwo, jak modli się do Matki Bożej Niepokalanej o pomoc w zachowaniu czystości serca

bardzo dobra:

- wyjaśnia, co znaczy wierzyć i ufać Bogu
- potrafi uzasadnić dlaczego miejscom poświęconym Bogu należy się szacunek
- wyjaśnia, na czym polega chrześcijańskie świętowanie niedzieli
- opowiada, w jaki sposób wyraża swą troskę o dom rodzinny
- opowiada, w jaki sposób troszczy się o zdrowie własne i innych
- wyjaśnia, co to znaczy żyć w prawdzie
- charakteryzuje skutki kłamstwa
- wyjaśnia, na czym polega postawa miłości
- opowiada o współczesnych sposobach stosowania przykazania miłości

dobra:

- charakteryzuje treści każdej z tablic Dekalogu
- określa, w jaki sposób wyraża szacunek wobec imion świętych
- omawia różnice między niedzielą a pozostałymi dniami tygodnia
- wyjaśnia treść czwartego przykazania
- potrafi odnieść treść czwartego przykazania do relacji ze swoimi rodzicami
- wyjaśnia, dlaczego każdy człowiek powinien dbać o zdrowie własne i bliźnich
- wyjaśnia, na czym polega postawa czystego serca
- wyjaśnia, na czym polega szacunek do własności cudzej, wspólnej i osobistej

- uzasadnia, dlaczego zawsze trzeba mówić prawdę
- podaje biblijne przykłady miłości bliźniego

dostateczna:

- podaje, czego dotyczą przykazania każdej z tablic Dekalogu
- określa, co to są: miejsca święte, święte imiona
- wskazuje zmartwychwstanie Pana Jezusa jako źródło świętowania niedzieli
- podaje przykłady okazywania rodzicom (opiekunom) miłości i posłuszeństwa
- podaje przykłady troski o zdrowie i życie
- wymienia przykazania mówiące o czystości
- podaje przykłady poszanowania rzeczy własnych i cudzych
- określa, podając przykłady, pojęcia: prawda, kłamstwo, fałszywe świadectwo
- opowiada własnymi słowami przypowieść o miłosiernym Samarytaninie

dopuszczająca:

- określa Boże przykazania jako drogowskazy prowadzące do Boga
- podaje treść pierwszego przykazania
- wymienia miejsca i imiona święte
- stwierdza, że uczestnictwo w niedzielnej Mszy Świętej jest obowiązkiem chrześcijanina
- wymienia podstawowe obowiązki dziecka wobec rodziców (miłość i posłuszeństwo)
- podaje treść piątego przykazania
- rozumie, że Pana Jezusa można przyjąć tylko czystym sercem
- podaje treść siódmego i dziesiątego przykazania
- podaje treść ósmego przykazania
- mówi z pamięci Jezusowe przykazanie miłości

Dział IV. Panie Jezu, co mi przynosisz w darze?

celująca:

- uzasadnia, dlaczego chce być żywym członkiem Kościoła

bardzo dobra:

- potrafi posługiwać się księgą Pisma Świętego
- opowiada, w jaki sposób zachowuje przykazania kościelne
- uzasadnia potrzebę sakramentów dla podtrzymywania życia w łasce Bożej
- opowiada, co robi, by żyć w łasce uświęcającej
- uzasadnia swoje pragnienie przyjęcia sakramentu pokuty i pojednania oraz Eucharystii

- opowiada, w jaki sposób wyraża wdzięczność Bogu i rodzicom za chrzest

dobra:

- podaje imiona ewangelistów
- wyjaśnia, w jaki sposób Pan Jezus jest obecny w Kościele
- wyjaśnia sens wybranego przykazania kościelnego
- potrafi wyjaśnić, czym jest łaska uświęcająca i kiedy ją otrzymujemy
- podaje, kto i w jakim celu ustanowił sakramenty święte
- potrafi przyporządkować symbole graficzne do odpowiadających im sakramentów
- wyjaśnia, jakie skutki dla człowieka powoduje przyjęcie chrztu św.

dostateczna:

- określa, co to jest Ewangelia
- wymienia przykazania kościelne
- określa, co to jest sakrament
- określa znaczenie sakramentów w życiu chrześcijanina
- podaje, że chrzest wprowadza nas do wspólnoty Kościoła

dopuszczająca:

- wymienia części Pisma Świętego,
- określa, czym jest Kościół
- wymienia siedem sakramentów
- określa, czym jest sakrament chrztu

Dział V. Jak Cię przepraszać, miłosierny Jezu?

bardzo dobra:

- wyjaśnia, w jaki sposób dokonuje się nawrócenie
- uzasadnia, dlaczego należy często przepraszać Boga za swoje grzechy
- potrafi opisać miejsce spowiedzi oraz czynności kapłana i penitenta
- uzasadnia, dlaczego pragnie rozwijać swoje sumienie
- uzasadnia potrzebę częstego rachunku sumienia
- potrafi wzbudzić w sobie żal doskonały
- uzasadnia potrzebę żalu za grzechy i przeproszenia za popełnione zło
- uzasadnia pragnienie szczerego wyznania grzechów
- uzasadnia, dlaczego z radością oczekuje dnia pierwszej spowiedzi św.

dobra:

- potrafi wykazać różnice pomiędzy grzechem pierwotnym a osobistym oraz ciężkim i lekkim
- wyjaśnia, kto może odpuszczać grzechy
- wyjaśnia, co dokonuje się w sakramencie pokuty i pojednania
- potrafi rozróżnić dobro od zła
- wyjaśnia, w jakim celu robimy rachunek sumienia
- potrafi zrobić rachunek sumienia
- określa, na czym polega żal doskonały i żal niedoskonały
- potrafi przytoczyć słowa Pana Jezusa wzywające do poprawy życia
- wyjaśnia, że tylko szczere wyznanie grzechów przywraca czystość duszy
- potrafi dobrze przygotować się do spowiedzi
- uzasadnia konieczność naprawienia krzywd

dostateczna:

- wymienia rodzaje grzechów
- określa, czym jest nawrócenie
- podaje, na czym polega nieszczęście grzechu (zerwanie przyjaźni z Bogiem)
- przytacza słowa ustanowienia sakramentu pokuty i pojednania
- nazywa postawy sprzeciwiające się przykazaniom Bożym
- podaje, że żal za grzechy przybliża do Boga i jest konieczny, by dostąpić ich odpuszczenia
- wyraża szczerą wolę poprawy
- wypowiada z pamięci formułę spowiedzi sakramentalnej
- wymienia pięć warunków sakramentu pokuty
- przejawia wolę wynagrodzenia Panu Bogu i ludziom za popełnione zło i podejmuje w tym kierunku działania

dopuszczająca:

- określa, czym jest grzech
- podaje najważniejsze fakty z życia syna marnotrawnego
- podaje, kto ma władzę odpuszczania grzechów
- określa, czym jest sumienie
- określa, czym jest rachunek sumienia
- przeprasza bliskich za popełnione zło
- podaje, że żal i mocne postanowienie poprawy są koniecznym warunkiem dobrej spowiedzi
- podaje, że wyznanie grzechów jest warunkiem uzyskania rozgrzeszenia
- określa, czym jest zadośćuczynienie

Dział VI. Jak Ci dziękować, drogi Jezu?

celująca:

- wyjaśnia, w jaki sposób urzeczywistnia słowo Boże w swoim życiu

bardzo dobra:

- wyjaśnia, w jakim celu Pan Jezus ustanowił Eucharystię
- uzasadnia wdzięczność Panu Bogu za dar Eucharystii
- uzasadnia potrzebę aktywnego uczestniczenia we Mszy św.
- uzasadnia potrzebę przeproszenia Boga i ludzi na początku Mszy Świętej
- uzasadnia, dlaczego należy słuchać w skupieniu słowa Bożego
- opowiada, w jaki sposób współofiarowuje się z Chrystusem podczas Mszy Świętej
- potrafi wskazać na związek ofiary Chrystusa w wieczniku, na krzyżu i na ołtarzu
- relacjonuje, w jaki sposób słowem i czynem daje świadectwo o Chrystusie

dobra:

- omawia okoliczności ustanowienia Eucharystii
- potrafi wykazać różnicę między czynnym a biernym uczestnictwem we Mszy św.
- potrafi wykazać różnice w zachowaniu faryzeusza i celnika
- charakteryzuje obrzędy wstępne
- potrafi modlić się spontanicznie
- wyjaśnia, czym jest ofiara duchowa i materialna
- podaje, w jaki sposób włącza się w ofiarę Chrystusa i Kościoła
- uzasadnia, że Msza Święta jest ucztą
- potrafi dostrzec owoce Komunii św. w życiu człowieka
- określa sposoby aktywnego włączenia się w posłannictwo Kościoła
- uzasadnia, dlaczego dąży do pełnego zjednoczenia z Chrystusem w Komunii św.

dostateczna:

- przytacza słowa ustanowienia Eucharystii
- wymienia części Mszy św.
- wymienia obrzędy wstępne Mszy Świętej
- wymienia poszczególne części liturgii słowa
- potrafi odpowiadać na wezwania kapłana w liturgii słowa
- wypowiada z pamięci modlitwę „Niech Pan przyjmie Ofiarę z rąk twoich”
- określa Mszę Świętą jako ofiarę Jezusa i Kościoła
- wskazuje w liturgii Mszy Świętej elementy uczty
- wymienia obrzędy zakończenia Mszy Świętej

dopuszczająca:

- określa, czym jest Eucharystia

- wypowiada z pamięci modlitwę celnika
- określa liturgię słowa jako dialog, rozmowę Boga ze zgromadzonymi na Mszy Świętej ludźmi
- wymienia dary składane podczas Mszy Świętej
- określa Mszę Świętą jako ucztę Chrystusa i Kościoła
- wyjaśnia słowa: „Idźcie w pokoju Chrystusa”

Katechezy okolicznościowe

celująca:

- aktywnie włącza się w modlitwę różańcową podczas nabożeństw
- relacjonuje swe uczestnictwo w nabożeństwach drogi krzyżowej i gorzkich żali
- opowiada o swoim aktywnym uczestnictwie w procesji Bożego Ciała

bardzo dobra:

- potrafi rozważać tajemnice różańcowe
- uzasadnia, dlaczego uczestniczy w liturgii adwentowej
- wyjaśnia, w jaki sposób może naśladować Matkę Bożą.
- uzasadnia swój szacunek dla medalika, który zawsze nosi
- wyjaśnia, w jaki sposób okazuje wdzięczność Bogu za wcielenie Syna Bożego
- opowiada, kiedy i jak modli się tekstami z modlitewnika
- potrafi ułożyć modlitwę dziękczynną za łaskę wiary
- potrafi wyjaśnić znaczenie symboli związanych ze zmartwychwstaniem
- wyjaśnia, dlaczego Maryja jest wzorem człowieka modlitwy i pośredniczką między wierzącymi a Jezusem
- relacjonuje swe uczestnictwo w nabożeństwach majowych
- uzasadnia potrzebę dzielenia się radością i dobrami materialnymi z innymi ze względu na Pana Boga
- uzasadnia potrzebę dawania świadectwa wiary przez uczestnictwo w niedzielnej Mszy Świętej i codzienną modlitwę

dobra:

- potrafi modlić się na różańcu
- wyjaśnia, dlaczego powinniśmy się modlić na różańcu
- wyjaśnia wymowę adwentowych symboli
- uzasadnia, dlaczego powinien nosić medalik,
- potrafi zaśpiewać zaproponowane kolędy
- potrafi składać życzenia

- potrafi posługiwać się modlitewnikiem
- wyjaśnia, że modlitewnik jest potrzebny jako pomoc w wytrwałej modlitwie i postępie na drodze zbawienia
- wyjaśnia, na czym polega nawrócenie
- omawia znaczenie odnowienia przyrzeczeń chrzcielnych
- potrafi opisać, na czym polega zmartwychwstanie Jezusa
- opowiada, w jaki sposób wyraża radość z faktu zmartwychwstania Jezusa
- potrafi ułożyć modlitwę do Matki Bożej
- potrafi okazywać wdzięczność Bogu i ludziom
- potrafi zachować się godnie podczas procesji eucharystycznej
- podaje, w jaki sposób wyraża cześć i szacunek do Najświętszego Sakramentu
- potrafi zaplanować wakacje z Panem Jezusem
- wyjaśnia sens praktykowania pierwszych piątków miesiąca

dostateczna:

- określa, czym są tajemnice różańca
- wymienia części i tajemnice różańca
- wymienia chrześcijańskie tradycje związane z Adwentem
- określa, czym jest medalik dla chrześcijanina
- wymienia tytuły najbardziej znanych kolęd
- wymienia, co się znajduje w modlitewniku
- omawia znaczenie Wielkiego Postu jako czasu powrotu do Ojca
- potrafi odpowiadać na wezwania odnowienia przyrzeczeń
- świadomie odnawia przyrzeczenia chrzcielne
- wymienia kilka wezwań z litanii loretańskiej
- opowiada o obecności Pana Jezusa wśród ludzi w Najświętszym Sakramencie
- omawia obietnicę Jezusa związaną z praktyką pierwszych piątków miesiąca

dopuszczająca:

- określa, czym jest różaniec
- wymienia odmawiane na nim modlitwy
- określa Adwent jako czas oczekiwania na przyjście Pana Jezusa
- opisuje wygląd medalika,
- podaje, gdzie i w jakich okolicznościach urodził się Jezus
- podaje, do czego służy modlitewnik
- wymienia, czego dotyczą przyrzeczenia chrzcielne
- wymienia symbole zmartwychwstałego Chrystusa
- wymienia obowiązki wynikające z Pierwszej Komunii Świętej

- omawia, w jaki sposób Pan Jezus jest zawsze z nami

Klasa 4

Język polski

Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Rodzinne spotkania

Wymagania konieczne
(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wymienia kolory znajdujące się na obrazie
- wymienia postaci występujące na obrazie

Wymagania podstawowe
(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- prezentuje postaci przedstawione na obrazie
- określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie

Wymagania rozszerzające
(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- określa dominujące na obrazie kolory
- opisuje sytuację przedstawioną na obrazie

Wymagania dopełniające
(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- opisuje pierwszy i drugi plan obrazu
- opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie
- proponuje tematy rozmów postaci przedstawionych na obrazie

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- określa nastrój obrazu i uzasadnia swoją wypowiedź
- opowiada o sposobach spędzania wolnego czasu ze swoją rodziną
- przedstawia własne zdanie na temat sytuacji sprzyjających zacieśnianiu więzi rodzinnych

Witam w moim domu

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta wiersz głośno
- wymienia bohaterów wiersza
- nazywa wers i strofę
- odtwarza wiersz z pamięci

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta wiersz głośno, wyraźnie
- przedstawia bohaterów utworu
- wskazuje w tekście wiersza wers i strofę
- wygłasza wiersz z pamięci

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa
- określa temat wiersza
- określa dwie cechy gospodarza i dwie cechy gościa
- opowiada w 2–3 zdaniach o sytuacji przedstawionej w wierszu
- wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację
- określa cechy gospodarza i cechy gościa
- opowiada w ciekawy sposób o sytuacji przedstawionej w wierszu

- deklamuje wiersz odpowiednio modulując głos i dokonując interpretacji głosowej

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- prezentuje informacje o autorze wiersza
- określa zasady gościnności
- przedstawia w nietypowy sposób swój dom, domowników i ulubione przedmioty

Co wiesz o swojej rodzinie?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno
- wymienia bohaterów utworu
- podejmuje próbę sporządzenia notatki w formie schematu

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno i cicho
- przedstawia bohaterów utworu
- sporządza niepełną notatkę o bohaterze utworu w formie schematu

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho
- określa narratora
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- sporządza notatkę o bohaterze utworu w formie schematu

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- sporządza notatkę o bohaterach utworu w formie schematów
- wyjaśnia, jak rozumie ostatnie wersy utworu

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- prezentuje informacje o autorze
- wyjaśnia pojęcie drzewa genealogicznego

- prezentuje informacje o swojej rodzinie w formie drzewa genealogicznego

Jak napisać kartkę z życzeniami lub pozdrowieniami?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- poprawnie zapisuje miejscowość i datę
- podejmuje próbę napisania życzeń lub pozdrowień

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- poprawnie zapisuje adres
- redaguje życzenia lub pozdrowienia według wzoru

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- stosuje zwroty do adresata
- redaguje życzenia lub pozdrowienia

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- redaguje życzenia lub pozdrowienia odpowiednie do sytuacji i adresata
- wskazuje różnice między SMS-em a kartką pocztową
- stosuje emotikony

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- redaguje poprawnie pod względem językowym, ortograficznym i kompozycyjnym kartkę pocztową z życzeniami lub pozdrowieniami w związku z określoną sytuacją

Co wiemy o głoskach, literach i sylabach?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wymienia litery w kolejności alfabetycznej
- dzieli wyrazy na sylaby

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej

- poprawnie dzieli wyrazy na sylaby
- odróżnia głoski i litery

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- określa liczbę liter i głosek w podanych wyrazach
- poprawnie przenosi wyrazy do następnej linii
- odróżnia samogłoski i spółgłoski

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- bezbłędnie odróżnia samogłoski i spółgłoski
- korzysta ze słownika ortograficznego

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego
- korzysta z katalogu bibliotecznego

Jak korzystać ze słownika?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wyszukuje wyrazy w słowniku języka polskiego i słowniku ortograficznym

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- odczytuje definicje wyrazów w słowniku języka polskiego

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- odczytuje skróty i oznaczenia słownikowe
- korzysta ze słownika ortograficznego
- podejmuje próby korzystania ze słownika języka polskiego

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- korzysta ze słownika ortograficznego i słownika języka polskiego
- podejmuje próby korzystania z internetowych wersji słowników

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego i słownika języka polskiego
- korzysta z internetowych wersji słowników

Jak się porozumiewamy?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wskazuje nadawcę i odbiorcę komunikatu
- odczytuje najczęściej występujące znaki graficzne i symbole

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- odróżnia komunikaty słowne, graficzne i dźwiękowe
- odczytuje znaki graficzne i symbole

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- odczytuje informacje przekazywane za pomocą gestów i mimiki

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- przekazuje określone informacje odpowiednimi gestami i mimiką

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- projektuje znaki graficzne przekazujące określone informacje
- przekazuje i odczytuje podstawowe słowa w języku migowym

Oznajmiam, pytam, rozkazuję...

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- buduje zdania
- rozróżnia zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- buduje poprawnie proste zdania

- buduje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- buduje poprawnie zdania
- przekształca zdania oznajmujące w zdania pytające

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- przekształca zdania rozkazujące tak, by wyrażały prośbę

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- stosuje różne rodzaje zdań w zależności od zamierzonego celu

O czym rozmawiali pani Kropka i pan Przecinek?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wskazuje znaki interpunkcyjne: kropkę, pytajnik, wykrzyknik
- stosuje kropkę na końcu zdania

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- stosuje znaki interpunkcyjne: kropkę, wykrzyknik, pytajnik

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne: kropkę, wykrzyknik, pytajnik

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- określa różnicę w treści zdania w zależności od zastosowanego znaku interpunkcyjnego: kropki, wykrzyknika, pytajnika

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- redaguje krótki dialog złożony z różnych rodzajów zdań i poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne

List Karolka

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia wydarzenia przedstawione w utworze

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno i cicho
- przedstawia bohaterów utworu
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho
- określa narratora
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa 2–3 cechy bohatera

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa cechy bohatera
- przedstawia swoją opinię o bohaterze i jego zachowaniu
- porównuje doświadczenia bohatera z własnymi

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- samodzielnie formułuje zasady dobrego zachowania
- przedstawia pomysły na ciekawe spędzanie wolnego czasu

Jak napisać list?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- poprawnie zapisuje miejscowość i datę
- wymienia elementy listu

- podejmuje próbę napisania listu

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- stosuje zwrot do adresata
- redaguje list według wzoru

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- stosuje zwroty do adresata
- stosuje zwroty grzecznościowe
- redaguje list do kolegi

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- stosuje różne zwroty do adresata
- dzieli tekst na akapity
- redaguje list do określonego adresata na podany temat

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- samodzielnie, zgodnie z wymogami tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny i wyczerpujący list

Do czego służy rzeczownik i przez co się odmienia?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wskazuje rzeczowniki wśród innych części mowy
- podaje liczby, rodzaje i przypadki rzeczownika

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- określa rodzaj rzeczownika
- odmienia rzeczownik przez liczby i przypadki

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- stosuje rzeczowniki w odpowiednich formach

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- określa przypadek i liczbę danego rzeczownika

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- rozpoznaje rodzaj rzeczowników sprawiających trudności, np. pomarańcza, kontrola, kafelek
- poprawnie używa różnych form rzeczowników sprawiających trudności, a w przypadku wątpliwości korzysta ze słownika

Dlaczego pani Słowikowa płakała?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta wiersz głośno
- wymienia bohaterów wiersza
- dzieli wiersz na wersy, strofy,
- wskazuje rymy, epitety
- odtwarza wiersz z pamięci

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta wiersz głośno, wyraźnie
- przedstawia bohaterów utworu
- wskazuje w tekście wiersza wers, strofę, rym
- wygłasza z pamięci wiersz

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa
- określa temat wiersza
- wypisuje z wiersza przykłady rymów
- określa 2–3 cechy bohaterów wiersza
- opowiada w 2–3 zdaniach o sytuacji przedstawionej w wierszu
- wskazuje w tekście wiersza epitety
- wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację
- określa cechy bohaterów wiersza
- opowiada w ciekawy sposób o sytuacji przedstawionej w wierszu
- proponuje własne epitety
- deklamuje wiersz, odpowiednio modulując głos i dokonując interpretacji głosowej

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- prezentuje informacje o autorze wiersza
- przedstawia własne propozycje nazw oryginalnych dań

Dorośli i dzieci

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia wydarzenia przedstawione w utworze

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno i cicho
- przedstawia bohaterów utworu
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho
- określa narratora
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa 2–3 cechy bohatera
- wyszukuje w słowniku języka polskiego znaczenie słowa rytuał

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- określa narratora
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa cechy bohatera
- przedstawia swoją opinię o bohaterze i jego zachowaniu

- porównuje doświadczenia bohatera z własnymi

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- prezentuje informacje o autorze utworu
- sporządza notatkę o szkolnych albo rodzinnych rytuałach i wyjaśnia, czemu one służą

„Wszystko jest poezją, każdy jest poetą”

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta wiersz głośno
- wymienia bohaterów wiersza
- rozpoznaje wersy, strofy, epitety

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta wiersz głośno, wyraźnie
- przedstawia bohaterów utworu
- wskazuje w tekście wiersza wers, strofę, epitet

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa
- określa temat wiersza
- przedstawia osobę mówiącą w wierszu
- określa kilka cech bohaterki utworu
- opowiada w 2–3 zdaniach o bohaterce utworu
- wskazuje w tekście wiersza epitety

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację
- określa cechy bohaterki utworu
- opowiada w ciekawy sposób o bohaterce wiersza
- określa nastrój utworu

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- tworzy poetyckie określenia dla zjawisk przyrody przedstawionych na zdjęciach

Kto się czubi, ten się lubi

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia wydarzenia przedstawione w utworze

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno i cicho
- przedstawia bohaterów utworu
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho
- określa osobę opowiadającą o przedstawionych wydarzeniach
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa 2–3 cechy bohaterki
- wyszukuje w słowniku języka polskiego znaczenie słowa anagram

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa cechy bohaterki
- przedstawia swoją opinię o bohaterce i jej zachowaniu
- porównuje doświadczenia bohaterki z własnymi

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- opowiada w ciekawy sposób o swoich relacjach z rodzeństwem lub przyjaciółmi
- układa własne anagramy

Znam zasady – piszę bezbłędnie!

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wymienia zasady ortograficzne pisowni ó i u
- poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na: -ów, -ówka, -ówna

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- stosuje zasady ortograficzne pisowni ó i u
- tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z ó wymiennym

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na: -uj, -uje, -unek, -us, -usz, -uch, -ura, -ulec
- korzysta ze słownika ortograficznego

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- poprawnie zapisuje wyrazy z ó niewymiennym

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego
- poprawnie zapisuje wszystkie wyrazy z trudnością ortograficzną (pisownia ó i u)

Podsumowanie wiadomości z rozdziału 1.

Wspólne zabawy

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wymienia kolory znajdujące się na obrazie
- wymienia postaci występujące na obrazie

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- prezentuje postaci przedstawione na obrazie
- określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- określa kolory dominujące na obrazie
- określa źródło światła

- opisuje sytuację przedstawioną na obrazie

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- opisuje pierwszy i drugi plan obrazu
- opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie
- proponuje tematy rozmów postaci przedstawionych na obrazie

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź
- opowiada o innych sposobach spędzania wolnego czasu w gronie rówieśników
- omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch

Na skrzydłach marzeń

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta wiersz głośno
- określa bohatera wiersza
- wyjaśnia, czym jest wers i epitet
- wyjaśnia, czym jest ożywienie

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta wiersz głośno, wyraźnie
- przedstawia bohatera utworu
- wskazuje w tekście wiersza wers i epitet
- rozpoznaje w tekście ożywienie

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa
- określa temat wiersza
- przedstawia osobę mówiącą w wierszu
- określa kilka cech bohatera utworu
- opowiada w 2–3 zdaniach o bohaterze utworu
- wskazuje w tekście wiersza epitety
- wskazuje w tekście ożywienie

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację
- określa cechy bohatera utworu
- opowiada w ciekawy sposób o bohaterze wiersza i jego marzeniach
- określa nastrój utworu
- wskazuje w tekście ożywienie i wyjaśnia jego funkcję

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- prezentuje informacje o autorze wiersza
- wymyśla własne przykłady ożywienia

Pierwszy dzień w nowej szkole

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia wydarzenia przedstawione w utworze

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno i cicho
- przedstawia bohaterów utworu
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho
- określa osobę opowiadającą o przedstawionych wydarzeniach
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa 2–3 cechy bohaterki
- przedstawia sytuację, w której znalazła się bohaterka
- przedstawia szkołę szwedzką

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację

- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa cechy bohaterki
- wyraża swoją opinię o bohaterce, jej sytuacji w nowej szkole i uczuciach, jakich doświadczyła
- porównuje szkoły polską i szwedzką

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- przygotowuje w wybranej formie (plakat, film, prezentacja) interesujące informacje o swojej szkole dla rówieśników z innego kraju

Miły, grzeczny, koleżeński...

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wskazuje przymiotniki wśród innych części mowy
- podaje liczby, rodzaje i przypadki przymiotnika

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- odmienia przymiotnik przez liczby i przypadki
- wypisuje z tekstu rzeczowniki wraz z określającymi je przymiotnikami

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- stosuje przymiotniki w odpowiednich formach
- odróżnia przymiotniki w rodzaju męskoosobowym i niemęskoosobowym

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- określa przypadek, rodzaj i liczbę danego przymiotnika
- określa rodzaj przymiotnika w liczbie pojedynczej i liczbie mnogiej

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- w przypadku wątpliwości korzysta z odpowiedniego słownika
- opisuje szkolnego kolegę, używając przymiotników

Wspólna praca w grupie

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia wydarzenia przedstawione w utworze
- określa narratora

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno i cicho
- przedstawia bohaterów utworu
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze
- podaje nazwy określające narratora uczestniczącego w wydarzeniach i nieuczestniczącego w wydarzeniach

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho
- określa narratora w tekście utworu
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa 2–3 cechy bohaterów

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa cechy bohaterów
- wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu
- porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- prezentuje własne zdanie na temat pracy w grupie
- pracując w grupie, ustala zasady, które powinny obowiązywać podczas wspólnego wykonywania zadań

Czym jest dla mnie książka?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta wiersz głośno
- określa bohatera wiersza
- wie, czym jest wers, strofa
- podaje tytuł i autora swojej ulubionej książki

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta wiersz głośno, wyraźnie
- przedstawia bohatera utworu
- wskazuje w tekście wiersza wers i epitet
- wskazuje wers, który mówi o korzyściach płynących z czytania książek
- przedstawia w 2–3 zdaniach swoją ulubioną książkę

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa
- określa temat wiersza
- przedstawia osobę mówiącą w wierszu
- wskazuje wersy, które mówią o korzyściach płynących z czytania książek
- wskazuje w tekście wiersza epitety
- wskazuje w tekście ożywienie
- prezentuje swoją ulubioną książkę

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację
- określa temat wiersza
- przedstawia korzyści płynące z czytania książek
- wskazuje w tekście ożywienie i wyjaśnia jego funkcję
- wyjaśnia sformułowania książka – przyjaciółka, książka czeka
- prezentuje swoje ulubione książki

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- wypowiada się na temat swoich doświadczeń czytelniczych
- pisze do gazetki szkolnej informację o książce, którą warto przeczytać

Jak powstaje książka?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wymienia osoby tworzące książki i wskazuje je na rysunku

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- opisuje pracę poszczególnych osób tworzących książki

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- określa cechy osób wykonujących zawody związane z tworzeniem książek
- opowiada w kilku zdaniach, jak powstaje książka

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- opowiada w interesujący sposób, jak powstaje książka
- opisuje budowę książki, posługując się odpowiednim słownictwem (strona tytułowa, grzbiet książki itp.)

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- samodzielnie wyszukuje informacje w różnych źródłach i przygotowuje prezentację przedstawiającą wybrany zawód związany z procesem powstawania książki

Widziałeś Rysia czy rysia?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wymienia zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, przydomków, pseudonimów, tytułów

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- stosuje zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, przydomków, pseudonimów, tytułów

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- poprawnie zapisuje imiona, nazwiska, przydomki, przezwiska, tytuły książek, filmów, programów, dzieł sztuki
- korzysta ze słownika ortograficznego

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- poprawnie zapisuje tytuły książek, filmów, utworów, dzieł sztuki, programów radiowych i telewizyjnych, również ze spójnikami i przyimkami wewnątrz tytułu
- samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia wielką i małą literą)

Cudzysłów i kursywa

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wskazuje cudzysłów i kursywę
- wymienia zastosowanie cudzysłowu i kursywy

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- zapisuje tytuły utworów w cudzysłowach

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- zapisuje cytowane wypowiedzi w cudzysłowach

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- stosuje kursywę w tekście pisanym na komputerze

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- poprawnie zapisuje e-mail do kolegi lub koleżanki na temat swoich ulubionych książek, filmów i programów TV
- posługuje się poprawnymi formami rzeczownika cudzysłów

Dobry sposób na spędzanie wolnego czasu

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta wiersz głośno
- podaje nazwę formy spędzania wolnego czasu przedstawioną w wierszu
- określa, czym jest wers, strofa i epitet

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta wiersz głośno, wyraźnie
- wypowiada się na temat formy spędzania wolnego czasu przedstawionej w utworze
- wskazuje w tekście wiersza wers, strofę i epitet

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa
- określa temat wiersza
- opowiada w 2–3 zdaniach o tym, co dzieje się w świecie opisanym w książkach
- wskazuje w tekście wiersza epitety

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację
- przedstawia korzyści płynące z czytania książek
- wyjaśnia, jak rozumie dwa ostatnie wersy wiersza W bibliotece znajdziesz...

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- wypowiada się na temat swoich doświadczeń czytelnich
- układa własne propozycje wyrazów rymujących się

Co znajduje się w bibliotece?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wymienia, co znajduje się w księgozbiorze podręcznym
- określa, czym jest katalog biblioteczny
- wymienia zasady zachowania się w bibliotece

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- wymienia rodzaje katalogów bibliotecznych

- przestrzega zasad zachowania się w bibliotece

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- rozróżnia rodzaje katalogów bibliotecznych
- wybiera katalog biblioteczny odpowiedni w określonej sytuacji

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- korzysta z katalogu bibliotecznego przy szukaniu książek i materiałów

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- swobodnie korzysta z katalogu bibliotecznego i wyszukuje potrzebne książki i materiały

Jakie informacje odczytujesz z karty katalogowej?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- określa, czym jest karta katalogowa i wymienia jej najważniejsze elementy

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- wymienia elementy karty katalogowej
- odczytuje z karty katalogowej informacje o szukanej książce

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- odnajduje w książce informacje potrzebne do przygotowania karty katalogowej

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- znajduje wskazane informacje w karcie katalogu internetowego
- korzysta z katalogu internetowego

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- swobodnie korzysta z katalogu internetowego i wyszukuje potrzebne książki i materiały

Jak sporządzić notatkę?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- określa, czym jest notatka i wymienia różne sposoby notowania

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- odróżnia różne sposoby notowania
- notuje ważne informacje w formie krótkiego tekstu i punktów

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- odnajduje w książce • wybiera z tekstu ważne informacje
- notuje ważne informacje w formie krótkiego tekstu, punktów, schematu, tabeli

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- sporządza notatkę w określonej formie
- wybiera sposób zanotowania ważnych informacji

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- trafnie wybiera najlepszą formę notatki i samodzielnie ją redaguje, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi
- odczytuje skróty: wg, nr, np., ok., m.in., r., w. i posługuje się nimi w notatkach

Anioł i szkolne zabawy

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta wiersz głośno
- wymienia bohaterów wiersza
- określa, czym jest wers, rym, epitet
- odtwarza wiersz z pamięci

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta wiersz głośno, wyraźnie

- przedstawia bohaterów utworu
- wskazuje w tekście wiersza wersy, rymy i epitet
- wygłasza wiersz z pamięci

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa
- określa temat wiersza
- przedstawia osobę mówiącą w wierszu
- określa kilka cech bohaterów utworu
- opowiada w 2–3 zdaniach o sytuacji przedstawionej w wierszu
- wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację
- przedstawia bohaterów utworu
- opisuje zachowanie bohaterów utworu i wyraża swoją opinię na ten temat
- wyjaśnia, jak rozumie komentarz anioła
- deklamuje wiersz, odpowiednio modulując głos i dokonując interpretacji głosowej

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- omawia wyczerpująco sytuację przedstawioną w wierszu i odwołuje się do własnych doświadczeń

Szkolne nieporozumienia

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia wydarzenia przedstawione w utworze
- definiuje pojęcie narratora

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno i cicho
- przedstawia bohaterów utworu
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho
- określa narratora w tekście utworu
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa 2–3 cechy bohatera
- wyjaśnia, na czym polegało nieporozumienie

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa cechy bohatera
- wyraża swoją opinię o bohaterze i jego zachowaniu
- porównuje doświadczenia bohatera z własnymi

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- prezentuje informacje o autorze utworu
- podaje przykłady innych szkolnych nieporozumień

Pierwsze spotkanie z lekturą „Akademia pana Kleksa”

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno i cicho
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno i cicho
- przedstawia bohaterów utworu
- wskazuje postacie fantastyczne
- przedstawia miejsce i czas wydarzeń
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho
- określa narratora utworu
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu
- określa wydarzenia i postacie fantastyczne

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- przedstawia bohaterów utworu
- określa cechy bohaterów utworu
- wyraża swoją opinię o lekturze

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- prezentuje informacje o autorze lektury i innych jego utworach
- pisze opowiadanie wywołane treścią lektury
- samodzielnie sporządza notatki

Niezwykłe lekcje w Akademii pana Kleksa

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia wydarzenia przedstawione w utworze
- wskazuje postacie fantastyczne

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno i cicho
- przedstawia bohaterów utworu
- przedstawia miejsce i czas wydarzeń
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze
- wskazuje wydarzenia fantastyczne

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho

- określa narratora utworu
- opowiada w kilku zdaniach o lekcjach w Akademii pana Kleksa
- określa 2–3 cechy pana Kleksa
- określa wydarzenia, postacie i przedmioty fantastyczne
- wypisuje wydarzenia fantastyczne

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa cechy pana Kleksa
- opowiada w ciekawy sposób o lekcjach w Akademii pana Kleksa
- redaguje notatkę w punktach – plan dnia w Akademii pana Kleksa

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- proponuje nietypowe przedmioty, których lekcje mogłyby się odbywać w szkole
- wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury

Jak opisać postać?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- definiuje opis postaci i wymienia jego najważniejsze elementy
- wymienia wyrazy opisujące wygląd postaci
- opisuje ustnie w 2–3 zdaniach wygląd i zachowanie postaci rzeczywistej

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- podaje wyrazy o znaczeniu przeciwnym
- redaguje według wzoru opis postaci rzeczywistej

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- redaguje opis postaci rzeczywistej

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- stosuje odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej
- wydziela akapity w wypowiedzi pisemnej

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny i wyczerpujący opis postaci, unikając powtórzeń

Kłopoty z kolegami

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia wydarzenia przedstawione w utworze
- definiuje pojęcie narratora

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno, z podziałem na role
- przedstawia bohaterów utworu
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, z podziałem na role
- określa narratora w tekście utworu
- przedstawia miejsce i czas wydarzeń
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa 2–3 cechy Pinokia

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, z podziałem na role, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa cechy bohaterów utworu
- wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu
- porównuje doświadczenia Pinokia z własnymi

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- prezentuje informacje o autorze lektury
- wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury

Podsumowanie wiadomości z rozdziału 2.

Poznajmy się!

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wymienia kolory znajdujące się na obrazie
- wymienia postacie występujące na obrazie

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- prezentuje postacie przedstawione na obrazie (stroje, mimikę)
- określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- określa dominujące na obrazie kolory
- określa źródło światła
- opisuje sytuację przedstawioną na obrazie
- nazywa emocje, które mogą odczuwać chłopcy

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- opisuje pierwszy i drugi plan obrazu
- opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie
- proponuje, o czym mogą myśleć bohaterowie przedstawieni na obrazie

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź
- omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch

Myślę, więc jestem

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta wiersz głośno
- określa osobę mówiącą w wierszu
- określa, czym jest wers, rym
- wyjaśnia, czym jest porównanie

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta wiersz głośno, wyraźnie
- przedstawia osobę mówiącą w wierszu
- przedstawia myśli osoby mówiącej w wierszu
- wskazuje w tekście wiersza wersy, rymy i porównanie

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa
- określa temat wiersza
- określa kilka cech osoby mówiącej w wierszu
- opowiada w 2–3 zdaniach o swoich zainteresowaniach, ulubionych zajęciach i marzeniach
- wskazuje w tekście porównania

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację
- wskazuje w tekście wiersza porównania i określa ich funkcję
- opowiada o swoich zainteresowaniach, ulubionych zajęciach, planach i marzeniach

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- wymyśla własne przykłady porównań
- rysuje ilustrację do wybranego fragmentu wiersza (przekład intersemiotyczny)

Co jest potrzebne dzieciom?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia wydarzenia przedstawione w utworze

- wymienia 2–3 życzenia dzieci

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno, z podziałem na role
- przedstawia bohaterów utworu
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze
- wymienia życzenia dzieci

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, z podziałem na role
- określa narratora utworu
- przedstawia miejsce i czas wydarzeń
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa 2–3 cechy Maciusia
- określa 2–3 cechy dzieci
- ocenia postulaty dzieci
- sporządza notatkę w formie tabeli na temat potrzeb dzieci

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, z podziałem na role, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa cechy bohaterów utworu
- wyraża swoją opinię o bohaterach i ocenia ich zachowanie
- proponuje własny postulat na sejm dziecięcy
- porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- prezentuje informacje o autorze lektury
- wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury
- wyszukuje w internecie informacje o prawach dziecka i sporządza na ten temat notatkę

Jaką cechę ośmiesza poeta?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta wiersz głośno
- określa osobę mówiącą w wierszu
- określa, czym jest wers, strofa, epitet
- odtwarza wiersz z pamięci

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta wiersz głośno, wyraźnie
- przedstawia osobę mówiącą w wierszu
- wskazuje w tekście wiersza wers, strofę, epitet
- wygłasza wiersz z pamięci

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa
- określa nastrój wiersza
- wymienia kilka cech osoby mówiącej w wierszu
- opowiada w 2–3 zdaniach o bohaterce utworu
- wskazuje w tekście wiersza epitety
- wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację
- określa osobę mówiącą w wierszu
- określa cechy osoby mówiącej w wierszu
- opisuje zachowanie bohaterki utworu i wyraża swoją opinię na ten temat
- deklamuje wiersz, odpowiednio modulując głos i oddając nastrój utworu

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- wyjaśnia, jaka jest różnica między chwaleniem a przechwalaniem
- wyjaśnia, jakimi osiągnięciami, wiedzą i umiejętnościami warto się chwalić

Prawie wszystko o czasowniku

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wskazuje czasowniki wśród innych części mowy

- podaje liczby, rodzaje i osoby czasownika
- wskazuje czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym
- określa bezokolicznik jako nieosobową formę czasownika

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- odmienia czasowniki przez liczby i osoby
- odróżnia czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym
- rozpoznaje bezokolicznik

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- stosuje czasowniki w odpowiednich formach
- określa osobę, liczbę i rodzaj czasownika
- odróżnia osobową formę czasownika od nieosobowej

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- poprawnie stosuje czasowniki w różnych rodzajach
- tworzy poprawne formy trudnych czasowników
- określa osobę, rodzaj i liczbę danego czasownika
- używa bezokoliczników w wypowiedzi

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- używa poprawnego sformułowania ubieram się w płaszcz

Pisałem, piszę, będę pisał?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wskazuje czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym
- podaje liczby, rodzaje i osoby czasownika
- określa rodzaj męskoosobowy i niemęskoosobowy czasownika w czasie przeszłym

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- odróżnia czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym
- odmienia czasowniki w czasie przeszłym przez osoby, liczby i rodzaje
- określa rodzaj czasownika w czasie przeszłym w liczbie pojedynczej i mnogiej

- wskazuje czasowniki w rodzaju męskoosobowym i niemęskoosobowym

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- stosuje czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym
- odmienia czasowniki w czasie przyszłym w formie prostej i złożonej

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- odróżnia rodzaj męskoosobowy i niemęskoosobowy czasowników w czasie przeszłym

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- przekształca teksty pisane w czasie teraźniejszym na teksty pisane w czasie przeszłym lub przyszłym
- stosuje formy prostą i złożoną czasowników w czasie przyszłym

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- odróżnia w formach osobowych czasowników formę złożoną czasu przyszłego z bezokolicznikiem od formy złożonej z dwóch czasowników

Pierwsze spotkanie z lekturą „Mikołajek”

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno i cicho
- przedstawia bohaterów utworu
- przedstawia miejsce i czas wydarzeń
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho

- określa narratora utworu
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu
- wyszukuje w lekturze określone informacje
- wyraża w 2–3 zdaniach swoją opinię o lekturze

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- przedstawia bohaterów utworu
- wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu
- porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi
- wyszukuje w lekturze określone informacje i sporządza z nich notatki
- wyraża swoją opinię o lekturze

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- prezentuje informacje o autorach lektury
- redaguje twórcze opowiadanie związane z treścią utworu, np. o zabawnej historii, która wydarzyła się w szkole

Ludeczka da się lubić?!

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze
- podaje nazwę opowiadania

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno i cicho
- przedstawia bohaterów utworu
- przedstawia miejsce i czas wydarzeń
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze
- wymienia charakterystyczne cechy opowiadania

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho
- określa narratora utworu
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu
- określa 2–3 cechy bohaterki utworu
- porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi
- wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy opowiadania

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa cechy bohaterów utworu
- wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu
- wskazuje w tekście charakterystyczne cechy opowiadania

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- wypowiada się w sposób wyczerpujący na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury

Dobry sposób na przezwiska

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta wiersz głośno
- określa, czym jest podmiot liryczny w wierszu
- określa, czym jest wers i strofa
- wyjaśnia, czym jest wyraz bliskoznaczny

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta wiersz głośno, wyraźnie
- przedstawia podmiot liryczny w wierszu
- wskazuje w tekście wiersza wers i strofę
- wskazuje wyrazy bliskoznaczne

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa
- określa temat wiersza
- określa nastrój wiersza
- określa osobę mówiącą w wierszu
- wymienia kilka cech bohaterki wiersza
- opowiada w 2–3 zdaniach o bohaterce utworu
- dobiera wyrazy bliskoznaczne

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opisuje zachowanie bohaterki utworu i wyraża swoją opinię na ten temat
- porównuje doświadczenia bohaterki z własnymi

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- wyjaśnia, jaka jest różnica między przewiskiem a przydomkiem
- pracując w grupie, wymyśla ciekawe i zabawne przydomki odnoszące się do zalet oraz mocnych stron kolegów i koleżanek

Jak korzystać ze słownika wyrazów bliskoznacznych?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wyszukuje wyrazy w słowniku wyrazów bliskoznacznych

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- odczytuje wyrazy bliskoznaczne w słowniku synonimów

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- odczytuje skróty i oznaczenia słownikowe
- korzysta ze słownika synonimów

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- trafnie dobiera wyrazy bliskoznaczne

- podejmuje próby korzystania z internetowych wersji słownika

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika synonimów

Nie wszyscy muszą być jednakowi

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze
- określa, czym jest opowiadanie

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno i cicho
- przedstawia bohaterów utworu
- przedstawia miejsce i czas wydarzeń
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze
- wymienia charakterystyczne cechy opowiadania

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho
- określa narratora utworu
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu
- wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy opowiadania

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa cechy bohaterów utworu i ich relacje
- wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu
- wskazuje w tekście charakterystyczne cechy opowiadania

Wymagania wykraczające
(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- wypowiada się w wyczerpujący sposób na temat wydarzeń przedstawionych w tekście i wyjaśnia, jak rozumie słowa: Nie wszyscy muszą być jednakowi

Każdy z nas potrafi zrozumieć zasady ortografii!

Wymagania konieczne
(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wymienia zasady ortograficzne pisowni rz i ż
- poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na: -arz, -erz, -mistrz, -mierz

Wymagania podstawowe
(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- stosuje zasady ortograficzne pisowni rz i ż
- poprawnie zapisuje wyrazy z ż po l, ł, r, n

Wymagania rozszerzające
(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z rz i ż wymiennym
- korzysta ze słownika ortograficznego

Wymagania dopełniające
(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- poprawnie zapisuje wyjątki w pisowni rz po spółgłoskach
- poprawnie zapisuje wyrazy z rz i ż niewymiennym

Wymagania wykraczające
(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia rz i ż)
- samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego

70, 72.

Niezwykle cenne stare tenisówki

Wymagania konieczne
(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze

Wymagania podstawowe
(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno i cicho
- przedstawia bohaterów utworu
- przedstawia miejsce i czas wydarzeń
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze

Wymagania rozszerzające
(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho
- określa narratora utworu

- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa cechy bohaterów utworu i ich relacje
- wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu
- porównuje doświadczenia bohatera z własnymi

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- opisuje magiczne tenisówki Percy’ego i wyjaśnia, na czym polegała ich moc

Jak opisać przedmiot?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wymienia najważniejsze elementy opisu przedmiotu
- podaje wyrazy opisujące wygląd przedmiotu
- opisuje ustnie w 2–3 zdaniach wygląd, wielkość, kształt, kolor przedmiotu

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- wyszukuje w tekście informacje na temat wyglądu przedmiotu
- redaguje według wzoru opis przedmiotu

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- redaguje opis przedmiotu

Wymagania dopełniające
(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję
- wydziela akapity

Wymagania wykraczające
(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny i wyczerpujący opis przedmiotu, unikając powtórzeń

Kto może zostać wielkim człowiekiem?

Wymagania konieczne
(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta wiersz głośno
- definiuje podmiot liryczny
- określa, czym jest wers i rym
- wyjaśnia pojęcie adresata utworu

Wymagania podstawowe
(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta wiersz głośno, wyraźnie
- przedstawia podmiot liryczny w wierszu
- wskazuje w tekście wiersza wersy i rymy
- wskazuje adresata utworu

Wymagania rozszerzające
(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa
- określa temat wiersza
- określa adresata utworu
- określa podmiot liryczny
- wymienia 2–3 cechy, jakie powinna mieć osoba, która zasługuje na miano wielkiego człowieka

Wymagania dopełniające
(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opisuje adresata utworu
- przedstawia cechy, jakie powinna mieć osoba, która zasługuje na miano wielkiego człowieka
- wyjaśnia pisownię wielką literą wyrazu Wielkość

Wymagania wykraczające
(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- prezentuje informacje o autorce wiersza
- wyjaśnia pisemnie, jak rozumie słowa Nie wiadomo wcale, jak się Wielkość w życiu rozpoczyna
- samodzielnie przygotowuje informacje o osobie, która zasługuje na miano wielkiego człowieka

Podsumowanie wiadomości do rozdziału 3.

Wiosenny pejzaż

Wymagania konieczne
(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wymienia kolory znajdujące się na obrazie
- określa czas i miejsce przedstawione na obrazie
- wymienia elementy pejzażu przedstawione na obrazie

Wymagania podstawowe
(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- przedstawia elementy pejzażu przedstawione na obrazie
- określa czas i miejsce przedstawione na obrazie
- odróżnia pejzaż od portretu i martwej natury

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- określa dominujące na obrazie kolory
- określa źródło światła i ruch
- opisuje elementy pejzażu przedstawionego na obrazie
- określa nastrój, jaki wywołuje obraz

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- opisuje pierwszy i drugi plan obrazu
- wyjaśnia związek między obrazem a tytułem rozdziału

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź
- omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch

Co łączy Polaków?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta wiersz głośno
- określa, czym jest podmiot liryczny
- wskazuje wers, strofy i rymy
- określa pojęcie adresata utworu

- odtwarza wiersz z pamięci

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta wiersz głośno, wyraźnie
- przedstawia podmiot liryczny w wierszu
- wskazuje w tekście wiersza wersy, strofy i rymy
- wskazuje wers, w którym znajduje się zwrot do adresata utworu
- wygłasza wiersz z pamięci

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa
- określa temat wiersza
- określa adresata utworu
- określa podmiot liryczny
- wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór
- wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opisuje adresata utworu
- przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór
- wyjaśnia, jak rozumie słowo patriotyzm
- określa nastrój utworu
- deklamuje wiersz, odpowiednio modulując głos i oddając nastrój utworu

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- prezentuje informacje o autorze wiersza

- przygotowuje dla rówieśników z innego kraju interesujące informacje o Polsce w wybranej formie (plakat, film, prezentacja)

Najważniejsza pieśń Polaków

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- odtwarza tekst hymnu z pamięci
- przyjmuje odpowiednią postawę w czasie śpiewania hymnu
- wymienia uroczystości i sytuacje, w czasie których śpiewany jest hymn państwowy
- określa, czym jest rytm

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- wskazuje adresata utworu
- wskazuje podmiot liryczny w utworze
- wskazuje w tekście wersy, strofy, rymy
- odczytuje strofę, dzieląc wyrazy na sylaby

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- określa temat utworu
- określa adresata utworu
- określa podmiot liryczny w utworze
- wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór
- porównuje rytm w dwóch dowolnie wybranych strofach

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- nazywa uczucia, jakie wyraża utwór, i wskazuje odpowiednie cytaty
- określa nastrój utworu
- wyjaśnia, na czym polega rytm utworu

- objaśnia znaczenie wyrazów nieużywanych współcześnie

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- prezentuje historię powstania polskiego hymnu państwowego
- wyjaśnia, kim byli: Jan Henryk Dąbrowski, Stefan Czarniecki, Napoleon Bonaparte

Poetycki zachwyt nad polskim niebem

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta utwór głośno
- określa, czym jest liryczny
- wskazuje wers i rymy
- definiuje adresata utworu
- odtwarza fragment utworu z pamięci
- określa, czym jest porównanie i ożywienie

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta wiersz głośno, wyraźnie
- przedstawia podmiot liryczny w wierszu
- wskazuje w tekście wiersza wersy i rymy
- wskazuje porównanie i ożywienie
- wygłasza z pamięci fragment utworu

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa
- określa temat wiersza
- określa adresata utworu
- określa podmiot liryczny

- wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór
- wskazuje porównania i ożywienia
- sporządza notatkę w formie tabeli o przedstawionych w utworze chmurach, wypisując przymiotniki i czasowniki
- wygłasza z pamięci fragment utworu w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją

Wymagania dopełniające
(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację
- objaśnia znaczenie wyrazów nieużywanych dziś
- przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór
- określa nastrój utworu
- wyjaśnia występujące w utworze porównania i ożywienia
- nazywa uczucia, jakie wyraża utwór
- wyjaśnia, dlaczego według tytułowego bohatera ojczyście niebo jest piękniejsze od włoskiego
- deklamuje fragment utworu, odpowiednio modulując głos i oddając jego nastrój

Wymagania wykraczające
(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- prezentuje informacje o autorze utworu
- układa porównania opisujące inne zjawiska przyrody, np. deszcz, zachód słońca, tęczę

Jaką funkcję pełni przysłówek?

Wymagania konieczne
(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wskazuje przysłówki wśród innych części mowy

Wymagania podstawowe
(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- wyszukuje przysłówki w tekście
- rozpoznaje przysłówki pochodzące od przymiotników

Wymagania rozszerzające
(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- tworzy przysłówki od przymiotników
- posługuje się przysłówkami w zdaniu

Wymagania dopełniające
(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- określa znaczenie przysłówków w zdaniu
- dostrzega związek między przysłówkiem a czasownikiem

Wymagania wykraczające
(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- redaguje tekst z wykorzystaniem różnych, celowo dobranych przysłówków

Tajemnicze życzenie
Wymagania konieczne
(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze
- rozróżnia wydarzenia realistyczne i fantastyczne

Wymagania podstawowe
(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno i cicho
- przedstawia bohaterów utworu
- przedstawia miejsce i czas wydarzeń
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze

- wskazuje wydarzenia realistyczne i fantastyczne

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho
- określa narratora utworu
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa 2–3 cechy bohaterów utworu
- określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada ciekawie o wydarzeniach przedstawionych w utworze, zachowując chronologię
- określa cechy bohaterów utworu
- wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu
- wyjaśnia morał płynący z opowieści

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o księciu Popielu i sporządza notatkę na jego temat
- wyjaśnia, na czym polegał obrzęd postrzyżyn u Słowian

„Tutaj się osiedlimy...”

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze
- wymienia wydarzenia realistyczne i fantastyczne
- określa, czym jest legenda

Wymagania podstawowe
(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno i cicho
- przedstawia bohaterów utworu
- przedstawia miejsce i czas wydarzeń
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze
- wskazuje wydarzenia realistyczne i fantastyczne
- wymienia charakterystyczne cechy legendy

Wymagania rozszerzające
(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho
- określa narratora utworu
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne
- określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu
- wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy legendy

Wymagania dopełniające
(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa cechy bohaterów utworu
- wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu
- rozpoznaje czytany utwór jako legendę i wskazuje w nim charakterystyczne cechy legendy

Wymagania wykraczające
(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o godle Polski i sporządza na jego temat notatkę
- wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o herbie miejscowości, w której mieszka

Nie lubię niemiłych niespodzianek

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wymienia zasady ortograficzne pisowni nie z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- stosuje zasady ortograficzne pisowni nie z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- poprawnie zapisuje wyrazy z przeczeniem nie
- korzysta ze słownika ortograficznego

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- stosuje zasady ortograficzne pisowni nie z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia nie z różnymi częściami mowy)
- samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego

Legenda o Juracie, bursztynie i sztormie

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno i cicho
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze
- rozróżnia wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne
- określa, czym jest legenda

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych
- przedstawia bohaterów utworu
- przedstawia miejsce i czas wydarzeń
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze
- wskazuje wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne
- wymienia charakterystyczne cechy legendy

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, z podziałem na role
- określa narratora utworu
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne
- określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu
- wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy legendy

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację

- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa cechy bohaterów utworu
- wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu
- rozpoznaje czytany utwór jako legendę i wskazuje w nim charakterystyczne cechy legendy

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- wymienia legendy związane z regionem, w którym mieszka
- w sposób interesujący opowiada jedną z legend związanych z regionem, w którym mieszka
- samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, pisze opowiadanie o legendarnych wydarzeniach, unikając powtórzeń
- wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o pochodzeniu bursztynu

Jak napisać plan wydarzeń?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- określa, czym jest ramowy i szczegółowy plan wydarzeń

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- porządkuje według chronologii plan ramowy wydarzeń

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- redaguje odtwórczy plan ramowy wydarzeń
- przekształca czasowniki w rzeczowniki nazywające czynności

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- rozbudowuje plan ramowy w plan szczegółowy
- stosuje odpowiedni układ graficzny

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny szczegółowy plan wydarzeń, unikając powtórzeń

Fantazja czarnoksiężnika z Krakowa

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno i cicho
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze
- rozróżnia wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne
- określa, czym jest legenda

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych
- przedstawia bohaterów utworu
- wymienia jedno miejsce realistyczne występujące w legendzie
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze
- wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne
- wymienia charakterystyczne cechy legendy

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, z podziałem na role
- określa narratora utworu
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze

- wymienia dwa miejsca realistyczne występujące w legendzie
- określa wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne
- określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu
- wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy legendy

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- wymienia trzy miejsca realistyczne występujące w legendzie: rynek w Krakowie, kopalnię srebra w Olkuszu, Maczugę Herkulesa koło Pieskowej Skały
- określa cechy bohaterów utworu
- wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu
- rozpoznaje czytany utwór jako legendę i wskazuje w nim charakterystyczne cechy legendy

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- wyjaśnia znaczenie powiedzeń: Co nagle, to po diable; Jak się człowiek śpieszy, to się diabeł cieszy
- samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny szczegółowy plan wydarzeń, unikając powtórzeń

Co się zdarzyło w karczmie Rzym?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta wiersz głośno
- definiuje wers, strofę i rym
- wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze
- rozróżnia wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne
- odtwarza fragment wiersza z pamięci

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta wiersz głośno, wyraźnie
- wymienia bohaterów utworu
- przedstawia miejsce i czas wydarzeń
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze
- wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne
- wskazuje w tekście wiersza wersy, strofy i rymy
- wygłasza z pamięci fragment wiersza

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa
- określa temat utworu
- prezentuje bohaterów utworu
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne
- określa 2–3 cechy pana Twardowskiego
- wygłasza z pamięci fragment wiersza w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa cechy bohaterów utworu i ich relacje
- wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu
- deklamuje fragment wiersza, odpowiednio modulując głos i oddając nastrój utworu
- wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o panu Twardowskim

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- prezentuje informacje o autorze utworu
- porównuje legendę o panu Twardowskim z utworem Adama Mickiewicza Pani Twardowska

Niezwykłe spotkanie

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno i cicho
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze
- rozróżnia wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych
- przedstawia bohaterów utworu
- przedstawia miejsce i czas wydarzeń
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze
- wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne
- określa 2–3 cechy Złotego Kaczora

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa cechy Złotego Kaczora, uwzględniając jego sposób mówienia
- wyraża swoją opinię o Złotym Kaczorze i jego zachowaniu

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- wyszukuje w bibliotece lub internecie legendę o Złotej Kaczce
- opowiada legendę o Złotej Kaczce

Teatralne czary

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta wiersz głośno
- definiuje podmiot liryczny w wierszu
- określa, czym jest wers, strofa, rym
- wyjaśnia pojęcie adresata utworu

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta wiersz głośno, wyraźnie
- przedstawia podmiot liryczny w wierszu
- wskazuje w tekście wiersza wersy, strofy i rymy
- wskazuje wers, w którym znajduje się zwrot do adresata utworu

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa
- określa temat wiersza
- określa adresata utworu
- określa podmiot liryczny
- wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opisuje adresata utworu
- przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór

Wymagania wykraczające
(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- wypowiada się o swoich wrażeniach z ostatnio obejrzanego przedstawienia teatralnego
- wymyśla sposoby wykorzystania różnych przedmiotów codziennego użytku w teatrze

Kto pracuje w teatrze?

Wymagania konieczne
(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wymienia osoby tworzące spektakl teatralny

Wymagania podstawowe
(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- przedstawia osoby tworzące spektakl teatralny i opisuje ich pracę
- przedstawia 2–3 zasady kulturalnego zachowania się w teatrze

Wymagania rozszerzające
(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- określa cechy osób wykonujących zawody związane z teatrem
- opowiada w kilku zdaniach o swojej wizycie w teatrze, używając słownictwa związanego z teatrem

Wymagania dopełniające
(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- określa cechy osób wykonujących zawody związane z teatrem

- opowiada w ciekawy sposób o swojej wizycie w teatrze, swobodnie używając słownictwa związanego z teatrem

- przedstawia zasady kulturalnego zachowania się w teatrze

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- wymienia kilka nazwisk współczesnych twórców teatralnych

Przygotowujemy inscenizację „Legendy o warszawskim Bazyliisku”

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno z podziałem na role
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze
- rozróżnia wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne
- określa, czym jest dramat
- zapisuje plan ramowy wydarzeń

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych
- przedstawia bohaterów utworu
- przedstawia miejsce i czas wydarzeń
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze
- wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne
- wskazuje tekst główny i tekst poboczny
- redaguje plan ramowy wydarzeń

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne
- opisuje w 2–3 zdaniach Bazyliiska
- określa cechy dramatu
- rozwija plan ramowy wydarzeń w plan szczegółowy

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa cechy bohaterów utworu
- opisuje Bazyliżka
- wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu
- określa cechy dramatu (tekst główny, tekst poboczny)
- redaguje poprawny szczegółowy plan wydarzeń

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- prezentuje informacje o autorce utworu
- pracując w grupie, planuje scenografię, rekwizyty, kostiumy, ruch sceniczny
- pracując w grupie, przygotowuje inscenizację przedstawienia „Legenda o warszawskim Bazyliżku”

Podsumowanie wiadomości z rozdziału 4.

Ruszamy w podróż do baśniowej krainy

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wymienia kolory znajdujące się na obrazie
- wymienia przedmioty i postacie występujące na obrazie

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- przedstawia elementy realistyczne i fantastyczne występujące na obrazie
- określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- określa dominujące na obrazie kolory
- opisuje sytuację przedstawioną na obrazie
- określa nastrój, jaki wywołuje obraz

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- opisuje umieszczone na obrazie przedmioty oraz postacie realistyczne i fantastyczne
- opisuje pierwszy i drugi plan obrazu

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź
- omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
- wyjaśnia związek między obrazem a tytułem rozdziału

Dobroć nagrodzona

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno i cicho
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze
- rozróżnia wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne
- określa, czym jest baśń
- zapisuje ramowy plan wydarzeń

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych
- przedstawia bohaterów utworu
- przedstawia miejsce i czas wydarzeń
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze
- wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne
- wymienia charakterystyczne cechy baśni

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, z podziałem na role
- określa narratora utworu
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne
- określa 2–3 cechy głównej bohaterki utworu
- wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy baśni
- redaguje ramowy plan wydarzeń

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze

- określa cechy bohaterów utworu
- wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu
- rozpoznaje czytany utwór jako baśń i wskazuje w nim charakterystyczne cechy baśni
- przedstawia morał płynący z baśni o Kopciuszku

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- prezentuje informacje o autorze utworu
- wyjaśnia przyczyny popularności baśni o Kopciuszku

„Nie pomoże dobra wróżka...”

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno z podziałem na role
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze
- rozróżnia tekst główny i poboczny

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych
- przedstawia bohaterów utworu
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze
- wskazuje dialog i monolog
- wskazuje elementy plakatu teatralnego

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa cechy bohaterów utworu
- odczytuje humorystyczny charakter utworu
- odczytuje informacje z plakatu teatralnego
- określa cechy dramatu (podział na akty i sceny)

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze

- wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu
- przedstawia morał płynący z przedstawienia
- planuje grę aktorską i projektuje dekoracje, kostiumy, rekwizyty do przedstawienia
- określa cechy dramatu (tekst główny, tekst poboczny, podział na akty i sceny)

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- prezentuje informacje o autorze utworu
- przygotowuje plakat teatralny do szkolnego przedstawienia dowolnej baśni
- pracując w grupie, przygotowuje inscenizację Kopciuszka

Jak napisać zaproszenie?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wymienia najważniejsze elementy zaproszenia
- redaguje zaproszenie w sposób ustny

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- redaguje zaproszenie według wzoru
- poprawnie zapisuje datę i miejsce wydarzenia

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- redaguje zaproszenie
- stosuje zwroty do adresata i charakterystyczne sformułowania

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- redaguje pisemnie zaproszenie, uwzględniając konieczne elementy
- w wypowiedzi pisemnej stosuje odpowiednią kompozycję i układ graficzny

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje zaproszenie i nadaje mu ciekawą formę graficzną

Jaką funkcję pełni przymiarek?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wskazuje przyimki wśród innych części mowy

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- wyszukuje przyimki w tekście
- wskazuje wyrażenia przyimkowe

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- rozpoznaje wyrażenia przyimkowe

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- określa znaczenie przyimków w zdaniu
- rozróżnia wyrażenia przyimkowe wskazujące na miejsce i wskazujące na czas

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- redaguje tekst z wykorzystaniem wyrażeń przyimkowych

W świecie baśni

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wymienia tytuły znanych baśni
- rozpoznaje najbardziej znanych bohaterów baśni
- wymienia najbardziej znanych autorów baśni: H.Ch. Andersena, braci Grimm, Ch. Perrault

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- opowiada swoją ulubioną baśń
- opisuje magiczny przedmiot i jego właściwości

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- prezentuje najbardziej znanych bohaterów baśni: H.Ch. Andersena, braci Grimm, Ch.

Perrault

- opisuje magiczne przedmioty i ich właściwości

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- prezentuje najbardziej znanych autorów baśni: H.Ch. Andersena, braci Grimm, Ch. Perrault i ich twórczość

- opowiada w ciekawy sposób ulubioną baśń

- redaguje opis magicznego przedmiotu

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- przygotowuje pytania i zadania dla uczestników szkolnego konkursu czytelniczego „W świecie baśni”

Wędrówka pełna przygód

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze
- rozróżnia wydarzenia realistyczne i fantastyczne
- określa, czym jest baśń

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno i cicho
- przedstawia bohaterów utworu
- przedstawia miejsce i czas wydarzeń
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze
- wskazuje wydarzenia realistyczne i fantastyczne
- wymienia charakterystyczne cechy baśni

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho
- określa narratora utworu
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne
- określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu
- wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy baśni

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa cechy bohaterów utworu
- wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu
- rozpoznaje czytany utwór jako baśń i wskazuje w nim charakterystyczne cechy baśni

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- prezentuje informacje o autorach utworu
- rysuje ilustracje do baśni i przygotowuje teatrzyk kamishibai

Jaką funkcję pełni spójnik?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wskazuje spójniki wśród innych części mowy

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- wyszukuje spójniki w tekście

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- uzupełnia wypowiedź pisemną odpowiednimi spójnikami

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- określa znaczenie spójników w zdaniu

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- redaguje tekst z wykorzystaniem spójników

Wielkie problemy z małym przecinkiem

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wymienia zasady użycia przecinka przed spójnikami

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- stosuje zasady użycia przecinka przed podanymi spójnikami

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- stosuje przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- poprawnie interpunkcyjnie zapisuje tekst

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- bezbłędnie zapisuje tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)

Chciwość nie popłaca

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze
- nazywa wydarzenia realistyczne i fantastyczne
- nazywa baśń

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno i cicho
- przedstawia bohaterów utworu
- przedstawia miejsce i czas wydarzeń
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze
- wskazuje wydarzenia realistyczne i fantastyczne
- wymienia charakterystyczne cechy baśni

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho

- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne
- określa 2–3 cechy bohaterów utworu
- wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy baśni

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa cechy bohaterów utworu
- wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu
- rozpoznaje czytany utwór jako baśń i wskazuje w nim charakterystyczne cechy baśni
- przedstawia morał płynący z baśni o rybaku i złotej rybce

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- prezentuje informacje o autorze utworu
- rysuje ilustrację do baśni i przygotowuje teatrzyk kamishibai

Jak napisać opowiadanie?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- określa, czym jest opowiadanie i wymienia jego części
- opowiada ustnie, zachowując kolejność wydarzeń
- redaguje opowiadanie na podstawie historyjki obrazkowej

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- opowiada ustnie, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję wypowiedzi
- redaguje początek opowiadania na podany temat
- redaguje opowiadanie zgodnie z planem

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- redaguje opowiadanie, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- redaguje opowiadanie twórcze

- w wypowiedzi pisemnej stosuje odpowiednią kompozycję
- w wypowiedzi pisemnej wydziela akapity

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawne i wyczerpujące opowiadanie twórcze, unikając powtórzeń

Dobroć nagrodzona

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze
- rozróżnia wydarzenia realistyczne i fantastyczne
- definiuje baśń

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno i cicho
- przedstawia bohaterów utworu
- przedstawia miejsce i czas wydarzeń
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze
- wskazuje wydarzenia realistyczne i fantastyczne
- wymienia charakterystyczne cechy baśni

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne
- określa 2–3 cechy bohaterów utworu
- wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy baśni

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa cechy bohaterów utworu

- wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu
- rozpoznaje czytany utwór jako baśń i wskazuje w nim charakterystyczne cechy baśni
- przedstawia pouczenie wypływające z baśni o szewczyku

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- prezentuje informacje o autorze utworu
- redaguje opowiadanie, którego bohaterem jest postać z baśni

Ucieczka z krainy baśni

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno, z podziałem na role
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze
- rozróżnia wydarzenia realistyczne i fantastyczne
- definiuje baśń

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno i cicho
- przedstawia bohaterów utworu
- przedstawia miejsce i czas wydarzeń
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze
- wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne
- wymienia charakterystyczne cechy baśni

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne
- określa 2–3 cechy bohatera utworu
- wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy baśni

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze

- określa cechy bohatera utworu
- wyraża swoją opinię o bohaterze i jego zachowaniu
- rozpoznaje czytany utwór jako baśń i wskazuje w nim charakterystyczne cechy baśni
- rozpoznaje elementy rytmizujące utwór

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- pracując w grupie, redaguje baśń

Praktyka czyni mistrza

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wymienia zasady ortograficzne pisowni ch i h
- zapisuje poprawnie wyrazy z ch na końcu wyrazu

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- stosuje zasady ortograficzne pisowni ch i h
- poprawnie zapisuje wyrazy z h w środku wyrazu

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z h wymieniającym się na g, z, ż
- korzysta ze słownika ortograficznego

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- zapisuje poprawnie wyrazy z h niewymiennym

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia ch i h)
- samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego
- układa krótkie, zabawne historyjki, używając wyrazów z trudnością 121 ortograficzną

Powtórzenie wiadomości z rozdziału 5.

Co jest ważne w życiu?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wymienia kolory znajdujące się na obrazie
- nazywa postaci występujące na obrazie

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- prezentuje postacie przedstawione na obrazie
- określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- określa dominujące na obrazie kolory
- opisuje sytuację przedstawioną na obrazie

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- opisuje pierwszy i drugi plan obrazu
- opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie
- wyjaśnia, o czym może myśleć bohaterka obrazu

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź
- wyjaśnia związek tematyki obrazu z tytułem rozdziału
- omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch

Magiczne słowa

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno
- nazywa zwroty grzecznościowe

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno i cicho
- posługuje się zwrotami grzecznościowymi

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie
- poznając nową osobę, przedstawia się w kilku zdaniach

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo
- wyjaśnia, jak rozumie sformułowanie słowa stanowią klucz do ludzi

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- wyjaśnia znaczenie terminów: bon ton, taktowny, kindersztuba, savoir-vivre

Zabawa na łące

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta wiersz głośno
- definiuje podmiot liryczny
- określa, czym jest wers, rym
- wyjaśnia pojęcie adresata utworu

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta wiersz głośno, wyraźnie
- przedstawia podmiot liryczny w wierszu
- wskazuje w tekście wiersza wersy i rymy

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa
- określa temat wiersza
- określa adresata utworu
- określa podmiot liryczny
- wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację

- opisuje adresata utworu
- przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór
- określa nastrój utworu

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- prezentuje informacje o autorze wiersza

Jak przygotować podziękowanie?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- określa, czym jest forma podziękowania i wymienia jego najważniejsze elementy
- redaguje ustne podziękowanie w określonej sytuacji

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- redaguje podziękowanie według wzoru
- poprawnie zapisuje datę i miejsce wydarzenia

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- redaguje podziękowanie
- stosuje zwroty grzecznościowe

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- redaguje pisemne podziękowanie, uwzględniając konieczne elementy
- stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję i układ graficzny

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje podziękowanie

Gdy ludzie się różnią...

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno

- wymienia bohaterów utworu
- wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno i cicho
- przedstawia bohaterów utworu
- przedstawia miejsce i czas wydarzeń
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie
- określa narratora utworu
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa cechy bohaterów utworu i ich relacje
- wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu
- porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- proponuje inny tytuł dla fragmentu tekstu

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- samodzielnie korzysta ze słownika języka polskiego

Mogę przeciwstawić się przemocy

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno i cicho
- przedstawia bohaterów utworu
- przedstawia miejsce i czas wydarzeń
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho
- określa narratora utworu
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa cechy bohaterów utworu i ich relacje
- wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu
- porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- pracując w grupie, ustala zasady, których przestrzeganie sprawi, że każdy będzie się czuł w szkole bezpiecznie

Jak rozwiązywać konflikty?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno, z podziałem na role
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno i cicho
- przedstawia bohaterów utworu

- przedstawia miejsce i czas wydarzeń
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze
- wskazuje postacie oraz wydarzenia rzeczywiste i fantastyczne

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie
- określa narratora utworu
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu
- określa postacie oraz wydarzenia rzeczywiste i fantastyczne
- pracując w grupie, redaguje podziękowanie w imieniu Ikukiego

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa cechy bohaterów utworu i ich relacje
- wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu
- porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi
- pisze samodzielnie podziękowanie w imieniu Ikukiego

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje opowiadanie twórcze o dalszych losach bohaterów

Jak Karol Lew przeżywał stratę brata?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze
- nazywa uczucia: smutek, rozpacz, żal, samotność, tęsknota

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno i cicho
- przedstawia bohaterów utworu

- przedstawia miejsce i czas wydarzeń
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho
- określa narratora utworu
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa 2–3 cechy bohaterów utworu
- używa 2–3 nazw uczuć w notatce

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa cechy bohaterów utworu i ich relacje
- wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu
- używa w notatce nazw uczuć: smutek, rozpacz, żal, samotność, tęsknota

Wymagania

wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- prezentuje informacje o autorce utworu
- samodzielnie, poprawnie pod względem językowym i ortograficznym, opisuje fantastyczną krainę Nangijalę

Jak zapisać rozmowę?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wskazuje dialog w tekście literackim

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- uzupełnia dialog odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- prowadzi rozmowy na zadany temat
- dobiera synonimy do czasowników: powiedzieć, mówić

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- redaguje dialog na określony temat
- poprawnie zapisuje rozmowę

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje dialog, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne

W Polsce polkę tańczy Polka, czyli o pisowni wielką i małą literą

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wymienia zasady ortograficzne pisowni wielką literą nazw państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów
- wymienia zasady pisowni małą literą nazw mieszkańców miast, dzielnic, wsi

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- stosuje zasady ortograficzne pisowni wielką literą nazw państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów
- stosuje zasady pisowni małą literą nazw mieszkańców miast, dzielnic, wsi

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- poprawnie zapisuje nazwy państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów
- korzysta ze słownika ortograficznego

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- poprawnie zapisuje małą literą przymiotniki utworzone od nazw własnych

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia małą i wielką literą)

Lubię czytać komiksy

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- odczytuje dialogi w dymkach
- wskazuje charakterystyczne cechy komiksu

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta komiks
- wskazuje 2–3 charakterystyczne cechy komiksu

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- opowiada treść komiksu
- wskazuje charakterystyczne cechy komiksu

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- odczytuje uczucia i emocje przedstawione na rysunkach

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- tworzy własny komiks z poznanymi bohaterami

Jak kot stał się lekarstwem na nerwy?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno, z podziałem na role
- wskazuje bohatera utworu
- wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno i cicho
- przedstawia bohatera utworu
- przedstawia miejsce i czas wydarzeń
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho
- określa narratora utworu
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa cechy bohatera utworu
- wyraża swoją opinię o bohaterze i jego zachowaniu
- wyjaśnia, co oznacza określenie praktyczny
- przedstawia swoje sposoby radzenia sobie ze stresem

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje opowiadanie twórcze o dalszych losach bohatera

Jak rozpoznać orzeczenie i podmiot?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- podaje nazwy głównych części zdania

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- wskazuje podmiot jako wykonawcę czynności
- wskazuje orzeczenie jako określenie czynności lub stanu

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- wskazuje podmiot i orzeczenie w podanych zdaniach

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- rozpoznaje główne części zdania w tekście

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

Czym różni się zdanie od równoważnika zdania?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- określa, czym jest równoważnik zdania

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- odróżnia zdanie od równoważnika zdania

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- przekształca równoważniki zdania w zdania

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- przekształca zdania w równoważniki zdania

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

Rozwiązujemy problemy z przecinkiem

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wymienia zasady użycia przecinka w zdaniu
- wymienia spójniki, przed którymi należy postawić przecinek
- wymienia spójniki, przed którymi nie należy stawiać przecinka

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- stosuje zasady użycia przecinka w zdaniu
- stawia przecinek między wyrazami stanowiącymi wyliczenie

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- poprawnie oddziela przecinkiem zdania składowe, stawiając przecinek przed spójnikami: ale, lecz, czyli, bo, więc, a

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- stosuje przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- bezbłędnie zapisuje tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)

Powtórzenie wiadomości z rozdziału 6.

Gdybym znalazł się w takim miejscu...

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wymienia kolory znajdujące się na obrazie
- nazywa postaci i elementy występujące na obrazie

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- prezentuje postacie i elementy przedstawione na obrazie
- określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- określa dominujące na obrazie kolory, źródło światła, ruch
- opisuje sytuację przedstawioną na obrazie
- określa nastrój, jaki wywołuje obraz

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- opisuje pierwszy i drugi plan obrazu
- opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie
- opisuje sposób przedstawienia zjawisk przyrody: wiatru, chmur, deszczu
- opisuje umieszczone na obrazie elementy realistyczne i fantastyczne

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź
- omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
- układa krótkie opowiadanie o wydarzeniach rozgrywających się w miejscu przedstawionym na obrazie

Pragnienia a potrzeby

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno i cicho
- przedstawia bohaterów utworu
- przedstawia miejsce i czas wydarzeń
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho
- określa narratora utworu
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa cechy bohaterów utworu
- wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu
- porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje opowiadanie twórcze o dalszych losach bohatera

Zatopić się w marzeniach

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta wiersz głośno
- określa, czym jest podmiot liryczny
- definiuje wersy i rymy
- wyjaśnia pojęcie adresata utworu

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta wiersz głośno, wyraźnie
- przedstawia bohatera wiersza
- wskazuje w tekście wiersza wersy i rymy

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa
- określa temat wiersza
- wyjaśnia, dlaczego poeta nazywa bohatera marzycielem
- wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację
- przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór
- określa nastrój utworu
- wyraża swoją opinię o bohaterze wiersza
- porównuje doświadczenia bohatera z własnymi
- wypowiada się na temat swoich marzeń

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- prezentuje informacje o autorze wiersza
- samodzielnie korzysta ze słownika języka polskiego
- używa zwrotów: zatopić się w marzeniach, uciekać w świat marzeń, marzyć na jawie

Zaginął pies! Jak napisać ogłoszenie?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- określa, czym jest ogłoszenie i wymienia jego najważniejsze elementy

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- redaguje ogłoszenie według wzoru
- poprawnie zapisuje datę i miejsce wydarzenia

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- redaguje ogłoszenie
- pisze krótko, zwięźle i konkretnie
- podaje informacje kontaktowe

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- redaguje pisemnie ogłoszenie, uwzględniając jego konieczne elementy
- w wypowiedzi pisemnej stosuje odpowiednią kompozycję i układ graficzny

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje ogłoszenie

Kiedy marzenia się spełniają?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta utwór głośno
- definiuje pojęcie podmiotu lirycznego i adresata utworu
- określa, czym jest wers, rym, refren

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta utwór głośno, wyraźnie
- przedstawia podmiot liryczny
- wskazuje w tekście wersy i rymy
- wskazuje wers, w którym znajduje się zwrot do adresata utworu
- wskazuje w utworze refren

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta utwór, podkreślając głosem ważne słowa
- określa temat utworu
- określa adresata utworu

- określa podmiot liryczny
- wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór
- wyszukuje w tekście radę, jakiej udziela osoba mówiąca

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opisuje adresata utworu
- przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór
- określa nastrój utworu
- wyszukuje w tekście rady, jakich udziela osoba mówiąca

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- odpowiada pisemnie na pytania zawarte w piosence: Dokąd biegą sny, gdy mija noc? Gdzie czekają, aż je znajdzie ktoś?

Marzenia się spełniają

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno
- wymienia bohaterów tekstu
- wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w tekście

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno i cicho
- przedstawia bohaterów utworu
- przedstawia miejsce i czas wydarzeń
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho
- określa temat artykułu
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w tekście artykułu
- korzystając z podanego słownictwa, redaguje wypowiedź pisemną na temat przedstawiony w artykule

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- zbiera informacje i opowiada o działalności Fundacji Mam Marzenie
- zbiera informacje i sporządza notatkę do gazetki szkolnej na temat: „Wolontariat w naszej szkole”

Ciekawe pomysły

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno, z podziałem na role
- wymienia bohaterów utworu
- wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta głośno i cicho
- przedstawia bohaterów utworu
- przedstawia miejsce i czas wydarzeń
- formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho
- określa narratora utworu
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa 2–3 cechy bohaterów utworu

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- określa cechy bohaterów utworu
- wyraża swoją opinię o bohaterach, ich zachowaniu i prezentowanych pomysłach

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- wyszukuje w bibliotece lub Internecie informacje o wynalazku, który miał szczególne znaczenie dla ludzi, oraz przygotowuje na ten temat notatkę

Spotkanie z lekturą „Kajko i Kokosz. Szkoła latania”

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- odczytuje dialogi w dymkach
- wymienia bohaterów komiksu
- wskazuje charakterystyczne cechy komiksu

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta komiks
- przedstawia bohaterów komiksu
- wskazuje 2–3 charakterystyczne cechy komiksu
- przedstawia miejsce i czas wydarzeń

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- określa 2–3 cechy bohaterów komiksu
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w komiksie
- wskazuje charakterystyczne cechy komiksu

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w komiksie
- opisuje magiczne przedmioty
- odczytuje uczucia i emocje przedstawione na rysunkach

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- prezentuje informacje o autorze komiksu
- wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w komiksie, odwołując się do znajomości całej lektury

Marzenie o lataniu

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- odczytuje dialogi w dymkach
- wskazuje charakterystyczne cechy komiksu

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta komiks
- przedstawia bohaterów komiksu
- przedstawia miejsce i czas wydarzeń
- wskazuje 2–3 charakterystyczne cechy komiksu

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- określa 2–3 cechy bohaterów komiksu
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w komiksie
- układa ramowy plan wydarzeń
- wskazuje charakterystyczne cechy komiksu

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w komiksie
- opisuje magiczne przedmioty
- odczytuje uczucia i emocje przedstawione na rysunkach
- układa szczegółowy plan wydarzeń

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- rysuje własny komiks o zabawnym wydarzeniu

Lubię czytać komiksy

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- rozpoznaje najbardziej znanych bohaterów komiksów
- podaje tytuł swojego ulubionego komiksu
- wskazuje charakterystyczne cechy komiksu

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- wymienia najbardziej znanych bohaterów komiksów
- przedstawia w 2–3 zdaniach swój ulubiony komiks
- wymienia najbardziej znanych autorów komiksów
- wskazuje 2–3 charakterystyczne cechy komiksu

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- określa początki sztuki komiksowej w Polsce
- przedstawia najbardziej znanych autorów komiksów
- przedstawia swój ulubiony komiks
- wskazuje charakterystyczne cechy komiksu
- notuje w dowolnej formie najważniejsze informacje

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- prezentuje początki sztuki komiksowej w Polsce i na świecie
- prezentuje najbardziej znanych autorów komiksów
- prezentuje ulubiony komiks
- określa charakterystyczne cechy komiksu
- sporządza notatkę

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- wyszukuje w bibliotece lub Internecie informacje o pierwszych polskich komiksach

Od marynarzy do rycerzy

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- czyta głośno, z podziałem na role

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- rozpoznaje charakterystyczne cechy wywiadu

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- notuje rady dla początkujących twórców komiksów

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- układa pytania do wywiadu

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- wyjaśnia pisemnie, jak rozumie ostatnie dwa zdania wypowiedzi Janusza Christy

Jak odróżnić zdanie pojedyncze od złożonego?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- odróżnia zdanie pojedyncze od zdania złożonego

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- wskazuje zdania składowe w zdaniu złożonym

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- układa zdania złożone ze zdań pojedynczych

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- stosuje odpowiednie spójniki, łącząc zdania pojedyncze w zdanie złożone

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

Czym różni się zdanie nierozwinięte od zdania rozwiniętego?

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od zdania pojedynczego rozwiniętego

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- wskazuje grupę podmiotu i grupę orzeczenia w zdaniu pojedynczym rozwiniętym

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- rozwija zdania nierozwinięte w zdania rozwinięte

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- buduje zdania pojedyncze rozwinięte

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

Przecinek w zdaniu złożonym

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wymienia zasady użycia przecinka w zdaniu
- wymienia spójniki, przed którymi należy postawić przecinek
- wymienia spójniki, przed którymi nie należy stawiać przecinka

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- stosuje zasady użycia przecinka w zdaniu

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- poprawnie oddziela przecinkiem zdania składowe

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- stosuje przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- bezbłędnie zapisuje tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)

Marzę, by w przyszłości być...

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- odczytuje dialogi w dymkach
- wymienia bohatera komiksu
- wskazuje charakterystyczne cechy komiksu

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czyta komiks
- przedstawia bohatera komiksu i jego marzenia
- przedstawia miejsce i czas wydarzeń
- wskazuje 2–3 charakterystyczne cechy komiksu

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- określa 2–3 cechy bohatera komiksu
- przedstawia marzenia bohatera komiksu
- opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w komiksie
- wskazuje charakterystyczne cechy komiksu

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- określa cechy bohatera komiksu
- opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w komiksie
- odczytuje uczucia i emocje przedstawione na rysunkach
- wypowiada się na temat własnych marzeń

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- przedstawia w dowcipny sposób na kilku rysunkach swoje marzenia
- samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje opowiadanie twórcze zatytułowane „Gdybym został Supermanem...”

Wakacje tuż, tuż...

Wymagania konieczne

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wymienia kolory znajdujące się na obrazie
- wymienia postaci występujące na obrazie

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- prezentuje postacie przedstawione na obrazie
- określa czas i miejsce przedstawione na obrazie

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- określa dominujące na obrazie kolory, źródło światła
- opisuje sytuację przedstawioną na obrazie
- określa nastrój, jaki wywołuje obraz

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- opisuje pierwszy i drugi plan obrazu
- opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie
- opisuje pejzaż i ukazane na obrazie postacie

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź
- omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
- wymyśla i opowiada historię, która mogłaby się wydarzyć w miejscu ukazanym na obrazie

Matematyka

Dział I – Liczby naturalne – część 1

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

- 1.odczytuje współrzędne punktów zaznaczonych na osi liczbowej (proste przypadki)
- 2.odczytuje i zapisuje słownie liczby zapisane cyframi (w zakresie 1 000 000)
- 3.zapisuje cyframi liczby podane słowami (w zakresie 1 000 000)
- 4.dodaje liczby bez przekraczania progu dziesiątkowego
- 5.odejmuje liczby w zakresie 100 bez przekraczania progu dziesiątkowego
- 6.mnoży liczby jednocyfrowe
- 7.dzieli liczby dwucyfrowe przez liczby jednocyfrowe (w zakresie tabliczki mnożenia)
- 8.rozwija elementarne zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania, odejmowania, mnożenia

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli:

- 1.zaznacza podane liczby naturalne na osi liczbowej
- 2.odczytuje i zapisuje słownie liczby zapisane cyframi

- 3.zapisuje cyframi liczby podane słowami, zapisuje słownie i cyframi kwoty złożone z banknotów i monet o podanych nominałach
- 4.dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100 z przekraczaniem progu dziesiętkowego
- 5.stosuje prawa łączności i przemienności dodawania (mnożenia)
- 6.oblicza składnik, gdy jest podana suma i drugi składnik (w zakresie 100)
- 7.oblicza odjemną, gdy jest podany odjemnik i różnica (w zakresie 100)
- 8.oblicza odjemnik, gdy jest podana odjemna i różnica (w zakresie 100)
- 9.oblicza jeden czynnik, gdy dany jest drugi czynnik i iloczyn (w zakresie 100)
- 10.oblicza dzielną, gdy dane są dzielnik i iloraz (w zakresie 100)
- 11.oblicza dzielnik, gdy dane są dzielna i iloraz (w zakresie 100)
- 12.wymienia dzielniki danej liczby dwucyfrowej
- 13.wykonuje dzielenie z resztą (w zakresie 100)
- 14.rozwija elementarne zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia lub dzielenia z resztą
- 15.dzieli liczbę dwucyfrową przez liczbę jednocyfrową (w zakresie 100)

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli:

- 1.dodaje i odejmuje w pamięci liczby naturalne z przekraczaniem progu dziesiętkowego
- 2.mnoży w pamięci liczby jednocyfrowe przez liczby dwucyfrowe (w zakresie 100)
- 3.rozwija zadania z wykorzystaniem mnożenia i dzielenia

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli:

- 1.ustala jednostkę na osi liczbowej na podstawie podanych współrzędnych punktów
- 2.rozwija nietypowe zadania tekstowe

Dział II – Liczby naturalne – część 2

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

- 1.zamienia jednostki czasu (godziny na minuty, minuty na sekundy, kwadranse na minuty, godziny na kwadranse)
- 2.zapisuje słownie godziny przedstawione na zegarze
- 3.oblicza upływ czasu, np. od 12.30 do 12.48
- 4.zna cyfry rzymskie (I, V, X)
- 5.zapisuje cyframi rzymskimi liczby naturalne (do 12) zapisane cyframi arabskimi
- 6.podaje czas trwania roku zwykłego i roku przestępnego (liczbę dni)
- 7.spośród podanych liczb wybiera liczby podzielne przez 10, przez 5, przez 2
- 8.przedstawia drugą i trzecią potęgę za pomocą iloczynu takich samych czynników
- 9.oblicza wartości dwudziałaniowych wyrażeń arytmetycznych

- 10.mnoży i dzieli liczby zakończone zerami przez liczby jednocyfrowe
- 11.szacuje wynik dodawania dwóch liczb dwu- lub trzycyfrowych

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli:

- 1.oblicza upływ czasu, np. od 14.29 do 15.25
- 2.zapisuje cyframi rzymskimi liczby naturalne (do 39) zapisane cyframi arabskimi
- 3.zapisuje daty z wykorzystaniem cyfr rzymskich
- 4.rozwija elementarne zadania tekstowe z wykorzystaniem obliczeń kalendarzowych i zegarowych
- 5.przypisuje podany rok do odpowiedniego stulecia
- 6.oblicza kwadrat i sześcian liczby naturalnej
- 7.zapisuje iloczyn takich samych dwóch lub trzech czynników za pomocą potęgi
- 8.podaje przykłady liczb podzielnych przez 10, przez 5, przez 2
- 9.wybiera spośród podanych liczb liczby podzielne przez 9, przez 3
- 10.mnoży i dzieli liczby z zerami na końcu
- 11.oblicza wartości trójdziałaniowych wyrażeń arytmetycznych
- 12.szacuje wynik odejmowania dwóch liczb (dwucyfrowych, trzycyfrowych)
- 13.szacuje wynik mnożenia dwóch liczb

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli:

- 1.wykonuje obliczenia zegarowe i kalendarzowe
- 2.zapisuje cyframi arabskimi liczby do 39 zapisane cyframi rzymskimi
- 3.rozwija zadania z zastosowaniem cech podzielności przez 10, przez 5, przez 2
- 4.oblicza wartości wielodziałaniowych wyrażeń arytmetycznych
- 5.rozwija typowe zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia i dzielenia liczb zakończonych zerami

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli:

- 1.wyznacza liczbę naturalną, znając jej kwadrat, np. 25, 49
- 2.oblicza wartość wielodziałaniowego wyrażenia arytmetycznego
- 3.stosuje cechy podzielności przy wyszukiwaniu liczb spełniających dany warunek
- 4.rozwija zadania z zastosowaniem cech podzielności przez 9 i przez 3
- 5.rozwija nietypowe zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia i dzielenia liczb zakończonych

Zerami

Dział III – Działania pisemne

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

1. dodaje i odejmuje pisemnie liczby z przekraczaniem kolejnych progów dziesiątkowych
2. mnoży pisemnie liczbę wielocyfrową przez liczbę jednocyfrową
3. rozwiązuje elementarne zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania pisemnego
4. rozwiązuje elementarne zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia liczby wielocyfrowej przez liczbę jednocyfrową

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli:

1. mnoży pisemnie przez liczby dwucyfrowe
2. mnoży pisemnie liczby zakończone zerami
3. dzieli pisemnie liczby wielocyfrowe przez liczby jednocyfrowe
4. sprawdza poprawność wykonanych działań

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli:

1. mnoży pisemnie liczby wielocyfrowe
2. korzysta z obliczeń pisemnych do wyznaczenia odjemnej, gdy są podane odjemnik i różnica
3. korzysta z obliczeń pisemnych do wyznaczenia odjemnika, gdy są podane odjemna i różnica
4. rozwiązuje typowe zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania, odejmowania i mnożenia przez liczby jednocyfrowe sposobem pisemnym

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli:

1. rozwiązuje nietypowe zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania sposobem pisemnym
2. rozwiązuje nietypowe zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia sposobem pisemnym

Dział IV – Figury geometryczne – część 1

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

1. rozpoznaje podstawowe figury geometryczne: punkt, odcinek, prostą
2. wskazuje punkty należące do odcinka i do prostej
3. wskazuje na rysunku proste i odcinki prostopadłe oraz równoległe

- 4.rysuje odcinek o podanej długości
- 5.rozróżnia wśród czworokątów prostokąty i kwadraty
- 6.rysuje prostokąty, których wymiary są wyrażone taką samą jednostką
- 7.rysuje kwadraty o podanych wymiarach
- 8.rysuje przekątne prostokątów
- 9.wyróżnia wśród innych figur wielokąty i podaje ich nazwy
- 10.wymienia różne jednostki długości
- 11.oblicza obwód wielokąta, którego długości boków są wyrażone taką samą jednostką
- 12.wybiera spośród podanych figur te, które mają oś symetrii
- 13.wskazuje środek, promień i średnicę koła i okręgu
- 14.rysuje okrąg i koło o danym promieniu i o danej średnicy
- 15.rysuje odcinek o podanej długości w podanej skali

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli:

- 1.rysuje prostą równoległą i prostą prostopadłą do danej prostej
- 2.rozwija elementarne zadania z wykorzystaniem własności boków i kątów prostokąta i kwadratu
- 3.podaje liczbę przekątnych w wielokącie
- 4.zamienia jednostki długości, np. metry na centymetry, centymetry na milimetry
- 5.rysuje osie symetrii figury
- 6.podaje zależność między promieniem a średnicą koła i okręgu
- 7.oblicza wymiary figur geometrycznych i obiektów w skali wyrażonej niewielkimi liczbami naturalnymi
- 8.oblicza w prostych przypadkach rzeczywistą odległość na podstawie mapy ze skalą mianowaną

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli:

- 1.rysuje odcinek równoległy i odcinek prostopadły do danego odcinka
- 2.wymienia własności boków i kątów prostokąta i kwadratu
- 3.rysuje wielokąty spełniające określone warunki
- 4.oblicza długość boku prostokąta przy danym obwodzie i drugim boku
- 5.rysuje figurę mającą dwie osie symetrii
- 6.oblicza rzeczywiste wymiary obiektów, znając ich wymiary w podanej skali

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli:

- 1.rozwija nietypowe zadania tekstowe z wykorzystaniem własności wielokątów, koła i okręgu

2. rysuje figurę symetryczną z zadanymi osiami symetrii
3. dobiera skalę do narysowanych przedmiotów
4. wyznacza rzeczywistą odległość między obiektami na planie i na mapie, posługując się skalą mianowaną i liczbową

Dział V – Ułamki zwykłe

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

1. wskazuje i nazywa: licznik, mianownik, kreskę ułamkową
2. odczytuje i zapisuje ułamki zwykłe (słownie i cyframi)
3. porównuje ułamki zwykłe o jednakowych mianownikach
4. przedstawia ułamek właściwy w postaci ilorazu
5. zapisuje iloraz w postaci ułamka zwykłego
6. rozszerza i skraca ułamek zwykły przez podaną liczbę
7. dodaje i odejmuje ułamki zwykłe o jednakowych mianownikach bez przekraczania jedności

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli:

1. zamienia ułamki niewłaściwe na liczby mieszane
2. zamienia liczby mieszane na ułamki niewłaściwe
3. dodaje ułamki zwykłe do całości
4. odejmuje ułamki zwykłe od całości
5. rozwiązuje elementarne zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i z zastosowaniem odejmowania ułamków zwykłych o jednakowych mianownikach
6. mnoży ułamek zwykły przez liczbę naturalną bez przekraczania jedności

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli:

1. zaznacza na osi liczbowej ułamki zwykłe
2. dodaje lub odejmuje liczby mieszane o takich samych mianownikach
3. porównuje ułamki zwykłe o takich samych licznikach
4. rozwiązuje zadania, wykorzystując rozszerzanie i skracanie ułamków zwykłych
5. rozwiązuje zadania z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków zwykłych o jednakowych mianownikach oraz mnożenia ułamków zwykłych przez liczby naturalne

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli:

1. porównuje liczby mieszane i ułamki niewłaściwe

2.doprowadza ułamki do postaci nieskracalnej

Dział VI – Ułamki dziesiętne

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

- 1.odczytuje i zapisuje ułamek dziesiętny
- 2.dodaje i odejmuje ułamki dziesiętne sposobem pisemnym – proste przypadki
- 3.dodaje i odejmuje ułamki dziesiętne w pamięci – proste przypadki
- 4.mnoży i dzieli ułamki dziesiętne przez 10, 100, 1000 – proste przypadki (bez dopisywania dodatkowych zer)

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli:

- 1.porównuje ułamki dziesiętne
- 2.dodaje i odejmuje ułamki dziesiętne sposobem pisemnym
- 3.mnoży i dzieli ułamki dziesiętne przez 10, 100, 1000 (z dopisywaniem dodatkowych zer)
- 4.zamienia ułamek dziesiętny na ułamek zwykły (liczbę mieszaną), a ułamek zwykły (liczbę mieszaną) na ułamek dziesiętny – proste przypadki
- 5.rozwija elementarne zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków dziesiętnych
- 6.rozwija elementarne zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli:

- 1.zaznacza na osi liczbowej ułamki dziesiętne
- 2.porządkuje ułamki dziesiętne według podanych kryteriów
- 3.rozwija zadania z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków dziesiętnych
- 4.rozwija zadania z zastosowaniem mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000
- 5.zamienia jednostki długości i masy z wykorzystaniem ułamków dziesiętnych

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli:

- 1.zamienia ułamki zwykłe (liczby mieszane) na ułamki dziesiętne metodą rozszerzania
- 2.rozwija zadania tekstowe z zastosowaniem zamiany ułamków
- 3.rozwija nietypowe zadania z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków dziesiętnych

Dział VII – Figury geometryczne – część 2

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

- 1.mierzy i porównuje pola figur za pomocą kwadratów jednostkowych
- 2.wymienia podstawowe jednostki pola
- 3.wskazuje przedmioty, które mają kształt: prostopadłościanu, sześcianu, graniastosłupa, walca, stożka, kuli
- 4.wymienia podstawowe jednostki objętości

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli:

- 1.oblicza pole prostokąta i kwadratu, których wymiary są wyrażone tą samą jednostką
- 2.rozwija zadania tekstowe z zastosowaniem obliczania pola i obwodu prostokąta
- 3.opisuje prostopadłościan i sześcian, wskazując wierzchołki, krawędzie, ściany
- 4.opisuje graniastosłup, wskazując ściany boczne, podstawy, krawędzie, wierzchołki
- 5.mierzy objętość sześcianu sześcianem jednostkowym

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli:

- 1.oblicza pole prostokąta, którego wymiary podano w różnych jednostkach
- 2.szacuje wymiary oraz pole powierzchni określonych obiektów
- 3.rysuje figurę o danym polu
- 4.rysuje rzut sześcianu

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli:

- 1.oblicza obwód kwadratu przy danym polu
- 2.rozwija zadania tekstowe wymagające obliczenia pola kwadratu lub prostokąta
- 3.rysuje rzut prostopadłościanu i graniastosłupa
- 4.określa objętość prostopadłościanu za pomocą sześcianów jednostkowych
- 5.rozwija zadania tekstowe wymagające wyznaczenia objętości brył zbudowanych z sześcianów jednostkowych
- 6.porównuje własności graniastosłupa z własnościami ostrosłupa

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który – stosuje znane wiadomości i umiejętności w sytuacjach trudnych, nietypowych, złożonych.

Muzyka

Niedostateczny – otrzymuje uczeń tylko w sytuacjach wyjątkowych, który:

- mimo usilnych starań nauczyciela, wykazuje negatywny stosunek do przedmiotu oraz ma bardzo duże braki w zakresie podstawowych wymagań edukacyjnych dotyczących wiadomości i umiejętności przewidzianych dla klasy czwartej. Mimo pomocy nauczyciela nie potrafi i nie chce wykonać najprostszych poleceń wynikających z programu klasy czwartej. Nie prowadzi również zeszytu przedmiotowego. Nie wykazuje chęci poprawy.

Dopuszczający – otrzymuje uczeń, który:

- podejmuje próbę śpiewania hymnu narodowego oraz najprostszych piosenek w układzie zespołowym z akompaniamentem,
- wykonuje proste ćwiczenia z pomocą nauczyciela,
- z trudnością potrafi zagrać na instrumencie melodycznym (flecie lub dzwonkach) gamę, pojedyncze dźwięki,
- wymienia z pomocą nauczyciela niektóre terminy muzyczne,
- pod kierunkiem nauczyciela tworzy proste struktury rytmiczne,
- wymienia z pomocą nauczyciela nazwy siedmiu dźwięków gamy,
- wymienia z pomocą nauczyciela wartości rytmiczne nut i pauz.

Dostateczny – otrzymuje uczeń, który:

- śpiewa z pamięci hymn narodowy oraz wybrane dowolne piosenki w układzie zespołowym,
- odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej(nazwy siedmiu dźwięków gamy oraz ich położenie na pięciolinii, klucz wiolinowy, znaki graficzne pięciu wartości rytmicznych nut i pauz),
- gra na instrumentach ze słuchu i z wykorzystaniem nut (solo i w zespole) melodie, schematy rytmiczne , proste utwory i akompaniamenty,
- w grze na flecie lub dzwonkach popełnia (4-5) błędów,
- dobiera do piosenki najprostszy akompaniament perkusyjny,
- rozróżnia niektóre elementy muzyki,
- wymienia nazwy polskich tańców narodowych,
- wymienia nazwy instrumentów perkusyjnych,
- określa znaczenie niektórych terminów muzycznych,
- wymienia nazwy głosów ludzkich,
- opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów
- tworzy improwizacje wokalne i instrumentalne,
- odtwarza ruchem i gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne.

Dobry – otrzymuje uczeń, który:

- śpiewa rytmicznie hymn narodowy oraz kilka piosenek w układzie zespołowym,
- wykonuje zbiorowo akompaniament do piosenek,
- w grze na instrumentach fletu lub dzwonkach popełnia (2-3) błędy melodyczne i rytmiczne,
- tworzy improwizacje ruchowe do muzyki,
- wymienia niektóre terminy muzyczne i wyjaśnia ich znaczenie,
- rozpoznaje brzmienie kilku instrumentów muzycznych i poprawnie używa ich nazw,
- wymienia nazwy polskich tańców narodowych i prezentuje kroki taneczne wybranych tańców ludowych,
- rozróżnia niektóre elementy muzyki,
- wymienia nazwy głosów ludzkich oraz zespołów wykonawczych,
- odzwierciedla graficznie cechy muzyki i form muzycznych,
- tworzy proste struktury rytmiczne, ilustracje dźwiękowe, improwizacje wokalne i instrumentalne,
- odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej(nazwy siedmiu dźwięków gamy oraz ich położenie na pięciolinii, klucz wiolinowy, znaki graficzne pięciu wartości rytmicznych nut i pauz,
- opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów.

Bardzo dobry – otrzymuje uczeń, który:

- śpiewa z pamięci poprawnie pod względem intonacyjnym i rytmicznym hymn narodowy oraz piosenki w układzie zespołowym (podejmuje próby śpiewu solo),
- odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej(nazwy siedmiu dźwięków gamy oraz ich położenie na pięciolinii, klucz wiolinowy, znaki graficzne pięciu wartości rytmicznych nut i pauz, metryczne),
- popełnia 1 błąd, grając na fletu lub dzwonkach,
- wykorzystuje w śpiewie oraz w grze na instrumentach znajomość pojęć i terminów muzycznych określających podstawowe elementy muzyki (melodię, rytm, dynamikę),
- posługuje się zapisem nutowym podczas gry na instrumentach z uwzględnieniem nazw literowych dźwięków oraz znaków chromatycznych,
- dobiera do melodii akompaniament rytmiczny,
- wymienia nazwy instrumentów perkusyjnych i rozpoznaje ich brzmienie,
- rozpoznaje podczas słuchania tańce narodowe i określa ich cechy,
- potrafi wyklaskać charakterystyczny rytm wybranego tańca narodowego,
- odtwarza ruchem i gestodźwiękami rytmy i schematy rytmiczne,
- posiada umiejętność rozpoznawania słuchanych w ciągu roku szkolnego utworów z literatury muzycznej oraz opisać słowami charakter słuchanych utworów,
- rozróżnia i odzwierciedla graficznie cechy muzyki i form muzycznych,

- wymienia nazwy głosów ludzkich, rodzaje zespołów wykonawczych,
- wykazuje podstawową wiedzę na temat życia i twórczości Fryderyka Chopina,
- samodzielnie tworzy proste struktury rytmiczne, sygnały dźwiękowe, swobodne akompaniamenty,
- tworzy improwizacje ruchowe do muzyki,
- korzysta z różnych źródeł informacji.

Celujący – otrzymuje uczeń, który:

- śpiewa z pamięci (dbając o higienę głosu) poprawnie pod względem intonacyjnym, rytmicznym, dynamicznym, we właściwym tempie oraz prawidłową dykcją i interpretacją słów i melodii polski hymn narodowy oraz piosenki z repertuaru dziecięcego, wybrane pieśni patriotyczne i kanony w układzie solowym i zespołowym,
- wykorzystuje w śpiewie oraz w grze na instrumentach znajomość pojęć i terminów muzycznych określających podstawowe elementy muzyki (melodię, rytm, dynamikę, harmonię agogikę, artykulację),
- bezbłędnie gra na flecie lub dzwonkach,
- odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej(nazwy siedmiu dźwięków gamy oraz ich położenie na pięciolinii, klucz wiolinowy, znaki graficzne pięciu wartości rytmicznych nut i pauz, podstawowe oznaczenia dynamiczne, metryczne),
- samodzielnie odczytuje i wykonuje dowolny utwór w grze na instrumencie,
- gra na instrumentach ze słuchu i z wykorzystaniem nut (solo i w zespole) melodie, schematy rytmiczne, proste utwory i akompaniamenty,
- wykorzystuje w śpiewie oraz w grze na instrumentach znajomość pojęć i terminów muzycznych określających podstawowe elementy muzyki (melodię, rytm, dynamikę),
- poprawnie używa nazw głosów ludzkich oraz rozpoznaje słuchem,
- poprawnie używa nazw instrumentów perkusyjnych i rozpoznaje słuchem ich brzmienie,
- określa charakterystyczne cechy polskich tańców narodowych (poloneza, krakowiaka, mazura, kujawiaka, oberka),
- odtwarza ruchem i gestodźwiękami złożone rytmy i schematy rytmiczne,
- wykonuje kroki i figury taneczne poloneza i krakowiaka oraz tańców ludowych,
- potrafi wyklaskać charakterystyczne rytmy tańców narodowych,
- wymienia wybitnych twórców muzyki ludowej,
- rozpoznaje cechy i budowę utworu muzycznego,
- określa nastrój, dynamikę słuchanych utworów,
- opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów,
- tworzy według ustalonych zasad improwizacje wokalne i instrumentalne,
- rozróżnia i poprawnie odzwierciedla graficznie cechy muzyki i form muzycznych,
- rozpoznaje typy zespołów wykonawczych,
- wymienia znaczące fakty z życia Fryderyka Chopina,

- rozpoznaje cechy muzyki narodowej w poznanej twórczości Fryderyka Chopina,
- samodzielnie tworzy złożone struktury rytmiczne, sygnały dźwiękowe, akompaniamenty, ilustracje dźwiękowe do tekstów literackich i obrazów,
- zdobywa dodatkową wiedzę korzystając z różnych źródeł informacji,
- samodzielnie formułuje pytania i rozwiązuje problemy muzyczne,
- uczestniczy aktywnie w życiu muzycznym w szkole i poza nią,
- bierze udział w konkursach muzycznych.

Przyroda

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- wymienia składniki przyrody nieożywionej i ożywionej,
- podaje trzy przykłady wytworów działalności człowieka,
- wymienia zmysły człowieka,
- wymienia źródła informacji o przyrodzie,
- wyjaśnia, czym jest obserwacja, a czym doświadczenie,
- podaje nazwy przyrządów służących do prowadzenia obserwacji w terenie,
- podaje nazwy głównych kierunków geograficznych,
- odszukuje na planie lub mapie wskazany obiekt,
- wymienia stany skupienia, w których występują substancje,
- podaje przykłady ciał plastycznych, kruchych i sprężystych w swoim otoczeniu,
- podaje przykłady występowania wody w różnych stanach skupienia,
- odczytuje wskazania termometru,
- podaje nazwy przemian stanów skupienia wody,
- wymienia składniki pogody,
- rozpoznaje rodzaje opadów,
- wymienia przyrządy służące do obserwacji meteorologicznych,
- odczytuje symbole umieszczone na mapie pogody,
- wyjaśnia pojęcia: wschód Słońca, górowanie, zachód Słońca,
- wymienia daty rozpoczęcia kalendarzowych pór roku,
- podaje przykłady zmian zachodzących w przyrodzie ożywionej w poszczególnych porach roku,
- opisuje trzy wybrane czynności życiowe organizmów,
- wyjaśnia pojęcia *organizm jednokomórkowy*, *organizm wielokomórkowy*,

- wyjaśnia pojęcia: *organizm samożywny*, *organizm cudzożywny*,
- wymienia, na podstawie ilustracji, charakterystyczne cechy drapieżników,
- układa łańcuch pokarmowy z podanych organizmów,
- wymienia korzyści płynące z uprawy roślin w domu i w ogrodzie,
- podaje przykłady zwierząt hodowanych przez człowieka,
- wymienia składniki pokarmowe,
- opisuje znaczenie wody dla organizmu,
- wyjaśnia, dlaczego należy dokładnie żuć pokarm,
- uzasadnia konieczność mycia rąk przed każdym posiłkiem,
- podpisuje na schemacie elementy szkieletu oraz narządy układów: pokarmowego, krwionośnego, oddechowego, nerwowego, ruchu i rozrodczego,
- wymienia zasady higieny poznanych układów,
- na rysunku powskazuje narządy zmysłów,
- rozpoznaje na ilustracji komórki rozrodcze: męską i żeńską,
- wyjaśnia pojęcie *zapłodnienie*,
- podaje przykłady zmian w organizmie świadczących o rozpoczęciu okresu dojrzewania,
- podaje przykłady zmian w funkcjonowaniu skóry w okresie dojrzewania,
- wymienia zasady zdrowego stylu życia,
- wyjaśnia, dlaczego ważna jest czystość rąk,
- wymienia drogi wnikania do organizmu człowieka drobnoustrojów chorobotwórczych,
- wymienia dwie zasady bezpieczeństwa podczas zabaw na świeżym powietrzu,
- wymienia numery telefonów alarmowych,
- wymienia zasady, których przestrzeganie pozwoli uniknąć chorób zakaźnych,
- podaje przykłady zjawisk pogodowych, które mogą stanowić zagrożenie,
- określa sposób postępowania po użądleniu,
- podaje przykłady środków czystości, które stwarzają zagrożenie dla zdrowia,
- podaje przynajmniej dwa przykłady negatywnego wpływu dymu tytoniowego i alkoholu na organizm człowieka,
- wyjaśnia, czym jest asertywność,
- wyjaśnia pojęcie *krajobraz*,
- wymienia składniki, które należy uwzględnić, opisując krajobraz ,
- wymienia nazwy krajobrazów kulturowych,
- rozpoznaje na ilustracji wzniesienia i zagłębienia,
- wymienia nazwy grup skał (A); podaje przykłady wód słonych,
- wymienia trzy formy ochrony przyrody w Polsce,
- podaje przykłady ograniczeń obowiązujących na obszarach chronionych,
- wyjaśnia, na czym polega ochrona ścisła,
- wymienia przystosowania ryb do życia w wodzie,

- opisuje schemat rzeki, wymieniając: źródło, bieg górny, środkowy, dolny, ujście,
- podpisuje, np. na schematycznym rysunku, strefy życia w jeziorze,
- podaje przykłady organizmów żyjących w poszczególnych strefach jeziora,
- wymienia czynniki warunkujące życie na lądzie,
- opisuje przystosowania zwierząt do zmian temperatury,
- wpisuje na schemacie warstwy lasu,
- przyporządkowuje po dwa gatunki organizmów do poszczególnych warstw lasu,
- opisuje zasady zachowania się w lesie,
- rozpoznaje na ilustracji dwa drzewa iglaste i dwa drzewa liściaste,
- wyjaśnia znaczenie łąki dla ludzi,
- wyjaśnia, dlaczego nie wolno wypalać traw ,
- podaje nazwy zbóż uprawianych na polach,
- podaje przykłady warzyw uprawianych na polach,
- wymienia dwa szkodniki upraw polowych,

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opisuje rolę poszczególnych zmysłów w poznawaniu świata,
- przyporządkowuje przyrząd do obserwowanego obiektu,
- wyjaśnia, co to jest widnokrąg,
- wyznacza kierunki geograficzne za pomocą kompasu rysuje różę głównych i pośrednich kierunków geograficznych,
- rozpoznaje obiekty w terenie przedstawione na planie i opisuje je za pomocą znaków kartograficznych,
- określa położenie innych obiektów na mapie w stosunku do podanego obiektu,
- oblicza wymiary biurka w skali 1 : 10,
- podaje przykłady ciał stałych, cieczy i gazów,
- wyjaśnia zasadę działania termometru cieczowego,
- zapisuje temperaturę dodatnią i ujemną,
- opisuje, w jakich warunkach zachodzą topnienie, krzepnięcie parowanie i skraplanie,
- wyjaśnia pojęcia: *pogoda, upał, przymrozek, mróz*,
- podaje nazwy osadów atmosferycznych,
- opisuje pozorną wędrówkę Słońca nad widnokregiem, uwzględniając zmiany długości cienia ,
- wyjaśnia pojęcia: *równonoc jesienna, równonoc wiosenna, przesilenie letnie, przesilenie zimowe*,
- opisuje cechy pogody w poszczególnych porach roku,

- wymienia czynności życiowe organizmów,
- podaje nazwy królestw organizmów,
- podaje przykłady organizmów roślinożernych i mięsożernych,
- wyjaśnia, na czym polega wszystkożerność,
- wyjaśnia, czym są zależności pokarmowe,
- podaje nazwy ogniw łańcucha pokarmowego,
- podaje przykłady dzikich zwierząt żyjących w mieście,
- podaje przykłady produktów spożywczych bogatych w białka, cukry, tłuszcze, witaminy,
- opisuje rolę poszczególnych układów,
- wymienia trzy funkcje szkieletu,
- opisuje rolę poszczególnych narządów zmysłów,
- wyjaśnia pojęcie *cięża*,
- wymienia zmiany fizyczne zachodzące w okresie dojrzewania u dziewcząt i chłopców,
- omawia zasady higieny, których należy przestrzegać w okresie dojrzewania,
- podaje zasady prawidłowego odżywiania,
- wyjaśnia, dlaczego należy dbać o higienę skóry,
- podaje przykłady wypoczynku czynnego i biernego,
- wymienia przyczyny chorób zakaźnych,
- opisuje przyczyny zatruc,
- opisuje zasady postępowania w czasie burzy,
- podaje przykłady trujących roślin hodowanych w domu,
- opisuje zasady udzielania pierwszej pomocy w przypadku skaleczeń i otarć,
- podaje przykłady substancji, które mogą uzależniać,
- podaje przykłady sytuacji, w których należy zachować się asertywnie,
- prezentuje właściwe zachowanie asertywne w wybranej sytuacji,
- wyjaśnia, do czego odnoszą się nazwy krajobrazów,
- podpisuje na rysunku elementy wzniesienia,
- podaje po jednym przykładzie skał należących do poszczególnych grup,
- wyjaśnia, czym jest próchnica,
- wyjaśnia pojęcia: *wody słodkie*, *wody słone*,
- wymienia rodzaje wód powierzchniowych,
- podaje przykłady zmian w krajobrazach kulturowych,
- wyjaśnia czym są parki narodowe i pomniki przyrody,
- opisuje sposób zachowania się na obszarach chronionych,
- opisuje, popierając przykładami, przystosowania zwierząt do życia w wodzie,
- opisuje, popierając przykładami, przystosowania roślin do ruchu wody,
- podaje nazwy organizmów żyjących w biegu górnym, środkowym i dolnym rzeki,
- podaje przykłady roślin strefy przybrzeżnej jeziora,

- wskazuje przystosowania roślin do ochrony przed niekorzystną (zbyt niską lub zbyt wysoką) temperaturą,
- wymienia nazwy przykładowych organizmów żyjących w poszczególnych warstwach lasu,
- porównuje wygląd igieł sosny i świerka,
- wymienia cechy łąki,
- wymienia zwierzęta mieszkające na łące i żerujące na niej,
- opisuje sposoby wykorzystywania roślin zbożowych,
- uzupełnia brakujące ogniwa w łańcuchach pokarmowych organizmów żyjących na polu.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- wymienia cechy ożywionych składników przyrody,
- wyjaśnia znaczenie obserwacji w poznawaniu przyrody,
- opisuje etapy doświadczenia,
- podpisuje na schemacie poszczególne części mikroskopu ,
- opisuje sposób wyznaczania kierunku geograficznego za pomocą gnomonu,
- opisuje budowę kompasu,
- wyjaśnia zasadę tworzenia nazw kierunków pośrednich,
- oblicza rzeczywiste wymiary przedmiotu przedstawionego w różnych skalach,
- wyjaśnia, na czym polega orientowanie mapy,
- wyjaśnia, popierając przykładami, na czym polega zjawisko rozszerzalności cieplnej
- wymienia czynniki wpływające na szybkość parowania,
- opisuje sposób powstawania chmur,
- wyjaśnia, czym jest ciśnienie atmosferyczne ,
- wyjaśnia, jak powstaje wiatr,
- określa aktualne zachmurzenie ,
- i przyporządkowuje trzech przyrządy do rodzajów obserwacji meteorologicznych,
- opisuje zmiany temperatury powietrza w ciągu dnia w zależności od wysokości Słońca nad widnokresem,
- opisuje zmiany w pozornej wędrówce Słońca nad widnokresem w poszczególnych porach roku,
- opisuje hierarchiczną budowę organizmów wielokomórkowych.
- charakteryzuje czynności życiowe organizmów,
- opisuje cechy przedstawicieli poszczególnych królestw organizmów
- przyporządkowuje podane organizmy do grup troficznych (samożywne, cudzożywne) ,wymienia cechy roślinożerców,
- wymienia przedstawicieli pasożytów,

- wyjaśnia, co to jest sieć pokarmowa,
- wyjaśnia, jakie znaczenie ma znajomość wymagań życiowych uprawianych roślin (wyjaśnia, dlaczego nie wszystkie zwierzęta możemy hodować w domu,
- opisuje rolę składników pokarmowych w organizmie,
- wyjaśnia pojęcie *trawienie* ,
- opisuje drogę pokarmu w organizmie ,
- proponuje zestaw prostych ćwiczeń poprawiających funkcjonowanie układu krwionośnego (opisuje budowę poszczególnych narządów układu oddechowego, pokarmowego, krwionośnego, rozrodczego, nerwowego oraz układu ruchu,
- rozróżnia rodzaje połączeń kości,
- podaje nazwy największych stawów występujących w organizmie człowieka,
- wskazuje na planszy elementy budowy oka i ucha,
- opisuje zmiany psychiczne zachodzące w okresie dojrzewania,
- wyjaśnia rolę aktywności fizycznej w zachowaniu zdrowia,
- opisuje sposób pielęgnacji skóry ze szczególnym uwzględnieniem okresu dojrzewania
- wyjaśnia, na czym polega higiena jamy ustnej,
- wyjaśnia, czym są szczepionki,
- wymienia objawy zatruc pokarmowych ze szczególnym uwzględnieniem zatruc grzybami,
- uzasadnia celowość umieszczania symboli na opakowaniach substancji niebezpiecznych,
- wyjaśnia, na czym polega palenie bierne,
- wymienia skutki przyjmowania narkotyków ,
- uzasadnia konieczność zachowań asertywnych,
- rozpoznaje na zdjęciach rodzaje krajobrazów,
- opisuje cechy poszczególnych krajobrazów kulturowych,
- opisuje wklęsłe formy terenu,
- opisuje budowę skał litych, zwięzłych i luźnych,
- na podstawie ilustracji rozróżnia rodzaje wód stojących i płynących,
- opisuje zmiany w krajobrazie najbliższej okolicy wynikające z rozwoju rolnictwa lub związane z rozwojem przemysłu,
- wyjaśnia cel ochrony przyrody,
- wyjaśnia czym są rezerваты przyrody,
- wyjaśnia różnice między ochroną ścisłą a ochroną czynną .

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- planuje obserwację dowolnego obiektu lub organizmu w terenie,
- określa przeznaczenie poszczególnych części mikroskopu,

- opisuje sposób przygotowania obiektu do obserwacji mikroskopowej,
- porównuje sposoby wyznaczania kierunków geograficznych za pomocą kompasu i gnomonu,
- klasyfikuje ciała stałe ze względu na właściwości,
- porównuje właściwości fizyczne ciał stałych, cieczy i gazów,
- podpisuje na mapie kierunek wiatru,
- wykazuje związek pomiędzy porą roku a występowaniem określonego rodzaju opadów i osadów ,
- opisuje zmiany długości cienia w ciągu dnia,
- porównuje wysokość Słońca nad widnokresem w południe oraz długość cienia w poszczególnych porach roku,
- opisuje sposób wytwarzania pokarmu przez rośliny,
- określa rolę, jaką odgrywają w przyrodzie zwierzęta odżywiające się szczątkami glebowymi ,
- wyjaśnia, na czym polega pasożytnictwo,
- opisuje szkodliwość zwierząt zamieszkujących nasze domy (przykłady),
- wyjaśnia rolę enzymów trawiennych,
- wskazuje narządy, w których zachodzi mechaniczne i chemiczne przekształcanie pokarmu,
- wyjaśnia, na czym polega współdziałanie układów: pokarmowego, oddechowego i krwionośnego ,
- opisuje wymianę gazową zachodzącą w płucach ,
- wymienia zadania mózgu,
- wyjaśnia, w jaki sposób układ nerwowy odbiera informacje z otoczenia,
- uzasadnia, że układ nerwowy koordynuje pracę wszystkich narządów zmysłów,
- opisuje rozwój nowego organizmu,
- wyjaśnia, czym jest zdrowy styl życia,
- opisuje skutki niewłaściwego odżywiania się,
- opisuje skutki niedoboru i nadmiernego spożycia poszczególnych składników pokarmowych ,
- wyjaśnia, na czym polega higiena osobista ,
- opisuje objawy wybranych chorób zakaźnych ,
- charakteryzuje pasożyty wewnętrzne człowieka,
- wymienia drobnoustroje mogące wnikać do organizmu przez uszkodzoną skórę,
- opisuje sposób postępowania po ukąszeniu przez żmiję,
- opisuje zasady postępowania w przypadku oparzeń,
- podaje przykłady dziko rosnących roślin trujących,
- wyjaśnia, czym jest uzależnienie,

- klasyfikuje wzniesienia na podstawie ich wysokości ,
- podpisuje na rysunku elementy doliny,
- opisuje proces powstawania i rolę gleby,
- opisuje, jak powstają bagna,
- charakteryzuje rodzaje wód płynących,
- podaje przykłady działalności człowieka w najbliższej okolicy, które prowadzą do przekształcenia krajobrazu ,
- wyjaśnia pochodzenie nazwy swojej miejscowości lub osiedla,
- wskazuje różnice między parkiem narodowym a parkiem krajobrazowym,
- porównuje świat roślin i zwierząt w górnym, środkowym i dolnym biegu rzeki,
- wyjaśnia pojęcie *plankton*,
- układa z poznanych organizmów łańcuch pokarmowy występujący w jeziorze, charakteryzuje wymianę gazową u roślin,
- opisuje przystosowania roślin do wykorzystania światła,
- charakteryzuje poszczególne warstwy lasu, uwzględniając czynniki abiotyczne oraz rośliny i zwierzęta żyjące w tych warstwach,
- podaje przykłady drzew rosnących w lasach liściastych, iglastych i mieszanych,
- przyporządkowuje nazwy gatunków roślin do charakterystycznych barw łąki,
- uzasadnia, że łąka jest środowiskiem życia wielu zwierząt,
- przykłady innych upraw niż zboża, warzywa, drzewa i krzewy owocowe, wskazując sposoby ich wykorzystywania,
- przedstawia zależności występujące na polu w formie co najmniej dwóch łańcuchów pokarmowych,

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- wyjaśnia, w jaki sposób zmiana jednego składnika przyrody może wpłynąć na pozostałe wybrane składniki,
- planuje i prowadzi doświadczenie,
- wyjaśnia, dlaczego do niektórych doświadczeń należy używać dwóch zestawów,
- wymienia nazwy przyrządów służących do prowadzenia obserwacji (odległych obiektów, głębin),
- opisuje sposób wyznaczania kierunku północnego za pomocą Gwiazdy Polarnej oraz innych obiektów w otoczeniu ,
- opisuje obieg wody w przyrodzie,
- wyjaśnia różnice między opadami a osadami atmosferycznymi,
- wymienia fenologiczne pory roku, czyli te, które wyróżnia się na podstawie fazy rozwoju roślinności,

- uzasadnia potrzebę klasyfikacji organizmów,
- charakteryzuje wirusy,
- podaje przykłady pasożytnictwa w świecie roślin, grzybów, bakterii i protistów,
- podaje przykłady obrony przed wrogami w świecie roślin i zwierząt, wymienia nazwy kilku roślin leczniczych uprawianych w domu lub w ogrodzie,
- opisuje rolę narządów wspomagających trawienie,
- wymienia czynniki, które mogą szkodliwie wpłynąć na funkcjonowanie wątroby lub trzustki,
- charakteryzuje rolę poszczególnych składników krwi,
- wyjaśnia, dlaczego w okresie szkolnym należy szczególnie dbać o prawidłową postawę ,
- wyjaśnia istotę działania szczepionek ,
- wyjaśnia, dlaczego należy rozsądnie korzystać z kąpieli słonecznych i solariów,
- wymienia sposoby pomocy osobom uzależnionym,
- podaje przykłady profilaktyki chorób nowotworowych .
- wymienia nazwy: najdłuższej rzeki, największego jeziora, największej głębi oceanicznej ,
- podaje przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu rzek na życie i gospodarkę człowieka,
- wyjaśnia, w jakich warunkach powstają lodowce.
- podaje przykłady występowania lodowców na Ziemi,
- opisuje przystosowania dwóch-trzech gatunków zwierząt lub roślin do życia w ekstremalnych warunkach lądowych,
- charakteryzuje bory, grądy, łęgi i buczyny,
- wyjaśnia, czym jest walka biologiczna,
- wymienia korzyści i zagrożenia wynikające ze stosowania chemicznych środków zwalczających szkodniki.

Język angielski

English Class A1, rozdział 0: Get started!

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ otrzymuje uczeń, który:

- Uczeń zna i stosuje bardzo ograniczony zakres środków językowych w znacznym stopniu uniemożliwiający realizację poleceń bez pomocy nauczyciela lub kolegów.

1. alfabet
2. dane personalne
3. liczby 1-100
4. kolory

5. przybory szkolne
6. polecenia
7. liczba mnoga rzeczowników
8. przedimki nieokreślone

- Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych. Popelnia liczne błędy.

- Rozumie w tekście czytany pojedyncze słowa: łatwe, krótkie, pospolite, internacjonalizmy. Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie. Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.

- Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.

OCENĘ DOSTATECZNĄ otrzymuje uczeń, który:

- Uczeń zna i stosuje ograniczony zakres środków językowych; głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości i dotyczące bezpośrednio jego osoby.

- Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.

- Uczeń:

- częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie,
- reaguje adekwatnie na zadawane pytania, reaguje na polecenia i rozumie instrukcje,
- udziela podstawowych informacji o sobie i ludziach ze swojego otoczenia
- opisuje przedmioty osobiste i przybory szkolne używając bardzo podstawowych zwrotów,
- korzysta z podręcznika, aby formułować pytania i wypowiedzi,
- zapisuje i przekazuje ustnie część informacji z przeczytanych i wysłuchanych tekstów,
- zazwyczaj stosuje poprawny styl wypowiedzi.

OCENĘ DOBRĄ otrzymuje uczeń, który:

- Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów, oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań.

- W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.

- Rozumie większość tekstu i komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa.

W większości poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie.

Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą.

Zachowuje poprawność językową na poziomie umożliwiającym dobrą komunikację.

OCENĘ BARDZO DOBRĄ otrzymuje uczeń, który:

- Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 4 -9).

- Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych

wypowiedziach.

- Uczeń:

- poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie,
- wykonuje i wydaje instrukcje i polecenia,
- przedstawia siebie i inne osoby ze swojego otoczenia, podaje szczegóły na ich temat,
- używając poznanych zwrotów szczegółowo opisuje przedmioty osobiste oraz przybory szkolne,
- stosuje właściwy styl wypowiedzi,
- samodzielnie zadaje pytania w celu uzyskania informacji,
- wyczerpująco odpowiada na zadawane pytania,
- zapisuje i przekazuje ustnie informacje z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.

English Class A1, rozdział 1: Family and friends

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ otrzymuje uczeń, który:

- Uczeń zna i stosuje bardzo ograniczony zakres środków językowych w znacznym stopniu uniemożliwiający realizację poleceń bez pomocy nauczyciela lub kolegów.

1. członkowie rodziny
2. uroczystości rodzinne
3. państwa i narodowości
4. dom
5. dane personalne
6. znajomi i przyjaciele
7. kraje anglojęzyczne
8. dopełniacz saksoński
9. zaimki dzierżawcze dla liczby pojedynczej
10. czasownik to be

- Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych. Popelnia liczne błędy.

- Rozumie w tekście czytanim pojedyncze słowa: łatwe, krótkie, pospolite, internacjonalizmy. Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie. Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.

Z pomocą nauczyciela wykazuje się

w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.

OCENĘ DOSTATECZNĄ otrzymuje uczeń, który:

- Uczeń zna i stosuje ograniczony zakres środków językowych; głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości i dotyczące bezpośrednio jego osoby.

- Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.

- Uczeń:

- częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie,

- przedstawia siebie i inne osoby, opisuje ludzi używając prostych struktur,
- składa życzenia używając prostych struktur,
- wzorując się na podręczniku używa bardzo podstawowych zwrotów grzecznościowych,
- udziela prostych informacji o krajach anglojęzycznych,
- zapisuje i przekazuje ustnie część informacji z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.

OCENĘ DOBRĄ otrzymuje uczeń, który:

- Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów, oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań.
- W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.

Rozumie większość tekstu i komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa.

W większości poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie.

Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą.

Zachowuje poprawność językową na poziomie umożliwiającym dobrą komunikację.

OCENĘ BARDZO DOBRĄ otrzymuje uczeń, który:

- Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 10 - 23).
- Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.

- Uczeń:

- poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie,
- wykonuje i wydaje instrukcje i polecenia,
- szczegółowo przedstawia siebie i inne osoby ze swojego otoczenia, podaje szczegóły na ich temat,
- swobodnie prowadzi i podtrzymuje rozmowę,
- składa życzenia stosownie do okazji,
- używa różnorodnych zwrotów grzecznościowych,
- udziela szczegółowych informacji na temat krajów anglojęzycznych,
- stosuje właściwy styl wypowiedzi,
- wyczerpująco odpowiada na pytania,
- zapisuje i przekazuje ustnie informacje z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.

Uczeń rozwiązuje test sprawdzający wiadomości i umiejętności z rozdziału 1.

English Class A1, rozdział 2: My things

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ otrzymuje uczeń, który:

- Uczeń zna i stosuje bardzo ograniczony zakres środków językowych w znacznym stopniu uniemożliwiający realizację poleceń bez pomocy nauczyciela lub kolegów.
- Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych. Popelnia liczne błędy.

- Rozumie w tekście czytanim pojedyncze słowa: łatwe, krótkie, pospolite, internacjonalizmy. Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie. Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.

- Z pomocą nauczyciela wykazuje się

w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.

OCENĘ DOSTATECZNĄ otrzymuje uczeń, który:

- Uczeń zna i stosuje ograniczony zakres środków językowych; głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości i dotyczące bezpośrednio jego osoby.

- Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.

- Uczeń:

- częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie,
- w prostych zdaniach opisuje ubrania i dodatki,
- wzorując się na podręczniku udziela podstawowych informacji na swój temat,
- wzorując się na podręczniku i używając poznanych zwrotów prowadzi krótką rozmowę,
- opisuje ulubione przedmioty i gadżety używając prostych struktur,
- udziela bardzo prostych informacji na temat swojego kraju,
- zapisuje i przekazuje ustnie część informacji z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.

OCENĘ DOBRĄ otrzymuje uczeń, który:

- Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów, oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań.

- W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.

- Rozumie większość tekstu i komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa.

- W większości poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie.

- Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą.

- Zachowuje poprawność językową na poziomie umożliwiającym dobrą komunikację.

OCENĘ BARDZO DOBRĄ otrzymuje uczeń, który:

- Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 24 - 37).

- Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.

- Uczeń:

- poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie,
- wykonuje i wydaje instrukcje i polecenia,
- samodzielnie udziela szczegółowych informacji na temat wybranych ubrań i dodatków posługując się poznanym słownictwem i konstrukcjami,

- udziela szczegółowych informacji na swój temat,
- swobodnie prowadzi i podtrzymuje rozmowę, przekazuje i uzyskuje informacje od swojego rozmówcy,
- używając poznanych zwrotów opisuje szczegółowo ulubione przedmioty i gadżety,
- udziela szczegółowych informacji na temat swojego kraju,
- zapisuje i przekazuje ustnie informacje z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.

Uczeń rozwiązuje test sprawdzający wiadomości i umiejętności z rozdziału 2.

English Class A1, rozdział 3: In the house

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ otrzymuje uczeń, który:

- Uczeń zna i stosuje bardzo ograniczony zakres środków językowych w znacznym stopniu uniemożliwiający realizację poleceń bez pomocy nauczyciela lub kolegów.

- Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych. Popołnia liczne błędy.

1. dom
2. pomieszczenia w domu
3. wyposażenie domu
4. gadżety
5. znajomi i przyjaciele
6. rodzaje domów i okolica
7. zdania z konstrukcją there is / there are
8. przymyki opisujące położenie

- Rozumie w tekście czytany pojedyncze słowa: łatwe, krótkie, pospolite, internacjonalizmy. Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie. Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.

- Z pomocą nauczyciela wykazuje się

w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.

OCENĘ DOSTATECZNĄ otrzymuje uczeń, który:

- Uczeń zna i stosuje ograniczony zakres środków językowych; głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości i dotyczące bezpośrednio jego osoby.

-Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.

-Uczeń:

- częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie,
- w prostych zdaniach opisuje pomieszczenia w domu i położenie różnych przedmiotów,
- krótko opowiada o wymarzonym domu i pokoju używając prostych struktur,
- wzorując się na podręczniku w prostej formie opisuje swoje upodobania,
- wyraża opinie, uczucia i emocje używając bardzo prostych konstrukcji,

- zapisuje i przekazuje ustnie część informacji z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.

OCENĘ DOBRĄ otrzymuje uczeń, który:

- Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów, oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań.
- W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.
- Rozumie większość tekstu i komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa.
- W większości poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie.
- Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą.
- Zachowuje poprawność językową na poziomie umożliwiającym dobrą komunikację.

OCENĘ BARDZO DOBRĄ otrzymuje uczeń, który:

- Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 38 - 51).
- Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.
- Uczeń:

- poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie,
- wykonuje i wydaje instrukcje i polecenia
- szczegółowo opisuje pomieszczenia w domu i położenie różnych przedmiotów stosując poznane słownictwo i właściwe zwroty,
- szczegółowo opowiada o wymarzonym domu i pokoju, stosuje właściwe słownictwo,
- opisuje swoje upodobania,
- szczegółowo i swobodnie wyraża opinie, uczucia i emocje używając poznanych konstrukcji,
- stosuje właściwy styl wypowiedzi,
- zapisuje i przekazuje ustnie informacje z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.

Uczeń rozwiązuje test sprawdzający wiadomości i umiejętności z rozdziału 3.

English Class A1, rozdział 4: About me

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ otrzymuje uczeń, który:

- Uczeń zna i stosuje bardzo ograniczony zakres środków językowych w znacznym stopniu uniemożliwiający realizację poleceń bez pomocy nauczyciela lub kolegów.
- Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych. Popołnia liczne błędy.

1. wygląd zewnętrzny
2. problemy
3. cechy charakteru
4. podróżowanie
5. zwiedzanie
6. orientacja w terenie

7. recykling
8. materiały przyjazne środowisku
9. dopełniacz saksoński
10. czasownik have got
11. regularna i nieregularna liczba mnoga rzeczowników
12. zaimki dzierżawcze w liczbie mnogiej

- Rozumie w tekście czytany pojedyncze słowa: łatwe, krótkie, pospolite, internacjonalizmy. Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie. Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.

- Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.

OCENĘ DOSTATECZNĄ otrzymuje uczeń, który:

- Uczeń zna i stosuje ograniczony zakres środków językowych; głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości i dotyczące bezpośrednio jego osoby.
- Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.

- Uczeń:

- częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie,
- w prostych zdaniach opisuje wygląd zewnętrzny różnych osób,
- w prostych zdaniach udziela prostych informacji o supermocach wybranych bohaterów,
- opisuje problemy, wyraża opinie, uczucia i emocje używając bardzo prostych konstrukcji,
- opisuje cechy charakteru używając bardzo prostych konstrukcji,
- wzorując się na podręczniku wyraża swoje opinie na temat innych ludzi używając prostych konstrukcji,
- używając bardzo prostych słów opisuje najbardziej znane polskie zabytki,
- zapisuje i przekazuje ustnie część informacji z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.

OCENĘ DOBRĄ otrzymuje uczeń, który:

- Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów, oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań.
- W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.
- Rozumie większość tekstu i komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa.
- W większości poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie.
- Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą.
- Zachowuje poprawność językową na poziomie umożliwiającym dobrą komunikację.

OCENĘ BARDZO DOBRĄ otrzymuje uczeń, który:

- Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 52 - 65).
- Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.

- Uczeń:

- poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie,
- wykonuje i wydaje instrukcje i polecenia,
- samodzielnie i szczegółowo wygląd zewnętrzny różnych osób,
- używając poznanego słownictwa udziela szczegółowych informacji o supermocach wybranych bohaterów,
- używając bogatego słownictwa wyraża opinie, uczucia i emocje, opisuje problemy,
- opisuje cechy charakteru używając bogatego słownictwa,
- swobodnie prowadzi i podtrzymuje rozmowę, wyraża opinie na temat różnych ludzi,
- szczegółowo opisuje wybrane zabytki w Polsce,
- stosuje właściwy styl wypowiedzi,
- zapisuje i przekazuje ustnie informacje z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.

Uczeń rozwiązuje test sprawdzający wiadomości i umiejętności z rozdziału 4.

English Class A1, rozdział 5: Things I can do

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ otrzymuje uczeń, który:

- Uczeń zna i stosuje bardzo ograniczony zakres środków językowych w znacznym stopniu uniemożliwiający realizację poleceń bez pomocy nauczyciela lub kolegów.

-Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych. Popelnia liczne błędy.

1. czasowniki wyrażające czynności
2. życie społeczne – język migowy
3. zajęcia pozalekcyjne
4. podróżowanie
5. zwiedzanie
6. czasownik can do opisywania umiejętności
7. spójniki, rozwijanie wypowiedzi

- Rozumie w tekście czytany pojedyncze słowa: łatwe, krótkie, pospolite, internacjonalizmy. Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie. Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.

- Z pomocą nauczyciela wykazuje się

w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.

OCENĘ DOSTATECZNĄ otrzymuje uczeń, który:

- Uczeń zna i stosuje ograniczony zakres środków językowych; głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości i dotyczące bezpośrednio jego osoby.

- Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.

- Uczeń:

- częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie,
- w prostych zdaniach, wzorując się na podręczniku opisuje czynności wykonywane w czasie wolnym i zajęcia pozalekcyjne,
- korzystając z podręcznika opisuje swoje umiejętności,
- prostymi zdaniami i korzystając z podręcznika przedstawia intencje i plany na przyszłość,
- korzystając ze zwrotów z podręcznika uzyskuje i przekazuje informacje, proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje,
- korzystając z tekstu w podręczniku opisuje ciekawe miejsca w swojej okolicy,
- zapisuje i przekazuje ustnie część informacji z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.

OCENĘ DOBRĄ otrzymuje uczeń, który:

- Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów, oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań.
- W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.
- Rozumie większość tekstu i komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa.
- W większości poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie.
- Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą.
- Zachowuje poprawność językową na poziomie umożliwiającym dobrą komunikację.

OCENĘ BARDZO DOBRĄ otrzymuje uczeń, który:

- Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 66 - 79).

Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.

- Uczeń:

- poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie,
- wykonuje i wydaje instrukcje i polecenia,
- przekazuje wyczerpujące i szczegółowe informacje na temat czynności wykonywanych w czasie wolnym oraz zajęć pozalekcyjnych,
- samodzielnie i szczegółowo opisuje swoje umiejętności,
- udziela szczegółowych informacji na temat intencji i planów na przyszłość,
- swobodnie prowadzi i podtrzymuje rozmowę, uzyskuje i przekazuje informacje, proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje,
- szczegółowo opisuje ciekawe miejsca w swojej okolicy,
- stosuje właściwy styl wypowiedzi,
- zapisuje i przekazuje ustnie informacje z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.

Uczeń rozwiązuje test sprawdzający wiadomości i umiejętności z rozdziału 5.

English Class A1, rozdział 6: My day

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ otrzymuje uczeń, który:

- Uczeń zna i stosuje bardzo ograniczony zakres środków językowych w znacznym stopniu uniemożliwiający realizację poleceń bez pomocy nauczyciela lub kolegów.

- Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych. Popelnia liczne błędy.

1. czynności dnia codziennego
2. dni tygodnia
3. formy spędzania czasu wolnego
4. podawanie czasu
5. zainteresowania
6. nazwy miesięcy
7. styl życia w Polsce
8. instrumenty muzyczne
9. czas Present Simple w zdaniach twierdzących do opisu czynności dnia codziennego
10. przysłowki opisujące częstotliwość

- Rozumie w tekście czytanych pojedyncze słowa: łatwe, krótkie, pospolite, internacjonalizmy. Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie. Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.

- Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.

OCENĘ DOSTATECZNĄ otrzymuje uczeń, który:

- Uczeń zna i stosuje ograniczony zakres środków językowych; głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości i dotyczące bezpośrednio jego osoby.

- Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.

- Uczeń:

- częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie,
- w prostych zdaniach opowiada o czynnościach dnia codziennego i formach spędzania czasu wolnego,
- krótko opisuje swój typowy weekend,
- prostymi zdaniami opowiada o swojej wymarzonej podróży,
- korzystając z wyrażen z podręcznika opisuje zagadnienia związane z tradycyjnym stylem życia Polaków,
- zapisuje i przekazuje ustnie część informacji z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.

OCENĘ DOBRĄ otrzymuje uczeń, który:

- Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów, oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań.
- W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.
- Rozumie większość tekstu i komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa.
- W większości poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie.
- Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą.
- Zachowuje poprawność językową na poziomie umożliwiającym dobrą komunikację.

OCENĘ BARDZO DOBRĄ otrzymuje uczeń, który:

- Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 80 – 93).
- Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.

- Uczeń:

- poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie,
- wykonuje i wydaje instrukcje i polecenia,
- samodzielnie i szczegółowo opowiada o czynnościach dnia codziennego i formach spędzania czasu wolnego,
- szczegółowo opisuje swój typowy weekend,
- swobodnie i szczegółowo opowiada o swojej wymarzonej podróży,
- udziela szczegółowych informacji na temat zagadnień związanych z tradycyjnym stylem życia Polaków,
- zapisuje i przekazuje ustnie informacje z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.

Uczeń rozwiązuje test sprawdzający wiadomości i umiejętności z rozdziału 6.

English Class A1, rozdział 7: Animals.

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ otrzymuje uczeń, który:

- Uczeń zna i stosuje bardzo ograniczony zakres środków językowych w znacznym stopniu uniemożliwiający realizację poleceń bez pomocy nauczyciela lub kolegów.
- Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych. Popelnia liczne błędy.

1. dzikie zawodu
2. czynności życia codziennego
3. formy spędzania czasu wolnego
4. zwierzęta domowe
5. ceny
6. sprzedawanie i kupowanie
7. środki płatnicze
8. praca
9. zakupy i usługi
10. czas Present Simple w pytaniach i przeczeniach do opisu zwierząt i ich zwyczajów

- Rozumie w tekście czytany pojedyncze słowa: łatwe, krótkie, pospolite, internacjonalizmy. Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie. Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.

- Z pomocą nauczyciela wykazuje się

w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.

OCENĘ DOSTATECZNĄ otrzymuje uczeń, który:

- Uczeń zna i stosuje ograniczony zakres środków językowych; głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości i dotyczące bezpośrednio jego osoby.

- Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.

- Uczeń:

- częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie,
- w prostych zdaniach udziela informacji na temat zagadnień związanych z dzikimi i domowymi zwierzętami i ich zwyczajami,
- w prostych zdaniach udziela informacji na temat spędzania czasu wolnego,
- opisuje swoje ulubione zwierzę używając bardzo prostych zwrotów,
- zapisuje i przekazuje ustnie część informacji z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.

OCENĘ DOBRĄ otrzymuje uczeń, który:

- Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów, oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań.

- W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.

- Rozumie większość tekstu i komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa.

- W większości poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie.

- Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą.

- Zachowuje poprawność językową na poziomie umożliwiającym dobrą komunikację.

OCENĘ BARDZO DOBRĄ otrzymuje uczeń, który:

- Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 94 - 107).

- Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.

- Uczeń:

- poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie,
- wykonuje i wydaje instrukcje i polecenia,
- udziela szczegółowych informacji na temat zagadnień związanych z dzikimi i domowymi zwierzętami i ich zwyczajami,
- udziela szczegółowych informacji na temat spędzania czasu wolnego stosując właściwe zwroty i poznane słownictwo,

- swobodnie i szczegółowo opisuje swoje ulubione zwierzę,
- wyraża upodobania, opinie, uczucia i emocje stosując właściwe zwroty i podając uzasadnienia
- zapisuje i przekazuje ustnie informacje z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.

Uczeń rozwiązuje test sprawdzający wiadomości i umiejętności z rozdziału 7.

English Class A1, rozdział 8: I like that!

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ otrzymuje uczeń, który:

- Uczeń zna i stosuje bardzo ograniczony zakres środków językowych w znacznym stopniu uniemożliwiający realizację poleceń bez pomocy nauczyciela lub kolegów.

- Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych. Popołnia liczne błędy.

1. dyscypliny sportowe
2. formy spędzania czasu wolnego
3. zainteresowania
4. pogoda
5. pory roku
6. zdrowy tryb życia
7. styl życia
8. zdrowie
9. świat przyrody
10. sprzęt sportowy
11. czas Present Simple do opisu zdrowych nawyków i stylu życia
12. czasowniki opisujące emocje z konstrukcją gerund
13. zaimki w funkcji dopełnienia
14. słowa pytające w pytaniach szczegółowych

- Rozumie w tekście czytany pojedyncze słowa: łatwe, krótkie, pospolite, internacjonalizmy.

- Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie. Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.

- Z pomocą nauczyciela wykazuje się

w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.

OCENĘ DOSTATECZNĄ otrzymuje uczeń, który:

- Uczeń zna i stosuje ograniczony zakres środków językowych; głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości i dotyczące bezpośrednio jego osoby.

- Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.

- Uczeń:

- częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie,

- w prostych zdaniach opisuje ulubione dyscypliny sportowe, sprzęt i miejsca potrzebne do ich uprawiania,
- korzystając z podręcznika i używając bardzo prostego słownictwa opisuje zjawiska pogodowe,
- używając prostych zdań opisuje swój styl życia,
- wyraża opinie, uczucia i emocje używając prostych konstrukcji,
- opisuje drzewa charakterystyczne dla okolicy używając prostego języka,
- zapisuje i przekazuje ustnie część informacji z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.

– udziela prostych informacji o problemach związanych z ochroną środowiska.

OCENĘ DOBRĄ otrzymuje uczeń, który:

- Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów, oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań.
- W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.
- Rozumie większość tekstu i komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa.
- W większości poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie.
- Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą.
- Zachowuje poprawność językową na poziomie umożliwiającym dobrą komunikację.

OCENĘ BARDZO DOBRĄ otrzymuje uczeń, który:

- Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 108 – 121).
- Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.

- Uczeń:

- poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie,
- wykonuje i wydaje instrukcje i polecenia,
- szczegółowo opisuje ulubione dyscypliny sportowe, sprzęt i miejsca potrzebne do ich uprawiania,
- udziela szczegółowych informacji na temat zjawisk atmosferycznych i pogody, używa poznane słownictwo i właściwe konstrukcje,
- swobodnie i szczegółowo opowiada o swoim stylu życia,
- wyraża szczegółowe opinie, uczucia i emocje, pyta o opinie innych,
- podaje szczegóły na temat drzew charakterystycznych dla swojego regionu,
- swobodnie prowadzi i podtrzymuje rozmowę,
- zapisuje i przekazuje ustnie informacje z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.

Uczeń rozwiązuje test sprawdzający wiadomości z rozdziału 8.

Uczeń rozwiązuje test końcowo roczny.

Informatyka

1. Komputer i programy komputerowe

Posługiwanie się komputerem i praca z programem komputerowym dopuszczający

- wymienia przynajmniej trzy podstawowe zasady zachowania w pracowni komputerowej i przestrzega ich, m.in.: dba o porządek na stanowisku komputerowym
- wymienia przynajmniej dwie podstawowe zasady zdrowej pracy przy komputerze i przestrzega ich, m.in.: planuje przerwy w pracy i ogranicza czas spędzany przy komputerze
- posługuje się myszą i klawiaturą;
- uruchamia programy korzystając z ikon na pulpicie;
- potrafi poprawnie zakończyć pracę programu;
- rozróżnia elementy okna programu;
- pod kierunkiem nauczyciela wykonuje operacje w oknie programu

dostateczny

- wymienia przynajmniej sześć podstawowych zasad zachowania w pracowni komputerowej i przestrzega ich
- wymienia przynajmniej cztery podstawowe zasady zdrowej pracy przy komputerze i stosuje je w praktyce
- uruchamia programy z wykazu programów w menu **Start**;
- nazywa elementy okna programu;
- wykonuje niektóre operacje na oknie programu;
- według wskazówek nauczyciela wykonuje operacje w oknie programu;
- wyjaśnia, co kryje się pod ikonami umieszczonymi na pulpicie

dobry

- wymienia zasady zachowania w pracowni komputerowej i przestrzega ich
- wymienia zasady zdrowej pracy przy komputerze i stosuje je w praktyce
- omawia przeznaczenie elementów okna programu komputerowego;
- wykonuje operacje na oknie programu;
- omawia sposoby korzystania z menu programu komputerowego;
- pod kierunkiem nauczyciela pracuje z dwoma jednocześnie uruchomionymi oknami programów;
- samodzielnie wykonuje operacje w oknie programu;
- zna wybrane skróty klawiaturowe

bardzo dobry

- omawia zasady zachowania w pracowni komputerowej i przestrzega ich
- omawia zasady zdrowej pracy przy komputerze i stosuje je w praktyce omawia zasady zdrowej pracy przy komputerze i stosuje je w praktyce
- wie, czym jest system operacyjny;
- samodzielnie pracuje z dwoma jednocześnie uruchomionymi oknami programów;
- wyjaśnia różnice w korzystaniu z różnych menu programów komputerowych;
- korzysta z menu kontekstowego;
- zna i stosuje podstawowe skróty klawiaturowe

celujący

- omawia szczegółowo zasady zachowania w pracowni komputerowej i przestrzega ich
- omawia szczegółowo zasady zdrowej pracy przy komputerze i stosuje je w praktyce;
- wyszukuje w Internecie dodatkowe informacje na temat zdrowej pracy przy komputerze i prezentuje je przed grupą
- omawia przeznaczenie elementów zestawu komputerowego;
- potrafi samodzielnie odszukać i uruchomić wybrany program komputerowy;
- potrafi wskazać podobieństwa i różnice w budowie różnych okien programów

Praca z dokumentem komputerowym

dopuszczający

- tworzy prosty dokument komputerowy – rysunek, tekst;
- pod kierunkiem nauczyciela zapisuje dokument w pliku, w folderze domyślnym

dostateczny

- tworzy dokument komputerowy – rysunek, tekst;
- pod kierunkiem nauczyciela zapisuje dokument w pliku we wskazanej lokalizacji

dobry

- otwiera istniejący dokument z pliku zapisanego w określonym folderze;
- modyfikuje dokument i samodzielnie zapisuje w pliku w wybranej lokalizacji

bardzo dobry

- samodzielnie otwiera istniejący dokument z pliku zapisanego w określonym folderze;
- przegląda dokument, zmienia i ponownie zapisuje pod tą samą lub inną nazwą w wybranej lokalizacji

celujący

- podaje cechy charakterystyczne dokumentów komputerowych tworzonych w różnych programach komputerowych (np. Paint, Word)

Pliki i foldery

dopuszczający

- z pomocą nauczyciela odszukuje zapisane pliki i otwiera je

dostateczny

- wie, do czego służy folder **Kosz** i potrafi usuwać pliki;
- potrafi odpowiednio nazwać plik;
- odszukuje pliki w strukturze folderów;
- potrafi stworzyć własne foldery

dobry

- otwiera pliki umieszczone przez nauczyciela w wybranym folderze;
- rozumie, czym jest struktura folderów;
- rozróżnia folder nadrzędny i podrzędny;
- tworzy własne foldery, korzystając z odpowiedniej opcji menu

bardzo dobry

- zna pojęcie „rozszerzenie pliku”;
- rozróżnia pliki tekstowe i graficzne po ich rozszerzeniach;
- potrafi zmienić nazwę istniejącego pliku;
- potrafi wybrać program do otwierania pliku z danym rozszerzeniem

celujący

- stosuje zaawansowane opcje korzystania z różnych wyszukiwarek internetowych;
- korzysta z portali internetowych

Religia

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą,
- b) odmawia wszelkiej współpracy,
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- a) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- b) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- a) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- b) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- a) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- b) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- c) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające:

- a) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- b) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- c) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostolskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania tej klasy,
- c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

1. Cytaty z Pisma Świętego. Modlitwy, pieśni

celująca:

- dokładna znajomość cytatu wraz ze znajomością źródła (np. Ewangelia św. Mateusza)

bardzo dobra:

- dokładna znajomość cytatów z lekcji

dobra:

- przycięcie sensu cytatu własnymi słowami

dostateczna:

- niezbyt dokładna znajomość sensu cytatu

dopuszczająca:

- skojarzenia z treścią cytatu

niedostateczna:

- brak jakiegokolwiek znajomości cytatów

2. Zeszyt przedmiotowy (zeszyt ćwiczeń)

celująca:

- wszystkie tematy
- zapisy
- prace domowe
- staranne pismo
- własne materiały ilustracje itp.

bardzo dobra:

- starannie prowadzony
- wszystkie tematy i notatki
- prace domowe

dobra:

- zeszyt staranny
- luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów)

dostateczna:

- zeszyt czytelny
- braki notatek, prac domowych (do 40% tematów)

dopuszczająca:

- pismo niestaranne
- liczne luki w zapisach (do 70% tematów)

niedostateczna:

- brak zeszytu

3. Prace domowe

celująca:

- staranne wykonanie
- treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach
 - dużo własnej inwencji twórcze

bardzo dobra:

- merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem
- staranne
- czytelne
- rzeczowe

dobra:

- wskazują na zrozumienie tematu
- niezbyt twórcze

dostateczna:

- powiązane z tematem
- niestaranne

dopuszczająca:

- widać próby wykonania pracy
- na temat

niedostateczna:

- praca nie na temat
- brak rzeczowości w pracy
- brak pracy

4. Testy i sprawdziany

celująca:

- wszystkie polecenia wykonane poprawnie
- rozwiązane też zadanie dodatkowe

bardzo dobra:

- 75% spełnionych wymagań podstawowych (łatwe, praktyczne, przydatne życiowo, niezbędne)
- 75% spełnionych wymagań rozszerzających (bardzo trudne i trudne, teoretyczne, naukowe)

dobra:

- 75% zadań podstawowych
- 50% wymagań rozszerzających

dostateczna:

- 75% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych (bardzo łatwe i łatwe, niezbędne w dalszej edukacji)

dopuszczająca:

- 50% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych

niedostateczna:

- poniżej 30% odpowiedzi dotyczących wiedzy podstawowej

5. Odpowiedzi ustne**celująca:**

- wiadomości zawarte w podręczniku i zeszyte uzupełnione wiedzą spoza programu
- wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język
- używanie pojęć

bardzo dobra:

- wiadomości z podręcznika i zeszytu prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem
- odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych

dobra:

- wyuczone na pamięć wiadomości
- uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami
- potrzebna pomoc nauczyciela

dostateczna:

- wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć
- odpowiedź niestaranna
- częste pytania naprowadzające

dopuszczająca:

- słabe wiązanie faktów i wiadomości
- chaos myślowy i słowny
- odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy

- dużo pytań pomocniczych

niedostateczna:

- brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych

6. Aktywność

celująca:

- uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji
- korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie

bardzo dobra:

- uczeń zawsze przygotowany do lekcji
- często zgłasza się do odpowiedzi
- wypowiada się poprawnie

dobra:

- stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy

dostateczna:

- mało aktywny na lekcjach

dopuszczająca:

- niechętny udział w lekcji

niedostateczna:

- lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary

7. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne

celująca:

- wiele razy pomaga w różnych pracach
- pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, dużo własnej inicjatywy
- aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (ministranci, oaza itp.)
- reprezentuje szkołę (parafię) w konkursie przedmiotowym (olimpiadzie)

bardzo dobra:

- starannie wykonuje powierzone przez katechetę lub księdza zadania
- przejawia postawę apostołską

dobra:

- niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie
- uczestniczy w rekolekcjach szkolnych

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

I. Wielki kosmos i moje podwórko

celująca:

- wyraża odpowiedzialną troskę o przyrodę.

bardzo dobra:

- wypowiada modlitwę dziękczynną za napotkane piękno i doświadczone dobro
- wyraża zainteresowanie tekstami biblijnymi
- uzasadnia, że słowo Boże zawarte w Piśmie Świętym jest dla nas przewodnikiem na drodze do wiecznego szczęścia
- uzasadnia, że warunkiem szczęścia jest otrzymywanie i okazywanie miłości
- wyjaśnia, na czym polega zło każdego grzechu
- umie zastosować uczynki miłosierdzia w sytuacjach problemowych
- definiuje pojęcia: cichy i pokorny, zadośćuczynienie, wynagrodzenie
- wyjaśnia znaczenie modlitwy różańcowej w nawiązaniu do objawień fatimskich

dobra:

- chętnie opowiada swoje wakacyjne wspomnienia
- interpretuje proste teksty biblijne mówiące o stworzeniu
- układa własną modlitwę dziękczynną za dzieło stworzenia
- potrafi wyjaśnić, dlaczego pierwszą część Pisma Świętego nazywamy Starym Testamentem, a drugą Nowym Testamentem
- wskazuje „dobre miejsca” w swoim otoczeniu
- na podstawie tekstu biblijnego wyjaśnia, na czym polegało szczęście ludzi w raju
- interpretuje biblijne opowiadanie o grzechu pierwszych ludzi
- przeprasza Boga w modlitwie za swoje grzechy
- interpretuje tekst Protoewangelii Rdz 3,14-15
- wyjaśnia, na czym polega zbawienie
- umie zastosować uczynki miłosierdzia w sytuacjach typowych
- potrafi określić, za co chce wynagrodzić Jezusowi, podejmując praktykę pierwszych piątków
- podejmuje postanowienie korzystania w pierwsze piątki z sakramentu pokuty i Eucharystii i z zaangażowaniem je realizuje
- omawia treść przesłania Matki Bożej w Fatimie
- wyraża szacunek dla Matki Bożej, spełniając jej prośbę wypowiedzianą w Fatimie (chętnie modli się na różańcu)

dostateczna:

- wskazuje przykłady obecności Boga w przyrodzie
- rozpoznaje w pięknie przyrody stwórcze dzieło Boga
- wie, że o stworzeniu świata dowiadujemy się z Biblii
- określa znaczenie słowa „Biblia”
- wyjaśnia, dlaczego Biblia jest księgą świętą
- wie, że treść Starego Testamentu dotyczy wydarzeń od stworzenia świata i przygotowuje do narodzenia Pana Jezusa
- zna treść biblijnego fragmentu o raju (Rdz 2,8-10.15)
- podaje przykłady zachowań, które niszczą poczucie szczęścia
- zna treść biblijnego opowiadania o grzechu pierwszych ludzi
- własnymi słowami wypowiada treść Bożej obietnicy Rdz 3,14-15
- wie, że zapowiedź przyjścia Zbawiciela jest wyrazem miłości Boga do człowieka
- zna uczynki miłosierdzia co do duszy
- pamięta i rozumie treść Mt 11,28
- wymienia najważniejsze obietnice Jezusa objawione św. M. Alacoque
- wyraża pragnienie korzystania z obietnic Jezusa
- wie, że Matka Boża objawiała się w Fatimie co miesiąc od 13 V do 13 X 1917 r.
- podaje imiona dzieci fatimskich i opowiada o ich spotkaniu z Maryją
- rozpoznaje i opisuje figurę Matki Bożej Fatimskiej

dopuszczająca:

- wymienia miejsca odwiedzane podczas wakacji
- wymienia zjawiska i stworzenia, które obserwuje w przyrodzie
- wie, że wszystko, co istnieje, jest dobre, bo pochodzi od Boga
- wie, że Biblia zawiera słowo kochającego Boga, który stworzył świat
- wyraża szacunek względem Biblii jako księgi o miłości Boga do człowieka
- wymienia miejsca, w których czuje (czuł) się szczęśliwy
- wymienia osoby, którym zawdzięcza swoje poczucie szczęścia
- wie, że grzech niszczy przyjaźń człowieka z Bogiem
- wie, że Bóg poszukuje ludzi, którzy od Niego odeszli i pragnie ich zbawienia
- podaje zasady odprawiania dziewięciu pierwszych piątków miesiąca
- potrafi posługiwać się książeczką pierwszopiątkową (zaznaczyć pierwsze piątki kolejnych miesięcy)
- potrafi modlić się na różańcu

II. Szlak patriarchów

bardzo dobra:

- charakteryzuje postawę Abrahama wobec Bożego słowa
- wyjaśnia znaczenie zbudowania ołtarza dla Pana
- dba o własny rozwój dla dobra Ojczyzny
- wyjaśnia, dlaczego Izraelici w Egipcie stali się niewolnikami
- sprzeciwia się wszelkiej krzywdzie i niesprawiedliwości
- uzasadnia, że w sytuacji bez wyjścia Bóg znajduje rozwiązanie
- wyraża gotowość pomocy innym w ich trudnych sytuacjach
- charakteryzuje Boże obietnice związane z wypełnianiem przykazań
- wyjaśnia znaczenie Namiotu Spotkania dla Mojżesza i całego ludu izraelskiego (Mojżesz rozmawiał tam z Bogiem, prosząc Go o przebaczenie niewierności ludu)
- wdraża w życie praktykę „namiotu spotkania”, starając się o jej systematyczność
- wyraża szacunek dla zmarłych, dbając o ich groby
- wyraża gotowość rezygnacji z tego, co przyjemne, na rzecz tego, co pożyteczne lub konieczne
- charakteryzuje Bożą sprawiedliwość
- stara się o powściągliwość w osądzaniu innych ludzi

dobra:

- interpretuje obietnice, jakie Bóg dał Abrahamowi
- charakteryzuje wartość ziemi Kanaan dla potomków Abrahama
- charakteryzuje niewolniczą pracę Izraelitów w Egipcie
- wyjaśnia, że Boża interwencja jest odpowiedzią na modlitwę Izraelitów
- wyjaśnia znaczenie przejścia Izraelitów przez Morze Czerwone w ucieczce przed wojskiem faraona
- opisuje reakcję Izraelitów na trudy wędrówki przez pustynię
- uzasadnia, że każde z Bożych przykazań jest ważne i żadnego nie wolno lekceważyć
- wyraża przekonanie, że dobro jest owocem przestrzegania Bożych przykazań
- omawia niewierności Izraelitów wobec Boga pod górą Synaj
- uzasadnia, dlaczego modlimy się przy grobach zmarłych
- uzasadnia obowiązek troski o groby naszych bliskich, a także nieznanym nam zmarłych
- uzasadnia, że miłość Ojczyzny oraz pamięć o jej bohaterach jest naszym obowiązkiem
- wyraża szacunek dla miejsc pamięci o bohaterach
- wyjaśnia różnice między sądem Bożym, a ludzkimi sądami
- interpretuje tekst biblijny Iz 63,16b.19b; 64,4.7 jako wezwanie do nawrócenia i oczekiwania na przyjście Jezusa
- podejmuje konkretne postanowienia przemiany życia

dostateczna:

- wymienia Boże obietnice dane Abrahamowi

- wymienia potomków Abrahama (Izaak i Jakub, który miał 12 synów)
- zna historię tworzenia się narodu izraelskiego (wybranego),
- podaje przykłady ludzi z własnego regionu, którzy zasłużyli się dla dobra Ojczyzny
- charakteryzuje rolę Józefa (syna Jakuba) na dworze faraona
- wie, że Mojżesz był Izraelitą wychowanym na dworze faraona i że Bóg powierzył mu wyprowadzenie swego ludu z niewoli
- wymienia zjawiska, którymi posłużył się Bóg, karząc Egipcjan
- wymienia przejawy Bożej opieki nad Izraelitami podczas wędrówki przez pustynię (nakarmienie przepiórkami i manna, woda ze skały)
- wymienia sytuacje, w których powinien zwracać się do Boga z prośbą o pomoc
- wie, że Bóg dał ludziom przykazania na górze Synaj i zobowiązał do ich przestrzegania
- wie, że Namiot Spotkania, czyli Przybytek, był przenośną świątynią w obozie Izraelitów podczas ich wędrówki przez pustynię
- wie, że w Namiocie Spotkania znajdowała się Arka Przymierza – złożona przenośna skrzynia, w której przechowywano tablice Bożych przykazań
- wyjaśnia znaczenie sakramentu pokuty i pojednania dla chrześcijanina
- wyjaśnia pojęcia: czyściec, niebo, piekło
- wyjaśnia chrześcijańskie znaczenie dni 1 i 2 listopada
- wyraża modlitewną troskę o zmarłych
- wskazuje miejsca pamięci poświęcone bohaterom w swoim środowisku i kraju
- uzasadnia, dlaczego oddajemy cześć bohaterom narodowym
- na podstawie tekstu Mt 25,31-46 wymienia postawy i zachowania nagradzane przez Boga i te, które zasługują na potępienie
- zna treść biblijnego fragmentu Iz 63,16b.19b; 64,4.7
- charakteryzuje postawę człowieka, który się nawraca

dopuszczająca:

- wymienia powody, z jakich ludzie zmieniają miejsce zamieszkania
- uzasadnia, dlaczego Kanaan jest ziemią świętą
- podaje powody osiedlania się Izraelitów w Egipcie
- wie, że po śmierci Józefa Izraelici byli zmuszani do niewolniczej pracy i prosili Boga o pomoc
- opowiada historię przejścia Izraelitów przez Morze Czerwone
- charakteryzuje niebezpieczeństwa czyhające na pustyni
- wyjaśnia znaczenie słowa „przykazanie” (to, co przykazane, nakazane) i wymienia Boże przykazania
- wymienia miejsca, w których chrześcijanin doświadcza szczególnej bliskości Boga
- wymienia powody, dla których ludzie odwiedzają cmentarze
- wymienia ostateczne rzeczy człowieka

- wymienia wartości, dla których ludzie gotowi są poświęcić własne życie
- podaje przykłady ludzkich osądów oraz spraw rozstrzyganych w procesach sądowych
- wie, że w okresie Adwentu przygotowujemy się na przyjście Zbawiciela
- wie, co to są postanowienia adwentowe

III. Ziemia Bożej obietnicy

celująca:

- wyraża troskę o swój parafialny kościół oraz o świątynię swego serca
- wyraża troskę o sprawiedliwość i zgodę, przyczyniając się do łagodzenia konfliktów w swoim otoczeniu

bardzo dobra:

- określa, w jaki sposób Bóg pomaga nam w pokonywaniu przeszkód spotykanych na drodze do nieba
- prezentuje postawę sumienności, szacunku, dobroci w drodze do nieba
- uzasadnia konieczność wypełniania woli Bożej w zdobywaniu cnót i kształtowaniu charakteru
- uzasadnia wartość i potrzebę wypełniania woli Bożej
- na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia, że serce chrześcijanina jest Bożą świątynią
- uzasadnia, że brak porozumienia między ludźmi, szczególnie poczucie niesprawiedliwości, prowadzi do bolesnych podziałów
- wyjaśnia porównanie grzechu do zniszczenia świątyni własnego serca, a nawrócenie do jej odbudowy

dobra:

- wyjaśnia znaczenie przekroczenia Jordanu w wędrówce do Ziemi Obiecanej (spełnienie Bożej obietnicy),
- na podstawie tekstu biblijnego wyjaśnia, na czym polega burzenie duchowych murów (grzechu),
- interpretuje ponoszone przez Izraelitów klęski w walkach z nieprzyjaciółmi jako Bożą karę za ich niewierność wobec Boga
- wyjaśnia znaczenie wprowadzenia Arki Przymierza do Jerozolimy
- charakteryzuje znaczenie świątyni dla narodu izraelskiego
- wyjaśnia, dlaczego doszło do podziału królestwa izraelskiego
- interpretuje niewolę babilońską jako skutek odwrócenia się Izraelitów od Boga

dostateczna:

- opowiada o przejściu Izraelitów przez Jordan
- wskazuje przeszkody, jakie w swoim życiu może pokonać z Bożą pomocą
- opowiada o zdobyciu Jerycha przez Izraelitów
- wymienia ważne wydarzenia w dziejach Izraela po zajęciu ziemi Kanaan
- wyjaśnia, na czym polega panowanie Boga w naszym życiu
- wie, że świątynię w Jerozolimie wybudował Salomon
- wskazuje, co zastąpiła świątynia i dlaczego
- zna tekst biblijny mówiący o sercu chrześcijanina jako świątyni Ducha Świętego
- wie, że 10 pokoleń Izraela zbuntowało się przeciw pokoleniu Judy
- wie, że w wyniku podziału kraju powstały dwa państwa: Królestwo Judy i Królestwo Izraela
- ceni zgodne współdziałanie w grupie koleżeńskej
- opowiada o wygnaniu babilońskim i powrocie Izraelitów z niewoli
- wyjaśnia porównanie grzechu do niewoli, a nawrócenia do powrotu z niej

dopuszczająca:

- wie, że Arka Przymierza była dla Izraelitów znakiem obecności Boga (przechowywano w niej tablice Bożych przykazań)
- wie, że Bóg pomaga ludziom, gdy wypełniają Jego wolę
- wie, że król Dawid pokonał wrogów Izraela i przeniósł Arkę Przymierza do Jerozolimy
- podaje przykłady spraw w swoim życiu, o których powinien rozmawiać z Bogiem
- uzasadnia potrzebę posiadania budowli (kościołów), w których oddajemy cześć Bogu
- wskazuje sposoby łagodzenia konfliktów między ludźmi
- wie, że Bóg wychowuje swój lud również poprzez karcenie

IV. Szlak Pana Jezusa

celująca:

- okazuje wrażliwość na ludzkie cierpienie, niosąc pomoc chorym i niepełnosprawnym oraz modląc się w ich intencji
- świadomie podejmuje trud pokonywania życiowych problemów zgodnie z nauką Jezusa zawartą w błogosławieństwach

bardzo dobra:

- wyjaśnia, że Bóg zapowiadając narodzenie Zbawiciela realizuje obietnicę Protoewangelii
- wyjaśnia słowa modlitwy „Anioł Pański”
- na podstawie mapy i fotografii charakteryzuje drogę między Nazaretem i Ain Karim
- wyraża gotowość naśladowania Maryi w Jej służbie, chętnie pomaga innym

- wyjaśnia, co oznaczał pokłon oddawany Jezusowi
- podaje „sposoby uświęcania się w życiu rodzinnym”
- wyjaśnia słowa Jezusa „Powinienem być w tym, co należy do mego Ojca”
- charakteryzuje dary otrzymane na chrzcie
- wyraża wdzięczność za chrzest i związane z nim łaski
- wyjaśnia religijne znaczenie góry i równiny w życiu chrześcijanina
- potrafi odnieść pojęcie burzy do trudności życiowych
- dostrzega obecność Jezusa w swoim życiu i zwraca się do Niego z prośbą o pomoc w sytuacji lęku
- wyjaśnia, na czym polega zdrowie duszy i w jaki sposób powinniśmy o nie dbać
- wyjaśnia związek rozmnożenia chleba z Eucharystią
- wyraża sprzeciw wobec braku szacunku dla chleba
- wyraża wrażliwość wobec głodu innych, dzieląc się swoim pożywieniem
- wyjaśnia znaczenie Bożych słów wypowiedzianych podczas przemienienia Jezusa
- przedstawia w scenie wybrane błogosławieństwo
- wyjaśnia różnice między wskrzeszeniem i zmartwychwstaniem
- wyjaśnia treść przesłania Matki Bożej z Lourdes

dobrze:

- pokazuje na mapie Nazaret
- w modlitwie „Anioł Pański” wskazuje słowa pochodzące z Pisma Świętego
- wyraża gotowość dzielenia się wiadomością o bliskim przyjściu Zbawiciela
- na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia pośpiech i radość Maryi wędrującej do Ain Karim
- w tekście modlitwy „Pozdrowienie Anielskie” wskazuje słowa, którymi Elżbieta powitała Maryję
- omawia okoliczności narodzenia Jezusa
- wymienia osoby, które przyszły do Dzieciątka i oddały Mu pokłon
- okazuje szacunek ludziom ubogim
- wyjaśnia, na czym polegało życie ukryte Pana Jezusa
- rzetelnie wypełnia obowiązki domowe i modli się za swoją rodzinę
- wyjaśnia różnicę między pielgrzymką a wycieczką
- określa hierarchię wartości w swoim życiu
- wyraża troskę o wypełnianie praktyk religijnych, uznając je za swój obowiązek
- wyjaśnia, co to znaczy być dzieckiem Bożym
- potrafi złożyć wyznanie wiary według obrzędów chrztu
- pokazuje na mapie rzekę Jordan
- na podstawie tekstu biblijnego (Łk 6,12-13.17-19) wyjaśnia, w jakim celu tłumy przychodziły do Jezusa

- wyraża troskę o systematyczność osobistej modlitwy, uwzględniając ją w planie swojego dnia
- interpretuje biblijną perykopę o uciszeniu burzy
- na podstawie biblijnego tekstu uzasadnia, że cud jest owocem wiary
- wyraża troskę o zdrowie swojej duszy przez codzienny rachunek sumienia i systematyczną spowiedź
- interpretuje perykopę o cudownym rozmnożeniu chleba
- uzasadnia potrzebę modlitwy i Eucharystii by stawać się coraz lepszym
- sporządza plan przemiany życia
- ilustruje plastycznie wybrane błogosławieństwo
- interpretuje słowa Jezusa „Ja jestem zmartwychwstaniem...”
- wskazuje na mapie Betanię
- wyraża wiarę w zmartwychwstanie i życie wieczne, powierzając Jezusowi siebie oraz swoich bliskich zarówno żyjących, jak i zmarłych
- wie, że w miejscu objawienia jest obecnie znane sanktuarium, do którego licznie pielgrzymują chorzy z całego świata i wielu z nich zostało cudownie uzdrowionych
- wyraża szacunek wobec chorych i niepełnosprawnych oraz chętnie spieszy im z pomocą

dostateczna:

- wie, że w Nazarecie mieszkała Maryja i tam odwiedził ją Anioł Gabriel
- mówi z pamięci modlitwę „Anioł Pański”
- podaje motywy odwiedzin Maryi u Elżbiety
- wie, że ze słów, jakimi Elżbieta pozdrowiła Maryję (wraz ze słowami Anioła), zbudowana jest modlitwa „Pozdrowienie Anielskie”
- uzasadnia potrzebę częstego przystępowania do Komunii Świętej, łącząc tę praktykę z chętną pomocą bliźnim
- wie, że Maryja z Józefem wyruszyli do Betlejem z powodu ogłoszonego spisu ludności
- orientuje się w odległości między Nazaretem a Betlejem
- wymienia miejsca pobytu Świętej Rodziny po ucieczce z Betlejem
- określa swoje zadania w rodzinie
- wie, że obowiązek pielgrzymowania do świątyni dotyczył Izraelitów od 13. roku życia
- na podstawie tekstu biblijnego opowiada o pielgrzymce Świętej Rodziny do świątyni
- wymienia, kto objawił się w czasie chrztu Jezusa
- podaje datę i miejsce swojego chrztu
- wie, że modlitwą Jezus poprzedzał nauczanie tłumów i uzdrawianie chorych.
- uzasadnia, że modlitwa pomaga w czynieniu dobra
- określa, czym jest cud i opatrność Boża
- wie, że do prośby o cud potrzebna jest wiara
- wyjaśnia, kim był setnik

- powtarza z pamięci słowa setnika: „Panie, nie jestem godzien...” i podaje, w którym momencie Mszy Świętej je wypowiadamy
- wie, że cudowne rozmnożenie chleba jest zapowiedzią Eucharystii
- uzasadnia konieczność dzielenia się chlebem z głodnymi
- prezentuje postawę szacunku wobec chleba
- wymienia świadków i miejsce przemienienia Pana Jezusa
- wie, że na górze Tabor Jezus objawił swą Boską chwałę
- interpretuje jedno z ośmiu błogosławieństw
- wymienia postawy niezbędne by zostać błogosławionym
- wie, że rodzeństwo Łazarz, Marta i Maria byli przyjaciółmi Jezusa mieszkającymi w Betanii
- wie, że wskrzeszenie Łazarza zapowiada zmartwychwstanie
- zna historię objawień Matki Bożej w Lourdes
- rozpoznaje figurę Niepokalanej z Lourdes

dopuszczająca:

- wie, że dialog Maryi z Aniołem zawiera się w modlitwie „Anioł Pański”
- wie, że mieszkająca w Ain Karim Elżbieta była krewną Maryi i spodziewała się dziecka
- opisuje warunki w jakich narodził się Jezus
- wie, że Jezus jest Synem Boga urodzonym przez Maryję
- wymienia członków Świętej Rodziny
- wie, że św. Józef był opiekunem Jezusa
- wymienia praktyki religijne, które są jego obowiązkiem
- na podstawie tekstu Mt 3,13-17 opowiada o chrzcie Jezusa
- wie, że Jezus dużo się modlił, a góra była ulubionym miejscem Jego modlitwy
- zna treść perykopy o uciszeniu burzy (Mk 4,35-41)
- zna treść perykopy o uzdrowieniu sługi setnika
- wie, że przed przyjęciem Najświętszego Sakramentu konieczne jest „uzdrowienie duszy”
- zna treść perykopy o cudownym rozmnożeniu chleba (Łk 9,12-17)
- wymienia sposoby poszanowania chleba
- zna treść perykopy o przemienieniu Pana Jezusa
- wyjaśnia pojęcie: błogosławiony
- wymienia kilka wybranych błogosławieństw
- zna treść perykopy o wskrzeszeniu Łazarza
- wie, że Maryja przedstawiła się św. Bernadecie słowami: „Jestem Niepokalanym Poczęciem” oraz wzywała do modlitwy i pokuty w intencji nawrócenia grzeszników

V. Droga pokuty

celująca:

- wyraża sprzeciw wobec aktów poniżania krzyża, staje w obronie znaków wiary
- chętnie uczestniczy w modlitewnym czuwaniu przy Grobie Pańskim

bardzo dobra:

- wyjaśnia, na czym polega nawrócenie i post
- wymienia okresy roku liturgicznego, kiedy obowiązuje chrześcijanina post i wstrzemięźliwość
- charakteryzuje znaczenie sakramentów Eucharystii i kapłaństwa w życiu chrześcijańskim
- modli się w intencji kapłanów
- podejmuje próbę trudnej modlitwy Jezusa i uczy się wcielać ją w życie zwłaszcza w trudnych chwilach
- uzasadnia, dlaczego prawda i miłość są podstawą życia chrześcijanina
- upomina kolegów, którzy kłamią
- potrafi odnieść wydarzenia drogi krzyżowej Jezusa do swoich „krzyży”
- uzasadnia chrześcijańską tradycję czuwania przy grobie Pana Jezusa

dobra:

- potrafi wskazać kilka dobrych czynów, które należy praktykować w Wielkim Poście
- podejmuje zobowiązanie wyrzeczenia wielkopostnego
- definiuje pojęcia: kuszenie, pokusa, post, wstrzemięźliwość, szatan
- wyjaśnia, jak rozumie opisane w perykopie pokusy
- podejmuje wyrzeczenia w czasie Wielkiego Postu
- powtarza z pamięci słowa konsekracji
- uzasadnia, że Msza Święta jest pamiątką Ostatniej Wieczerzy
- wyjaśnia, na czym polegało spełnienie przez Jezusa woli Ojca
- wskazuje prawdziwe i fałszywe strony procesu Jezusa
- wymienia stacje drogi krzyżowej
- wyraża gotowość czynnego uczestnictwa w nabożeństwach drogi krzyżowej
- wyjaśnia, jakie znaczenie ma dla chrześcijan śmierć Jezusa na krzyżu
- wyjaśnia sposób grzebania zmarłych w czasach Jezusa

dostateczna:

- zna treść biblijnego wezwania do nawrócenia i postu (Jl 2,12-13)
- wykazuje chęć przemiany życia
- uzasadnia konieczność modlitwy i wyrzeczenia w walce z pokusami
- zna treść perykopy o ustanowieniu Eucharystii i kapłaństwa 1 Kor 11,23-27
- podaje nazwy miejsca modlitwy Jezusa
- nazywa własne trudności podając je w intencji modlitwy

- wymienia osoby biorące udział w procesie Jezusa
- potrafi zająć właściwe stanowisko wobec oskarżycieli Jezusa
- kieruje się prawdą i miłością w relacjach z innymi
- wymienia najważniejsze wydarzenia oraz spotkane osoby podczas drogi krzyżowej Jezusa
- wyjaśnia, dlaczego Jezus przyjął krzyż
- zna treść perykopy o śmierci Jezusa (Łk 23,33-34.44-46)
- wyjaśnia znaczenie symboliki krzyża dla chrześcijanina
- prezentuje postawę szacunku wobec krzyża jako znaku wiary i ofiary Chrystusa
- wie, kim był Józef z Arymatei
- opisuje postępowanie kobiet przy grobie Jezusa

dopuszczająca:

- wie, że Środa Popielcowa rozpoczyna okres Wielkiego Postu
- wyjaśnia znaczenie posypania głów popiołem
- wymienia pokusy stawiane Jezusowi przez szatana
- podaje, gdzie i kiedy zostały ustanowione sakramenty Eucharystii i kapłaństwa
- wyraża szacunek wobec kapłanów
- zna treść perykopy o modlitwie w Ogrójcu
- opisuje proces Jezusa
- wie, że Jezus niósł krzyż ulicami Jerozolimy
- opowiada ostatnie wydarzenia przed śmiercią Jezusa
- zna treść perykopy o złożeniu Jezusa do grobu (Mt 27,57-61)

VI. Szlak nowego życia

bardzo dobra:

- odważnie wyznaje swoją wiarę w zmartwychwstałego Jezusa
- na podstawie biblijnej perykopy uzasadnia, że do poznawania Chrystusa konieczne jest czytanie i wyjaśnianie Pisma Świętego oraz przystępowanie do Komunii Świętej
- na podstawie biblijnej perykopy wyjaśnia związek sakramentu pokuty z pokojem i Duchem Świętym
- przyczynia się do budowania pokoju w swoim środowisku
- wyjaśnia rolę Ducha Świętego w życiu chrześcijanina
- samodzielnie formułuje modlitwę wstawienniczą
- wyraża zainteresowanie pracą misjonarzy i podejmuje modlitwę w intencji misji
- uzasadnia konieczność więzi z Chrystusem, aby osiągnąć niebo

dobra:

- uzasadnia, że uczestnictwo w niedzielnej Mszy Świętej jest wyznaniem wiary w zmartwychwstanie
- wskazuje w perykopie dwa etapy rozpoznawania Chrystusa: rozmowę w drodze (wyjaśnianie Pism) i wspólny posiłek (łamanie chleba) w Emaus
- mówi z pamięci słowa ustanowienia sakramentu pokuty i pojednania
- na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia, że chrześcijanin powinien łączyć wypełnianie swych codziennych obowiązków z „patrzeniem w niebo”, czyli modlitwą i oczekiwaniem na powtórne przyjście Jezusa
- dba o czystość serca jako wyraz tęsknoty i gotowości na spotkanie z Chrystusem.
- wyjaśnia przyczynę uwięzienia św. Piotra
- charakteryzuje trudności, z jakimi spotykał się św. Paweł w realizacji apostolskiej misji
- charakteryzuje pracę współczesnych misjonarzy
- interpretuje życie chrześcijańskie jako wędrowanie do domu Ojca

dostateczna:

- wie, że pusty grób Jezusa znajduje się w Jerozolimie i jest najważniejszym miejscem dla wszystkich chrześcijan, świadkiem zmartwychwstania
- wyjaśnia, dlaczego chrześcijanie świętują niedzielę
- zna treść perykopy o uczniach z Emaus
- uzasadnia, dlaczego kapłani mają władzę odpuszczania grzechów
- wyraża gotowość systematycznego korzystania z sakramentu pokuty
- wymienia sposoby świadczenia o Jezusie
- świadomie wypowiada prośbę o powtórne przyjście Jezusa zawartą w modlitwie „Ojcze nasz” – „Przyjdź Królestwo Twoje”
- stara się sumiennie wykonywać swoje obowiązki szkolne i domowe
- określa, na czym polega modlitwa wstawiennicza
- określa potrzebę naśladowania Piotra w trwaniu przy Chrystusie
- wymienia kraje, w których św. Paweł głosił Chrystusa
- uzasadnia potrzebę włączenia się w realizację apostolskiej misji
- na podstawie tekstu biblijnego J 14,1-6 wyjaśnia rolę Chrystusa w naszej wędrówce do domu Ojca

dopuszczająca:

- zna treść perykopy o pustym grobie (Mt 28,1-10)
- wymienia główne części Mszy Świętej
- wie, że podczas Mszy Świętej Chrystus rozmawia z nami i karmi nas swoim Ciałem
- zna treść perykopy (J 20,19-23)
- zna treść perykopy o wniebowstąpieniu Dz 1,8-12

- wie, że Jezus przed wniebowstąpieniem zobowiązał swych uczniów, by byli Jego świadkami „aż po krańce ziemi”
- zna treść perykopy o uwięzieniu i uwolnieniu św. Piotra
- podaje przykłady współczesnych apostołów i misjonarzy
- wymienia różne określenia nieba (dom Ojca, wieczne zbawienie, raj, życie wieczne z Bogiem)

VII. Szlak wiary

celująca:

- chętnie modli się przy kapliczkach i dba o ich piękno
- wspiera misyjne dzieło Kościoła swoją modlitwą i ofiarą

bardzo dobra:

- charakteryzuje motywy troski o piękny wygląd kapliczek
- wyraża zainteresowanie historią przydrożnych kapliczek
- z zaangażowaniem przygotowuje modlitewne intencje kierowane do Pani Jasnogórskiej
- wyjaśnia sposób odmawiania koronki do Miłosierdzia Bożego
- w ufniej modlitwie powierza siebie i świat Bożemu Miłosierdziu
- charakteryzuje główne wątki wypowiedzi Jana Pawła II dotyczące Wadowic
- wyraża duchową więź z bł. Janem Pawłem, modląc się za jego wstawiennictwem
- wyjaśnia, dlaczego została wybudowana Świątynia Opatrzności Bożej
- charakteryzuje warunki życia i nauki dzieci w krajach misyjnych

dobra:

- uzasadnia budowanie przydrożnych kapliczek
- wymienia ważne miejsca na Jasnej Górze (kaplica Cudownego Obrazu, polowy ołtarz „na szczycie”, skarbiec, droga krzyżowa na wałach)
- uzasadnia, dlaczego różne grupy ludzi, w tym dzieci pierwszokomunijne, pielgrzymują na Jasną Górę
- charakteryzuje w zarysie przesłanie o Bożym Miłosierdziu
- wie, kiedy obchodzimy Niedzielę Miłosierdzia Bożego
- zna datę urodzin i chrztu Karola Wojtyły
- na podstawie filmu lub fotografii eksponatów z muzeum w rodzinnym domu Karola Wojtyły wskazuje główne etapy jego życia
- wyjaśnia pojęcie „wotum wdzięczności”
- wyraża wdzięczność Bogu za Jego nieustanną opiekę
- zna treść nakazu misyjnego Jezusa (Mt 28,18-20)

dostateczna:

- wskazuje kapliczkę (lub krzyż) w swoim otoczeniu oraz opisuje jej (jego) wygląd
- wyjaśnia, jakie znaczenie dla przechodniów mają przydrożne kapliczki
- rozpoznaje na fotografii Jasną Górę oraz obraz Matki Bożej Częstochowskiej
- zna słowa Apelu Jasnogórskiego
- rozpoznaje obraz Jezusa Miłosiernego oraz sanktuarium Bożego Miłosierdzia
- zna modlitwy tworzące koronkę do Miłosierdzia Bożego
- wymienia miejsca w Wadowicach szczególnie związane z osobą Jana Pawła II (dom rodzinny, kościół, szkołę)
- wie, kiedy obchodzone jest jego wspomnienie
- wyraża wdzięczność Bogu za papieża Polaka
- rozpoznaje na fotografii Świątynię Opatrzności Bożej
- wymienia przejawy Bożej opieki w swoim życiu osobistym i rodzinnym
- wyjaśnia znaczenie pojęć „misje”, „misjonarz”, „kraje misyjne”
- wymienia dostępne dzieciom sposoby wspierania misji

dopuszczająca:

- wie, że przydrożne krzyże i kapliczki są wyrazem miłości do Boga, Jezusa, Maryi
- rozróżnia pojęcia: wycieczka i pielgrzymka
- wie, że do Częstochowy wędrują liczne grupy pielgrzymów
- wie, że Łagiewniki wiążą się z osobą św. Faustyny oraz przesłaniem Bożego Miłosierdzia
- wie, że Wadowice to rodzinne miasto papieża Jana Pawła II
- zna datę wyboru na papieża Jana Pawła II
- zna datę Święta Dziękczynienia
- potrafi wyjaśnić, na czym polega praca misjonarza

Wychowanie fizyczne

W klasie IV kontrolujemy i oceniamy następujące obszary aktywności fizycznej:

5. Postawę ucznia i jego kompetencje społeczne.
6. Systematyczny udział i aktywność w trakcie zajęć.
7. Sprawność fizyczną (kontrola)
 - a. Siła, szybkość, wytrzymałość, gibkość, zwinność – wg MTSF
 - b. Pomiar tętna przed wysiłkiem i po jego zakończeniu – próba Ruffiera
8. Umiejętności ruchowe:

- h. Gimnastyka: przewrót w przód z przysiadu podpartego do przysiadu podpartego, układ gimnastyczny wg własnej inwencji.
 - i. Lekkoatletyka: start wysoki, marszobiegi terenowe, rzut z krótkiego rozbiegu, skok w dal z miejsca i z krótkiego rozbiegu.
 - j. Mini piłka siatkowa: odbicia piłki sposobem górnym oburącz.
 - k. Mini piłka koszykowa: kozłowanie piłki ze zmianą kierunku i ręki, podania i chwytu piłki
 - l. Mini piłka ręczna: kozłowanie piłki, rzut piłką do bramki z miejsca, podania półgórne jednorącz w miejscu.
 - m. Mini piłka nożna: prowadzenie i strzał na bramkę piłki wew. częścią stopy, podania i przyjęcia piłki.
 - n. Rytm – Muzyka – Taniec: dowolny układ taneczny w oparciu o własną ekspresję ruchową
9. Wiadomości:
- b. Zna podstawowe przepisy gier zespołowych,
 - c. Potrafi wyjaśnić i scharakteryzować pojęcie zdrowia wg WHO,
 - d. Potrafi zaproponować i zorganizować różne formy aktywności ruchowej,
 - e. Uczeń zna Test Coopera, potrafi go przeprowadzić i zinterpretować jego wyniki

Kryteria oceniania

Wymagania niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z wychowania fizycznego.

Celujący - 6

- 1. Uczeń aktywnie uczestniczy w życiu sportowym szkoły, zawodach międzyszkolnych oraz w pozalekcyjnych zajęciach sportowych.
- 2. Zajmuje punktowane miejsca w zawodach ogólnopolskich, wojewódzkich, gminnych lub rejonowych.
- 3. Spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą.
- 4. Wykazuje się sprawnością, umiejętnościami i wiedzą ponad stawiane wymagania zgodnie z treściami programowymi.
- 5. Aktywnie uczestniczy we wszystkich lekcjach wf.
- 6. Zna przepisy i zasady mini gier sportowych, potrafi współorganizować i sędziować zawody i imprezy rekreacyjno – sportowe.
- 7. Rozumie sens uprawiania ćwiczeń ruchowych i ich wpływ na rozwój organizmu.
- 8. Rozumie i wykonuje porównawcze próby testu motorycznego informujące o rozwoju sprawności kondycyjno-koordynacyjnej.
- 9. Posiadał nawyki dbałości o higienę stroju, osobistą i estetykę miejsca ćwiczeń.
- 10. Zachowuje się kulturalnie na lekcjach i imprezach sportowych, stosuje zasadę fair play, jest obiektywny w samoocenie i ocenianiu innych.

Bardzo dobry - 5

1. Uczeń jest zawsze przygotowany do zajęć, ma odpowiedni strój i obuwie sportowe uzgodnione z nauczycielem wf (dopuszcza się dwukrotny brak stroju w okresie).
2. Jego postawa społeczna i stosunek do wychowania fizycznego nie budzą najmniejszych zastrzeżeń, chętnie współdziała w zespole, jest twórczy i zaangażowany.
3. Opanował zakres wymaganych wiadomości i umiejętności, rozumie i potrafi stosować ćwiczenia kształtujące i korekcyjne.
4. Systematycznie doskonali swoją sprawność motoryczną i wykazuje duże postępy w osobistym usprawnieniu.
5. Ćwiczenia wykonuje z właściwą techniką, zna założenia taktyczne i przepisy poznanych dyscyplin sportowych.
6. Posiada duże wiadomości z zakresu kultury fizycznej i umiejętnie wykorzystuje je w praktycznym działaniu.
7. Rozumie i stosuje zasady higieniczno-zdrowotne podczas aktywnego wypoczynku.
8. Bierze udział w życiu sportowym szkoły, współorganizuje zawody sportowe.
9. Przestrzega zasad „fair-play” i kulturalnego kibicowania.
10. Przestrzega regulaminu sali gimnastycznej.

Dobry - 4

1. Uczeń aktywnie uczestniczy w lekcjach wf.
2. Jego postawa społeczna i stosunek do kultury fizycznej nie budzą zastrzeżeń.
3. Opanował wiadomości i umiejętności umożliwiające udział w różnych formach aktywności ruchowej.
4. Uczeń nie potrzebuje większych bodźców do pracy nad osobistym usprawnieniem, wykazuje stałe i dość dobre postępy w tym zakresie.
5. Ćwiczenia wykonuje prawidłowo, lecz nie dość dokładnie oraz z małymi błędami technicznymi.
6. Posiadane wiadomości potrafi wykorzystać w praktyce przy pomocy nauczyciela.
7. Maksymalnie 3 razy w okresie zgłosił nieprzygotowanie do zajęć.
8. Troszczy się o higienę osobistą.
9. Potrafi dokonywać obiektywnej samooceny sprawności swojej i kolegów,
10. Sporadycznie uczestniczy w życiu sportowym szkoły.

Dostateczny - 3

1. Uczeń uczestniczy w lekcjach z małym zaangażowaniem.
2. Opanował podstawowe wiadomości i umiejętności w zakresie umożliwiającym udział w prostych formach aktywności ruchowej.
3. Wykazuje niewielkie postępy w usprawnieniu motorycznym.
4. Ćwiczenia wykonuje niepewnie, z większymi błędami technicznymi.
5. W jego wiadomościach z zakresu kultury fizycznej są znaczne luki, a wiedzę którą ma, nie potrafi wykorzystać w praktyce.

6. Przejawia pewne braki w zakresie wychowania społecznego, w postawie i stosunku do kultury fizycznej.
7. Maksymalnie 4 razy w okresie zgłosił nieprzygotowanie do zajęć.
8. Posiada nawyki higieniczno - zdrowotne.
9. Przestrzega zasad bezpieczeństwa na lekcjach.

Dopuszczający - 2

1. Uczeń biernie uczestniczy w lekcjach wf lub często je opuszcza.
2. Nie spełnia podstawowych wymagań edukacyjnych na danym poziomie.
3. Wykazuje małe postępy w usprawnieniu.
4. Ćwiczenia wykonuje niechętnie i z dużymi błędami technicznymi.
5. Posiada małe wiadomości z zakresu kultury fizycznej, nie potrafi wykonać prostych zadań związanych z samooceną.
6. Na zajęciach z wf. przejawia poważne braki w zakresie wychowania społecznego, ma niechętny stosunek do ćwiczeń.
7. Maksymalnie 5 razy w okresie zgłosił nieprzygotowanie do zajęć.
8. W ograniczonym stopniu opanował nawyki higieniczno-zdrowotne.
9. Nie uczestniczy w życiu sportowym szkoły.

Niedostateczny - 1

1. Uczeń ma lekceważący stosunek do zajęć i często je opuszcza.
2. Nie dba o fizyczny rozwój swojego organizmu i nie wykazuje żadnych postępów w usprawnianiu.
3. Wykonuje jedynie najprostsze ćwiczenia i w dodatku z rażącymi błędami.
4. Charakteryzuje się praktycznie niewiedzą w zakresie kultury fizycznej.
5. Na zajęciach wf wykazuje duże, rażące braki w zakresie wychowania społecznego i prozdrowotnego.
6. W okresie nauki zgłosił nieprzygotowanie do zajęć więcej niż 5 razy

Plastyka

Podczas ustalania oceny z plastyki szczególną uwagę nauczyciel zwraca na wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki zajęć. Oprócz wiedzy i umiejętności równie ważna jest pozytywna postawa wobec przedmiotu. Składają się na nią: aktywne uczestnictwo w zajęciach, przynoszenie na lekcje odpowiednich materiałów i przyborów, przestrzeganie zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami, efektywne gospodarowanie czasem przeznaczonym na ćwiczenia plastyczne, a także zachowywanie porządku w swoim miejscu pracy – zarówno podczas zajęć, jak i po ich zakończeniu. Nie bez

znaczenia są też dobre wyniki osiągane w konkursach plastycznych, udział w szkolnych i pozaszkolnych uroczystościach (przygotowywanie oprawy plastycznej imprez), uczestnictwo w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych, wykonywanie ponadobowiązkowych prac plastycznych, przygotowywanie gazetek szkolnych lub informacji wzbogacających proces lekcyjny na podstawie różnych źródeł.

Nauczyciel jawnie i w sposób konkretny określa kryteria oceniania, tak aby uczniowie sami mogli oceniać pracę zarówno własną, jak i kolegów. Do najczęściej wskazywanych kryteriów należą: zgodność pracy z tematem lekcji, poprawność wykorzystanych układów kompozycyjnych, trafność doboru środków artystycznego wyrazu, umiejętność posługiwania się daną techniką plastyczną, pomysłowość

w doborze materiałów i narzędzi, stosowanie niekonwencjonalnych, twórczych rozwiązań, oryginalność realizacji danego tematu oraz estetyka pracy (ostatnie kryterium nie dotyczy uczniów cierpiących na różne dysfunkcje).

Bieżącej ocenie podlegają:

przygotowanie ucznia do zajęć, uczestnictwo w zajęciach, współpraca w grupie, zaangażowanie ucznia w działania plastyczne, umiejętność formułowania problemów, wyciągania wniosków oraz poszukiwanie własnych rozwiązań.

Ocenianie bieżące dokonywane jest poprzez:

ćwiczenia plastyczne (rysunkowe, malarskie, formułowanie kształtu, przestrzeni, budowanie kompozycji itp.), prace plastyczne (ilustracje, rysunki, kompozycje, rzeźby itp.), quizy, konkursy, projekty edukacyjne, prezentacja multimedialna, wiadomości ustne, karty pracy, sprawdziany * jeśli wystąpi taka konieczność, (znajomość podstawowych terminów plastycznych, wiadomości z historii sztuki, na temat wybitnych przedstawicieli świata artystycznego i ich wybranych dzieł).

Kryteria oceny

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiadomości i umiejętności objętych programem w stopniu bardzo dobrym i dodatkowo:

- czynnie uczestniczy w zajęciach lekcyjnych,
- wykazuje zainteresowanie sztuką (bierze udział w konkursach, wystawach),
- podejmuje dodatkowe zadania (zdobywa informacje z innych źródeł, angażuje się w życie artystyczne klasy i szkoły),
- reprezentuje szkołę w konkursach plastycznych

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiedzy i umiejętności w stopniu wysokim, a ponadto:

- wykazuje aktywną postawę w pracach indywidualnych i zespołowych,

- wyróżniająco wywiązuje się z wszelkich zadań i powierzonych mu ról,
- uzyskuje bardzo dobre i dobre oceny cząstkowe,
- starannie wykonuje ćwiczenia plastyczne,
- potrafi obronić swój pogląd i postawę twórczą

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiedzy i umiejętności w stopniu średnim, a także:

- zwykle pracuje systematycznie i efektywnie, indywidualnie i w grupie,
- poprawnie formułuje wnioski, wyraża pogląd na temat oglądanego dzieła,
- odpowiednio wywiązuje się z części zadań i powierzonych ról,
- najczęściej uzyskuje dobre oceny cząstkowe.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiedzy i umiejętności w stopniu poprawnym oraz:

- nie zawsze pracuje systematycznie i niezbyt chętnie podejmuje wszelkie działania,
- rzadko uczestniczy w dyskusjach i pracach zespołowo – grupowych,
- czasami poprawnie formułuje wnioski,
- ma problemy z obroną swoich poglądów,
- najczęściej otrzymuje dostateczne oceny cząstkowe

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiedzy i umiejętności na poziomie elementarnym, a także:

- nie pracuje systematycznie i niezbyt chętnie podejmuje działania,
- biernie uczestniczy w dyskusjach,
- niestarannie wykonuje ćwiczenia,
- nie formułuje własnych wniosków,
- nie oddaje prac plastycznych w wyznaczonym terminie.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nawet w stopniu elementarnym nie opanował materiału i nie nabył umiejętności wskazanych w programie nauczania oraz:

- nie wykazuje zainteresowania przedmiotem,
- nie bierze udziału w działaniach twórczych,
- nie prowadzi zeszytu przedmiotowego,
- nie wykazuje żadnej chęci do poprawy swojej oceny.

Ocena ta nie wynika z możliwości czy braku uzdolnień ucznia, lecz z całkowitej niechęci do przedmiotu oraz pracy.

Wymagania edukacyjne

Wymagania konieczne

Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę dopuszczającą

Z pomocą nauczyciela uczeń:

- wymienia placówki działające na rzecz kultury,
- tłumaczy zasady zachowania się w muzeum,
- wskazuje zabytki znajdujące się w regionie,
- podaje nazwiska najwybitniejszych malarzy polskich i zagranicznych,
- wyjaśnia, kogo możemy nazywać twórcą ludowym,
- opisuje tradycje i symbole związane ze świętami Bożego Narodzenia oraz z Wielkanocą,
- nazywa elementy dzieła plastycznego (linia, punkt, kontur, plama, walor barwa, światłocień, technika, faktura, kształt, kompozycja, perspektywa),
- wskazuje podstawowe środki wyrazu plastycznego znajdujące się w najbliższym otoczeniu i je opisuje,
- wyjaśnia znaczenie niektórych z omówionych na lekcji terminów plastycznych,
- wymienia nazwy niektórych z poznanych dziedzin sztuki (np. rysunek, malarstwo, grafika, rzeźba, architektura, sztuka użytkowa, sztuka ludowa oraz współczesne formy: fotografika, film, instalacja, asamblaż, happening, performance),
- rozróżnia dzieła należące do poszczególnych dziedzin twórczości artystycznej (rysunek, malarstwo, grafika, rzeźba, architektura, sztuka ludowa, rzemiosło artystyczne itd.),
- tłumaczy, czym zajmują się rysownik, malarz, grafik, rzeźbiarz i architekt,
- wskazuje różnice między rysunkiem a malarstwem,
- uzyskuje barwy pochodne, wykorzystując barwy podstawowe,
- wymienia podstawowe elementy warsztatu fotograficznego,
- nazywa niektóre gatunki filmowe,
- wskazuje środki przekazu należące do nowych mediów,
- wskazuje podstawowe narzędzia pracy plastyka i wykorzystuje je w minimalnym stopniu w swoich działaniach,
- podejmuje próby zastosowania elementów teorii w ćwiczeniach praktycznych,
- wykonuje zadania plastyczne o niewielkim stopniu trudności,
- utrzymuje w porządku swój warsztat pracy,
- stara się przestrzegać zasad BHP podczas działań na lekcji.

Wymagania podstawowe

Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę dostateczną

Uczeń:

- określa rolę elementów plastycznych w swoim najbliższym otoczeniu,
- wskazuje miejsca w swoim regionie, w których można obejrzeć dzieła plastyczne,
- wymienia najslawniejsze polskie zabytki oraz zabytki znajdujące się w regionie,

- podaje przykłady dziedzin sztuki uprawianych przez twórców ludowych oraz wykorzystywanych przez tych artystów technik plastycznych,
- wyjaśnia znaczenie wybranych tradycji i symboli związanych ze świętami Bożego Narodzenia oraz z Wielkanocą,
- opisuje elementy dzieła plastycznego,
- tłumaczy znaczenie omówionych na lekcji terminów plastycznych,
- wymienia poznane podczas lekcji dziedziny sztuki,
- omawia poznane techniki malarskie, nazywając wykorzystywane w nich narzędzia i podłoża,
- wyjaśnia najważniejsze podziały barw,
- wskazuje elementy i układy tworzące daną kompozycję,
- przygotowuje ilustrację z zastosowaniem danego rodzaju kompozycji,
- rozpoznaje rodzaj kompozycji wykorzystanej w wybranych dziełach przedstawionych na reprodukcjach,
- wykonuje rysunek z zastosowaniem wybranej perspektywy,
- podaje najważniejsze cechy wybranych perspektyw malarskich,
- tłumaczy, czym różni się technika druku wypukłego od techniki druku wklęsłego,
- wymienia poszczególne rodzaje rzeźby,
- dokonuje podziału architektury ze względu na jej funkcje,
- wskazuje wytwory wzornictwa przemysłowego w najbliższym otoczeniu,
- projektuje przedmioty codziennego użytku,
- wyjaśnia, czym różni się fotografia artystyczna od fotografii użytkowej,
- określa różnice między dziełami kina artystycznego a filmami komercyjnymi,
- omawia funkcję nowych mediów w sztuce,
- rozpoznaje narzędzia pomocne w pracy rysownika, malarza, rzeźbiarza, grafika, fotografika i filmowca,
- omawia funkcje typowych narzędzi stosowanych w poszczególnych technikach plastycznych,
- przedstawia obiekty na płaszczyźnie i w przestrzeni, posługując się podstawowymi środkami wyrazu plastycznego,
- stosuje w działaniach artystycznych różne narzędzia i podłoża,
- dostrzega wpływ faktury użytego podłoża na efekt końcowy działań plastycznych,
- prowadzi zeszyt przedmiotowy,
- uczestniczy w dyskusjach o prezentowanych obiektach po zachęcie ze strony nauczyciela,
- stosuje się do zasad organizacji pracy,
- przynosi na lekcję odpowiednie materiały i narzędzia,
- aktywnie pracuje w grupie,
- utrzymuje w porządku swój warsztat pracy,

- przestrzega zasad BHP podczas działań plastycznych.

Wymagania rozszerzające

Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę dobrą

Uczeń:

- określa rolę elementów plastycznych w swoim najbliższym otoczeniu,
- podaje nazwiska najwybitniejszych malarzy polskich i zagranicznych,
- wymienia najsłynniejsze polskie zabytki i dzieła sztuki oraz zabytki znajdujące się w regionie,
- analizuje wybrane dzieła sztuki, stosując wiedzę zdobytą podczas lekcji,
- wskazuje najbliższy skansen,
- wyjaśnia, czym są pieta i świątek, oraz określa ich cechy na podstawie fotografii,
- omawia wybrane tradycje i symbole związane ze świętami Bożego Narodzenia oraz z Wielkanocą,
- charakteryzuje poszczególne dziedziny sztuki,
- opisuje wybrane środki wyrazu plastycznego i przyporządkowuje je do określonej grupy elementów tworzących dzieło,
- wymienia cechy poszczególnych rodzajów kompozycji,
- określa sposób przedstawiania przestrzeni oraz rodzaje faktury zastosowane w dziele zaprezentowanym na oglądanej reprodukcji,
- rozpoznaje, jakimi narzędziami posłużył się twórca dzieła poznawanego w postaci reprodukcji,
- wyjaśnia, jak stosować sztalugi, matrycę i dłuto,
- tłumaczy znaczenie poznanych terminów plastycznych, uzupełniając swoje definicje przykładami dzieł sztuki,
- omawia wpływ barw ciepłych i zimnych na samopoczucie człowieka,
- rozróżnia rodzaje malarstwa ze względu na przedstawianą tematykę (portret, pejzaż, martwa natura, malarstwo historyczne, rodzajowe itd.),
- charakteryzuje prace graficzne, zwracając szczególną uwagę na materiał użyty do wykonania matrycy,
- wskazuje różnice pomiędzy rzeźbą tradycyjną a kompozycją przestrzenną,
- porównuje wzornictwo przemysłowe z rzemiosłem artystycznym,
- wymienia podobieństwa między techniką malarską a techniką fotograficzną,
- nazywa środki wyrazu artystycznego wykorzystywane w filmie (perspektywa, światło, kolor) oraz określa ich wpływ na atmosferę dzieła,
- wymienia cechy charakterystyczne sztuki nowych mediów,
- stosuje elementy wiedzy teoretycznej w ćwiczeniach praktycznych,
- używa waloru w działaniach plastycznych odpowiednio do tematu i charakteru pracy,

- wyjaśnia, w jaki sposób ukazać światłocien na rysunku,
- dobiera narzędzia i podłoża w zależności od charakteru i tematu wykonywanej pracy plastycznej,
- posługuje się właściwie przyborami i narzędziami plastycznymi,
- porównuje środki wyrazu plastycznego zastosowane w dwóch wybranych dziełach malarskich zaprezentowanych na reprodukcjach,
- wykorzystuje dany rodzaj kompozycji oraz wybraną technikę plastyczną podczas tworzenia ilustracji,
- omawia wybrany obraz pod kątem zastosowanego rodzaju kompozycji,
- tłumaczy, na czym polega perspektywa przedstawiona na obrazie,
- dobiera rodzaj perspektywy do tematu wykonywanej pracy, wykorzystując w praktyce wiedzę teoretyczną,
- realizuje proste projekty w dziedzinie sztuki użytkowej,
- wykonuje prace plastyczne poprawne pod względem technicznym i estetycznym,
- określa rolę środków wyrazu, które zastosował w pracy plastycznej,
- prowadzi systematycznie zeszyt przedmiotowy,
- zachowuje koncentrację podczas lekcji,
- uczestniczy aktywnie w dyskusjach na temat prezentowanych obiektów,
- organizuje poprawnie swoje miejsce pracy oraz przynosi na lekcję odpowiednie materiały i narzędzia,
- efektywnie wykorzystuje czas przeznaczony na działalność twórczą,
- utrzymuje w porządku swój warsztat pracy,
- przestrzega zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami.

Wymagania dopełniające

Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę bardzo dobrą

Uczeń:

- dyskutuje na temat roli sztuki w życiu człowieka,
- wymienia nazwiska najwybitniejszych artystów polskich i zagranicznych (malarzy, rzeźbiarzy, architektów),
- zdobywa z różnych źródeł (internet, lokalna prasa, dostępne książki) informacje na temat artystów tworzących w regionie,
- wymienia placówki kultury znajdujące się w rodzinnej miejscowości lub najbliższej okolicy oraz wyjaśnia, czym się one zajmują,
- omawia rolę muzeów w procesie edukacji społeczeństwa,
- wykazuje się rozległą wiedzą na temat polskich zabytków,
- rozpoznaje wybrane dzieła architektury i sztuk plastycznych należące do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury,
- określa funkcje wybranych dzieł oraz wskazuje cechy wyróżniające je spośród innych

tekstów kultury z danej epoki,

- posługuje się w swoich wypowiedziach podstawowymi terminami z poszczególnych dziedzin sztuki,
- bierze aktywny udział w dyskusji dotyczącej podobieństw i różnic między poszczególnymi dziedzinami sztuki,
- porównuje wybrane dzieła plastyczne pod kątem użytych w nich środków wyrazu plastycznego,
- omawia wybrane przykłady wytworów sztuki ludowej pod względem ich formy i użytego materiału,
- opisuje (w oparciu o przekazy ludowe) tradycje podtrzymywane w swoim regionie,
- wylicza różnice między malarstwem realistycznym a malarstwem abstrakcyjnym,
- określa cechy rzeźb należących do różnych rodzajów na podstawie wybranych przykładów,
- opowiada o wybranej zabytkowej budowli i charakteryzuje jej funkcje,
- analizuje wybrane wytwory wzornictwa przemysłowego i rzemiosła artystycznego pod kątem ich funkcjonalności i estetyki,
- omawia elementy dzieła plastycznego (kompozycja, światłocien, perspektywa, barwa) widoczne na wybranych fotografiach,
- określa gatunek filmu na podstawie zaprezentowanego fragmentu,
- świadomie korzysta z narzędzi sztuki nowych mediów (programy graficzne itp.) w swojej działalności twórczej,
- przestrzega praw autorskich,
- potrafi właściwie wykorzystać zdobytą wiedzę teoretyczną we własnej twórczości,
- operuje sprawnie wybraną techniką plastyczną,
- wykonuje oryginalne i pomysłowe prace zgodne z podanym tematem,
- wybiera technikę odpowiednią dla najlepszego wyrażenia tematu i analizuje ją pod kątem uzyskanych efektów plastycznych,
- tworzy prace, ujawniając bogatą wyobraźnię i zręcznie wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne środki plastyczne oraz fakturę podłoża,
- realizuje proste projekty w zakresie form użytkowych, stosując m.in. narzędzia i wytwory multimedialne,
- posługuje się biegle poszczególnymi środkami wyrazu plastycznego,
- stosuje plamy walorowe w celu ukazania w rysunku światłocienia na przedmiotach,
- dokonuje ekspresji uczuć i nastrojów w pracy plastycznej za pomocą odpowiednio dobranych środków plastycznych,
- wykorzystuje umiejętnie różne rodzaje perspektywy w celu ukazania przestrzeni na płaszczyźnie,
- analizuje własną pracę pod kątem zastosowanych środków wyrazu plastycznego,
- bierze udział w konkursach plastycznych przeprowadzanych na terenie szkoły lub poza nią,

- prowadzi zeszyt przedmiotowy systematycznie i estetycznie,
- jest aktywny podczas lekcji, z zaangażowaniem dyskutuje o prezentowanych obiektach,
- organizuje swoje miejsce pracy, przynosi na lekcję odpowiednie materiały i narzędzia,
- efektywnie wykorzystuje czas przeznaczony na działalność twórczą,
- utrzymuje w porządku swój warsztat pracy zarówno podczas działań plastycznych, jak i po ich zakończeniu,
- przestrzega zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami.

Wymagania wykraczające

Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę celującą

Uczeń:

- wykazuje szczególne zainteresowanie sztukami plastycznymi,
- uzasadnia swoje upodobania estetyczne,
- ciekawie opowiada o zabytkach swojego regionu,
- gromadzi dodatkowe wiadomości związane z plastyką,
- kolekcjonuje reprodukcje dzieł plastycznych i książki o sztuce,
- wykazuje znajomość literatury przedmiotu wykraczającą poza materiał omawiany na lekcjach,
- orientuje się w wydarzeniach plastycznych odbywających się w kraju i na świecie (wystawy, konkursy, biennale),
- uczęszcza do galerii, muzeów itp.,
- wymienia nazwiska wybitnych artystów działających w jego miejscowości lub regionie,
- ocenia znaczenie twórczości wybranego artysty i jego zasługi dla środowiska lokalnego, regionu, kraju, świata,
- posiada wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza treści wymienione w programie nauczania,
- bierze czynny udział w zajęciach plastycznych,
- analizuje prezentowane obiekty pod kątem ich treści, formy i emocjonalnego oddziaływania,
- wykonuje prace dodatkowe będące uzupełnieniem treści poznanych na lekcji (opracowuje referaty traktujące o zagadnieniach poruszanych w literaturze przedmiotu, wykonuje pomoce dydaktyczne itp.),
- wykorzystuje zdobytą wiedzę teoretyczną w pozalekcyjnych działaniach plastycznych (np. należy do szkolnego koła zainteresowań),
- aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym szkoły (gazetki szkolne, dekoracje okolicznościowe) i regionu,
- zdobywa nagrody na konkursach plastycznych,
- wzorowo prowadzi zeszyt przedmiotowy (nowatorska forma, wzbogacona materiałem

ilustracyjnym i teoretycznym),

- przygotowuje się systematycznie do zajęć,
- utrzymuje wzorowy porządek na swoim stanowisku pracy, zarówno podczas działań plastycznych, jak i po ich zakończeniu,
- przestrzega zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami.

Historia

Dopuszczająca

- przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: współczesność, przeszłość, historia, historycy, legenda, baśń
- rozróżnia przeszłość od współczesności
- rozróżnia fikcję (np. baśń) od rzeczywistości historycznej
- potrafi krótko scharakteryzować, czym zajmują się historycy
- przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: ojczyzna, patriotyzm
- podaje przykłady świąt rodzinnych
- podaje przykłady pamiątek rodzinnych
- przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: państwo, region, naród
- wskazuje na mapie państwo polskie i jego granice
- zna poprawną nazwę państwa polskiego
- przy pomocy nauczyciela używa terminów chronologicznych (data, tysiąclecie, wiek)
- umieszcza daty na osi czasu
- przy pomocy nauczyciela określa, w którym wieku miało miejsce dane wydarzenie
- poprawnie wskazuje wydarzenie wcześniejsze w czasach p.n.e.
- oblicza upływ czasu między wydarzeniami w ramach jednej ery
- przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: mapa, plan – dostrzega różnice między mapą a planem
- przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: plemię, Słowianie
- wie, kto był pierwszym historycznym władcą Polski
- przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: cesarz, arcybiskupstwo, koronacja, gród, wojowie
- opisuje wygląd grodu średniowiecznego
- wie, że Bolesław Chrobry był pierwszym królem Polski
- przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: duchowieństwo, zakon chrześcijański, mnich, klasztor
- charakteryzuje wygląd mnichów
- opisuje podstawowe zajęcia duchowieństwa zakonnego w średniowieczu
- przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem: uniwersytet
- wyjaśnia, dlaczego historycy nadali królowi Kazimierzowi przydomek „Wielki”

- określa epokę, w której żył Jan Zamoyski– opisuje wygląd średnio-wiecznego zamku
- przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: rycerz, miecz, herb
- opisuje wygląd i cechy rycerza– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: astronom, obserwacja
- opisuje wygląd i uzbrojenie husarii
- przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: zabory, zabór rosyjski, wojna partyzancka
- wyjaśnia, dlaczego Polacy zorganizowali powstanie
- potrafi objąć pierwszą zwrotkę i refren hymnu
 - przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: hymn państwowy
- zna nazwisko autora hymnu państwowego
- wie, kim był Mikołaj Kopernik– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: szlachta przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: potop szwedzki, husaria, Jasna Góra
- przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: rozbiory, powstanie
- wymienia państwa, które dokonały rozbiorów
- przedstawia cel powstania kościuszkowskiego
- wie, jak się nazywał pierwszy przywódca związku zawodowego „Solidarność” i późniejszy prezydent
- przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: demokracja, strajk

dostateczna

- poprawnie posługuje się terminami: dzieje, archeologia, źródła pisane, źródła materialne
- rozróżnia pracę historyków i archeologów
- potrafi podać przykłady postaci legendarnych i historycznych
- wyjaśnia, czym są przyczyny i skutki
- dokonuje podstawowego podziału źródeł historycznych
- poprawnie posługuje się terminami: tradycja, drzewo genealogiczne, „mała ojczyzna”
- przygotowuje drzewo genealogiczne najbliższej rodziny
- wyjaśnia, czym jest patriotyzm
- podaje przykłady postaw i zachowań patriotycznych
- poprawnie posługuje się terminami: społeczeństwo, symbole narodowe, Polonia
- wymienia elementy współ-tworzące państwo
- wymienia najważniejsze czynniki narodotwórcze
- przedstawia polskie symbole narodowe
- przedstawia najważniejsze święta państwowe

- wskazuje na mapie stolicę państwa
- poprawnie posługuje się terminami: chronologia, okres p.n.e. i n.e
- zamienia cyfry arabskie na rzymskie
- wyjaśnia, czym jest epoka historyczna
- porządkuje fakty i epoki historyczne oraz umieszcza je w czasie (era, stulecie)
- samodzielnie przyporządkowuje wydarzenia stuleciom
- oblicza upływ czasu między wydarzeniami, w tym na przełomie obu er
- poprawnie posługuje się terminami: legenda, symbol, róża wiatrów
- przygotowuje proste plany miejscowe
- objaśnia symbole legendy mapy
- odczytuje z mapy podstawowe informacje
- poprawnie posługuje się terminem: Piastowie
- przytacza przykłady legend o początkach państwa polskiego
- wyjaśnia pochodzenie nazwy „Polska”
- wskazuje na mapie rozmieszczenie plemion słowiańskich na ziemiach polskich
- poprawnie posługuje się terminami: misja, relikwie
- zna wydarzenia związane z datami: 1000, 1025
- charakteryzuje postać św. Wojciecha
- opisuje wygląd i uzbrojenie woja z drużyny książęce
- poprawnie posługuje się terminami: reguła zakonna, skryptorium, pergamin
- podaje przykłady zakonów
- opisuje życie wewnątrz klasztoru
- poprawnie posługuje się terminami: dynastia, uczta u Wierzyńka
- zna wydarzenia związane z datami: 1364, 1370
- wyjaśnia powiedzenie: Zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną
- poprawnie posługuje się terminami: paż, giermek, paśowanie, kopia, dziedziniec, fosa, baszta, most zwodzony
- wyjaśnia, kto i w jaki sposób mógł zostać rycerzem
- opisuje wygląd średnio-wiecznego zamku
- charakteryzuje turnieje rycerskie
- poprawnie posługuje się terminem: unia
- zna wydarzenia związane z datami: 1385
- przedstawia główne konsekwencje unii w Krewie
- poprawnie posługuje się terminami: giermek, kopia, kodeks honorowy
- zna wydarzenia związane z datami: 1410
- charakteryzuje postać Zawiszy Czarnego
- wyjaśnia powiedzenie: polegać jak na Zawiszy
- poprawnie posługuje się terminami: astronomia, diecezja, ekonomia
- wyjaśnia powiedzenie: wstrzymał Słońce i ruszył Ziemię
- poprawnie posługuje się terminami: kanclerz, hetman, akademia

- charakteryzuje postać i dokonania Jana Zamoyskiego
 - poprawnie posługuje się terminami: potop szwedzki, wielki wezyr, odsiecz
 - zna wydarzenia związane z datami: 1655–1660, 1683
 - wskazuje na mapie granice Rzeczypospolitej oraz jej sąsiadów
 - zna postaci: Augustyn Kordecki, Stefan Czarniecki, Jan III Sobieski, oraz ich dokonania
 - poprawnie posługuje się terminami: Szkoła Rycerska, kadet, mecenas, obiady czwartkowe
 - wymienia zasługi króla Stanisława Augusta Poniatowskiego
 - wyjaśnia, dlaczego Dzień Edukacji Narodowej jest współcześnie obchodzony 14 października
 - poprawnie posługuje się terminami: konstytucja, kosynierzy
 - zna wydarzenia związane z datami: 3 maja 1791 r., 1794, 1795
 - charakteryzuje postać i dokonania Tadeusza Kościuszki
 - poprawnie posługuje się terminami: emigracja, legiony
 - zna wydarzenia związane z datą: 1797
 - charakteryzuje postaci oraz dokonania gen. Jana Henryka Dąbrowskiego i Józefa Wybickiego
 - poprawnie posługuje się terminami: działalność konspiracyjna, branka, dyktator, zesłanie
 - zna wydarzenia związane z datami: 1863–1864
 - pokazuje na mapie zasięg zaboru rosyjskiego
 - charakteryzuje postać i dokonania Romualda Traugutta
-
- poprawnie posługuje się terminami: Uniwersytet Latający
 - charakteryzuje, na czym polegało tajne nauczanie
 - charakteryzuje postać Marii Skłodowskiej-Curie
 - wymienia, za jakie dokonania Maria Skłodowska-Curie otrzymała Nagrodę Nobla
 - poprawnie posługuje się terminami: I wojna światowa, Naczelnik Państwa
 - zna wydarzenia związane z datami: 1914–1918; 11 listopada 1918 r., 15 sierpnia 1920 r.
 - charakteryzuje postać Józefa Piłsudskiego
 - poprawnie posługuje się terminami: komunizm, bolszewicy, cud nad Wisłą
 - zna wydarzenie związane z datą: 15 sierpnia 1920 r.
 - wyjaśnia, dlaczego 15 sierpnia obchodzone jest Święto Wojska Polskiego
 - poprawnie posługuje się terminami: eksport, import, okręg przemysłowy
 - charakteryzuje postać Eugeniusza Kwiatkowskiego
 - wskazuje na mapie obszar Centralnego Okręgu Przemysłowego
 - poprawnie posługuje się terminami: łapanki, Armia Krajowa, Szare Szeregi
 - zna wydarzenia związane z datami: 1 września 1939 r., 1 sierpnia 1944 r.
 - charakteryzuje postaci Zośki, Alka i Rudego
 - poprawnie posługuje się terminem: „żołnierze niezłomni”
 - zna zbrodnie niemieckie popełnione na Żydach
 - charakteryzuje postaci Witolda Pileckiego, Danuty Siedzikówny

- wyjaśnia, dlaczego dla wielu Polaków wojna się nie zakończyła
- wyjaśnia pojęcie: „żołnierze niezłomni”
- poprawnie posługuje się terminami: konklawe, kardynał, pontyfikat
- charakteryzuje rolę papieża jako przywódcy Kościoła katolickiego oraz jako autorytetu moralnego dla wiernych
- wyjaśnia, dlaczego Jan Paweł II był darzony wielkim szacunkiem

Okragły Stół

- zna wydarzenia związane z datami: sierpień 1980, 1989
- wyjaśnia, dlaczego w 1980 r. doszło do masowych strajków robotniczych
- zna głównych bohaterów „Solidarności” – Lecha Wałęsę, Annę Walentynowicz, Andrzeja Gwiazdę, Jerzego Popiełuszkę
- poprawnie posługuje się terminami: związek zawodowy, „Solidarność”, stan wojenny,

dobra

- porównuje pracę historyków i archeologów
- wskazuje różne przykłady źródeł pisanych i niepisanych
- wyjaśnia potrzebę edukacji historycznej
- wyjaśnia, czym jest genealogia
- wskazuje na mapie Polski własną miejscowość, region, województwo i jego stolicę
- podaje przykłady regionalnych tradycji
- charakteryzuje własną „małą ojczyznę” na tle innych regionów
- wskazuje Polskę na mapie świata
- wskazuje na mapie główne krainy historyczno-geograficzne Polski oraz największe miasta
- rozróżnia pojęcia naród i społeczeństwo
- przedstawia genezę najważniejszych świąt państwowych
- wskazuje przykłady instytucji dbających o dziedzictwo narodowe
- opisuje właściwy sposób zachowania względem symboli narodowych
- wyjaśnia, czym jest genealogia
- wskazuje na mapie Polski własną miejscowość, region, województwo i jego stolicę
- podaje przykłady regionalnych tradycji
- charakteryzuje własną „małą ojczyznę” na tle innych regionów
- podaje cezurę czasowe epok historycznych
- przy określeniu datacji wydarzenia posługuje się sformułowaniami: początek, środek, koniec stulecia; półwiecze; przełom wieków
- przyporządkowuje wydarzenia do epok historycznych
- wyjaśnia, czym jest kartaografia
- wyjaśnia, czym jest skala mapy
- rozróżnia mapę geograficzną, polityczną, historyczną
- charakteryzuje znaczenie przyjęcia chrześcijaństwa dla państwa polskiego

- wyjaśnia znaczenie wizyty Ottona III w Gnieźnie dla państwa polskiego
- wyjaśnia znaczenie utworzenia samodzielnej metropolii kościelnej
- wyjaśnia znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego
- charakteryzuje wkład duchowieństwa w średnio-wieczną kulturę
- wyjaśnia znaczenie ksiąg i książek dla rozwoju wiedzy i nauki
- charakteryzuje oraz ocenia politykę wewnętrzną i zagraniczną prowadzoną przez Kazimierza Wielkiego
- argumentuje, dlaczego Kazimierz Wielki stał się wzorem dobrego władcy
- podaje przykłady zachowanych zamków średniowiecznych w Polsce i w regionie
- przedstawia inne dokonania i zainteresowania Mikołaja Kopernika
- wyjaśnia, czym jest nauka i jakie cechy musi spełniać wiedza naukowa
- opisuje, w jaki sposób zrekonstruowano wygląd Mikołaja Kopernika- wyjaśnia, czym zajmuje się heraldyka
- omawia zagrożenie ze strony zakonu krzyżackiego dla obu państw
- wyjaśnia charakter obyczajowości i kultury rycerskiej
- przedstawia postanowienie pokoju toruńskiego oraz skutki bitwy pod Grunwaldem
- wskazuje przykłady zabytków doby oświecenia w kraju i w regionie
- wyjaśnia, dlaczego oświecenie było nazywane „wiekiem rozumu”
- wyjaśnia znaczenie powołania Komisji Edukacji Narodowej dla państwa polskiego
- wyjaśnia, dlaczego rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja została ogłoszona świętem narodowym
- charakteryzuje program polityczno-społeczny Tadeusza Kościuszki
- wyjaśnia przyczyny klęski powstania kościuszkowskiego
- przedstawia dalsze losy Legionów Polskich we Włoszech
- wyjaśnia, dlaczego Polacy zaczęli tworzyć legiony polskie u boku Napoleona
- opisuje funkcjonowanie państwa powstańczego
- wyjaśnia, dlaczego powstanie styczniowe upadło
- ocenia postawę Polaków pod zaborem rosyjskim
- wymienia innych polskich laureatów Nagrody Nobla
- opisuje swoją ulubioną dziedzinę naukową i jej wybitnego przedstawiciela
- wyjaśnia rolę nauki w rozwoju cywilizacyjnym
- opisuje trudności polityczne w odbudowie państwa polskiego
- ocenia znaczenie Bitwy Warszawskiej
- wyjaśnia, dlaczego w rocznicę Bitwy Warszawskiej Wojsko Polskie obchodzi swoje święto
- omawia wydarzenia, które miały wpływ na kształtowanie się granic II Rzeczypospolitej
- charakteryzuje działalność Polskiego Państwa Podziemnego
- przedstawia politykę okupantów wobec Polaków (mord katyński)
- wyjaśnia, jakie czynniki złożyły się na sukces wojsk polskich w wojnie z Rosją Sowiecką
- wyjaśnia, dlaczego państwo polskie znalazło się po II wojnie światowej w sowieckiej strefie wpływów

- charakteryzuje działalność partyzantki antykomunistycznej
- wyjaśnia dramatyzm wyboru postaw przez obywateli wobec państwa polskiego po II wojnie światowej,
- wyjaśnia znaczenie pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do kraju dla społeczeństwa polskiego
- wskazuje różnice polityczne między czasami komunizmu a wolną Polską
- podaje przykłady protestów Polaków przeciwko władzom komunistycznym
- wyjaśnia, jaką rolę odegrał stan wojenny

bardzo dobra

- omawia rolę źródeł historycznych w procesie poznawania dziejów
- wskazuje pozapodręcznikowe przykłady różnych kategorii źródeł historycznych
- przedstawia różne efekty pracy naukowców zajmujących się przeszłością
- wskazuje lokalne przykłady instytucji dbających o regionalną kulturę i historię
- tworzy przewodnik po własnej miejscowości i regionie
- charakteryzuje inne regiony państwa polskiego
- wyjaśnia znaczenie dbałości o tradycję regionalną
- wskazuje na mapie świata największe zbiorowości Polonii
- wyjaśnia, dlaczego należy szanować inne tradycje narodowe
- przedstawia konsekwencje przynależności Polski do UE
- charakteryzuje główne epoki historyczne
- podaje przykłady innych rachub mierzenia czasu
- przy określeniu datacji wydarzenia posługuje się sformułowaniami: początek, środek, koniec stulecia; półwiecze; przełom wieków
- przyporządkowuje wydarzenia do epok historycznych
- interpretuje i wyciąga wnioski z mapy
- przedstawia najważniejsze odkrycia archeologiczne na ziemiach polskich
- określa, jakie informacje może zdobyć historyk dzięki zastosowaniu metody dendrochronologicznej
- omawia dokument Dagome iudex
- ocenia skutki polityki wewnętrznej i zagranicznej Bolesława dla państwa polskiego
- wskazuje przykłady lokalizacji najstarszych budowli zakonnych na ziemiach polskich
- wyjaśnia, jakie są związki między działalnością zakonów a nauką historyczną
- porównuje politykę prowadzoną przez Bolesława Chrobrego i Kazimierza Wielkiego
- wyjaśnia znaczenia panowania Kazimierza Wielkiego dla państwa polskiego
- przedstawia przykłady wzorców rycerskich utrwalonych w literaturze i legendach
- przedstawia stosunek Litwinów do unii w Krewie
- na podstawie mapy ocenia sytuację geopolityczną w Europie Środkowej po zawarciu unii
- przedstawia genezę i charakteryzuje różne zakony rycerskie

- podaje przykłady różnych herbów
- poprawnie posługuje się terminem: układ heliocentryczny
- wyjaśnia, dlaczego najważniejsze dzieło Kopernika zostało potępione przez Kościół
- wyjaśnia, jakie cechy powinien mieć mąż stanu
- charakteryzuje Zamość, jako przykład miasta renesansowego
- wyjaśnia, dlaczego wojny XVII wieku przyczyniły się do osłabienia Rzeczypospolitej
- wyjaśnia kontrowersje w ocenie panowania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego
- proponuje własne reformy w państwie oraz edukacji i wyjaśnia ich celowość
- wyjaśnia przyczyny kryzysu Rzeczypospolitej szlacheckiej
- podaje przykłady i ocenia różne postawy Polaków w okresie rozbiorów (w tym charakteryzuje postać Napoleona Bonaparte)
- ocenia, czy Napoleon spełnił pokładane w nim przez Polaków nadzieje
- porównuje powstanie styczniowe z innymi powstaniem
- przedstawia różne metody walki o polskość
- opisuje działalność Marii Skłodowskiej-Curie podczas I wojny światowej
- wyjaśnia sytuację geopolityczną w Europie powstałą w wyniku I wojny światowej
- wyjaśnij, kiedy i w jaki sposób bolszewicy przejęli władzę w Rosji
- podaje przykłady współcześnie istniejących krajów komunistycznych oraz opisuje życie ich mieszkańców
- wyjaśnia rolę potencjału gospodarczego państwa we współczesnym świecie
- wymienia najważniejsze ośrodki przemysłowe współczesnej Polski
- podaje przykłady udziału żołnierzy polskich na frontach II wojny światowej
- przedstawia przebieg powstania warszawskiego
- wyjaśnia pojęcie: „suwerenność”
- wyjaśnia pojęcie: „żelazna kurtyna” oraz jego genezę
- charakteryzuje postać i działalność Ireny Sendlerowej
- wymienia największe niemieckie obozy koncentracyjne
- wyjaśnia znaczenie słów Jana Pawła II: Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi!
- opowiada o rywalizacji między Związkiem Sowieckim a Zachodem
- wyjaśnia znaczenie i skutki rozmów Okrągłego Stołu

Celująca

- potrafi zaproponować podział źródeł pisanych bądź niepisanych na podkategorie
- przedstawia nowoczesne metody badania życia ludzi w przeszłości
- ocenia wiarygodność różnego rodzaju źródeł pisanych
- przedstawia historyczną genezę regionu
- wskazuje wybitne postaci w dziejach regionu
- ocenia, w jaki sposób różnorodność „małych ojczyzn” wpływa na bogactwo „wielkiej

- omawia genezę polskich symboli narodowych
- wyjaśnia pojęcia: emigracja, uchodźcy
- podaje przykłady mniejszości narodowych żyjących w Polsce
- wyjaśnia okoliczności ustanowienia roku 1 i podziału na dwie ery
- wyjaśnia różnicę między kalendarzem juliańskim i gregoriańskim
- przedstawia elementy historii kartografii
- wyjaśnia zasadę działania i rolę GPS-u we współczesnej lokalizacji przestrzennej

Technika

Celujący- otrzymuje uczeń, który:

- pracuje systematycznie,
- wykonuje wszystkie zadania samodzielnie, a także starannie i poprawnie pod względem merytorycznym,
- opanował wiedzę określoną przez wymagania programowe,
- doskonale zna zasady uczestnictwa w ruchu drogowym jako pieszy i rowerzysta,
- zna zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej,
- uzyskuje bardzo dobre oceny ze sprawdzianów,
- prowadzi starannie zeszyt przedmiotowy,
- jest zawsze przygotowany do zajęć,
- wykonuje starannie wszystkie prace praktyczne,
- bezpiecznie posługuje się narzędziami ,
- dba o właściwą organizację miejsca pracy,
- bierze udział w konkursach przedmiotowych np. z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Bardzo dobry- otrzymuje uczeń, który:

- pracuje systematycznie i z reguły samodzielnie,
- wykonuje zadania poprawnie pod względem merytorycznym,
- uzyskuje co najmniej dobre oceny ze sprawdzianów,
- bardzo dobrze zna zasady bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym jako pieszy i rowerzysta,
- bardzo dobrze zna zasady pierwszej pomocy przedmedycznej,
- wykonuje działania techniczne w odpowiednio zorganizowanym miejscu pracy i z zachowaniem podstawowych zasad bezpieczeństwa,
- jest zawsze przygotowany do zajęć,
- prowadzi starannie zeszyt przedmiotowy.

Dobry – uzyskuje uczeń, który:

- podczas pracy na lekcjach korzysta z niewielkiej pomocy nauczyciela lub koleżanek i kolegów,
- zna dobrze zasady uczestnictwa w ruchu drogowym jako pieszy i rowerzysta,
- potrafi udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej,
- ze sprawdzianów otrzymuje oceny co najmniej dostateczne,
- stara się poprawnie wykonywać prace praktyczne,
- dba o porządek na stanowisku pracy i przestrzeganie zasad bezpieczeństwa,
- posiada zeszyt przedmiotowy, który regularnie prowadzi.

Dostateczny- uzyskuje uczeń, który:

- pracuje systematycznie,
- podczas realizowanych zadań technicznych w dużej mierze korzysta z pomocy innych osób,
- treści nauczania opanował na poziomie dostatecznym,
- otrzymuje ze sprawdzianów oceny co najmniej dostateczne,
- prace praktyczne wykonuje niestarannie,
- na stanowisku pracy nie zachowuje porządku,
- posiada nieuzupełniony zeszyt przedmiotowy,
- ma trudności w opanowaniu zasad ruchu drogowego, które umożliwiają mu poruszanie się po drodze jako pieszy i rowerzysta.

Dopuszczający- otrzymuje uczeń, który:

- z trudem wykonuje zaplanowane działania podczas lekcji, ale podejmuje starania w tym kierunku,
- ze sprawdzianów uzyskuje oceny poniżej dostatecznych,
- pracuje niesystematycznie,
- zeszyt przedmiotowy ma duże braki,
- często jest nieprzygotowany do lekcji,
- ma duże trudności w opanowaniu zasad bezpiecznego poruszania się po drodze jako pieszy i rowerzysta.

Niedostateczny- otrzymuje uczeń, który:

- nie zdobył wiadomości i umiejętności niezbędnych do dalszego kształcenia,
- w trakcie pracy na lekcji nie wykazuje zaangażowania,
- ma lekceważący stosunek do przedmiotu,
- jest często nieprzygotowany do zajęć,
- nie zna zasad ruchu pieszych i rowerzystów,

- często nie przestrzega zasad bezpieczeństwa,
- nie posiada zeszytu przedmiotowego lub ma go z bardzo dużymi brakami,
- ze sprawdzianów uzyskuje oceny dopuszczające i niedostateczne.

Klasa V

Język polski

Wymagania konieczne
(ocena dopuszczająca)

Uczeń potrafi:

- czytać głośno
- wymienić bohaterów utworu i określić 2–3 cechy bohatera
- powiedzieć 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze
- wskazać elementy wyróżniające opowiadanie
- podejmować próby redagowania prostego opowiadania twórczego
- podejmować próby wprowadzania do opowiadania krótkiego dialogu
- wymienić kolory występujące na obrazie
- wskazać postacie występujące na obrazie
- odtworzyć wiersz z pamięci
- wymienić bohaterów wiersza
- zdefiniować wers i strofę
- określić podmiot liryczny
- przedstawić zasady dobrej recytacji
- wskazać adresata utworu
- czytać tekst publicystyczny ze zrozumieniem
- odróżnić tekst reklamowy od innych rodzajów tekstów
- przedstawić znaczenie słowa reklama i podać przykłady reklam
- wskazać epitetę, porównania, przenośnie oraz je zdefiniować
- podać wyrazy bliskoznaczne
- skorzystać ze słownika języka polskiego, aby odnaleźć potrzebne informacje
- rozpoznać tekst informacyjny

- wskazać elementy hasła encyklopedycznego
- wymienić różne sposoby komunikowania się w internecie
- wymienić zasady obowiązujące osoby korzystające z komunikowania się za pomocą internetu
- podjąć próbę zredagowania SMS-a do kolegi
- odróżnić list elektroniczny od listu tradycyjnego
- wymienić zasady pisania listów elektronicznych
- odróżnić głoskę od litery oraz odróżnić literę od sylaby
- podzielić wyraz na głoski, litery i sylaby
- zreferować informacje o głoskach miękkich i twardych
- wskazać spółgłoski miękkie i twarde
- wskazywać czasowniki wśród innych części mowy
- wymienić osoby, liczby i rodzaje czasownika
- wskazać bezokoliczniki
- wskazać czasowniki w formie osobowej
- uzupełnić tekst odpowiednimi formami czasowników
- wymienić tryby czasownika
- odmieniać czasownik przez osoby i liczby w trybie orzekającym
- wskazać formę osobową czasownika w trybie przypuszczającym
- wymienić zasady zapisywania części bi z czasownikami w formie osobowej i bezokolicznikami oraz poprawnie zapisać część bi z czasownikami w formie osobowej
- podejmować próby redagowania sprawozdania z wydarzenia
- stworzyć plan sprawozdania
- wskazać dwukropek w tekście i wymienić jego zastosowanie
- wyjaśnić, czym są zdrobnienia i zgrubienia oraz je tworzyć
- wskazać rzeczowniki wśród innych części mowy
- wymienić liczby, rodzaje i przypadki rzeczownika
- zdefiniować rzeczowniki własne i pospolite
- przedstawić zasadę pisowni wielką literą rzeczowników własnych
- odmieniać rzeczowniki zakończone na -um
- przedstawić zasady pisowni ę i ą w zakończeniach wyrazów i w pisowni istot niedorosłych
- odróżniać części mowy odmienne od nieodmiennych
- odmieniać rzeczownik przez przypadki
- oddzielać końcówki od tematu fleksyjnego
- zredagować 1–2 zdania notatki
- wskazać przymiotniki wśród innych części mowy
- wymienić stopnie przymiotnika
- wymienić osoby tworzące film
- wskazać swój ulubiony film
- wymienić elementy sprawozdania z filmu lub ze spektaklu

- zebrać najważniejsze informacje o wybranym filmie
- skomponować początek sprawozdania
- wskazać liczebniki wśród innych części mowy
- zdefiniować liczebniki główne i porządkowe
- podać zasady stawiania kropki po cyfrze arabskiej oznaczającej liczebnik porządkowy
- podać zasady stawiania kropki w zapisie dat
- wymienić zasady ortograficzne pisowni ó i u
- poprawnie zapisać wyrazy zakończone na -ów, -ówka, -ówna
- zdefiniować portret
- zdefiniować legendę
- zdefiniować wyrazy wieloznaczne
- wymienić zasady zachowania się w muzeum
- zdefiniować uosobienie
- wymienić najważniejsze elementy opisu krajobrazu
- wymieniać wyrazy opisujące wygląd krajobrazu
- opisać ustnie krajobraz w 2–3 zdaniach
- wskazać przysłowki wśród innych części mowy
- wymienić stopnie przysłówka
- wskazać przysłowki w stopniu równym, wyższym i najwyższym
- wskazać spójniki wśród innych części mowy
- wskazać przymyki wśród innych części mowy
- zdefiniować wyrażenia przymikowe
- zdefiniować przysłowie i wskazać przysłowia w tekście
- zdefiniować zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące
- wskazać zdania i równoważniki zdań
- wymienić zasady użycia wykrzyknika
- wymienić zasady ortograficzne pisowni rz i ż
- poprawnie zapisać wyrazy zakończone na -arz, -erz, -mistrz, -mierz
- wymienić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne
- zdefiniować mit i wymienić bogów greckich oraz ich atrybuty
- zdefiniować związek frazeologiczny
- wyszukać związki frazeologiczne w słowniku frazeologicznym
- zdefiniować główne części zdania – podmiot i orzeczenie
- zdefiniować zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte
- podać zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym
- wskazać spójniki, przed którymi należy postawić przecinek
- wskazać spójniki, przed którymi nie należy stawiać przecinka
- wyjaśnić, czym jest opowiadanie odtwórcze
- ustnie opowiadać, zachowując kolejność wydarzeń
- zredagować początek opowiadania

- zdefiniować podmiot szeregowy i podmiot domyślny
- wymienić zasady ortograficzne pisowni ch i h
- poprawnie zapisać wyrazy z ch na końcu wyrazu
- zdefiniować baśń
- zdefiniować nowelę
- zdefiniować punkt kulminacyjny
- określić, czym jest puenta
- zredagować opowiadanie twórcze
- wprowadzać dialogi
- zdefiniować przydawkę
- wymienić pytania, na które odpowiada przydawka
- stosować przydawki w zdaniu
- zdefiniować przenośnię
- zdefiniować gazetę i czasopismo
- wymienić swoje ulubione czasopismo
- odczytać tytuł, numer i datę wydania
- wymienić osoby tworzące gazety i czasopisma
- określić, czym są nagłówek, lid
- zdefiniować dopełnienie
- zdefiniować okolicznik
- stosować dopełnienie i okolicznik w zdaniu
- podać zasady użycia wielokropka
- podać zasady ortograficzne pisowni nie z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami
- podać definicje rymów dokładnych i niedokładnych
- zdefiniować refren
- zdefiniować przenośnię i epitety
- zdefiniować piosenkę
- zdefiniować adaptację
- zredagować dedykację według wzoru
- zdefiniować związek główny i związki poboczne
- wskazać w zdaniu związek główny
- czytać głośno i cicho
- zdefiniować powieść przygodową
- zdefiniować nadawcę i odbiorcę komunikatu
- wymienić osoby tworzące audycje radiowe
- wyjaśnić pojęcia: emisja, ramówka, program cykliczny
- zdefiniować zdania złożone współrzędnie
- zdefiniować zdania złożone podrzędnie
- zdefiniować zdania składowe w zdaniu złożonym

- układać zdania złożone ze zdań składowych
- wymienić zasady użycia przecinka w zdaniu
- wymienić spójniki, przed którymi należy postawić przecinek
- wymienić spójniki, przed którymi nie należy stawiać przecinka
- wymienić zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, pseudonimów, przezwisk, tytułów, nazw świąt i dni świątecznych
- wymienić zasady pisowni małą literą nazw obrzędów i zwyczajów
- wymienić zasady pisowni wielką literą nazw państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw, regionów, kontynentów i planet
- opowiedzieć o swoich emocjach i refleksjach związanych z piosenką

Wymagania podstawowe

(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- czytać głośno i cicho
- wyszukiwać w tekście elementy opisu bohatera utworu
- określić 3–4 cechy głównego bohatera utworu
- opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- wskazać miejsce wydarzeń
- wyszukiwać w tekście informacyjnym najważniejsze wiadomości
- ułożyć prosty plan wydarzeń
- zredagować proste opowiadanie twórcze
- wprowadzić do opowiadania dialog
- w wypowiedzi pisemnej podejmować próby wydzielania akapitów
- zaprezentować postacie przedstawione na obrazie
- określić czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie
- przeczytać wiersz głośno, wyraźnie
- wygłosić wiersz z pamięci
- przedstawić bohaterów utworu
- wskazać w tekście wiersza wers i strofę
- odróżnić tekst informacyjny od tekstu literackiego
- odróżnić samogłoskę od spółgłoski
- określić liczbę głosek w wyrazie
- dzielić wyrazy na sylaby
- odróżnić spółgłoski miękkie od twardych
- zapisać wyrazy ze spółgłoskami miękkimi
- określić elementy hasła encyklopedycznego
- odczytać skróty stosowane w encyklopedii
- rozpoznać opowiadanie

- podjąć próbę zredagowania planu wydarzeń
- odróżniać pytania otwarte i zamknięte
- rozpoznać różne sposoby komunikowania się w internecie
- zredagować SMS-a do kolegi
- stosować niektóre zasady pisania listów elektronicznych
- odróżniać czasowniki w czasach przeszłym, teraźniejszym i przyszłym
- określać osobę i liczbę czasownika
- odróżnić bezokoliczniki od czasowników w formie osobowej
- wskazać nieosobowe formy czasownika
- przekształcić wypowiedzenie z nieosobowymi formami czasownika, tak aby wskazać wykonawcę czynności
- wskazać czasowniki w trybach orzekającym, rozkazującym i przypuszczającym
- odmieniać czasownik przez osoby i liczby w trybach rozkazującym i przypuszczającym
- odróżnić formę osobową czasownika w trybie przypuszczającym od innych form czasownika
- wymienić zasady zapisywania cząstki by ze spójnikami
- zastosować zasady zapisywania cząstki by z czasownikami w formie osobowej i z bezokolicznikami
- wynotowywać najważniejsze informacje
- wskazać porównanie
- rozpoznać w tekście epitety i wyjaśnić ich funkcję
- nazwać uczucia, jakie wyraża utwór
- rozpoznać opowiadanie
- przedstawić bohaterów utworu
- sformułować 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze
- wyjaśnić znaczenie powiedzeń
- odróżnia w planie sprawozdania informacje ważne od mniej istotnych
- zredagować sprawozdanie z wydarzenia zgodnie z planem
- skomponować zakończenie sprawozdania – opinię o wydarzeniu
- w wypowiedzi pisemnej podejmować próby wydzielania akapitów
- stosować dwukropek przed wyliczaniem
- czytać głośno i cicho
- wskazać zdrobnienia, zgrubienia i wyrazy neutralne
- tworzyć zdrobnienia i zgrubienia od wskazanego rzeczownika
- określać rodzaj rzeczownika
- odmieniać rzeczownik przez liczby i przypadki
- wskazywać rzeczowniki własne i pospolite
- stosować zasadę pisowni wielką literą rzeczowników własnych
- odróżniać rzeczowniki występujące tylko w liczbie pojedynczej od rzeczowników występujących tylko w liczbie mnogiej

- poprawnie zapisywać ę w zakończeniach 1. osoby liczby pojedynczej czasowników w czasach teraźniejszym i przyszłym
- poprawnie zapisywać ą w zakończeniach 3. osoby liczby mnogiej czasowników w czasach teraźniejszym i przyszłym
- samodzielnie oddzielać końcówki od tematu fleksyjnego
- wyjaśnić pochodzenie słowa reklama
- podać cechy hasła reklamowego
- zredagować prostą notatkę
- odmieniać przymiotniki przez liczby i przypadki
- stopniować przymiotniki w sposób prosty regularny
- odróżnić stopniowanie proste od opisowego
- rozróżnić gatunki filmowe
- przedstawić swój ulubiony film lub gatunek filmowy
- zebrać informacje o wybranym filmie
- skomponować zakończenie sprawozdania – opinię o dziele
- odróżnić liczebniki główne od porządkowych
- wskazać liczebniki zbiorowe
- przedstawić zasady stawiania kropki po cyfrze arabskiej oznaczającej liczebnik porządkowy
- zastosować zasady ortograficzne pisowni ó i u
- tworzyć formy pokrewne i poprawnie zapisywać wyrazy z ó wymiennym
- wymienić charakterystyczne cechy legendy
- wskazać wyrazy wieloznaczne
- przedstawić 2–3 zasady zachowania się w muzeum
- wskazać uosobienie, epitet, zdrobnienie w wierszu
- dobierać wyrazy bliskoznaczne
- dobierać przymiotniki określające kolory, kształty
- zredagować opis krajobrazu według wzoru
- wydzielać akapity w wypowiedzi pisemnej
- wyszukać przysłówki w tekście
- rozpoznać przysłówki pochodzące od przymiotników
- tworzyć stopień wyższy i najwyższy wskazanych przysłówków
- rozpoznać spójniki i przyimki wśród innych części mowy
- rozpoznać wyrażenia przyimkowe
- odczytać znaczenie przysłów
- wskazać zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące
- konstruować zdania pytające
- wskazać zdania i równoważniki zdań
- konstruować równoważniki zdań
- stawiać wykrzyknik po okrzykach, zawołaniach, rozkazach
- zastosować zasady ortograficzne pisowni rz i ż

- poprawnie zapisywać wyrazy z ż po l, ł, r, n
- wskazać pytanie retoryczne
- czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych
- wymienić charakterystyczne cechy mitu
- wskazać bogów greckich i ich atrybuty
- wskazać związek frazeologiczny
- odczytać znaczenia związków frazeologicznych i podać przykłady ich zastosowania
- wskazać główne części zdania – podmiot i orzeczenie
- wskazać zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte
- wskazać określenia należące do grupy podmiotu i do grupy orzeczenia
- stosować przecinek przed określonymi spójnikami
- czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych
- ustnie opowiadać, zachowując trójdzielną kompozycję wypowiedzi
- zredagować opowiadanie na podstawie historyjki obrazkowej
- czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych
- wskazać podmiot szeregowy
- wskazać podmiot domyślny
- zastosować zasady ortograficzne pisowni ch i h
- poprawnie zapisywać wyrazy z h w środku wyrazu
- wymienić charakterystyczne cechy noweli
- planować przebieg wydarzeń, sporządzając plan
- wprowadzać dialogi
- wskazać przydawkę w zdaniu
- rozpoznać części mowy, którymi jest wyrażona przydawka
- wskazać gazety i czasopisma
- wskazywać rodzaje prasy ze względu na częstotliwość ukazywania się
- poprawnie zapisywać tytuły czasopism
- przedstawić swoje ulubione czasopismo
- wymienić osoby tworzące gazety i czasopisma i określić ich pracę
- wynotować twórców swojego ulubionego czasopisma
- wskazać w wybranym artykule nagłówek, lid, fakty, opinie
- wymienić etapy przygotowania gazety lub czasopisma
- wskazać dopełnienie w zdaniu
- wskazać okolicznik w zdaniu
- rozpoznać części mowy, którymi jest wyrażone dopełnienie
- rozpoznać części mowy, którymi jest wyrażony okolicznik
- stawiać wielokropek w nawiasie kwadratowym, zaznaczając opuszczony fragment cytowanego tekstu
- stosować zasady ortograficzne pisowni nie z czasownikami i przymiotnikami
- wskazać w tekście wersy i strofy

- wskazać rymy dokładne i niedokładne
- wskazać w utworze refren
- wskazać w tekście epitety
- wskazać cechy piosenki
- wnioskować na podstawie tekstu
- odczytać tekst za pomocą przekładu intersemiotycznego
- wskazywać związki wyrazowe
- wskazać w związkach wyrazowych wyrazy określające i określające
- wskazać w zdaniu związki poboczne
- wymienić charakterystyczne cechy powieści przygodowej
- wymienić osoby tworzące audycje radiowe i określić ich pracę
- używać w zdaniach pojęć: emisja, ramówka, program cykliczny
- wskazać zdanie złożone współrzędnie
- wskazać zdanie złożone podrzędnie
- wskazać zdania składowe w zdaniu złożonym
- wskazać zdanie nadrzędne i zdanie podrzędne w zdaniu złożonym podrzędnie
- zastosować zasady użycia przecinka w zdaniu
- skorzystać ze słownika
- zastosować zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, pseudonimów, przezwisk, tytułów, nazw świąt i dni świątecznych
- stosować zasady pisowni małą literą nazw obrzędów i zwyczajów
- stosować zasady pisowni wielką literą nazw państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw, regionów, kontynentów i planet
- wymienić zasady pisowni wielką literą nazw gwiazd, planet i ich mieszkańców
- wymienić zasady pisowni małą literą spójników i przyimków występujących wewnątrz tytułów
- wyszukiwać podane hasła w słowniku ortograficznym
- zaprezentować postacie przedstawione na obrazie
- określić potrzeby oraz doświadczenia bohaterów tekstu i łączącą ich relację
- zredagować świąteczne życzenia

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- określić kolory dominujące na obrazie
- opisać sytuację przedstawioną na obrazie
- przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa
- określić temat wiersza
- wskazać w tekście wiersza rymy
- określić 3–4 cechy bohatera utworu

- zastosować wyrazy bliskoznaczne
- czytać głośno, wyraźnie i cicho
- określić narratora
- opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze z punktu widzenia bohatera utworu
- zredagować opowiadanie twórcze
- zredagować opowiadanie zgodnie z planem
- wprowadzić do opowiadania dialog, stosując poprawną interpunkcję
- w wypowiedzi pisemnej zastosować trójdzielną kompozycję
- w wypowiedzi pisemnej wydzielić akapity
- wskazywać spółgłoski i samogłoski
- określać liczbę głosek, liter i sylab w wyrazie
- określić spółgłoski miękkie i twarde
- poprawnie zapisać wyrazy ze spółgłoskami miękkimi
- określić cechy tekstu informacyjnego
- określić, pod jakimi hasłami należy szukać określonych informacji
- wyszukać wskazane hasła w encyklopedii tradycyjnej
- zredagować plan wydarzeń
- podawać przykłady udogodnień i zagrożeń wynikających z komunikowania się w internecie
- wyjaśnić, dlaczego ludzie chętnie korzystają z internetu
- zredagować SMS-a do nauczyciela
- wskazać wady i zalety korzystania z komunikatorów
- zapisać adres e-mailowy
- stosować zasady pisania listów elektronicznych
- określić temat wiadomości
- stosować zwroty do adresata i zwroty pożegnalne
- informować odbiorcę o przesyłaniu plików w załączniku
- uzupełnić list elektroniczny wskazanymi wyrazami w odpowiedniej formie
- podać zasady pisania listów zgodnie z etykietą językową
- określać rodzaj czasownika, odmieniać czasowniki przez liczby i osoby
- stosować czasowniki w czasach przeszłym i teraźniejszym w odpowiednich formach
- rozpoznać autora wypowiedzi na podstawie formy czasownika
- odróżnić nieosobowe formy czasownika od form osobowych
- zredagować opis ilustracji, używając form zakończonych na -no i -to
- określić tryb czasownika występującego w zdaniu
- układać zdania z czasownikiem w trybach rozkazującym i przypuszczającym
- stosować w zdaniach odpowiednie formy czasowników z cząstką by i poprawnie je zapisywać
- poprawnie zapisywać cząstkę by ze spójnikami
- objaśnić, czym jest Wikipedia

- określić różnice między encyklopedią PWN a wolną encyklopedią
- wyszukać określone hasła w Wikipedii
- sporządzić notatkę na temat Wikipedii
- wymienić elementy pejzażu
- zredagować sprawozdanie z wycieczki do miasta na podstawie fotografii
- w wypowiedzi pisemnej zastosować trójdzielną kompozycję
- w wypowiedzi pisemnej wydzielić akapity
- stosować dwukropek przed wprowadzaniem dialogu
- stosować dwukropek przed wprowadzaniem cytatu
- nazywać emocje bohaterów
- odróżniać nacechowanie emocjonalne wyrazów
- stosować w wypowiedzeniach zdrobnienia i zgrubienia
- stosować rzeczowniki w odpowiednich formach
- określić rzeczowniki własne i pospolite
- przedstawiać własne przykłady rzeczowników własnych i pospolitych
- stosować w wypowiedzeniach poprawne formy rzeczowników występujących tylko w liczbie pojedynczej lub tylko w liczbie mnogiej
- poprawnie zapisywać ę w zakończeniach biernika liczby pojedynczej rzeczowników rodzaju żeńskiego
- poprawnie zapisywać ą w zakończeniach biernika i narzędnika liczby pojedynczej rzeczowników i przymiotników
- zaznaczać końcówkę zerową
- wskazywać tematy oboczne
- określać oboczności
- recytować w odpowiednim tempie
- dostosowywać oddech do recytowanego tekstu
- objaśnić sposób wpływania reklam na nasze życie
- określić dominujące na obrazie kolory
- czyta ze zrozumieniem tekst publicystyczny
- zredagować notatkę
- porównać doświadczenia bohatera z własnymi
- określić funkcję dedykacji
- przedstawić funkcję wyrazów zdrobniałych
- przedstawić swoje zainteresowania, osiągnięcia i sukcesy
- określić rodzaj przymiotnika w liczbie pojedynczej i liczbie mnogiej
- zastosować przymiotnik w odpowiednich formach
- stopniować przymiotniki w sposób prosty nieregularny
- stopniować przymiotniki w sposób opisowy
- rozpoznać przymiotniki, które się nie stopniają
- przedstawić swoje ulubione postacie filmowe

- przedstawić osoby tworzące film i opisać ich pracę
- określić 1–2 cechy osób wykonujących zawody związane z filmem
- wskazać przykłady filmów z każdego gatunku filmowego
- zaprezentować swój ulubiony gatunek filmowy
- zredagować sprawozdanie z filmu lub spektaklu
- stosować trójdzielną kompozycję w wypowiedzi pisemnej
- wydzielać akapity w wypowiedzi pisemnej
- stosować poprawne formy liczebników głównych i porządkowych
- stosować poprawne formy liczebników zbiorowych
- stosować kropkę w zapisie dat cyframi rzymskimi i arabskimi
- stosować kropkę po liczebnikach porządkowych
- poprawnie zapisywać wyrazy zakończone na -uj, -uje, -unek, -us, -usz, -uch, -ura, -ulec
- korzystać ze słownika ortograficznego
- określić źródło światła
- objaśnić znacznie słów, które mają wiele znaczeń
- ułożyć pytania i odpowiedzi do tekstu
- objaśnić sens wyrazów wieloznacznych
- wymienić poznane na wycieczkach szkolnych muzea
- przedstawić zasady zachowania się w muzeum
- przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa
- określić temat wiersza
- scharakteryzować adresata utworu
- scharakteryzować podmiot liryczny
- określić nastrój utworu
- wskazać uosobienia, epitety, zdrobnienia w wierszu
- określić osobę mówiącą w utworze
- określić temat utworu
- zaprezentować bohaterów utworu
- zredagować opis krajobrazu
- stosować sformułowania określające położenie i ukształtowanie terenu oraz rozmieszczenie poszczególnych elementów krajobrazu
- tworzyć przysłówki od przymiotników
- posługiwać się przysłówkami w zdaniu
- stopniować przysłówki w sposób prosty i opisowy
- rozróżniać wyrażenia przymikowe wskazujące na miejsce i wskazujące na czas
- odróżnić zdania oznajmujące od pytających i rozkazujących
- przekształcić zdania oznajmujące na rozkazujące
- podać różnice między zdaniami a równoważnikami zdań
- przekształcać równoważniki zdań na zdania
- stawiać wykrzyknik po wypowiedzeniach wyrażających silne uczucia

- tworzyć formy pokrewne i poprawnie zapisywać wyrazy z rz i ż wymiennym
- objaśniać znaczenie związków frazeologicznych
- zastąpić wskazane sformułowania związkami frazeologicznymi
- odczytać skróty i oznaczenia słownikowe
- odróżnić zdanie pojedyncze rozwinięte od nierozwiniętego
- ustalić, które określenia należą do grupy podmiotu, a które – do grupy orzeczenia
- stosować przecinek po okrzykach i rzeczownikach w wołacz
- zredagować opowiadanie zgodnie z planem
- czytać głośno, wyraźnie
- tworzyć formy pokrewne i poprawnie zapisywać wyrazy z h wymieniającym się na g, z, ż
- wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy baśni
- przedstawić fragmenty tekstu w pracy plastycznej
- wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy noweli
- wskazać w utworze punkt kulminacyjny
- wskazać w utworze puentę
- zredagować opowiadanie twórcze
- ustalić pytania, na które odpowiada przydawka
- odróżniać gazety i czasopisma
- rozróżniać rodzaje prasy ze względu na częstotliwość ukazywania się
- zaprezentować swoje ulubione czasopismo
- opisać pracę osób tworzących gazety i czasopisma
- określić cechy osób, wykonujących zawody związane z prasą
- odróżniać fakty od opinii
- określić etapy przygotowania gazety lub czasopisma
- ustalić, na jakie pytania odpowiada dopełnienie
- ustalić, na jakie pytania odpowiada okolicznik
- stawiać wielokropek po wypowiedzeniach niedokończonych z powodu emocji
- stosować zasady ortograficzne pisowni nie z rzeczownikami i przysłówkami
- wyjaśnić pojęcie adaptacja
- określić tekst jako powieść przygodową
- opisać pracę osób tworzących audycje radiowe
- określić cechy osób wykonujących zawody związane z radiem
- odróżniać rodzaje audycji radiowych
- wypowiadać się na temat swojej ulubionej audycji radiowej
- w wypowiedzi posługiwać się pojęciami: emisja, ramówka, program cykliczny
- odróżniać zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie
- wskazać zdanie nadrzędne i zdanie podrzędne w zdaniu złożonym podrzędnie
- stosować odpowiednie spójniki, łącząc zdania pojedyncze w złożone
- poprawnie oddzielać przecinkiem zdania składowe

- poprawnie zapisywać imiona, nazwiska, pseudonimy, przezwiska, tytuły, nazwy świąt i dni świątecznych
- poprawnie zapisywać wielką literą nazwy państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw, regionów, kontynentów i planet
- stosować zasady pisowni wielką literą nazw gwiazd, planet i ich mieszkańców
- stosować zasady pisowni małą literą spójników i przyimków występujących wewnątrz tytułów
- wskazać zastosowane w utworze środki stylistyczne: epitety, zdrobnienie, uosobienie
- odwołać się do własnych doświadczeń oraz wiedzy związanych ze świętami patriotycznymi

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- określić elementy statyczne i dynamiczne obrazu
- opisać pierwszy i drugi plan obrazu
- wymienić wartości ważne w życiu człowieka na podstawie dzieła sztuki
- nadać inny tytuł obrazowi
- przeczytać wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację
- określić podmiot liryczny
- określić nastrój utworu
- wskazać w tekście wiersza porównania
- opisać uczucia wyrażone w utworze
- określić cechy bohatera utworu
- czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- ciekawie opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- wyjaśnić, jak rozumie ostatnie wersy utworu
- stworzyć komiks
- czytać z podziałem na role, stosując odpowiednie tempo i intonację
- określić cechy bohaterów utworu
- odróżnić narrację pierwszoosobową od trzecioosobowej
- wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu
- określić uczucia bohaterów
- wziąć aktywny udział w rozmowie
- zredagować opowiadanie, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję wypowiedzi
- wskazać, jaką funkcję może pełnić dialog w wypowiedzi
- samodzielnie określać samogłoski i spółgłoski
- samodzielnie określać liczbę głosek, liter i sylab w każdym wskazanym wyrazie
- samodzielnie określić spółgłoski miękkie i twarde

- wyjaśnić, do jakich nieporozumień może prowadzić niepoprawne zapisywanie wyrazów ze spółgłoskami miękkimi
- porównać doświadczenia bohaterów z własnymi
- aktywnie uczestniczyć w rozmowie
- wyszukać wskazane hasła w encyklopedii on-line
- korzystać z encyklopedii tradycyjnej i on-line
- wyjaśnić, z jakiej encyklopedii lepiej korzystać i uzasadnić swoje zdanie
- zapisać pozyskane informacje na różne sposoby
- czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację
- określić charakterystyczne cechy opowiadania
- ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- formułować do tekstu pytania otwarte i zamknięte
- analizować ilustrację do tekstu
- określić udogodnienia i zagrożenia wynikające z komunikowania się w internecie
- włączyć się do dyskusji na forum
- sformułować zasady właściwego zachowania się w internecie
- podać różnice między językiem młodzieżowym a językiem literackim
- poprawnie zapisać adres e-mailowy
- trafnie określić temat wiadomości
- stosować poprawne zwroty do adresata
- stosować pożegnalne zwroty grzecznościowe
- informować poprawnie odbiorcę o przesyłaniu plików w załączniku
- pisać poprawnie pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym
- określać osobę, liczbę i rodzaj czasownika
- stosować odpowiednie formy czasowników w czasie przyszłym
- określa, jaką funkcję w wypowiedzi pełni czasownik
- używa bezokoliczników
- wyjaśnić cel stosowania form nieosobowych czasownika
- odróżnić czasowniki w trybie orzekającym od tych w trybie rozkazującym i przypuszczającym
- ułożyć zdania na określony temat, stosując określony tryb czasownika
- bezbłędnie zapisać cząstkę *by* z czasownikami w formie osobowej, przed czasownikami, z bezokolicznikami i ze spójnikami
- wyszukać określone informacje w Wikipedii
- sporządzić notatkę w określonej formie na temat kryteriów, które musi spełniać artykuł w Wikipedii
- wyjaśnić, dlaczego warto korzystać z Wikipedii i uzasadnić swoje zdanie
- wskazać wartości w wierszu
- czytać utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację
- rozpoznać w tekście przenośnie i wyjaśnić ich funkcję

- deklamować wiersz, odpowiednio modulując głos
- czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- wyjaśnić znaczenie wskazanych stałych związków wyrazowych i zastosować je w zdaniach
- zredagować sprawozdanie z ostatniego wydarzenia, w którym uczestniczyła klasa, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję wypowiedzi
- gromadzić informacje, korzystając z różnych źródeł
- stosować dwukropek zgodnie z zasadami interpunkcji
- czytać głośno i cicho, stosując odpowiednie tempo i intonację
- opowiedzieć ciekawie o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- odróżniać zgrubienia o charakterze żartobliwym od zgrubień pogardliwych
- określać przypadek i liczbę danego rzeczownika
- odróżniać rzeczowniki własne od pospolitych
- poprawnie zapisywać rzeczowniki własne i pospolite
- stosować w wypowiedzeniach poprawne formy rzeczowników o nieregularnej odmianie
- poprawnie zapisać ę w nazwach istot niedoroslých
- poprawnie zapisać 1. osobę liczby pojedynczej czasów teraźniejszego i przyszłego czasowników: wiedzieć, powiedzieć, jeść, umieć, rozumieć
- samodzielnie zaznaczać końcówkę zerową
- samodzielnie wskazywać tematy oboczne
- samodzielnie określać oboczności
- zaprezentować informacje o autorze lektury
- określić wątek główny i wątki poboczne utworu
- identyfikować utwór jako powieść
- zredagować notatkę w określonej formie
- określić funkcję epitetów i porównań w wierszu
- stosować poprawne formy przymiotników zakończonych na -cy, -dzy, -czy, -ży w mianowniku liczby pojedynczej i mnogiej
- tworzyć formy stopnia wyższego i najwyższego wskazanych przymiotników
- ciekawie zaprezentować swoje ulubione postacie filmowe
- określić cechy osób, wykonujących zawody związane z filmem
- wynotować twórców swojego ulubionego filmu
- ciekawie opowiedzieć o swoim ulubionym filmie
- wyjaśnić, na czym polega przygotowanie oprawy dźwiękowej do filmu
- określić charakterystyczne cechy poszczególnych gatunków filmowych
- zaprezentować swój ulubiony gatunek filmowy i uzasadnić swoje zdanie
- opowiedzieć o swojej wizycie w kinie
- przedstawić zasady kulturalnego zachowania się w kinie
- zredagować sprawozdanie z filmu lub spektaklu, zachowując odpowiednią kompozycję wypowiedzi
- stosować poprawne formy liczebników wielowyrzowych

- zawsze poprawnie zastosować kropkę w zapisie dat cyframi rzymskimi i arabskimi
- zawsze poprawnie zastosować kropkę po liczebnikach porządkowych
- poprawnie zapisywać wyrazy z ó niewymiennym
- rozpoznać czytany utwór jako legendę i wskazać charakterystyczne cechy legendy
- ciekawie opowiadać o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- wskazać własne przykłady wyrazów wieloznacznych
- wymienić znane lub znajdujące się w pobliżu muzea
- wyjaśnić zasady zachowania się w muzeum
- wskazać uosobienia, epitety, zdrobnienia i określić ich funkcje w wierszu
- określić funkcję epitetów i porównań
- zredagować opis krajobrazu, zachowując poszczególne elementy: informacje ogólne, rozmieszczenie poszczególnych elementów krajobrazu, emocje wywołane widokiem
- wyrazić emocje wywołane widokiem
- określić znaczenie przysłówków w zdaniu
- stopniować przysłówki w sposób prosty regularny i nieregularny
- określić znaczenie przyimków w zdaniu
- określić funkcję spójnika w wypowiedzi
- wyjaśnić wartość przysłów
- stosować odpowiednie znaki interpunkcyjne
- przekształcać zdania na równoważniki zdań
- stosować wykrzyknik zgodnie z zasadami interpunkcji
- poprawnie zapisywać wyrazy z rz i ż niewymiennym
- poprawnie zapisywać rzeczowniki rodzaju żeńskiego zakończone na -eż, -aż, -erz, -arz
- opisać sposób przedstawienia ruchu
- rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy
- wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu
- stosować w wypowiedziach związki frazeologiczne
- korzystać ze słownika frazeologicznego
- podjąć próby korzystania z internetowych wersji słownika
- uzupełnić określeniami wykresy zdań pojedynczych rozwiniętych
- sporządzić wykresy zdań pojedynczych rozwiniętych
- stosować przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji
- zredagować opowiadanie odtwórcze
- stosować odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej
- wydzielać akapity w wypowiedzi pisemnej
- rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy
- wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu
- wskazać nawiązania do mitologii, np. w hasłach reklamowych
- wskazać przenośnie i określić ich funkcję
- wyrazić swój sąd o bohaterze wiersza

- ciekawie zaprezentować swoje ulubione czasopismo
- ciekawie opowiedzieć o etapach przygotowania gazety lub czasopisma
- zaznaczać dopełnienie i okolicznik na wykresach zdań pojedynczych
- stosować wielokropek zgodnie z zasadami interpunkcji
- poprawnie zapisać wyrazy z przeczeniem nie
- pisać dominujące na obrazie kolory, kształty, źródło światła
- opisać kompozycję obrazu
- określić nastrój, jaki wywołuje obraz
- wytłumaczyć przesłanie utworu
- rozwijać zdania pojedyncze nierozwinięte w zdania pojedyncze rozwinięte
- wskazywać w utworzonym zdaniu związek główny i związki poboczne
- określić cechy osób wykonujących zawody związane z radiem
- ciekawie opowiadać o swojej ulubionej audycji radiowej
- wskazać podobieństwa i różnice między radiem a telewizją
- odróżnić wykres zdania złożonego współrzędnie od wykresu zdania złożonego podrzędnie
- wykonywać wykresy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie
- stosować przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji
- poprawnie zapisywać małą literą przymiotniki utworzone od nazw własnych
- poprawnie zapisywać wielką literą nazwy gwiazd, planet i ich mieszkańców
- samodzielnie korzystać ze słownika ortograficznego
- opisać pejzaż i ukazane na obrazie postacie
- objaśnić przenośnię
- zredagować opis twarzy bliskiej mu osoby
- wyjaśnić funkcję zastosowanych w tekście sformułowań – bezpośredniego zwrotu do adresata i zwrotów charakterystycznych dla języka potocznego

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- określić nastrój obrazu i uzasadnić swoją wypowiedź
- wymyślić własny tytuł dla obrazu
- opowiedzieć o sposobach spędzania wolnego czasu z przyjaciółmi
- przedstawić własne zdanie na temat sytuacji sprzyjających nawiązywaniu przyjaźni
- nadać inny tytuł obrazowi i uzasadnić swoją opinię
- wyjaśnić, w jakim celu zostały użyte w wierszu porównania
- sporządzić notatkę w formie schematu
- opisać wygląd i cechy swojego przyjaciela
- zaprezentować informacje o autorze
- stworzyć spójne opowiadanie
- określić problematykę utworu

- samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować poprawne i wyczerpujące opowiadanie twórcze z dialogiem, unikając powtórzeń
- samodzielnie i poprawnie dzieli wyrazy na sylaby, wskazując różne możliwości podziału
- bezbłędnie zapisać liczebniki ze spółgłoskami miękkimi
- samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować opowiadanie twórcze,
- wyrazić swój sąd na temat
- sformułować wypowiedź argumentacyjną
- samodzielnie korzystać z encyklopedii tradycyjnej i on-line, wyszukując potrzebne informacje
- zebrać informacje na temat encyklopedii znajdujących się w bibliotece szkolnej
- zredagować komentarz do podanego posta
- zredagować e-maila do osoby dorosłej lub instytucji
- zredagować krótkie teksty, używając poprawnych form czasu przyszłego
- samodzielnie i bezbłędnie określać osobę, liczbę, rodzaj, czas czasownika
- przekształcić tekst, używając osobowych form czasownika
- zgodnie z określonym celem wypowiedzenia stosować nieosobowe formy czasownika
- zredagować tekst, używając form zakończonych na -no i -to
- poprawnie odmienić czasowniki przez osoby w trybach orzekającym, przypuszczającym i rozkazującym
- przekształcić zdania z czasownikami w trybie orzekającym w formę poleceń
- zredagować krótki tekst o swoich planach lub marzeniach, używając trybu przypuszczającego
- samodzielnie korzystać z Wikipedii
- omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
- nadać inny tytuł obrazowi i uzasadnić swoją opinię
- zaprezentować informacje o autorze dzieła
- wymyślić własne przykłady porównań
- samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować poprawne sprawozdanie z wydarzenia, unikając powtórzeń
- bezbłędnie zapisać tekst, stosując w odpowiednich miejscach dwukropek
- zredagować kilkuzdaniowy tekst, celowo stosując zgrubienia i zdrobnienia
- rozpoznać rodzaj rzeczowników sprawiających trudności i poprawnie używać różnych form tych wyrazów, a w przypadku wątpliwości korzystać ze słownika
- samodzielnie i bezbłędnie zapisać rzeczowniki własne
- zredagować list prywatny, w którym wyrazi określone emocje
- zredagować opowiadanie twórcze
- wyrecytować wiersz
- zaprezentować własne sposoby radzenia sobie z emocjami
- bezbłędnie zapisywać ę i ą w zakończeniach wyrazów

- samodzielnie przygotować piękną recytację wybranego utworu
- wziąć udział w konkursie recytatorskim
- opracować reklamę ulubionego przedmiotu
- określić nastrój obrazu i uzasadnić swoją wypowiedź
- wypowiedzieć własne zdanie na temat zachowania postaci przedstawionych na obrazie
- omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
- samodzielnie realizować projekt
- wyczerpująco wypowiadać się na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury
- uzasadnić wybór bohatera, którego uważa za najważniejszą postać w powieści
- formułować kontrargumenty podważające stanowisko przeciwników w dyskusji
- sformułować opinię o książce i ją uzasadnia
- przygotować plakat przedstawiający znaną osobę
- wymyślić własne przykłady epitetów
- narysować ilustrację do wybranego fragmentu wiersza (przekład intersemiotyczny)
- przedstawić zalety i wady popularności kanałów YouTube
- zredagować opis ilustracji, używając jak najwięcej przymiotników w poprawnej formie
- zredagować tekst, stosując jak najwięcej przymiotników w różnych stopniach w poprawnej formie
- opisać bohatera filmowego, którego zachowanie jest godne naśladowania i uzasadnić swoje zdanie
- wymienić kilka nazwisk współczesnych twórców filmowych
- zredagować wypowiedź na temat swojego ulubionego gatunku filmowego
- samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować poprawne sprawozdanie z filmu, unikając powtórzeń
- zredagować informację o wycieczce klasowej, używając liczebników w odpowiednich formach
- samodzielnie korzystać ze słownika języka polskiego lub poprawnej polszczyzny
- bezbłędnie pod względem interpunkcji zapisać tekst zawierający daty i liczebniki porządkowe
- samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika ortograficznego
- poprawnie zapisać wszystkie wyrazy z trudnością ortograficzną (pisownia ó i u)
- zaprezentować dzieła malarskie o tematyce historycznej
- wyszukać w bibliotece lub internecie informacje o faktach historycznych przedstawionych w utworze i sporządzić na ten temat krótką notatkę
- wyszukać w bibliotece lub internecie informacje o muzeach znajdujących się w pobliżu miejscowości, w której mieszka
- samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować opis krajobrazu, unikając powtórzeń i zachęcając innych do odwiedzenia opisywanego miejsca
- zredagować tekst z wykorzystaniem celowo dobranych przysłówków w różnych stopniach

- zredagować tekst z wykorzystaniem wyrażen przyimkowych
- wyjaśnić, czym charakteryzuje się język utworu
- zaprezentować informacje o autorce utworu
- zredagować kilkudzaniową wypowiedź, w której przedstawi swoje zdanie na temat tego, co to znaczy czuć się Polakiem
- stworzyć rebusy do podanych wyrazów z trudnością ortograficzną
- pracując w grupie, przygotować spis książek opowiadających o II wojnie światowej z perspektywy dziecka
- przeanalizować styl tekstu
- przedstawić treść wybranych przysłów w formie rysunków i rebusów
- omówić znaczenie przysłów w kulturze narodu
- zredagować dialog, w którym zastosuje różne rodzaje wypowiedzi
- bezbłędnie zapisać tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (wykrzyknik)
- zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia rz i ż)
- zredagować opowiadanie twórcze,
- wyjaśnić przenośne
- samodzielnie i sprawnie korzystać ze słownika frazeologicznego
- korzystać z internetowych wersji słownika
- ukazać dosłowne znaczenie wskazanych związków frazeologicznych, ilustrując je w humorystyczny sposób
- samodzielnie wykonać wykresy wskazanych zdań pojedynczych rozwiniętych
- bezbłędnie zapisać tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)
- samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować poprawne i wyczerpujące opowiadanie odtwórcze, unikając powtórzeń
- przygotować pytania i zadania na konkurs „Znawca mitologii greckiej”
- narysować ilustrację do mitu
- bezbłędnie rozpoznawać podmiot szeregowy i podmiot domyślny
- zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia ch i h)
- świadomie i celowo stosować odpowiednie sposoby urozmaicenia swojego opowiadania
- wyjaśnić znaczenie przydawek w zdaniu
- ułożyć hasła reklamujące wybrane produkty i wyjaśnić znaczenie występujących w nich przydawek
- bezbłędnie sporządzać wykresy zdań pojedynczych i zaznaczać w nich przydawki
- przygotować artykuł do gazetki szkolnej
- określić wady i zalety czasopism drukowanych i w wersji on-line
- wyjaśnić znaczenie dopełnienia i okolicznika w zdaniu
- bezbłędnie sporządzać wykresy zdań pojedynczych i zaznaczać dopełnienia i okoliczniki
- bezbłędnie zapisać tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (wielokropek)

- zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia nie z różnymi częściami mowy)
- samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować opowiadanie twórcze o dalszych losach bohatera
- samodzielnie zrealizować projekt
- opisać wygląd postaci,
- samodzielnie i zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi zredagować oryginalną dedykację
- zachęcić rówieśników do przeczytania całej lektury,
- zredagować opowiadanie twórcze o dalszych losach bohatera utworu
- wyczerpująco wypowiedzieć się na temat wydarzeń przedstawionych w utworze, odwołując się do znajomości całej lektury
- odróżniać zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie i samodzielnie wykonywać ich wykresy
- bezbłędnie zapisać tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)
- zapisać poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia wielką i małą literą)
- wyjaśnić, z czego wynika pisownia małą literą wyrazów ocean spokojny, japonka, węgierka
- uczestniczyć w rozmowie na temat roli dziadków w życiu uczniów oraz sytuacji starszych osób we współczesnym świecie
- wypowiada się na temat wielkanocnych zwyczajów i symboli
- uczestniczyć w rozmowie na temat patriotyzmu
- uczestniczyć w rozmowie na temat potrzeb i marzeń

Matematyka

1. W zakresie sprawności rachunkowej uczeń:

- wykonuje proste działania pamięciowe na liczbach naturalnych,
- zna i stosuje algorytmy działań pisemnych (oprócz dzielenia) oraz wykorzystuje te umiejętności w sytuacjach praktycznych,
- wykonuje dzielenie z resztą liczb naturalnych,
- stosuje wygodne dla niego sposoby ułatwiające obliczenia, w tym przemienność i łączność dodawania i mnożenia,
- rozpoznaje liczby naturalne podzielne przez 2, 3, 5, 9, 10,
- oblicza kwadraty i sześciany liczb naturalnych,
- dodaje i odejmuje ułamki zwykłe o jednakowych mianownikach,
- dodaje i odejmuje ułamki dziesiętne (w prostych przykładach),

- stosuje reguły dotyczące kolejności wykonywania działań,
- szacuje wyniki działań,
- posługuje się kalkulatorem,
- interpretuje liczby naturalne na osi liczbowej,
- porównuje liczby naturalne,
- mnoży ułamki zwykłe przez liczby naturalne,
- wykonuje obliczenia związane z czasem oraz jednostkami masy i pieniędzy,
- dokonuje prawidłowego wyboru modelu matematycznego w celu rozwiązania zadania tekstowego (na poziomie elementarnym).

2. W zakresie wykorzystania i tworzenia informacji uczniów:

- interpretuje i przetwarza informacje tekstowe, liczbowe, graficzne, w tabelach i na diagramach,
- rozumie i interpretuje odpowiednie pojęcia matematyczne,
- zna podstawową terminologię,
- formułuje odpowiedzi i prawidłowo zapisuje wyniki.

3. W zakresie modelowania matematycznego uczniów:

- dobiera odpowiedni model matematyczny do nieskomplikowanej sytuacji,
- korzysta z prostych wzorów, w których występują oznaczenia literowe, zamienia wzór na formę słowną,
- oblicza pola kwadratów i prostokątów przedstawionych na rysunkach oraz w sytuacjach praktycznych,
- stosuje jednostki długości i ich zamianę,
- przetwarza tekst zadania na działania arytmetyczne.

4. W zakresie kształcenia wyobraźni geometrycznej uczniów:

- sprawnie posługuje się przyrządami matematycznymi, wykonując rysunki,
- rozpoznaje i nazywa podstawowe figury geometryczne, w tym wielokąty,
- rozpoznaje odcinki, proste prostopadłe i równoległe,
- rozpoznaje i nazywa wielokąty oraz zna ich najważniejsze własności,
- wskazuje wśród graniastosłupów prostopadłościanny i sześcianny.

5. W zakresie rozumowania i tworzenia strategii uczniów:

- czyta ze zrozumieniem prosty tekst zawierający informacje liczbowe,
- odczytuje dane ilościowe przedstawione w różny sposób (tabele, rysunki, mapy, diagramy),
- dostrzega zależności matematyczne w otaczającym świecie,
- ustala kolejność czynności (w tym obliczeń) prowadzących do rozwiązania problemu,
- dostrzega zależności między podanymi informacjami,
- dzieli rozwiązanie zadania na etapy, stosując własne, poprawne, wygodne dla niego strategie rozwiązania,

- do rozwiązywania zadań osadzonych w kontekście praktycznym stosuje zdobytą wiedzę z zakresu arytmetyki i geometrii, nabyte umiejętności rachunkowe oraz własne poprawne metody,

- weryfikuje wynik zadania tekstowego, oceniając sensowność rozwiązania.

6. W zakresie praktycznego zastosowania matematyki uczniów:

- dokonuje właściwego wyboru metod rozwiązywania problemów,
- wykonuje proste obliczenia zegarowe na godzinach, minutach i sekundach,
- wykonuje proste obliczenia kalendarzowe dotyczące dni, tygodni, miesięcy, lat.

Wymagania na poszczególne oceny

a) **Wymagania konieczne** (na ocenę dopuszczającą) obejmują wiadomości i umiejętności umożliwiające uczniowi dalszą naukę, bez których uczeń nie jest w stanie zrozumieć kolejnych zagadnień omawianych podczas lekcji i wykonywać prostych zadań nawiązujących do sytuacji z życia codziennego.

Uczeń:

- dodaje liczby bez przekraczania progu dziesiętkowego,
- odejmuje liczby w zakresie 100 bez przekraczania progu dziesiętkowego,
- mnoży liczby jednocyfrowe,
- odczytuje współrzędne punktów zaznaczonych na osi liczbowej (proste przypadki),
- rozwiązuje elementarne zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania, odejmowania, mnożenia,
- zamienia jednostki czasu (godziny na minuty, minuty na sekundy, kwadranse na minuty, godziny na kwadranse),
- zapisuje słownie godziny przedstawione na zegarze,
- oblicza upływ czasu, np. od 12.30 do 12.48,
- podaje czas trwania roku zwykłego i roku przestępnego (liczbę dni),
- spośród podanych liczb wybiera liczby podzielne przez 10, przez 5, przez 2,
- przedstawia drugą i третią potęgę za pomocą iloczynu takich samych czynników,
- oblicza wartości dwudziałaniowych wyrażeń arytmetycznych,
- odczytuje i zapisuje słownie liczby zapisane cyframi (w zakresie 1 000 000),
- zapisuje cyframi liczby podane słowami (w zakresie 1 000 000),
- mnoży i dzieli liczby zakończone zerami przez liczby jednocyfrowe,
- szacuje wynik dodawania dwóch liczb dwu- lub trzycyfrowych,
- dodaje i odejmuje pisemnie liczby z przekraczaniem kolejnych progów dziesiętkowych,
- mnoży pisemnie liczbę wielocyfrową przez liczbę jednocyfrową,
- rozwiązuje elementarne zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania pisemnego,
- rozwiązuje elementarne zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia liczby wielocyfrowej przez liczbę jednocyfrową,
- rozpoznaje podstawowe figury geometryczne: punkt, odcinek, prosta,

- wskazuje punkty należące do odcinka i do prostej,
- wskazuje na rysunku proste i odcinki prostopadłe oraz równoległe,
- rysuje odcinek o podanej długości,
- rozróżnia wśród czworokątów prostokąty i kwadraty,
- rysuje prostokąty, których wymiary są wyrażone taką samą jednostką,
- rysuje kwadraty o podanych wymiarach,
- rysuje przekątne prostokątów,
- wyróżnia wśród innych figur wielokąty i podaje ich nazwy,
- wymienia różne jednostki długości,
- oblicza obwód wielokąta, którego długości boków są wyrażone taką samą jednostką,
- wybiera spośród podanych figur te, które mają oś symetrii,
- wskazuje środek, promień i średnicę koła i okręgu,
- rysuje okrąg i koło o danym promieniu i o danej średnicy,
- rysuje odcinek o podanej długości w podanej skali,
- wskazuje i nazywa: licznik, mianownik, kreskę ułamkową,
- odczytuje i zapisuje ułamki zwykłe (słownie i cyframi),
- porównuje ułamki zwykłe o jednakowych mianownikach,
- przedstawia ułamek właściwy w postaci ilorazu,
- zapisuje iloraz w postaci ułamka zwykłego,
- rozszerza i skraca ułamek zwykły przez podaną liczbę,
- dodaje i odejmuje ułamki zwykłe o jednakowych mianownikach bez przekraczania jedności,

- odczytuje i zapisuje ułamek dziesiętny,
- dodaje i odejmuje ułamki dziesiętne sposobem pisemnym,
- mierzy i porównuje pola figur za pomocą kwadratów jednostkowych,
- wymienia podstawowe jednostki pola,
- wskazuje przedmioty, które mają kształt: prostopadłościanu, sześcianu, graniastosłupa, walca, stożka, kuli,
- wymienia podstawowe jednostki objętości.

b) **Wymagania podstawowe** (na ocenę dostateczną) obejmują wiadomości stosunkowo łatwe do opanowania, przydatne w życiu codziennym, bez których nie jest możliwe kontynuowanie dalszej nauki.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań koniecznych):

- zaznacza podane liczby naturalne na osi liczbowej,
- dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100 z przekraczaniem progu dziesiątkowego,
- stosuje prawa łączności i przemienności dodawania,
- oblicza składnik, gdy jest podana suma i drugi składnik (w zakresie 100),
- oblicza odjemną, gdy jest podany odjemnik i różnica (w zakresie 100),
- oblicza odjemnik, gdy jest podana odjemna i różnica (w zakresie 100),

- oblicza jeden czynnik, gdy dany jest drugi czynnik i iloczyn (w zakresie 100),
- oblicza dzielną, gdy dane są dzielnik i iloraz (w zakresie 100),
- oblicza dzielnik, gdy dane są dzielna i iloraz (w zakresie 100),
- wymienia dzielniki danej liczby dwucyfrowej,
- wykonuje dzielenie z resztą (w zakresie 100),
- rozwiązuje elementarne zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia lub dzielenia z resztą,
- dzieli liczbę dwucyfrową przez liczbę jednocyfrową (w zakresie 100),
- oblicza upływ czasu, np. od 14.29 do 15.25,
- rozwiązuje elementarne zadania tekstowe z wykorzystaniem obliczeń kalendarzowych i zegarowych,
- przypisuje podany rok do odpowiedniego stulecia,
- oblicza kwadrat i sześcian liczby naturalnej,
- zapisuje iloczyn takich samych dwóch lub trzech czynników za pomocą potęgi,
- podaje przykłady liczb podzielnych przez 10, przez 5, przez 2,
- wybiera spośród podanych liczb liczby podzielne przez 9, przez 3,
- odczytuje i zapisuje słownie liczby zapisane cyframi,
- zapisuje cyframi liczby podane słowami, zapisuje słownie i cyframi kwoty złożone z banknotów i monet o podanych nominałach,
- mnoży i dzieli liczby z zerami na końcu,
- oblicza wartości trójdziałaniowych wyrażeń arytmetycznych,
- szacuje wynik odejmowania dwóch liczb (dwucyfrowych, trzycyfrowych),
- mnoży pisemnie przez liczby dwucyfrowe,
- mnoży pisemnie liczby zakończone zerami,
- dzieli pisemnie liczby wielocyfrowe przez liczby jednocyfrowe,
- sprawdza poprawność wykonanych działań,
- rysuje prostą równoległą i prostą prostopadłą do danej prostej,
- rozwiązuje elementarne zadania z wykorzystaniem własności boków i kątów prostokąta i kwadratu,
- podaje liczbę przekątnych w wielokącie,
- zamienia jednostki długości, np. metry na centymetry, centymetry na milimetry,
- rysuje osie symetrii figury,
- podaje zależność między promieniem a średnicą koła i okręgu,
- oblicza wymiary figur geometrycznych i obiektów w skali wyrażonej niewielkimi liczbami naturalnymi,
- oblicza w prostych przypadkach rzeczywistą odległość na podstawie mapy ze skalą mianowaną,
- zamienia ułamki niewłaściwe na liczby mieszane,
- zamienia liczby mieszane na ułamki niewłaściwe,
- dodaje ułamki zwykłe do całości,
- odejmuje ułamki zwykłe od całości,

- rozwiązuje elementarne zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i z zastosowaniem odejmowania ułamków zwykłych o jednakowych mianownikach,
- mnoży ułamek zwykły przez liczbę naturalną bez przekraczania jedności,
- porównuje ułamki dziesiętne,
- mnoży i dzieli ułamki dziesiętne przez 10, 100, 1000,
- zamienia ułamek dziesiętny na ułamek zwykły, a ułamek zwykły na ułamek dziesiętny,
- rozwiązuje elementarne zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków dziesiętnych,
- rozwiązuje elementarne zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000,
- oblicza pole prostokąta i kwadratu, których wymiary są wyrażone tą samą jednostką,
- rozwiązuje elementarne zadania tekstowe z zastosowaniem obliczania pola i obwodu prostokąta,
- opisuje prostopadłościan i sześcian, wskazując wierzchołki, krawędzie, ściany,
- opisuje graniastosłup, wskazując ściany boczne, podstawy, krawędzie, wierzchołki,
- mierzy objętość sześcianu sześcianem jednostkowym.

c) **Wymagania rozszerzające** (na ocenę dobrą) obejmują wiadomości i umiejętności o średnim stopniu trudności, które są przydatne na kolejnych poziomach kształcenia.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań koniecznych i podstawowych):

- dodaje i odejmuje w pamięci liczby naturalne z przekraczaniem progu dziesiątkowego,
- mnoży w pamięci liczby jednocyfrowe przez liczby dwucyfrowe (w zakresie 100),
- rozwiązuje zadania z wykorzystaniem mnożenia i dzielenia,
- wykonuje obliczenia zegarowe i kalendarzowe,
- rozwiązuje zadania z zastosowaniem cech podzielności przez 10, przez 5, przez 2,
- oblicza wartości wielodziałaniowych wyrażeń arytmetycznych,
- zapisuje i odczytuje liczby wielocyfrowe, w których kilkakrotnie występuje cyfra zero,
- rozwiązuje typowe zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia i dzielenia liczb zakończonych zerami,
- mnoży pisemnie liczby wielocyfrowe,
- korzysta z obliczeń pisemnych do wyznaczenia odjemnej, gdy są podane odjemnik i różnica,
- korzysta z obliczeń pisemnych do wyznaczenia odjemnika, gdy są podane odjemna i różnica,
- rozwiązuje typowe zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania, odejmowania i mnożenia przez liczby jednocyfrowe sposobem pisemnym,
- rysuje odcinek równoległy i odcinek prostopadły do danego odcinka,
- wymienia własności boków i kątów prostokąta i kwadratu,
- rysuje wielokąty spełniające określone warunki,
- oblicza długość boku prostokąta przy danym obwodzie i drugim boku,

- rysuje figurę mającą dwie osie symetrii,
- oblicza rzeczywiste wymiary obiektów, znając ich wymiary w podanej skali,
- zaznacza na osi liczbowej ułamki zwykłe i dziesiętne,
- dodaje lub odejmuje liczby mieszane o takich samych mianownikach,
- porównuje ułamki zwykłe o takich samych licznikach,
- rozwiązuje zadania, wykorzystując rozszerzanie i skracanie ułamków zwykłych,
- rozwiązuje zadania z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków zwykłych o jednakowych mianownikach oraz mnożenia ułamków zwykłych przez liczby naturalne,
- zamienia liczby mieszane na ułamki dziesiętne,
- porządkuje ułamki dziesiętne według podanych kryteriów,
- rozwiązuje zadania z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków dziesiętnych,
- rozwiązuje zadania z zastosowaniem mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000,
- zamienia jednostki długości i masy z wykorzystaniem ułamków dziesiętnych,
- oblicza pole prostokąta, którego wymiary podano w różnych jednostkach,
- szacuje wymiary oraz pole powierzchni określonych obiektów,
- rysuje figurę o danym polu,
- rysuje rzut sześcianu.

d) **Wymagania dopełniające** (na ocenę bardzo dobrą) obejmują wiadomości i umiejętności złożone, o wyższym stopniu trudności, wykorzystywane do rozwiązywania zadań problemowych. Uczeń (oprócz spełnienia wymagań koniecznych, podstawowych i rozszerzających):

- ustala jednostkę na osi liczbowej na podstawie podanych współrzędnych punktów,
- rozwiązuje nietypowe zadania tekstowe,
- wyznacza liczbę naturalną, znając jej kwadrat, np. 25, 49,
- oblicza wartość wielodziałaniowego wyrażenia arytmetycznego, również z zastosowaniem działań pisemnych,
- stosuje cechy podzielności przy wyszukiwaniu liczb spełniających dany warunek,
- rozwiązuje zadania z zastosowaniem cech podzielności przez 9 i przez 3,
- rozwiązuje nietypowe zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia i dzielenia liczb zakończonych zerami,
- rozwiązuje nietypowe zadania tekstowe z wykorzystaniem własności wielokątów, koła i okręgu,
- rysuje figurę symetryczną z zadanymi osiami symetrii,
- dobiera skalę do narysowanych przedmiotów,
- wyznacza rzeczywistą odległość między obiektami na planie i na mapie, posługując się skalą mianowaną i liczbową,
- porównuje liczby mieszane z ułamkami niewłaściwymi,
- doprowadza ułamki do postaci nieskracalnej,
- zamienia liczby mieszane na ułamki dziesiętne metodą rozszerzania,

- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem zamiany ułamków,
- oblicza odjemnik, gdy różnica i odjemna są podane w postaci ułamków dziesiętnych,
- oblicza obwód kwadratu przy danym polu,
- rozwiązuje zadania tekstowe wymagające obliczenia pola kwadratu lub prostokąta,
- rysuje rzut prostopadłościanu i graniastosłupa,
- określa objętość prostopadłościanu za pomocą sześciianów jednostkowych,
- rozwiązuje zadania tekstowe wymagające wyznaczenia objętości brył zbudowanych z sześciianów jednostkowych,
- porównuje własności graniastosłupa z własnościami ostrosłupa.

e) **Wymagania wykraczające** (na ocenę celującą) – stosowanie znanych wiadomości i umiejętności w sytuacjach trudnych, nietypowych, złożonych.

Muzyka

Niedostateczny – otrzymuje uczeń tylko w sytuacjach wyjątkowych, który:

– mimo usilnych starań nauczyciela, wykazuje negatywny stosunek do przedmiotu oraz ma bardzo duże braki w zakresie podstawowych wymagań edukacyjnych dotyczących wiadomości i umiejętności przewidzianych dla klasy piątej. Mimo pomocy nauczyciela nie potrafi i nie chce wykonać najprostszych poleceń wynikających z programu klasy piątej. Nie prowadzi również zeszytu przedmiotowego. Nie wykazuje chęci poprawy.

Dopuszczający – otrzymuje uczeń, który:

- niechętnie podejmuje próby śpiewania z akompaniamentem, najprostsze piosenki w układzie zespołowym,
- z trudem wykonuje proste ćwiczenia z pomocą nauczyciela,
- czasami wykonuje ćwiczenia w grupie,
- podejmuje próby grania na dzwonkach lub flecie pojedyncze dźwięki,
- wymienia z pomocą nauczyciela niektóre terminy muzyczne,
- pod kierunkiem nauczyciela tworzy proste struktury rytmiczne,
- wymienia z pomocą nauczyciela nazwy siedmiu dźwięków gamy,
- wymienia z pomocą nauczyciela wartości rytmiczne nut i pauz,
- wymienia z pomocą nauczyciela nazwy instrumentów strunowych, głosów ludzkich,
- wymienia niektóre i z pomocą nauczyciela poznane formy muzyczne ABA, ABA1,
- wymienia niektóre i z pomocą nauczyciela różne rodzaje tempa w muzyce
- z trudem potrafi przy pomocy nauczyciela wymienić przedstawiciela muzyki:

F. Chopina.

Dostateczny – otrzymuje uczeń, który:

- śpiewa z akompaniamentem wybrane dowolne piosenki w układzie zespołowym,
- odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej (nazwy siedmiu dźwięków gamy oraz ich położenie na pięciolinii, klucz wiolinowy, znaki graficzne pięciu wartości rytmicznych nut i pauz),
- gra na instrumentach ze słuchu i z wykorzystaniem nut (solo i w zespole) melodie, proste schematy rytmiczne, utwory i akompaniamenty,
- dobiera do piosenki najprostszy akompaniament perkusyjny,
- gra na dzwonekach popołniając (4-5 błędów),
- wymienia i rozróżnia niektóre elementy muzyki,
- wymienia i wyjaśnia znaczenie niektórych terminów muzycznych repetycja, fermata, volta
- wymienia nazwy instrumentów strunowych, głosów ludzkich, podejmuje próby rozpoznawania w słuchanych utworach,
- opisuje słowami cechy i charakter niektórych słuchanych utworów,
- tworzy proste improwizacje wokalne i instrumentalne,
- odtwarza ruchem i gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne,
- wymienia i rozróżnia podstawowe formy muzyczne (ABA,ABA1, kanon),
- wymienia przedstawiciela muzyki klasycznej: F. Chopina.

Dobry – otrzymuje uczeń, który:

- śpiewa poprawnie pod względem muzycznym piosenki i pieśni jednogłosowe w układzie zespołowym z akompaniamentem,
- wykonuje zbiorowo akompaniament do piosenek,
- w grze na flecie lub dzwonekach popołnia (2-3 błędy),
- wykonuje poznane melodie z nut,
- tworzy improwizacje ruchowe do muzyki,
- stosuje gestodźwięki i rozumie ich znaczenie,
- wymienia niektóre terminy muzyczne i wyjaśnia ich znaczenie,
- rozpoznaje brzmienie kilku instrumentów muzycznych strunowych i poprawnie używa ich nazw,
- rozróżnia rodzaje tempa,
- wymienia nazwy głosów ludzkich oraz zespołów wykonawczych,
- odzwierciedla graficznie cechy muzyki i form muzycznych: ABA, ABA1,
- tworzy proste struktury rytmiczne, ilustracje dźwiękowe, improwizacje wokalne i instrumentalne,
- odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej (nazwy siedmiu dźwięków gamy oraz ich położenie na pięciolinii, klucz wiolinowy, znaki graficzne pięciu wartości rytmicznych nut i pauz, podstawowe oznaczenia agogiczne, i metryczne),
- opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów,
- wie, co to jest muzyka ilustracyjna i programowa,
- wymienia i rozróżnia podstawowe formy muzyczne (ABA,ABA1, kanon),

– przedstawia najważniejsze fakty z młodości F. Chopina.

Bardzo dobry – otrzymuje uczeń, który:

- śpiewa poprawnie pod względem muzycznym piosenki i pieśni jednogłosowe w układzie zespołowym z akompaniamentem i solo,
- popełnia 1 błąd, grając na dzwonkach,
- odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej(nazwy siedmiu dźwięków gamy oraz ich położenie na pięciolinii, klucz wiolinowy, znaki graficzne pięciu wartości rytmicznych nut i pauz, podstawowe oznaczenia metryczne, agogiczne),
- wykorzystuje w śpiewie oraz w grze na instrumentach znajomość pojęć i terminów muzycznych określających podstawowe elementy muzyki (melodię, rytm, agogikę),
- posługuje się zapisem nutowym podczas gry na instrumentach z uwzględnieniem nazw literowych,
- dobiera do melodii akompaniament rytmiczny,
- wymienia nazwy instrumentów strunowych, dokonuje podziału na grupy,
- klasyfikuje instrumenty na podstawie wysłuchanych nagrań,
- odtwarza ruchem i gestodźwiękami rytmy i schematy rytmiczne,
- posiada umiejętność rozpoznawania słuchanych w ciągu roku szkolnego utworów z literatury muzycznej oraz opisuje słowami charakter słuchanych utworów,
- rozróżnia i odzwierciedla graficznie cechy muzyki i form muzycznych,
- wymienia i rozróżnia podstawowe głosy ludzkie,
- porównuje twórczość F. Chopina,
- samodzielnie tworzy złożone struktury rytmiczne, sygnały dźwiękowe, swobodne akompaniamenty,
- tworzy złożone improwizacje ruchowe do muzyki,
- wyjaśnia co to jest muzyka ilustracyjna i programowa,
- tworzy rytmicznie, graficznie formy muzyczne (ABA,ABA1, kanon),
- zna instrumenty wchodzące w skład polskiej kapeli ludowej,
- wymienia nazwy charakterystycznych pieśni i tańców folkloru naszych sąsiadów,
- wymienia nazwy poznanych instrumentów folkloru poznanych krajów,
- twórczo wypełnia swoją rolę w realizacji zadań grupowych,
- korzysta z różnych źródeł informacji.

Celujący – otrzymuje uczeń, który:

- śpiewa z pamięci (dbając o higienę głosu) poprawnie pod względem intonacyjnym, rytmicznym, dynamicznym, we właściwym tempie oraz prawidłową dykcją i interpretacją słów i melodii pieśni i piosenki z repertuaru dziecięcego, wybrane pieśni patriotyczne w układzie solowym i zespołowym (a capella i z akompaniamentem),
- gra bezbłędnie na dzwonkach,

- wykorzystuje w śpiewie oraz w grze na instrumentach znajomość pojęć i terminów muzycznych określających podstawowe elementy muzyki (melodię, rytm, agogikę, artykulację),
- odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej(nazwy siedmiu dźwięków gamy oraz ich położenie na pięciolinii, klucz wiolinowy, znaki graficzne pięciu wartości rytmicznych nut i pauz, podstawowe oznaczenia dynamiczne, metryczne, agogiczne,),
- samodzielnie odczytuje i wykonuje dowolny utwór w grze na instrumencie,
- gra na instrumentach ze słuchu i z wykorzystaniem nut (solo i w zespole) melodie, schematy rytmiczne, proste utwory i akompaniamenty),
- poprawnie używa nazw głosów ludzkich oraz rozpoznaje ich rodzaje w słuchanych utworach,
- poprawnie używa nazw instrumentów strunowych, rozpoznaje słuchem ich brzmienie,
- wymienia podstawowe elementy budowy instrumentów strunowych (skrzypiec, gitary),
- odtwarza ruchem i gestodźwiękami rytmy i schematy rytmiczne,
- samodzielnie tworzy złożone struktury rytmiczne, sygnały dźwiękowe, akompaniamenty, ilustracje dźwiękowe do tekstów literackich i obrazów,
- tworzy melodie oparte na gamie C-dur,
- rozpoznaje cechy i budowę utworów muzycznych,
- wymienia i opisuje instrumenty ludowe z Polski,
- opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów,
- tworzy według ustalonych zasad improwizacje wokalne i instrumentalne,
- podaje przykłady muzyki ilustracyjnej i programowej,
- wymienia i rozpoznaje w słuchanych utworach formy muzyczne (ABA,ABA1,kanon)),
- rozróżnia i poprawnie odzwierciedla graficznie cechy muzyki i form muzycznych,
- rozpoznaje elementy folkloru europejskiego i światowego w słuchanych utworach,
- rozpoznaje muzykę F. Chopina,
- określa kolejność chronologiczną epoki średniowiecza, renesansu, baroku,
- wymienia cechy muzyki średniowiecza, renesansu, baroku,
- uczestniczy w życiu muzycznym na terenie szkoły i poza nią.

Biologia

Poziom wymagań:

ocena celująca

Uczeń:

- wykazuje jedność budowy organizmów

- porównuje poziomy organizacji organizmów u roślin i zwierząt
- wymienia inne niż podane w podręczniku dziedziny biologii
- planuje i przeprowadza doświadczenie metodą naukową
- krytycznie analizuje informacje pochodzące z różnych źródeł wiedzy biologicznej
- analizuje swoją postawę w odniesieniu do cech dobrego badacza
- sprawnie posługuje się mikroskopem optycznym, samodzielnie wykonuje preparaty, rysuje dokładny obraz obiektu obserwowanego pod mikroskopem
- wskazuje zalety mikroskopu elektronowego*
- wykazuje, że związki chemiczne są zbudowane z kilku pierwiastków
- omawia funkcje białek, cukrów, tłuszczów i kwasów nukleinowych w organizmie i wskazuje produkty spożywcze, w których one występują
- z dowolnego materiału tworzy model komórki, zachowując cechy organelli
- sprawnie posługuje się mikroskopem
- samodzielnie wykonuje preparat nabłonka i rysuje dokładny obraz widziany pod mikroskopem, z zaznaczeniem widocznych elementów komórki
- analizuje różnice między poszczególnymi typami komórek i wykazuje ich związek z pełnionymi funkcjami
- sprawnie posługuje się mikroskopem, samodzielnie wykonuje preparat nabłonka i rysuje dokładny obraz widziany pod mikroskopem
- analizuje przystosowanie roślin do przeprowadzania fotosyntezy
- planuje i samodzielnie przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ dwutlenku węgla na intensywność fotosyntezy
- na podstawie zdobytej wcześniej wiedzy wskazuje w różnych warzywach i owocach materiały zapasowe jako produkty fotosyntezy
- wyjaśnia znaczenie organizmów odżywiających się martwą substancją organiczną
- wyjaśnia, na czym polega cudzożywność roślin pasożytniczych i półpasożytniczych
- porównuje zapis przebiegu oddychania tlenowego z zapisem przebiegu fermentacji
- analizuje związek budowy narządów wymiany gazowej ze środowiskiem życia organizmów
- samodzielnie przeprowadza doświadczenie wykazujące wydzielanie dwutlenku węgla przez drożdże
- uzasadnia konieczność klasyfikacji organizmów
- porównuje jednostki klasyfikacji zwierząt z jednostkami klasyfikacji roślin
- z pomocą nauczyciela korzysta z różnych kluczy do oznaczania organizmów żyjących w najbliższej okolicy
- przeprowadza doświadczenie z samodzielnym otrzymywaniem jogurtu
- omawia choroby wirusowe i bakteryjne, wskazuje drogi ich przenoszenia oraz zasady zapobiegania tym chorobom
- wskazuje zagrożenia epidemiologiczne chorobami wywoływanymi przez protisty
- wskazuje drogi zakażenia chorobami wywoływanymi przez protisty oraz zasady zapobiegania tym chorobom

- zakłada hodowlę protistów, wyszukuje protisty w obrazie mikroskopowym, rysuje i opisuje budowę protistów
- analizuje znaczenie grzybów w przyrodzie i dla człowieka
- proponuje sposób badania czystości powietrza na podstawie informacji o wrażliwości porostów na zanieczyszczenia
- wyjaśnia, dlaczego porosty określa się mianem organizmów pionierskich
- analizuje związek między budową a funkcją poszczególnych tkanek roślinnych, wykazuje przystosowania tkanek do pełnionych funkcji
- projektuje doświadczenie świadczące o przewodzeniu wody z korzenia w górę rośliny
- wykorzystuje wiedzę o tkankach do wyjaśniania budowy i funkcji łodygi
- wykorzystuje wiedzę o tkankach do wyjaśniania budowy i funkcji liści
- samodzielnie planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące zdolność wchłaniania wody przez mchy
- na podstawie informacji o budowie mchów wykazuje ich rolę w przyrodzie
- porównuje budowę poszczególnych organów u paprotników
- wykonuje portfolio dotyczące różnorodności paprotników
- rozpoznaje rodzime gatunki roślin nagonasiennych
- określa, z jakiego gatunku drzewa lub krzewu pochodzi wskazana szyszka
- wykazuje związek budowy kwiatu ze sposobem zapylania
- wyjaśnia wpływ różnych czynników na kiełkowanie nasion
- planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ wody na kiełkowanie nasion
- zakłada hodowlę roślin za pomocą rozmnażania wegetatywnego i obserwuje ją
- rozpoznaje na ilustracjach dwanaście gatunków roślin okrytonasiennych występujących w Polsce
- na dowolnych przykładach wykazuje różnorodność roślin okrytonasiennych i ich znaczenie żywego okazu

ocena bardzo dobra

Uczeń:

- charakteryzuje wszystkie czynności życiowe organizmów
- wymienia hierarchicznie poziomy budowy organizmu roślinnego i organizmu zwierzęcego
- charakteryzuje wybrane dziedziny biologii
- wykazuje zalety metody naukowej
- samodzielnie przeprowadza doświadczenie metodą naukową
- posługuje się właściwymi źródłami wiedzy biologicznej do rozwiązywania wskazanych problemów
- charakteryzuje cechy dobrego badacza
- charakteryzuje funkcje wskazywanych części mikroskopu optycznego w kolejności tworzenia się obrazu obiektu

- wykonuje preparaty mikroskopowe, nastawia ostrość mikroskopu, rysuje obraz widziany pod mikroskopem optycznym
 - wyjaśnia role wody i soli mineralnych w organizmie
 - wymienia białka, cukry, tłuszcze i kwasy nukleinowe jako składniki organizmu i omawia ich role
 - rozpoznaje na ilustracji elementy budowy komórki zwierzęcej i omawia ich funkcje
 - wykonuje preparat nabłonka
 - rozpoznaje organelle komórki zwierzęcej i rysuje jej obraz mikroskopowy
 - omawia elementy i funkcje budowy komórki
 - na podstawie ilustracji analizuje różnice między poszczególnymi typami komórek, wskazuje cechy umożliwiające rozróżnienie komórek
 - samodzielnie wykonuje preparat moczarki kanadyjskiej, rozpoznaje elementy budowy komórki roślinnej i rysuje jej obraz mikroskopowy
 - wyjaśnia, na czym polega fotosynteza
 - omawia zależność przebiegu fotosyntezy od obecności wody, dwutlenku węgla i światła
 - schematycznie zapisuje i omawia przebieg fotosyntezy
 - na podstawie opisu przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ dwutlenku węgla na intensywność fotosyntezy
 - charakteryzuje rodzaje cudzożywności występujące u różnych grup organizmów
 - wykazuje przystosowania do pobierania pokarmów występujące u różnych grup organizmów cudzożywnych
 - schematycznie zapisuje przebieg oddychania
 - określa warunki przebiegu oddychania i fermentacji
 - charakteryzuje wymianę gazową u roślin i zwierząt
 - z pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie wykazujące wydzielanie dwutlenku węgla przez drożdże
 - porównuje wcześniejsze i współczesne zasady klasyfikacji organizmów
 - wyjaśnia zasady nadawania nazw gatunkom
 - przedstawia cechy organizmów, na podstawie których można je zaklasyfikować do danego królestwa
 - omawia wpływ bakterii na organizm człowieka
 - wskazuje drogi wnikania wirusów i bakterii do organizmu
 - prezentuje wszystkie czynności życiowe bakterii
 - ocenia znaczenie wirusów i bakterii w przyrodzie i dla człowieka
 - porównuje czynności życiowe poszczególnych grup protistów
 - wymienia choroby wywoływane przez protisty
 - zakłada hodowlę protistów, rozpoznaje protisty pod mikroskopem, rysuje
- i z pomocą nauczyciela opisuje budowę protistów
- określa znaczenie poszczególnych komponentów w budowie plechy porostu
 - rozpoznaje różne formy morfologiczne porostów i podaje ich nazwy

- opisuje czynności życiowe grzybów – odżywanie, oddychanie i rozmnażanie się
- rozpoznaje rodzaje tkanek roślinnych obserwowanych pod mikroskopem
- przyporządkowuje tkanki do organów i wskazuje na hierarchiczną budowę organizmu roślinnego
- wykorzystuje wiedzę o tkankach do wyjaśnienia sposobu pobierania wody przez roślinę
- na podstawie ilustracji lub materiału roślinnego klasyfikuje przekształcone korzenie
- na podstawie okazu roślinnego żywego, zielnikowego lub ilustracji wykazuje modyfikacje łodygi ze względu na środowisko, w którym żyje roślina
- analizuje modyfikacje liści ze względu na środowisko zajmowane przez roślinę
- wyjaśnia, dlaczego mchy uważane są za najprostsze rośliny lądowe
- według opisu przeprowadza doświadczenie wykazujące zdolność wchłaniania wody przez mchy
- na podstawie ilustracji lub żywych okazów wykazuje różnorodność organizmów zaliczanych do paprotników
- rozpoznaje, korzystając z atlasów roślin, osiem gatunków rodzimych paprotników
- wykazuje przystosowania roślin nagonasiennych do środowiska
- omawia znaczenie roślin nagonasiennych w przyrodzie i dla człowieka
- omawia cykl rozwojowy roślin okrytonasiennych
- wyjaśnia, dlaczego kwiatostany ułatwiają zapylenie
- wykazuje adaptacje budowy owoców do sposobów ich rozprzestrzeniania się
- na podstawie ilustracji lub okazu naturalnego omawia budowę nasion
- zakłada hodowlę roślin za pomocą rozmnażania wegetatywnego
- ocenia znaczenie roślin okrytonasiennych dla człowieka
- rozpoznaje na ilustracji dziesięć gatunków roślin okrytonasiennych występujących w Polsce
- sprawnie korzysta z prostego klucza do oznaczania organizmów żyjących w najbliższej okolicy

ocena dobra

Uczeń:

- wykazuje cechy wspólne organizmów
- opisuje czynności życiowe organizmów
- na podstawie opisu przeprowadza doświadczenie metodą naukową
- rozróżnia próbę kontrolną i próbę badawczą
- opisuje źródła wiedzy biologicznej
- wymienia cechy dobrego badacza
- samodzielnie opisuje budowę mikroskopu optycznego
- samodzielnie wykonuje preparaty mikroskopowe

- z niewielką pomocą nauczyciela nastawia ostrość mikroskopu i wyszukuje obserwowane elementy
- wymienia wszystkie najważniejsze pierwiastki budujące organizm oraz magnez i wapń
- wyjaśnia, że woda i sole mineralne są związkami chemicznymi występującymi w organizmie
- wymienia białka, cukry, tłuszcze i kwasy nukleinowe jako składniki organizmu i omawia role dwóch z nich
- opisuje kształty komórek zwierzęcych
- opisuje budowę komórki zwierzęcej na podstawie ilustracji
- z niewielką pomocą nauczyciela wykonuje preparat nabłonka
- wyjaśnia, czym są komórki jądrowe i bezjądrowe oraz podaje ich przykłady
- samodzielnie wykonuje preparat moczarki kanadyjskiej
- odróżnia pod mikroskopem elementy budowy komórki
- wyjaśnia rolę poszczególnych elementów komórki
- z niewielką pomocą nauczyciela rysuje obraz obiektu obserwowanego pod mikroskopem
- wymienia czynniki niezbędne do przeprowadzania fotosyntezy
- wskazuje substraty i produkty fotosyntezy
- omawia sposoby wykorzystania przez roślinę produktów fotosyntezy
- z niewielką pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ dwutlenku węgla na intensywność fotosyntezy
- omawia wybrane sposoby cudzożywności
- podaje przykłady organizmów należących do różnych grup organizmów cudzożywnych
- wyjaśnia znaczenie oddychania komórkowego
- wskazuje różnice w miejscu przebiegu utleniania i fermentacji w komórce
- wymienia narządy wymiany gazowej zwierząt lądowych i wodnych
- omawia doświadczenie wykazujące wydzielanie dwutlenku węgla przez drożdże
- wykazuje hierarchiczną strukturę jednostek klasyfikacji biologicznej
- charakteryzuje wskazane królestwo
- na podstawie ilustracji przyporządkowuje organizm do królestwa
- wykazuje, dlaczego wirusy nie są organizmami
- rozpoznaje formy morfologiczne bakterii widoczne w preparacie mikroskopowym lub na ilustracji
- omawia wybrane czynności życiowe bakterii
- charakteryzuje wskazane grupy protistów
- wykazuje chorobotwórcze znaczenie protistów
- opisuje czynności życiowe protistów – oddychanie, odżywianie, rozmnażanie się
- zakłada hodowlę protistów
- z niewielką pomocą nauczyciela wyszukuje protisty w preparacie obserwowanym pod mikroskopem
- wykazuje znaczenie grzybów w przyrodzie i dla człowieka

- analizuje różnorodność budowy grzybów
- wyjaśnia sposoby oddychania i odżywiania się grzybów
- wykazuje, że porosty są zbudowane z grzybni i glonu
- wskazuje cechy adaptacyjne tkanek roślinnych do pełnienia określonych funkcji
- na podstawie opisu rozpoznaje wskazane tkanki roślinne
- z pomocą nauczyciela rozpoznaje rodzaje tkanek roślinnych obserwowanych pod mikroskopem
- wykazuje związek modyfikacji korzenia

z adaptacją do środowiska zajmowanego przez roślinę

- opisuje przyrost korzenia na długość
- omawia funkcje poszczególnych elementów pędu
- na okazie roślinnym lub ilustracji wskazuje i omawia części łodygi
- na podstawie materiału zielnikowego lub ilustracji rozpoznaje różne modyfikacje liści
- rozróżnia typy ulistnienia łodygi
- na podstawie ilustracji lub żywych okazów rozpoznaje elementy budowy mchów i wyjaśnia ich funkcje
- analizuje cykl rozwojowy mchów
- omawia znaczenie mchów w przyrodzie i dla człowieka
- z niewielką pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie wykazujące zdolność wchłaniania wody przez mchy
- wyjaśnia znaczenie paprotników w przyrodzie i dla człowieka
- rozpoznaje, korzystając z atlasów roślin, pięć gatunków rodzimych paprotników
- analizuje cykl rozwojowy paprotników
- analizuje cykl rozwojowy sosny
- wymienia przystosowania roślin nagonasiennych do warunków życia
- omawia funkcje poszczególnych elementów kwiatu
- rozpoznaje formy roślin okrytonasiennych
- wymienia sposoby zapylania kwiatów
- wykazuje zmiany zachodzące w kwiecie po zapyleniu
- określa rolę owocni w klasyfikacji owoców
- wyjaśnia funkcje poszczególnych elementów nasienia
- rozpoznaje na pędzie fragmenty, które mogą posłużyć do rozmnażania wegetatywnego
- ocenia znaczenie roślin okrytonasiennych w przyrodzie
- rozpoznaje na ilustracji pięć gatunków roślin okrytonasiennych występujących w Polsce
- korzysta z prostego klucza do oznaczania organizmów żyjących w najbliższej okolicy

ocena dostateczna

Uczeń:

- określa przedmiot badań biologii jako nauki

- opisuje wskazane cechy organizmów
- wyjaśnia, czym zajmuje się wskazana dziedzina biologii
- porównuje obserwację z doświadczeniem jako źródła wiedzy biologicznej
- korzysta ze źródeł wiedzy wskazanych przez nauczyciela
- z niewielką pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie metodą naukową
- podaje nazwy wskazanych przez nauczyciela części mikroskopu optycznego
- z pomocą nauczyciela wykonuje proste preparaty mikroskopowe
- oblicza powiększenie mikroskopu optycznego
- wymienia sześć najważniejszych pierwiastków budujących organizm
- wymienia produkty spożywcze, w których występują białka, cukry i tłuszcze

- wyjaśnia, dlaczego komórkę nazywamy podstawową jednostką organizmu
- wymienia organelle komórki zwierzęcej
- z pomocą nauczyciela wykonuje preparat nabłonka
- podaje przykłady komórki bezjądrowej i jądrowej
- wymienia funkcje elementów komórki roślinnej, zwierzęcej, bakteryjnej i grzybowej
- z pomocą nauczyciela wykonuje preparat moczarki kanadyjskiej
- obserwuje pod mikroskopem organelle wskazane przez nauczyciela
- wskazuje fotosyntezę jako sposób odżywiania się
- wskazuje substancje biorące udział w fotosyntezie i wymienia produkty fotosyntezy
- z pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ dwutlenku węgla na intensywność przebiegu fotosyntezy
- krótko opisuje różne sposoby odżywiania się zwierząt
- wyjaśnia, w jaki sposób wskazany organizm cudzożywny pobiera pokarm
- wyróżnia oddychanie tlenowe i fermentację
- wskazuje organizmy uzyskujące energię z oddychania tlenowego i fermentacji
- wyjaśnia, że produktem fermentacji drożdży jest dwutlenek węgla
- wskazuje mitochondrium jako miejsce, w którym zachodzi utlenianie
- wyjaśnia, czym zajmuje się systematyka
- podaje definicję gatunku
- wymienia nazwy królestw i podaje przykłady organizmów należących do danego królestwa
- omawia różnorodność form morfologicznych bakterii
- opisuje cechy budowy wirusów i bakterii
- wymienia cechy, którymi wirusy różnią się od organizmów
- podaje przykłady wirusów i bakterii
- wykazuje różnorodność protistów
- wymienia przedstawicieli poszczególnych grup protistów
- wymienia czynności życiowe wskazanych grup protistów

- z niewielką pomocą nauczyciela wyszukuje protisty w preparacie obserwowanym pod mikroskopem
- wymienia cechy pozwalające zaklasyfikować organizm do grzybów
- omawia wskazaną czynność życiową grzybów
- podaje przykłady znaczenia grzybów w przyrodzie i dla człowieka
- określa najważniejsze funkcje wskazanych tkanek roślinnych
- opisuje rozmieszczenie wskazanych tkanek w organizmie roślinnym
- rozpoznaje na ilustracji rodzaje tkanek roślinnych
- rozpoznaje na ilustracjach modyfikacje korzeni
- omawia budowę zewnętrzną korzenia i jego podział na poszczególne strefy
- wyjaśnia różnicę między pędem a łodygą
- wskazuje części łodygi roślin zielnych
- na materiale zielnikowym lub ilustracji wykazuje związek budowy liścia z pełnionymi przez niego funkcjami
- podaje nazwy elementów budowy mchów
- z pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie wykazujące zdolność wchłaniania wody przez mchy
- podaje nazwy organów paproci
- wyjaśnia rolę poszczególnych organów paprotników
- rozpoznaje, korzystając z atlasów roślin, trzy gatunki rodzimych paprotników
- wyjaśnia funkcje kwiatów i nasion
- omawia budowę rośliny nagonasiennej na przykładzie sosny
- na podstawie ilustracji, żywego lub zielnikowego okazu roślinnego wykazuje różnorodność form roślin okrytonasiennych
- podaje nazwy elementów budowy kwiatu odróżnia kwiat od kwiatostanu
- na podstawie ilustracji lub żywych okazów omawia budowę owoców
- wymienia rodzaje owoców
- wymienia etapy kiełkowania nasion
- rozpoznaje fragmenty pędów służące do rozmnażania wegetatywnego
- podaje przykłady znaczenia roślin okrytonasiennych dla człowieka
- z niewielką pomocą nauczyciela korzysta z klucza do oznaczania organizmów żyjących w najbliższej okolicy

ocena dopuszczająca

Uczeń:

- wskazuje biologię jako naukę o organizmach
- wymienia czynności życiowe organizmów
- podaje przykłady dziedzin biologii
- wskazuje obserwacje i doświadczenia jako źródła wiedzy biologicznej
- wymienia źródła wiedzy biologicznej

- z pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie metodą naukową
- z pomocą nauczyciela podaje nazwy części mikroskopu optycznego
- obserwuje pod mikroskopem preparaty przygotowane przez nauczyciela
- wymienia trzy najważniejsze pierwiastki budujące organizm
- wymienia wodę i sole mineralne jako elementy wchodzące

w skład organizmu

- wskazuje białka, cukry, tłuszcze i kwasy nukleinowe jako składniki organizmu
- wskazuje komórkę jako podstawową jednostkę życia
- podaje przykłady organizmów jedno-i wielokomórkowych
- obserwuje preparat nabłonka przygotowany przez nauczyciela
- na podstawie obserwacji preparatów, ilustracji i schematów wnioskuje

o komórkowej budowie organizmów

- wymienia elementy budowy komórki roślinnej, zwierzęcej, bakteryjnej

i grzybowej

- obserwuje pod mikroskopem preparat moczarki kanadyjskiej przygotowany przez nauczyciela
- pod opieką nauczyciela rysuje obraz obiektu obserwowanego pod mikroskopem
- wyjaśnia, czym jest odżywianie się
- wyjaśnia, czym jest samożywność
- podaje przykłady organizmów samożywnych

- wyjaśnia, czym jest cudzożywność
- podaje przykłady organizmów cudzożywnych
- wymienia rodzaje cudzożywności
- określa, czym jest oddychanie
- wymienia sposoby oddychania
- wskazuje drożdże jako organizmy przeprowadzające fermentację
- wymienia jednostki klasyfikacji biologicznej
- wymienia nazwy królestw organizmów
- krótko wyjaśnia, dlaczego wirusy nie są organizmami
- wymienia miejsca występowania wirusów i bakterii
- wymienia formy morfologiczne bakterii
- wymienia formy protistów
- wskazuje miejsca występowania protistów
- wymienia grupy organizmów należących do protistów
- z pomocą nauczyciela wyszukuje protisty w preparacie obserwowanym pod mikroskopem
- wymienia środowiska życia grzybów i porostów
- podaje przykłady grzybów i porostów
- na podstawie okazu naturalnego lub ilustracji opisuje budowę grzybów

- wymienia sposoby rozmnażania się grzybów
- rozpoznaje porosty wśród innych organizmów
- wyjaśnia, czym jest tkanka
- wymienia podstawowe rodzaje tkanek roślinnych
- z pomocą nauczyciela rozpoznaje na ilustracji tkanki roślinne
- wymienia podstawowe funkcje korzenia
- rozpoznaje systemy korzeniowe
- wymienia nazwy elementów budowy zewnętrznej pędu
- wymienia funkcje łodygi
- wymienia funkcje liści
- rozpoznaje elementy budowy liścia
- rozpoznaje liście pojedyncze i liście złożone
- na podstawie ilustracji lub żywych okazów rozpoznaje mchy wśród innych roślin
- wymienia miejsca występowania mchów
- wymienia miejsca występowania paprotników
- na podstawie ilustracji lub żywych okazów rozpoznaje paprotniki wśród innych roślin
- wymienia miejsca występowania roślin nagonasiennych
- na podstawie ilustracji lub żywych okazów rozpoznaje rośliny nagonasienne wśród innych roślin
- wymienia miejsca występowania roślin okrytonasiennych
- na podstawie ilustracji lub żywych okazów rozpoznaje rośliny okrytonasienne wśród innych roślin
- na ilustracji lub żywym okazie rozpoznaje organy roślinne i wymienia ich funkcje
- wymienia rodzaje owoców
- przedstawia sposoby rozprzestrzeniania się owoców
- wymienia elementy łodyg służące do rozmnażania wegetatywnego
- wymienia znaczenie roślin okrytonasiennych w przyrodzie
- z pomocą nauczyciela korzysta z klucza do oznaczania organizmów żyjących w najbliższej okolicy

Geografia

Wymagania na poszczególne oceny :

(ocena celująca)

Uczeń:

- posługuje się planem miasta w terenie
- podaje przykłady wykorzystania map o różnej treści
- analizuje treść map przedstawiających ukształtowanie powierzchni Polski

- czyta treść mapy lub planu najbliższego otoczenia szkoły, odnosząc je do obserwowanych w terenie elementów środowiska geograficznego
- projektuje i opisuje trasę wycieczki na podstawie mapy turystycznej lub planu miasta
- proponuje zmiany w zagospodarowaniu terenu najbliższej okolicy
- prezentuje projekt planu zagospodarowania terenu wokół szkoły
- przygotowuje prezentację multimedialną na temat Wybrzeża Słowińskiego z uwzględnieniem elementów krajobrazu naturalnego i kulturowego
- przedstawia zróżnicowanie krajobrazu krain geograficznych w pasie pojezierzy na podstawie mapy
- analizuje na podstawie dodatkowych źródeł informacji oraz map tematycznych warunki rozwoju rolnictwa na Nizinie Mazowieckiej
- planuje na podstawie planu miasta wycieczkę po Warszawie
- przedstawia pozytywne i negatywne zmiany w krajobrazie Wyżyny Śląskiej wynikające z działalności człowieka
- analizuje na podstawie dodatkowych źródeł informacji oraz map tematycznych warunki sprzyjające rozwojowi rolnictwa na Wyżynie Lubelskiej
- przedstawia historię zamków znajdujących się na Szlaku Orlich Gniazd
- wyjaśnia negatywny wpływ turystyki na środowisko Tatr
- oblicza różnicę wysokości między najwyższym szczytem na Ziemi a największą głębokością w oceanach
- przedstawia znaczenie odkryć geograficznych
- przedstawia zróżnicowanie temperatury powietrza i opadów atmosferycznych na Ziemi na podstawie map tematycznych
- omawia wpływ człowieka na krajobraz Ziemi
- porównuje wilgotne lasy równikowe z lasami liściastymi i mieszanymi strefy umiarkowanej pod względem klimatu, roślinności i świata zwierząt
- analizuje strefy sawann i stepów pod względem położenia, warunków klimatycznych i głównych cech krajobrazu
- przedstawia podobieństwa i różnice między krajobrazami pustyń gorących i pustyń lodowych
- opisuje na podstawie dodatkowych źródeł informacji zróżnicowanie przyrodnicze i kulturowe strefy śródziemnomorskiej
- porównuje rozmieszczenie stref krajobrazowych na Ziemi i pięter roślinności w górach

(ocena bardzo dobra)

Uczeń:

- dobiera odpowiednią mapę w celu uzyskania określonych informacji geograficznych
- przekształca skalę liczbową na mianowaną i podziałkę liniową
- oblicza odległość w terenie za pomocą skali liczbowej
- oblicza odległość w terenie za pomocą podziałki liniowej

- oblicza długość trasy złożonej z odcinków za pomocą skali liczbowej
- rozpoznaje przedstawione na mapach poziomicowych formy terenu
- rozpoznaje formy ukształtowania powierzchni na mapie hipsometrycznej
- omawia zastosowanie map cyfrowych
- podaje różnice między mapą turystyczną a planem miasta
- dokonuje oceny krajobrazu najbliższego otoczenia szkoły pod względem jego piękna oraz ładu i estetyki zagospodarowania
- porównuje na podstawie mapy Polski i ilustracji rzeźbę terenu w poszczególnych pasach
- wyjaśnia na podstawie ilustracji, jak powstaje jezioro przybrzeżne
- wymienia obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Wybrzeża Słowińskiego oraz wskazuje je na mapie
- wyjaśnia znaczenie turystyki na Wybrzeżu Słowińskim
- charakteryzuje najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego na Nizinie Mazowieckiej
- opisuje zabudowę i sieć komunikacyjną Warszawy
- omawia atrakcje turystyczne na Szlaku Zabytków Techniki
- opisuje za pomocą przykładów rolnictwo na Wyżynie Lubelskiej
- opisuje najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego Wyżyny Lubelskiej
- charakteryzuje na podstawie mapy atrakcje turystyczne Szlaku Orlich Gniazd
- przedstawia argumenty potwierdzające różnicę w krajobrazie Tatr Wysokich i Tatr Zachodnich
- opisuje dziedzictwo przyrodnicze Tatr
- określa na globusie i mapie położenie punktów, kontynentów i oceanów na kuli ziemskiej
- opisuje podróże odkrywcze w okresie od XVII w. do XX w.
- oblicza średnią roczną temperaturę powietrza
- oblicza różnicę między średnią temperatura powietrza w najcieplejszym miesiącu i najzimniejszym miesiącu roku
- oblicza roczną sumę opadów
- prezentuje przykłady budownictwa, sposoby gospodarowania i zajęcia mieszkańców stref wilgotnych lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych
- porównuje cechy krajobrazu sawann i stepów
- omawia przykłady budownictwa i sposoby gospodarowania w strefach pustyń gorących i pustyń lodowych
- prezentuje przykłady budownictwa i sposoby gospodarowania w strefie śródziemnomorskiej
- porównuje budownictwo i życie mieszkańców stref tajgi i tundry
- analizuje zmienność warunków klimatycznych w Himalajach i jej wpływ na życie ludności

(ocena dobra)

Uczeń:

- rozróżnia na mapie znaki punktowe, liniowe i powierzchniowe

- rysuje podziałkę liniową
- wyjaśnia, dlaczego każda mapa ma skalę
- oblicza odległość na mapie wzdłuż linii prostej za pomocą skali liczbowej
- wyjaśnia, jak powstaje mapa poziomicowa
- wyjaśnia różnicę między obszarem nizinnym, wyżynnym a obszarem górskim
- wyjaśnia różnicę między mapą ogólnogeograficzną a mapą krajobrazową
- przedstawia sposoby orientowania mapy w terenie
- charakteryzuje pasy rzeźby terenu w Polsce
- opisuje krajobraz najbliższej okolicy w odniesieniu do pasów rzeźby terenu
- opisuje wpływ wody i wiatru na nadmorski krajobraz
- przedstawia sposoby gospodarowania w krajobrazie nadmorskim
- opisuje zajęcia mieszkańców regionu nadmorskiego
- przedstawia wpływ lądolodu na krajobraz pojezierzy
- omawia cechy krajobrazu przekształconego przez człowieka na Nizinie Mazowieckiej
- przedstawia najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego w stolicy
- omawia znaczenie węgla kamiennego na Wyżynie Śląskiej
- charakteryzuje życie i zwyczaje mieszkańców Wyżyny Śląskiej
- omawia na podstawie ilustracji powstawanie wąwozów lessowych
- charakteryzuje czynniki wpływające na krajobraz rolniczy Wyżyny Lubelskiej
- charakteryzuje na podstawie ilustracji rzeźbę krasową i formy krasowe Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej
- opisuje na podstawie ilustracji piętra roślinności w Tatrach
- opisuje zajęcia i zwyczaje mieszkańców Podhala
- podaje przyczyny odkryć geograficznych
- wskazuje na mapie wielkie formy ukształtowania powierzchni Ziemi i akweny morskie na trasie wyprawy geograficznej Marca Polo
- opisuje na podstawie mapy szlaki wypraw Ferdynanda Magellana i Krzysztofa Kolumba
- wskazuje na mapie klimatycznej obszary o najwyższej oraz najniższej średniej rocznej temperaturze powietrza
- wskazuje na mapie klimatycznej obszary o największej i najmniejszej rocznej sumie opadów
- porównuje temperaturę powietrza i opady atmosferyczne w klimacie morskim i kontynentalnym
- wymienia kryteria wydzielania stref krajobrazowych
- przedstawia na podstawie ilustracji układ stref krajobrazowych na półkuli północnej
- charakteryzuje warstwy wilgotnego lasu równikowego
- charakteryzuje na podstawie ilustracji krajobrazy sawann i stepów
- omawia klimat stref pustyń gorących i pustyń lodowych
- omawia rzeźbę terenu pustyń gorących
- omawia cechy krajobrazu śródziemnomorskiego

- charakteryzuje cechy krajobrazu tajgi i tundry
- charakteryzuje na podstawie ilustracji piętra roślinne w Himalajach

(ocena dostateczna)

Uczeń:

- odczytuje za pomocą legendy znaki kartograficzne na mapie
- stosuje legendę mapy do odczytania informacji
- odczytuje skalę mapy
- rozróżnia rodzaje skali
- oblicza wysokość względną na podstawie wysokości bezwzględnej odczytanej z mapy
- odczytuje informacje z mapy poziomicowej i mapy hipsometrycznej
- wyszukuje w atlasie przykłady map: ogólnogeograficznej, krajobrazowej, turystycznej i planu miasta
- podaje różnicę między krajobrazem naturalnym a krajobrazem kulturowym
- określa położenie najbliższej okolicy na mapie Polski
- przedstawia główne cechy krajobrazu nadmorskiego na podstawie ilustracji
- omawia cechy krajobrazu Pojezierza Mazurskiego
- wymienia atrakcje turystyczne Pojezierza Mazurskiego
- przedstawia cechy krajobrazu Niziny Mazowieckiej
- wymienia atrakcje turystyczne Niziny Mazowieckiej
- opisuje cechy krajobrazu wielkomiejskiego
- wymienia główne cechy krajobrazu miejsko-przemysłowego Wyżyny Śląskiej
- przedstawia cechy krajobrazu rolniczego Wyżyny Lubelskiej
- omawia cechy krajobrazu Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej na podstawie ilustracji
- wymienia dwa przykłady roślin charakterystycznych dla Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej
- wskazuje na mapie najwyższe szczyty Tatr
- wymienia cechy krajobrazu wysokogórskiego
- omawia cechy pogody w górach
- wymienia atrakcje turystyczne Tatr
- wyjaśnia, co to są siatka geograficzna i siatka kartograficzna
- wskazuje główne kierunki geograficzne na globusie
- porównuje powierzchnię kontynentów i oceanów na podstawie diagramów
- wskazuje akweny morskie na trasach pierwszych wypraw geograficznych
- wyjaśnia różnicę między pogodą a klimatem
- odczytuje z klimatogramu temperaturę powietrza i wielkość opadów atmosferycznych w danym miesiącu
- wymienia typy klimatów w strefie umiarkowanej
- omawia na podstawie mapy stref klimatycznych i klimatogramów klimat strefy wilgotnych lasów równikowych oraz klimat strefy lasów liściastych i mieszanych

- omawia na podstawie ilustracji warstwową budowę lasów strefy umiarkowanej
- wyjaśnia znaczenie terminów: preria, pampa
- omawia charakterystyczne cechy klimatu stref sawann i stepów
- opisuje na podstawie ilustracji świat roślin i zwierząt pustyń gorących i pustyń lodowych
- wymienia cechy charakterystyczne klimatu śródziemnomorskiego
- wymienia obiekty turystyczne w basenie Morza Śródziemnego
- wymienia charakterystyczne cechy klimatu stref tajgi i tundry
- wskazuje na mapie położenie najwyższych łańcuchów górskich innych niż Himalaje
- charakteryzuje krajobraz wysokogórski w Himalajach
- opisuje świat roślin i zwierząt w Himalajach

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wyjaśnia znaczenie terminów: mapa, skala, legenda mapy
- wymienia elementy mapy
- wyjaśnia znaczenie terminów: wysokość bezwzględna, wysokość względna
- odczytuje wysokość bezwzględną obiektów na mapie poziomicowej
- podaje nazwy barw stosowanych na mapach hipsometrycznych
- wymienia różne rodzaje map
- odczytuje informacje z planu miasta
- wyjaśnia znaczenie terminu krajobraz
- wymienia składniki krajobrazu
- wymienia elementy krajobrazu najbliższej okolicy
- wymienia pasy rzeźby terenu Polski
- wskazuje na mapie Wybrzeże Słowińskie
- wymienia elementy krajobrazu nadmorskiego
- wymienia główne miasta leżące na Wybrzeżu Słowińskim
- wymienia po jednym przykładzie rośliny i zwierzęcia charakterystycznych dla Wybrzeża Słowińskiego
- wskazuje na mapie Pojezierze Mazurskie
- odczytuje z mapy nazwy największych jezior na Pojezierzu Mazurskim
- wskazuje na mapie pas Nizin Środkowopolskich oraz Nizinę Mazowiecką
- wskazuje na mapie największe rzeki przecinające Nizinę Mazowiecką
- wskazuje na mapie największe miasta Niziny Mazowieckiej
- podaje nazwę parku narodowego leżącego w pobliżu Warszawy
- określa położenie Warszawy na mapie Polski
- wymienia najważniejsze obiekty turystyczne Warszawy
- wskazuje na mapie pas Wyżyn Polskich i Wyżynę Śląską
- wskazuje na mapie największe miasta na Wyżynie Śląskiej
- wskazuje na mapie Polski Wyżynę Lubelską

- wymienia gleby i główne uprawy Wyżyny Lubelskiej
- określa na podstawie mapy Polski położenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej
- podaje nazwę parku narodowego leżącego na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej
- podaje nazwy zwierząt żyjących w jaskiniach na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej
- określa na podstawie mapy położenie Tatr
- wskazuje na mapie Tatry Wysokie i Tatry Zachodnie
- wskazuje na globusie i mapie świata bieguny, równik, południk zerowy i 180o, półkule, zwrotniki i koła podbiegunowe
- wymienia nazwy kontynentów i oceanów oraz wskazuje ich położenie na globusie i mapie
- wymienia największych podróżników biorących udział w odkryciach geograficznych
- wyjaśnia znaczenie terminu pogoda
- wymienia składniki pogody
- wyjaśnia znaczenie terminu klimat
- wymienia na podstawie mapy tematycznej strefy klimatyczne Ziemi
- wymienia na podstawie ilustracji strefy krajobrazowe Ziemi
- wskazuje na mapie strefy wilgotnych lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych strefy umiarkowanej
- podaje nazwy warstw wilgotnego lasu równikowego i wskazuje te warstwy na ilustracji
- rozpoznaje rośliny i zwierzęta typowe dla lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych
- wyjaśnia znaczenie terminów: sawanna, step
- wskazuje na mapie strefy sawann i stepów
- wymienia gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla sawann i stepów
- wyjaśnia znaczenie terminu pustynia
- wskazuje na mapie obszary występowania pustyń gorących i pustyń lodowych
- rozpoznaje rośliny i zwierzęta charakterystyczne dla pustyń gorących i pustyń lodowych
- wskazuje na mapie położenie strefy krajobrazów śródziemnomorskich
- wymienia na podstawie mapy państwa leżące nad Morzem Śródziemnym
- rozpoznaje rośliny i zwierzęta charakterystyczne dla strefy śródziemnomorskiej
- wymienia gatunki upraw charakterystycznych dla strefy śródziemnomorskiej
- wyjaśnia znaczenie terminów: tajga, tundra, wieloletnia zmarzlina
- wskazuje na mapie położenie stref tajgi i tundry
- rozpoznaje gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla tajgi i tundry
- wskazuje na mapie Himalaje
- wymienia charakterystyczne dla Himalajów gatunki roślin i zwierząt

Język angielski

Ocena celująca

GRAMATYKA I SŁOWNICTWO

Uczeń swobodnie operuje strukturami gramatycznymi określonymi w rozkładzie materiału oraz zna niektóre wykraczające poza jego ramy.

Z łatwością buduje spójne zdania proste i złożone, poprawne pod względem gramatycznym i logicznym.

Posiada bogaty zasób słownictwa, wykraczający poza program nauczania i potrafi go wykorzystać w praktyce.

Zna i stosuje w praktyce wyrażenia potoczne przedstawione w podręczniku i wiele wyrażen z innych źródeł, jak prasa, telewizja i Internet.

Wykonuje starannie dodatkowe prace projektowe o wyjątkowych walorach językowych.

Bardzo chętnie wykonuje obowiązkowe i dodatkowe prace domowe wykraczające poza wymagany poziom.

Niezwykle aktywnie prezentuje swoje wiadomości i umiejętności podczas lekcji.

Uczeń z dysfunkcją: technika i sposób budowania zdań, wyrażen uzależniona jest od stopnia i rodzaju dysfunkcji (np. wykonuje powyższe czynności przy wydłużonym czasie).

CZYTANIE

Uczeń regularnie czyta dla przyjemności dodatkowe teksty takie jak: artykuły anglojęzyczne, komiksy, krótkie czytanki i książki w uproszczonych wersjach.

Rozumie przeczytane teksty – z łatwością wybiera odpowiednie informacje z tekstu, rozumie kontekst sytuacyjny, bez problemu określa intencje autora .

Na podstawie przeczytanego tekstu potrafi bezbłędnie wykonać zadania sprawdzające każdego typu i potrafi zawsze uzasadnić swoją decyzję.

Zawsze ćwiczy w domu czytanie zadanych tekstów.

Technika czytania – czyta bezbłędnie również podczas lekcji.

Podczas lekcji bardzo chętnie prezentuje swoje umiejętności z zakresu czytania.

Uczeń z dysfunkcją: wykonuje powyższe czynności, płynność i technika czytania uzależniona jest od rodzaju i stopnia dysfunkcji (np. wykonuje powyższe czynności przy wydłużonym czasie, czyta prawie płynnie, praktycznie bezbłędnie).

SŁUCHANIE

Potrafi zrozumieć ogólny sens różnorodnych rozmów opartych na materiałach anglojęzycznych wykraczających poza materiał zawarty w podręczniku takich jak: piosenki, filmy, proste skecze.

Rozumie wszystkie polecenia nauczyciela i potrafi właściwie na nie zareagować.

Potrafi z łatwością rozpoznać uczucia i reakcje mówiącego.

Potrafi wydobyć szczegółowe informacje z tekstu słuchanego i właściwie na nie zareagować.
Na podstawie wysłuchanego tekstu potrafi bezbłędnie wykonać wszystkie zadania sprawdzające różnego typu i zawsze potrafi uzasadnić swój wybór.

Z łatwością rozróżnia dźwięki i intonację.

Bardzo aktywnie prezentuje swoje umiejętności z zakresu słuchania.

Uczeń z dysfunkcją: wykonuje powyższe czynności, płynność i technika słuchania uzależnione są od rodzaju dysfunkcji (np. wykonuje powyższe czynności przy wydłużonym czasie).

MÓWIENIE

Swobodnie i bardzo chętnie wypowiada się na różne tematy, zachowując przy tym dużą dokładność językową.

Poziom wypowiedzi wykracza poza wymagania programowe.

Ma bardzo dobrą wymowę i można go łatwo zrozumieć.

W zadaniach komunikacyjnych jest zawsze bardzo aktywny i zaangażowany.

W sposób naturalny i spontaniczny niezwykle chętnie wypowiada się na różne tematy.

Uczeń z dysfunkcją: wykonuje powyższe czynności, płynność i technika mówienia uzależnione są od stopnia i rodzaju dysfunkcji (np. wykonuje powyższe czynności przy wydłużonym czasie).

PISANIE

Wykonuje nieobowiązkowe prace pisemne – pisze dla przyjemności, np.: prowadzi pamiętnik, blog lub koresponduje z rówieśnikami z zagranicy.

Pisze wypowiedzi pisemne bogate pod względem gramatyczno-leksykalnym.

Pisze spójnie, bez błędów w pisowni i interpunkcji.

Bardzo chętnie wykonuje zarówno pisemne prace projektowe zawarte w podręczniku, jak i te z dodatkowych źródeł.

Poziom prac wykracza poza wymagany materiał.

Bardzo chętnie wykonuje dodatkowe prace domowe, które wykraczają poza wymagany poziom.

Uczeń z dysfunkcją: wykonuje powyższe czynności, płynność i technika pisanie uzależnione są od stopnia i rodzaju dysfunkcji (np. wykonuje powyższe czynności przy wydłużonym czasie).

Ocena bardzo dobra

GRAMATYKA I SŁOWNICTWO

Uczeń potrafi poprawnie operować prostymi strukturami.

Potrafi budować spójne zdania proste i złożone, poprawne pod względem gramatycznym i logicznym.

Stosuje szeroki zakres słownictwa odpowiedni do zadania.

Używa poprawnie niektórych elementów słownictwa o charakterze bardziej złożonym / abstrakcyjnym.

Systematycznie przygotowuje się do lekcji, zawsze odrabia prace domowe, dba o ich czytelność, bierze udział w zadaniach dodatkowych i pracach projektowych.

Uczeń z dysfunkcją: zna bardzo dobrze podstawowe struktury gramatyczne i słownictwo, stosuje słownictwo bardziej złożone, rzadko robi błędy podczas pisania, systematycznie przygotowuje się do lekcji, zawsze odrabia prace domowe, dba o ich czytelność, bierze udział w zadaniach dodatkowych i pracach projektowych.

CZYTANIE

Uczeń czyta dla przyjemności teksty zawarte w podręczniku i czasami czyta dla przyjemności teksty dodatkowe, np.: instrukcje do gier, czasopisma anglojęzyczne.

Czyta książki w uproszczonych wersjach.

Rozumie przeczytane teksty – potrafi wybrać właściwe informacje z tekstu, rozumie kontekst sytuacyjny, określa intencje autora.

Na podstawie przeczytanego tekstu potrafi wykonać zadania sprawdzające różnego typu, np.: ustalanie kolejności wydarzeń, udzielanie odpowiedzi na pytania, określanie prawdziwości zdań i potrafi uzasadnić swoją decyzję.

Zawsze ćwiczy w domu czytanie zadanych tekstów.

Technika czytania – czyta prawidłowo.

Podczas lekcji chętnie prezentuje swoje umiejętności z zakresu czytania.

Uczeń z dysfunkcją: rozumie ogólny sens przeczytanych tekstów, potrafi wydobyć kluczowe informacje i odpowiedzieć na pytania, zawsze ćwiczy w domu czytanie zadanych tekstów, chętnie prezentuje swoje umiejętności z zakresu czytania, technika i płynność czytania – uzależniona od stopnia i rodzaju dysfunkcji (czyta prawie płynnie z minimalną ilością błędów).

SŁUCHANIE

Potrafi zrozumieć ogólny sens różnorodnych tekstów i rozmów.

Potrafi zrozumieć kluczowe informacje w różnorodnych tekstach i rozmowach.

Potrafi wydobyć potrzebne informacje i przekształcić je w formę pisemną.

Potrafi rozpoznać uczucia i reakcje mówiącego.

Potrafi z łatwością rozróżnić dźwięki.

Potrafi z łatwością zrozumieć polecenia nauczyciela.

Na podstawie wysłuchanego tekstu potrafi wykonać zadania sprawdzające typu: ustalanie kolejności wydarzeń, udzielanie odpowiedzi na pytania, określanie prawdziwości zdań, uzupełnianie tekstu z lukami, uzupełnianie tabelki brakującymi informacjami – uczeń potrafi uzasadnić swój wybór.

Uczeń z dysfunkcją: rozumie ogólny sens usłyszanych i tekstów i rozmów, w większości potrafi wydobyć kluczowe informacje i odpowiedzieć na pytania, rozróżnia reakcje i dźwięki ujęte w rozmowach, rozumie polecenia nauczyciela.

MÓWIENIE

Potrafi z powodzeniem przekazać wiadomość.

Potrafi mówić spójnie bez zawahań.

Posługuje się poprawnie językiem, popełniając niewiele błędów.

Dysponuje dużym zakresem słownictwa dla wyrażania myśli i idei.

Umie w naturalny sposób zabierać głos w rozmowie, w sposób naturalny i spontaniczny bardzo chętnie wypowiada się podczas lekcji na różne tematy.

Można go zrozumieć bez trudności.

Uczeń z dysfunkcją: wykonuje wszystkie powyższe czynności, płynność i technika mówienia uzależnione są od stopnia i rodzaju dysfunkcji.

PISANIE

Potrafi napisać zadanie zawierające pełne zdania, proste struktury i słownictwo.

Potrafi w spójny sposób zorganizować tekst.

W zadaniu pisemnym zawiera wszystkie istotne punkty.

Pisze teksty o odpowiedniej długości.

Używa prawidłowej pisowni i interpunkcji.

Systematycznie przygotowuje się do lekcji, zawsze odrabia prace domowe, dba o ich czytelność, bierze udział w zadaniach dodatkowych i pracach projektowych.

Uczeń z dysfunkcją: Przy wydłużonym czasie robi znikomą ilość błędów ortograficznych i interpunkcyjnych. Systematycznie przygotowuje się do lekcji, zawsze odrabia prace domowe, dba o ich czytelność, bierze udział w zadaniach dodatkowych i pracach projektowych.

Ocena dobra

GRAMATYKA I SŁOWNICTWO

Uczeń potrafi poprawnie operować większością prostych struktur.

Potrafi budować zdania w większości wypadków spójne i poprawne pod względem gramatycznym i logicznym.

Na ogół używa szerokiego zakresu słownictwa odpowiedniego do zadania.

Używa poprawnie niedużej ilości elementów słownictwa o charakterze bardziej złożonym / abstrakcyjnym

Systematycznie przygotowuje się do lekcji, zawsze odrabia prace domowe, dba o ich czytelność, bierze udział w zadaniach dodatkowych i pracach projektowych.

Uczeń z dysfunkcją: zna podstawowe struktury gramatyczne i słownictwo w stopniu dobrym, podczas pisania robi niewielką ilość błędów gramatycznych, systematycznie

przygotowuje się do lekcji, odrabia prace domowe, dba o ich czytelność, bierze udział w zadaniach dodatkowych i pracach projektowych.

CZYTANIE

Uczeń rozumie ogólny sens przeczytanych tekstów, czasami popełnia błędy przy wyborze właściwych informacji z tekstu, zazwyczaj rozumie kontekst sytuacyjny, czasami ma problem z określeniem intencji autora.

Czasami popełnia błędy przy wykonywaniu zadań sprawdzających rozumienie tekstu typu, np.: ustalanie kolejności wydarzeń, udzielanie odpowiedzi na pytania, określanie prawdziwości zdań, choć przeważnie potrafi uzasadnić swoją decyzję

Przeważnie ćwiczy w domu czytanie zadanych tekstów.

Technika czytania – czyta popełniając nieliczne błędy.

Podczas lekcji raczej chętnie prezentuje swoje umiejętności z zakresu czytania.

Uczeń z dysfunkcją: rozumie ogólny sens przeczytanych tekstów, w większości potrafi wydobyć kluczowe informacje i odpowiedzieć na pytania, czasami popełnia błędy przy wykonywaniu zadań sprawdzających rozumienie tekstu, zawsze ćwiczy w domu czytanie zadanych tekstów, chętnie prezentuje swoje umiejętności z zakresu czytania, technika i płynność czytania – uzależniona od stopnia i rodzaju dysfunkcji (czyta prawie płynnie z niewielką ilością błędów).

SŁUCHANIE

Potrafi zazwyczaj zrozumieć ogólny sens różnorodnych tekstów i rozmów.

Potrafi zrozumieć większość kluczowych informacji w różnorodnych tekstach i rozmowach.

Potrafi wydobyć większość potrzebnych informacji i przekształcić je w formę pisemną.

Potrafi zwykle rozpoznać uczucia i reakcje mówiącego.

Potrafi rozróżnić dźwięki.

Potrafi zrozumieć polecenia nauczyciela.

Na podstawie wysłuchanego tekstu potrafi wykonać większość zadań sprawdzających typu: ustalanie kolejności wydarzeń, udzielanie odpowiedzi na pytania, określanie prawdziwości zdań, uzupełnianie tekstu z lukami, uzupełnianie tabelki brakującymi informacjami – zazwyczaj potrafi uzasadnić swoją decyzję.

Uczeń z dysfunkcją: rozumie ogólny sens usłyszanych tekstów i rozmów, zazwyczaj potrafi wydobyć kluczowe informacje i odpowiedzieć na pytania, rozróżnia większość reakcji i dźwięków ujętych w rozmowach, rozumie polecenia nauczyciela.

MÓWIENIE

Przeważnie potrafi z powodzeniem przekazać wiadomość.

Potrafi mówić spójnie z lekkim wahaniem.

Posługuje się w miarę poprawnym językiem, popełniając niekiedy zauważalne błędy.

Dysponuje zakresem słownictwa dla wyrażania myśli i idei.

Umie zazwyczaj w naturalny sposób zabierać głos w rozmowie, potrafi włączyć się do rozmowy.

Można go zazwyczaj zrozumieć bez trudności.

W zadaniach komunikacyjnych jest raczej aktywny.

Na ogół w naturalny sposób chętnie wypowiada się podczas lekcji na różne tematy.

Uczeń z dysfunkcją: wykonuje wszystkie powyższe czynności, płynność i technika mówienia uzależnione są od stopnia i rodzaju dysfunkcji

PISANIE

Potrafi na ogół napisać zadanie zawierające pełne zdani, proste struktury i słownictwo.

Pisze teksty na ogół dobrze zorganizowane i spójne.

W zadaniu pisemnym zawiera wszystkie istotne punkty, choć niektórym poświęca niewiele miejsca.

Pisze teksty nieco dłuższe lub krótsze od wymaganej długości.

Używa przeważnie prawidłowej pisowni i interpunkcji.

Systematycznie przygotowuje się do lekcji, zawsze odrabia prace domowe, dba o ich czytelność, bierze udział w zadaniach dodatkowych i pracach projektowych.

Uczeń z dysfunkcją: Przy wydłużonym czasie robi niewielką ilość błędów ortograficznych i interpunkcyjnych. Systematycznie przygotowuje się do lekcji, zawsze odrabia prace domowe, dba o ich czytelność, bierze udział w zadaniach dodatkowych i pracach projektowych.

Ocena dostateczna

GRAMATYKA I SŁOWNICTWO

Uczeń potrafi poprawnie operować niektórymi prostymi strukturami.

Potrafi budować zdania niekiedy spójne, zdania często zawierają błędy gramatyczne i logiczne, które czasami zakłócają sens przekazu.

Czasami używa zakresu słownictwa odpowiedniego do zadania.

Używa poprawnie ograniczonego zakresu słownictwa o charakterze bardziej złożonym / abstrakcyjnym.

Przygotowuje się do lekcji, odrabia prace domowe, dba o ich czytelność.

Uczeń z dysfunkcją: zna większość podstawowych struktur gramatycznych i słownictwa, robi błędy gramatyczne w pisowni, zazwyczaj przygotowuje się do lekcji, odrabia prace domowe, dba o ich czytelność,

CZYTANIE

Uczeń nie rozumie całego tekstu, ale jest w stanie uchwycić jego ogólny sens, potrafi znaleźć tylko niektóre z potrzebnych informacji, nie zawsze rozumie kontekst sytuacyjny i ma problem z określeniem intencji autora.

Popelnia liczne błędy przy wykonywaniu prostych zadań sprawdzających bardziej szczegółowe rozumienie tekstu typu: ustalanie kolejności wydarzeń, udzielanie odpowiedzi na pytania, określanie prawdziwości zdań – czasami potrafi uzasadnić swoją decyzję.

Czasami ćwiczy w domu czytanie zadanych tekstów.

Technika czytania – czyta popełniając liczne błędy.

Czasami zgłasza się do czytania podczas lekcji.

Uczeń z dysfunkcją: nie rozumie całego tekstu, ale jest w stanie uchwycić jego ogólny sens, czasami potrafi wydobyć kluczowe informacje i odpowiedzieć na pytania, popełnia liczne błędy przy wykonywaniu zadań sprawdzających rozumienie tekstu, czasami ćwiczy w domu czytanie zadanych tekstów, czasami prezentuje swoje umiejętności z zakresu czytania, technika i płynność czytania – uzależniona od stopnia i rodzaju dysfunkcji (czyta wolno popełniając liczne błędy).

SŁUCHANIE

Potrafi zazwyczaj zrozumieć ogólny sens prostych tekstów i rozmów.

Potrafi zrozumieć część kluczowych informacji w różnorodnych tekstach i rozmowach.

Potrafi wydobyć część potrzebnych informacji i przekształcić je w formę pisemną.

Potrafi czasem rozpoznać uczucia i reakcje mówiącego.

Potrafi rozróżnić większość dźwięków.

Potrafi zazwyczaj zrozumieć polecenia nauczyciela.

Na podstawie wysłuchanego tekstu potrafi wykonać niektóre zadania sprawdzające typu: ustalanie kolejności wydarzeń, udzielanie odpowiedzi na pytania, określanie prawdziwości zdań, uzupełnianie tekstu z lukami, uzupełnianie tabelki brakującymi informacjami – popełnia przy tym błędy i nie zawsze jest w stanie uzasadnić swój wybór.

Uczeń z dysfunkcją: rozumie ogólny sens usłyszanych tekstów i rozmów, częściowo potrafi wydobyć kluczowe informacje i odpowiedzieć na pytania, rozróżnia niektóre reakcje ujęte w rozmowach, rozumie polecenia nauczyciela.

MÓWIENIE

Czasami potrafi z powodzeniem przekazać wiadomość.

Potrafi mówić spójnie, ale z wyraźnym wahaniem, raczej rzadko wypowiada się podczas lekcji, zapytany popełnia dużo błędów językowych.

Posługuje się częściowo poprawnym językiem, ale popełnia sporo zauważalnych błędów.

Dysponuje ograniczonym zakresem słownictwa dla wyrażania myśli i idei.

W zadaniach komunikacyjnych jest rzadko aktywny, często ułatwia sobie pracę, posługując się językiem ojczystym.

Uczeń z dysfunkcją: wykonuje wszystkie powyższe czynności, płynność i technika mówienia uzależnione są od stopnia i rodzaju dysfunkcji.

PISANIE

Próbuje napisać zadanie zawierające pełne zdania, proste struktury i słownictwo.
Potrafi zorganizować tekst, który mógłby być bardziej spójny.
W zadaniu pisemnym zawiera większość istotnych punktów.
Zdarza mu się pisać teksty wyraźnie dłuższe lub krótsze od wymaganej długości.
Używa czasem nieprawidłowej pisowni i interpunkcji.
Jest przygotowany do lekcji, odrabia prace domowe, nie zawsze dba o ich czytelność.
Uczeń z dysfunkcją: Przy wydłużonym czasie używa czasami nieprawidłowej pisowni i interpunkcji. Jest przygotowany do lekcji, odrabia prace domowe, nie zawsze dba o ich czytelność.

Ocena dopuszczająca

GRAMATYKA I SŁOWNICTWO

Uczeń potrafi poprawnie operować niedużą ilością prostych struktur.
Zdania, które buduje są mało zrozumiałe i na ogół niespójne pod względem gramatycznym i logicznym – uczeń niechętnie przystępuje do samodzielnej pracy.
Dysponuje niewielkim zakresem słownictwa odpowiedniego do zadania.
Czasami niepoprawnie używa codziennego słownictwa.
Niedbale przygotowuje się do lekcji, odrabia prace domowe, ale często robi to błędnie i niedokładnie.
Uczeń z dysfunkcją: używa słownictwa i struktur gramatycznych z pomocą nauczyciela, robi dużą ilość błędów gramatycznych podczas pisania, często nie jest przygotowany do lekcji, prace domowe niejednokrotnie wykonane są błędnie i niestarannie.

CZYTANIE

Z czytanego tekstu jest w stanie zrozumieć tylko pojedyncze wyrazy lub najprostsze zwroty.
Nawet z pomocą nauczyciela ma poważny problem z wykonaniem najprostszych zadań sprawdzających poziom zrozumienia ogólnego.
Przy wykonywaniu najprostszych zadań sprawdzających poziom zrozumienia szczegółowego, typu: ustalanie kolejności wydarzeń, określanie prawdziwości zdań - najczęściej zgaduje i nie potrafi uzasadnić swojej decyzji.
Sporadycznie ćwiczy w domu czytanie zadanych tekstów.
Technika czytania – czyta niechętnie popełniając bardzo liczne błędy.
Uczeń z dysfunkcją: z czytanego tekstu jest w stanie zrozumieć tylko pojedyncze wyrazy lub najprostsze zwroty, nawet z pomocą nauczyciela ma poważny problem z wykonaniem najprostszych zadań sprawdzających poziom zrozumienia ogólnego, rzadko potrafi wydobyć szczegółowe informacje, sporadycznie ćwiczy w domu czytanie zadanych tekstów, technika czytania – uzależniona od stopnia i rodzaju dysfunkcji (czyta niechętnie, bardzo wolno popełniając liczne błędy).

SŁUCHANIE

Potrafi od czasu do czasu zrozumieć ogólny sens prostych tekstów i rozmów.

Potrafi zrozumieć kilka kluczowych informacji w różnorodnych tekstach i rozmowach.

Potrafi wydobyć niedużą część potrzebnych informacji i przekształcić je w formę pisemną.

Potrafi rzadko rozpoznać uczucia i reakcje mówiącego.

Potrafi rozróżnić niektóre dźwięki.

Potrafi zazwyczaj zrozumieć polecenia nauczyciela, ale może potrzebować pomocy lub podpowiedzi.

Na podstawie wysłuchanego tekstu ma poważny problem z wykonaniem zadań sprawdzających typu: ustalanie kolejności wydarzeń, udzielanie odpowiedzi na pytania, określanie prawdziwości zdań, uzupełnianie tekstu z lukami, uzupełnianie tabelki brakującymi informacjami – zwykle zgaduje, popełniając przy tym bardzo liczne błędy.

Uczeń z dysfunkcją: rzadko rozumie ogólny sens usłyszanych tekstów i rozmów, potrafi zrozumieć kilka kluczowych informacji w różnorodnych tekstach i rozmowach, rzadko rozróżnia reakcje i dźwięki ujęte w rozmowach, potrzebuje pomocy nauczyciela.

MÓWIENIE

Czasami potrafi przekazać wiadomość, ale z trudnościami.

Potrafi czasem mówić, ale z częstym wahaniami.

Posługuje się czasami poprawnym językiem, ale popełnia wiele zauważalnych błędów.

Dysponuje bardzo ograniczonym zakresem słownictwa dla wyrażania myśli i idei.

Czasami przy pomocy nauczyciela bierze udział w zadaniach komunikacyjnych, lecz na ogół nie jest aktywny, zwykle nie interesuje go praca zespołu, a nawet potrafi ją dezorganizować.

Rzadko próbuje zabierać głos w rozmowie.

Można go zazwyczaj zrozumieć, ale z pewną trudnością.

Uczeń z dysfunkcją: wykonuje wszystkie powyższe czynności, płynność i technika mówienia uzależnione są od stopnia i rodzaju dysfunkcji. Często potrzebuje pomocy nauczyciela.

PISANIE

Ma trudności z napisaniem zadania zawierającego pełne zdania, proste struktury i słownictwo.

Tekst bywa spójny, ale brak mu organizacji.

W zadaniu pisemnym zawiera niektóre istotne punkty.

Zdarza mu się pisać teksty zdecydowanie dłuższe lub krótsze od wymaganej długości.

Używa w większości nieprawidłowej pisowni i interpunkcji.

Popełnia szereg błędów przy przepisywaniu z tablicy.

Niedbale przygotowuje się do lekcji, odrabia prace domowe, ale często robi to błędnie i niedokładnie.

Uczeń z dysfunkcją: Przy wydłużonym czasie używa w większości nieprawidłowej pisowni i interpunkcji, często nie jest przygotowany do lekcji, prace domowe niejednokrotnie wykonane są błędnie i niestarannie.

Ocena niedostateczna

GRAMATYKA I SŁOWNICTWO

Uczeń nie opanował podstawowych zagadnień gramatycznych określonych w rozkładzie materiału.

Nie zna podstawowych słów i wyrażeń.

Nie potrafi budować prostych zdań, nawet z pomocą nauczyciela.

Bardzo rzadko odrabia prace domowe lub projektowe, które zawsze zawierają błędy uniemożliwiające zrozumienie treści.

Dotyczy również ucznia z dysfunkcją.

CZYTANIE

Zwykle nie czyta tekstów zawartych w podręczniku.

Jeśli czyta to nie rozumie sensu większości przeczytanego tekstu i nie potrafi skorzystać z żadnych zawartych w nim informacji.

Nawet z pomocą nauczyciela nie jest w stanie wykonać najprostszych zadań sprawdzających poziom zrozumienia tekstu.

Niekiedy rozumie jedynie pojedyncze wyrazy.

Nie ćwiczy w domu czytania zadanych tekstów.

Technika czytania – czyta bardzo niechętnie, popełniając bardzo liczne, rażące błędy, uniemożliwiające zrozumienie.

Dotyczy również ucznia z dysfunkcją.

SŁUCHANIE

Nawet z pomocą nauczyciela i kilkakrotnym powtarzaniu nagrania nie rozumie jakichkolwiek rozmów opartych na materiałach anglojęzycznych zawartych w podręczniku.

Nie rozumie żadnych poleceń nauczyciela, nawet najprostszych i z podpowiedziami.

Jest w stanie zrozumieć tylko pojedyncze wyrazy, lecz nie potrafi na ich podstawie zrozumieć ogólnego sensu wypowiedzi.

Nie rozpoznaje uczuć i reakcji mówiącego.

Błędnie rozwiązuje zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu, nawet z pomocą nauczyciela.

Nie rozróżnia dźwięków.

Dotyczy również ucznia z dysfunkcją.

MÓWIENIE

Uczeń ma ogromny problem, aby wypowiedzieć się na jakikolwiek, nawet najprostszy temat, nawet przy pomocy nauczyciela.

Wypowiadając się popełnia bardzo liczne błędy, przez co jego wypowiedź jest niezrozumiała, niespójna i nie zawsze na temat.

Zwykle nie potrafi odpowiedzieć na krótkie, bardzo łatwe pytania nauczyciela nawet kierowany podpowiedziami z jego strony.

Prawie nigdy nie zabiera głosu w rozmowie.

Dotyczy również ucznia z dysfunkcją.

PISANIE

Nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wypowiedzieć się pisemnie na większość tematów zawartych w rozkładzie materiału.

Jeśli pisze, to prace ucznia są nieczytelne lub zawierają tak dużo błędów gramatyczno-leksykalnych, że przekaz staje się niezrozumiały.

Ma problemy przy przepisywaniu z tablicy.

Teksty są bardzo źle zorganizowane i chaotyczne.

Zwykle nie prowadzi zeszytu bądź robi to w sposób bardzo niedbały.

Nie odrabia nawet najprostszych prac domowych - jeśli je wykona, obfitują one w rażące błędy, które uniemożliwiają zrozumienie treści.

Dotyczy również ucznia z dysfunkcją.

Język angielski - dostosowanie wymagań do uczniów z dysfunkcjami

Problem ucznia:

Trudności w czytaniu – dysleksja rozwojowa

Dostosowanie wymagań:

- nie odpytywanie z głośnego czytania przy klasie- wydłużenie czasu pisania testów, kartkówek- częste kontrolowanie zrozumienia tekstu czytanego- podstawa oceniania odpowiedzi ustne- obniżenie kryteriów oceny z czytania
- pozostawienie większej ilości czasu na przeczytanie treści poleceń zadań, ćwiczeń

Problem ucznia:

Trudności w pisaniu

Dostosowanie wymagań:

- umożliwienie uczniom wykonywania prac projektowych, pisemnych opisów na komputerze- wydłużenie czasu pisania testu, kartkówki- podstawa oceniania odpowiedzi ustne- nie ocenianie estetyki pisma, prowadzenia zeszytu- u uczniów z poważną dysgrafią

zastąpienie niektórych sprawdzianów pisemnych indywidualnymi sprawdzianami ustnymi-
obniżenie kryteriów ocen prac pisemnych pod względem poprawności ortograficznej
(punktacja półpunktowa), interpunkcyjnej (punktacja półpunktowa), staranności graficznej-
pozostawienie większej ilości czasu na wykonanie ćwiczeń, notatki- zwiększenie
intensywności ćwiczeń wykonywanych przy pomocy kasety audio- unikanie stawiania ocen z
prac pisemnych- częsta kontrola wykonywania ćwiczeń

Problem ucznia:

Fragmentaryczne zaburzenia rozwojowe: obniżony słuch fonemowy, obniżona sprawność
grafomotoryczna, kłopoty z formułowaniem wypowiedzi

Dostosowanie wymagań:

- większa ilość powtórzeń, ćwiczenia w domu- wydłużenie czasu pisania kartkówek oraz
czasu na wypowiedź ustną- obniżenie ocen na które ma wpływ słuch np. rozumienie ze
słuchu, komunikowanie się etc.- unikanie stawiania ocen z ćwiczeń ze słuchu, czy
komunikowania się
- zwracanie uwagi na prace pisemne ucznia, ćwiczenia, prace projektowe

Język angielski – obniżony poziom wymagań

Przedmiotem oceny są:

- Prace klasowe/sprawdziany/testy
- Odpowiedzi ustne
- Prace domowe
- Prace długoterminowe – projektowe + prezentacja
- Praca w grupie
- Prowadzenie zeszytu
- Obserwacja ucznia
- przygotowanie do lekcji
- aktywność na lekcji
- wykonywanie pomocy dydaktycznych

Przy ocenianiu prac pisemnych uczniów z obniżonym poziomem wymagań nie bierze się pod
uwagę błędów w pisowni, a w przypadku niemożności odczytania przez nauczyciela
wyrazów, uczeń ma prawo samodzielnego przeczytania, a tym samym poprawy napisanego
tekstu.

Uczeń z obniżonym poziomem wymagań oceniany jest za wkład wniesionej pracy na miarę
swoich możliwości, stosunek do przedmiotu, pilność, staranność, zaangażowanie.

Przy ocenianiu osiągnięć uczniów o obniżonym poziomie wymagań i ich rozwoju z punktu widzenia j. angielskiego ważne jest opanowanie minimum treści programowych dotyczących następujących sprawności językowych:

- rozumienie ze słuchu podstawowych poleceń nauczyciela
- mówienie- komunikowanie się w zakresie podstawowych struktur dla danego etapu edukacyjnego
- pisanie z pominięciem błędów w pisowni o ile dysfunkcja ogranicza możliwość zdobycia tej sprawności

Uczeń ma możliwość:

- poprawienia każdego testu pisemnego w formie ustnej o ile jest to korzystniejsza dla ucznia i mniej stresująca forma sprawdzenia umiejętności w terminie 1 tygodnia od dnia podania informacji o ocenach
- poprawienia każdej odpowiedzi niedostatecznej w terminie uzgodnionym z nauczycielem
- poprawienia prac domowych na kolejnej lekcji po konsultacji z nauczycielem

Uczeń nie ma możliwości poprawienia pracy długoterminowej – projektowej (Project work)

Uczeń ma obowiązek:

- odrabiania zadań domowych po wcześniejszym szczegółowym omówieniu przez nauczyciela
- wykonywania prac projektowych (długoterminowych) na miarę indywidualnych możliwości po konsultacji z nauczycielem
- prowadzenia zeszytu oraz ćwiczeń

Informatyka

1. Tworzenie rysunków

Rozwiązywanie problemów z wykorzystaniem aplikacji komputerowych – tworzenie rysunków w edytorze grafiki

Dopuszczający

- rysuje wielokąty, korzystając z narzędzia **Wielokąt**;
- wykonuje odbicie lustrzane zaznaczonego fragmentu rysunku;
- tworzy proste rysunki z wykorzystaniem poznanych narzędzi malarskich i operacji na fragmentach rysunku

Dostateczny

- korzystając ze wzorca, wybiera sposób rysowania wielokątów;
- wie, jak zastosować narzędzie **Krzywa**;
- przekształca obraz: wykonuje odbicia lustrzane i obroty;
- korzysta z narzędzia **Lupa** do powiększania obrazu;
- tworzy nowe rysunki i modyfikuje rysunki gotowe, korzystając z poznanych możliwości edytora grafiki

Dobry

- stosuje narzędzie **Krzywa** do tworzenia rysunków;
- korzysta z **Pomocy** dostępnej w programach;
- przekształca obraz: wykonuje pochylanie i rozciąganie obrazu;
- wie, w jaki sposób dawniej tworzone obrazy;
- wykorzystuje możliwość rysowania w powiększeniu, aby rysować bardziej precyzyjnie i poprawiać rysunki

Bardzo dobry

- analizuje sytuację problemową i szuka rozwiązania problemu;
- przekształca obraz: wykonuje odbicia lustrzane, obroty, pochylanie i rozciąganie obrazu;
- wie, z czego składa się obraz komputerowy i jaka jest funkcja karty graficznej;
- wykorzystuje możliwość włączenia linii siatki, aby poprawiać rysunki

Celujący

- samodzielnie odszukuje opcje menu programu w celu wykonania konkretnej czynności, a w razie potrzeby korzysta z Pomocy do programu;
- wyjaśnia różnicę między odbiciem lustrzanym w poziomie a obrotem o kąt 90°;
- omawia proces powstawania obrazu komputerowego i wyjaśnia przeznaczenie karty graficznej;
- rozwija indywidualne zdolności twórcze;
- przygotowuje rysunki na konkursy informatyczne

2. Komputer i programy komputerowe

Posługiwanie się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi

Dopuszczający

- określa typ komputera (komputerów) w pracowni komputerowej, np. PC, Mac;

- loguje się do szkolnej sieci komputerowej i prawidłowo kończy pracę z komputerem
- uruchamia programy w wybrany sposób, np. klikając ikonę na pulpicie kafelek na ekranie startowym lub z wykazu programów w menu Start

Dostateczny

- zna w podstawowym zakresie działanie komputera;
- rozróżnia elementy zestawu komputerowego;
- omawia przeznaczenie monitora, klawiatury i myszy;
- podaje przykłady komputerów przenośnych;
- potrafi poprawnie zalogować się do szkolnej sieci komputerowej i wylogować się;
- omawia przeznaczenie urządzeń zewnętrznych (drukarka, skaner, projektor multimedialny)
- wymienia cechy środowiska graficznego;
- wie, czym jest system operacyjny;
- wie, na czym polega uruchamianie programów

Dobry

- wymienia nazwy niektórych części zamkniętych we wspólnej obudowie komputera (płyta główna, procesor, pamięć operacyjna, dysk twardy);
- omawia cechy komputerów przenośnych, m.in.: takich jak laptop, tablet;
- wymienia urządzenia mobilne;
- wyjaśnia przeznaczenie urządzeń do nagrywania obrazów, dźwięków i filmów tj. kamera internetowa, cyfrowy aparat fotograficzny, kamera cyfrowa
- zna rolę systemu operacyjnego;
- wymienia cechy środowiska graficznego;
- wie, na czym polega uruchamianie komputera, instalowanie i uruchamianie programu komputerowego;
- wie, że nie wolno bezprawnie kopiować programów i kupować ich nielegalnych kopii

Bardzo dobry

- omawia przeznaczenie elementów zestawu komputerowego;
- wyjaśnia, czym jest pamięć operacyjna RAM;
- wyjaśnia różnicę pomiędzy pamięcią operacyjną a dyskiem twardym;
- omawia cechy urządzeń mobilnych;
- wykonuje zdjęcia aparatem cyfrowym lub smartfonem i przenosi je do pamięci komputera
- omawia funkcje systemu operacyjnego;
- omawia ogólnie procesy zachodzące podczas włączenia komputera;

- wyjaśnia, co dzieje się na ekranie monitora i w pamięci komputera podczas uruchamiania programu komputerowego;
- wie, że korzystając z programu komputerowego, należy pamiętać o przestrzeganiu warunków określonych w umowie licencyjnej

Celujący

- korzystając z dodatkowych źródeł, odszukuje informacje na temat historii komputerów;
- charakteryzuje komputery przenośne, uzupełniając informacje z dodatkowych źródeł;
- odszukuje w Internecie więcej informacji na temat urządzeń do nawigacji satelitarnej;
- nagrywa krótkie filmy, korzystając z aparatu cyfrowego, smartfonu lub kamery cyfrowej i przenosi je do pamięci komputera
- wyjaśnia, czym jest UEFI (i jego poprzednik BIOS) i wyjaśnia, jaka jest jego rola w działaniu komputera;
- zna podstawowe rodzaje licencji komputerowych i zasady korzystania z nich

Operacje na plikach i folderach

Dopuszczający

- wymienia przykładowe nośniki pamięci masowej i wie, do czego służą
- odszukuje zapisane pliki w strukturze folderów i otwiera je;
- tworzy własne foldery, korzystając z odpowiedniej opcji menu;
- z pomocą nauczyciela kopiuje pliki z wykorzystaniem Schowka do innego folderu na tym samym nośniku

Dostateczny

- omawia ogólnie nośniki pamięci masowej, m.in.: CD, DVD, urządzenie pendrive
- swobodnie porusza się po strukturze folderów, aby odszukać potrzebny plik;
- potrafi odpowiednio nazwać plik;
- kopiuje pliki do innego folderu na tym samym nośniku;
- wie, do czego służy folder Kosz i potrafi usuwać pliki

Dobry

- wie, co to jest pojemność nośników pamięci;
- podaje przykładowe pojemności wybranych nośników pamięci masowych
- rozróżnia folder nadrzędny i podrzędny;
- kopiuje pliki i foldery zapisane na dysku twardym na inny nośnik pamięci, wykorzystując Schowek;
- potrafi skopiować pliki z dowolnego nośnika na dysk twardy;

- zna przynajmniej dwie metody usuwania plików i folderów

Bardzo dobry

- omawia przeznaczenie poszczególnych rodzajów nośników pamięci masowej;
- wie, co to są zasoby komputera
- kopiuje pliki z wykorzystaniem Schowka do innego folderu i na inny nośnik;
- przenosi i usuwa pliki, stosując metodę przeciągnij i upuść;
- zna i stosuje skróty klawiaturowe do wykonywania operacji na plikach i folderach;
- zmienia nazwę istniejącego pliku;
- potrafi odzyskać plik umieszczony w Koszu;
- kompresuje pliki i foldery oraz je dekompresuje

Celujący

- korzystając z dodatkowych źródeł, odszukuje informacje na temat nośników pamięci masowej;
- przegląda zasoby wybranego komputera; sprawdza ilość wolnego miejsca na dysku
- samodzielnie kopiuje pliki i foldery, stosując wybraną metodę;
- wyjaśnia różnicę pomiędzy kopiowaniem a przenoszeniem plików;
- wyjaśnia, na czym polega kompresja plików

3. Komunikacja z wykorzystaniem Internetu

Posługiwanie się komputerem i sieciami komputerowymi – komunikacja z wykorzystaniem Internetu

Dopuszczający

- z pomocą nauczyciela zakłada konto pocztowe;
- pisze i wysyła listy elektroniczne do jednego adresata
- jest świadom istnienia wirusów komputerowych;
- rozumie, że należy stosować odpowiednie oprogramowanie, aby chronić komputer przed wirusami

Dostateczny

- samodzielnie zakłada konto pocztowe;
- wymienia i stosuje podstawowe zasady pisania listów elektronicznych;
- pisze list elektroniczny, stosując podstawowe zasady, np. pamięta o umieszczeniu tematu listu i podpisaniu się
- zna i stosuje zasadę nieotwierania załączników do listów elektronicznych pochodzących od nieznanych nadawców;

- omawia zagrożenia wynikające z komunikowania się przez Internet z nieznanymi osobami;
- wie, w jaki sposób wirusy mogą dostać się do komputera (podaje przynajmniej dwa sposoby)

Dobry

- podaje przykłady różnych sposobów komunikacji;
- omawia podobieństwa i różnice między pocztą tradycyjną i elektroniczną;
- samodzielnie zakłada konto pocztowe;
- zna i stosuje zasady komunikacji i wymiany informacji z wykorzystaniem Internetu;
- wie, na czym polega cyberprzemoc;
- wyjaśnia pojęcia: czat, komunikator internetowy, serwis społecznościowy, blog;
- wyjaśnia, czym są wirusy komputerowe
- omawia szczegółowo i stosuje zasady netykiety;
- dołącza załączniki do listów;
- pisze i wysyła listy elektroniczne do wielu adresatów

Bardzo dobry

- omawia sposób zakładania konta pocztowego;
- pisząc listy elektroniczne, stosuje zasady redagowania tekstu;
- przestrzega zasad netykiety;
- tworzy książkę adresową i korzysta z niej, wysyłając listy do wielu adresatów;
- zna zasady dołączania załączników do e-maili i je stosuje, np. zmniejszając rozmiar pliku przed wysłaniem;
- wie, co to jest spam i rozsyłanie tzw. internetowych łańcuszków
- potrafi ogólnie omówić działanie wirusów komputerowych, w tym różnych odmian wirusów, np. koni trojańskich;
- wymienia i omawia podstawowe zasady ochrony komputera przed wirusami i innymi zagrożeniami przenoszonymi przez pocztę elektroniczną;
- wie, czym jest firewall

Celujący

- poprawnie redaguje list elektroniczny, stosując zasady redagowania tekstu i zasady netykiety;
- zna różnicę między formatem tekstowym a HTML;
- sprawnie korzysta z książki adresowej
- podaje dodatkowe, niewymienione w podręczniku, zagrożenia przenoszone przez Internet lub wynikające z korzystania z nośników pamięci masowej (np. CD, urządzenie pendrive) niewiadomego pochodzenia;

- stosuje sposoby ochrony przed wirusami komputerowymi, np. używa programu antywirusowego dla dysku twardego i innych nośników danych;
- samodzielnie korzysta z chmury w trakcie pracy nad projektem grupowym

4. Programowanie

Programowanie i rozwiązywanie problemów z wykorzystaniem komputera

Dopuszczający

- korzysta z programu edukacyjnego przeznaczonego do tworzenia programów komputerowych;
- pisze proste programy, używając podstawowych poleceń, według opisu w podręczniku;
- tworzy programy z wykorzystaniem poleceń sekwencyjnych;
- zapisuje program w pliku w folderze podanym przez nauczyciela
- tworzy program realizujący projekt prostej historyjki według poleceń z ćwiczenia z podręcznika

Dostateczny

- korzystając z opisu w podręczniku, ustala operacje, które powinny być ujęte w blok, oraz liczbę powtórzeń;
- tworzy program sterujący obiektem na ekranie;
- otwiera program zapisany w pliku, modyfikuje go i zapisuje pod tą samą nazwą w tym samym folderze
- zapisuje w wizualnym języku programowania proste historyjki, stosując polecenia powtarzania i polecenia sterujące obiektem na ekranie (w przód, w prawo, w lewo);

Dobry

- potrafi znaleźć rozwiązanie problemu (zadania) podanego przez nauczyciela;
- wie, że powtarzające się polecenia należy ująć w blok i w razie potrzeby stosuje samodzielnie tę metodę w programie;
- stosuje instrukcje warunkowe w programie;
- tworzy program sterujący obiektem na ekranie zależnie od naciśniętego klawisza;
- tworzy program zawierający proste animacje;
- objaśnia przebieg działania programów;
- otwiera program zapisany w pliku, modyfikuje go i zapisuje pod tą samą lub inną nazwą w wybranym folderze
- tworzy prostą grę komputerową według wskazówek zawartych w ćwiczeniu; stosuje m.in. polecenia powtarzania i instrukcje warunkowe, animacje, wyświetlanie napisów

Bardzo dobry

- analizuje problem, określa cel do osiągnięcia i opracowuje rozwiązanie;
- potrafi dobrać odpowiednie polecenia do rozwiązania danego zadania;
- dba o przejrzystość programu, dzieląc odpowiednio program na wiersze;
- korzysta z odpowiednich opcji menu lub skrótów klawiaturowych, aby zaznaczyć, usunąć lub skopiować element programu;
- próbuje tworzyć program optymalny; w razie potrzeby modyfikuje go
- projektuje historyjki i gry na kilku poziomach;
- tworzy zmienne i stosuje je w programie do zliczania punktów w grze;
- potrafi zmieniać odpowiednio wartość licznika w trakcie działania programu;
- stosuje złożone animacje

Celujący

- potrafi samodzielnie określić problem i cel do osiągnięcia;
- podaje przykłady problemów, które można rozwiązać za pomocą komputera z wykorzystaniem odpowiedniego programu komputerowego;
- samodzielnie opracowuje rozwiązanie problemu i sprawdza rozwiązanie dla przykładowych danych;
- samodzielnie odnajduje dodatkowe możliwości programu, korzystając z Pomocy;
- potrafi samodzielnie modyfikować program, tak aby był optymalny
- projektuje animowane historyjki i gry według własnych pomysłów i zapisuje je, korzystając z wybranego środowiska programowania;
- tworzy trudniejsze programy realizujące zadane zagadnienie;
- rozwiązuje zadania z konkursów informatycznych i bierze w nich udział

5. Tworzenie dokumentów tekstowych

Rozwiązywanie problemów z wykorzystaniem aplikacji komputerowych – opracowywanie tekstu w edytorze tekstu

Dopuszczający

- pisze krótki tekst, zawierający wielkie i małe litery oraz polskie znaki diakrytyczne;
- formatuje tekst: zmienia krój, wielkość i kolor czcionki;
- wstawia do tekstu rysunek clipart;
- zapisuje dokument tekstowy w pliku
- korzystając z przykładu z podręcznika, stosuje WordArt do wykonania ozdobnych napisów

Dostateczny

- wkleja do tekstu fragment rysunku, wykorzystując Schowek;

- wstawia do tekstu rysunki clipart i obiekty WordArt;
- wie, jak zmienić sposób otaczania obrazu tekstem;
- korzystając z podanego w podręczniku przykładu, zmienia sposób otaczania obrazu tekstem zgodnie z poleceniem zawartym w ćwiczeniu;
- pod kierunkiem nauczyciela wstawia do tekstu prostą tabelę i wypełnia ją treścią
- wyróżnia fragmenty tekstu, stosując obramowanie i cieniowanie;
- tworzy dokument tekstowy, np. zaproszenie, stosując do tytułu WordArt;
- korzystając z przykładu z podręcznika, wstawia do tekstu tabelę o podanej liczbie kolumn i wierszy;
- współpracuje w grupie, wykonując zadania szczegółowe

Dobry

- wymienia rodzaje umieszczenia obrazu względem tekstu;
- stosuje wybrany sposób otaczania obrazu tekstem;
- przegląda strukturę folderów i odszukuje plik w strukturze folderów;
- wstawia do tekstu obraz z pliku;
- zna i stosuje podstawowe możliwości formatowania obrazu umieszczonego w tekście (zmiana położenia, zmiana rozmiarów, przycinanie)
- dodaje obramowanie i cieniowanie tekstu i akapitu;
- wykonuje obramowanie strony;
- wykorzystuje kształty np. do przygotowania komiksu;
- zmienia istniejący tekst na WordArt;
- zna budowę tabeli i pojęcia: wiersz, kolumna, komórka;
- wstawia do tekstu tabelę, wstawia dane do komórek, dodaje obramowanie i cieniowanie komórek tabeli;
- zapisuje dokument tekstowy w pliku pod tą samą lub pod inną nazwą;
- drukuje dokumenty tekstowe;
- planuje pracę nad projektem;
- gromadzi i selekcjonuje materiały do przygotowania projektu

Bardzo dobry

- analizuje sytuację problemową i szuka rozwiązania problemu;
- omawia zastosowanie poszczególnych rodzajów umieszczenia obrazu względem tekstu;
- stosuje różne rodzaje umieszczenia obrazu względem tekstu;
- zna i stosuje podstawowe możliwości formatowania obrazu umieszczonego w tekście (ustalanie kolejności obrazów, rozjaśnianie obrazu i jego obracanie, stosowanie punktów zawijania);

- potrafi wykonać zdjęcie (zrzut) ekranu monitora i „wyciąć” fragment ekranu widoczny na monitorze, stosując odpowiedni program
- dodaje odpowiednie obramowanie i cieniowanie tekstu i akapitu – zależnie od treści;
- modyfikuje wygląd WordArtu;
- modyfikuje tabelę, m.in.: dodaje nowe wiersze i kolumny, potrafi scalić komórki;
- korzysta z Kształtów dla zobrazowania niektórych treści w dokumencie tekstowym;
- potrafi w razie potrzeby zgrupować wstawione obiekty oraz je rozgrupować;
- tworząc nowe dokumenty lub poprawiając dokumenty już istniejące stosuje poznane zasady pracy nad tekstem (w tym metody wstawiania obrazu do tekstu z pliku i formatowania wstawionego obrazu);
- wyszukuje dodatkowe informacje potrzebne do przygotowania projektu

Celujący

- potrafi zastosować właściwy sposób otaczania obrazu tekstem (m.in. dobiera odpowiedni układ do treści dokumentu tekstowego, do rodzaju wstawianych rysunków);
- samodzielnie modyfikuje dokumenty tekstowe, do których wstawia obrazy lub ich fragmenty;
- samodzielnie odszukuje dodatkowe możliwości formatowania obrazu wstawionego do tekstu
- rozróżnia obramowanie tekstu od obramowania akapitu, stosując poprawnie te dwa sposoby obramowania;
- potrafi poprawnie dostosować formę tekstu do jego przeznaczenia, stosując właściwe ozdobniki i odpowiednie formatowanie tekstu;
- właściwie planuje układ tabeli w celu umieszczenia w komórkach tabeli konkretnych informacji;
- samodzielnie dobiera parametry drukowania w celu wydrukowania dokumentu;
- potrafi pełnić funkcję koordynatora grupy, przydzielając zadania szczegółowe uczestnikom projektu;
- w zadaniach projektowych wykazuje umiejętność prawidłowego łączenia grafiki i tekstu;
- przygotowuje projekt na samodzielnie wymyślony temat

RELIGIA

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą,
- b) odmawia wszelkiej współpracy,
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- a) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- b) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- a) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- b) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- a) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- b) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- c) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające:

- a) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- b) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- c) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostolskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania tej klasy,

c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

1. Cytaty z Pisma Świętego. Modlitwy, pieśni

celująca:

- dokładna znajomość cytatu wraz ze znajomością źródła (np. Ewangelia św. Mateusza)

bardzo dobra:

- dokładna znajomość cytatów z lekcji

dobra:

- przycięcie sensu cytatu własnymi słowami

dostateczna:

- niezbyt dokładna znajomość sensu cytatu

dopuszczająca:

- skojarzenia z treścią cytatu

niedostateczna:

- brak jakiegokolwiek znajomości cytatów

2. Zeszyt przedmiotowy (zeszyt ćwiczeń)

celująca:

- wszystkie tematy
- zapisy
- prace domowe
- staranne pismo
 - własne materiały ilustracje itp.

bardzo dobra:

- starannie prowadzony
- wszystkie tematy i notatki
- prace domowe

dobra:

- zeszyt staranny
- luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów)

dostateczna:

- zeszyt czytelny
- braki notatek, prac domowych (do 40% tematów)

dopuszczająca:

- pismo niestaranne
- liczne luki w zapisach (do 70% tematów)

niedostateczna:

- brak zeszytu

3. Prace domowe

celująca:

- staranne wykonanie
- treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach
 - dużo własnej inwencji twórcze

bardzo dobra:

- merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem
- staranne
- czytelne
- rzeczowe

dobra:

- wskazują na zrozumienie tematu
- niezbyt twórcze

dostateczna:

- powiązane z tematem
- niestaranne

dopuszczająca:

- widać próby wykonania pracy
- na temat

niedostateczna:

- praca nie na temat
- brak rzeczowości w pracy
- brak pracy

4. Testy i sprawdziany

celująca:

- wszystkie polecenia wykonane poprawnie
- rozwiązane też zadanie dodatkowe

bardzo dobra:

- 75% spełnionych wymagań podstawowych (łatwe, praktyczne, przydatne życiowo, niezbędne)
- 75% spełnionych wymagań rozszerzających (bardzo trudne i trudne, teoretyczne, naukowe)

dobra:

- 75% zadań podstawowych
- 50% wymagań rozszerzających

dostateczna:

- 75% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych (bardzo łatwe i łatwe, niezbędne w dalszej edukacji)

dopuszczająca:

- 50% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych

niedostateczna:

- poniżej 30% odpowiedzi dotyczących wiedzy podstawowej

5. Odpowiedzi ustne

celująca:

- wiadomości zawarte w podręczniku i zeszyt uzupełnione wiedzą spoza programu
- wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język
- używanie pojęć

bardzo dobra:

- wiadomości z podręcznika i zeszytu prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem
- odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych

dobra:

- wyuczone na pamięć wiadomości
- uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami
- potrzebna pomoc nauczyciela

dostateczna:

- wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć
- odpowiedź niestaranna
- częste pytania naprowadzające

dopuszczająca:

- słabe wiązanie faktów i wiadomości
- chaos myślowy i słowny
- odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy
- dużo pytań pomocniczych

niedostateczna:

- brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych

6. Aktywność

celująca:

- uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji
- korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie

bardzo dobra:

- uczeń zawsze przygotowany do lekcji
- często zgłasza się do odpowiedzi
- wypowiada się poprawnie

dobra:

- stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy

dostateczna:

- mało aktywny na lekcjach

dopuszczająca:

- niechętny udział w lekcji

niedostateczna:

- lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary

7. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne

celująca:

- wiele razy pomaga w różnych pracach
- pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, dużo własnej inicjatywy
- aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (ministranci, oaza itp.)
- reprezentuje szkołę (parafię) w konkursie przedmiotowym (olimpiadzie)

bardzo dobra:

- starannie wykonuje powierzone przez katechetę lub księdza zadania
- przejawia postawę apostołską

dobra:

- niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie
- uczestniczy w rekolekcjach szkolnych

Dział I. Moi przodkowie, bracia i siostry

celująca:

- reaguje na niewłaściwe zachowania wśród rodzeństwa oraz w grupie koleżeńskiej
- aktywnie włącza się w działalność jednej z grup w parafii

bardzo dobra:

- charakteryzuje, w jaki sposób spotkane osoby mogły go ubogacić
- uzasadnia, że czytając Pismo Święte możemy doświadczyć spotkania z Bogiem
- interpretuje elementy dzieła Michała Anioła przedstawiające stworzenie
- uzasadnia, że człowiek jest stworzony na obraz i podobieństwo Boże

- wskazuje biblijne podstawy sakramentu chrztu (Dz 2,38)
- wskazuje proste teksty liturgiczne odnoszące się do sakramentu chrztu
- wskazuje biblijne podstawy sakramentu pokuty
- wskazuje proste teksty liturgiczne odnoszące się do sakramentu pokuty
- wyjaśnia, co znaczy być człowiekiem prawym.
- potrafi ocenić stosunek współczesnych ludzi do przyrody i porównać go z nauką przekazaną przez św. Franciszka
- uzasadnia, dlaczego św. Stanisław Kostka został wybrany patronem dzieci i młodzieży
- uzasadnia, dlaczego w walce ze złem (z szatanem) potrzebna jest nam pomoc Michała Archaniola
- wskazuje teksty biblijne odnoszące się do Aniołów Stróżów
- potrafi wyjaśnić wartość różnorodności relacji w rodzinie wielodzietnej
- charakteryzuje charyzmat wybranej grupy parafialnej
- charakteryzuje i uzasadnia prawidłowe relacje wnucząt z dziadkami

dobra:

- odróżnia spotkania pozytywne, budujące od szkodliwych i znajomości, które warto pielęgnować, od takich, które nie są tego warte
- potrafi zredagować modlitwę dziękczynną za wybrane dzieło stworzenia
- na podstawie tekstu biblijnego wymienia zadania, jakie Bóg przekazał człowiekowi
- uzasadnia, że grzech niszczy przyjaźń człowieka z Bogiem
- wskazuje skutki grzechu pierworodnego w codziennym życiu
- na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia, że grzech niszczy przyjaźń między ludźmi
- wskazuje konsekwencje wynikające z sakramentu pokuty i pojednania
- wyjaśnia, dlaczego Bóg ocalił Noego od potopu
- wyjaśnia, na czym polega odpowiedzialność za środowisko, w którym żyje
- wykazuje związek treści Mdr 4,7.9-10.13-15 z życiem św. Stanisława
- charakteryzuje rolę, jaką wyznaczył Bóg Michałowi Archaniolowi
- charakteryzuje rolę Anioła Stróża w życiu człowieka
- uzasadnia szczególny szacunek dla kobiet oczekujących narodzin dziecka i rodzin wielodzietnych
- charakteryzuje szczególne relacje pomocy i troski w rodzinie wielodzietnej
- podaje przykłady współpracy poszczególnych grup
- omawia sposoby kontaktu z dziadkami (tymi, którzy są blisko, oraz tymi, którzy mieszkają daleko)

dostateczna:

- opowiada o ciekawych ludziach, których spotkał
- podaje przykłady znanych ludzi oraz biblijnych bohaterów, którzy spotkali się z Bogiem

- odróżnia twórcze działanie człowieka od stwórczego dzieła Boga
- formułuje główne prawdy o człowieku zawarte w Księdze Rodzaju 1,26-27
- omawia treść biblijnego opowiadania o grzechu pierwszych ludzi: Rdz 2,16-17; 3,1-6.8-9.11-13.17.19.23
- podaje znaczenie imion Adama i Ewy
- wymienia konsekwencje grzechu
- uzasadnia, dlaczego należy systematycznie przystępować do sakramentu pokuty i pojednania
- mówi z pamięci prawdę wiary o Bożej sprawiedliwości
- wyjaśnia, że cała przyroda jest darem Boga, o który mamy się troszczyć
- dostrzega związek między mądrym korzystaniem z darów przyrody, a zdrowiem i szczęściem człowieka
- wymienia wydarzenia z życia św. Stanisława Kostki świadczące o jego duchowej sile
- potrafi ocenić, co nam pomaga, a co przeszkadza w osiągnięciu świętości
- podaje datę liturgicznego wspomnienia Świętych Archaniołów
- mówi z pamięci modlitwę do Michała Archaniola
- rozpoznaje obraz przedstawiający Michała Archaniola, wskazując jego atrybuty
- podaje datę liturgicznego wspomnienia Aniołów Stróżów
- wylicza dodatkowe obciążenia oraz korzyści płynące z posiadania liczego potomstwa (rodzeństwa)
- wymienia formy zaangażowania świeckich w życie parafii
- wymienia dziecięce i młodzieżowe grupy działające w parafii
- podaje prawdę, że miłość i posłuszeństwo wobec dziadków wchodzi w zakres wymagań IV przykazania

dopuszczająca:

- dzieli się wspomnieniami z wakacji
- wymienia wakacyjne sposoby spotkania z Bogiem
- określa, że Biblia zawiera słowo kochającego Boga, który chce się z nami spotykać
- definiuje pojęcia: Stwórca, stworzenie,
- podaje prawdę, że cały świat pochodzi od Boga
- wymienia, w czym człowiek jest podobny do Boga
- wyjaśnia pojęcie grzechu pierworodnego
- prezentuje biblijne opowiadanie o Kainie i Abli Rdz 4,2b-15
- podaje, że drogą powrotu do przyjaźni Boga i ludzi jest przeproszenie
- prezentuje biblijne opowiadania o potopie (Rdz 6,5-9.17)
- definiuje pojęcie „ekologia”
- opowiada o życiu św. Franciszka z Asyżu

- definiuje pojęcia: święty, patron
- podaje datę, kiedy Kościół oddaje cześć św. Stanisławowi
- wymienia imiona trzech archaniołów
- mówi z pamięci modlitwę prośby o pomoc Anioła Stróża
- wymienia przejawy miłości rodziców do dziecka
- opisuje, na czym polega posługa ministrantów i scholi
- wymienia sytuacje, w których przydaje się pomoc dziadka lub babci, oraz te, w których dziadkowie potrzebują pomocy wnuków

Dział II. Patriarchowie, przywódcy, prorocy

celująca:

- interpretuje ludzkie życie jako wspólny projekt – człowieka i Boga
- angażuje się w pomoc ludziom chorym

bardzo dobra:

- uzasadnia sens adopcji
- wyjaśnia okoliczności i znaczenie zmiany imienia Jakuba na Izrael
- charakteryzuje trudności oraz dobro związane z przebaczeniem
- chętnie przebacza winowajcom
- uzasadnia konieczność zgody i współdziałania wśród rodzeństwa
- wyjaśnia znaczenie losów w podziale Ziemi Obiecanej
- uzasadnia, dlaczego pokolenie Lewiego nie otrzymało ziemi
- charakteryzuje Boże kryteria wyboru ludzi
- na podstawie tekstu biblijnego określa warunki korzystania z mocy Bożej
- na podstawie tekstu biblijnego określa, czym jest powołanie
- potrafi wykazać różnice między patrzeniem ludzkim a Bożym patrzeniem na człowieka
- na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia, że mądrość jest darem Bożym, o który trzeba się starać
- uzasadnia, że Bóg czyni cuda także dzisiaj
- uzasadnia konieczność pokuty i nawrócenia
- wymienia grzechy cudze
- uzasadnia, że proroctwa mesjańskie wypełniły się w Jezusie
- potrafi zinterpretować omawiane teksty prorockie
- potrafi ocenić własne relacje z Bogiem i ludźmi w świetle postawy Daniela
- na podstawie historii Hioba oraz własnego doświadczenia uzasadnia, że cierpienie jest nieodłącznym elementem ludzkiego życia

dobra:

- wskazuje sytuacje z codziennego życia, w których możemy mieć do czynienia z Bożymi odwiedzinami
- podaje imiona patriarchów: Abrahama, Izaaka i Jakuba oraz jego dwunastu synów
- na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia wartość i potrzebę przebaczenia w relacjach rodzinnych
- charakteryzuje postawę Aarona u boku Mojżesza
- charakteryzuje działalność Jozuego
- wskazuje na mapie terytoria poszczególnych pokoleń
- na podstawie fragmentów z Sdz 6–8 charakteryzuje postawę Gedeona wobec Boga
- wyjaśnia związek niezwyklej mocy Samsona ze ślubami złożonymi Bogu
- na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia, że Bóg udziela nam swej mocy do walki ze złem
- charakteryzuje postawę Samuela wobec Boga
- charakteryzuje postawę Dawida wobec Boga
- wyjaśnia, na czym polegała mądrość Salomona
- charakteryzuje misję proroka Elizeusza
- na podstawie fragmentów Księgi Jonasza wyjaśnia istotę miłosierdzia Bożego
- uzasadnia konieczność dobrego przygotowania się na spotkanie z Jezusem w każdej Mszy Świętej
- wyjaśnia, że zapowiadane przez Jeremiasza nowe przymierze wypełniło się w Jezusie Chrystusie
- charakteryzuje postawę Daniela
- uzasadnia wartość i potrzebę ufnej modlitwy
- wyjaśnia znaczenie wytrwałej modlitwy w chorobie i cierpieniu
- potrafi ułożyć modlitwę w intencji osoby chorej lub niepełnosprawnej

dostateczna:

- opisuje obietnicę, jaką Bóg dał Abrahamowi, i historię jej wypełnienia
- uzasadnia potrzebę i sens wytrwałej modlitwy
- omawia relacje Józefa z jego braćmi podkreślając znaczenie przebaczenia w tych relacjach
- potrafi przyznać się do błędu i przeprosić
- określa, że Aaron był bratem Mojżesza i jego „ustami”
- wskazuje sposób podziału ziemi między 12 pokoleń Izraela
- podaje, kim byli Madianici
- opowiada o powołaniu Gedeona oraz formowaniu jego armii
- podaje przykłady „duchowych mocarzy”
- wymienia źródła duchowej mocy człowieka
- relacjonuje treść perykopy o powołaniu Samuela (1 Sm 3,1-19)
- wymienia, do czego Bóg nas powołuje

- wymienia cechy Dawida, które podobały się Bogu
- podaje przykłady męstwa Dawida i jego wiary w Bożą pomoc
- omawia przesłanie modlitwy Salomona o mądrość
- wymienia inne cuda Elizeusza
- pamięta słowa wyznania wiary Syryjczyka Naamana
- podaje prawdę, że Bóg pragnie nawrócenia grzeszników
- określa, że zazdrość jest jednym z grzechów głównych
- podaje przykłady prorostw mesjańskich
- omawia nauczanie proroka Jeremiasza
- wyjaśnia, że Daniel z narażeniem życia wypełniał tradycje swego narodu
- podaje przykłady zapominania o tradycjach religijnych i zaniedbywania ich przez współczesnych chrześcijan
- wskazuje, czego uczy nas Hiob swoim cierpieniem

dopuszczająca:

- określa, kim był Abraham
- opowiada o Bożych odwiedzinach u Abrahama
- określa, kim był Jakub
- podaje fakt, że synowie Jakuba dali początek dwunastu pokoleniom narodu Izraela
- podaje powody zazdrości braci wobec Józefa
- omawia los Józefa sprzedanego w niewolę
- wymienia okoliczności powołania Mojżesza
- wymienia przywódców narodu wybranego w drodze do Ziemi Obiecanej
- określa, że sędziowie byli przywódcami Izraelitów, powołanymi przez Boga, by wyzwolić ich z ucisku nieprzyjaciół
- określa, że Samson był jednym z sędziów i walczył z Filistynami
- relacjonuje treść opowiadania o Samsonie (Sdz 13–16)
- określa, co to był przybytek Pański
- opowiada o walce Dawida z Goliatem
- podaje przykład mądrości Salomona w sądzie poddanych
- omawia treść perykopy o Syryjczyku Naamanie
- charakteryzuje misję proroka Jonasza
- określa, czym jest prorostwo
- podaje, kim był i gdzie działał Jeremiasz
- opowiada historię Daniela (Dn 6,2-24)
- opowiada dzieje biblijnego Hioba
- podaje przykłady własnych sukcesów i niepowodzeń

Dział III. Pierwsi świadkowie spełnionej obietnicy

bardzo dobra:

- charakteryzuje zadania wyznaczone mu przez Boga
- wyjaśnia motyw zachęty św. Pawła do radości w Flp 4,4-5
- omawia pozycję społeczną pasterzy w czasach Jezusa
- charakteryzuje postawę pasterzy wobec ogłoszonej im nowiny
- wyjaśnia nakaz Prawa Starego Testamentu dotyczący pierworodnego syna

dobra:

- wymienia cechy właściwej postawy człowieka wobec słowa Bożego
- wyjaśnia motyw poruszenia się dzieciątka w łonie Elżbiety
- wymienia dary, jakich Jezus może od niego oczekiwać
- charakteryzuje postawę Maryi wobec wydarzeń związanych z Jej Synem
- wyjaśnia słowa Symeona

dostateczna:

- podaje prawdę, że Zachariasz nie uwierzył Bożej obietnicy i stał się niemy do czasu urodzenia syna
- wymienia powody ludzkiej radości
- podaje, że pasterze jako pierwsi pokłonili się Jezusowi
- z szacunkiem odnosi się do ludzi ubogich
- podaje, że słowa Symeona skierowane do Maryi są zapowiedzią Jej cierpienia oraz objawiają prawdę o Jezusie
- podaje datę święta Ofiarowania Pańskiego

dopuszczająca:

- omawia treść perykopy Łk 1,5-20.24-25
- podaje, kim był Zachariasz
- opowiada o nawiedzeniu św. Elżbiety
- opowiada treść perykopy o pasterzach u żłóbka
- opowiada o ofiarowaniu Pana Jezusa w świątyni
- okazuje szacunek ludziom w podeszłym wieku

Dział III. Pierwsi świadkowie spełnionej obietnicy

bardzo dobra:

- charakteryzuje św. Józefa jako wzór dla wszystkich ojców i opiekunów
- uzasadnia sens adopcji
- charakteryzuje postawę Szymona wobec dokonanego cudu i słów wypowiedzianych do niego przez Jezusa
- uzasadnia decyzję pójścia za Jezusem
- wymienia dostępne mu sposoby apostołowania i włącza się w ich realizację

dobra:

- potrafi ułożyć modlitwę do św. Józefa za swojego tatę lub opiekuna
- wyjaśnia, co znaczy dla współczesnego człowieka „prostować drogę dla Jezusa”
- wyjaśnia słowa Jezusa o łowieniu ludzi
- aktywnie włącza się w tworzenie modlitwy i modli się za papieża i biskupów

dostateczna:

- podaje, co Ewangelia mówi o św. Józefie
- podaje, kiedy w liturgii czcimy św. Józefa
- wymienia, do czego nawoływał Jan Chrzciciel
- opowiada treść perykopy o obfitym połowie i powołaniu Szymona Piotra (Łk 5,1-11)
- określa relacje ucznia i mistrza oraz apostołów i Jezusa
- podaje imię obecnego papieża i biskupa swojej diecezji

dopuszczająca:

- podaje, że prawdziwym Ojcem Pana Jezusa jest Bóg, a św. Józef był Jego wzorowym opiekunem
- opowiada o misji Jana Chrzciciela (Łk 3,3-9)
- podaje prawdę, że pójście za Jezusem oznacza zostanie Jego uczniem
- podaje, że papież i biskupi są następcami apostołów

Dział IV. Świadkowie wiary i nowego życia

celująca:

- angażuje się w pomoc potrzebującym

bardzo dobra:

- wyjaśnia rolę wiary przy uzdrowieniach
- uzasadnia znaczenie wiary zwłaszcza w najtrudniejszych sytuacjach życiowych (nieszczęście, choroba, śmierć)
- potrafi wykazać różnice między modlitwą wyuczoną a spontaniczną
- uzasadnia wartość modlitwy i służby bliźnim w życiu chrześcijanina

- wyjaśnia duchowe znaczenie pustyni
- układa modlitwę związaną z odpieraniem pokus
- rozróżnia pomoc przymuszoną i udzieloną z własnych chęci
- wskazuje współczesne sposoby naśladowania św. Weroniki
- charakteryzuje działalność św. Jana po śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa.
- charakteryzuje posłannictwo św. Faustyny, jej rolę w szerzeniu czci Bożego Miłosierdzia
- układa własną modlitwę do Jezusa Miłosiernego
- uzasadnia potrzebę zaangażowania się w wypełnianie przesłania z Lourdes
- określa wartość osobistej modlitwy w kształtowaniu wrażliwości na potrzeby innych ludzi
- interpretuje słowa br. Alberta „powinno się być jak bochen chleba...”
- charakteryzuje „małą drogę” św. Teresy

dobra:

- wymienia sposoby doświadczania mocy Jezusa
- wskazuje w swoim środowisku osoby będące przykładem wiary
- układa modlitwę prośby i dziękczynną
- charakteryzuje postawę Nikodema w spotkaniu z Jezusem
- potrafi modlić się spontanicznie
- charakteryzuje postawę Marty i Marii w spotkaniu z Jezusem
- przedstawia Boga w modlitwie troski własne i innych
- wyjaśnia rolę Ducha Świętego w walce z pokusami
- uzasadnia konieczność duchowej bliskości z Jezusem dla skutecznej walki z pokusami
- charakteryzuje postawę Szymona na drodze krzyżowej Jezusa
- charakteryzuje czyn św. Weroniki
- wskazuje, gdzie należy szukać pomocy w wyjaśnianiu wątpliwości dotyczących wiary
- podaje, że Jan był w grupie pierwszych, powołanych przez Jezusa apostołów, jako jedyny z Dwunastu był pod krzyżem i jako pierwszy z nich stanął przy pustym grobie Jezusa
- interpretuje teksty biblijne mówiące o miłosierdziu Jezusa
- podaje przykłady sytuacji, w których potrzebujemy miłosierdzia ze strony ludzi i Boga
- charakteryzuje postawę Bernadetty wobec powierzonych jej zadań
- podaje sposoby realizacji orędzia z Lourdes
- opisuje formy działalności Matki Teresy i jej zgromadzenia
- charakteryzuje postawę br. Alberta wobec ubogich
- opisuje najważniejsze wydarzenia z życia św. Teresy

dostateczna:

- podaje własną definicję wiary
- wyjaśnia rolę wiary przy uzdrowieniach i wskrzeszeniach

- omawia treść perykopy J 3,1-5
- definiuje pojęcia: faryzeusz, nowe narodzenie
- wskazuje sposoby naśladowania postawy Marty i Marii
- wyjaśnia pojęcie „Mesjasz”
- charakteryzuje postawę Jezusa wobec kusiciela
- omawia tekst biblijny o Szymonie z Cyreny Mt 27,32 (Mk 15,21; Łk 23,26)
- podaje, że postać Szymona z Cyreny występuje w V stacji nabożeństwa drogi krzyżowej
- podaje, że postać Weroniki występuje w VI stacji nabożeństwa drogi krzyżowej
- przytacza z pamięci słowa, jakimi Tomasz wyznał wiarę w Jezusa, oraz Jezusową odpowiedź
- podaje przykłady szczególnej bliskości Jana z Jezusem
- wskazuje w Ewangelii przykłady okazywania przez Jezusa miłosierdzia
- wymienia najważniejsze wydarzenia z życia św. Faustyny
- podaje, kim była św. Bernadetta
- omawia treść orędzia z Lourdes
- wymienia najważniejsze wydarzenia z życia bł. Teresy z Kalkuty
- dostrzega potrzebę niesienia pomocy osobom biednym i opuszczonym
- podaje, czym zajmują się bracia albertyni i siostry albertynki
- wymienia dzieła, którym patronuje św. Teresa

dopuszczająca:

- opisuje treść perykopy o uzdrowieniu kobiety cierpiącej na krwotok (Łk 8,42b-48)
- omawia treść perykopy o wskrzeszeniu córki Jaira (Łk 8,41-42.49-55)
- określa, że modlitwa jest dialogiem między Bogiem i człowiekiem
- omawia treść perykopy o Marcie i Marii (Łk 10,38-42)
- omawia treść perykopy o kuszeniu Jezusa
- określa, że pomoc potrzebującym jest chrześcijańskim obowiązkiem
- omawia treść perykopy o spotkaniu Pana Jezusa z niewiernym Tomaszem (J 20,24-29)
- omawia treść rozmowy Jezusa z ukrzyżowanym łotrem
- określa, w czym się przejawia Boże miłosierdzie
- wymienia sposoby czci Bożego Miłosierdzia
- opowiada o spotkaniu Bernadetty z Maryją
- podaje nazwę zgromadzenia założonego przez Matkę Teresę
- podaje najważniejsze fakty z życia Brata Alberta
- definiuje pojęcia: świętość, „mała droga”
- podaje główne wydarzenia z życia św. Teresy od Dzieciątka Jezus

Dział V. Ci, co wskazują droge

celująca:

- staje w obronie słabszych
- aktywnie włącza się w dzieło misyjne Kościoła

bardzo dobra:

- charakteryzuje działanie Ducha Świętego jako Przewodnika, Pocieszyciela, obrońcy
- uzasadnia potrzebę wspierania misji
- wyjaśnia motywację ludzi pielgrzymujących do grobu bł. Jana Pawła II
- potrafi wykazać, jak we współczesnych czasach można naśladować św. Wojciecha
- wskazuje teksty liturgiczne odnoszące się do kultu św. Stanisława
- wskazuje teksty liturgiczne odnoszące się do kultu św. Jadwigi
- charakteryzuje postawę Prymasa wobec wrogich działań rządu PRL
- na podstawie wybranych tekstów biblijnych charakteryzuje postawę Jezusa jako nauczyciela

dobra:

- wyjaśnia znaczenie tytułu Paraklet
- charakteryzuje działalność apostolską św. Piotra
- charakteryzuje działalność apostolską św. Pawła
- charakteryzuje apostolską posługę Jana Pawła II jako otwartą na potrzeby wszystkich ludzi
- wyjaśnia sens męczeństwa św. Wojciecha dla naszego Narodu
- uzasadnia, dlaczego św. Wojciech został wybrany na patrona naszej Ojczyzny
- uzasadnia, czym św. Stanisław zasłużył na miano patrona Polski
- charakteryzuje postawę królowej Jadwigi wobec poddanych
- chętnie włącza się w pomoc ubogim
- wymienia formy prześladowań ludzi wierzących i pasterzy Kościoła w czasach PRL-u
- potrafi ocenić swoje postępowanie wobec nauczycieli

dostateczna:

- omawia treść zapowiedzi zesłania Ducha Świętego
- wskazuje przełomowe wydarzenia z życia św. Piotra
- wskazuje sposoby naśladowania apostoła Piotra
- wskazuje sposoby naśladowania apostoła Pawła
- omawia pontyfikat Jana Pawła II
- wymienia główne wątki pontyfikatu Jana Pawła II
- wymienia, w czym możemy naśladować św. Wojciecha
- wymienia cechy charakteru św. Stanisława, które warto naśladować
- wymienia współczesne sposoby troski o ubogich

- podaje, że kardynał Wyszyński, będąc w przymusowym odosobnieniu, przygotował plan obchodów Tysiąclecia Chrztu Polski oraz tekst Ślubów Jasnogórskich
- wymienia miejsca odosobnienia, w których przetrzymywano Księdza Prymasa
- definiuje pojęcia: nauczyciel, wychowawca
- wymienia cechy dobrego ucznia i dobrego nauczyciela

dopuszczająca:

- podaje, że Duch Święty jest Trzecią Osobą Boską
- wymienia najważniejsze fakty z życia św. Piotra
- omawia powołanie i nawrócenie Szawła
- podaje daty rozpoczęcia i zakończenia pontyfikatu Jana Pawła II
- podaje najważniejsze fakty z życia św. Wojciecha
- podaje najważniejsze fakty z życia św. Stanisława
- podaje, kim była św. Jadwiga
- wymienia dzieła, którymi zasłynęła św. Jadwiga królowa
- podaje, że kardynał Wyszyński był prymasem Polski w latach komunistycznych rządów
- podaje, że Jezus miał uczniów i oni nazywali Go Nauczycielem
- wyraża szacunek wobec nauczycieli

Wychowanie fizyczne

Kryteria oceniania obejmujące 7 komponentów składających się na ocenę śródroczną i roczną. Uczeń oceniany jest za wysiłek (pkt. 1 – 4) oraz osiągnięcia edukacyjne (pkt. 5 – 6).

Każdy uczeń oceniany jest w następujących obszarach:

1. Aktywność, zaangażowanie na lekcjach, samodzielna praca na lekcji:
 - a. przygotowanie i poprowadzenie rozgrzewki,
 - b. przygotowanie i przeprowadzenie „odwróconej lekcji”,
 - c. przygotowanie zestawu ćwiczeń przy muzyce lub prezentację dowolnego tańca regionalnego (nowoczesnego) - ocena inwencji twórczej ucznia,
 - d. praca w zespołach (np. przy konstruowaniu toru przeszkód lub doskonaleniu elementów akrobatycznych gimnastyki z asekuracją współwiczającego).
2. Systematyczny udział w zajęciach oraz przygotowanie do zajęć (odpowiedni strój sportowy i obuwie na zmianę). Dopuszcza się 2-krotny brak stroju w okresie; za następny trzykrotny brak stroju - ocena niedostateczna.

Uczniowie, którzy zawsze ćwiczą na lekcjach wychowania fizycznego i wykazali się dużym zaangażowaniem i wkładem pracy, oceniani są na koniec okresu bądź całego roku oceną przynajmniej dobrą, bez względu na poziom sprawności.

3. Działalność na rzecz sportu i rekreacji, czyli aktywny udział w życiu sportowym szkoły i w międzyszkolnych zawodach sportowych oraz pomoc w organizacji i przeprowadzeniu imprez sportowo – rekreacyjnych.
4. Postęp sprawności fizycznej. Ocenianie wg limitów uzyskanych w próbach sprawnościowych oraz testach z uwzględnieniem postępów jakie uczeń uczynił w toku nauki.
Wynik wybitny – ocena celujący, wynik bardzo dobry – ocena bardzo dobry, poprawa wyniku z bardzo dobrego na wybitny – ocena celujący, poprawa wyniku o 1 poziom – bdb, poprawa wyniku o 2 poziomy – cel., brak poprawy – db, pogorszenie wyniku – dostateczny, odmowa udziału w sprawdzianie – ndst.
5. Wybrane umiejętności ruchowe po zakończeniu cyklu tematycznego.
Ocenia się poprawność wykonania określonych elementów technicznych: gier zespołowych, gimnastyki, lekkoatletyki oraz praktyczne wykorzystanie nabytych umiejętności Pod uwagę brany jest wysiłek jaki uczeń włożył w stosunku do swych możliwości po to, by jego wyniki były jak najlepsze.
6. Praktyczne stosowanie wiedzy w zakresie znajomości przepisów gier sportowych i zabaw ruchowych oraz podstawowych wiadomości z dziedziny kultury fizycznej.

Kryteria oceniania

Wymagania niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z wychowania fizycznego.

Celujący - 6

1. Uczeń aktywnie uczestniczy w życiu sportowym szkoły, zawodach międzyszkolnych oraz w pozalekcyjnych zajęciach sportowych.
2. Zajmuje punktowane miejsca w zawodach ogólnopolskich, wojewódzkich, gminnych lub rejonowych.
3. Spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą.
4. Wykazuje się sprawnością, umiejętnościami i wiedzą ponad stawiane wymagania zgodnie z treściami programowymi.
5. Aktywnie uczestniczy we wszystkich lekcjach wf.
6. Zna przepisy i zasady mini gier sportowych, potrafi współorganizować i sędziować zawody i imprezy rekreacyjno – sportowe.
7. Rozumie sens uprawiania ćwiczeń ruchowych i ich wpływ na rozwój organizmu.
8. Rozumie i wykonuje porównawcze próby testu motorycznego informujące o rozwoju sprawności kondycyjno-koordynacyjnej.
9. Posiadał nawyki dbałości o higienę stroju, osobistą i estetykę miejsca ćwiczeń.
10. Zachowuje się kulturalnie na lekcjach i imprezach sportowych, stosuje zasadę fair play, jest obiektywny w samoocenie i ocenianiu innych.

Bardzo dobry - 5

1. Uczeń jest zawsze przygotowany do zajęć, ma odpowiedni strój i obuwie sportowe uzgodnione z nauczycielem wf (dopuszcza się dwukrotny brak stroju w okresie).
2. Jego postawa społeczna i stosunek do wychowania fizycznego nie budzą najmniejszych zastrzeżeń, chętnie współdziała w zespole, jest twórczy i zaangażowany.
3. Opanował zakres wymaganych wiadomości i umiejętności, rozumie i potrafi stosować ćwiczenia kształtujące i korekcyjne.
4. Systematycznie doskonalą swoją sprawność motoryczną i wykazuje duże postępy w osobistym usprawnieniu.
5. Ćwiczenia wykonuje z właściwą techniką, zna założenia taktyczne i przepisy poznanych dyscyplin sportowych.
6. Posiada duże wiadomości z zakresu kultury fizycznej i umiejętnie wykorzystuje je w praktycznym działaniu.
7. Rozumie i stosuje zasady higieniczno-zdrowotne podczas aktywnego wypoczynku.
8. Bierze udział w życiu sportowym szkoły, współorganizuje zawody sportowe.
9. Przestrzega zasad „fair-play” i kulturalnego kibicowania.
10. Przestrzega regulaminu sali gimnastycznej.

Dobry - 4

1. Uczeń aktywnie uczestniczy w lekcjach wf.
2. Jego postawa społeczna i stosunek do kultury fizycznej nie budzą zastrzeżeń.
3. Opanował wiadomości i umiejętności umożliwiające udział w różnych formach aktywności ruchowej.
4. Uczeń nie potrzebuje większych bodźców do pracy nad osobistym usprawnieniem, wykazuje stale i dość dobre postępy w tym zakresie.
5. Ćwiczenia wykonuje prawidłowo, lecz nie dość dokładnie oraz z małymi błędami technicznymi.
6. Posiadane wiadomości potrafi wykorzystać w praktyce przy pomocy nauczyciela.
7. Maksymalnie 3 razy w okresie zgłosił nieprzygotowanie do zajęć.
8. Troszczy się o higienę osobistą.
9. Potrafi dokonywać obiektywnej samooceny sprawności swojej i kolegów,
10. Sporadycznie uczestniczy w życiu sportowym szkoły.

Dostateczny - 3

1. Uczeń uczestniczy w lekcjach z małym zaangażowaniem.
2. Opanował podstawowe wiadomości i umiejętności w zakresie umożliwiającym udział w prostych formach aktywności ruchowej.
3. Wykazuje niewielkie postępy w usprawnieniu motorycznym.
4. Ćwiczenia wykonuje niepewnie, z większymi błędami technicznymi.

5. W jego wiadomościach z zakresu kultury fizycznej są znaczne luki, a wiedzę którą ma, nie potrafi wykorzystać w praktyce.
6. Przejawia pewne braki w zakresie wychowania społecznego, w postawie i stosunku do kultury fizycznej.
7. Maksymalnie 4 razy w okresie zgłosił nieprzygotowanie do zajęć.
8. Posiada nawyki higieniczno - zdrowotne.
9. Przestrzega zasad bezpieczeństwa na lekcjach.

Dopuszczający - 2

1. Uczeń biernie uczestniczy w lekcjach wf lub często je opuszcza.
2. Nie spełnia podstawowych wymagań edukacyjnych na danym poziomie.
3. Wykazuje małe postępy w usprawnieniu.
4. Ćwiczenia wykonuje niechętnie i z dużymi błędami technicznymi.
5. Posiada małe wiadomości z zakresu kultury fizycznej, nie potrafi wykonać prostych zadań związanych z samooceną.
6. Na zajęciach z wf. przejawia poważne braki w zakresie wychowania społecznego, ma niechętny stosunek do ćwiczeń.
7. Często jest nieprzygotowany do lekcji.
8. W ograniczonym stopniu opanował nawyki higieniczno-zdrowotne.
9. Nie uczestniczy w życiu sportowym szkoły.

Niedostateczny - 1

1. Uczeń ma lekceważący stosunek do zajęć i często je opuszcza.
2. Nie dba o fizyczny rozwój swojego organizmu i nie wykazuje żadnych postępów w usprawnianiu.
3. Wykonuje jedynie najprostsze ćwiczenia i w dodatku z rażącymi błędami.
4. Charakteryzuje się praktycznie niewiedzą w zakresie kultury fizycznej.
5. Na zajęciach wf wykazuje duże, rażące braki w zakresie wychowania społecznego i prozdrowotnego.
6. Bardzo często jest nieprzygotowany do lekcji.

Zadania kontrolno-oceniające dla klasy V

SPRAWNOŚĆ MOTORYCZNA (postęp)

Testy:

- a) Coopera
- b) Międzynarodowy Test Sprawności Fizycznej

UMIEJĘTNOŚCI RUCHOWE

Gimnastyka: Przewrót w przód z marszu do przysiadu podpartego. Przewrót w tył z przysiadu do przysiadu podpartego. Stanie na przy drabinkach. Asekuracja podczas stania na rękach. Zwis na drążku. Skok przez kozła

Lekkoatletyka: Start niski, technika biegu krótkiego. Bieg na 50 m. Rzut piłeczką palantową z miejsca i z rozbiegu. Bieg na 600 m. (dziej.), 800 m. (chl.). Skok w dal. Rzut piłką lekarską.

Mini piłka siatkowa: Odbicia piłki sposobem górnym i dolnym. Przyjęcia i podania piłki sposobem dolnym i górnym. Zagrywka sposobem dolnym z odl. 7 m.

Mini piłka koszykowa: Kozłowanie piłki. Rzut do kosza oburącz po zatrzymaniu. Podania oburącz w parach w ruchu. Obrona techniką „każdy swego”

Mini piłka ręczna: Rzut piłką do bramki z biegu. Podania i chwyt piłki w parach. Obrona w kole. Obrona bramkarza.

Mini piłka nożna: Prowadzenie piłki w dwójkach zakończone strzałem do bramki, podania i przyjęcia piłki. Obrona bramkarza.

Rytm – Muzyka – Taniec: krok polki z obrotami

WIADOMOŚCI

- Opisuje zasady wybranej gry rekreacyjnej pochodzącej z innego kraju europejskiego
- Rozumie ideę starożytnego i nowożytnego ruchu olimpijskiego,
- Omawia zasady bezpiecznego wypoczynku w różnych porach roku
- Opisuje podstawowe zasady taktyki obrony i ataku w wybranych grach zespołowych

Plastyka

Podczas ustalania oceny z plastyki szczególną uwagę nauczyciel zwraca na wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki zajęć. Oprócz wiedzy i umiejętności równie ważna jest pozytywna postawa wobec przedmiotu. Składają się na nią: aktywne uczestnictwo w zajęciach, przynoszenie na lekcje odpowiednich materiałów i przyborów, przestrzeganie zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami, efektywne gospodarowanie czasem przeznaczonym na ćwiczenia plastyczne, a także zachowywanie porządku w swoim miejscu pracy – zarówno podczas zajęć, jak i po ich zakończeniu. Nie bez znaczenia są też dobre wyniki osiągane w konkursach plastycznych, udział w szkolnych i pozaszkolnych uroczystościach (przygotowywanie oprawy plastycznej imprez), uczestnictwo w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych, wykonywanie ponadobowiązkowych prac plastycznych, przygotowywanie gazetek szkolnych lub informacji wzbogacających proces lekcyjny na podstawie różnych źródeł.

Nauczyciel jawnie i w sposób konkretny określa kryteria oceniania, tak aby uczniowie sami mogli oceniać pracę zarówno własną, jak i kolegów. Do najczęściej wskazywanych kryteriów należą: zgodność pracy z tematem lekcji, poprawność wykorzystanych układów kompozycyjnych, trafność doboru środków artystycznego wyrazu, umiejętność posługiwania się daną techniką plastyczną, pomysłowość w doborze materiałów i narzędzi, stosowanie niekonwencjonalnych, twórczych rozwiązań, oryginalność realizacji danego tematu oraz estetyka pracy (ostatnie kryterium nie dotyczy uczniów cierpiących na różne dysfunkcje).

Bieżącej ocenie podlegają:

przygotowanie ucznia do zajęć, uczestnictwo w zajęciach, współpraca w grupie, zaangażowanie ucznia w działania plastyczne, umiejętność formułowania problemów, wyciągania wniosków oraz poszukiwanie własnych rozwiązań.

Ocenianie bieżące dokonywane jest poprzez:

ćwiczenia plastyczne (rysunkowe, malarskie, formułowanie kształtu, przestrzeni, budowanie kompozycji itp.), prace plastyczne (ilustracje, rysunki, kompozycje, rzeźby itp.), quizy, konkursy, projekty edukacyjne, prezentacja multimedialna, wiadomości ustne, karty pracy, sprawdziany * jeśli wystąpi taka konieczność, (znajomość podstawowych terminów plastycznych, wiadomości z historii sztuki, na temat wybitnych przedstawicieli świata artystycznego i ich wybranych dzieł).

Kryteria oceny

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiadomości i umiejętności objętych programem w stopniu bardzo dobrym i dodatkowo:

- czynnie uczestniczy w zajęciach lekcyjnych,
- wykazuje zainteresowanie sztuką (bierze udział w konkursach, wystawach),
- podejmuje dodatkowe zadania (zdobywa informacje z innych źródeł, angażuje się w życie artystyczne klasy i szkoły),
- reprezentuje szkołę w konkursach plastycznych

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiedzy i umiejętności w stopniu wysokim, a ponadto:

- wykazuje aktywną postawę w pracach indywidualnych i zespołowych,
- wyróżniająco wywiązuje się z wszelkich zadań i powierzonych mu ról,
- uzyskuje bardzo dobre i dobre oceny cząstkowe,
- starannie wykonuje ćwiczenia plastyczne,
- potrafi obronić swój pogląd i postawę twórczą

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiedzy i umiejętności w stopniu średnim, a także:

- zwykle pracuje systematycznie i efektywnie, indywidualnie i w grupie,
- poprawnie formułuje wnioski, wyraża pogląd na temat oglądanego dzieła,
- odpowiednio wywiązuje się z części zadań i powierzonych ról,
- najczęściej uzyskuje dobre oceny częściowe.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiedzy i umiejętności w stopniu poprawnym oraz:

- nie zawsze pracuje systematycznie i niezbyt chętnie podejmuje wszelkie działania,
- rzadko uczestniczy w dyskusjach i pracach zespołowo – grupowych,
- czasami poprawnie formułuje wnioski,
- ma problemy z obroną swoich poglądów,
- najczęściej otrzymuje dostateczne oceny częściowe

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiedzy i umiejętności na poziomie elementarnym, a także:

- nie pracuje systematycznie i niezbyt chętnie podejmuje działania,
- biernie uczestniczy w dyskusjach,
- niestarannie wykonuje ćwiczenia,
- nie formułuje własnych wniosków,
- nie oddaje prac plastycznych w wyznaczonym terminie.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nawet w stopniu elementarnym nie opanował materiału i nie nabył umiejętności wskazanych w programie nauczania oraz:

- nie wykazuje zainteresowania przedmiotem,
- nie bierze udziału w działaniach twórczych,
- nie prowadzi zeszytu przedmiotowego,
- nie wykazuje żadnej chęci do poprawy swojej oceny.

Ocena ta nie wynika z możliwości czy braku uzdolnień ucznia, lecz z całkowitej niechęci do przedmiotu oraz pracy.

Wymagania edukacyjne

Wymagania konieczne

Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę dopuszczającą

Z pomocą nauczyciela uczeń:

- wymienia placówki działające na rzecz kultury,

- tłumaczy zasady zachowania się w muzeum,
 - wskazuje zabytki znajdujące się w regionie,
 - podaje nazwiska najwybitniejszych malarzy polskich i zagranicznych,
 - wyjaśnia, kogo możemy nazywać twórcą ludowym,
 - opisuje tradycje i symbole związane ze świętami Bożego Narodzenia oraz z Wielkanocą,
 - nazywa elementy dzieła plastycznego (linia, punkt, kontur, plama, walor barwa, światłocien, technika, faktura, kształt, kompozycja, perspektywa),
 - wskazuje podstawowe środki wyrazu plastycznego znajdujące się w najbliższym otoczeniu i je opisuje,
 - wyjaśnia znaczenie niektórych z omówionych na lekcji terminów plastycznych,
 - wymienia nazwy niektórych z poznanych dziedzin sztuki (np. rysunek, malarstwo, grafika, rzeźba, architektura, sztuka użytkowa, sztuka ludowa oraz współczesne formy: fotografia, film, instalacja, asamblaż, happening, performance),
 - rozróżnia dzieła należące do poszczególnych dziedzin twórczości artystycznej (rysunek, malarstwo, grafika, rzeźba, architektura, sztuka ludowa, rzemiosło artystyczne itd.),
 - tłumaczy, czym zajmują się rysownik, malarz, grafik, rzeźbiarz i architekt,
 - wskazuje różnice między rysunkiem a malarstwem,
 - uzyskuje barwy pochodne, wykorzystując barwy podstawowe,
 - wymienia podstawowe elementy warsztatu fotograficznego,
 - nazywa niektóre gatunki filmowe,
 - wskazuje środki przekazu należące do nowych mediów,
 - wskazuje podstawowe narzędzia pracy plastyka i wykorzystuje je w minimalnym stopniu w swoich działaniach,
 - podejmuje próby zastosowania elementów teorii w ćwiczeniach praktycznych,
 - wykonuje zadania plastyczne o niewielkim stopniu trudności,
 - utrzymuje w porządku swój warsztat pracy,
- stara się przestrzegać zasad BHP podczas działań na lekcji.

Wymagania podstawowe

Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę dostateczną

Uczeń:

- określa rolę elementów plastycznych w swoim najbliższym otoczeniu,
- wskazuje miejsca w swoim regionie, w których można obejrzeć dzieła plastyczne,
- wymienia najsłynniejsze polskie zabytki oraz zabytki znajdujące się w regionie,
- podaje przykłady dziedzin sztuki uprawianych przez twórców ludowych oraz wykorzystywanych przez tych artystów technik plastycznych,

- wyjaśnia znaczenie wybranych tradycji i symboli związanych ze świętami Bożego Narodzenia oraz z Wielkanocą,
- opisuje elementy dzieła plastycznego,
- tłumaczy znaczenie omówionych na lekcji terminów plastycznych,
- wymienia poznane podczas lekcji dziedziny sztuki,
- omawia poznane techniki malarskie, nazywając wykorzystywane w nich narzędzia i podłoża,
- wyjaśnia najważniejsze podziały barw,
- wskazuje elementy i układy tworzące daną kompozycję,
- przygotowuje ilustrację z zastosowaniem danego rodzaju kompozycji,
- rozpoznaje rodzaj kompozycji wykorzystanej w wybranych dziełach przedstawionych na reprodukcjach,
- wykonuje rysunek z zastosowaniem wybranej perspektywy,
- podaje najważniejsze cechy wybranych perspektyw malarskich,
- tłumaczy, czym różni się technika druku wypukłego od techniki druku wklęsłego,
- wymienia poszczególne rodzaje rzeźby,
- dokonuje podziału architektury ze względu na jej funkcje,
- wskazuje wytwory wzornictwa przemysłowego w najbliższym otoczeniu,
- projektuje przedmioty codziennego użytku,
- wyjaśnia, czym różni się fotografia artystyczna od fotografii użytkowej,
- określa różnice między dziełami kina artystycznego a filmami komercyjnymi,
- omawia funkcję nowych mediów w sztuce,
- rozpoznaje narzędzia pomocne w pracy rysownika, malarza, rzeźbiarza, grafika, fotografika i filmowca,
- omawia funkcje typowych narzędzi stosowanych w poszczególnych technikach plastycznych,
- przedstawia obiekty na płaszczyźnie i w przestrzeni, posługując się podstawowymi środkami wyrazu plastycznego,
- stosuje w działaniach artystycznych różne narzędzia i podłoża,
- dostrzega wpływ faktury użytego podłoża na efekt końcowy działań plastycznych,
- prowadzi zeszyt przedmiotowy,
- uczestniczy w dyskusjach o prezentowanych obiektach po zachęcie ze strony nauczyciela,
- stosuje się do zasad organizacji pracy,
- przynosi na lekcję odpowiednie materiały i narzędzia,
- aktywnie pracuje w grupie,
- utrzymuje w porządku swój warsztat pracy,
- przestrzega zasad BHP podczas działań plastycznych.

Wymagania rozszerzające

Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę dobrą

Uczeń:

- określa rolę elementów plastycznych w swoim najbliższym otoczeniu,
- podaje nazwiska najwybitniejszych malarzy polskich i zagranicznych,
- wymienia najsłynniejsze polskie zabytki i dzieła sztuki oraz zabytki znajdujące się w regionie,
- analizuje wybrane dzieła sztuki, stosując wiedzę zdobytą podczas lekcji,
- wskazuje najbliższy skansen,
- wyjaśnia, czym są pieta i świątek, oraz określa ich cechy na podstawie fotografii,
- omawia wybrane tradycje i symbole związane ze świętami Bożego Narodzenia oraz z Wielkanocą,
- charakteryzuje poszczególne dziedziny sztuki,
- opisuje wybrane środki wyrazu plastycznego i przyporządkowuje je do określonej grupy elementów tworzących dzieło,
- wymienia cechy poszczególnych rodzajów kompozycji,
- określa sposób przedstawiania przestrzeni oraz rodzaje faktury zastosowane w dziele zaprezentowanym na oglądanej reprodukcji,
- rozpoznaje, jakimi narzędziami posłużył się twórca dzieła poznawanego w postaci reprodukcji,
- wyjaśnia, jak stosować sztalugi, matrycę i dłuto,
- tłumaczy znaczenie poznanych terminów plastycznych, uzupełniając swoje definicje przykładami dzieł sztuki,
- omawia wpływ barw ciepłych i zimnych na samopoczucie człowieka,
- rozróżnia rodzaje malarstwa ze względu na przedstawianą tematykę (portret, pejzaż, martwa natura, malarstwo historyczne, rodzajowe itd.),
- charakteryzuje prace graficzne, zwracając szczególną uwagę na materiał użyty do wykonania matrycy,
- wskazuje różnice pomiędzy rzeźbą tradycyjną a kompozycją przestrzenną,
- porównuje wzornictwo przemysłowe z rzemiosłem artystycznym,
- wymienia podobieństwa między techniką malarską a techniką fotograficzną,
- nazywa środki wyrazu artystycznego wykorzystywane w filmie (perspektywa, światło, kolor) oraz określa ich wpływ na atmosferę dzieła,
- wymienia cechy charakterystyczne sztuki nowych mediów,
- stosuje elementy wiedzy teoretycznej w ćwiczeniach praktycznych,
- używa waloru w działaniach plastycznych odpowiednio do tematu i charakteru pracy,
- wyjaśnia, w jaki sposób ukazać światłocien na rysunku,

- dobiera narzędzia i podłoża w zależności od charakteru i tematu wykonywanej pracy plastycznej,
- posługuje się właściwie przyborami i narzędziami plastycznymi,
- porównuje środki wyrazu plastycznego zastosowane w dwóch wybranych dziełach malarskich zaprezentowanych na reprodukcjach,
- wykorzystuje dany rodzaj kompozycji oraz wybraną technikę plastyczną podczas tworzenia ilustracji,
- omawia wybrany obraz pod kątem zastosowanego rodzaju kompozycji,
- tłumaczy, na czym polega perspektywa przedstawiona na obrazie,
- dobiera rodzaj perspektywy do tematu wykonywanej pracy, wykorzystując w praktyce wiedzę teoretyczną,
- realizuje proste projekty w dziedzinie sztuki użytkowej,
- wykonuje prace plastyczne poprawne pod względem technicznym i estetycznym,
- określa rolę środków wyrazu, które zastosował w pracy plastycznej,
- prowadzi systematycznie zeszyt przedmiotowy,
- zachowuje koncentrację podczas lekcji,
- uczestniczy aktywnie w dyskusjach na temat prezentowanych obiektów,
- organizuje poprawnie swoje miejsce pracy oraz przynosi na lekcję odpowiednie materiały i narzędzia,
- efektywnie wykorzystuje czas przeznaczony na działalność twórczą,
- utrzymuje w porządku swój warsztat pracy,
- przestrzega zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami.

Wymagania dopełniające

Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę bardzo dobrą

Uczeń:

- dyskutuje na temat roli sztuki w życiu człowieka,
- wymienia nazwiska najwybitniejszych artystów polskich i zagranicznych (malarzy, rzeźbiarzy, architektów),
- zdobywa z różnych źródeł (internet, lokalna prasa, dostępne książki) informacje na temat artystów tworzących w regionie,
- wymienia placówki kultury znajdujące się w rodzinnej miejscowości lub najbliższej okolicy oraz wyjaśnia, czym się one zajmują,
- omawia rolę muzeów w procesie edukacji społeczeństwa,
- wykazuje się rozległą wiedzą na temat polskich zabytków,
- rozpoznaje wybrane dzieła architektury i sztuk plastycznych należące do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury,
- określa funkcje wybranych dzieł oraz wskazuje cechy wyróżniające je spośród innych tekstów kultury z danej epoki,

- posługuje się w swoich wypowiedziach podstawowymi terminami z poszczególnych dziedzin sztuki,
- bierze aktywny udział w dyskusji dotyczącej podobieństw i różnic między poszczególnymi dziedzinami sztuki,
- porównuje wybrane dzieła plastyczne pod kątem użytych w nich środków wyrazu plastycznego,
- omawia wybrane przykłady wytworów sztuki ludowej pod względem ich formy i użytego materiału,
- opisuje (w oparciu o przekazy ludowe) tradycje podtrzymywane w swoim regionie,
- wylicza różnice między malarstwem realistycznym a malarstwem abstrakcyjnym,
- określa cechy rzeźb należących do różnych rodzajów na podstawie wybranych przykładów,
- opowiada o wybranej zabytkowej budowli i charakteryzuje jej funkcje,
- analizuje wybrane wytwory wzornictwa przemysłowego i rzemiosła artystycznego pod kątem ich funkcjonalności i estetyki,
- omawia elementy dzieła plastycznego (kompozycja, światłocień, perspektywa, barwa) widoczne na wybranych fotografiach,
- określa gatunek filmu na podstawie zaprezentowanego fragmentu,
- świadomie korzysta z narzędzi sztuki nowych mediów (programy graficzne itp.) w swojej działalności twórczej,
- przestrzega praw autorskich,
- potrafi właściwie wykorzystać zdobytą wiedzę teoretyczną we własnej twórczości,
- operuje sprawnie wybraną techniką plastyczną,
- wykonuje oryginalne i pomysłowe prace zgodne z podanym tematem,
- wybiera technikę odpowiednią dla najlepszego wyrażenia tematu i analizuje ją pod kątem uzyskanych efektów plastycznych,
- tworzy prace, ujawniając bogatą wyobraźnię i zręcznie wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne środki plastyczne oraz fakturę podłoża,
- realizuje proste projekty w zakresie form użytkowych, stosując m.in. narzędzia i wytwory multimedialne,
- posługuje się biegle poszczególnymi środkami wyrazu plastycznego,
- stosuje plamy walorowe w celu ukazania w rysunku światłocienia na przedmiotach,
- dokonuje ekspresji uczuć i nastrojów w pracy plastycznej za pomocą odpowiednio dobranych środków plastycznych,
- wykorzystuje umiejętnie różne rodzaje perspektywy w celu ukazania przestrzeni na płaszczyźnie,
- analizuje własną pracę pod kątem zastosowanych środków wyrazu plastycznego,
- bierze udział w konkursach plastycznych przeprowadzanych na terenie szkoły lub poza nią,

- prowadzi zeszyt przedmiotowy systematycznie i estetycznie,
- jest aktywny podczas lekcji, z zaangażowaniem dyskutuje o prezentowanych obiektach,
- organizuje swoje miejsce pracy, przynosi na lekcję odpowiednie materiały i narzędzia,
- efektywnie wykorzystuje czas przeznaczony na działalność twórczą,
- utrzymuje w porządku swój warsztat pracy zarówno podczas działań plastycznych, jak i po ich zakończeniu,
- przestrzega zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami.

Wymagania wykraczające

Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę celującą

Uczeń:

- wykazuje szczególne zainteresowanie sztukami plastycznymi,
- uzasadnia swoje upodobania estetyczne,
- ciekawie opowiada o zabytkach swojego regionu,
- gromadzi dodatkowe wiadomości związane z plastyką,
- kolekcjonuje reprodukcje dzieł plastycznych i książki o sztuce,
- wykazuje znajomość literatury przedmiotu wykraczającą poza materiał omawiany na lekcjach,
- orientuje się w wydarzeniach plastycznych odbywających się w kraju i na świecie (wystawy, konkursy, biennale),
- uczęszcza do galerii, muzeów itp.,
- wymienia nazwiska wybitnych artystów działających w jego miejscowości lub regionie,
- ocenia znaczenie twórczości wybranego artysty i jego zasługi dla środowiska lokalnego, regionu, kraju, świata,
- posiada wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza treści wymienione w programie nauczania,
- bierze czynny udział w zajęciach plastycznych,
- analizuje prezentowane obiekty pod kątem ich treści, formy i emocjonalnego oddziaływania,
- wykonuje prace dodatkowe będące uzupełnieniem treści poznanych na lekcji (opracowuje referaty traktujące o zagadnieniach poruszanych w literaturze przedmiotu, wykonuje pomoce dydaktyczne itp.),
- wykorzystuje zdobytą wiedzę teoretyczną w pozalekcyjnych działaniach plastycznych (np. należy do szkolnego koła zainteresowań),
- aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym szkoły (gazetki szkolne, dekoracje okolicznościowe) i regionu,
- zdobywa nagrody na konkursach plastycznych,

- wzorowo prowadzi zeszyt przedmiotowy (nowatorska forma, wzbogacona materiałem ilustracyjnym i teoretycznym),
- przygotowuje się systematycznie do zajęć,
- utrzymuje wzorowy porządek na swoim stanowisku pracy, zarówno podczas działań plastycznych, jak i po ich zakończeniu,
- przestrzega zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami.

Historia

Ocena dopuszczająca

- wskazuje położenie poznanych cywilizacji na mapie (Mezopotamia, Egipt, Izrael, Azja);
- potrafi podać co najmniej jedną informację na ich temat
- potrafi wskazać Grecję na mapie;
- wymienia, co najmniej trzy osiągnięcia Greków w różnych dziedzinach życia
- potrafi wskazać na mapie Rzym;
- wymienia różne formy sprawowania władzy;
- wie, kim byli Jezus Chrystus, Gajusz Juliusz Cezar, Oktawian August,
- wie, kiedy upadło Cesarstwo Rzymskie na Zachodzie
- potrafi wymienić państwa powstałe w okresie wczesnego średniowiecza oraz wskazać je na mapie;
- wie, które z tych państw najszybciej przyjęły chrześcijaństwo;
- wie, kim był Karol Wielki
- opisuje życie chłopą, rycerza, mieszczanina, duchownego w średniowieczu
- wskazuje na mapie państwo pierwszych Piastów;
- wymienia władców z dynastii Piastów;
- wie, co się wydarzyło w 966 r., 1000 r., 1025 r., 1138 r.
- wie, kiedy Polska została zjednoczona;
- wie, kim byli: Władysław Łokietek, Jadwiga, Władysław Jagiełło, Kazimierz Jagiellończyk

Ocena dostateczna

- wymienia zajęcia mieszkańców poznanych państw;
- wskazuje przykłady politeizmu i monoteizmu
- zna zajęcia Greków;

- wymienia rodzaje nauk, które rozwinęły się w Grecji
- umiejscawia w czasie powstanie i upadek Rzymu;
- opisuje różne formy ustrojowe;
- wymienia osiągnięcia Rzymian w różnych dziedzinach
- opisuje życie Słowian;
- wie, kim byli Otton I, Justynian Wielki, Mahomet, oraz zna ich dokonania;
- zna zasady islamu
- wymienia style architektoniczne średniowiecza i potrafi je rozpoznać
- omawia działania pierwszych władców z dynastii Piastów
- wskazuje Polskę na mapie;
- wskazuje na mapie państwa, z którymi Polska weszła w unie personalne

Ocena dobra

- omawia wpływ warunków geograficznych na życie codzienne ludzi
- wie, jaki był wpływ warunków geograficznych na zajęcia Greków;
- rozumie znaczenie pisma dla funkcjonowania polis i rozwoju nauki
- opisuje życie pierwszych chrześcijan;
- opisuje rzymską edukację
- rozumie znaczenie pisma dla rozwoju chrześcijaństwa;
- rozumie pojęcie schizma wschodnia;
- rozumie znaczenie powstania islamu i zmian, które wiązały się z wprowadzeniem tej

religii

- dostrzega wpływ systemu lennego na funkcjonowanie wsi
- wskazuje grupy społeczne zamieszkujące ziemie polskie, omawia ich zajęcia
- rozumie znaczenie zawierania unii i zjednoczenia Polski

Ocena bardzo dobra

- wskazuje osiągnięcia omówionych cywilizacji, potrafi je przyporządkować do danego obszaru, dostrzega ich wpływ na zachodzące zmiany
- rozumie wpływ warunków geograficznych na powstawanie polis;
- wskazuje czynniki integrujące greckie polis
- porównuje różne formy ustrojowe;
- przedstawia przyczyny i skutki podbojów rzymskich
- rozumie przyczyny i skutki przyjmowania chrześcijaństwa
- wskazuje zmiany zachodzące na wsi, rozumie ich znaczenie
- rozumie i wymienia przyczyny oraz skutki przyjęcia chrztu, zjazdu w Gnieźnie, pierwszej koronacji

- wskazuje przyczyny i skutki: zjednoczenia ziem polskich, unii personalnych, wojny trzynastoletniej, nadawania przywilejów

Ocena celująca

- analizuje wpływ osiągnięć na zachodzące zmiany;
- potrafi dostrzec różnice między cywilizacjami w różnych dziedzinach życia
- dostrzega, czym różni się demokracja ateńska od demokracji współczesnej
- dostrzega wpływy greckie na kulturę rzymską
- dostrzega, że czas średniowiecza to czas budowania Europy;
- rozumie wpływ chrześcijaństwa na budowę Europy
- rozumie rolę chrześcijaństwa w kształtowaniu się średniowiecznej Europy
- rozumie, jaki wpływ miało przyjęcie chrześcijaństwa na zmiany w różnych dziedzinach życia w Polsce
- rozumie zmiany zachodzące w państwie polskim pod wpływem zawieranych unii, zjednoczenia, nadawania przywilejów

Technika

Celujący – otrzymuje uczeń, który:

- biegle stosuje pismo techniczne,
- swobodnie wykorzystuje swoje wiadomości i umiejętności przy wymiarowaniu wybranych rysunków,
- zna zagadnienia związane z ekologią, znaczenie ochrony środowiska, gospodarowania surowcami wtórnymi,
- zna właściwości i zastosowanie różnych materiałów włókienniczych,
- zna rodzaje tworzyw sztucznych, ich zastosowanie, właściwości,
- zna rodzaje metali, ich zastosowanie, właściwości,
- rozróżnia rodzaje drewna i podaje ich właściwości i zastosowanie,
- określa właściwości i zastosowanie różnych wytworów papierniczych,
- planuje i wykonuje prace praktyczne, wykazując się dużą inwencją twórczą,
- analizuje swoje środowisko, mieszkanie, dom, ze względu na sposób wykonania, zastosowane materiały i funkcjonalność,
- posługuje się narzędziami z zachowaniem zasad bezpieczeństwa,
- wykonuje szkic techniczny przedmiotu z zachowaniem odpowiedniej kolejności działań,
- dba o estetykę i poprawność wykonywanego rysunku,

- bierze udział w konkursach przedmiotowych np. z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
- uzyskuje bardzo dobre oceny ze sprawdzianów,
- prowadzi starannie zeszyt przedmiotowy,
- jest zawsze przygotowany do zajęć.
- przedstawia zastosowanie poszczególnych linii i prawidłowo posługuje się nimi na rysunku.

Bardzo dobry - otrzymuje uczeń, który:

- stosuje pismo techniczne,
- opanował w stopniu bardzo dobrym zasady wymiarowania,
- zna zagadnienia związane z ekologią, znaczenie ochrony środowiska, gospodarowania surowcami wtórnymi,
- zna rodzaje tworzyw sztucznych, ich zastosowanie, właściwości,
- planuje i wykonuje prace praktyczne estetycznie,
- analizuje swoje środowisko, mieszkanie, dom, ze względu na sposób wykonania, zastosowane materiały i funkcjonalność,
- zna rodzaje tworzyw sztucznych, ich zastosowanie, właściwości,
- zna właściwości i zastosowanie materiałów włókienniczych,
- rozróżnia rodzaje metali, drewna, papieru ich zastosowanie, właściwości
- dba o estetykę i poprawność wykonywanego rysunku,
- uzyskuje co najmniej dobre oceny ze sprawdzianów,
- jest zawsze przygotowany do zajęć,
- prowadzi starannie zeszyt przedmiotowy,
- przedstawia zastosowanie poszczególnych linii i prawidłowo posługuje się nimi na rysunku,
- posługuje się narzędziami z zachowaniem zasad bezpieczeństwa.

Dobry - otrzymuje uczeń, który:

- stosuje pismo techniczne,
- opanował w stopniu dobrym zasady wymiarowania,
- zna zagadnienia związane z ekologią, znaczenie ochrony środowiska, gospodarowania surowcami wtórnymi,
- zna rodzaje tworzyw sztucznych, materiałów włókienniczych ich zastosowanie, właściwości,
- rozróżnia rodzaje metali, drewna, papieru ich zastosowanie, właściwości,
- planuje i wykonuje prace praktyczne,
- analizuje swoje środowisko, mieszkanie, dom, ze względu na sposób wykonania, zastosowane materiały i funkcjonalność,
- ze sprawdzianów otrzymuje oceny co najmniej dostateczne,

- stara się poprawnie wykonywać prace praktyczne,
- dba o porządek na stanowisku pracy i przestrzega zasad bezpieczeństwa,
- posiada zeszyt przedmiotowy, który regularnie prowadzi.

Dostateczny – otrzymuje uczeń, który

- stara się stosować pismo techniczne,
- z błędami wykonuje wymiarowanie,
- zna wybrane zagadnienia związane z ekologią, znaczenie ochrony środowiska, gospodarowania surowcami wtórnymi,
- zna większość rodzajów tworzyw sztucznych, ich zastosowanie,
- zna większość rodzajów metali, papieru, drewna, materiałów włókienniczych
- planuje i wykonuje prace praktyczne niestarannie,
- analizuje swoje środowisko, mieszkanie, dom, ze względu na sposób wykonania, zastosowane materiały i funkcjonalność,
- zna elementy rysunku technicznego,
- na stanowisku pracy nie zachowuje porządku,
- posiada nie uzupełniony zeszyt przedmiotowy,
- otrzymuje oceny dostateczne ze sprawdzianów.

Dopuszczający - otrzymuje uczeń, który

- stara się stosować pismo techniczne,
- nie opanował większości zasady wymiarowania,
- słabo zna zagadnienia związane z ekologią, znaczenie ochrony środowiska, gospodarowania surowcami wtórnymi,
- nie rozróżnia rodzajów metali, papieru, drewna, materiałów włókienniczych,
- planuje i wykonuje prace praktyczne (nie wszystkie),
- słabo zna zasady sporządzania dokumentacji technicznej,
- słabo zna elementy rysunku technicznego,
- ze sprawdzianów uzyskuje oceny poniżej dostatecznych,
- pracuje niesystematycznie,
- zeszyt przedmiotowy ma duże braki,
- często jest nieprzygotowany do lekcji.

Niedostateczny- otrzymuje uczeń, który

- nie zdobył wiadomości i umiejętności niezbędnych do dalszego kształcenia,
- trakcie pracy na lekcji nie wykazuje zaangażowania,
- ma lekceważący stosunek do przedmiotu,
- jest często nieprzygotowany do zajęć,

- często nie przestrzega zasad bezpieczeństwa,
- nie posiada zeszytu przedmiotowego lub ma go z bardzo dużymi brakami.

Klasa VI

JĘZYK POLSKI

CZYTANIE

celujący/ bardzo dobry

Uczeń czyta dla przyjemności różne teksty, także spoza kanonu lektur; opiniuje je samodzielnie; określa świat przedstawiony, narratora; cytuje odpowiednie fragmenty potrzebne do argumentacji; w głośnym czytaniu właściwa intonacja, siła, barwa i tempo,

dobry

Wykazuje się znajomością tekstów i lektur, wskazuje fragmenty ważne dla poruszanych problemów; dobre tempo czytania, uchybienia dykcji,

dostateczny

Z trudem czyta lektury, słabo orientuje się w świecie przedstawionym; zna pobieżnie tekst ; wolne tempo czytania, właściwe przestankowanie,

dopuszczający

Niechętnie czyta zadane teksty, słabe rozumienie (lektury poznaje poprzez film, streszczenie); sylabizuje, płynnie czyta zadane teksty,

niedostateczny

Nie czyta zadanych tekstów, ogranicza się do tekstów lekcyjnych, z trudem je rozumie; robi długie przerwy w czytaniu, gubi logiczny tok,

sposób oceniania

Słuchanie, pytania sprawdzające zrozumienie tekstu.

PISANIE

celujący/ bardzo dobry

Odróżnia specyfikę tekstu pisanego od tekstu mówionego, dba o kompozycję, przestrzega form odpowiednio do treści; samodzielnie potrafi wprowadzić odpowiednie cytaty z różnych źródeł dla uzasadnienia własnych sądów; bogactwo słownictwa; pisze poprawnie pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym; pisze starannie, estetycznie, właściwie stosuje akapity

Dobry

Rozumie sens tematu, posługuje się właściwą formą wypracowania, dozwolone są uchybienia w zgodności z tematem; popełnia błędy ortograficzne (2 podstawowe lub 4 drugorzędne), pismo wyraźne,

Dopuszczający

Słabe rozwinięcie tematu, błędy w kompozycji pracy, posługuje się prostymi formami, brak akapitów; pismo niezbyt staranne, skreślenia; błędy ortograficzne (do 4 podstawowych lub 8 drugorzędnych)

Niedostateczny

Brak świadomości formy, treści i kompozycji wypowiedzi; liczne błędy językowe, brak spójności wypowiedzi ; błędy ortograficzne, niekształtne, nieczytelne pismo,

sposób oceniania

Sprawdzanie prac pisemnych, notatek.

MÓWIENIE

celujący/ bardzo dobry

Logiczny tok myślenia w wypowiedziach, podejmuje polemikę, chętnie prezentuje efekty swojej pracy; korzysta z różnych źródeł; właściwie interpretuje teksty; posługuje się poprawną polszczyzną,

Dobry

Przekazuje relacje z komentarzem, nawiązuje kulturalny kontakt z innymi,

Dostateczny

Uczestniczy w rozmowie na łatwe tematy; buduje wypowiedź kilkuzdaniową, pojawia się język potoczny,

Dopuszczający

Wypowiada się niechętnie, na tematy dotyczące otoczenia; ubogie słownictwo; buduje krótkie zdania ,

Niedostateczny

Nie odpowiada na pytania, z trudem buduje zdanie,

sposób oceniania

Słuchanie, poprawianie błędów językowych.

ODBIÓR TEKSTÓW – SŁUCHANIE, ROZUMOWANIE

celujący/ bardzo dobry

Koncentruje uwagę na cudzej wypowiedzi, rozpoznaje intencję mówiącego z intonacji głosu, samodzielnie określa tematykę słyszanego tekstu, podaje szczegóły treści,

Dobry

Uważnie słucha poleceń, informacji, orientuje się w treści,

dostateczny

Słucha nie zawsze uważnie, wymaga dodatkowych wyjaśnień,

Dopuszczający

Nie słucha z uwagą, wymaga szczegółowych objaśnień i informacji,

Niedostateczny

Nie wykazuje zainteresowania tym, co się mówi na lekcji, nie rozumie poleceń,

sposób oceniania

Obserwacja, pytania kontrolujące skupienie uwagi.

WYRAZY – ODMIANA I BUDOWA

celujący/ bardzo dobry

Swobodnie korzysta z wiedzy przy poszerzaniu wiadomości o częściach mowy, bez trudu rozpoznaje części mowy i ich formy; wykorzystuje właściwie słowniki,

Dobry

Nazywa i odróżnia części mowy, określa regularne formy, stosuje je poprawnie,

Dostateczny

Zna nazwy części mowy, myli się w ich wskazywaniu i określaniu form,

Dopuszczający

Nazywa najprostsze przykłady części mowy, ma problemy z ich odmianą,

Niedostateczny

Nie potrafi określić poznanych części mowy,

sposób oceniania

Ćwiczenia, sprawdziany.

SKŁADNIA

celujący/ bardzo dobry

Samodzielnie odróżnia i nazywa rodzaje wypowiedzi; potrafi określić budowę zdania pojedynczego i złożonego; właściwie stosuje znaki interpunkcyjne,

Dobry

Niepewnie rozpoznaje trudniejsze przykłady zdań; błędy interpunkcyjne

Dostateczny

Zna nazwy wypowiedzi, lecz popełnia błędy w ich określaniu i odróżnianiu,

Dopuszczający

Nie rozpoznaje rodzajów zdań, choć wymienia ich nazwy,

Niedostateczny

Nie potrafi wymienić poznanych typów zdań,

sposób oceniania

Ćwiczenia na lekcji, zadania domowe, sprawdziany.

WYGLĄSZANIE TEKSTÓW Z PAMIĘCI

celujący/ bardzo dobry

Bezbłędne wygłaszanie pamięci wiersza lub fragmentu prozy, uwydatnianie sensu wygłaszanego tekstu, poprawne artykułowanie głosek, odpowiednie tempo i rytm, trafny akcent logiczny, udział w konkursach recytatorskich

Dobry

Dobre opanowanie tekstu, możliwe drobne pomyłki, poprawna dykcja

Dostateczny

Pomyłki w tekście i braki, na ogół poprawna artykulacja, intonacja i tempo

Dopuszczający

Poważniejsze braki w opanowaniu pamięciowym tekstu, niewyraźne wygłaszanie, bez akcentów logicznych

Niedostateczny

Brak opanowania tekstu, niedbała artykulacja oraz dykcja

sposób oceniania

Recytacja wiersza lub fragmentu prozy 1 – 2 w roku

W ocenianiu uczniów z dysfunkcjami uwzględnione zostają zalecenia poradni, czyli:

- wydłużenie czasu wykonywania ćwiczeń praktycznych,
- możliwość rozbicia ćwiczeń złożonych na prostsze i ocenienie ich wykonania etapami,
- konieczność odczytania poleceń otrzymywanych przez innych uczniów w formie pisemnej,
- ❖ branie pod uwagę poprawności merytorycznej wykonanego ćwiczenia, a nie jego walorów estetycznych (np. podczas pracy z edytorem grafiki),
- ❖ możliwość (za zgodą ucznia) zamiany pracy pisemnej na odpowiedź ustną (praca klasowa lub sprawdzian),
- ❖ podczas odpowiedzi ustnych zadawanie większej ilości prostych pytań zamiast jednego złożonego,
- ❖ obniżenie wymagań dotyczących estetyki zeszytu przedmiotowego,
- ❖ w przypadku uczniów dyslektycznych i dysortograficznych ocenia się treść wybranych prac domowych i samodzielnych prac pisemnych na lekcji podczas prac klasowych z literatury i wystawia ocenę cząstkową i opisową; ponadto uczniowie ci zgodnie z zaleceniami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej powinni prace pisemne oddawać napisane na komputerze,
- ❖ uczniowie dysortograficzni nie są zwolnieni z obowiązku nauki ortografii i pisania dyktand, dyktando nauczyciel może ocenić opisowo lub wpisując ilość popełnionych błędów, tak aby porównać, czy uczeń robi postępy w tym zakresie; uczeń dysortograficzny powinien nauczyć się zakresu wyrazów ćwiczonych na lekcji języka polskiego obejmujący dany dział ortografii; uczeń może uzupełniać dyktando z lukami, nie musi pisać tekstu dyktanda w całości ze słuchu,
- ❖ uczniowie słabo widzący podlega w większości tym samym kryteriom i formom oceniania, co pozostali uczniowie, poza następującymi wyjątkami :
 - 1.Wydłuża się czas pracy podczas pisania wypracowań, sprawdzianów, kartkówek.
 - 2.Na równych prawach ocenia się brudnopis i czystopis pracy pisemnej powstałej w klasie.
 - 3.Przy ocenianiu prac pisemnych tworzonych na lekcji nie bierze się pod uwagę błędów graficznych, takich jak :
 - dodawanie, opuszczanie, przestawianie liter, sylab lub całych wyrazów, mylenie liter:
 - a)o podobnym kształcie (a-o, l-l, n-m, u-w, ę-e, a-a, i-j),
 - b)dużych i małych,
 - c) używanych (h-H, f-F,),
 - d)odpowiedników głosek zbliżonych fonetycznie (b-p, d-t, w-f, g-k, dz-c, sz-z, i-y, ę-em, ą-om, ś-ż, ć-dź),
 - e)różniących się w położeniu w stosunku do osi pionowej (p-b, b-d) lub poziomej (m-w, n-u, b-p, d-g, p-g),
 - pominięcie drobnych znaków graficznych, w tym:

a)oznaczenie miękkości nad literami,

b)kropek (dź, ź, i, j),

c)ogonków przy literach ą lub ę i kreski przy literach ó, t, ł,

-błędy dotyczące podziału wyrazu lub całego zdania.

- ❖ nie są oceniane błędy ortograficzne i interpunkcyjne, w przypadku gdy praca jest poprawna pod względem merytorycznym. Dotyczy to prac pisanych w klasie. Prace powstające w domu powinny być każdorazowo sprawdzone z użyciem słownika ortograficznego i oddawane do oceny bezbłędne,
- ❖ uczeń zobowiązany jest do systematycznej poprawy popełnianych przez siebie błędów zgodnie ze wskazówkami nauczyciela (ustnymi lub pisemnymi),
- ❖ uczeń może zapisywać treści drukowanymi literami (w klasie), w domu natomiast przy użyciu komputera,
- ❖ może także zapoznawać się z wersją audio lektury (tzw. książka mówiona),
- ❖ na lekcji nie jest sprawdzana technika głośnego czytania tekstów nowych,
- ❖ dyktanda można organizować indywidualnie np. w ramach zajęć dydaktyczno-wyrównawczych z j. polskiego.

2. Kryteria oceniania sprawdzianów ortograficznych (dyktand), testów oraz dłuższych form wypowiedzi pisemnej.

KRYTERIA OCENIANIA DYKTAND

a) Nauczanie ortografii jest ściśle związane z poszczególnymi działami nauki.

Proponuję następujące wymagania w zakresie umiejętności pisania dyktand:

Klasa 4, 5,6

celujący	0 błędów
bardzo dobry	1 błąd I stopnia
bardzo dobry -	2 błędy I stopnia
dobry +	3 błędy I stopnia
dobry	4 błędy I stopnia
dostateczny +	5 błędów I stopnia
dostateczny	6 błędów I stopnia
dopuszczający +	7 błędów I stopnia
dopuszczający	8 błędów I stopnia
niedostateczny	9 błędów I stopnia

Błędy podstawowe – ó, u, rz, ż, h, ch, pisownia wielkich liter / w sytuacjach nie nastroczających wątpliwości/, pisownia „nie” z czasownikami. (-1 p)

Błędy drugorzędne – pisownia „nie” z pozostałymi częściami mowy / z wyjątkiem imiesłowów /, pisownia przedrostków, wyrażen przyimkowych, pisownia wyrazów z a, e, em, en, om, pisownia wyrazów z -i, -j, opuszczanie liter. (-0,5 p)

Błędy trzeciorzędne – pisownia „nie” z imiesłowami, błędy interpunkcyjne. (-0,25 p)

b) Kryteria oceniania są jednakowe dla uczniów klas 4-6, natomiast stopień trudności dyktand jest dopasowany do ich poziomu.

c) Ocena pracy ucznia i jego postępów w nauce musi być ciągła, systematyczna oraz zróżnicowana.

Proponuję:

prace klasowe, testy (prace literackie),
prace klasowa z nauki o języku,
sprawdziany (w zależności od potrzeb),
 - ortograficzne (dyktanda)
 - gramatyczne,
 - literackie (np. czytanie lektur ze zrozumieniem)
wypowiedzi ustne,
recytacje,
czytanie,
prace domowe,
zeszyt ćwiczeń,
prace dodatkowe.

KRYTERIA OCENY SPRAWDZIANÓW I TESTÓW:

celujący	98%>100 %
bardzo dobry	85 %> 97 %
dobry	68%>84%
dostateczny	51%>67%
dopuszczający	34%>50%
niedostateczny	0%>33%

KRYTERIA OCENY DŁUŻSZEJ FORMY WYPOWIEDZI PISEMNEJ:

1. Układ treści uporządkowany.
2. Samodzielność i wyczerpujące ujęcie tematu.
3. Zachowanie wskazanej w temacie formy wypowiedzi.
4. Brak zbędnych powtórzeń.
5. Kompozycja pracy.
6. Poprawność językowa, ortograficzna, interpunkcyjna.
7. Estetyka pracy, zapis czytelny, akapity.

KRYTERIA OCENY INNYCH FORM WYPOWIEDZI I PREZENTACJI

RECYTACJA

KRYTERIA OCENY RECYTACJI

NIE NAJLEPIEJ OCENA DOPUSZCZAJĄCA

uczeń potrafi bezbłędnie, ale mechanicznie wygłosić z pamięci utwór, nie opuszcza, nie przekręca wyrazów

MOGŁO BYĆ LEPIEJ OCENA DOSTATECZNA

uwzględnia w recytacji: kropkę, wykrzyknik, pytajnik, popełnia błędy w odtwarzaniu tekstu poetyckiego, zapomina i przekręca wyrazy (maksymalnie 4 wyrazy)

ŁADNIE OCENA Dобра

sporadycznie popełnia błędy w odtwarzaniu treści, przekręca dłuższe wyrazy (maksymalnie 2), uwzględnia akcent, zdarzają się zaburzenia intonacji, przestrzega znaków interpunkcyjnych, swoją recytacją oddaje ogólną myśl utworu

BARDZO DOBRZE OCENA BARDZO DOBRY

potrafi oddać nastrój utworu, przeżycia osoby mówiącej, ogólną ideę wiersza, świadomie wpływa na uczucia słuchaczy, zwraca uwagę na poprawną artykulację, ekspresję językową

REWELACYJNIE OCENA CELUJĄCA

wzorowo recytujesz, prezentując wysoki poziom artystyczny, powinien brać udział i osiągać sukcesy w konkursach recytatorki, szkole i poza nią

Arkusz obserwacyjny *Praca w zespole*

Imię i nazwisko:

Grupa:

Kryteria oceny

Uczeń chętnie podejmuje współpracę z innymi. 2 pkt.

Uczeń czuje się odpowiedzialny za rezultat pracy zespołu. 2 pkt.

Uczeń jest zaangażowany w pracę zespołu do końca realizacji ćwiczenia. 1 pkt.

Uczeń odpowiedzialnie wykonuje powierzone zadania. 2 pkt.

Uczeń życzliwie zachęca innych do pracy. 1 pkt.

Uczeń ma ciekawe pomysły. 2 pkt.

Uczeń liczy się ze zdaniem innych. 1 pkt.

Uczeń grzecznie odnosi się do innych. 2 pkt.

Uczeń umie słuchać innych. 1 pkt.

Uczeń pomaga innym w pracy. 1 pkt.

Uczeń przeszkadza innym w pracy. – 2 pkt.

Uczeń nie chce pomóc innym w pracy. – 2 pkt.

Uczeń nie wykonuje rzetelnie powierzonych zadań. – 1 pkt.

Uczeń w sposób agresywny narzuca innym swoje przekonania i poglądy. – 1 pkt.

Uczeń lekceważy i wyśmiewa innych. – 2 pkt.

Uczeń nie przyjmuje krytyki. – 1 pkt.

PLAKAT

Tabela kryteriów oceny plakatu

Kryteria oceny

Celujący

Przekaz

- jasny
- zrozumiały
- jednoznaczny
- właściwie dobrana symbolika

Pomysł

- oryginalny
- niepowtarzalny
- dowcipny

wykonanie

- plakat o przemyślanej kompozycji, robiącej wrażenie na odbiorcy

- praca ciekawa pod względem użytej techniki
- plakat wykonany dużym nakładem pracy

Bardzo dobry

Przekaz

jasny

Pomysł

- ciekawy
- intrygujący

wykonanie

- plakat o ciekawej kompozycji
- starannie wykonane rysunki i litery

Dobry

Przekaz

- budzący wątpliwości,

Pomysł

- tradycyjny
- stereotypowy
- schematyczny

wykonanie

- staranna kompozycja pracy
- plakat poprawnie wykonany

dostateczny

Przekaz

trudny do odczytania

Pomysł

- nieciekawym
- mało pomysłowy

wykonanie

plakat niezbyt starannie wykonany

dopuszczający

Przekaz

- nieczytelny

- niejasny lub o wulgarnej treści
- rażący uczucia odbiorców

Pomysł

wyraźny brak koncepcji

- pomysł zaczerpnięty np. z mediów
- brak własnej interpretacji pomysłu

Wykonanie

praca nierobiąca dobrego wrażenia na odbiorcy

dopuszczający

- praca niewykończona
- plakat nieestetyczny
- niestaranne wykonanie

niedostateczny

- niezrozumiały dla odbiorców
- brak pomysłu
- plakat wyjątkowo niedbale wykonany

DYSKUSJA

Tabela kryteriów oceny udziału w dyskusji klasowej

Kryteria oceny

Uczeń:

celujący

- aktywnie uczestniczy w dyskusji
- wypowiada się na temat
- jego wiedza wykracza poza obowiązujący zakres treści
- używa rzeczowych argumentów
- nie przerywa innym
- nie obraża nikogo
- nie monopolizuje dyskusji, lecz zachęca do niej innych
- formułuje zdania poprawne pod względem stylistycznym
- używa ze zrozumieniem pojęć i terminów

bardzo dobry

- często zabiera głos
- nie przerywa innym
- mówi na temat
- wykazuje dużą znajomość problematyki

- wypowiada się rzeczowo i jasno
- nie obraża innych
- podaje słuszne argumenty
- formułuje zdania poprawne pod względem stylistycznym
- używa ze zrozumieniem pojęć i terminów

dobry

- dość często zabiera głos
- raczej nie przerywa innym
- czasami używa mniej przekonujących argumentów
- nie obraża innych

dostateczny

- przerywa innym
- nie ma przekonujących argumentów
- jego wypowiedzi świadczą o niepełnej znajomości problematyki
- czasem mówi nie na temat
- niekiedy popełnia błędy językowe

dopuszczający

- rzadko zabiera głos
- nie zawsze jasno formułuje argumenty
- mówi nie na temat
- jego wypowiedzi świadczą o nieznajomości problematyki
- nie potrafi budować poprawnych stylistycznie zdań

niedostateczny

- nie bierze udziału w dyskusji
- przeszkadza
- nie potrafi odpowiedzieć na zadane pytania

GŁOŚNE CZYTANIE

Tabela kryteriów oceny głośnego czytania

Kryteria oceny

Uczeń:

celujący

- czyta bardzo płynnie, pewnym głosem, wyraźnie, dbając o poprawną i staranną artykulację głosek, wystarczająco głośno i w tempie pozwalającym słuchaczom na zrozumienie treści czytanego tekstu
- nie myli się
- dba o intonację, czyli zmienia głos w zależności od form i charakteru czytanych zdań
- potrafi barwą głosu oddać emocje opisane w tekście

- sugestywnie akcentuje ważne wyrazy, zwracając uwagę słuchacza na istotne treści
- stosuje pauzy logiczne pozwalające na lepsze zrozumienie czytanego tekstu

bardzo dobry

- czyta płynnie, pewnym głosem, wyraźnie, dbając o poprawną i staranną artykulację głosek, wystarczająco głośno i w tempie pozwalającym słuchaczom na zrozumienie treści czytanego tekstu
- nie myli się
- dba o intonację, czyli zmienia głos w zależności od form i charakteru czytanych zdań
- potrafi barwą głosu oddać emocje opisane w tekście
- sugestywnie akcentuje ważne wyrazy, zwracając uwagę słuchacza na istotne treści
- stosuje pauzy logiczne pozwalające na lepsze zrozumienie czytanego tekstu

dobry

- czyta dosyć płynnie, ale w nierównym tempie (zbyt szybko lub zbyt wolno), czasami skupiając uwagę na odczytaniu pojedynczego, zwłaszcza dłuższego wyrazu
- nie dba o modulację głosu, różnicowaniu jego tonu i barwy
- zapomina o oddawaniu głosem ładunku emocjonalnego zawartego w tekście
- nie pamięta o stosowaniu pauz

dostateczny

- skupia swoją uwagę na odczytaniu wyrazów, a nie na rozumieniu treści zdań
- czyta wolno lub zbyt szybko, niepewnym głosem, niewyraźnie, czasami „zacina się” i wraca do poprzedniej części tekstu
- myli litery w wyrazach i zmienia końcówki słów
- czyta cicho, monotonna
- nie moduluje głosu
- nie zwraca uwagi na znaki interpunkcyjne

dopuszczający

- czyta bardzo wolno, sylabizując
- błędnie odczytuje wyrazy lub je opuszcza
- skupia się na odczytaniu poszczególnych wyrazów, a nie na treści tekstu

niedostateczny

- czyta bardzo niewyraźnie
- odczytuje poszczególne sylaby, niekiedy łączy je w wyrazy, nie budując z nich zdań
- nie rozumie sensu czytanego tekstu

Matematyka

1. W zakresie sprawności rachunkowej uczniów:

- wykonuje działania pamięciowe na liczbach naturalnych, całkowitych i ułamkach,
- zna i stosuje algorytmy działań pisemnych oraz potrafi wykorzystać te umiejętności w sytuacjach praktycznych,
- wykonuje dzielenie z resztą liczb naturalnych,
- wykonuje zamianę ułamków zwykłych na dziesiętne nieskończone okresowe, dzieląc licznik przez mianownik ułamka zwykłego,
- stosuje wygodne dla niego sposoby ułatwiające obliczenia, w tym przemienność i łączność dodawania i mnożenia,
- rozpoznaje liczby naturalne podzielne przez 2, 3, 5, 9, 10, 100,
- rozpoznaje liczbę złożoną na podstawie tabliczki mnożenia w zakresie 100 oraz gdy na istnienie dzielnika wskazuje znana cecha podzielności,
- oblicza kwadraty i sześciany liczb naturalnych, liczb całkowitych, prostych ułamków zwykłych i dziesiętnych oraz liczb mieszanych,
- dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli ułamki zwykłe o mianownikach jedno- lub dwucyfrowych, a także liczby mieszane,
- dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli ułamki dziesiętne w pamięci (w prostych przykładach), pisemnie i za pomocą kalkulatora (w trudniejszych przykładach),
- stosuje reguły dotyczące kolejności wykonywania działań,
- szacuje wyniki działań,
- zaokrągla ułamki dziesiętne,
- posługuje się kalkulatorem,
- interpretuje liczby wymierne dodatnie i ujemne na osi liczbowej,
- porównuje liczby wymierne dodatnie i ujemne,
- oblicza ułamek danej liczby wymiernej dodatniej,
- wykonuje obliczenia związane z czasem oraz jednostkami masy i pieniędzy,
- dokonuje właściwego wyboru modelu matematycznego w celu rozwiązania zadania tekstowego.

2. W zakresie wykorzystania i tworzenia informacji uczniów:

- interpretuje i przetwarza informacje tekstowe, liczbowe, graficzne, w tabelach, na diagramach i wykresach,
- rozumie i interpretuje odpowiednie pojęcia matematyczne,
- zna podstawową terminologię,
- formułuje odpowiedzi i poprawnie zapisuje wyniki.

3. W zakresie modelowania matematycznego uczeń:

- dobiera odpowiedni model matematyczny do nieskomplikowanej sytuacji,
- korzysta z prostych wzorów, w których występują oznaczenia literowe, zamienia wzór na formę słowną,
- oblicza pola trójkątów i czworokątów przedstawionych na rysunkach oraz w sytuacjach praktycznych,
- zamienia i poprawnie stosuje jednostki pola, włącznie z arami i hektarami,
- zamienia i poprawnie stosuje jednostki pojemności i objętości, włącznie z litrem i mililitrem,
- oblicza objętość i pole powierzchni graniastosłupa przy danych długościach krawędzi,
- przetwarza tekst zadania na działania arytmetyczne.

4. W zakresie kształcenia wyobraźni geometrycznej uczeń:

- sprawnie posługuje się przyrządami matematycznymi w celu sporządzania rysunków,
- rozpoznaje i nazywa podstawowe figury geometryczne, w tym wielokąty,
- rozpoznaje odcinki, proste prostopadłe i równoległe, również w figurach płaskich i przestrzennych,
- rozpoznaje, mierzy i rysuje kąty o podanej mierze,
- rozpoznaje kąty wierzchołkowe i kąty przyległe oraz korzysta z ich własności,
- rozpoznaje kąty odpowiadające i kąty naprzemianległe oraz korzysta z ich własności,
- rozpoznaje i nazywa wszystkie rodzaje trójkątów,
- stosuje twierdzenie o sumie kątów trójkąta,
- rozpoznaje i nazywa czworokąty oraz zna ich najważniejsze własności,
- wskazuje wśród graniastosłupów prostopadłościanny i sześcianny, uzasadnia swój wybór,
- rozpoznaje i rysuje siatki graniastosłupów prostych,
- rozpoznaje i rysuje siatki ostrosłupów.

5. W zakresie rozumowania i tworzenia strategii uczeń:

- czyta ze zrozumieniem prosty tekst zawierający informacje liczbowe,
- odczytuje dane przedstawione w różny sposób (tabele, rysunki, mapy, diagramy),
- dostrzega zależności matematyczne w otaczającym świecie,
- ustala kolejność czynności (w tym obliczeń) prowadzących do rozwiązania problemu,
- dostrzega zależności między podanymi informacjami,
- dzieli rozwiązanie zadania na etapy, stosując własne poprawne oraz wygodne dla niego strategie rozwiązania,
- do rozwiązania zadań osadzonych w kontekście praktycznym stosuje zdobytą wiedzę z zakresu arytmetyki i geometrii, nabyte umiejętności rachunkowe oraz własne poprawne metody,
- weryfikuje wynik zadania tekstowego, oceniając sensowność rozwiązania.

6. W zakresie praktycznego zastosowania matematyki uczniów:

- dokonuje właściwego wyboru metod rozwiązywania problemów,
- interpretuje 100% danej wielkości jako całość, 50% – jako połowę, 25% – jako jedną czwartą,
10% – jako jedną dziesiątą, 1% – jako setną część danej wielkości,
- w przykładach osadzonych w kontekście praktycznym oblicza procent danej wielkości,
- wykonuje obliczenia zegarowe na godzinach, minutach i sekundach,
- zapisuje minuty jako dziesiętne części godziny,
- wykonuje proste obliczenia kalendarzowe dotyczące dni, tygodni, miesięcy, lat,
- zamienia i poprawnie stosuje jednostki: monetarne, długości, masy, pola, objętości i pojemności,
- oblicza zależności między prędkością, drogą i czasem w ruchu jednostajnym, stosuje różne jednostki prędkości,
- w przykładach osadzonych w kontekście praktycznym oblicza: koszty zakupów, remontu mieszkania, czasu i kosztów podróży, liczbę kalorii artykułów spożywczych,
- przedstawia dane na diagramach kołowych, słupkowych i w tabelach oraz je odczytuje,
- wykonuje obliczenia na podstawie planów i map oraz tabel.

I. Wymagania na poszczególne oceny

a) **Wymagania konieczne** (na ocenę dopuszczającą) obejmują wiadomości i umiejętności umożliwiające uczniowi dalszą naukę, bez których uczeń nie jest w stanie zrozumieć kolejnych zagadnień omawianych podczas lekcji i wykonywać prostych zadań nawiązujących do sytuacji z życia codziennego.

Uczeń:

- odczytuje i zapisuje słownie liczby zapisane cyframi i odwrotnie,
- odczytuje współrzędne punktów zaznaczonych na osi liczbowej,
- dodaje i odejmuje liczby naturalne w zakresie do 200,
- mnoży i dzieli liczby naturalne w zakresie do 100,
- zapisuje liczby za pomocą cyfr rzymskich (w zakresie do 39),
- rozwiązuje elementarne zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania, odejmowania, mnożenia i dzielenia liczb naturalnych,
- oblicza drugie i trzecie potęgi liczb naturalnych jedno- i dwucyfrowych,
- zna i stosuje właściwą kolejność działań w wyrażeniach dwudziałaniowych,
- dodaje i odejmuje pisemnie liczby trzy- i czterocyfrowe,
- sprawdza wynik odejmowania przez dodawanie,
- rozwiązuje elementarne zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania pisemnego,

- mnoży pisemnie liczby dwu- i trzycyfrowe,
- rozwiązuje elementarne zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia pisemnego,
- wykonuje dzielenie z resztą (proste przykłady),
- zna i stosuje cechy podzielności przez 2, 5 i 10,
- dzieli pisemnie liczby wielocyfrowe przez liczby jednocyfrowe,
- zna, rysuje i oznacza prostą, półprostą i odcinek,
- rozróżnia wzajemne położenie dwóch prostych i odcinków na płaszczyźnie,
- wskazuje, w prostych przykładach, odcinki prostopadłe i równoległe w figurach płaskich,
- rozwiązuje elementarne zadania dotyczące prostych, półprostych, odcinków i punktów,
- rysuje koła i okręgi,
- wskazuje i nazywa elementy koła i okręgu: środek, promień, średnicę, cięciwę, łuk,
- rozpoznaje, wskazuje, rysuje i mierzy kąty ostre, proste i rozwarte,
- posługuje się kątomierzem do mierzenia kątów wypukłych,
- podaje przykłady figur płaskich,
- wskazuje i nazywa elementy wielokątów: boki, wierzchołki, przekątne, kąty wewnętrzne,
- rozpoznaje trójkąt ostrokątny, prostokątny i rozwartokątny,
- zna twierdzenie o sumie kątów w trójkącie,
- rozpoznaje trójkąt równoboczny, równoramienny i różnoboczny,
- oblicza długości boków trójkąta równobocznego przy danym obwodzie,
- rozpoznaje odcinki, które są wysokościami w trójkącie,
- wskazuje wierzchołek, z którego poprowadzona jest wysokość, i bok, do którego jest ona prostopadła,
- rysuje za pomocą ekierki wysokości w trójkącie ostrokątnym,
- wskazuje boki prostopadłe, boki równoległe i przekątne w prostokątach i równoległobokach,
- oblicza obwody czworokątów,
- rozpoznaje i rysuje wysokości równoległoboku, trapezu,
- wskazuje trapezy wśród innych figur,
- rysuje trapezy przy danych długościach podstaw,
- wybiera spośród podanych figur te, które mają oś symetrii,
- zapisuje ułamek w postaci dzielenia,
- zamienia liczby mieszane na ułamki niewłaściwe i ułamki niewłaściwe na liczby mieszane,
- porównuje ułamki o tym samym mianowniku,
- rozszerza ułamki do wskazanego mianownika,
- skraca ułamki w prostych wypadkach,
- dodaje i odejmuje ułamki lub liczby mieszane o jednakowych mianownikach,
- rozwiązuje elementarne zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków o jednakowych mianownikach,

- w prostych przykładach dodaje i odejmuje ułamki ze sprowadzeniem ich do wspólnego mianownika,
- mnoży ułamek lub liczbę mieszaną przez liczbę naturalną z wykorzystaniem skracania,
- mnoży ułamki z wykorzystaniem skracania,
- znajduje odwrotności ułamków, liczb naturalnych i liczb mieszanych,
- dzieli ułamki z wykorzystaniem skracania,
- zapisuje ułamek dziesiętny w postaci ułamka zwykłego,
- zamienia ułamek zwykły na dziesiętny przez rozszerzanie ułamka,
- odczytuje i zapisuje słownie ułamki dziesiętne,
- w prostych wypadkach zapisuje cyframi ułamki dziesiętne zapisane słownie,
- dodaje i odejmuje ułamki dziesiętne sposobem pisemnym,
- rozwiązuje elementarne zadania tekstowe dotyczące dodawania i odejmowania ułamków dziesiętnych,
- mnoży i dzieli w pamięci ułamki dziesiętne przez 10, 100, 1000,
- mnoży pisemnie ułamki dziesiętne,
- dzieli pisemnie ułamki dziesiętne przez jednocyfrową liczbę naturalną,
- potrafi posługiwać się kalkulatorem (bez wykorzystywania funkcji pamięci),
- zamienia jednostki czasu (godziny na minuty, minuty na sekundy, kwadranse na minuty, godziny na kwadranse),
- zna podstawowe jednostki masy, monetarne (polskie) i długości,
- zamienia mniejsze jednostki na większe,
- oblicza średnią arytmetyczną kilku liczb naturalnych,
- odczytuje dane z tabeli,
- zamienia procenty na ułamki,
- określa, czy zamalowano 25%, 50%, 75%, 100% figury,
- oblicza pozostałą część jako procent całości,
- odczytuje dane z diagramów w prostych wypadkach,
- oblicza pole prostokąta jako iloczyn długości boków,
- zna i stosuje wzór na obliczanie pola równoległoboku,
- oblicza pole trójkąta przy danym boku i odpowiadającej mu wysokości,
- odczytuje liczby całkowite z osi liczbowej,
- zaznacza na osi liczbowej podane liczby całkowite,
- rozróżnia i wskazuje elementy brył: krawędzie, wierzchołki, ściany boczne, podstawy,
- rozróżnia graniastoslupy i ostrosłupy w otoczeniu oraz na rysunkach,
- zna podstawowe jednostki objętości,
- oblicza objętości brył zbudowanych z sześciątów jednostkowych,
- oblicza objętość prostopadłościanu złożonego z sześciątów jednostkowych.

b) **Wymagania podstawowe** (na ocenę dostateczną) obejmują wiadomości stosunkowo łatwe do opanowania, przydatne w życiu codziennym, bez których nie jest możliwe kontynuowanie dalszej nauki.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań koniecznych):

- zaznacza na osi liczbowej punkty spełniające określone warunki,
- zna i rozumie istotę zapisu dziesiętnego i pozycyjnego,
- potrafi stosować skróty w zapisie liczb naturalnych (np. 3 tys.; 1,54 mln),
- odczytuje liczby zapisane cyframi rzymskimi,
- zapisuje wiek na podstawie podanego roku,
- zna i stosuje w obliczeniach przemienność i łączność dodawania oraz mnożenia,
- stosuje rozdzielność mnożenia względem dodawania i odejmowania przy mnożeniu liczb dwucyfrowych przez liczby jednocyfrowe,
- mnoży liczby zakończone zerami, pomijając zera przy mnożeniu i dopisując je w wyniku,
- dzieli liczby zakończone zerami, pomijając taką samą liczbę zer na końcu w dzielnej i dzielniku,
- rozwiązuje typowe zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania, odejmowania, mnożenia i dzielenia liczb naturalnych,
- zapisuje potęgi w postaci iloczynu,
- zapisuje iloczyn tych samych czynników w postaci potęgi,
- oblicza potęgi liczb, także z wykorzystaniem kalkulatora,
- rozwiązuje elementarne zadania tekstowe z zastosowaniem potęgowania,
- oblicza wartość trzydziałaniowego wyrażenia arytmetycznego, zawierającego również nawiasy,
- dopasowuje zapis rozwiązania do treści zadania tekstowego,
- szacuje wynik pojedynczego działania dodawania lub odejmowania przez stosowanie zaokrągleń liczb,
- stosuje szacowanie w sytuacjach praktycznych,
- rozwiązuje typowe zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania pisemnego,
- rozwiązuje typowe zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia pisemnego,
- zna i stosuje cechy podzielności przez 3 i 9,
- rozwiązuje elementarne zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia z resztą i interpretuje wynik działania stosownie do treści zadania,
- wskazuje w zbiorze liczb liczby złożone na podstawie cech podzielności przez 2, 3, 5, 10,
- zapisuje liczbę dwucyfrową w postaci iloczynu czynników pierwszych,
- znajduje brakujący czynnik w iloczynie oraz dzielnik lub dzielną w ilorazie,
- rozwiązuje elementarne zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia pisemnego,
- rozwiązuje typowe zadania dotyczące punktów, odcinków, półprostych i prostych,

- wskazuje odcinki przystające,
- znajduje odległość między dwoma punktami,
- rozumie definicję koła i okręgu,
- stosuje znane własności koła i okręgu do rozwiązywania prostych zadań geometrycznych,
- rozpoznaje, wskazuje i rysuje kąty pełne, półpełne, wklęsłe i wypukłe,
- rozpoznaje kąty wierzchołkowe, przyległe i dopełniające do 360° ,
- rozwiązuje typowe zadania z zastosowaniem różnych rodzajów kątów,
- szacuje miary kątów przedstawionych na rysunku,
- rysuje kąty o danej mierze, mniejszej niż 180° ,
- rozwiązuje elementarne zadania rysunkowe dotyczące obliczania miar kątów,
- oblicza wymiary figur geometrycznych i obiektów w skali,
- stosuje nierówność trójkąta,
- rozwiązuje typowe zadania dotyczące obliczania miar kątów w trójkącie, stosując twierdzenie o sumie ich miar,
- oblicza obwód trójkąta, mając dane zależności między jego bokami,
- wskazuje różne rodzaje trójkątów jako części innych wielokątów,
- rysuje różne rodzaje trójkątów,
- rysuje za pomocą ekiejki wysokości w trójkącie ostrokątnym i prostokątnym,
- rozwiązuje elementarne zadania z zastosowaniem wysokości trójkąta,
- rysuje kwadrat o danym obwodzie oraz prostokąt o danym obwodzie i danym jednym boku,
- oblicza miary kątów w równoległoboku,
- oblicza długość boku rombu przy danym obwodzie,
- rysuje równoległobok przy danym boku i danej wysokości prostopadłej do tego boku,
- rozpoznaje rodzaje trapezów,
- rysuje trapezy przy danych długościach podstawy wysokości,
- oblicza długości brakujących odcinków w trapezie,
- wskazuje poznane czworokąty jako części innych figur,
- wykorzystuje twierdzenie o sumie miar kątów w czworokącie do obliczania brakujących miar kątów w czworokącie,
- zapisuje w postaci ułamków rozwiązania elementarnych zadań tekstowych,
- doprowadza ułamki właściwe do postaci nieskracalnej, a ułamki niewłaściwe i liczby mieszane do najprostszej postaci,
- porównuje ułamki o takich samych licznikach,
- rozszerza ułamki do wskazanego licznika,
- znajduje licznik lub mianownik ułamka równego danemu po skróceniu lub rozszerzeniu,
- sprowadza ułamki do wspólnego mianownika,
- rozwiązuje typowe zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków

o jednakowych mianownikach,

- dodaje i odejmuje ułamki lub liczby mieszane o różnych mianownikach,
- rozwiązuje elementarne zadania z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków o różnych

mianownikach,

- oblicza ułamek liczby naturalnej,
- mnoży liczby mieszane, stosując skracanie,
- rozwiązuje elementarne zadania z zastosowaniem mnożenia ułamków i liczb mieszanych,
- dzieli liczby mieszane, stosując skracanie,
- rozwiązuje elementarne zadania z zastosowaniem dzielenia ułamków,
- oblicza wartości dwudziałaniowych wyrażeń na ułamkach zwykłych, stosując ułatwienia – przemienność i skracanie,
- zapisuje cyframi ułamki dziesiętne zapisane słownie,
- zaznacza ułamki dziesiętne na osi liczbowej,
- porównuje ułamki dziesiętne,
- zamienia ułamki zwykłe na ułamki dziesiętne skończone,
- dodaje i odejmuje ułamki dziesiętne w pamięci,
- znajduje dopełnienie ułamka dziesiętnego do pełnych całości,
- oblicza składnik sumy w dodawaniu oraz odjemną lub odjemnik w odejmowaniu ułamków dziesiętnych,
- rozwiązuje typowe zadania tekstowe z dodawaniem i odejmowaniem ułamków dziesiętnych,
- odczytuje z osi liczbowej brakujące ułamki dziesiętne,
- rozwiązuje elementarne zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków dziesiętnych,
- dzieli w pamięci ułamki dziesiętne przez liczbę naturalną,
- dzieli pisemnie ułamki dziesiętne przez liczbę naturalną,
- rozwiązuje elementarne zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia ułamków dziesiętnych i porównywania ilorazowego,
- zamienia jednostki zapisane za pomocą ułamka dziesiętnego na jednostki mieszane lub mniejsze jednostki,
- wykonuje działania na ułamkach dziesiętnych, posługując się kalkulatorem,
- rozwiązuje elementarne zadania tekstowe z zastosowaniem jednostek, np.: koszt zakupu przy danej cenie za kilogram lub metr,
- przelicza jednostki masy, długości i czasu,
- oblicza upływ czasu między wskazaniem zegara z przekroczeniem godziny,
- rozwiązuje elementarne zadania dotyczące czasu z wykorzystaniem informacji podanych w tabelach, na diagramach i w kalendarzu,

- rozwiązuje elementarne zadania z wykorzystaniem informacji podanych w tabelach, na rysunkach,

diagramach, mapach i planach,

- oblicza rzeczywistą odległość na podstawie mapy ze skalą mianowaną,
- oblicza średnią arytmetyczną kilku liczb naturalnych,
- rozwiązuje zadania tekstowe polegające na obliczeniu średniej arytmetycznej,
- określa, jaki procent figury zamalowano,
- oblicza 1%, 10%, 25%, 50%, 75% i 100% liczby naturalnej,
- zamienia procent na ułamek w prostych wypadkach,
- oblicza procent liczby z wykorzystaniem kalkulatora,
- redukuje jednomiany podobne znajdujące się po jednej stronie równania,
- oblicza wartości liczbowe prostych wyrażeń algebraicznych,
- sprawdza, czy dana liczba jest pierwiastkiem równania,
- rozwiązuje równania typu $2 \cdot x + 3 = 7$,
- na płaszczyźnie z wprowadzonym kartezjańskim układem współrzędnych odczytuje i zaznacza

punkty o danych współrzędnych całkowitych,

- oblicza pola figur znajdujących się na kratownicy,
- wykorzystuje pole prostokąta do obliczania pól innych figur,
- mierzy przedmioty w kształcie prostokąta i oblicza ich pole,
- oblicza pole i obwód prostokąta przy danym jednym boku i zależności (ilorazowej lub różnicowej)

drugiego boku,

- rozwiązuje elementarne zadania tekstowe z zastosowaniem pola prostokąta,
- oblicza pole równoległoboku i rombu narysowanych na papierze w kratkę z możliwością odczytania potrzebnych wymiarów,
- oblicza pole i obwód równoległoboku na podstawie danych długości boków i wysokości,
- zna i stosuje wzór na obliczanie pola rombu z wykorzystaniem długości przekątnych,
- rozwiązuje elementarne zadania z zastosowaniem pól równoległoboku i rombu,
- zna i stosuje wzór na obliczanie pola trójkąta,
- oblicza pole trójkąta umieszczonego na kratownicy z możliwością odczytania potrzebnych długości,
- oblicza pole trójkąta prostokątnego o danych przyprostokątnych,
- zna i stosuje wzór na obliczanie pola trapezu,
- oblicza pole trapezu umieszczonego na kratownicy z możliwością odczytania potrzebnych długości,
- wyznacza liczby przeciwne do danych,
- porównuje liczby całkowite,
- rozwiązuje zadania na podstawie danych przedstawionych w tabeli, na mapie pogody,
- dodaje liczby całkowite jedno- i dwucyfrowe,

- określa znak sumy dwóch liczb całkowitych wielocyfrowych,
- oblicza za pomocą osi liczbowej różnicę między liczbami całkowitymi,
- oblicza różnicę między wartościami temperatury wyrażonej za pomocą liczb całkowitych,
- wykonuje proste działania dodawania, odejmowania, mnożenia i dzielenia liczb całkowitych,
- rysuje rzuty graniastosłupów i ostrosłupów,
- dobiera jednostkę do pomiaru objętości danego przedmiotu,
- oblicza objętość prostopadłościanu i sześcianu jako iloczyn długości krawędzi,
- rozumie pojęcie siatki prostopadłościanu,
- rysuje siatkę sześcianu o podanej długości krawędzi.

c) **Wymagania rozszerzające** (na ocenę dobrą) obejmują wiadomości i umiejętności o średnim

stopniu trudności, które są przydatne na kolejnych poziomach kształcenia.

Uczeń (oprócz spełniania wymagań koniecznych i podstawowych):

- stosuje rozdzielność mnożenia i dzielenia względem dodawania i odejmowania przy mnożeniu
- i dzieleniu liczb wielocyfrowych przez jednocyfrowe,
- zapisuje liczbę postaci podaną z 10^n bez użycia potęgowania,
- wyznacza liczbę naturalną, znając jej kwadrat, np. 25, 49,
- rozwiązuje typowe zadania tekstowe z zastosowaniem potęgowania,
- zapisuje wyrażenia arytmetyczne do prostych treści zadaniowych,
- dopisuje treść zadania do prostego wyrażenia arytmetycznego,
- zapisuje rozwiązanie zadania tekstowego w postaci jednego wyrażenia kilkudziałaniowego,
- dodaje i odejmuje pisemnie liczby wielocyfrowe,
- zna pojęcie wielokrotności liczb,
- zna pojęcia liczby pierwszej i liczby złożonej,
- zapisuje liczbę w postaci iloczynu czynników pierwszych,
- dzieli pisemnie liczby wielocyfrowe przez liczby dwucyfrowe,
- znajduje i mierzy odległość punktu od prostej i odległość między prostymi równoległymi,
- rozwiązuje nietypowe zadania tekstowe z wykorzystaniem własności koła i okręgu,
- rozwiązuje zadania związane z mierzeniem kątów,
- wskazuje kąty równe, które powstaną, gdy dwie proste równoległe przetniemy trzecią prostą,
- rozwiązuje typowe zadania dotyczące obliczania miar kątów,
- rozumie pojęcie kątów przystających,
- oblicza miary kątów w trójkącie na podstawie podanych zależności między kątami,
- wskazuje osie symetrii trójkąta,
- rozwiązuje zadania z zastosowaniem własności trójkątów,
- zna własności równoległoboku, rombu, trapezu, deltoidu i potrafi narysować ich wszystkie wysokości,

- rozwiązuje zadania związane z rysowaniem, mierzeniem i obliczaniem długości odpowiednich odcinków w równoległobokach,
- rysuje trapez o danych długościach boków i danych kątach,
- potrafi klasyfikować czworokąty,
- podaje przykłady wielokątów foremnych i określa ich własności,
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem obliczania ułamka liczby,
- wskazuje w zbiorze ułamków ułamki nieskracalne przy wykorzystaniu cech podzielności,
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków zwykłych o jednakowych mianownikach,
- porównuje ułamki o różnych mianownikach,
- oblicza składnik w sumie lub odjemnik w różnicy ułamków o różnych mianownikach,
- rozwiązuje typowe zadania z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków zwykłych o różnych mianownikach oraz porównywania różnicowego,
- oblicza ułamek liczby mieszanej i ułamek ułamka,
- oblicza brakujący czynnik w iloczynie,
- mnoży liczby mieszane i doprowadza wynik do najprostszej postaci,
- rozwiązuje zadania z zastosowaniem odwrotności liczb,
- rozwiązuje zadania z zastosowaniem dzielenia liczb mieszanych,
- oblicza wartości wyrażeń zawierających trzy i więcej działań na ułamkach zwykłych i liczbach mieszanych,
- porównuje ułamki dziesiętne ze zwykłymi o mianownikach 2, 4 lub 5,
- zamienia ułamki zwykłe na ułamki dziesiętne nieskończone okresowe,
- oblicza wartości dwudziałaniowych wyrażeń zawierających dodawanie i odejmowanie ułamków dziesiętnych,
- zapisuje i odczytuje duże liczby za pomocą skrótów, np. 2,5 tys.,
- zaokrągla ułamki dziesiętne z określoną dokładnością,
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem działań na ułamkach dziesiętnych,
- oblicza dzielną lub dzielnik przy danym ilorazie,
- potrafi posługiwać się kalkulatorem, wykorzystując funkcję pamięci,
- wyraża w jednej jednostce sumę wielkości podanych w różnych jednostkach,
- porównuje wielkości podane w różnych jednostkach,
- zamienia jednostki długości i masy z wykorzystaniem liczb dziesiętnych,
- rozwiązuje typowe zadania tekstowe dotyczące czasu z wykorzystaniem informacji podanych w tabelach i kalendarzu,
- rozwiązuje zadania z wykorzystaniem danych zapisanych w różnych źródłach,

- oblicza, ile towaru można kupić za określoną kwotę przy podanej cenie jednostkowej,
- rozwiązuje zadania z zastosowaniem porównywania różnicowego i ilorazowego na podstawie danych z tabel,
- wykonuje obliczenia na podstawie planów i map,
- oblicza rzeczywiste wymiary obiektów, znając ich wymiary w podanej skali,
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem średniej arytmetycznej,
- rozwiązuje elementarne zadania tekstowe z zastosowaniem porównywania wielkości procentowych,
- rozumie pojęcie procentu jako ułamka całości,
- oblicza w prostych wypadkach, jakim procentem całości jest dana wielkość,
- zamienia procent na ułamek dziesiętny, a następnie ułamek dziesiętny na ułamek zwykły nieskracalny,
- zapisuje ułamek dziesiętny i ułamek zwykły o mianowniku 100 w postaci procentu,
- wykonuje obliczenia dotyczące porównywania ilorazowego i różnicowego, z wykorzystaniem danych z diagramów,
- przedstawia dane na diagramach,
- rozwiązuje równania typu $5 \cdot x - 1 = 3 \cdot x + 7$,
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem zależności między prędkością, drogą i czasem w ruchu jednostajnym,
- na płaszczyźnie z narysowanym kartezjańskim układem współrzędnych zaznacza punkty, których współrzędne spełniają określone warunki,
- rozwiązuje typowe zadania tekstowe z zastosowaniem pola prostokąta,
- podaje możliwe wymiary prostokąta o danym polu,
- oblicza wysokość równoległoboku przy danym polu i długości boku,
- rozwiązuje zadania z zastosowaniem pól i obwodów równoległoboku, rombu oraz deltoidu,
- rozwiązuje zadania z praktycznym wykorzystaniem pola trójkąta,
- oblicza pola figur umieszczonych na kratownicy, które dadzą się podzielić na prostokąty, równoległoboki i trójkąty,
- oblicza pole trapezu przy podanej zależności między jego bokami a wysokością,
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem pola trapezu,
- oblicza pole wielokąta umieszczonego na kratownicy, który da się podzielić na trapezy o łatwych do obliczenia polach,
- wyraża pole powierzchni figury o wymiarach danych w różnych jednostkach,
- rozwiązuje elementarne zadania tekstowe z wykorzystaniem jednostek pola,
- porządkuje liczby w zbiorze liczb całkowitych,
- oblicza temperaturę po spadku o podaną liczbę stopni,

- oblicza wartość bezwzględną liczby,
- rozwiązuje elementarne zadania z zastosowaniem dodawania i odejmowania liczb całkowitych,
- wskazuje liczbę całkowitą różniącą się od danej liczby o podaną liczbę naturalną,
- mnoży i dzieli liczby całkowite,
- oblicza wartości wyrażeń złożonych z dwóch lub trzech działań na liczbach całkowitych,
- podaje przykłady brył o danej liczbie wierzchołków,
- podaje przykłady brył, których ściany spełniają dany warunek,
- rozwiązuje zadania z zastosowaniem objętości prostopadłościanu i sześcianu,
- rysuje siatkę prostopadłościanu o danych długościach krawędzi,
- dobiera siatkę do modelu prostopadłościanu,
- ocenia, czy rysunek przedstawia siatkę prostopadłościanu,
- oblicza objętość prostopadłościanu, korzystając z jego siatki,
- nazywa graniastosłupy na podstawie siatek,
- rysuje siatkę graniastosłupa przy podanym kształcie podstawy i podanych długościach krawędzi,
- dobiera siatkę do modelu graniastosłupa.

d) **Wymagania dopełniające** (na ocenę bardzo dobrą) obejmują wiadomości i umiejętności złożone,

o wyższym stopniu trudności, wykorzystywane do rozwiązywania zadań problemowych.

Uczeń (oprócz spełniania wymagań koniecznych, podstawowych i rozszerzających):

- rozwiązuje zadania z zastosowaniem potęgowania,
- oblicza wartości wielodziałaniowych wyrażeń arytmetycznych (także z potęgowaniem), stosuje odpowiednią kolejność działań,
- zapisuje rozwiązanie zadania tekstowego z zastosowaniem porównania różnicowego i ilorazowego w postaci jednego kilkudziałaniowego wyrażenia,
- uzupełnia nawiasami wyrażenie arytmetyczne tak, aby dawało podany wynik,
- szacuje wynik wyrażenia zawierającego więcej niż jedno działanie,
- rozszyfrowuje cyfry ukryte pod literami w liczbach, w działaniu dodawania pisemnego,
- rozwiązuje nietypowe zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania pisemnego,
- rozszyfrowuje cyfry ukryte pod literami w działaniu mnożenia pisemnego,
- rozwiązuje nietypowe zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia pisemnego,
- rozwiązuje nietypowe zadania z zastosowaniem cech podzielności i wielokrotności liczb,
- rozkłada na czynniki pierwsze liczby wielocyfrowe,
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem cech podzielności, dzielenia pisemnego oraz porównywania ilorazowego,
- rozwiązuje nietypowe zadania dotyczące prostej, półprostej i odcinka na płaszczyźnie,

- wskazuje różne rodzaje kątów na bardziej złożonych rysunkach,
- oblicza miary kątów przedstawionych na rysunku (trudne przykłady),
- oblicza miary kątów między wskazówkami zegara o określonej godzinie,
- rozwiązuje nietypowe zadania dotyczące rodzajów i własności trójkątów,
- rysuje romb za pomocą cyrkla i linijki,
- rysuje równoległobok przy danych przekątnych i zawartym między nimi kącie,
- rozwiązuje zadania z zastosowaniem własności czworokątów,
- porównuje ułamki, wykorzystując relacje między uławkami o tych samych licznikach lub o takich

samych mianownikach,

- rozwiązuje nietypowe zadania z zastosowaniem działań na uławkach zwykłych,
- porównuje ułamki zwykłe z uławkami dziesiętnymi,
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem porównywania uławków dziesiętnych,
- odczytuje brakujące liczby na osi liczbowej, gdy podane liczby różnią się liczbą miejsc po przecinku,

• rozwiązuje nietypowe zadania tekstowe związane z dodawaniem, odejmowaniem, mnożeniem

i dzieleniem liczb dziesiętnych,

- rozwiązuje nietypowe zadania tekstowe z zastosowaniem przeliczania jednostek,
- rozwiązuje zadania wymagające działań na uławkach zwykłych i dziesiętnych,
- rozwiązuje praktyczne zadania wymagające obliczenia pola i obwodu wielokąta,
- rozwiązuje praktyczne zadania wymagające wyznaczenia objętości brył,
- rozwiązuje zadania z wykorzystaniem rozkładu jazdy,
- rozwiązuje nietypowe zadania tekstowe dotyczące czasu i kalendarza,
- rozwiązuje zadania, w których szacuje i oblicza łączny koszt zakupu przy danych cenach jednostkowych oraz wielkości reszty,
- wykorzystuje funkcję pamięci w kalkulatorze do szybkiego obliczania wartości wyrażeń,
- potrafi wymyślić strategię rachunkową w oparciu o prawa działań,
- wyznacza rzeczywistą odległość między obiektami występującymi na planie i na mapie, posługując

się skalą mianowaną i liczbową,

- oblicza średnią arytmetyczną liczb całkowitych,
- rozwiązuje zadania z zastosowaniem obliczania średniej liczb wyrażonych różnymi jednostkami,
- oblicza sumę liczb na podstawie podanej średniej,
- oblicza jedną z wartości przy danej średniej i pozostałych wartościach,
- rozwiązuje zadania na podstawie danych przedstawionych na diagramie słupkowym i kołowym,
- wyraża prędkość za pomocą różnych jednostek,
- podaje liczby spełniające daną równość,

- rozwiązuje proste równania pierwszego stopnia z jedną niewiadomą,
 - rozwiązuje zadania praktyczne związane z obliczaniem pól prostokątów,
 - oblicza pola figur złożonych z prostokątów, równoległoboków i trójkątów umieszczonych na kratownicy, odczytuje potrzebne wymiary,
 - rozwiązuje zadania praktyczne związane z polem trójkąta,
 - oblicza wysokości trójkąta prostokątnego przy danych trzech bokach,
 - oblicza wysokość trapezu przy danych podstawach i polu,
 - oblicza drugą podstawę trapezu, gdy dane są: wysokość, podstawa i pole,
 - rozwiązuje zadania tekstowe z wykorzystaniem różnych jednostek pola,
 - porównuje powierzchnie wyrażone w różnych jednostkach,
 - zamienia jednostki pola,
 - rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem porównywania różnicowego i dodawania liczb całkowitych,
 - rozwiązuje zadania polegające na odczytywaniu z osi liczbowej liczb różniących się od podanych o daną wielkość,
 - oblicza potęgi liczb całkowitych o wykładniku naturalnym,
 - rozwiązuje zadania z zastosowaniem działań na liczbach całkowitych, również z wartością bezwzględną,
 - rysuje siatki graniastosłupów i ostrosłupów, również z zastosowaniem skali,
 - rozwiązuje nietypowe zadania dotyczące graniastosłupów i ostrosłupów,
 - porównuje własności graniastosłupa z własnościami ostrosłupa,
 - zamienia jednostki objętości,
 - rozwiązuje nietypowe zadania z zastosowaniem objętości,
 - oblicza wysokość prostopadłościanu przy danej objętości i krawędziach podstawy,
 - rozwiązuje nietypowe zadania z wykorzystaniem siatki sześcianu,
 - rozwiązuje nietypowe zadania dotyczące siatek graniastosłupów.
- e) **Wymagania wykraczające** (na ocenę celującą) – stosowanie znanych wiadomości i umiejętności w sytuacjach trudnych, nietypowych, złożonych.

Przyroda

Dział 1. Odkrywamy tajemnice naszej planety

Treści nauczania (wymagania szczegółowe) z podstawy programowej: 10.7; 10.8; 11.1; 11.2; 11.3; 11.6; 11.7; 11.8; 12.1; 12.2; 12.4

(ocena celująca).

Uczeń:

wyjaśnia, dlaczego Ziemia jest wielkim magnesem, wykorzystując wiadomości na temat budowy jej wnętrza (B); wyjaśnia pojęcia: długość geograficzna, szerokość geograficzna (B); określa położenie geograficzne dowolnego punktu na mapie (D); spośród dwóch wybranych miast wskazuje miasto, w którym Słońce wzejdzie lub zajdzie wcześniej (D)

(ocena bardzo dobra).

Uczeń:

wymienia, popierając przykładami, typy planet (A); wyjaśnia znaczenie terminów: pole magnetyczne, linie sił pola magnetycznego (B); opisuje zależność między położeniem ziemskich biegunów geograficznych i magnetycznych (B); opisuje różnice między południkami a równoleżnikami (C); odszukuje punkt na mapie mając dane jego współrzędne geograficzne (D) wyjaśnia, dlaczego na Ziemi istnieją różnice czasu (B); wyjaśnia, dlaczego na obszarach podbiegunowych trwa noc polarna i dzień polarny (B); opisuje wpływ zmian oświetlenia Ziemi przez Słońce na warunki życia organizmów (B); opisuje poznane kontynenty (B); zaznacza na mapie portugalską drogę wschodnią i zachodni szlak hiszpański (C)

(ocena dobra).

Uczeń:

omawia najważniejsze założenia teorii heliocentrycznej (B); wymienia w kolejności planety Układu Słonecznego (A); rozpoznaje ciała niebieskie na podstawie opisu (C); zaznacza na rysunku oś ziemską (B); wyjaśnia znaczenie terminów: bieguny jednoimienne, bieguny różnoimienne (B); opisuje zasadę działania kompasu (B); wymienia czynniki zakłócające działanie kompasu (A); wyjaśnia znaczenie pojęć: siatka geograficzna, siatka kartograficzna, południki, równoleżniki, równik (B); wymienia skutki nachylenia osi ziemskiej (A); zaznacza na rysunku oświetlenie Ziemi w dniach tzw. przesilen (C); opisuje rolę oceanu jako magazynu żywności i źródła surowców mineralnych (B); wymienia przyczyny wielkich odkryć geograficznych (A)

(ocena dostateczna).

Uczeń:

odróżnia gwiazdy od innych ciał niebieskich (B); wymienia rodzaje ciał niebieskich (A); podpisuje bieguny magnesów przyciągających się i odpychających się (C); rysuje linie sił pola magnetycznego (C); podpisuje na rysunku schematycznym: południki, południk zerowy i południk 180°, równoleżniki, równik (C); zaznacza na mapie punkty leżące na tym samym południku lub równoleżniku (C); zaznacza na rysunku schematycznym kierunek ruchu

obrotowego Ziemi (C); podpisuje na rysunku mapy świata strefy oświetlenia Ziemi (C); wymienia nazwy oceanów (A); zaznacza na mapie trasę wyprawy morskiej Ferdynanda Magellana (C)

(ocena dopuszczająca).

Uczeń:

rozpoznaje na ilustracji twórcę teorii heliocentrycznej (A); podpisuje przedstawione na ilustracji ciała niebieskie (gwiazda, planeta, księżyc) (C); rozpoznaje na ilustracji Ziemię i Księżyc (C); opisuje kształt Ziemi (B); podaje przykłady ciał przyciąganych przez magnes i tych, których magnes nie przyciąga (A); podpisuje na rysunku globusa północny i południowy biegun geograficzny, półkule: wschodnią, zachodnią, północną i południową (C) wyjaśnia, dlaczego na Ziemi następują po sobie dzień i noc (B); podaje, ile czasu trwa obieg Ziemi dookoła Słońca (A); wymienia daty rozpoczęcia kalendarzowych pór roku (A); podpisuje na rysunkach zwrotniki Raka i Koziorożca, równik i koła podbiegunowe (C); wymienia nazwy wszystkich kontynentów i trzech oceanów na kuli ziemskiej (A); opisuje odkrycie Krzysztofa Kolumba (A)

Dział 2. Poznajemy zjawiska fizyczne

Treści nauczania (wymagania szczegółowe) z podstawy programowej: 8.6; 8.7; 8.8; 8.9; 8.10; 9.5; 10.1; 10.2; 10.3; 10.4; 10.5; 10.6; 11.4; 11.5; 15.1; 15.2; 15.3

(ocena celująca).

Uczeń:

wykonuje obliczenia wymagające przeliczania jednostek prędkości (D); opisuje przystosowania budowy zewnętrznej zwierząt służące zmniejszaniu siły oporu ich ruchu (B); wyjaśnia, dlaczego przebywanie w samochodzie podczas burzy jest bezpieczne (B); opisuje zasadę działania bezpieczników (B); opisuje zjawisko zaćmienia Słońca; opisuje zjawiska echa, echolokacji (B)

(ocena bardzo dobra).

Uczeń:

oblicza drogę, czas, mając podane pozostałe wielkości opisujące ruch (D); wyjaśnia, od czego zależy siła tarcia (B); porównuje siły oporu powietrza i wody (C); wyjaśnia, czym są wyładowania elektryczne (B); wyjaśnia, czym jest prąd elektryczny (B); opisuje wpływ przepływającego prądu na igłę magnetyczną (B); opisuje sposób rozchodzenia się światła i dźwięku (B); opisuje zasadę działania kamery obskury (B); wyjaśnia pojęcia: odbicie zwierciadlane, ognisko, ogniskowa (B); opisuje sposób powstawania obrazu w oku (B); porównuje prędkość światła i dźwięku (C)

(ocena dobra).

Uczeń:

wyjaśnia, czym jest układ odniesienia (B); wyjaśnia, na czym polega względność ruchu (B); oblicza prędkość poruszającego się ciała (C); wymienia sposoby zwiększania i zmniejszania siły tarcia (B); opisuje znaczenie sił oporu (B); wyjaśnia, czym jest siła elektryczna (B); wyjaśnia, popierając przykładami, pojęcia: przewodniki i izolatory (B); wymienia skutki przepływu prądu elektrycznego (A); wyjaśnia, czym jest promień świetlny (B); podaje przykłady wykorzystania kamery obskury (A) podaje przykłady przyrządów, w których wykorzystano zjawisko odbicia światła (B); opisuje cechy dźwięku (B); opisuje wpływ hałasu na organizm człowieka (B)

(ocena dostateczna).

Uczeń:

wyjaśnia, czym jest ruch ciał (B); charakteryzuje wielkości opisujące ruch: prędkość, drogę i czas (B); wyjaśnia pojęcie: siła oporu (B); opisuje wzajemne oddziaływanie ładunków o takich samych i różnych znakach (B); podaje przykłady źródeł prądu, przewodników i izolatorów elektrycznych (A); podaje przykłady naturalnych źródeł światła (A); rysuje odbicie promieni świetlnych od powierzchni chropowatej (C); wyjaśnia, kiedy obraz oglądany przez lupę jest obrazem powiększonym (B); wymienia cechy dźwięku (B); porównuje prędkość rozchodzenia się dźwięku w różnych ośrodkach (C)

(ocena dopuszczająca).

Uczeń:

na podstawie rysunku toru rozpoznaje ruch prostoliniowy i krzywoliniowy (C); podaje przykłady występowania siły tarcia (A); wymienia czynniki, od których zależy wielkość siły oporu (A); podaje przykłady elektryzowania ciał (B); podaje przykłady odbiorników prądu (A); rysuje schemat prostego obwodu elektrycznego (C); wymienia zasady bezpiecznego i oszczędnego korzystania z energii elektrycznej (A); podaje przykłady sztucznych źródeł światła (A); podaje cechy obrazu zaobserwowanego przez kamerę obskurę (B); rysuje schemat odbicia promieni świetlnych od powierzchni gładkiej (C); wyjaśnia, dlaczego należy używać elementów odblaskowych (B); wymienia źródła dźwięku (A)

Dział 3. Odkrywamy tajemnice świata zwierząt

Treści nauczania (wymagania szczegółowe) z podstawy programowej: 1.8; 4.3; 4.4; 4.11; 4.14

(ocena celująca).

Uczeń:

opisuje budowę komórki zwierzęcej (B); wyjaśnia, czym jest regeneracja ciała u pierścienic (B); opisuje rozwój owadów (motyla) (B); opisuje cechy przystosowujące ryby do życia w strefach głębinowych (B); wymienia trzy gatunki płazów żyjących na innych kontynentach

(A); podaje przykłady wymarłych gadów żyjących w różnych środowiskach (A); opisuje, podając przykłady, na czym polega pasożytnictwo lęgowe (B) wyjaśnia, dlaczego niektóre ssaki zaraz po urodzeniu są zdolne do samodzielnego funkcjonowania, a inne wymagają opieki matki (B)

(ocena bardzo dobra).

Uczeń:

wymienia charakterystyczne cechy kręgowców i bezkręgowców (A); porównuje postać polipa i meduzy (D); porównuje płazińce i nicienie (C); wskazuje różnice w budowie przedstawicieli poszczególnych grup mięczaków (B); opisuje sposób rozmnażania się ryb (B); dzieli płazy na bezogonowe i ogoniaste, podając ich charakterystyczne cechy (C); opisuje sposób rozmnażania się gadów (B); wyjaśnia, dlaczego ptaki mają bardzo dobrze rozwinięty układ oddechowy (B); porównuje budowę płazów i gadów (D); charakteryzuje poznane grupy ptaków (C); opisuje sposób rozmnażania się ssaków (B)

(ocena dobra).

Uczeń:

podaje przykłady zwierząt należących do kręgowców i bezkręgowców (A); opisuje pokrycie ciała stawonogów (B); porównuje budowę przedstawicieli poszczególnych grup stawonogów (C); rozpoznaje na ilustracjach przedstawicieli poszczególnych grup mięczaków (C); opisuje sposób oddychania ryb (B); wyjaśnia określenie: ryby dwuśrodowiskowe (B); wymienia cechy budowy gadów świadczące o ich przystosowaniu do życia na lądzie (A); wyjaśnia, popierając przykładami, pojęcia: gniazdownik, zagniazdownik (B); opisuje przystosowania ssaków do życia w różnych typach środowisk (B)

(ocena dostateczna).

Uczeń:

przyporządkowuje poznane zwierzęta do kręgowców i bezkręgowców (B); opisuje budowę zewnętrzną tasiemca (B); wymienia wspólne cechy budowy różnych grup stawonogów (A); podpisuje na rysunku części ciała stawonogów i mięczaków (B); wymienia cechy budowy zewnętrznej ryb świadczące o ich przystosowaniu do życia w wodzie (A); wymienia cechy budowy zewnętrznej płazów przystosowujące je do życia w dwóch środowiskach (A); rozpoznaje trzy gatunki gadów żyjące w Polsce (C); wymienia charakterystyczne cechy ptaków brodzących (A); opisuje przekształcenia kończyn ssaka w zależności od pełnionych przez nie funkcji (B)

(ocena dopuszczająca).

Uczeń:

wymienia miejsca, w których żyją zwierzęta (A); podpisuje na ilustracji parzydełkowce, płazińce, nicienie, pierścienice, stawonogi (B); wymienia miejsca, w których żyją mięczaki

(A); podpisuje na rysunku części ciała ryby (B); rozpoznaje na ilustracjach płazy oraz ryby morskie i słodkowodne, (C); wymienia miejsca występowania gadów (A); przyporządkowuje pokazane na rysunkach gady do poszczególnych grup systematycznych (C); wymienia trzy cechy budowy ptaków świadczące o ich przystosowaniu do lotu (A); wymienia charakterystyczne cechy ptaków drapieżnych (A); rozpoznaje na ilustracjach wybrane gatunki ssaków żyjących w Polsce (C)

Dział 4. Poznajemy różnorodność krajobrazów Ziemi

Treści nauczania (wymagania szczegółowe) z podstawy programowej: 3.11; 7.3; 7.7; 13.1; 13.2; 13.3; 13.4

(ocena celująca).

Uczeń:

podaje przykłady gatunków endemicznych występujących w wybranych strefach krajobrazowych (A); opisuje sposób powstawania deszczy zenitalnych (B); opisuje życie i zajęcia mieszkańców poznanych stref (B); przyporządkowuje podane gatunki roślin i zwierząt do poszczególnych stref krajobrazowych (D)

(ocena bardzo dobra).

Uczeń:

opisuje cechy klimatu na podstawie informacji zawartych na wykresie klimatycznym (C); opisuje związek między oświetleniem Ziemi a występowaniem stref klimatycznych (B); opisuje strukturę wilgotnego lasu równikowego (B); opisuje zagrożenia wynikające z działalności człowieka w strefie wilgotnych lasów równikowych (B); opisuje przystosowania roślin do życia w strefie sawann (B); opisuje rodzaje pustyń gorących, podając ich przykłady (B); opisuje cechy roślin tworzących makie śródziemnomorską (B); wyjaśnia pojęcie: roślinność twardolistna (B); porównuje strukturę lasu liściastego i wilgotnego lasu równikowego (C); podaje przykłady przekształcania stepów przez człowieka (A); porównuje Arktykę i Antarktydę (C); porównuje piętra roślinne Tatr i Alp (C)

(ocena dobra).

Uczeń:

określa, jakie czynniki wpływają na występowanie danego klimatu (B); wyjaśnia pojęcia: strefy klimatyczne, klimat astrefowy (B); opisuje wpływ działalności człowieka na zmiany krajobrazów Ziemi (B); podaje przykłady działań człowieka w strefie wilgotnych lasów równikowych (B); opisuje roślinność sawanny oraz przystosowania roślinności pustyń i stepów (B); wymienia charakterystyczne elementy krajobrazu pustynnego (A); opisuje cechy klimatu: śródziemnomorskiego, tundry, pustyń lodowych i wysokogórskiego (B); opisuje przystosowania drzew liściastych do zmian temperatury w ciągu roku i drzew iglastych do warunków klimatycznych tajgi (B); wyjaśnia pojęcia: step, pampa, preria (B); opisuje

przystosowania ssaków do życia na obszarach polarnych (B); wymienia po kolei piętra roślinne w Alpach (A)

(ocena dostateczna).

Uczeń:

wyjaśnia pojęcia: pogoda, klimat (B); wymienia cechy klimatu: morskiego, kontynentalnego, górskiego (A); podpisuje na mapie przynajmniej trzy strefy krajobrazowe świata (C); podpisuje na mapie strefy: wilgotnych lasów równikowych, sawann, pustyni gorących, śródziemnomorskiej, lasów mieszanych, stepów, tajgi, tundry, pustyni lodowych, gór wysokich (C); rozpoznaje wybrane zwierzęta wilgotnych lasów równikowych (C); odczytuje z wykresu klimatycznego informacje dotyczące przebiegu temperatury powietrza i opadów w omawianych strefach (C); opisuje przystosowania wybranych zwierząt do życia w omawianych strefach (B); rozpoznaje na ilustracjach pięć roślin uprawianych w strefie śródziemnomorskiej (C); wymienia po kolei piętra roślinne w Tatrach (A)

(ocena dopuszczająca).

Uczeń:

wymienia składniki pogody (A); podpisuje na mapie przynajmniej trzy strefy klimatyczne Ziemi (C); wymienia dwie cechy klimatu strefy wilgotnych lasów równikowych (A); rozpoznaje na ilustracjach krajobrazy strefy: wilgotnych lasów równikowych, sawann, pustyni gorących, śródziemnomorskiej, lasów mieszanych, stepów, tajgi, tundry, pustyni lodowych, gór wysokich (B); rozpoznaje na ilustracjach po trzy przykłady roślin i zwierząt występujących w omawianych strefach (C); podpisuje na mapie Saharę (B); wymienia pięć produktów otrzymywanych z roślin uprawianych w strefie śródziemnomorskiej (A)

Dział 5. Poznajemy substancje i ich przemiany

Treści nauczania (wymagania szczegółowe) z podstawy programowej: 6.1; 14.1; 14.2; 14.3; 14.5; 14.

(ocena celująca).

Uczeń:

wyjaśnia, dlaczego katastrofy tankowców stanowią zagrożenie dla organizmów morskich (B); opisuje sposób rozdzielania składników naftowej podanej mieszaniny jednorodnej, której składnikami są ciecze (B)

(ocena bardzo dobra).

Uczeń:

wyjaśnia, na czym polega rozpuszczanie (B); charakteryzuje powietrze jako jednorodną mieszaninę gazów (C); opisuje sposoby rozdzielania podanych mieszanin jednorodnych i

niejednorodnych (B); opisuje spalanie jako przykład przemiany nieodwracalnej (B); porównuje procesy utleniania i spalania (C)

(ocena dobra).

Uczeń:

opisuje cechy mieszaniny (B); do poznanych sposobów rozdzielania mieszanin dobiera przykłady z życia codziennego (C); opisuje składniki roztworu (B); wyjaśnia, czym są stopy (B); wyjaśnia, na czym polega przemiana odwracalna i nieodwracalna (B)

(ocena dostateczna).

Uczeń:

wyjaśnia, podając przykłady, pojęcia: mieszanina niejednorodna i mieszanina jednorodna (B); wymienia czynniki przyspieszające proces rozpuszczania (A); do podanych mieszanin dobiera sposób ich rozdzielania (C); wyjaśnia różnice między rozpuszczaniem a topnieniem (B); podaje przykłady przemian nieodwracalnych zachodzących w najbliższym otoczeniu (A)

(ocena dopuszczająca).

Uczeń:

wymienia przykłady mieszanin (A); wymienia sposoby rozdzielania mieszanin niejednorodnych (A); podaje przykłady wykorzystania różnych sposobów rozdzielania mieszanin w życiu codziennym (B); nazywa przemiany stanów skupienia substancji (A)

Dział 6. Odkrywamy, jak się zmienia Ziemia

Treści nauczania (wymagania szczegółowe) z podstawy programowej: 5.2; 5.3; 5.4; 5.5

(ocena celująca).

Uczeń:

podaje przykłady wpływu zanieczyszczeń środowiska na zdrowie i życie ludzi w Polsce i na świecie (A)

(ocena bardzo dobra).

Uczeń:

wyjaśnia, podając przykłady, czym są odnawialne i nieodnawialne zasoby przyrody (B); opisuje rolę warstwy ozonowej (B); opisuje skutki wzrostu ilości gazów cieplarnianych dla środowiska przyrodniczego (B); podaje sposoby zapobiegania kwaśnym opadom (B); podaje przykłady zadań z zakresu ochrony przyrody wymagających międzynarodowej współpracy (A); podaje przykłady międzynarodowych konwencji na rzecz ochrony przyrody (A)

(ocena dobra).

Uczeń:

charakteryzuje wyczerpywalne i niewyczerpywalne zasoby przyrody (B); wyjaśnia, dlaczego zanieczyszczenia powietrza należą do szczególnie niebezpiecznych (B); wymienia czynniki wpływające na wzrost ilości gazów cieplarnianych w atmosferze (A); podaje przykłady działań na rzecz ochrony przyrody prowadzonych przez organizacje międzynarodowe (A)

(ocena dostateczna).

Uczeń:

wyjaśnia pojęcia: zasoby przyrody, dziura ozonowa (B); podaje po dwa przykłady zasobów odnawialnych i nieodnawialnych (B); wymienia przyczyny zanieczyszczeń środowiska (A); na podstawie schematu opisuje powstawanie efektu cieplarnianego (B); podaje przykłady negatywnego wpływu kwaśnych opadów na stan środowiska (B); podaje przykłady pamiątek z podróży (przedmiotów), których przywożenie jest zabronione (B)

(ocena dopuszczająca).

Uczeń:

wymienia przykłady zasobów przyrody (A); wymienia dwa przykłady globalnych skutków zanieczyszczeń środowiska (B); wymienia nazwy gazów cieplarnianych (A); proponuje dwa sposoby ratowania ginących gatunków roślin i zwierząt (B)

Język angielski

Revision unit.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- zna i stosuje kilka słów z rozdziału Hello i rozdziału I;
- w niewielkim stopniu poprawnie wykonuje zadania z zakresu czytania oraz słuchania;
- częściowo poprawnie uzupełnia zdania odpowiednią formą podanego czasownika w czasie Present Simple ;
- częściowo poprawnie uzupełnia zdania odpowiednią formą podanego czasownika w czasie Present Continuous;
- zna zasadę stosowania konstrukcji there is/are, How much/ How many ale popełnia błędy stosując powyższe wyrażenia;
- zna odmianę czasownika to be w formie przeszłej;
- częściowo poprawnie wpisuje podane czasowniki w odpowiednią kolumnę w formie Past Simple;
- zna zastosowanie czasownika can w zdaniach;
- w prosty sposób opisuje swoje umiejętności: *I can dance.*;

- częściowo poprawnie czyta dialog z podziałem na role;
- częściowo poprawnie nazywa dyscypliny sportowe, sprzęt, ubrania oraz obiekty sportowe;
- sporadycznie poprawnie uzupełnia zdania, wpisując odpowiednią formą podanego czasownika w czasie Present Simple i Present Continuous;
- sporadycznie poprawnie czyta tekst i znajduje nazwy dyscyplin sportowych z obrazków;
- Krótko wymienia sporty, które lubi i których nie lubi: *I like swimming.*;
- sporadycznie poprawnie pyta o informacje dotyczące rozkładu zajęć w centrum sportowym, popełniając liczne błędy językowe;
- Sporadycznie poprawnie potrafi zaprezentować rolę j. angielskiego w międzynarodowej komunikacji, popełnia wiele błędów językowych;
- praca projektowa English words in Polish. Praca jest w większości odtwórcza, częściowo poprawna językowo.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- zna i stosuje połowę słów z rozdziału Hello i rozdziału I;
- częściowo poprawnie wykonuje zadania z zakresu czytania oraz słuchania;
- w większości poprawnie uzupełnia zdania odpowiednią formą podanego czasownika w czasie Present Simple;
- w większości poprawnie uzupełnia zdania odpowiednią formą podanego czasownika w czasie Present Continuous;
- częściowo poprawnie stosuje konstrukcje there is/are, How much/many ;
- w większości poprawnie stosuje formy czasownika to be w formie przeszłej w zdaniach;
- w większości poprawnie wpisuje podane czasowniki w odpowiednią kolumnę w formie Past Simple częściowo poprawnie stosuje go w wypowiedzi;
- zna zastosowanie czasownika can w zdaniach;
- w prosty sposób opisuje umiejętności lub ich brak. *I can dance. I can't sing.*;
- w większości poprawnie czyta dialog z podziałem na role;
- W większości poprawnie nazywa dyscypliny sportowe, sprzęt, ubrania oraz obiekty sportowe, częściowo poprawnie stosuje ją w wypowiedzi;
- częściowo poprawnie uzupełnia odpowiednią formą podanego czasownika w czasie Present Simple i Present Continuous;
- w większości poprawnie nazywa dyscypliny sportowe i częściowo poprawnie podpisuje obrazki;
- Krótko wymienia sporty, które lubi i których nie lubi, stosuje podstawowe wyrażenia: *like, don't like, hate*. Częściowo poprawnie mówi o ulubionych sportach innej osoby: *He likes...* ;
- częściowo poprawnie pyta o informacje dotyczące rozkładu zajęć w centrum sportowym;
- częściowo poprawnie prezentuje rolę j. angielskiego w międzynarodowej komunikacji, stosuje połowę poznanego słownictwa;
- Praca projektowa: English words In Polish. Praca jest częściowo odtwórcza, częściowo poprawna językowo.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- zna i stosuje większość słów z rozdziału Hello i rozdziału I;
 - Zasadniczo poprawnie wykonuje zadania z zakresu czytania oraz słuchania;
 - w większości poprawnie stosuje formy czasownika we wszystkich rodzajach zdań czasu Present Simple;
 - w większości poprawnie stosuje formy czasownika we wszystkich rodzajach zdań czasu Present Continuous;
 - w większości poprawnie stosuje konstrukcje there is/are, How much/many;
 - w większości poprawnie stosuje formy czasownika to be w formie przeszłej we wszystkich rodzajach zdań;
 - zasadniczo poprawnie wpisuje podane czasowniki w odpowiednią kolumnę w formie Past Simple, w większości poprawnie stosuje go w wypowiedzi;
 - zasadniczo poprawnie posługuje się czasownikiem can w e wszystkich rodzajach zdań;
 - w miarę dokładnie opisuje umiejętności lub ich brak (swoje i innych osób);
 - zasadniczo poprawnie czyta dialog z podziałem na role;
 - zasadniczo poprawnie nazywa dyscypliny sportowe, sprzęt, ubrania oraz obiekty sportowe, w większości poprawnie stosuje ją w wypowiedzi;
 - w większości poprawnie uzupełnia odpowiednią formą podanego czasownika w czasie Present Simple i Present Continuous, zasadniczo poprawnie potrafi zastosować dwa czasy w zdaniach;
 - zasadniczo poprawnie opisuje swoją ulubioną dyscyplinę sportową;
 - Mówi o sportach, które lubi i których nie lubi, stosuje różne konstrukcje: *like, hate, prefer... to...* W większości poprawnie opisuje ulubione sporty innej osoby.;
 - Prowadzi krótką rozmowę na temat sportu, w większości poprawnie zadaje pytania.- zasadniczo poprawnie czyta tekst i znajduje prawie wszystkie nazwy przedmiotów z obrazków;
 - w większości poprawnie pyta o informacje dotyczące rozkładu zajęć w centrum sportowym;
 - w większości poprawnie wypowiada się na temat roli j. angielskiego w międzynarodowej komunikacji, stosuje większość poznanego słownictwa;
 - Praca projektowa
- English words In Polish Praca jest w większości samodzielna i poprawna językowo.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- zna i stosuje wszystkie słowa z rozdziału Hello i rozdziału I;
- Prawidłowo wykonuje zadania z zakresu czytania oraz słuchania;
- całkowicie poprawnie stosuje formy czasownika we wszystkich rodzajach zdań czasu Present Simple;
- całkowicie poprawnie stosuje formy czasownika we wszystkich rodzajach zdań czasu Present Continuous;

- całkowicie poprawnie stosuje konstrukcje *there is/are*, *How much/man* we wszystkich rodzajach zdań;
- całkowicie poprawnie stosuje formy czasownika *to be* w formie przeszłej we wszystkich rodzajach zdań;
- prawidłowo stosuje podane czasowniki nieregularne zarówno w wypowiedzi ustnej jak i pisemnej;
- bezbłędnie układa zdania z użyciem czasownika *can* we wszystkich rodzajach zdań
- dokładnie opisuje umiejętności różnych osób, swobodnie prowadzi rozmowę z wykorzystaniem czasownika *can*, zadaje pytania, odpowiada;
- płynnie czyta tekst z podziałem na role;
- bezbłędnie nazywa dyscypliny sportowe, sprzęt, ubrania oraz obiekty sportowe;
- prawidłowo uzupełnia odpowiednią formą podanego czasownika w czasie Present Simple i Present Continuous oraz bezbłędnie potrafi zastosować te dwa czasy we wszystkich rodzajach zdań;
- bezbłędnie czyta tekst i znajduje nazwy dyscyplin sportowych poprawnie uzupełnia tekst na temat swojej ulubionej dyscypliny sportowej;
- Prowadzi rozbudowany dialog na temat sportu, prawidłowo zadaje pytania i odpowiada.;
- Bezbłędnie pyta o informacje dotyczące rozkładu zajęć w centrum sportowym;
- Płynnie wypowiada się na temat roli j. angielskiego w międzynarodowej komunikacji stosując wszystkie poznane wyrazy i zwroty.
- Praca projektowa. English words In Polish. Praca jest całkowicie samodzielna, poprawna językowo.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- wykazuje znajomość materiału większą od wymagań na ocenę bardzo dobrą.

UNIT 1 SPORT

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- Zna i stosuje kilka podstawowych wyrazów z rozdziału 1.
- Częściowo poprawnie uzupełnia zdania w czasie Present Simple.
- Sporadycznie poprawnie stosuje w wypowiedzi czas Present Simple
- Częściowo poprawnie uzupełnia zdania w czasie Present Continuous.
- Sporadycznie poprawnie stosuje w wypowiedzi czas Present Continuous.
- W niewielkim stopniu uzupełnia zdania czasownikami w czasach Present Simple i Present Continuous.
- Krótco wymienia sporty, które lubi: I like swimming.
- Wykonuje projekt My favourite sport.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- Zna i stosuje połowę poznanych wyrazów oraz zwrotów z rozdziału 1.
- W większości poprawnie uzupełnia zdania w czasie Present Simple.

- Częściowo poprawnie stosuje w wypowiedzi czas Present Simple.
- W większości poprawnie uzupełnia zdania w czasie Present Continuous.
- Częściowo poprawnie stosuje w wypowiedzi czas PresentContinuous.
- Częściowo poprawnie uzupełnia zdania czasownikami w czasach Present Simple i Present Continuous.
- Krótko wymienia sporty, które lubi i których nie lubi, stosuje podstawowe wyrażenia: like, don't like, hate.
- Częściowo poprawnie mówi o ulubionych sportach innej osoby: He likes football.
- Rozumie pytania dotyczące sportu i częściowo poprawnie na nie odpowiada.
- Wykonuje projekt My favourite sport.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów z rozdziału.
- Zasadniczo poprawnie uzupełnia zdania w czasie Present Simple.
- W większości poprawnie stosuje w wypowiedzi czas Present Simple.
- Zasadniczo poprawnie uzupełnia zdania w czasie Present Continuous
- W większości poprawnie stosuje czas Present Continuous w wypowiedzi.
- W większości poprawnie uzupełnia zdania czasownikami w czasach Present Simple i Present Continuous.
- Mówi o sportach, które lubi i których nie lubi, stosuje różne konstrukcje: like, hate, prefer... to...
- W większości poprawnie opisuje ulubione sporty innej osoby:
- He hates playing volleyball.
- Prowadzi krótką rozmowę na temat sportu, w większości poprawnie zadaje pytania.
- Wykonuje projekt My favourite sport.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty z rozdziału.
- Poprawnie posługuje się czasem Present Simple przy uzupełnianiu tekstu.
- Poprawnie stosuje czas Present Simple w wypowiedzi.
- Poprawnie posługuje się czasem Present Continuous przy uzupełnianiu tekstu.
- Poprawnie stosuje czas Present Continuous w wypowiedzi
- Poprawnie uzupełnia zdania czasownikami w czasach Present Simple i Present Continuous.
- Swobodnie i poprawnie opisuje swoje ulubione sporty.
- Swobodnie i poprawnie opisuje ulubione sporty innej osoby: He likes football but he prefers rugby.
- Prowadzi rozbudowany dialog na temat sportu, prawidłowo zadaje pytania i odpowiada.
- Wykonuje projekt My favourite sport.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- wykazuje znajomość materiału większą od wymagań na ocenę bardzo dobrą.

UNIT 2 TRANSPORT

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- Zna i stosuje kilka podstawowych wyrazów z rozdziału 2.
- Częściowo poprawnie odczytuje daty roczne.
- Zna formy czasownika *to be* w czasie przeszłym i częściowo poprawnie uzupełnia nimi zdania.
- Formułuje proste zdania z czasownikiem *to be* w czasie przeszłym: *He was a film star*.
- Zna i stosuje kilka czasowników nieregularnych.
- Częściowo poprawnie uzupełnia zdania w czasie *Past Simple* (czasowniki regularne i nieregularne), ale popełnia liczne błędy w wypowiedzi.
- Przy użyciu kilku podstawowych wyrażen opisuje zasady panujące w szkole, w domu.
- Częściowo poprawnie stosuje czasowniki modalne *must / mustn't*.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

Zna i stosuje połowę poznanych wyrazów oraz zwrotów z rozdziału II;

- Częściowo poprawnie wykonuje zadania z zakresu czytania oraz słuchania;
- W większości poprawnie odczytuje daty i lata , częściowo poprawnie stosuje je w wypowiedzi;
- Zna i stosuje połowę czasowników nieregularnych;
- W większości poprawnie uzupełnia zdania w czasie *Past Simple* (czasowniki regularne i nieregularne), częściowo poprawnie formułuje wypowiedzi w czasie przeszłym;
- Zna i w większości poprawnie stosuje określniki czasu *Past Simple*;
- W większości poprawnie posługuje się czasownikami *must/mustn't* przy formułowaniu prostych reguł i zasad;
- Prostymi zdaniami opisuje swoją przebytą podróż, stosuje połowę poznanego słownictwa;
- Wypowiada się prostymi zdaniami na temat podróżowania po Stanach Zjednoczonych i Kanadzie, stosuje połowę poznanego słownictwa;

- częściowo poprawnie czyta dialog z podziałem na role'
- częściowo poprawnie czyta historyjkę z podziałem na role;
- Praca projektowa - Do a Project on a US state.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- Zna i stosuje większość poznanych wyrazów i zwrotów z rozdziału II;
- Zasadniczo poprawnie wykonuje zadania z zakresu czytania oraz słuchania;
- w większości poprawnie odczytuje daty i lata, w większości poprawnie stosuje je w wypowiedzi;
- Zna i stosuje większość poznanych czasowników nieregularnych;

- Zasadniczo poprawnie uzupełnia zdania w czasie Past Simple (czasowniki regularne i nieregularne) , formułuje w większości poprawne wypowiedzi;
- Zna i i zasadniczo poprawnie stosuje określniki czasu Past Simple;
- W większości poprawnie posługuje się czasownikami must/mustn't przy formułowaniu rozmaitych reguł i zakazów;
- Opisuje swoją przebytą podróż, wykorzystując większość poznanego słownictwa;
- Wypowiada się na temat

Podróżowania po Stanach Zjednoczonych i Kanadzie , stosuje większość poznanego słownictwa;

- znajduje w tekście wyrazy odpowiadające definicje;
- uzupełnia tabelkę informacjami z tekstu;
- zakreśla wyrazy nie pasujące do pozostałych;
- Praca projektowa - Do a Project on a US state.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy i zwroty z rozdziału II;
- Prawidłowo wykonuje zadania z zakresu czytania oraz słuchania;
- Prawidłowo stosuje daty i lata;
 - Zna i stosuje wszystkie poznane czasowniki nieregularne;
 - Poprawnie uzupełnia zdania w czasie Past Simple (czasowniki regularne i nieregularne) oraz prowadzi swobodną narrację w czasie przeszłym;
 - W pełni poprawnie stosuje określniki czasu Past Simple;

- Bezbłędnie wyszukuje informacje z tekstu, pełnymi zdaniami odpowiada na pytania dotyczące czytanki;
 - całkowicie poprawnie posługuje się czasownikami must/mustn't przy formułowaniu rozmaitych reguł, swobodnie wykorzystuje tę formę w pytaniach;
 - Dokładnie opisuje swoją przebytą podróż, stosuje bogate słownictwo;
 - Bezbłędnie wypowiada się na temat podróżowania po Stanach Zjednoczonych i Kanadzie , posługuje się wszystkimi poznanymi wyrazami i zwrotami;
 - Praca projektowa -
- Do a Project on a US state.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- wykazuje znajomość materiału większą od wymagań na ocenę bardzo dobrą.

ROZDZIAŁ 3 DIRECTION

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- zna i stosuje kilka słów z rozdziału 3;
- W niewielkim stopniu poprawnie wykonuje zadania z zakresu czytania oraz słuchania;
- częściowo poprawnie
- uzupełnia zdania zaimkami mine, yours, his, hers, ours, theirs;
- W prosty sposób pyta o drogę, częściowo poprawnie udziela wskazówek;

- Łączy zdania w trybie rozkazującym z obrazkami.;
- Przy użyciu podstawowego słownictwa podaje informacje na temat geografii, fauny i flory w Australii;
- Krótko opisuje krajobraz;
- Częściowo poprawnie dopasowuje przyimki miejsca: opposite, near, behind, In front of do obrazków;
- czyta dialog z podziałem na role;
- praca projektowa Australia

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- zna i stosuje połowę słów z rozdziału 3;
- Częściowo poprawnie wykonuje zadania z zakresu czytania oraz słuchania;
- w większości poprawnie uzupełnia zdania zaimkami mine, yours, his, hers, ours, theirs, częściowo poprawnie stosuje je w wypowiedzi;
- Częściowo poprawnie odpowiada na pytania o przynależność przedmiotów. It's Jack's. It's his.;
- Pyta o drogę, w większości poprawnie udziela wskazówek. Ma duży problem z podążaniem za wskazówkami.;
- Wydaje polecenia (Stop!, Don't play football!), wykorzystuje część poznanych wyrażen.;
- Przy użyciu rozbudowanego słownictwa podaje informacje na temat geografii, fauny i flory w Australii, częściowo poprawnie stosuje czas Present Simple i Past Simple;
- Krótko opisuje krajobraz;
- W większości poprawnie dopasowuje przyimki miejsca opposite, near, behind, in front of, on the left, on the right do obrazków
- zaznacza zdania prawdziwe zgodnie z tekstem;
- uzupełnia dialog podanymi wyrazami;
- częściowo poprawnie tworzy pytania z podanych wyrażen;
- słucha nagrania i zaznacza poprawną odp;
- częściowo poprawnie uzupełnia zdania jednym z podanych wyrazów we właściwej formie;
- częściowo poprawnie uzupełnia pytania i pisze krótkie odpowiedzi;
- słucha nagrania i częściowo poprawnie określa prawidłową odpowiedź;
- praca projektowa Australia.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- zna i stosuje większość słów z rozdziału 3;
- Zasadniczo poprawnie wykonuje zadania z zakresu czytania oraz słuchania;
- zasadniczo poprawnie uzupełnia zdania zaimkami mine, yours, his, hers, ours, theirs, w większości poprawnie stosuje je w wypowiedzi;
- W większości poprawnie zadaje pytania i odpowiada na pytania o przynależność przedmiotów (w l.p i l.mn.) Whose book is it? It's Jack's. It's his.

Whose books are these?

They are hers.;

- Pyta o drogę, zasadniczo poprawnie udziela wskazówek, wykorzystuje większość przyimków ruchu. W większości poprawnie podąża za wskazówkami.;
 - Wydaje polecenia, wykorzystuje większość poznanych wyrażen;
 - Przy użyciu większości poznanego słownictwa podaje informacje na temat geografii, fauny i flory w Australii, w większości poprawnie stosuje czas Present Simple i Past Simple;
 - W miarę dokładnie opisuje krajobraz;
 - Prawidłowo dopasowuje przyimki miejsca do obrazków jak również zasadniczo poprawnie buduje zdania z użyciem powyższych przyimków
- zadaje pytanie w czasie Present Simple;
- uzupełnia dialogi zgodnie z obrazkami;
 - w większości poprawnie uzupełnia tekst właściwym przyimkiem miejsca;
 - w większości poprawnie pisze zdania dotyczące obrazków;
 - w większości poprawnie odpowiada na pytania dotyczące tekstu;
- praca projektowa Australia

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- zna i stosuje wszystkie słowa z rozdziału 3;
- Prawidłowo wykonuje zadania z zakresu czytania oraz słuchania;
- poprawnie stosuje zaimki dzierżawcze w wypowiedzi oraz uzupełnia nimi zdania;
- Poprawnie zadaje pytania oraz odpowiada na pytania o przynależność przedmiotów (w l.p i l.mn)

Whose book is it? It's Jack's. It's his.

Whose books are these?

They are hers.

- Pyta o drogę, poprawnie i wyczerpująco udziela wskazówek, wykorzystuje wszystkie przyimki ruchu. Bezbłędnie podąża za wskazówkami.;
 - Wydaje polecenia, wykorzystuje wszystkie poznane wyrażenia;
 - Przy użyciu poznanego bogatego słownictwa opisuje geografę, faunę i florę w Australii;
 - Dokładnie opisuje krajobraz;
 - Swobodnie rozmawia na temat położenia obiektów, stosując wszystkie poznane przyimki miejsca;
 - bezbłędnie pisze zdania dotyczące obrazków;
- praca projektowa Australia.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- wykazuje znajomość materiału większą od wymagań na ocenę bardzo dobrą.

UNIT 4 SCHOOL LIFE

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- zna i stosuje kilka słów z rozdziału 4;

- zna kilka nazw prac domowych;
- W niewielkim stopniu poprawnie wykonuje zadania z zakresu czytania oraz słuchania;
- zna zasady tworzenia i stosowania czasu Future Simple ;
- częściowo poprawnie opisuje wykonywane czynności domowe, popełnia liczne błędy językowe;
- sporadycznie poprawnie uzupełnia zdania w czasie Future Simple;
- Przy pomocy podstawowego słownictwa opisuje zaprojektowanego robota popełnia liczne błędy językowe;
- W prosty sposób proponuje pomoc z użyciem czasownika Shall;
- Praca projektowa ” – opisz w kilku zdaniach swój tydzień - w większości poprawnie opisuje swój typowy dzień w czasie Present Simple przy użyciu części poznanych czasowników. Popełnia liczne błędy językowe.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- zna i stosuje połowę słów z rozdziału 4;
- krótko mówi o obowiązkach domowych, które wykonuje lub nie;
- Częściowo poprawnie wykonuje zadania z zakresu czytania oraz słuchania;
- w większości poprawnie uzupełnia zdania (twierdzenia, przeczenia, pytania) czasownikami w czasie Future Simple, częściowo poprawnie stosuje czas przyszły w wypowiedzi;
- częściowo poprawnie opisuje siebie oraz inne osoby na zdjęciach wykonujące czynności domowe przy pomocy czasu Present Continuous ;
- częściowo poprawnie uzupełnia zdania w czasie Future Simple;
- Przy pomocy bardziej rozbudowanego słownictwa opisuje zaprojektowanego robota;
- W prosty sposób proponuje pomoc z użyciem czasownika Shall „Shall I help you?”stosuje połowę poznanego słownictwa;
- krótko porównuje życie rodzinne w Polsce i w Wielkiej Brytanii;
- zaznacza zdania prawdziwe zgodnie z tekstem;
- Praca projektowa -opisz w kilku zdaniach swój typowy dzień – Poprawnie opisuje swój typowy dzień, przy użyciu części poznanych czasowników. Praca jest częściowo odtwórcza, zawiera kilka błędów językowych.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- zna i stosuje większość słów z rozdziału 4;
- w większości poprawnie mówi o obowiązkach domowych, które lubi a które nie. Stosuje większość poznanych wyrażen i czas Present Simple i Continuous;
- Zasadniczo poprawnie wykonuje zadania z zakresu czytania oraz słuchania;
- poprawnie uzupełnia zdania (twierdzenia, przeczenia, pytania) czasownikami w czasie Future Simple , poprawnie stosuje czas przyszły w wypowiedzi;
- w większości poprawnie opisuje siebie i inne osoby na zdjęciach wykonujące czynności domowe przy pomocy czasu Present Continuous;
- w większości poprawnie układa zdania w czasie Future Simple;
- W miarę dokładnie opisuje zaprojektowanego robota;

- W większości poprawnie proponuje pomoc przy użyciu czasownika shall , stosuje większość poznanego słownictwa;
- w miarę dokładnie porównuje życie rodzinne w Polsce a w Wielkiej Brytanii;
- Praca projektowa -opisz w kilku zdaniach swój typowy dzień –Poprawnie opisuje swój typowy dzień, przy użyciu w większości poznanych czasowników i zwrotów. Praca jest w większości samodzielna, zawiera pojedyncze błędy językowe.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- zna i stosuje wszystkie słowa z rozdziału 4;
- swobodnie rozmawia na temat jakie obowiązki domowe lubi a jakie nie. Zadaje pytanie Are you doing the ironing? Stosuje wszystkie poznane wyrażenia i czas *Present Simple i Continuous He isn't doing the cooking now.*;
- Prawidłowo wykonuje zadania z zakresu czytania oraz słuchania;
- prawidłowo posługuje się czasem Future Simple , bezbłędnie uzupełnia i tworzy zdania posługując się powyższym czasem;
- zadaje pytania dotyczące czynności domowych wykonywanych przez postacie i odpowiada na pytania kolegi;
- Bezbłędnie układa zdania w czasie Future Simple;
- swobodnie rozmawia na temat, co robią w tej chwili członkowie ich rodzin i znajomi;
- Dokładnie i bezbłędnie opisuje zaprojektowanego robota;
- Poprawnie proponuje pomoc z użyciem czasownika shall, wykorzystuje bogate słownictwo;
- Bardzo dokładnie i bezbłędnie porównuje życie rodzinne w Polsce i w Wielkiej Brytanii;
- Praca projektowa -opisz w kilku zdaniach swój typowy dzień- Bezbłędnie i dokładnie opisuje swój typowy dzień, przy użyciu wszystkich poznanych czasowników i zwrotów. Stosuje bogate słownictwo. Praca jest w całości samodzielna, poprawna językowo i bogata leksykalnie.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- wykazuje znajomość materiału większą od wymagań na ocenę bardzo dobrą.

UNIT 5 PLACES

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- zna i stosuje kilka słów z rozdziału 5;
- W niewielkim stopniu poprawnie wykonuje zadania z zakresu czytania oraz słuchania;
- Krótko opisuje krajobraz, popełnia liczne błędy językowe;
- Częściowo poprawnie określa położenie geograficzne miejsc, popełnia liczne błędy językowe;
- Zna zasady stopniowania przymiotników (stopień wyższy);
- Częściowo poprawnie uzupełnia zdania przymiotnikami w stopniu wyższym;
- Częściowo poprawnie formułuje porównania;
- Pisze krótki opis o swojej miejscowości, sporadycznie poprawnie stosuje wyrażenie too ;
- W podstawowy sposób proponuje, co można zrobić w danej sytuacji: Let's go.
- Krótko udziela podstawowych informacji o Indiach, popełnia liczne błędy językowe;

- Praca projektowa – opisz jakiś piękny budynek w Polsce. Popelnia liczne błędy językowe.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- zna i stosuje połowę słów z rozdziału 5;
- Częściowo poprawnie wykonuje zadania z zakresu czytania oraz słuchania;
- Krótko opisuje krajobraz, stosuje połowę poznanego słownictwa;
- W większości poprawnie określa położenie geograficzne miejsc, stosuje połowę poznanego słownictwa;
- W większości poprawnie uzupełnia zdania przymiotnikami w stopniu wyższym;
- Częściowo poprawnie stosuje przymiotniki w stopniu wyższym;
- Pisze krótki opis o swojej miejscowości, częściowo poprawnie stosuje wyrażenie too;
- W prosty sposób wyraża propozycję, co można zrobić w danej sytuacji: Let's go, Why don't you...;
- Udziela podstawowych informacji o Indiach, stosuje bardziej rozbudowane słownictwo, popelnia kilka błędów językowych;
- Praca projektowa - opisz jakiś piękny budynek w Polsce. Praca jest częściowo odtwórcza, zawiera kilka błędów językowych.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- zna i stosuje większość słów z rozdziału 5;
- Zasadniczo poprawnie wykonuje zadania z zakresu czytania oraz słuchania;
- W miarę dokładnie opisuje krajobraz, stosuje większość poznanego słownictwa;
- Nazywa praktycznie wszystkie określenia położenia geograficzne miejsc;
- Zasadniczo poprawnie uzupełnia zdania przymiotnikami w stopniu wyższym;
- W większości poprawnie stosuje przymiotniki w stopniu wyższym;
- Pisze o swojej miejscowości, w większości poprawnie stosuje wyrażenie too;
- Wyraża propozycje, co można zrobić w danej sytuacji, stosuje większość poznanych wyrażen: Let's go, What about...;
- W miarę dokładnie udziela informacji o Indiach, wykorzystuje dość rozbudowane słownictwo;
- Praca projektowa - opisz jakiś piękny budynek w Polsce. Praca jest w większości samodzielna, zawiera pojedyncze błędy językowe.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- zna i stosuje wszystkie słowa z rozdziału 5;
- Prawidłowo wykonuje zadania z zakresu czytania oraz słuchania;
- Dokładnie i bezbłędnie opisuje krajobraz, stosuje bogate słownictwo;
- Prawidłowo określa położenie geograficzne miejsc, stosuje wszystkie poznane wyrazy i zwroty;
- Prawidłowo formułuje porównania w stopniu wyższym wykorzystując wszystkie poznane przymiotniki;
- Bez błędnie posługuje się stopniem wyższym przymiotników w zdaniach;

- Bezbłędnie opisuje swoją miejscowość, stosuje bogate słownictwo; poprawnie stosuje wyrażenie too oraz poznane wyrażenia;
 - Wyraża propozycję, co można zrobić w danej sytuacji, stosuje wszystkie poznane wyrażenia: Let's go., What about...?, Why don't we...?;
 - Dokładnie i bezbłędnie udziela informacji o Indiach, wykorzystuje bogate słownictwo;
 - Praca projektowa - opisz jakiś piękny budynek w Polsce. Stosuje bogate słownictwo. Praca jest w całości samodzielna, poprawna językowo i bogata leksykalnie.
- Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:
- wykazuje znajomość materiału większą od wymagań na ocenę bardzo dobrą.

UNIT 6 SHOPPING

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- zna i stosuje kilka podstawowych wyrazów z rozdziału 6;
- W niewielkim stopniu poprawnie wykonuje zadania z zakresu czytania oraz słuchania;
- W prosty sposób wypowiada się na temat robienia zakupów, popełnia liczne błędy językowe;
- W większości poprawnie dopasowuje miejsca do czynności, które można w nich wykonywać: cinema- watch a film;
- Sporadycznie poprawnie potrafi zrobić zakupy w sklepie, popełnia liczne błędy językowe;
- Zna zasady stopniowania przymiotników (stopień najwyższy), częściowo poprawnie uzupełnia zdania;
- krótko opisuje swój ulubiony sklep, popełnia liczne błędy językowe;
- Praca projektowa – Napisz informacje na temat wybranego centrum handlowego.- Popełnia liczne błędy językowe.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- zna i stosuje połowę poznanych wyrazów oraz zwrotów z rozdziału 6;
- Częściowo poprawnie wykonuje zadania z zakresu czytania oraz słuchania;

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- zna i stosuje większość poznanych wyrazów i zwrotów;
- Zasadniczo poprawnie wykonuje zadania z zakresu czytania oraz słuchania;
- poprawnie przekształca zdania twierdzące w czasie Past Simple z czasownikami regularnymi w zdania pytające i przeczące;
- zasadniczo poprawnie nazywa części ciała;
- w miarę dokładnie opisuje wygląd zewnętrzny;
- zasadniczo poprawnie stosuje had/didn't have oraz was/wasn't, were/ weren't w odniesieniu do wyglądu zewnętrznego z przeszłości;
- słucha nagrania i notuje informacje;
- uzupełnia dialog zgodnie z obrazkiem;

- zasadniczo poprawnie tworzy pytania z podanych wyrażeń;
- czyta artykuł i zasadniczo poprawnie odpowiada na pytania;
- uzupełnia dialogi wpisując *Who* lub *What*;
- poprawia błędy w zdaniach zgodnie z tekstem;
- Praca projektowa A famous person in Poland – plakat.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty;
- Prawidłowo wykonuje zadania z zakresu czytania oraz słuchania;
- bezbłędnie stosuje czas *Pas Simple* w zdaniach pytających, przeczących i twierdzących;
- prawidłowo pyta o wygląd zewnętrzny osób, poprawnie nazywa wszystkie części ciała i wykorzystuje wszystkie poznane czasowniki;
- dokładnie opisuje wygląd zewnętrzny;
- W pełni poprawnie stosuje *had/ didn't have* oraz *was/wasn't, were/ weren't* w odniesieniu do wyglądu zewnętrznego z przeszłości;
- zadaje pytania dotyczące obrazka i odpowiada na pytania kolegi;
- tworzy zdania o sobie;
- bezbłędnie pisze dialog dotyczący postaci z obrazków;
- bezbłędnie pisze pytania dotyczące swojego ulubionego obrazu;
- bezbłędnie uzupełnia dialogi wpisując *Who* lub *What* w zdaniach;
- w pełni poprawnie czyta tekst i odpowiada na pytania do tekstu;

Praca projektowa- A famous person in Poland – plakat.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- wykazuje znajomość materiału większą od wymagań na ocenę bardzo dobrą.

UNIT 7 HOLIDAYS

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- Zna i stosuje kilka słów z rozdziału 7;
- częściowo poprawnie uzupełnia zdania w czasie *Past Simple* (czasowniki regularne) ale popełnia liczne błędy w wypowiedzi;
- sporadycznie poprawnie stosuje wypowiedzi (zdania twierdzące, przeczące, pytające);
- częściowo poprawnie uzupełnia tekst formami czasu *Past Simple*;
- sporadycznie stosuje poprawną formę wypowiedzi, opisując ulubione zajęcia w czasie wakacji;
- nazywa miejsca, gdzie spędza wakacje;
- sporadycznie poprawnie pisze pocztówkę z wakacji;
- częściowo poprawnie opisuje pogodę, podpisując obrazki;
- Praca projektowa „Region wakacyjny”- praca jest w większości odtwórcza, częściowo poprawna językowo.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- zna i stosuje połowę słów z rozdziału 7;

- w większości poprawnie uzupełnia zdania w czasie Past Simple (czasowniki regularne), częściowo poprawnie formułuje wypowiedzi w czasie przeszłym;
- częściowo poprawnie stosuje w wypowiedzi (zdania twierdzące, pytające, przeczące);
- w większości poprawnie uzupełnia tekst formami czasu Past Simple;
- częściowo stosuje poprawną formę wypowiedzi opisując ulubione zajęcia w czasie wakacji;
- nazywa miejsca, gdzie spędza wakacje posługując się częściowo poprawną przeszłą czasowników regularnych;
- częściowo poprawnie pisze pocztówkę z wakacji;
- krótko opisuje pogodę wykorzystuje część poznanych zwrotów;
- uzupełnia zdania zgodnie z dialogiem;
- pisze krótkie odpowiedzi do pytań;
- czyta pocztówki i częściowo poprawnie odpowiada na pytania;
- praca projektowa „Region wakacyjny” – praca jest częściowo odtwórcza, częściowo poprawna językowo.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- zna i stosuje większość słów z rozdziału 7;
- zasadniczo poprawnie uzupełnia zdania w czasie Past Simple (czasowniki regularne) formułuje w większości poprawne wypowiedzi ;
- w większości poprawnie stosuje w wypowiedzi (zdania twierdzące, przeczące, pytające);
- zasadniczo poprawnie uzupełnia tekst formami czasu Past Simple , w większości stosuje poprawną formę wypowiedzi, opisując ulubione zajęcia w czasie wakacji;
- nazywa miejsca, gdzie spędza wakacje posługując się w większości poprawną formę przeszłą czasowników regularnych;
- zasadniczo poprawnie stosuje Past Simple w odniesieniu do minionych wakacji;
- w większości poprawnie pisze pocztówkę z wakacji;
- pyta o pogodę, krótko opisuje pogodę, wykorzystuje większość poznanych zwrotów;
- odpowiada na pytania dotyczące wakacji;
- praca projektowa „Region wakacyjny” – praca jest w większości samodzielna i poprawna językowo.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- zna i stosuje wszystkie słowa z rozdziału 7;
- poprawnie uzupełnia zdania w czasie Past Simple (czasowniki regularne) oraz prowadzi swobodną narrację w czasie przeszłym;
- w pełni poprawnie stosuje w wypowiedzi (zdania twierdzące, pytające, przeczące);
- swobodnie rozmawia na temat ulubionych zajęć w czasie wakacji. Prawidłowo stosuje wszystkie formy czasu Past Simple;
- nazywa miejsca, gdzie spędza wakacje posługując się bezbłędną formą przeszłą czasowników regionalnych. Stosuje bezbłędnie Past Simple w odniesie do minionych wakacji. Swobodnie rozmawia na temat wakacji;
- całkowicie poprawnie pisze pocztówkę z wakacji;

- swobodnie rozmawia na temat pogody, wykorzystuje wszystkie poznane zwroty zadaje pytania, odpowiada;
- pisze zdania o słynnej osobie,
- praca projektowa „Region wakacyjny”- praca jest całkowicie samodzielna poprawna językowo.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- wykazuje znajomość materiału większą od wymagań na ocenę bardzo dobrą.

UNIT 8 SPECIAL DAYS

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- zna i stosuje kilka słów z rozdziału 8;
- Przy użyciu podstawowego słownictwa mówi oraz pisze na temat sposobów obchodzenia urodzin. Popełnia liczne błędy językowe
- Krótko przedstawia własne plany:*I'm having –party tonight*. Popełnia liczne błędy językowe.
- Częściowo poprawnie wyraża swoje plany przy pomocy Present Continuous;
- sporadycznie poprawnie formułuje prośby o pożyczenie rzeczy, wykorzystując czasownik lend i borrow. Popełnia liczne błędy językowe.
- Praca projektowa „Opisz święto obchodzone w Polsce”

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- zna i stosuje połowę słów z rozdziału 8;
- krótko mówi oraz pisze na temat sposobów obchodzenia urodzin, stosuje połowę poznanego słownictwa.
- Krótko przedstawia plany własne i innych osób :*I'm having a party tonight. She's going to the theatre tomorrow*.
- W większości poprawnie wyraża swoje plany przy pomocy czasu Present Continuous;
- Częściowo poprawnie formułuje uprzejme prośby o pożyczenie rzeczy, wykorzystując czasownik lend i borrow;
- praca projektowa „Opisz święto obchodzone w Polsce”

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- zna i stosuje większość słów z rozdziału 8;
- Opisuje sposoby obchodzenia urodzin, wykorzystuje większość poznanych wyrażen i zwrotów;
- W miarę dokładnie opisuje plany swoje i innych osób: *I'm going to the cinema tonight. She's having a party tonight*.

Częściowo poprawnie zadaje pytania.

- W większości poprawnie rozmawia na temat planów (przy użyciu czasu Present Continuous), zadaje pytania i odpowiada.
- W większości poprawnie opisuje plany swoje i innych osób *I'm having a party tonight. She's going to the theatre tomorrow*.
- , w większości poprawnie zadaje pytania.

- W większości poprawnie formułuje uprzejme prośby o pożyczenie rzeczy, wykorzystuje czasownik lend i borrow.

- praca projektowa „Opisz święto obchodzone w Polsce”

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- zna i stosuje wszystkie słowa z rozdziału 8;

-Swobodnie rozmawia na temat sposobów obchodzenia urodzin, stosuje różnorodne konstrukcje;

- swobodnie rozmawia na temat planów, zadaje pytania i odpowiada.

- prowadzi swobodną rozmowę na temat planów (przy użyciu czasu Present Continuous), zadaje pytania i odpowiada;

- Bezbłędnie formułuje prośby o pożyczenie rzeczy, wykorzystując czasownik lend i borrow.

--Praca projektowa „Opisz święto obchodzone w Polsce”

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- wykazuje znajomość materiału większą od wymagań na ocenę bardzo dobrą.

Zajęcia komputerowe

Wymagania konieczne (na ocenę dopuszczającą) obejmują wiadomości i umiejętności umożliwiające uczniowi dalszą naukę, bez których uczeń nie jest w stanie zrozumieć kolejnych zagadnień omawianych na lekcjach i wykonywać prostych zadań nawiązujących do życia codziennego.

Uczeń:

- uruchamia program Pivot Animator
- tworzy prostą animację poklatkową w sposób niedokładny – z dużymi odległościami między poszczególnymi etapami animacji,
- edytuje i wstawia do programu figurę,
- uruchamia program Scratch offline lub online,
- wstawia duszka i tło z galerii w programie Scratch,
- tworzy prosty skrypt poruszający duszkiem w programie Scratch,
- tworzy rysunek kwadratu w programie Scratch,
- wstawia przygotowane tło do programu Scratch,
- tworzy skrypt obsługujący sterowanie duszka za pomocą klawiatury,
- uruchamia program Excel,

- zna i stosuje pojęcia: *arkusz kalkulacyjny, komórka, wiersz, kolumna, nagłówek, sortowanie*,
- zna pojęcie *formuły i funkcji*,
- z pomocą nauczyciela wprowadza podstawową formułę dodawania w programie Excel,
- z pomocą nauczyciela wstawia wykres do arkusza programu Excel,
- przepisuje i uruchamia program pokazany w podręczniku,
- z pomocą nauczyciela uczeń uruchamia program GIMP,
- wie, jak włączyć okno warstw w programie GIMP,
- z pomocą nauczyciela tworzy napis w programie GIMP,
- otwiera zdjęcie w programie GIMP,
- zaznacza obiekt w programie GIMP.

2. Wymagania podstawowe (na ocenę dostateczną) obejmują wiadomości i umiejętności stosunkowo łatwe do opanowania, przydatne w życiu codziennym, bez których nie jest możliwe kontynuowanie dalszej nauki.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań koniecznych):

- wstawia tło do programu Pivot Animator,
- tworzy w programie Pivot Animator animację większej szczegółowości (dokładności ruchów),
- modyfikuje figurę, dodając przynajmniej cztery nowe elementy w programie Pivot Animator,
- modyfikuje wygląd duszka w programie Scratch,
- tworzy skrypt obsługujący zdarzenie spotkania dwóch duszków, korzystając z warunku „jeżeli” w programie Scratch,
- tworzy skrypt reagowania duszka na spotkanie ze ścianą labiryntu,
- tworzy skrypt rysujący inne niż kwadrat figury geometryczne z wykorzystaniem pętli „powtórz”,
- rysuje rozetę bez użycia zmiennych w programie Scratch,
- stosuje zmienne do liczenia punktów w programowaniu gry,
- korzysta ze współrzędnych do określenia położenia duszka na początku każdego etapu gry w Scratchu,
- przełącza się między arkuszami programu Excel,
- zna zasadę adresowania komórki w programie Excel,
- formatuje nagłówek tabeli w programie Excel,
- sortuje tabelę w programie Excel,
- rozróżnia funkcję od formuły w programie Excel,
- dobiera w programie Excel odpowiedni wykres dla określonych danych,
- rozumie pojęcie warstwy w programie GIMP,
- tworzy nową warstwę w programie GIMP,

- zna niektóre narzędzia programu GIMP,
- korzysta z **Pędzla** i **Wypełniania kolorem** w programie GIMP,
- rozróżnia warstwę tekstową od graficznej w programie GIMP,
- używa opcji **Tekst na zaznaczenie** w programie GIMP,
- z pomocą nauczyciela skaluje obraz w programie GIMP,
- reguluje jasność i kontrast obrazu w programie GIMP,
- zaznacza obiekt w programie GIMP.

3. Wymagania rozszerzające (na ocenę dobrą) obejmują wiadomości i umiejętności o średnim stopniu trudności, które są przydatne na kolejnych poziomach kształcenia.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań koniecznych i podstawowych):

- tworzy animację przedstawiającą kroki w sposób schematyczny, bez utrzymywania jednej z kończyn przy podłożu,
- używa opcji **statyczny/dynamiczny** dla modyfikowanych elementów programu Pivot Animator,
- tworzy dodatkowe elementy wyposażenia kuchni, składniki potrawy,
- tworzy prostą animację przygotowania posiłku z wykorzystaniem stworzonych figur,
- tworzy prostą grę z reakcją na zderzenie duszków,
- tworzy rozetę z wykorzystaniem zmiennych i kolorów w programie Scratch,
- tworzy dwuetapową grę z przejściem duszka przez labirynt w programie Scratch,
- tworzy grę „Kulkoklikacz” zawierającą takie elementy jak: reakcja na kliknięcie w kulkę, zbieranie punktów i kolejne etapy,
- wykorzystuje komunikaty w uruchamianiu poszczególnych skryptów programu w Scratchu,
- nadaje arkuszowi programu Excel nazwę i kolor,
- formatuje w programie Excel komórki o podanym adresie,
- zna różnicę w znaczeniu i zapisie zakresu komórek i pojedynczej komórki w programie Excel,
- sortuje tabelę z wykorzystaniem opcji sortowania programu Excel,
- stosuje formuły oraz funkcję Suma do obliczeń w programie Excel,
- tworzy niepełny arkusz programu Excel do obliczenia budżetu domowego,
- formatuje wykres wstawiony w programie Excel,
- w programie GIMP rysuje na różnych warstwach,
- zmienia kolejność warstw w programie GIMP,
- zmienia tryb warstwy z tekstowej na graficzną w programie GIMP,
- zmienia parametry wpisanego tekstu na obrazie utworzonym w programie GIMP,
- wypełnia zaznaczenie na obrazie utworzonym w programie GIMP,
- używa opcji **Dodaj** do zaznaczenia w programie GIMP,
- kopiuje i wkleja zaznaczone elementy w programie GIMP.

4. Wymagania dopełniające (na ocenę bardzo dobrą) obejmują wiadomości i umiejętności złożone, o wyższym stopniu trudności, wykorzystywane do rozwiązywania zadań problemowych.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań koniecznych, podstawowych i rozszerzających):

- tworzy płynną animację kroków na stworzonym tle w programie Pivot Animator,
- modyfikuje figury, zmieniając punkt główny i elementy statyczne/dynamiczne w programie Pivot Animator,
- tworzy złożoną animację przygotowywania potrawy przez kucharza w programie Pivot Animator,
- używa różnych opcji kopiowania i wklejania w programie Excel,
- stosuje formatowanie warunkowe w programie Excel,
- tworzy arkusz obliczający budżet kieszonkowy w programie Excel,
- stosuje w programie Excel funkcje inne niż Suma, np. Średnia, Iloczyn,
- formatuje tło i inne elementy wykresu w programie Excel,
- korzysta z różnych ustawień pędzli w programie GIMP,
- zmienia wartość krycia warstw oraz tryby nałożenia warstw w programie GIMP,
- w programie GIMP wylewa gradient do zaznaczenia,
- w programie GIMP używa filtrów: **Światło i cień** oraz **Rzucanie cienia**,
- twórczo eksperymentuje z różnymi filtrami w programie GIMP,
- stosuje filtry i efekty do wklejonych elementów, tworzy z nich kompozycję.

5. Wymagania wykraczające (na ocenę celującą) obejmują stosowanie znanych wiadomości i umiejętności w sytuacjach trudnych, złożonych i nietypowych.

RELIGIA

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą,
- b) odmawia wszelkiej współpracy,
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- a) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- b) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- a) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- b) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- a) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- b) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- c) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające:

- a) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- b) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- c) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostolskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania tej klasy,
- c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

1. Cytaty z Pisma Świętego. Modlitwy, pieśni

celująca:

- dokładna znajomość cytatu wraz ze znajomością źródła (np. Ewangelia św. Mateusza)

bardzo dobra:

- dokładna znajomość cytatów z lekcji

dobra:

- przycięcie sensu cytatu własnymi słowami

dostateczna:

- niezbyt dokładna znajomość sensu cytatu

dopuszczająca:

- skojarzenia z treścią cytatu

niedostateczna:

- brak jakiegokolwiek znajomości cytatów

2. Zeszyt przedmiotowy (zeszyt ćwiczeń)

celująca:

- wszystkie tematy
- zapisy
- prace domowe
- staranne pismo
 - własne materiały ilustracje itp.

bardzo dobra:

- starannie prowadzony
- wszystkie tematy i notatki
- prace domowe

dobra:

- zeszyt staranny
- luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów)

dostateczna:

- zeszyt czytelny
- braki notatek, prac domowych (do 40% tematów)

dopuszczająca:

- pismo niestaranne
- liczne luki w zapisach (do 70% tematów)

niedostateczna:

- brak zeszytu

3. Prace domowe

celująca:

- staranne wykonanie
- treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach
 - dużo własnej inwencji twórcze

bardzo dobra:

- merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem
- staranne
- czytelne
- rzeczowe

dobra:

- wskazują na zrozumienie tematu
- niezbyt twórcze

dostateczna:

- powiązane z tematem
- niestaranne

dopuszczająca:

- widać próby wykonania pracy
- na temat

niedostateczna:

- praca nie na temat
- brak rzeczowości w pracy
- brak pracy

4. Testy i sprawdziany

celująca:

- wszystkie polecenia wykonane poprawnie
- rozwiązane też zadanie dodatkowe

bardzo dobra:

- 75% spełnionych wymagań podstawowych (łatwe, praktyczne, przydatne życiowo, niezbędne)
- 75% spełnionych wymagań rozszerzających (bardzo trudne i trudne, teoretyczne, naukowe)

dobra:

- 75% zadań podstawowych
- 50% wymagań rozszerzających

dostateczna:

- 75% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych (bardzo łatwe i łatwe, niezbędne w dalszej edukacji)

dopuszczająca:

- 50% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych

niedostateczna:

- poniżej 30% odpowiedzi dotyczących wiedzy podstawowej

5. Odpowiedzi ustne

celująca:

- wiadomości zawarte w podręczniku i zeszyte uzupełnione wiedzą spoza programu
- wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język
- używanie pojęć

bardzo dobra:

- wiadomości z podręcznika i zeszytu prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem
- odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych

dobra:

- wyuczone na pamięć wiadomości
- uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami
- potrzebna pomoc nauczyciela

dostateczna:

- wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć
- odpowiedź niestaranna
- częste pytania naprowadzające

dopuszczająca:

- słabe wiązanie faktów i wiadomości
- chaos myślowy i słowny
- odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy
- dużo pytań pomocniczych

niedostateczna:

- brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych

6. Aktywność

celująca:

- uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji
- korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie

bardzo dobra:

- uczeń zawsze przygotowany do lekcji
- często zgłasza się do odpowiedzi
- wypowiada się poprawnie

dobra:

- stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy

dostateczna:

- mało aktywny na lekcjach

dopuszczająca:

- niechętny udział w lekcji

niedostateczna:

- lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary

7. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne

celująca:

- wiele razy pomaga w różnych pracach
- pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, dużo własnej inicjatywy
- aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (ministranci, oaza itp.)
- reprezentuje szkołę (parafię) w konkursie przedmiotowym (olimpiadzie)

bardzo dobra:

- starannie wykonuje powierzone przez katechetę lub księdza zadania
- przejawia postawę apostołską

dobra:

- niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie
- uczestniczy w rekolekcjach szkolnych

I. Bóg powołujący do istnienia – porządkowanie chaosu

celująca:

- wyjaśnia relacje między biblijną nauką o stworzeniu a osiągnięciami nauk przyrodniczych

bardzo dobra:

- uzasadnia potrzebę czytania Pisma Świętego i wyjaśniania jego tekstów
- krytycznie odnosi się do teorii i hipotez dotyczących powstania świata
- omawia stanowisko Kościoła na temat teorii pochodzenia człowieka od małpy
- omawia skutki grzechu pierworodnego w życiu człowieka
- uzasadnia, potrzebę podjęcia walki ze skutkami grzechu przez regularną spowiedź
- uzasadnia, że okres dojrzewania jest czasem przygotowania do bycia ojcem lub matką
- charakteryzuje pozytywną rolę wstydu w relacjach międzyludzkich
- wyjaśnia, że człowiek doświadcza skutków grzechu pierworodnego w wymiarze osobistym i społecznym
- uzasadnia potrzebę wypracowania w sobie siły woli do czynienia dobra przez pracę nad sobą
- wyjaśnia symboliczne znaczenie pojęć: „niewiasta”, „potomek”, „wąż”
- uzasadnia tradycję udzielania chrztu dzieciom
- wskazuje, jak wypełniania zobowiązania płynące z przyjęcia chrztu

dobra:

- wymienia kilka biblijnych symboli obecnych również w liturgii
- podaje przykłady tekstów biblijnych, które można rozumieć dosłownie i jako pouczające opowiadania
- wyjaśnia biblijną naukę o stworzeniu świata
- odnajduje i interpretuje teksty biblijne mówiące o stworzeniu świata
- odnajduje i interpretuje teksty biblijne mówiące o stworzeniu człowieka
- wskazuje, w jaki sposób wyraża wdzięczność Bogu za dar życia i rodziców
- odnajduje w Piśmie Świętym tekst biblijny o grzechu pierworodnym i potrafi go zinterpretować
- charakteryzuje istotę grzechu pierworodnego
- uzasadnia, że wstyd chroni ludzką godność
- wyraża akceptację dla swojej płci i szacunek wobec płci przeciwnej
- omawia, w jaki sposób dba o swoje zdrowie przez aktywność fizyczną
- uzasadnia, że człowiek jest gospodarzem ziemi
- uzasadnia, że panowanie nad ziemią musi odbywać się według Bożych zasad
- interpretuje tekst biblijny o obietnicy zbawienia (Rdz 3,14-15)
- wyjaśnia, że przez chrzest Bóg stwarza człowieka na nowo

dostateczna:

- wymienia skróty poszczególnych ksiąg i podaje sposób ich zapisu
- odszukuje w Piśmie Świętym wskazany fragment
- omawia założenia teorii ewolucji
- podaje prawdę, że biblijna nauka o stworzeniu nie przeczy teorii ewolucji
- podaje prawdę, że człowiek jest najdoskonalszym ze stworzeń
- prezentuje swoje drzewo rodowe
- wymienia skutki grzechu pierworodnego w życiu codziennym człowieka
- podaje przykłady roli, jaką pełni strój dla podkreślenia płci w naszej kulturze
- określa, że zakrywanie intymnych części ciała wynika z właściwego poczucia wstydu (Rdz 3,21)
- podaje prawdę, że źródłem grzechów jest pycha, będąca skutkiem grzechu pierworodnego
- wymienia społeczne konsekwencje grzechu pierworodnego
- wymienia skutki chrztu świętego (uwalnia od grzechu pierworodnego, czyni nas dziećmi Bożymi, włącza nas do wspólnoty Kościoła)
- omawia symbolikę chrztu (woda, świeca, biała szata, olej, gest nałożenia rąk)

dopuszczająca:

- odczytuje skróty poszczególnych ksiąg, posługując się Pismem Świętym
- potrafi odróżnić w zapisie księgę, rozdział, werset
- omawia, co to znaczy „stworzyć”, „tworzyć”

- podaje przykłady tekstów biblijnych mówiących o stworzeniu
- określa, że każdy człowiek rodzi się jako kobieta lub mężczyzna
- podaje prawdę, że przyczyną grzechu pierwszych rodziców było nieposłuszeństwo
- podaje prawdę, że Bóg uzdolnił mężczyznę i kobietę do przekazywania życia
- podaje prawdę, że cierpienie człowieka jest jednym ze skutków grzechu
- wskazuje przykłady niewłaściwego stosunku człowieka do ziemi, którą otrzymał w darze od Boga
- podaje prawdę, że odpowiedzią Boga na grzech pierwszych rodziców była zapowiedź Zbawiciela

II. Bóg mówiący na różne sposoby

celująca:

- podaje przykłady sytuacji, w których wykazuje postawę słuchania i wypełniania trudnych poleceń Boga
- wskazuje programy telewizyjne i radiowe o tematyce religijnej
- wskazuje, w jaki sposób korzysta z katolickich mediów

bardzo dobra:

- uzasadnia, że potrzebujemy łaski Bożej, by żyć i pracować w jedności z innymi ludźmi
- przyjmuje postawę szacunku wobec osób mających inne zdanie
- wyjaśnia, że podczas przygotowania darów składamy Bogu w ofierze nasze życie: sukcesy, porażki, problemy i radości
- wskazuje, w jaki sposób wyraża szacunek wobec Chleba eucharystycznego i chleba powszedniego
- uzasadnia, że Izaak jest figurą Jezusa
- charakteryzuje zniewolenia współczesnego człowieka
- omawia, jak poprzez codzienny rachunek sumienia kształtuje postawę wytrwałości w realizacji postanowienia poprawy podjętego podczas sakramentu pokuty i pojednania
- omawia, jak okazuje wdzięczność Bogu i rodzicom za pokarm i opiekę
- podaje przykłady, kiedy zwraca się do Boga z prośbą o pomoc w sytuacjach trudnych
- wskazuje, jak wyraża szacunek i cześć wobec krzyża, który jest ratunkiem dla człowieka
- układa własny psalm

dobra:

- wyjaśnia symbolikę wieży Babel
- uzasadnia, że człowiek rozwija się i czyni dobro wtedy, gdy szanuje Boże prawo

- umiejętnie wypowiada własne sądy, by nie doprowadzić do konfliktów
- wyjaśnia symbolikę chleba i wina
- wyjaśnia treść modlitw wypowiadanych przez kapłana nad chlebem i winem podczas przygotowania darów
- wyjaśnia, że słowo „melchizedek” jest również nazwą uchwytu przytrzymującego Hostię w monstrancji
- wyjaśnia, na czym polegało ofiarowanie Izaaka
- wyjaśnia symbolikę ofiary z baranka
- charakteryzuje postawę posłuszeństwa Izaaka
- wyjaśnia słowa kapłana: „Oto Baranek Boży...” oraz słowa modlitwy: „Baranku Boży...”
- uzasadnia, że krew Jezusa ratuje Jego wyznawców przed śmiercią wieczną
- uzasadnia, że manna z nieba jest zapowiedzią Eucharystii
- formułuje modlitwę dziękczynną za Bożą opiekę i dar Eucharystii
- omawia symbolikę węża miedzianego umieszczonego na pału
- uzasadnia, dlaczego wąż miedziany jest zapowiedzią krzyża
- omawia treść poznanych psalmów Dawida
- wskazuje w Piśmie Świętym psalmy, którymi może modlić się, prosząc, dziękując, uwielbiając i przepraszając Boga,
- śpiewa indywidualnie lub w grupie wybraną piosenkę religijną lub psalm

dostateczna:

- określa, że egoizm i pycha są przyczyną konfliktów między ludźmi
- podaje prawdę, że zesłanie Ducha Świętego jest szansą zjednoczenia narodów podzielonych przez budowę wieży Babel
- podaje prawdę, że ofiara kapłana Melchizedeka jest figurą ofiary Jezusa Chrystusa
- opowiada treść biblijnej perykopy o ofiarowaniu Izaaka (Rdz 22,1-13)
- wyjaśnia pojęcie „Pascha”
- podaje prawdę, że Jezus jest prawdziwym Barankiem Paschalnym
- podaje prawdę, że manna była znakiem troski Boga o naród wybrany
- omawia, dlaczego niemożność gromadzenia zapasów manny miała uczyć zaufania Bogu
- podaje przykłady ludzkich potrzeb materialnych i duchowych
- podaje, kiedy i w jaki sposób oddajemy cześć krzyżowi
- wymienia dni poświęcone szczególnej czci krzyża Chrystusowego
- wskazuje, że Księga Psalmów jest jedną z ksiąg Starego Testamentu
- podaje przykłady, kiedy technika może służyć Bożej sprawie
- podaje adresy stron internetowych z muzyką religijną

dopuszczająca:

- podaje prawdę, że Bóg sprzeciwia się ludzkiej pysze
- wymienia grzechy przeciw pierwszemu przykazaniu
- omawia, kim był Melchizedek
- podaje prawdę, że ofiara Melchizedeka jest zapowiedzią Ostatniej Wieczerzy i Eucharystii
- podaje prawdę, że Izaak był umiłowanym synem Abrahama
- omawia wydarzenia związane z narodzinami Izaaka
- omawia sytuację Izraelitów w Egipcie,
- podaje prawdę, że krew baranka uratowała Izraelitów przed śmiercią
- opowiada o wędrówce Izraelitów przez pustynię
- wyjaśnia, co to jest manna
- opowiada treść perykopy o węży miedzianym (Lb 21,4-9)
- podaje prawdę, że śmierć Izraelitów spowodowana przez jadowite węże była karą za grzech niewierności
- podaje prawdę, że pieśnią i modlitwą uwielbiamy Pana Boga
- wymienia znane piosenki religijne

III. Słowa i czyny Jezusa

celująca:

- wskazuje, w jaki sposób wyraża troskę, aby inni ludzie poznali Ewangelię
- podejmuje inicjatywy mające na celu bezinteresowną pomoc potrzebującym

bardzo dobra:

- uzasadnia, że treść Ewangelii jest aktualna w każdym czasie
- omawia, jak samodzielnie poznaje treść Ewangelii
- uzasadnia, że trudności życiowe są zaproszeniem Jezusa do zaufania Mu
- podaje przykłady sytuacji, gdy w trudnościach życiowych powierza się Jezusowi, wyznając wiarę w Niego
- charakteryzuje sposoby poszukiwania człowieka przez Boga
- podaje przykłady, kiedy dziękuje Bogu za Jego troskę okazywaną mu przez wydarzenia i spotkanych ludzi
- przygotowuje plan akcji charytatywnej
- uzasadnia, że postawa zewnętrzna powinna wyrażać wewnętrzną więź z Bogiem
- podaje przykłady, kiedy wyraża postawę szczerości w relacji z Bogiem i z drugim człowiekiem
- uzasadnia swoje pragnienie uczestnictwa w liturgii Mszy Świętej z czystym sercem
- uzasadnia wartość sakramentu pokuty i pojednania
- uzasadnia swą gotowość przemiany życia przez regularną spowiedź

- wyjaśnia znaczenie gestów kapłana podczas udzielania sakramentu namaszczenia chorych
- wskazuje, w jaki sposób chce pomagać potrzebującym

dobra:

- uzasadnia, że treść Ewangelii jest aktualna w każdym czasie
- omawia, jak samodzielnie poznaje treść Ewangelii
- uzasadnia, że trudności życiowe są zaproszeniem Jezusa do zaufania Mu
- podaje przykłady sytuacji, gdy w trudnościach życiowych powierza się Jezusowi, wyznając wiarę w Niego
- charakteryzuje sposoby poszukiwania człowieka przez Boga
- podaje przykłady, kiedy dziękuje Bogu za Jego troskę okazywaną mu przez wydarzenia i spotkanych ludzi
- przygotowuje plan akcji charytatywnej
- uzasadnia, że postawa zewnętrzna powinna wyrażać wewnętrzną więź z Bogiem
- podaje przykłady, kiedy wyraża postawę szczerości w relacji z Bogiem i z drugim człowiekiem
- uzasadnia swoje pragnienie uczestnictwa w liturgii Mszy Świętej z czystym sercem
- uzasadnia wartość sakramentu pokuty i pojednania
- uzasadnia swą gotowość przemiany życia przez regularną spowiedź
- wyjaśnia znaczenie gestów kapłana podczas udzielania sakramentu namaszczenia chorych
- wskazuje, w jaki sposób chce pomagać potrzebującym

dostateczna:

- podaje prawdę, że ewangelisci spisali tę samą prawdę, ale inaczej opowiedzianą
- wymienia sytuacje, w których poddawany jest próbie wiary
- opowiada przypowieść o zabłąkanej owcy (Mt 18,12-14)
- omawia prawdę, że Jezus jest Dobrym Pasterzem (J 10,14)
- wskazuje, że Boża miłość skierowana jest do każdej osoby indywidualnie
- omawia przesłanie perykopy o ubogiej wdowie (Mk 12,41-44)
- omawia, na czym polega bezinteresowny dar serca
- wymienia postawy liturgiczne
- podaje prawdę, że człowiek uczciwy czynami potwierdza swoje słowa
- omawia liturgiczne teksty pokutne
- podaje definicję skruchy
- wskazuje biblijne podstawy sakramentu pokuty i pojednania
- omawia wybrane teksty liturgiczne odnoszące się do sakramentu pokuty i pojednania
- wymienia konsekwencje wynikające z tego sakramentu

- podaje przykłady, jak pracować nad rozwojem sumienia chrześcijańskiego
- wskazuje biblijne podstawy sakramentu namaszczenia chorych (Jk 5,13-15)
- omawia wybrane teksty liturgiczne odnoszące się do tego sakramentu
- wskazuje konsekwencje wynikające z sakramentu namaszczenia chorych

dopuszczająca:

- podaje prawdę, że Ewangelia jest dobrą nowiną o zbawieniu, spisana przez czterech ewangelistów
- podaje, gdzie i kiedy obecnie głosi się Ewangelię
- omawia treść perykopy Mt 14,22-33
- podaje prawdę, że Jezus pomaga tym, którzy proszą Go o pomoc
- podaje prawdę, że przyczyną zagubienia człowieka jest grzech
- podaje prawdę, że Bóg poszukuje grzesznego człowieka
- wymienia wartości, których nie można zdobyć za pieniądze
- podaje przykłady, jak można pomagać innym
- omawia treść przypowieści o dwóch synach (Mt 21,28-32)
- wymienia gesty pokutne
- opowiada treść przypowieści o miłosiernym ojcu (Łk 15,11-24)
- wyjaśnia rolę kapłana podczas spowiedzi
- opowiada treść perykopy o uzdrowieniu paralityka (Mk 2,1-12)
- podaje prawdę, że cierpienie jest skutkiem grzechu pierworodnego
- podaje prawdę, że męka, śmierć i zmartwychwstanie Jezusa nadały sens cierpieniu

IV. Tajemnice królestwa Bożego – przypowieści Jezusa

celująca:

- omawia, jak może odnieść do własnego życia owoce ziarna zasianego na żyznej glebie
- wskazuje sytuacje, gdy rozwiązuje podstawowe problemy życiowe w duchu wiary chrześcijańskiej

bardzo dobra:

- uzasadnia, że słuchanie słowa Bożego i wypełnianie go prowadzi do królestwa Bożego
- uzasadnia, że królestwo Boże rozrasta się duchowo i materialnie
- podaje przykłady sytuacji, gdy wyraża postawę otwartości na Boży plan i cierpliwie oczekuje na jego realizację
- charakteryzuje postawę człowieka budującego swoje życie na słowie Bożym
- wyjaśnia, kiedy świadomie przeżywa liturgię słowa na Mszy Świętej
- uzasadnia, że zbawienie osiągamy wykorzystując dary, które nam powierzono

- wskazuje sposoby rozwijania swoich zdolności dla dobra własnego i innych
- uzasadnia, że warunkiem Bożego przebaczenia jest przebaczenie innym
- uzasadnia swą gotowość życia w łasce uświęcającej przez częste przyjmowanie Komunii Świętej
- uzasadnia, że człowiek, nie korzystając z Bożych łask, zubaża samego siebie
- wyjaśnia znaczenie spowiedzi w swej trosce o życie w łasce uświęcającej
- uzasadnia pragnienie kształtowania w sobie postawy wytrwałego znoszenia cierpienia spowodowanego przez zło

dobra:

- charakteryzuje przypowieść jako gatunek literacki
- interpretuje przypowieść o siewcy (Łk 8,5-15)
- uzasadnia, że aby słowo Boże mogło wydać plon, konieczne jest zaangażowanie człowieka
- wyjaśnia symboliczne znaczenie ziarna gorczycy i kwasu chlebowego we wzroście duchowym
- uzasadnia, że królestwo niebieskie wzrasta dzięki Bożej mocy
- uzasadnia, że słowo Boże ma moc przemiany ludzkich serc
- wyjaśnia przesłanie przypowieści o domu na skale (Mt 7,24-27)
- uzasadnia, dlaczego warto budować życie na relacji z Bogiem
- interpretuje przypowieść o talentach (Mt 25,14-30)
- uzasadnia, dlaczego warto rozwijać swoje umiejętności
- charakteryzuje postawę odpowiedzialności
- wyjaśnia znaczenie długu wobec Boga i ludzi
- podaje przykłady, gdy reaguje na niewłaściwe zachowania w swoim otoczeniu
- odnosi oczekiwanie na Oblubieńca do powtórnego przyjścia Chrystusa
- uzasadnia, dlaczego powinniśmy być zawsze przygotowani na powtórne przyjście Chrystusa
- interpretuje przypowieść o robotnikach w winnicy (Mt 20,1-16)
- wyjaśnia różnicę między sprawiedliwością Bożą a sprawiedliwością ludzką
- wyjaśnia, dlaczego Bóg pozwala żyć obok siebie ludziom dobrym i złym
- wyjaśnia, na czym będzie polegał sąd ostateczny i szczegółowy
 - podaje przykłady, kiedy prawidłowo reaguje na niewłaściwe zachowania bliskich osób

dostateczna:

- podaje, co oznaczają rodzaje gleby i kim jest siewca
- wymienia miejsca, w których słuchamy słowa Bożego
- podaje przykłady, w jaki sposób królestwo Boże jest budowane na ziemi duchowo i materialnie
- omawia prawdę, że królestwo Boże przemienia świat

- podaje prawdę, że człowiek ukształtowany przez Boże słowo podejmuje właściwe decyzje
- wymienia konsekwencje niewłaściwych wyborów moralnych
- podaje, kogo oznacza pan i słudzy z przypowieści
- podaje prawdę, że wszystkie zdolności są darem Boga i należy je pomnażać
- omawia symbolikę przebaczenia 77 razy
- wskazuje, jak zastosować wskazania prawa Bożego w konkretnych sytuacjach życiowych
- podaje, co symbolizują oliwa i zapalona lampa
- wymienia sposoby powrotu do życia w łasce Bożej
- wymienia warunki trwania w Bożej łasce
- omawia prawdę, że Bóg okazuje swoje miłosierdzie wobec grzeszników
- wskazuje, że Bóg jest hojnym dawcą łask
- podaje prawdę, że siłą, która pociąga ludzi do dobra, jest miłość Jezusa
- podaje, czego symbolem jest siewca, ziarno, chwast, żniwo, polów i sieć
- wymienia rzeczy ostateczne człowieka

dopuszczająca:

- odnajduje w Piśmie Świętym przypowieść o siewcy (Łk 8,5-15)
- definiuje pojęcie „przypowieść”
- omawia treść perykopy o ziarnie gorczycy i zaczynie chlebowym (Mt 13,31-33)
- podaje prawdę, że rozwój królestwa Bożego dokonuje się w historii ludzkości
- podaje prawdę, że Boże słowo jest fundamentem, na którym ma budować własne życie
- wymienia, w jaki sposób może pogłębiać więź z Bogiem
- definiuje pojęcie „talent” (jednostka monetarna) i podaje znaczenie wyrażen: „puścić w obrót” i „zakopać dar”
- opowiada przypowieść o nielitościwym dłużniku (Mt 18,23-35)
- podaje, jaką wartość miał talent i denar
- opowiada przypowieść o dziesięciu pannach (Mt 25,1-13)
- określa, na czym polega roztropność i nieroztropność
- opowiada przypowieść o robotnikach w winnicy (Mt 20,1-16)
- podaje prawdę, że człowiek może nawrócić się w każdej chwili życia
- opowiada przypowieść o chwaście i sieci (Mt 13,24-30.36-43.47-50)

V. Śmierć i chwała Jezusa

celująca:

- przygotowuje projekt grobu Pańskiego do swojego kościoła
- angażuje się w przeprowadzenie adoracji razem z klasą przy grobie Pańskim

bardzo dobra:

- charakteryzuje postać Judasza
- uzasadnia swą gotowość trwania w przyjaźni z Jezusem
- uzasadnia, że Msza Święta jest ofiarą całej wspólnoty Kościoła
- wyjaśnia, na czym polega medytacja
- układa/interpretuje tekst modlitwy medytacyjnej
- przygotowuje scenariusz adoracji przy grobie Jezusa (dla swojej klasy)
- uzasadnia, dlaczego światło jest symbolem Chrystusa zmartwychwstałego
- uzasadnia swą gotowość uczestnictwa w liturgii Wigilii Paschalnej
- wskazuje, w jaki sposób wypełnia zobowiązania wynikające z przyjęcia chrztu
- interpretuje podpis „Jezu, ufam Tobie”
- wyjaśnia, dlaczego ze czcią i ufnością modli się przed obrazem Jezusa Miłosiernego
- uzasadnia, dlaczego świętujemy niedzielę jako pierwszy dzień tygodnia
- przygotowuje plan na wspólną niedzielę z rodziną
- interpretuje wymowę symboli Ducha Świętego
- uzasadnia pragnienie współpracy z Duchem Świętym w rozwoju swojej wiary

dobra:

- określa, na czym polegała zdrada Judasza
- wyjaśnia symbolikę ciemnicy
- wyjaśnia znaczenie ołtarza, krzyża stojącego na ołtarzu i prezbiterium
- czynnie angażuje się w przygotowanie i przebieg liturgii Mszy Świętej
- wyjaśnia, na czym polega konsekracja naczyń liturgicznych
- omawia znaczenie chwil ciszy w liturgii
- uzasadnia swą gotowość zachowania skupienia w kluczowych momentach liturgii
- wyjaśnia, że chrześcijanin w obliczu śmierci nie rozpacza, lecz jest pełen nadziei
- wyjaśnia znaczenie symboliki grobu Pańskiego
- uzasadnia, dlaczego najważniejszym elementem grobu Pańskiego jest monstrancja (z Ciałem Chrystusa)
- wyjaśnia znaczenie symboli paschalnych
- wyjaśnia znaczenie symbolu zanurzenia w wodzie podczas chrztu świętego
- wyjaśnia związek chrztu ze śmiercią i zmartwychwstaniem Chrystusa (na podst.: Rz 6,3-4)
- uzasadnia, dlaczego modli się za rodziców i rodziców chrzestnych
- wyjaśnia znaczenie wypłynięcia krwi i wody z boku Jezusa (J 19,33-34),
- wyjaśnia symbolikę promieni na obrazie
- wyjaśnia, że niedziela jest dniem wolnym od pracy, a poświęconym na spotkanie z Bogiem
- wyjaśnia treść pierwszego przykazania kościelnego i trzeciego przykazania Bożego
- uzasadnia swą gotowość systematycznego uczestnictwa we Mszy Świętej
- opowiada o zapowiedzi zesłania Ducha Świętego (J 14,16-17)

- wyjaśnia znaczenie znaków towarzyszących zesłaniu Ducha Świętego

dostateczna:

- podaje cechy wiernego przyjaciela Chrystusa
- omawia, dlaczego podczas liturgii Wielkiego Czwartku Najświętszy Sakrament jest przenoszony do ciemnicy
- wykazuje, że Msza Święta jest uobecnieniem ofiary krzyżowej Jezusa
- przytacza z pamięci słowa przeistoczenia
- podaje nazwy naczyń liturgicznych używanych podczas Mszy Świętej
- omawia zwyczaje pogrzebowe w czasach Jezusa
- omawia liturgię Wigilii Paschalnej
- podaje, kiedy podczas liturgii zapala się paschał
- wymienia zobowiązania podejmowane podczas chrztu
- podaje datę swojego chrztu
- wymienia charakterystyczne elementy obrazu Jezusa Miłosiernego
- określa, na czym polega Boże miłosierdzie
- omawia prawdę, że niedziela jest pierwszym dniem tygodnia
- podaje przykłady sposobów spędzania niedzieli w rodzinie
- podaje prawdę, że Duch Święty zstąpił na apostołów w Wieczerniku w dniu Pięćdziesiątnicy
- wymienia znaki towarzyszące zesłaniu Ducha Świętego na apostołów
- podaje prawdę, że w sakramencie bierzmowania Duch Święty umacnia chrześcijan do bycia świadkami Chrystusa

dopuszczająca:

- opowiada o pojmaniu Jezusa w ogrodzie Oliwnym (Mt 26,14-16.36.45-50; 27,3-5)
- omawia wydarzenia związane ze śmiercią Jezusa na krzyżu (Łk 22,19-20 i J 19,17-18)
- omawia wydarzenia związane z Ostatnią Wieczerzą (Mt 26,26-28)
- omawia treść perykopy o złożeniu Jezusa do grobu (Mk 15,42-47)
- opowiada o wydarzeniach związanych ze zmartwychwstaniem Jezusa (J 20,1-8)
- podaje znaczenie słowa „rezurekcja”
- podaje, do czego służą chrzcielnica i kropielnica
- podaje prawdę, że obraz Jezusa Miłosiernego powstał z polecenia Jezusa danego św. Faustynie
- podaje prawdę, że niedziela jest pamiątką zmartwychwstania Chrystusa
- podaje godziny Mszy Świętych w swojej parafii
- podaje prawdę, że podczas chrztu Jezusa zstąpił na Niego Duch Święty pod postacią gołębic

VI. Kościół wspólnotą aż po niebieskie Jeruzalem

celująca:

- omawia charyzmat wybranego zgromadzenia zakonnego
- uzasadnia, że jest odpowiedzialny za budowanie pokoju we własnym środowisku
- relacjonuje swe zaangażowanie w przygotowanie domu rodzinnego do uroczystości Bożego Ciała

bardzo dobra:

- uzasadnia, że władza w Kościele oznacza służbę wspólnocie wierzących
- uzasadnia, dlaczego modli się w intencji papieża i swoich biskupów
- uzasadnia, dlaczego stale powierza Bogu w modlitwie znanych mu kapłanów, siostry zakonne i zakonników
- charakteryzuje małżeństwo i rodzinę jako wspólnotę
- uzasadnia swą gotowość podejmowania obowiązków na rzecz własnej rodziny
- uzasadnia, że nakazy i zakazy rodziców wypływają z troski o dziecko
- uzasadnia wartość przebaczenia w życiu codziennym
- opracowuje osobisty plan dnia z uwzględnieniem pracy, modlitwy, przebywania z innymi, odpoczynku
- uzasadnia swą gotowość rozmowy z innymi, dając pierwszeństwo spotkaniom z drugim człowiekiem
- wyjaśnia znaczenie misji pokojowych
- uzasadnia, że każdy jest odpowiedzialny za pokój na świecie
- wyjaśnia, kiedy i dlaczego modli się o pokój na świecie
- wyjaśnia znaczenie codziennego życia świętych w dążeniu do świętości
- uzasadnia, dlaczego w różnych potrzebach zwraca się do swoich patronów
- redaguje modlitwę uwielbienia
- uzasadnia, dlaczego powierza swoje życie Chrystusowi Królowi
- wyjaśnia, na czym polega modlitwa za przyczyną Maryi
- uzasadnia, dlaczego modli się za zmarłych z rodziny
- uzasadnia, że człowiek najpełniej dostrzega Bożą opatrność z perspektywy czasu
- podaje przykłady, kiedy przyjmuje porażki i sukcesy, trudności i radości życia codziennego w postawie zaufania Bożej opatrności

dobra:

- wyjaśnia znaczenie symboli związanych z władzą w Kościele
- wyjaśnia znaczenie imienia Piotr
- wyjaśnia znaczenie sakramentu święceń w życiu chrześcijańskim
- charakteryzuje, na czym polega życie zakonne

- określa, jak często modli się o powołania kapłańskie i zakonne
 - wyjaśnia znaczenie sakramentu małżeństwa w życiu chrześcijańskim
 - omawia, kiedy i dlaczego modli się za swoją rodzinę
 - interpretuje treść IV przykazania Bożego
 - uzasadnia swą gotowość właściwego odnoszenia się do rodziców
 - uzasadnia, że może zaoszczędzić czas, korzystając z osiągnięć techniki
 - uzasadnia, dlaczego należy zachować równowagę między pracą, modlitwą, przebywaniem z innymi, odpoczynkiem
 - uzasadnia, jakie owoce liturgii realizują się w życiu codziennym
 - charakteryzuje liturgię jako sposób kontaktowania się z Bogiem
 - uzasadnia swą gotowość świadomego i czynnego uczestnictwa w niedzielnej Mszy Świętej
 - wyjaśnia przesłanie procesji Bożego Ciała na ulicach miast i wsi
 - wyjaśnia znaczenie obrzędów, symboli i znaków używanych podczas procesji Bożego Ciała
 - uzasadnia, że udział w procesji Bożego Ciała świadczy o przynależności do wspólnoty Kościoła i wspólnoty parafialnej
 - omawia swój czynny udział w procesji Bożego Ciała
 - uzasadnia, że służba Bogu jest służbą Ojczyźnie
 - uzasadnia słuszność walki o dobro Ojczyzny
 - omawia, w jaki sposób okazuje szacunek wobec symboli narodowych
 - wyjaśnia, na czym polega „niebo”, „piekło”, „czyściec”
 - opisuje konsekwencje dobra i zła w perspektywie wieczności
 - uzasadnia, dlaczego modli się za dusze cierpiące w czyśćcu
 - interpretuje treść perykopy J 18,33-37a
 - wyjaśnia istotę królowania Chrystusa
 - potrafi zaśpiewać hymn „Chrystus Wodzem”
 - wyjaśnia, że przez modlitwę i śpiew wielbi Chrystusa Króla
 - wyjaśnia, na czym polega łączność między Kościołem pielgrzymującym a uwielbionym (świętych obcowanie)
 - charakteryzuje postać Maryi jako przewodniczki w wierze
 - powierza się opiece Maryi, odmawiając modlitwę „Pod Twoją obronę”
 - wyjaśnia symbolikę oka opatrzości
 - wskazuje, że Bóg posługuje się zdarzeniami i ludźmi, czuwając nad swoim stworzeniem
- dostateczna:**
- wymienia stopnie hierarchii w Kościele
 - podaje imiona i nazwiska biskupów w diecezji oraz kapłanów z parafii
 - wskazuje biblijne podstawy sakramentu święceń
 - wskazuje wybrane teksty liturgiczne odnoszące się do sakramentu święceń
 - wskazuje biblijne podstawy sakramentu małżeństwa

- wskazuje wybrane teksty liturgiczne odnoszące się do sakramentu małżeństwa
- wymienia prawa i obowiązki rodziców wobec dzieci
- wskazuje własne miejsce w rodzinie
- wskazuje pozytywne strony szybkiego porozumiewania się z innymi
- wymienia zalety kontaktów międzyludzkich bez pomocy mediów
- omawia prawdę, że człowiek, oddając cześć Bogu, uświęca się
- podaje przykłady wpływu obecności Boga w jego sercu na życie codzienne
- podaje nazwy miejsc związanych z cudami eucharystycznymi
- podaje tytuły tradycyjnych pieśni eucharystycznych
- wymienia wartości płynące z przynależności do państwa polskiego
- podaje przykłady bohaterów, którzy oddali życie z Ojczyznę
- wskazuje różnice między sądem ostatecznym a szczegółowym
- podaje imiona swoich patronów z chrztu oraz patronów parafii i Polski
- wymienia główne wartości, na których zbudowane jest królestwo Boże (prefacja z uroczystości Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata)
- wskazuje podobieństwa i różnice między królestwem ziemskim a królestwem niebieskim
- omawia dogmat o wniebowzięciu Najświętszej Maryi Panny
- wskazuje, w jaki sposób może naśladować Maryję
- omawia prawdę, że Bóg w Trójcy Świętej czuwa nad światem
- wymienia przykłady Bożej interwencji w życiu konkretnego człowieka

dopuszczająca:

- omawia perykopę o powierzeniu Piotrowi władzy w Kościele (Mt 16,13-19)
- podaje prawdę, że Kościół jest wspólnotą zbawienia o hierarchicznej strukturze władzy
- omawia konsekwencje wynikające z sakramentu święceń
- wymienia konsekwencje wynikające z przyjęcia ślubów zakonnych
- omawia skutki wynikające z sakramentu małżeństwa
- wymienia symbole związane z sakramentem małżeństwa
- wymienia prawa i obowiązki dzieci wobec rodziców
- wymienia zagrożenia płynące z niewłaściwego korzystania z nowoczesnych środków komunikowania się
- wskazuje, w jaki sposób może czynnie i świadomie włączyć się w liturgię Kościoła
- wymienia zwyczaje związane z uroczystością Bożego Ciała spotykane w jego regionie
- definiuje pojęcie „ojczyzna”
- wskazuje polskie symbole narodowe
- wskazuje, w jaki sposób może naśladować świętych
- podaje, kiedy obchodzona jest uroczystość Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata

- podaje prawdę, że niebo jest stanem, w którym człowiek doświadcza kontaktu z Bogiem i z tymi, którzy Boga kochają
- podaje definicję opatrności Bożej

VII. Szczególne tajemnice roku

celująca:

- charakteryzuje działalność kółek różańcowych
- angażuje się w przygotowanie wieczerzy wigilijnej w domu rodzinnym oraz w spotkanie opłatkowe w klasie
- daje świadectwo, jak troszczy się o kapliczki, figury i obrazy poświęcone Matce Bożej

bardzo dobra:

- wyjaśnia rolę świętych wspominanych w roku liturgicznym w historii Kościoła
- przyporządkowuje nabożeństwa do poszczególnych okresów roku liturgicznego
- uzasadnia swą gotowość czynnego udziału w roratach
- uzasadnia swą gotowość uczestniczenia w nabożeństwach różańcowych
- uzasadnia, że modlitwa za zmarłych jest przejawem wiary w życie wieczne oraz wyrazem nadziei, która się spełni przy spotkaniu w niebie
- uzasadnia swą gotowość pojednania się z drugim człowiekiem, podczas dzielenia się opłatkiem
- wskazuje sytuacje, gdy modli się w intencji właściwego odczytywania znaków w swoim życiu
- uzasadnia swą gotowość prowadzenia innych do Chrystusa
- wyjaśnia, że zwyczaj dzielenia się jajkiem i składania życzeń jest wyrazem radości z obecności Chrystusa Zmartwychwstałego
- uzasadnia swą gotowość uczestnictwa w rezurekcji
- relacjonuje, kiedy odmawia „Koronkę do miłosierdzia Bożego”
- wyjaśnia treść modlitw zawartych w koronce
- wyjaśnia wybrane wezwania „Litani łokretąńskięj”
- uzasadnia swą gotowość uczestnictwa w nabożeństwach majowych
- wyjaśnia znaczenie pozdrowień chrześcijańskich
- wskazuje wartość rodzinnego świętowania Dnia Matki oraz Dnia Ojca
- wskazuje, kiedy modli się w intencji rodziców
- uzasadnia, że dziecko jest osobą mającą swoją godność
- przygotowuje program rodzinnego świętowania Dnia Dziecka
- wskazuje, kiedy modli się za dzieci na świecie

dobra:

- wyjaśnia, dlaczego w każdym roku liturgicznym powtarzamy uobecnianie w liturgii wydarzeń zbawczych
- wskazuje w wybranych tekstach liturgicznych wydarzenia zbawcze
- uzasadnia wartość modlitwy różańcowej
- przygotowuje rozważania do wybranej tajemnicy
- uzasadnia potrzebę modlitwy za zmarłych i troskę o ich groby
- wyjaśnia, dlaczego na grobach stawia się krzyże
- wyjaśnia, w jaki sposób wyraża gotowość troski o groby bliskich
- uzasadnia wartość chrześcijańskich tradycji związanych ze świętami Bożego Narodzenia
- wyjaśnia symbolikę tradycji świąt Bożego Narodzenia
- uzasadnia, że tradycja pomaga we właściwym przeżywaniu prawd wiary
- śpiewa kolędy
- uzasadnia, że Bóg daje znaki na naszej drodze do poznania i spotkania Chrystusa
- wyjaśnia symbolikę darów złożonych przez mędrców
- uzasadnia wartość chrześcijańskich tradycji związanych z Wielkanocą
- wyjaśnia symbolikę pokarmów błogosławionych w Wielką Sobotę
- omawia, w jaki sposób włącza się w przygotowanie śniadania wielkanocnego
- opowiada historię powstania „Koronki do miłosierdzia Bożego”
- charakteryzuje sanktuarium w Łagiewnikach jako stolicę kultu miłosierdzia Bożego
- wyjaśnia, w jaki sposób odmawia się „Koronkę do miłosierdzia Bożego”
- wyjaśnia, że litania jest modlitwą, w której prosimy o wstawiennictwo Maryi u Jej Syna, Jezusa
- śpiewa pieśni ku czci Matki Bożej
- uzasadnia, że pozdrowienia chrześcijańskie są wyrazem szacunku wobec pozdrawianej osoby oraz przekonań religijnych
- uzasadnia swą gotowość pozdrawiania po chrześcijańsku kapłanów, siostry zakonne, katechetów osób przy pracy
- układa modlitwę dziękczynną za dar matki i ojca
- charakteryzuje właściwe postępowanie wobec rodziców (rachunek sumienia)
- omawia, w jaki sposób wyraża szacunek wobec rodziców
- charakteryzuje obowiązki i prawa dziecka w rodzinie, państwie, Kościele
- wyjaśnia, w jaki sposób dziękuje Bogu za swoje życie

dostateczna:

- podaje definicję roku liturgicznego
- podaje, że rok liturgiczny przebiega według cyklu: A, B i C
- podaje prawdę, że odmawiając różaniec razem z Maryją zwracamy się do Boga w różnych potrzebach

- podaje datę wspomnienia Matki Bożej Różańcowej
- wskazuje, że modlitwa za zmarłych (Msza Święta, wypominki, modlitwa przy grobie) jest pomocą duszom oczekującym w czyśćcu
- omawia prawdę wiary o wcieleniu Bożego Syna
- wymienia chrześcijańskie tradycje związane ze świętami Bożego Narodzenia
- wymienia chrześcijańskie tradycje związane uroczystością Objawienia Pańskiego
- podaje tytuły kołęd związanych z uroczystością Objawienia Pańskiego
- podaje prawdę, że śniadanie wielkanocne jest wyrazem nadziei, że wszyscy spotkamy się w niebie na uczcie Chrystusa
- wymienia obietnice związane z odmawianiem koronki do miłosierdzia Bożego
- podaje, kiedy obchodzimy święto Miłosierdzia Bożego
- wymienia różne sposoby oddawania czci Maryi
- omawia różne formy nabożeństw majowych
- podaje prawdę, że pozdrowienia chrześcijańskie powstały jako wyraz wiary
- podaje, co Bóg nam obiecuje za szczerą miłość do matki i ojca
- podaje, kiedy obchodzimy Dzień Matki i Dzień Ojca
- wskazuje wartość rodzinnego świętowania Dnia Dziecka

dopuszczająca:

- wymienia okresy w roku liturgicznym i obowiązujące święta kościelne
- omawia historię różańca
- omawia przesłanie orędzia Matki Bożej z Fatimy
- mówi z pamięci tajemnice różańca
- podaje prawdę, że grzebanie umarłych jest jednym z uczynków miłosierdzia i chrześcijańskim obowiązkiem
- podaje prawdę, że zmarli oczekują na naszą pomoc podczas cierpienia w czyśćcu
- opowiada biblijną historię o narodzeniu Jezusa
- opowiada biblijną historię o mędrcach ze Wschodu
- podaje datę uroczystości Objawienia Pańskiego
- podaje, że błogosławieństwo pokarmów odbywa się w Wielką Sobotę, w dniu oczekiwania na zmartwychwstanie Jezusa
- wymienia chrześcijańskie tradycje związane z Wielkanocą
- wymienia formy kultu miłosierdzia Bożego
- podaje prawdę, że miłosierdzie jest przymiotem Boga
- podaje prawdę, że maj jest miesiącem, w którym szczególną cześć oddaje się Matce Bożej
- wymienia pozdrowienia chrześcijańskie
- podaje prawdę, że rodzice są darem Boga
- wymienia sposoby okazywania miłości swoim rodzicom

- wymienia prawa i obowiązki dziecka (Karta Praw Dziecka)

Wychowanie fizyczne

Kryteria oceniania obejmujące 7 komponentów składających się na ocenę śródroczną i roczną. Uczeń oceniany jest za wysiłek (pkt. 1 – 4) oraz osiągnięcia edukacyjne (pkt. 5 – 6).

Każdy uczeń oceniany jest w następujących obszarach:

1. Aktywność, zaangażowanie na lekcjach, samodzielna praca na lekcji:
 - a. przygotowanie i poprowadzenie rozgrzewki,
 - b. przygotowanie i przeprowadzenie „odwróconej lekcji”,
 - c. przygotowanie zestawu ćwiczeń przy muzyce lub prezentację układu taneczno-ruchowego - ocena inwencji twórczej ucznia,
 - d. praca w zespołach (np. przy konstruowaniu toru przeszkód lub doskonaleniu elementów akrobatycznych gimnastyki z asekuracją współwiczającego).
2. Systematyczny udział w zajęciach oraz przygotowanie do zajęć (odpowiedni strój sportowy i obuwie na zmianę). Dopuszcza się 2-krotny brak stroju w okresie; za następny trzykrotny brak stroju - ocena niedostateczna.

Uczniowie, którzy zawsze ćwiczą na lekcjach wychowania fizycznego i wykazali się dużym zaangażowaniem i wkładem pracy, oceniani są na koniec okresu bądź całego roku oceną przynajmniej dobrą, bez względu na poziom sprawności.
3. Działalność na rzecz sportu i rekreacji, czyli aktywny udział w życiu sportowym szkoły i w międzyszkolnych zawodach sportowych oraz pomoc w organizacji i przeprowadzeniu imprez sportowo – rekreacyjnych.
4. Postęp sprawności fizycznej. Ocenianie wg limitów uzyskanych w próbach sprawnościowych oraz testach z uwzględnieniem postępów jakie uczeń uczynił w toku nauki.

Wynik wybitny – ocena celujący, wynik bardzo dobry – ocena bardzo dobry, poprawa wyniku z bardzo dobrego na wybitny – ocena celujący, poprawa wyniku o 1 poziom – bdb, poprawa wyniku o 2 poziomy – cel., brak poprawy – db, pogorszenie wyniku – dostateczny, odmowa udziału w sprawdzianie – ndst.
5. Wybrane umiejętności ruchowe po zakończeniu cyklu tematycznego.

Ocenia się poprawność wykonania określonych elementów technicznych: gier zespołowych, gimnastyki, lekkooatletyki oraz praktyczne wykorzystanie nabytych umiejętności Pod uwagę brany jest wysiłek jaki uczeń włożył w stosunku do swych możliwości po to, by jego wyniki były jak najlepsze.
6. Praktyczne stosowanie wiedzy w zakresie znajomości przepisów gier sportowych i zabaw ruchowych oraz podstawowych wiadomości z dziedziny kultury fizycznej.

Kryteria oceniania

Wymagania niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z wychowania fizycznego.

Celujący - 6

1. Uczeń aktywnie uczestniczy w życiu sportowym szkoły, zawodach międzyszkolnych oraz w pozalekcyjnych zajęciach sportowych.
2. Zajmuje punktowane miejsca w zawodach ogólnopolskich, wojewódzkich, gminnych lub rejonowych.
3. Spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą.
4. Wykazuje się sprawnością, umiejętnościami i wiedzą ponad stawiane wymagania zgodnie z treściami programowymi.
5. Aktywnie uczestniczy we wszystkich lekcjach wf.
6. Zna przepisy i zasady mini gier sportowych, potrafi współorganizować i sędziować zawody i imprezy rekreacyjno – sportowe.
7. Rozumie sens uprawiania ćwiczeń ruchowych i ich wpływ na rozwój organizmu.
8. Rozumie i wykonuje porównawcze próby testu motorycznego informujące o rozwoju sprawności kondycyjno-koordynacyjnej.
9. Posiadał nawyki dbałości o higienę stroju, osobistą i estetykę miejsca ćwiczeń.
10. Zachowuje się kulturalnie na lekcjach i imprezach sportowych, stosuje zasadę fair play, jest obiektywny w samoocenie i ocenianiu innych.

Bardzo dobry - 5

1. Uczeń jest zawsze przygotowany do zajęć, ma odpowiedni strój i obuwie sportowe uzgodnione z nauczycielem wf (dopuszcza się dwukrotny brak stroju w okresie).
2. Jego postawa społeczna i stosunek do wychowania fizycznego nie budzą najmniejszych zastrzeżeń, chętnie współdziała w zespole, jest twórczy i zaangażowany.
3. Opanował zakres wymaganych wiadomości i umiejętności, rozumie i potrafi stosować ćwiczenia kształtujące i korekcyjne.
4. Systematycznie doskonalili swoją sprawność motoryczną i wykazuje duże postępy w osobistym usprawnieniu.
5. Ćwiczenia wykonuje z właściwą techniką, zna założenia taktyczne i przepisy poznanych dyscyplin sportowych.
6. Posiada duże wiadomości z zakresu kultury fizycznej i umiejętnie wykorzystuje je w praktycznym działaniu.
7. Rozumie i stosuje zasady higieniczno-zdrowotne podczas aktywnego wypoczynku.
8. Bierze udział w życiu sportowym szkoły, współorganizuje zawody sportowe.
9. Przestrzega zasad „fair-play” i kulturalnego kibicowania.
10. Przestrzega regulaminu sali gimnastycznej.

Dobry - 4

1. Uczeń aktywnie uczestniczy w lekcjach wf.
2. Jego postawa społeczna i stosunek do kultury fizycznej nie budzą zastrzeżeń.
3. Opanował wiadomości i umiejętności umożliwiające udział w różnych formach aktywności ruchowej.
4. Uczeń nie potrzebuje większych bodźców do pracy nad osobistym usprawnieniem, wykazuje stałe i dość dobre postępy w tym zakresie.
5. Ćwiczenia wykonuje prawidłowo, lecz nie dość dokładnie oraz z małymi błędami technicznymi.
6. Posiadane wiadomości potrafi wykorzystać w praktyce przy pomocy nauczyciela.
7. Maksymalnie 3 razy w okresie zgłosił nieprzygotowanie do zajęć.
8. Troszczy się o higienę osobistą.
9. Potrafi dokonywać obiektywnej samooceny sprawności swojej i kolegów,
10. Sporadycznie uczestniczy w życiu sportowym szkoły.

Dostateczny - 3

1. Uczeń uczestniczy w lekcjach z małym zaangażowaniem.
2. Opanował podstawowe wiadomości i umiejętności w zakresie umożliwiającym udział w prostych formach aktywności ruchowej.
3. Wykazuje niewielkie postępy w usprawnieniu motorycznym.
4. Ćwiczenia wykonuje niepewnie, z większymi błędami technicznymi.
5. W jego wiadomościach z zakresu kultury fizycznej są znaczne luki, a wiedzę którą ma, nie potrafi wykorzystać w praktyce.
6. Przejawia pewne braki w zakresie wychowania społecznego, w postawie i stosunku do kultury fizycznej.
7. Maksymalnie 4 razy w okresie zgłosił nieprzygotowanie do zajęć.
8. Posiada nawyki higieniczno - zdrowotne.
9. Przestrzega zasad bezpieczeństwa na lekcjach.

Dopuszczający - 2

1. Uczeń biernie uczestniczy w lekcjach wf lub często je opuszcza.
2. Nie spełnia podstawowych wymagań edukacyjnych na danym poziomie.
3. Wykazuje małe postępy w usprawnieniu.
4. Ćwiczenia wykonuje niechętnie i z dużymi błędami technicznymi.
5. Posiada małe wiadomości z zakresu kultury fizycznej, nie potrafi wykonać prostych zadań związanych z samooceną.
6. Na zajęciach z wf. przejawia poważne braki w zakresie wychowania społecznego, ma niechętny stosunek do ćwiczeń.
7. Często jest nieprzygotowany do lekcji.
8. W ograniczonym stopniu opanował nawyki higieniczno-zdrowotne.

9. Nie uczestniczy w życiu sportowym szkoły.

Niedostateczny - 1

1. Uczeń ma lekceważący stosunek do zajęć i często je opuszcza.
2. Nie dba o fizyczny rozwój swojego organizmu i nie wykazuje żadnych postępów w usprawnianiu.
3. Wykonuje jedynie najprostsze ćwiczenia i w dodatku z rażącymi błędami.
4. Charakteryzuje się praktycznie niewiedzą w zakresie kultury fizycznej.
5. Na zajęciach wf wykazuje duże, rażące braki w zakresie wychowania społecznego i prozdrowotnego.
6. Bardzo często jest nieprzygotowany do lekcji.

Zadania kontrolno-oceniające dla klasy VI

SPRAWNOŚĆ MOTORYCZNA (postęp)

Testy motoryczne:

- a) Siła
- b) Szybkość
- c) Wytrzymałość
- d) Gibkość
- e) Zwinność

UMIEJĘTNOŚCI RUCHOWE

Gimnastyka: Przewrót w przód z przysiadu do przysiadu podpartego. Przewrót w tył z przysiadu do rozkroku. Stanie na przy drabinkach z uniku podpartego. Asekuracja podczas stania na rękach. Zwis na drążku. Skok przez kozła

Lekkoatletyka: Bieg na 50 m. Rzut piłeczką palantową z miejsca. Bieg na 800 m. (dziew.), 1000 m. (chł.). Skok w dal. Skok przez współwiczającego. Skok przez płotki.

Mini piłka siatkowa: Odbicia piłki sposobem górnym i dolnym wiązane na zmianę oraz w zespołach dwójkowych i trójkowych. Przyjęcia i podania piłki sposobem dolnym i górnym. Zagrywka sposobem górnym.

Mini piłka koszykowa: Rzut do kosza oburącz w wysoku. Rzut do kosza z dwutaktu po kozłowaniu i podaniu partnera. Obrona techniką „każdy swego”

Mini piłka ręczna: Rzut piłką do bramki z wysoku. Podania i chwyt piłki w parach. Obrona w kole. Obrona bramkarza.

Mini piłka nożna: Strzały na bramkę sytuacyjne. Obrona bramkarza. Żonglerka piłką Gra głową.

Rytm – Muzyka – Taniec: Gimnastyka rytmiczna przy muzyce. Krok poloneza w parach, figury, mały układ taneczny.

PLASTYKA

Podczas ustalania oceny z plastyki szczególną uwagę nauczyciel zwraca na wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki zajęć. Oprócz wiedzy i umiejętności równie ważna jest pozytywna postawa wobec przedmiotu. Składają się na nią: aktywne uczestnictwo w zajęciach, przynoszenie na lekcje odpowiednich materiałów i przyborów, przestrzeganie zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami, efektywne gospodarowanie czasem przeznaczonym na ćwiczenia plastyczne, a także zachowywanie porządku w swoim miejscu pracy – zarówno podczas zajęć, jak i po ich zakończeniu. Nie bez znaczenia są też dobre wyniki osiągane w konkursach plastycznych, udział w szkolnych i pozaszkolnych uroczystościach (przygotowywanie oprawy plastycznej imprez), uczestnictwo w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych, wykonywanie ponadobowiązkowych prac plastycznych, przygotowywanie gazetek szkolnych lub informacji wzbogacających proces lekcyjny na podstawie różnych źródeł.

Nauczyciel jawnie i w sposób konkretny określa kryteria oceniania, tak aby uczniowie sami mogli oceniać pracę zarówno własną, jak i kolegów. Do najczęściej wskazywanych kryteriów należą: zgodność pracy z tematem lekcji, poprawność wykorzystanych układów kompozycyjnych, trafność doboru środków artystycznego wyrazu, umiejętność posługiwania się daną techniką plastyczną, pomysłowość w doborze materiałów i narzędzi, stosowanie niekonwencjonalnych, twórczych rozwiązań, oryginalność realizacji danego tematu oraz estetyka pracy (ostatnie kryterium nie dotyczy uczniów cierpiących na różne dysfunkcje).

Bieżącej ocenie podlegają:

przygotowanie ucznia do zajęć, uczestnictwo w zajęciach, współpraca w grupie, zaangażowanie ucznia w działania plastyczne, umiejętność formułowania problemów, wyciągania wniosków oraz poszukiwanie własnych rozwiązań.

Ocenianie bieżące dokonywane jest poprzez:

ćwiczenia plastyczne (rysunkowe, malarskie, formułowanie kształtu, przestrzeni, budowanie kompozycji itp.), prace plastyczne (ilustracje, rysunki, kompozycje, rzeźby itp.), quizy, konkursy, projekty edukacyjne, prezentacja multimedialna, wiadomości ustne, karty pracy, sprawdziany * jeśli wystąpi taka konieczność, (znajomość

podstawowych terminów plastycznych, wiadomości z historii sztuki, na temat wybitnych przedstawicieli świata artystycznego i ich wybranych dzieł).

Kryteria oceny

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiadomości i umiejętności objętych programem w stopniu bardzo dobrym i dodatkowo:

- czynnie uczestniczy w zajęciach lekcyjnych,
- wykazuje zainteresowanie sztuką (bierze udział w konkursach, wystawach),
- podejmuje dodatkowe zadania (zdobywa informacje z innych źródeł, angażuje się w życie artystyczne klasy i szkoły),
- reprezentuje szkołę w konkursach plastycznych

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiedzy i umiejętności w stopniu wysokim, a ponadto:

- wykazuje aktywną postawę w pracach indywidualnych i zespołowych,
- wyróżniająco wywiązuje się z wszelkich zadań i powierzonych mu ról,
- uzyskuje bardzo dobre i dobre oceny częściowe,
- starannie wykonuje ćwiczenia plastyczne,
- potrafi obronić swój pogląd i postawę twórczą

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiedzy i umiejętności w stopniu średnim, a także:

- zwykle pracuje systematycznie i efektywnie, indywidualnie i w grupie,
- poprawnie formułuje wnioski, wyraża pogląd na temat oglądanego dzieła,
- odpowiednio wywiązuje się z części zadań i powierzonych ról,
- najczęściej uzyskuje dobre oceny częściowe.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiedzy i umiejętności w stopniu poprawnym oraz:

- nie zawsze pracuje systematycznie i niezbyt chętnie podejmuje wszelkie działania,
- rzadko uczestniczy w dyskusjach i pracach zespołowo – grupowych,
- czasami poprawnie formułuje wnioski,
- ma problemy z obroną swoich poglądów,
- najczęściej otrzymuje dostateczne oceny częściowe

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiedzy i umiejętności na poziomie elementarnym, a także:

- nie pracuje systematycznie i niezbyt chętnie podejmuje działania,
- biernie uczestniczy w dyskusjach,
- niestarannie wykonuje ćwiczenia,
- nie formułuje własnych wniosków,
- nie oddaje prac plastycznych w wyznaczonym terminie.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nawet w stopniu elementarnym nie opanował materiału i nie nabył umiejętności wskazanych w programie nauczania oraz:

- nie wykazuje zainteresowania przedmiotem,
- nie bierze udziału w działaniach twórczych,
- nie prowadzi zeszytu przedmiotowego,
- nie wykazuje żadnej chęci do poprawy swojej oceny.

Ocena ta nie wynika z możliwości czy braku uzdolnień ucznia, lecz z całkowitej niechęci do przedmiotu oraz pracy.

Wymagania edukacyjne

Wymagania konieczne

Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę dopuszczającą

Z pomocą nauczyciela uczeń:

- wymienia placówki działające na rzecz kultury,
- tłumaczy zasady zachowania się w muzeum,
- wskazuje zabytki znajdujące się w regionie,
- podaje nazwiska najwybitniejszych malarzy polskich i zagranicznych,
- wyjaśnia, kogo możemy nazywać twórcą ludowym,
- opisuje tradycje i symbole związane ze świętami Bożego Narodzenia oraz z Wielkanocą,
- nazywa elementy dzieła plastycznego (linia, punkt, kontur, plama, walor barwa, światłocien, technika, faktura, kształt, kompozycja, perspektywa),
- wskazuje podstawowe środki wyrazu plastycznego znajdujące się w najbliższym otoczeniu i je opisuje,
- wyjaśnia znaczenie niektórych z omówionych na lekcji terminów plastycznych,

- wymienia nazwy niektórych z poznanych dziedzin sztuki (np. rysunek, malarstwo, grafika, rzeźba, architektura, sztuka użytkowa, sztuka ludowa oraz współczesne formy: fotografia, film, instalacja, asamblaż, happening, performance),
 - rozróżnia dzieła należące do poszczególnych dziedzin twórczości artystycznej (rysunek, malarstwo, grafika, rzeźba, architektura, sztuka ludowa, rzemiosło artystyczne itd.),
 - tłumaczy, czym zajmują się rysownik, malarz, grafik, rzeźbiarz i architekt,
 - wskazuje różnice między rysunkiem a malarstwem,
 - uzyskuje barwy pochodne, wykorzystując barwy podstawowe,
 - wymienia podstawowe elementy warsztatu fotograficznego,
 - nazywa niektóre gatunki filmowe,
 - wskazuje środki przekazu należące do nowych mediów,
 - wskazuje podstawowe narzędzia pracy plastyka i wykorzystuje je w minimalnym stopniu w swoich działaniach,
 - podejmuje próby zastosowania elementów teorii w ćwiczeniach praktycznych,
 - wykonuje zadania plastyczne o niewielkim stopniu trudności,
 - utrzymuje w porządku swój warsztat pracy,
- stara się przestrzegać zasad BHP podczas działań na lekcji.

Wymagania podstawowe

Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę dostateczną

Uczeń:

- określa rolę elementów plastycznych w swoim najbliższym otoczeniu,
- wskazuje miejsca w swoim regionie, w których można obejrzeć dzieła plastyczne,
- wymienia najslawniejsze polskie zabytki oraz zabytki znajdujące się w regionie,
- podaje przykłady dziedzin sztuki uprawianych przez twórców ludowych oraz wykorzystywanych przez tych artystów technik plastycznych,
- wyjaśnia znaczenie wybranych tradycji i symboli związanych ze świętami Bożego Narodzenia oraz z Wielkanocą,
- opisuje elementy dzieła plastycznego,
- tłumaczy znaczenie omówionych na lekcji terminów plastycznych,
- wymienia poznane podczas lekcji dziedziny sztuki,
- omawia poznane techniki malarskie, nazywając wykorzystywane w nich narzędzia i podłoża,
- wyjaśnia najważniejsze podziały barw,
- wskazuje elementy i układy tworzące daną kompozycję,
- przygotowuje ilustrację z zastosowaniem danego rodzaju kompozycji,
- rozpoznaje rodzaj kompozycji wykorzystanej w wybranych dziełach przedstawionych na reprodukcjach,

- wykonuje rysunek z zastosowaniem wybranej perspektywy,
- podaje najważniejsze cechy wybranych perspektyw malarskich,
- tłumaczy, czym różni się technika druku wypukłego od techniki druku wklęsłego,
- wymienia poszczególne rodzaje rzeźby,
- dokonuje podziału architektury ze względu na jej funkcje,
- wskazuje wytwory wzornictwa przemysłowego w najbliższym otoczeniu,
- projektuje przedmioty codziennego użytku,
- wyjaśnia, czym różni się fotografia artystyczna od fotografii użytkowej,
- określa różnice między dziełami kina artystycznego a filmami komercyjnymi,
- omawia funkcję nowych mediów w sztuce,
- rozpoznaje narzędzia pomocne w pracy rysownika, malarza, rzeźbiarza, grafika, fotografika i filmowca,
- omawia funkcje typowych narzędzi stosowanych w poszczególnych technikach plastycznych,
- przedstawia obiekty na płaszczyźnie i w przestrzeni, posługując się podstawowymi środkami wyrazu plastycznego,
- stosuje w działaniach artystycznych różne narzędzia i podłoża,
- dostrzega wpływ faktury użytego podłoża na efekt końcowy działań plastycznych,
- prowadzi zeszyt przedmiotowy,
- uczestniczy w dyskusjach o prezentowanych obiektach po zachęce ze strony nauczyciela,
- stosuje się do zasad organizacji pracy,
- przynosi na lekcję odpowiednie materiały i narzędzia,
- aktywnie pracuje w grupie,
- utrzymuje w porządku swój warsztat pracy,
- przestrzega zasad BHP podczas działań plastycznych.

Wymagania rozszerzające

Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę dobrą

Uczeń:

- określa rolę elementów plastycznych w swoim najbliższym otoczeniu,
- podaje nazwiska najwybitniejszych malarzy polskich i zagranicznych,
- wymienia najsłynniejsze polskie zabytki i dzieła sztuki oraz zabytki znajdujące się w regionie,
- analizuje wybrane dzieła sztuki, stosując wiedzę zdobytą podczas lekcji,
- wskazuje najbliższy skansen,
- wyjaśnia, czym są pieta i świątek, oraz określa ich cechy na podstawie fotografii,

- omawia wybrane tradycje i symbole związane ze świętami Bożego Narodzenia oraz z Wielkanocą,
- charakteryzuje poszczególne dziedziny sztuki,
- opisuje wybrane środki wyrazu plastycznego i przyporządkowuje je do określonej grupy elementów tworzących dzieło,
- wymienia cechy poszczególnych rodzajów kompozycji,
- określa sposób przedstawiania przestrzeni oraz rodzaje faktury zastosowane w dziele zaprezentowanym na oglądanej reprodukcji,
- rozpoznaje, jakimi narzędziami posłużył się twórca dzieła poznawanego w postaci reprodukcji,
- wyjaśnia, jak stosować sztalugi, matrycę i dłuto,
- tłumaczy znaczenie poznanych terminów plastycznych, uzupełniając swoje definicje przykładami dzieł sztuki,
- omawia wpływ barw ciepłych i zimnych na samopoczucie człowieka,
- rozróżnia rodzaje malarstwa ze względu na przedstawianą tematykę (portret, pejzaż, martwa natura, malarstwo historyczne, rodzajowe itd.),
- charakteryzuje prace graficzne, zwracając szczególną uwagę na materiał użyty do wykonania matrycy,
- wskazuje różnice pomiędzy rzeźbą tradycyjną a kompozycją przestrzenną,
- porównuje wzornictwo przemysłowe z rzemiosłem artystycznym,
- wymienia podobieństwa między techniką malarską a techniką fotograficzną,
- nazywa środki wyrazu artystycznego wykorzystywane w filmie (perspektywa, światło, kolor) oraz określa ich wpływ na atmosferę dzieła,
- wymienia cechy charakterystyczne sztuki nowych mediów,
- stosuje elementy wiedzy teoretycznej w ćwiczeniach praktycznych,
- używa waloru w działaniach plastycznych odpowiednio do tematu i charakteru pracy,
- wyjaśnia, w jaki sposób ukazać światłocien na rysunku,
- dobiera narzędzia i podłoża w zależności od charakteru i tematu wykonywanej pracy plastycznej,
- posługuje się właściwie przyborami i narzędziami plastycznymi,
- porównuje środki wyrazu plastycznego zastosowane w dwóch wybranych dziełach malarskich zaprezentowanych na reprodukcjach,
- wykorzystuje dany rodzaj kompozycji oraz wybraną technikę plastyczną podczas tworzenia ilustracji,
- omawia wybrany obraz pod kątem zastosowanego rodzaju kompozycji,
- tłumaczy, na czym polega perspektywa przedstawiona na obrazie,
- dobiera rodzaj perspektywy do tematu wykonywanej pracy, wykorzystując w praktyce wiedzę teoretyczną,
- realizuje proste projekty w dziedzinie sztuki użytkowej,

- wykonuje prace plastyczne poprawne pod względem technicznym i estetycznym,
- określa rolę środków wyrazu, które zastosował w pracy plastycznej,
- prowadzi systematycznie zeszyt przedmiotowy,
- zachowuje koncentrację podczas lekcji,
- uczestniczy aktywnie w dyskusjach na temat prezentowanych obiektów,
- organizuje poprawnie swoje miejsce pracy oraz przynosi na lekcję odpowiednie materiały i narzędzia,
- efektywnie wykorzystuje czas przeznaczony na działalność twórczą,
- utrzymuje w porządku swój warsztat pracy,
- przestrzega zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami.

Wymagania dopełniające

Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę bardzo dobrą

Uczeń:

- dyskutuje na temat roli sztuki w życiu człowieka,
- wymienia nazwiska najwybitniejszych artystów polskich i zagranicznych (malarzy, rzeźbiarzy, architektów),
- zdobywa z różnych źródeł (internet, lokalna prasa, dostępne książki) informacje na temat artystów tworzących w regionie,
- wymienia placówki kultury znajdujące się w rodzinnej miejscowości lub najbliższej okolicy oraz wyjaśnia, czym się one zajmują,
- omawia rolę muzeów w procesie edukacji społeczeństwa,
- wykazuje się rozległą wiedzą na temat polskich zabytków,
- rozpoznaje wybrane dzieła architektury i sztuk plastycznych należące do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury,
- określa funkcje wybranych dzieł oraz wskazuje cechy wyróżniające je spośród innych tekstów kultury z danej epoki,
- posługuje się w swoich wypowiedziach podstawowymi terminami z poszczególnych dziedzin sztuki,
- bierze aktywny udział w dyskusji dotyczącej podobieństw i różnic między poszczególnymi dziedzinami sztuki,
- porównuje wybrane dzieła plastyczne pod kątem użytych w nich środków wyrazu plastycznego,
- omawia wybrane przykłady wytworów sztuki ludowej pod względem ich formy i użytego materiału,
- opisuje (w oparciu o przekazy ludowe) tradycje podtrzymywane w swoim regionie,
- wylicza różnice między malarstwem realistycznym a malarstwem abstrakcyjnym,

- określa cechy rzeźb należących do różnych rodzajów na podstawie wybranych przykładów,
 - opowiada o wybranej zabytkowej budowli i charakteryzuje jej funkcje,
 - analizuje wybrane wytwory wzornictwa przemysłowego i rzemiosła artystycznego pod kątem ich funkcjonalności i estetyki,
 - omawia elementy dzieła plastycznego (kompozycja, światłocień, perspektywa, barwa) widoczne na wybranych fotografiach,
 - określa gatunek filmu na podstawie zaprezentowanego fragmentu,
 - świadomie korzysta z narzędzi sztuki nowych mediów (programy graficzne itp.) w swojej działalności twórczej,
 - przestrzega praw autorskich,
 - potrafi właściwie wykorzystać zdobytą wiedzę teoretyczną we własnej twórczości,
 - operuje sprawnie wybraną techniką plastyczną,
 - wykonuje oryginalne i pomysłowe prace zgodne z podanym tematem,
 - wybiera technikę odpowiednią dla najlepszego wyrażenia tematu i analizuje ją pod kątem uzyskanych efektów plastycznych,
 - tworzy prace, ujawniając bogatą wyobraźnię i zręcznie wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne środki plastyczne oraz fakturę podłoża,
 - realizuje proste projekty w zakresie form użytkowych, stosując m.in. narzędzia i wytwory multimedialne,
 - posługuje się biegle poszczególnymi środkami wyrazu plastycznego,
 - stosuje plamy walorowe w celu ukazania w rysunku światłocienia na przedmiotach,
 - dokonuje ekspresji uczuć i nastrojów w pracy plastycznej za pomocą odpowiednio dobranych środków plastycznych,
 - wykorzystuje umiejętnie różne rodzaje perspektywy w celu ukazania przestrzeni na płaszczyźnie,
 - analizuje własną pracę pod kątem zastosowanych środków wyrazu plastycznego,
 - bierze udział w konkursach plastycznych przeprowadzanych na terenie szkoły lub poza nią,
 - prowadzi zeszyt przedmiotowy systematycznie i estetycznie,
 - jest aktywny podczas lekcji, z zaangażowaniem dyskutuje o prezentowanych obiektach,
 - organizuje swoje miejsce pracy, przynosi na lekcję odpowiednie materiały i narzędzia,
 - efektywnie wykorzystuje czas przeznaczony na działalność twórczą,
 - utrzymuje w porządku swój warsztat pracy zarówno podczas działań plastycznych, jak i po ich zakończeniu,
- przestrzega zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami.

Wymagania wykraczające

Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę celującą

Uczeń:

- wykazuje szczególne zainteresowanie sztukami plastycznymi,
- uzasadnia swoje upodobania estetyczne,
- ciekawie opowiada o zabytkach swojego regionu,
- gromadzi dodatkowe wiadomości związane z plastyką,
- kolekcjonuje reprodukcje dzieł plastycznych i książki o sztuce,
- wykazuje znajomość literatury przedmiotu wykraczającą poza materiał omawiany na lekcjach,
- orientuje się w wydarzeniach plastycznych odbywających się w kraju i na świecie (wystawy, konkursy, biennale),
- uczęszcza do galerii, muzeów itp.,
- wymienia nazwiska wybitnych artystów działających w jego miejscowości lub regionie,
- ocenia znaczenie twórczości wybranego artysty i jego zasługi dla środowiska lokalnego, regionu, kraju, świata,
- posiada wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza treści wymienione w programie nauczania,
- bierze czynny udział w zajęciach plastycznych,
- analizuje prezentowane obiekty pod kątem ich treści, formy i emocjonalnego oddziaływania,
- wykonuje prace dodatkowe będące uzupełnieniem treści poznanych na lekcji (opracowuje referaty traktujące o zagadnieniach poruszanych w literaturze przedmiotu, wykonuje pomoce dydaktyczne itp.),
- wykorzystuje zdobytą wiedzę teoretyczną w pozalekcyjnych działaniach plastycznych (np. należy do szkolnego koła zainteresowań),
- aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym szkoły (gazetki szkolne, dekoracje okolicznościowe) i regionu,
- zdobywa nagrody na konkursach plastycznych,
- wzorowo prowadzi zeszyt przedmiotowy (nowatorska forma, wzbogacona materiałem ilustracyjnym i teoretycznym),
- przygotowuje się systematycznie do zajęć,
- utrzymuje wzorowy porządek na swoim stanowisku pracy, zarówno podczas działań plastycznych, jak i po ich zakończeniu,
- przestrzega zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami.

Historia i społeczeństwo

OCENA NIEDOSTATECZNA

Uczeń:

- nie opanował treści podstawy programowej w klasie szóstej;
- nie rokuje nadziei na sprawne funkcjonowanie w gimnazjum;

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń:

- zna datę rozpoczęcia powstania listopadowego;
- wie, kiedy rozegrała się bitwa pod Grochowem;
- wie, czym była Cytadela Warszawska;
- wie, czym jest emigracja, kim byli Adam Mickiewicz, Juliusz Słowacki i Fryderyk Chopin;
- wie, czym była branka;
- wie, czym były rusyfikacja i germanizacja;
- wie, kim byli Jan Matejko, Henryk Sienkiewicz i Maria Skłodowska-Curie oraz potrafi krótko opowiedzieć o ich twórczości i działalności;
- wie, kim był James Watt;
- wie, kto i kiedy wynalazł lokomotywę parową;
- wie, kim był Stanisław Staszic, wymienia narodowości zamieszkujące Łódź w XIX wieku;
- zna datę rozpoczęcia I wojny światowej,
- wie, kim był Józef Piłsudski;
- wie, kim był Ignacy Paderewski;
- wyjaśnia, dlaczego Święto Niepodległości przypada 11 listopada;
- rozumie znaczenie terminów „komuniści” i „Armia Czerwona”;
- zna datę Bitwy Warszawskiej;
- wie, kim byli Adolf Hitler i Józef Stalin;
- wie, kiedy wybuchła II wojna światowa;
- zna datę napaści ZSRR na Polskę;
- wie, czym były obozy koncentracyjne, i podaje przykład takiego obozu, wie, czym były getta;
- wie, czym były Armia Krajowa i Szare Szeregi;
- zna datę dzienną rozpoczęcia powstania warszawskiego;
- pokazuje na mapie powojenne granice Polski oraz wymienia jej sąsiadów;
- wie, kim był Bolesław Bierut;

- wie, czym była PZPR;
- wie, kim był Jan Paweł II (Karol Wojtyła);
- zna daty powstania „Solidarności” i wprowadzenia stanu wojennego;
- zna datę pierwszych częściowo wolnych wyborów do parlamentu;
- wie, kim był Lech Wałęsa;
- wie, czym jest konstytucja;
- wie, kto w Polsce sprawuje urząd prezydenta;
- pokazuje na mapie województwo, w którym mieszka;
- wymienia podstawowe prawa człowieka;
- zna datę przystąpienia Polski do UE;
- wie, które miasto jest główną siedzibą władz UE;
- rozpoznaje symbole UE i NATO;
- potrafi wyjaśnić sformułowanie „świat stał się mniejszy”;
- wie, czym jest Polonia;
- wie, czym jest terroryzm;

OCENA DOSTATECZNA

Uczeń:

- wskazuje na mapie Królestwo Polskie, wie, kim był Piotr Wysocki,
- wymienia przyczyny rozpoczęcia powstania listopadowego;
- wymienia i wskazuje na mapie najważniejsze bitwy powstania listopadowego,
- wie, kim byli Józef Chłopicki i Emilia Plater;
- wymienia represje stosowane wobec Polaków przez cara po powstaniu listopadowym,
- pokazuje na mapie Syberię;
- wymienia rodzaje emigracji, pokazuje na mapie państwa, do których najczęściej emigrowali Polacy w XIX wieku;
- wie, czym były demonstracje patriotyczne i kto brał w nich udział, wie, kim był Romuald Traugutt;
- wie, czym jest cenzura, omawia sytuację Polaków w poszczególnych zaborach,
- opowiada o oporze Polaków wobec germanizacji,
- wie, kim był Otto von Bismarck;
- wie, kim byli Stanisław Wyspiański, Bolesław Prus, Stanisław Moniuszko, Helena Modrzejewska, potrafi krótko opowiedzieć o ich twórczości i działalności,
- rozpoznaje najważniejsze obrazy Jana Matejki;
- rozumie znaczenie wynalezienia maszyny parowej, umie wyjaśnić termin „rewolucja przemysłowa”,
- opowiada o życiu XIX-wiecznego robotnika;
- rozumie, jakie znaczenie miał rozwój transportu w XIX wieku;
- wymienia charakterystyczne elementy przemysłowego miasta XIX wieku,

- charakteryzuje trzy zabory pod względem uprzemysłowienia, opowiada o życiu robotników w XIX-wiecznej Łodzi;
- wyjaśnia, dlaczego wojnę z lat 1914–1918 nazywamy światową,
- wskazuje na mapie najważniejszych uczestników wojny, wie, kim był Roman Dmowski;
- wymienia skutki ogłoszenia Aktu 5 listopada,
- wie, jaką rolę odegrał w procesie odzyskania niepodległości Ignacy Paderewski;
- rozpoznaje mapę ukazującą Europę w czasie I wojny światowej, wskazuje na niej ziemie polskie;
- wymienia skutki I wojny światowej, wskazuje na mapie nowe państwa powstałe w jej wyniku;
- wie, kiedy odbyła się konferencja w Paryżu i jakie były jej postanowienia,
- pokazuje na mapie granice odrodzonej Polski;
- rozumie znaczenie terminów „propaganda” i „bolszewicy”;
- wie, kim był Włodzimierz Lenin;
- wie, jaki był ustrój II RP, wie, kim byli Władysław Grabski i Wincenty Witos,
- wymienia i wskazuje na mapie sąsiadów II RP;
- wie, kim był Benito Mussolini, rozumie i wyjaśnia pojęcia „faszyzm” i „totalitaryzm”;
- charakteryzuje totalitaryzmy w Niemczech i ZSRR;
- wymienia chronologicznie działania Hitlera przed wybuchem II wojny światowej;
- zna treść i skutki paktu Ribbentrop–Mołotow;
- wymienia i wskazuje na mapie miejsca ważniejszych walk podczas wojny obronnej Polski we wrześniu 1939 roku;
- wskazuje na mapie granicę między okupacją niemiecką i radziecką w 1939 roku oraz Generalne Gubernatorstwo;
- opowiada, czym była i jak przebiegała łapanka;
- opowiada o warunkach życia w getcie, wie, czym był Holokaust, wie, kim była Irena Sendlerowa;
- zna datę zbrodni katyńskiej;
- wie, kim byli Cichociemni, opowiada o życiu codziennym i działalności partyzantów,
- wie, kim byli Stefan Rowecki „Grot”, Jan Bytnar „Rudy”, Tadeusz Zawadzki „Zośka”, Witold Pilecki, oraz opowiada o działalności tych bohaterów;
- wyjaśnia, na czym polegała akcja „Burza”, wie, ile dni trwało powstanie, zna skutki powstania warszawskiego;
- wymienia skutki II wojny światowej dla ziem polskich;
- wie, czym są Ziemie Odzyskane, Pałac Kultury i Nauki w Warszawie;
- rozumie pojęcie „analfabetyzm”;
- opowiada o odbudowie kraju ze zniszczeń wojennych;
- zna pojęcia „Milicja Obywatelska” i „cenzura”;
- wymienia najważniejsze uroczystości państwowe obchodzone w PRL;
- zaznacza na osi czasu daty najważniejszych wystąpień społecznych przeciw władzom PRL;

- wie, kim był Stefan Wyszyński, wie, czym były obchody tysiąclecia chrztu Polski;
- rozumie i wyjaśnia termin „opozycja”;
- wie, kiedy wybrano Karola Wojtyłę na papieża;
- wie, kim byli Wojciech Jaruzelski, Lech Wałęsa i Jerzy Popiełuszko;
- wymienia przyczyny zorganizowania i postanowienia okrągłego stołu,
- zna datę rozpoczęcia obrad okrągłego stołu, wie, kim był Tadeusz Mazowiecki;
- wymienia zmiany polityczne i gospodarcze, które zaszły w wyniku przemian lat 1989–1990;
- dzieli władzę na ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą;
- wie, które organy sprawują w Polsce władzę ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą;
- odróżnia demokrację pośrednią od bezpośredniej;
- wie, czym są: ustawa, cisza wyborcza, referendum;
- wie, kto w Polsce sprawuje urząd premiera;
- wie, czym są władze samorządowe i w jakim celu zostały powołane;
- zna podział administracyjny kraju, pokazuje na mapie powiat i gminę, w których mieszka;
- wie, czym jest organizacja pozarządowa;
- wyjaśnia, czym różni się znaczenie słów „człowiek” i „obywatel”, wymienia główne prawa i obowiązki obywatela RP;
- wie, jakie prawa mu przysługują z racji tego, że jest dzieckiem, i gdzie zostały one zapisane;
- zna datę przystąpienia Polski do NATO, wymienia pozytywne i negatywne strony członkostwa Polski w UE i NATO;
- wie, czym jest Parlament Europejski,
- wskazuje na mapie państwa należące do UE, wie, jaki utwór jest hymnem UE;
- wie, czym są kultura masowa i globalizacja, wymienia dobre i złe strony globalizacji;
- wymienia najważniejsze problemy współczesnej Polski;
- wymienia przyczyny współczesnej emigracji Polaków,
- wskazuje na mapie państwa, w których znajdują się największe skupiska Polaków;
- wymienia największe zagrożenia współczesnego świata;
- wskazuje na mapie miejsca konfliktów zbrojnych i najważniejszych zamachów terrorystycznych;
- wie, czym jest pandemia;

OCENA DOBRA

Uczeń:

- wymienia osiągnięcia Polaków w latach 1815–1830;
- opowiada o wydarzeniach Nocy Listopadowej;
- wymienia przyczyny klęski powstania listopadowego;
- potrafi wskazać elementy obronne Cytadeli Warszawskiej;
- opowiada o warunkach życia skazańca na Syberii;

- wyjaśnia termin „Wielka Emigracja”;
- wymienia reformy wprowadzone w Królestwie Polskim po śmierci cara Mikołaja I,
- wie, kim był Stanisław Brzóska,
- rozumie, dlaczego powstańcy styczniowi podjęli walkę partyzancką;
- wymienia, jakie represje spadły na Polaków po powstaniu styczniowym,
- zna treść *Roty* Marii Konopnickiej;
- rozumie znaczenie rozwoju kultury i nauki dla podtrzymania ducha narodowego;
- wymienia zagrożenia, jakie stwarzała praca w XIX-wiecznej fabryce;
- wymienia pozytywne i negatywne skutki rozbudowy kolei,
- wie, kiedy pojawiły się pierwsze samochody i samoloty.
- wskazuje różnice między miastem w XIX wieku i wcześniejszych epokach;
- dostrzega wpływ rozwoju przemysłu na życie codzienne ludzi;
- wskazuje na mapie ośrodki przemysłu na ziemiach polskich w XIX wieku;
- wymienia przyczyny wybuchu I wojny światowej;
- wyjaśnia termin „wojna pozycyjna”;
- rozumie znaczenie nowych typów broni dla przebiegu wojny;
- omawia dwie polskie orientacje polityczne w przededniu wybuchu wojny.
- opowiada, jak powstały Legiony Polskie, wie, kiedy ogłoszono Akt 5 listopada, wie, kim był Józef Haller;
- opowiada o początkach niepodległego państwa polskiego, wie, czym jest plebiscyt;
- wie, kiedy wybuchła rewolucja w Rosji,
- wymienia przyczyny i skutki wojny Polski z bolszewicką Rosją,
- opowiada o przebiegu Bitwy Warszawskiej;
- omawia sytuację II Rzeczypospolitej w momencie odzyskania niepodległości;
- wymienia problemy i trudności II Rzeczypospolitej,
- zna datę przewrotu majowego, wymienia jego przyczyny i skutki;
- charakteryzuje totalitaryzm we Włoszech, wie, jakie decyzje zapadły w Monachium w 1938 roku;
- zna datę podpisania paktu Ribbentrop–Mołotow;
- wyjaśnia, kiedy i dlaczego wybuchło powstanie w getcie warszawskim,
- podaje inne (poza Ireną Sendlerową) przykłady osób ratujących Żydów podczas wojny,
- opowiada o metodach prześladowań Polaków stosowanych przez niemieckich okupantów;
- czym było polskie państwo podziemne, wymienia i omawia formy walki Polaków z okupantami,
- wie, kim byli Henryk Dobrzański „Hubal”, Jan Piwnik „Ponury”, oraz opowiada o działalności tych bohaterów;
- wie, kiedy rozegrała się i jakie miała znaczenie bitwa pod Stalingradem, wie, jakie znaczenie miała akcja „Burza”;
- wie, jaką rolę w powstaniu warszawskim odgrywali harcerze i sanitariuszki,
- wymienia przyczyny klęski powstania warszawskiego.

- wie, czym była reforma rolna;
- wie, w jakich okolicznościach powstała Nowa Huta,
- wie, kim byli „Żołnierze Wyklęci”;
- opowiada, jak komuniści przejęli władzę w Polsce, podaje przykłady komunistycznej propagandy;
- zna daty najważniejszych wystąpień społecznych przeciw władzom PRL, rozumie i wyjaśnia termin „KOR”;
- wymienia główne postanowienia porozumień sierpniowych, podaje przyczyny i skutki wprowadzenia stanu wojennego;
 - dostrzega związek między działalnością „Solidarności” a obaleniem komunizmu w Polsce;
 - zna datę pierwszych wolnych wyborów prezydenckich w Polsce,
 - wie, kim był Leszek Balcerowicz;
 - rozumie symboliczne znaczenie kształtu okrągłego stołu;
 - podaje przykłady ustroju republikańskiego w historii, wymienia zadania poszczególnych władz we współczesnej Polsce;
 - wie, czym jest Trybunał Konstytucyjny;
 - wie, kto w Polsce sprawuje urząd marszałka sejmu;
 - wymienia przykłady organizacji pozarządowych;
 - zna dokumenty, w których spisane zostały prawa człowieka, podaje przykłady łamania praw człowieka i łamania praw dziecka;
 - opowiada o historii UE, wskazuje na mapie państwa należące do NATO;
 - podaje przykłady kultury masowej i globalizacji, dostrzega szanse i zagrożenia związane z globalizacją;
 - zastanawia się nad sposobami zaradzenia problemom współczesnej Polski;
 - potrafi rozpoznać i nazwać różne formy protestów społecznych;

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń:

- rozumie potrzebę masowego uczestnictwa Polaków w powstaniu listopadowym;
- ocenia powstanie listopadowe;
- ocenia sens wybuchu powstania listopadowego w obliczu zaistniałych represji;
- omawia działalność polityczną Wielkiej Emigracji;
- korzystając z ilustracji i tekstu źródłowego, opowiada o przebiegu bitew powstania styczniowego,
- rozumie treść *Roty*, ocenia znaczenie oporu Polaków wobec zaborców;
- zauważa wzrost znaczenia kobiet w rozwoju nauki i kultury w XIX wieku;
- opowiada o organizacji produkcji w XIX wieku i wcześniejszych czasach;

- wymienia i pokazuje na mapie najważniejsze kanały usprawniające transport morski;
- umie odczytywać i interpretować dane dotyczące rozwoju demograficznego;
- omawia podobieństwa i różnice między dwoma polskimi orientacjami politycznymi przed wybuchem I wojny światowej;
- wyjaśnia, jakie znaczenie miał Akt 5 listopada,
- rozumie znaczenie powstania Komitetu Narodowego Polskiego w procesie odzyskiwania niepodległości;
- pokazuje na mapie miejsca powstań i plebiscytów z lat 1918–1921,
- rozumie znaczenie wystąpienia Orląt Lwowskich.
- rozumie określenie „cud nad Wisłą”;
- ocenia działania Józefa Piłsudskiego,
- wskazuje najważniejsze różnice między konstytucjami marcową i kwietniową;
- rozumie zagrożenie, jakim dla Europy były totalitaryzmy;
- rozumie przyczyny klęski poniesionej przez Polskę we wrześniu 1939 roku.
- rozumie, jak ważna i trudna była decyzja o wybuchu powstania w getcie warszawskim oraz dlaczego należy pamiętać o zbrodni katyńskiej;
- rozumie znaczenie poznanych bohaterów dla Polski z okresu II wojny światowej;
- potrafi odczytać na planie Warszawy przebieg powstania, ocenia powstanie warszawskie;
- wymienia i omawia zmiany, jakie zaszły w społeczeństwie polskim po II wojnie światowej;
- wyjaśnia, na czym polegała zależność PRL od ZSRR, wie, kim był Jan Rodowicz „Anoda”;
- rozumie rolę i znaczenie Kościoła katolickiego w powojennej Polsce;
- wymienia przyczyny kryzysu gospodarczego w PRL na przełomie lat 70. i 80. XX wieku,
- ocenia wprowadzenie stanu wojennego;
- potrafi wyjaśnić, dlaczego wybory 4 czerwca nie były w pełni wolne, potrafi ocenić przemiany z lat 1989–1990;
- zna datę uchwalenia aktualnej konstytucji RP, wyjaśnia, dlaczego media nazywane są czwartą władzą;
- wymienia zadania województwa, powiatu i gminy;
- rozumie rolę Dekalogu w kształtowaniu się koncepcji praw człowieka,
- zna daty uchwalenia najważniejszych dokumentów, w których spisane zostały prawa człowieka,
- potrafi zadziałać, gdy są łamane prawa dziecka,
- wie, jakie funkcje pełnią Rzecznik Praw Obywatelskich i Rzecznik Praw Dziecka.
- ocenia członkostwo Polski w UE i NATO;
- dostrzega różnice między kulturą wyższą i niższą, wie, czym jest Bank Światowy;
- dostrzega w swoim najbliższym otoczeniu przejawy problemów współczesnej Polski
- samodzielnie poszukuje rozwiązań współczesnych globalnych problemów;

OCENA CELUJĄCA

Uczeń:

- wykazuje znajomość materiału większą od wymagań na ocenę bardzo dobrą.

Zajęcia techniczne

Celujący- otrzymuje uczeń, który:

- określa, jakimi symbolami oznacza się poszczególne obiekty osiedlowe
- określa, czym zajmują się osoby pracujące w zawodach związanych z budową domu
- wykazuje się pomysłowością i starannością, projektując wnętrze pokoju swoich marzeń
- uzasadnia potrzebę pozyskiwania energii elektrycznej z naturalnych źródeł
- wykonuje pracę w sposób twórczy, formułuje ocenę gotowej pracy
- rozróżnia symbole poszczególnych elementów obwodów elektrycznych
- podaje praktyczne sposoby zmniejszenia zużycia prądu, gazu i wody
- wyjaśnia pojęcie klasy energetycznej sprzętu określające ich klasę energetyczną
- wykazuje się znajomością nowych technologii stosowanych w produkcji urządzeń audio-wideo
- wyjaśnia, na czym polega rzutowanie prostokątne,
- wskazuje różnicę pomiędzy rzutami izometrycznymi a dimetrycznymi,
- omawia sposoby wymiarowania rysunku technicznego,
- omawia wpływ aktywności fizycznej na organizm człowieka,
- określa znaczenie poszczególnych składników odżywczych dla prawidłowego funkcjonowania organizmu człowieka,
- oblicza czas trwania danej aktywności fizycznej, konieczny do zużycia kilokalorii zawartych w określonym produkcie spożywczym,
- wskazuje zdrowsze zamienniki produktów zawierających dodatki chemiczne,
- charakteryzuje sposoby konserwacji żywności,
- określa znaczenie poszczególnych składników odżywczych dla prawidłowego funkcjonowania organizmu człowieka,
- pracuje systematycznie, wykonuje wszystkie zadania samodzielnie,
- opanował wiedzę określoną przez wymagania programowe,
- uzyskuje bardzo dobre oceny ze sprawdzianów,
- prowadzi starannie zeszyt przedmiotowy, jest zawsze przygotowany do zajęć,
- wykonuje starannie wszystkie prace praktyczne,
- bezpiecznie posługuje się narzędziami i dba o właściwą organizację miejsca pracy,
- bierze udział w konkursach przedmiotowych np. z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Bardzo dobry- otrzymuje uczeń, który :

- planuje działania prowadzące do udoskonalenia osiedla mieszkaniowego,
- wskazuje wady i zalety poszczególnych rodzajów budynków mieszkalnych,
- tłumaczy konieczność stosowania jednolitej zabudowy,
- szacuje czas kolejnych działań (operacji technologicznych),
- wymienia zasady funkcjonalnego urządzania pokoju,
- wyróżnia w pokoju strefy do nauki, wypoczynku i zabawy,
- omawia zasady działania różnych instalacji w budynku mieszkalnym,
- opisuje, jak podłączone są poszczególne instalacje w domu,
- wskazuje miejsca w domu, w których znajdują się liczniki wchodzące w skład poszczególnych instalacji,
- oblicza koszt zużycia poszczególnych zasobów,
- odnajduje w instrukcji obsługi potrzebne informacje,
- przedstawia reguły korzystania z karty gwarancyjnej,
- wyjaśnia zasady działania wskazanych urządzeń,
- wymienia nazwy zawodów związanych z obróbką dźwięku i wyjaśnia, czym zajmują się wykonujące je osoby,
- omawia etapy i zasady rzutowania,
- zachowuje odpowiednią kolejność działań podczas wykonywania rzutów prostokątnych,
 - określa, na czym polega rzutowanie aksonometryczne,
- omawia kolejne etapy przedstawiania brył w rzutach aksonometrycznych,
- wykonuje rysunki starannie i zgodnie z zasadami wymiarowania,
- podaje przykłady aktywności fizycznej odpowiedniej dla osób w jego wieku,
- formułuje sposoby na zachowanie zdrowia,
- omawia zawartość piramidy zdrowego żywienia,
- układa menu o określonej wartości kalorycznej z zachowaniem zasad racjonalnego żywienia,
- omawia pojęcie żywności ekologicznej,
- odróżnia żywność przetworzoną od nieprzetworzonej,
- pracuje systematycznie i z reguły samodzielnie,
- uzyskuje co najmniej dobre oceny ze sprawdzianów,
- wykonuje działania techniczne w odpowiednio zorganizowanym miejscu pracy i z zachowaniem podstawowych zasad bezpieczeństwa,
- jest zawsze przygotowany do zajęć,
- prowadzi starannie zeszyt przedmiotowy.

Dobry – uzyskuje uczeń, który:

- omawia funkcjonalność osiedla,
- przyporządkowuje urządzenia do instalacji, których są częścią,

- omawia kolejne etapy budowy domu,
- wymienia nazwy elementów konstrukcyjnych budynków mieszkalnych,
- wykonuje pracę według przyjętych założeń,
- tworzy kosztorys wyposażenia pokoju nastolatka,
- nazywa elementy obwodów elektrycznych,
- przeprowadza pomiary zużycia prądu, wody i gazu w określonym czasie,
- odczytuje ze zrozumieniem instrukcje obsługi wybranych sprzętów gospodarstwa domowego,
- rozpoznaje oznaczenia umieszczane na artykułach gospodarstwa domowego,
- przedstawia budowę poszczególnych sprzętów audiowizualnych,
- omawia zasady bezpiecznej obsługi wybranych urządzeń,
- rozpoznaje prawidłowo narysowane rzuty prostokątne określonych brył,
- omawia kolejne etapy przedstawiania brył w rzutach aksonometrycznych,
- prawidłowo stosuje linie, znaki i liczby wymiarowe,
- nazywa elementy zwymiarowanego rysunku technicznego,
- opracowuje poradnik, w którym zachęca rówieśników do aktywności fizycznej,
- omawia wpływ wysiłku fizycznego na funkcjonowanie człowieka,
- wyjaśnia, czym różni się żywność przetworzona od nieprzetworzonej,
- omawia etapy obróbki wstępnej żywności,
- podczas pracy na lekcjach korzysta z niewielkiej pomocy nauczyciela lub koleżanek i kolegów,
- ze sprawdzianów otrzymuje oceny co najmniej dostateczne
- dba o porządek na stanowisku pracy i przestrzeganie zasad bezpieczeństwa,
- posiada zeszyt przedmiotowy, który regularnie prowadzi.

Dostateczny- uzyskuje uczeń, który:

- wymienia nazwy instalacji osiedlowych
- projektuje idealne osiedle
- wymienia rodzaje budynków mieszkalnych i je charakteryzuje
- określa typ zabudowy przeważający w okolicy jego miejsca zamieszkania
- wymienia kolejność działań (operacji technologicznych)
- rysuje plan własnego pokoju
- projektuje wnętrze pokoju swoich marzeń
- określa funkcje instalacji w budynku
- omawia rodzaje elektrowni i tłumaczy, co jest w nich źródłem zasilania liczników
- prawidłowo odczytuje wskazania liczników
- określa funkcje urządzeń domowych
- wymienia zagrożenia związane z nieodpowiednią eksploatacją sprzętu gospodarstwa domowego
- określa zastosowanie urządzeń audio-video w domu
- rozróżnia poszczególne rzuty: główny, boczny i z góry

- wykonuje rzutowanie prostych brył geometrycznych,
- wymienia nazwy rodzajów rzutów aksonometrycznych
- uzupełnia rysunki brył w izometrii
- wymiaruje rysunki brył
- zapisuje liczby wymiarowe zgodnie z zasadami
- wyjaśnia, jaki wpływ na organizm człowieka ma aktywność fizyczna
- przedstawia zasady właściwego odżywiania według piramidy zdrowego żywienia
- ustala, które produkty powinny być podstawą diety
- układa menu, zachowując wytyczne dotyczące wartości kalorycznej
- odczytuje z opakowań produktów informacje o dodatkach chemicznych
- podaje nazwy metod obróbki cieplnej żywności
- podczas realizowanych zadań technicznych w dużej mierze korzysta z pomocy innych osób
- otrzymuje oceny dostateczne ze sprawdzianów.
- prace praktyczne wykonuje niestarannie,
- na stanowisku pracy nie zawsze zachowuje porządek,
- posiada nie uzupełniony zeszyt przedmiotowy.

Dopuszczający- otrzymuje uczeń, który :

- rozpoznaje obiekty na planie osiedla,
- określa, jakie obiekty i instytucje powinny znaleźć się na osiedlu,
- wymienia rodzaje budynków mieszkalnych, etapy budowy domu i zawody związane z budową domów,
- właściwie organizuje miejsce pracy,
- prawidłowo posługuje się narzędziami do obróbki drewna,
- omawia, jakie funkcje pełni pokój nastolatka,
- dostosowuje wysokość biurka i krzesła do swojego wzrostu,
- z pomocą nauczyciela rysuje plan własnego pokoju,
- właściwie organizuje miejsce pracy,
- prawidłowo posługuje się narzędziami do obróbki papieru,
- posługuje się terminami: instalacja, elektrownia, tablica rozdzielcza, bezpieczniki,
- wymienia nazwy poszczególnych elementów instalacji,
- wymienia instalacje znajdujące się w domu,
- rozpoznaje rodzaje liczników,
- wymienia urządzenia gospodarstwa domowego i omawia budowę wybranych urządzeń AGD
- posługuje się terminem: sprzęt audio - wideo
- posługuje się terminami: rzutowanie prostokątne, rzutnia, rzut główny, rzut boczny, rzut z góry,
- stosuje odpowiednie linie do zaznaczania konturów rzutowanych brył
- z pomocą nauczyciela wykonuje rzutowanie prostych brył geometrycznych,
- posługuje się terminami: rzutowanie aksonometryczne i izometria

- z pomocą nauczyciela wymiaruje rysunki brył
- posługuje się terminem: aktywność fizyczna
- wymienia przykłady działań zaliczanych do dużej i umiarkowanej aktywności fizycznej,
- posługuje się terminami: składniki odżywcze, piramida zdrowego żywienia
- odczytuje z opakowań produktów spożywczych informacje o ich kaloryczności
- z pomocą nauczyciela układa menu
- wymienia nazwy substancji dodawanych do żywności i
- omawia, jak są one oznaczone
- wymienia urządzenia elektryczne służące do przygotowywania posiłków
- przedstawia sposoby konserwacji żywności
- z trudem wykonuje zaplanowane działania podczas lekcji, ale podejmuje starania w tym kierunku,
- ze sprawdzianów uzyskuje ocen poniżej dostatecznych,
- pracuje niesystematycznie,
- zeszyt przedmiotowy ma duże braki,
- często jest nieprzygotowany do lekcji.

Niedostateczny- otrzymuje uczeń, który:

- nie zdobył wiadomości i umiejętności niezbędnych do dalszego kształcenia,
- trakcie pracy na lekcji nie wykazuje zaangażowania,
- ma lekceważący stosunek do przedmiotu
- jest często nieprzygotowany do zajęć,
- często nie przestrzega zasad bezpieczeństwa,
- nie posiada zeszytu przedmiotowego lub ma go z bardzo dużymi brakami.

Klasa VII

Język polski

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku Nowe słowa na start w klasie 7. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- opisuje obraz
- podaje nazwy barw użytych przez malarza
- wymienia najważniejsze elementy biografii Antoine'a de Saint-Exupéry'ego
- umiejscawia powstanie Małego Księcia w czasie
- relacjonuje treść utworu
- określa rodzaj literacki utworu
- wskazuje wydarzenia i sytuacje o charakterze baśniowym i realistycznym
- wyjaśnia znaczenie terminu przypowieść
- referuje treść wiersza
- określa rodzaj literacki utworu
- wskazuje podmiot liryczny w utworze
- relacjonuje treść danych fragmentów
- przyporządkowuje tekst do właściwego rodzaju literackiego i uzasadnia swój wybór
- wymienia najważniejsze elementy biografii Juliusza Słowackiego
- umiejscawia romantyzm w czasie
- relacjonuje treść dramatu
- wskazuje cechy dramatu
- określa czas i miejsce zdarzeń
- dokonuje podziału bohaterów na bohaterów realistycznych i bohaterów fantastycznych
- relacjonuje treść danych fragmentów utworu
- określa rodzaj literacki fragmentów utworu
- przedstawia elementy kompozycji wypowiedzi argumentacyjnej
- wskazuje cechy dobrze skomponowanego tekstu
- wymienia cechy składające się na wewnętrzną spójność wypowiedzi
- organizuje tekst, nie zawsze zachowując logikę
- odróżnia argument od przykładu
- w podanym tekście wskazuje tezę, argumenty i przykłady
- omawia specyfikę teatru starożytnej Grecji
- wyjaśnia znaczenie terminu przedstawienie realistyczne
- wyjaśnia znaczenie terminów: głoska, spółgłoska, samogłoska, litera
- dokonuje podziału wyrazu na głoski
- wskazuje w wyrazie samogłoski i spółgłoski
- wyjaśnia znaczenie terminów: upodobnienia fonetyczne, ubezdźwięcznienia, udźwięcznienia, upodobnienia wsteczne i postępowe, upodobnienia wewnątrzwyrazowe, upodobnienia międzywyrazowe, utrata dźwięczności w wygłosie, uproszczenie grupy spółgłoskowej
- wskazuje spółgłoski powodujące upodobnienia
- wyjaśnia znaczenie terminu samogłoski nosowe

- referuje zasady pisowni samogłosek a i ę w zakończeniach wyrazów
- odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie
- posługuje się terminami i pojęciami: paradoks, ironia, tragedia, akapit, argument, przykład, wypowiedź argumentacyjna, kompozycja, wewnętrzna spójność, głoska, samogłoska, spółgłoska, upodobnienia i uproszczenia fonetyczne
- opisuje, co zostało przedstawione na obrazie
- wyjaśnia znaczenie terminów: renesans, humanizm
- wymienia najważniejsze etapy życia Jana Kochanowskiego
- umiejscawia renesans w czasie
- wyjaśnia znaczenie terminów: fraszka, apostrofa, archaizm
- relacjonuje treść fraszek
- wskazuje podmiot liryczny we fraszkach
- wskazuje adresata lirycznego fraszki Na dom w Czarnolesie
- wskazuje archaizmy w utworach
- wyjaśnia znaczenie terminów: fraszka, wiersz sylabiczny, rym, powtórzenie, archaizm
- relacjonuje treść fraszek
- wskazuje archaizmy w utworach
- wyjaśnia znaczenie terminów: pieśń, cnota, pytanie retoryczne
- relacjonuje treść wiersza
- wskazuje podmiot liryczny utworu
- wskazuje adresata lirycznego utworu
- wyjaśnia znaczenie terminów: pieśń, rym gramatyczny, apostrofa, personifikacja
- relacjonuje treść wiersza
- wskazuje podmiot liryczny utworu
- wyjaśnia znaczenie terminów: Skamander, metafora, słowa potoczne, optymizm
- relacjonuje treść wiersza
- wskazuje podmiot liryczny utworu
- relacjonuje treść wiersza
- wskazuje podmiot liryczny utworu
- wyjaśnia znaczenie terminów: carpe diem, sentencja
- referuje fragment powieści
- omawia świat przedstawiony danego fragmentu utworu
- określa przynależność danego fragmentu do rodzaju literackiego
- referuje fragment powieści
- określa przynależność fragmentu do rodzaju literackiego
- wyjaśnia znaczenie terminów: sumo, motto
- referuje fragment powieści
- określa przynależność danego fragmentu do rodzaju literackiego
- wyjaśnia znaczenie terminów: opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, opis dzieła sztuki

- wymienia elementy składające się na opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych i opis dzieła sztuki
- przedstawia zasady stosowania akcentu wyrazowego
- referuje zasady pisowni wyrazów, w których litera i oznacza spółgłoskę j
- referuje zasady pisowni zakończeń -i, -ji oraz -ii
- odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie
- posługuje się terminami i pojęciami: fraszka, archaizm, pieśń, wiersz sylabiczny, rymy gramatyczne, opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, opis dzieła sztuki, akcent wyrazowy
- wyjaśnia znaczenie terminów: plan pierwszy, plan drugi, tło, portret
- opisuje, co przedstawia obraz
- wymienia najważniejsze etapy życia Ignacego Krasickiego
- umiejscawia epokę oświecenia w czasie
- wyjaśnia znaczenie terminu satyra
- relacjonuje treść satyry
- określa rodzaj literacki utworu
- wskazuje narratora
- wyjaśnia znaczenie terminów: romantyzm, komedia
- wymienia najważniejsze etapy życia Aleksandra Fredry
- umiejscawia epokę romantyzmu w czasie
- wyjaśnia znaczenie terminów: komedia, komizm charakterów, komizm sytuacyjny, komizm słowny, akt, scena, didaskalia, karykatura, bohaterowie pierwszoplanowi, bohaterowie drugoplanowi, bohaterowie epizodyczni, motto
- relacjonuje treść dramatu
- przyporządkowuje utwór do rodzaju literackiego
- określa czas i miejsce akcji
- relacjonuje treść danych fragmentów utworu
- określa rodzaj narracji
- wyjaśnia znaczenie terminu wywiad
- relacjonuje treść wywiadu
- relacjonuje treść danych fragmentów utworu
- określa rodzaj narracji
- relacjonuje treść danego fragmentu
- określa czas i miejsce akcji fragmentu
- wyjaśnia znaczenie terminów: czarny charakter, komiks, wyraz dźwiękonaśladowczy
- relacjonuje treść komiksu
- wyjaśnia znaczenie terminów: charakterystyka, charakterystyka postaci, autocharakterystyka, charakterystyka porównawcza
- wskazuje elementy składające się na charakterystykę
- wymienia etapy rozwoju malarstwa

- wyjaśnia znaczenie terminów: czasownik osobowy, czasownik nieosobowy, czasowniki dokonane, czasowniki niedokonane
- wymienia, przez co odmienia się czasownik
- odróżnia formy nieosobowe czasownika od form osobowych
- wyjaśnia znaczenie terminów: strona czynna, strona bierna, wykonawca czynności, obiekt czynności, czasownik przechodni, czasownik nieprzechodni
- przedstawia zasadę tworzenia strony biernej czasownika
- przedstawia klasyfikację imiesłów
- wskazuje imiesłowy w tekście
- wymienia zasady pisowni nie z imiesłowami
- odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie
- posługuje się terminami i pojęciami: charakterystyka, karykatura, komiks, strona czynna czasownika, strona bierna czasownika, aspekt, formy osobowe czasownika, formy nieosobowe czasownika, imiesłowy
- wyjaśnia znaczenie terminów: pierwszy plan, drugi plan, symbol, ciepła paleta barw
- opisuje obraz, uwzględniając podział na plany
- wyjaśnia znaczenie terminu romantyzm
- wymienia najważniejsze etapy życia Adama Mickiewicza
- umiejscawia epokę romantyzmu w czasie
- wyjaśnia znaczenie terminu powstanie narodowowyzwoleńcze
- relacjonuje treść wiersza
- relacjonuje treść utworu Adama Mickiewicza Reduta Ordona
- określa rodzaj literacki utworu
- wyjaśnia znaczenie terminów: hierarchia wartości, neologizm
- referuje treść wiersza
- wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego
- wyjaśnia znaczenie terminów: pozytywizm, emigracja
- wymienia najważniejsze etapy życia Henryka Sienkiewicza
- umiejscawia epokę pozytywizmu w czasie
- wyjaśnia znaczenie terminów: nowela, punkt kulminacyjny, emigrant, symbol
- relacjonuje treść noweli
- podaje nazwę rodzaju narracji
- wyjaśnia znaczenie terminów: dwukulturowość, stereotyp
- relacjonuje treść artykułu
- wyjaśnia znaczenie terminów: wiersz biały, wiersz wolny, mała ojczyzna
- referuje treść wiersza
- relacjonuje treść danych fragmentów utworu
- podaje nazwę rodzaju narracji
- wyjaśnia znaczenie terminów: fantastyka, symbol
- relacjonuje treść danych fragmentów utworu

- podaje nazwę rodzaju narracji
- wyjaśnia znaczenie terminów: teza, argument, wnioski
- wymienia etapy przygotowywania wypowiedzi argumentacyjnej
- odnajduje tezę i argumenty w podanym tekście
- wymienia etapy rozwoju rzeźby
- wskazuje zdania złożone
- odróżnia zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie
- wymienia rodzaje zdań złożonych
- wskazuje spójniki, przed którymi należy postawić przecinek w zdaniu złożonym współrzędnie
- wymienia zasady stosowania przecinków w zdaniach złożonych
- odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie
- posługuje się terminami i pojęciami: wypowiedź argumentacyjna, neologizm, nowela, opowiadanie, wiersz biały, wiersz wolny, fantastyka, zdania złożone współrzędnie, zdania złożone podrzędnie
- wyjaśnia znaczenie terminów: realizm, fantastyka, paleta barw
- opisuje, co widzi na obrazie
- wyjaśnia znaczenie terminów: ballada, manifest, egzotyka, orient, romantyzm
- wymienia podróże odbyte przez Adama Mickiewicza
- wyjaśnia znaczenie terminów: ballada, realizm, fantastyka, punkt kulminacyjny, nauka moralna
- relacjonuje treść ballady Świtezianka
- określa przynależność utworu do rodzaju literackiego
- wyjaśnia znaczenie terminu sonet
- relacjonuje treść wiersza Stepów akermkańskie
- ustala przynależność utworu do rodzaju literackiego
- wskazuje podmiot liryczny
- wyjaśnia znaczenie terminów: punkt kulminacyjny, nastrój grozy
- relacjonuje treść danych fragmentów utworu
- wyjaśnia znaczenie terminów: sonet, personifikacja
- relacjonuje treść wiersza
- wskazuje podmiot liryczny
- wyjaśnia znaczenie terminów: puenta, neologizm, symbol
- relacjonuje treść utworu
- określa przynależność utworu do rodzaju literackiego
- relacjonuje treść fragmentów utworu
- podaje nazwę rodzaju narracji
- wyjaśnia znaczenie terminów: teza, hipoteza, argumenty
- referuje trzy możliwe schematy pisania rozprawki
- wymienia etapy rozwoju grafiki

- wyjaśnia znaczenie terminów: wypowiedzenie wielokrotnie złożone, zdanie główne
- dokonuje podziału wypowiedzi wielokrotnie złożonych na wypowiedzenia składowe
- wyjaśnia znaczenie terminów: mowa zależna, mowa niezależna
- wyjaśnia różnice pomiędzy mową niezależną a mową zależną
- wyjaśnia znaczenie terminów: cytat, prawo autorskie, plagiat, źródło, przypis

bibliograficzny

- wymienia zasady cytowania cudzych tekstów
- odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie
- posługuje się terminami i pojęciami: rozprawka, ballada, sonet, mowa niezależna, mowa zależna, cytat, przypis bibliograficzny
- wyjaśnia znaczenie terminów: realizm, źródło światła
- opisuje, co dzieje się na obrazie Caravaggia Powołanie św. Mateusza
- wymienia najważniejsze etapy życia Charlesa Dickensa
- umiejscawia epokę wiktoriańską w czasie
- wyjaśnia znaczenie terminów: ironia, symbol, problemy społeczne, realizm, fantastyka
- relacjonuje treść utworu
- określa przynależność utworu do rodzaju literackiego
- podaje nazwę rodzaju narracji
- wyjaśnia znaczenie terminów: folklor, lud, dziady
- opisuje obrzęd dziadów
- wyjaśnia znaczenie terminów: dramat romantyczny, dziady, guślarz, motto, wierzenia ludowe, nauka moralna
- relacjonuje treść utworu
- opisuje miejsce i czas wydarzeń
- wyjaśnia znaczenie terminów: powieść historyczna, archaizm
- relacjonuje treść fragmentów utworu Henryka Sienkiewicza Krzyżacy
- określa przynależność fragmentów do rodzaju literackiego
- podaje nazwę rodzaju narracji
- wyjaśnia znaczenie terminu puenta
- relacjonuje treść wiersza Jana Twardowskiego Podziękowanie
- określa przynależność utworu do rodzaju literackiego
- wyjaśnia znaczenie terminów: dyskryminacja, hejt
- relacjonuje treść fragmentów utworu Ewy Barańskiej Zapomnieć Różę
- określa przynależność utworu do rodzaju literackiego
- podaje nazwę rodzaju narracji
- wyjaśnia znaczenie terminu powieść kryminalna
- relacjonuje treść fragmentów utworu Agathy Christie Morderstwo w Orient Expressie
- określa przynależność utworu do rodzaju literackiego
- podaje nazwę rodzaju narracji
- wyjaśnia znaczenie terminu reportaż

- relacjonuje treść fragmentów utworu
- wyjaśnia znaczenie terminu wywiad
- relacjonuje treść wywiadu
- wyjaśnia znaczenie terminów: dyskusja, stanowisko (teza), argument, kontrargument, sofizmat
- wskazuje cele podjęcia dyskusji
- wymienia cechy dobrego dyskutanta
- wymienia nieuczciwe chwytły stosowane w dyskusji
- wyjaśnia znaczenie terminów: wyraz podstawowy, wyraz pochodny, temat słowotwórczy, formant, przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy
- wyjaśnia znaczenie terminów: kategoria słowotwórcza, czasowniki dokonane, stopień wyższy i najwyższy przymiotników oraz przysłówków
- wymienia kategorie słowotwórcze
- wyjaśnia znaczenie terminów: rodzina wyrazów, rdzeń, wyraz pokrewny, oboczność
- wskazuje cechy decydujące o pisowni przedrostków z-, s-
- odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie
- posługuje się terminami i pojęciami: dyskusja, reportaż, wyraz pochodny, formant, typy formantów, rodzina wyrazów, wyrazy pokrewne, rdzeń, przedrostki z-, s-, przyrostki -dztwo, -ctwo, -dzki, -cki
- wyjaśnia znaczenie terminów: graffiti, symbol
- opisuje, co przedstawia graffiti Banksy'ego There is always hope...
- wyjaśnia znaczenie terminów: wywiad, frazeologizm
- relacjonuje treść wywiadu
- relacjonuje treść wiersza Jerzego Lieberta Nadzieja
- przyporządkowuje utwór do rodzaju literackiego
- wskazuje podmiot liryczny
- wyjaśnia znaczenie terminu niepełnosprawność
- relacjonuje treść danych fragmentów utworu
- wyjaśnia znaczenie terminu kompleksy
- relacjonuje treść fragmentów utworu
- podaje nazwę rodzaju narracji
- wyjaśnia znaczenie terminu niepełnosprawność
- relacjonuje treść danych fragmentów
- podaje nazwę rodzaju narracji
- wyjaśnia znaczenie terminów: sztuka przetrwania, paradoks
- relacjonuje treść danych fragmentów
- wyjaśnia znaczenie terminu wywiad
- wymienia etapy tworzenia wywiadu
- wyjaśnia znaczenie terminów: prezentacja, mowa ciała, font, trema
- wymienia etapy tworzenia prezentacji

- wyjaśnia znaczenie terminów: skrótowiec, skrót
- wymienia rodzaje skrótowców
- przedstawia zasady odmiany skrótowców i używania ich w zdaniach
- wymienia zasady stosowania skróconego zapisu
- wyjaśnia znaczenie terminów: wyraz złożony, złożenie, zrost
- referuje zasady tworzenia wyrazów złożonych i wymienia ich typy
- wymienia zasady pisowni przymiotników złożonych z łącznikiem i bez łącznika
- odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie
- posługuje się terminami: wywiad, prezentacja, skrótowce, skróty, wyrazy złożone

Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- wyjaśnia, dlaczego bohaterowie przedstawieni na obrazie mają zasłonięte twarze
- charakteryzuje twórczość Antoine'a de Saint-Exupéry'ego
- zapisuje wydarzenia w punktach
- wypowiada się na temat narracji w utworze
- charakteryzuje tytułowego bohatera
- charakteryzuje mieszkańców danych planet
- wskazuje przyczyny wyruszenia Małego Księcia w podróż
- określa funkcję zwrotów do adresata
- określa rodzaj narracji
- charakteryzuje główną bohaterkę
- wskazuje w utworze cechy literatury fantastycznej
- wymienia najważniejsze cechy epoki romantyzmu
- zapisuje w punktach historię zbrodni Balladyny
- charakteryzuje Balladynę
- charakteryzuje Goplanę
- wskazuje sceny komiczne i tragiczne
- omawia cechy gatunkowe tragedii
- wypowiada się na temat narracji fragmentów utworu
- wypowiada się na temat uczucia łączącego bohaterów
- formułuje plan wypowiedzi argumentacyjnej
- porządkuje podaną wypowiedź
- wskazuje w podanym tekście zdanie główne akapitu
- tworzy wewnętrznie uporządkowane wypracowanie o umiarkowanym stopniu spójności
- formułuje argumenty do podanej tezy
- wskazuje zmiany, jakie zaszły w rozwoju teatru
- rozpoznaje elementy języka teatru w przedstawieniu
- omawia specyfikę teatru elżbietańskiego
- określa funkcję głoski i w podanych wyrazach
- zapisuje wymowę wyrazu i wskazuje różnice pomiędzy wymową a pisownią

- na ogół poprawnie wymawia wyrazy
- wskazuje kierunek upodobnienia w podanych wyrazach
- wskazuje upodobnienia międzywyrazowe w podanym tekście
- wyjaśnia przyczynę problemu z zapisem samogłosek *ą* i *ę*
- wykorzystuje najważniejsze konteksty
- wskazuje podział obrazu na części tematyczne
- opisuje postacie przedstawione na obrazie
- charakteryzuje twórczość Jana Kochanowskiego
- wypowiada się na temat podmiotu lirycznego w każdej z fraszek
- wskazuje apostrofę i wyjaśnia jej funkcję
- przedstawia współczesną formę wskazanych archaizmów
- przedstawia obraz młodości zawarty w utworze *Na młodość*
- dokonuje podziału podanych fraszek na fraszki filozoficzne i fraszki obyczajowe
- przedstawia układ rymów we fraszkach
- przedstawia współczesną formę wskazanych archaizmów
- wypowiada się na temat podmiotu lirycznego
- podaje nazwy rodzajów rymów występujących w wierszu
- wypowiada się na temat podmiotu lirycznego
- podaje nazwy rodzajów rymów występujących w wierszu
- wypowiada się na temat podmiotu lirycznego
- wskazuje sformułowania, które wiążą się z radością życia
- wypowiada się na temat podmiotu lirycznego
- dokonuje podziału wiersza na części tematyczne
- charakteryzuje bohaterów występujących w danym fragmencie utworu
- opisuje nastroje uczniów po wejściu do klasy
- określa typ narracji występującej w danym fragmencie
- charakteryzuje każdą z bohatererek
- wyjaśnia przyczynę sporu pomiędzy bohaterkami
- przytacza argumenty wysuwane przez bohaterki
- określa typ narracji występującej w danym fragmencie utworu
- charakteryzuje bohaterów danego fragmentu utworu
- dokonuje podziału treści na części ze względu na poruszane problemy
- omawia sytuacje przedstawione na ilustracjach
- opisuje emocje postaci przedstawionych na ilustracjach
- poprawnie akcentuje przeczytane wyrazy
- na ogół poprawnie stosuje zasady pisowni *i* i *j* w podanych wyrazach
- na ogół poprawnie stosuje zasady pisowni zakończeń *-i*, *-ji* oraz *-ii* w podanych wyrazach
- wykorzystuje najważniejsze konteksty
- omawia sposób przedstawienia Napoleona
- charakteryzuje twórczość Ignacego Krasickiego

- dokonuje podziału utworu na części tematyczne
- charakteryzuje szlachcica oraz jego żonę
- wskazuje na podstawie tekstu cechy gatunkowe satyry
- charakteryzuje twórczość Aleksandra Fredry
- wskazuje cechy gatunkowe utworu
- dokonuje podziału bohaterów na pierwszoplanowych, drugoplanowych i epizodycznych
- charakteryzuje bohaterów utworu
- wskazuje wątek główny i wątki poboczne utworu
- podaje przykłady różnych rodzajów komizmu
- charakteryzuje bohatera danych fragmentów utworu
- wyjaśnia, w jaki sposób bohater wywiadu definiuje ból
- opisuje powód założenia fundacji i jej cele
- wymienia cechy charakteru bohatera wywiadu
- omawia świat przedstawiony
- wskazuje problem, z którym musi się zmierzyć bohaterka fragmentów
- wypowiada się na temat sposobu narracji
- charakteryzuje bohaterów
- wskazuje, co zaskoczyło Kubę podczas spotkania z Magdą
- przedstawia reakcje otoczenia na związek Magdy i Kuby
- omawia znane sobie przykłady „czarnych charakterów” z wybranych tekstów kultury
- omawia różnice pomiędzy charakterystyką statyczną a charakterystyką dynamiczną
- wskazuje najważniejsze cechy malarstwa na poszczególnych etapach
- rozróżnia najważniejsze typy dzieł malarskich ze względu na temat
- określa formy gramatyczne czasownika
- uzupełnia zdania czasownikami w odpowiedniej formie
- przekształca zdania ze strony czynnej na bierną i odwrotnie
- odróżnia czasowniki przechodnie od czasowników nieprzechodnich
- wskazuje wypowiedzi, w których najważniejszą rolę odgrywa wykonawca czynności oraz te, w których najistotniejszy jest obiekt czynności
- tworzy imiesłowy od podanych czasowników
- odmienia imiesłowy przymiotnikowe
- stosuje zasady pisowni nie z imiesłowami
- tworzy imiesłowy z przeczeniem nie
- wykorzystuje najważniejsze konteksty
- wyjaśnia znaczenie czasu, w jakim powstał obraz Jacka Malczewskiego Ojczyzna, dla jego wymowy
- charakteryzuje twórczość Adama Mickiewicza
- opisuje bohaterkę wiersza Adama Mickiewicza Śmierć Pułkownika
- wymienia wartości istotne dla bohaterki wiersza
- wypowiada się na temat narratora

- wskazuje przykłady animizacji
- wskazuje wyrazy dźwiękonaśladowcze
- wypowiada się na temat adresata lirycznego
- nazywa uczucia podmiotu lirycznego
- opisuje kraj przedstawiony przez podmiot liryczny
- wskazuje w wierszu neologizmy
- wyjaśnia znaczenie hasła: dla pokrzepienia serc
- charakteryzuje twórczość Henryka Sienkiewicza
- omawia świat przedstawiony noweli
- wskazuje cechy gatunkowe noweli
- charakteryzuje głównego bohatera
- wymienia cechy artykułu wskazujące na jego przynależność do publicystyki
- wymienia zaprezentowane w tekście stereotypy dotyczące Polski i Polaków
- przedstawia obraz ojczyzny wyłaniający się z wiersza
- podaje nazwy środków stylistycznych użytych w wierszu
- wskazuje cechy wiersza wolnego
- wypowiada się na temat narratora
- opisuje świat przedstawiony
- wypowiada się na temat roli opowieści w życiu narratora
- omawia świat przedstawiony we fragmentach utworu
- wypowiada się na temat bohaterów występujących w danych fragmentach
- wskazuje cechy świadczące o tym, że podany fragment nie należy do literatury realistycznej
- wymienia chwyt argumentacyjny
- wskazuje najważniejsze cechy rzeźby na poszczególnych etapach
- rozróżnia najważniejsze typy dzieł rzeźbiarskich ze względu na temat
- wskazuje pytanie, na które odpowiadają dane zdania podrzędne
- podaje nazwy rodzajów zdań złożonych
- wskazuje zdania złożone współrzędnie i określa ich typy
- przyporządkowuje zdania współrzędne stosownie do podanego wykresu
- wskazuje zdania podrzędne przydawkowe i formułuje do nich pytania
- wskazuje zdania podrzędne dopełnieniowe i formułuje do nich pytania
- wskazuje zdania złożone współrzędnie, w których brakuje przecinków
- wykorzystuje najważniejsze konteksty
- określa temat dzieła
- wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne na obrazie
- omawia znaczenie podróży na Krym dla poety
- ustala, jaką wiedzę na temat świata przedstawionego ma narrator
- wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne utworu
- wskazuje punkt kulminacyjny
- charakteryzuje bohaterów utworu

- wypowiada się na temat podmiotu lirycznego
- dokonuje podziału utworu na dwie części
- wskazuje zastosowane środki stylistyczne
- wypowiada się na temat narratora danych fragmentów utworu
- charakteryzuje bohaterów danych fragmentów
- wskazuje punkt kulminacyjny
- wypowiada się na temat podmiotu lirycznego
- wskazuje środki stylistyczne
- ustala przynależność gatunkową wiersza
- wypowiada się na temat narratora
- charakteryzuje bohaterów utworu
- omawia kompozycję utworu
- określa czas i miejsce akcji
- charakteryzuje bohaterów danych fragmentów utworu
- formułuje argumenty do podanego zagadnienia
- tworzy plan rozprawki na podstawie podanej dyskusji
- wskazuje najważniejsze cechy grafiki na poszczególnych etapach
- odróżnia grafikę artystyczną od grafiki użytkowej
- wskazuje zdanie główne w wypowiedzeniu złożonym
- stosuje odpowiednią interpunkcję w zdaniach wielokrotnie złożonych
- w podanym tekście wskazuje mowę zależną i mowę niezależną
- zapisuje dowolny dialog w formie mowy zależnej
- przy zapisie dialogu stosuje poprawną interpunkcję
- stosuje odpowiednie słownictwo przy wprowadzaniu cytatów
- wplata cytaty w wypowiedź, stosując odpowiednie zwroty wprowadzające i znaki interpunkcyjne
- wykorzystuje najważniejsze konteksty
- wskazuje głównych bohaterów obrazu
- wypowiada się na temat strojów bohaterów
- charakteryzuje twórczość Charlesa Dickensa
- omawia świat przedstawiony utworu
- przedstawia realia społeczne przedstawione w utworze
- wymienia problemy społeczne zaprezentowane w utworze
- charakteryzuje głównego bohatera
- wskazuje elementy fantastyczne w utworze
- wskazuje rodzimy folklor jako główne źródło inspiracji we wczesnej twórczości Adama Mickiewicza
- wypowiada się na temat obrzędu dziadów
- wskazuje elementy obrzędów pogańskich i chrześcijańskich
- charakteryzuje bohaterów występujących w dramacie

- omawia role danych uczestników obrzędu
- przedstawia rodzaj kary właściwy poszczególnym duchom
- charakteryzuje bohaterów fragmentów
- wskazuje archaizmy i wyjaśnia ich znaczenie
- wypowiada się na temat podmiotu lirycznego i wskazuje adresata wiersza
- wskazuje użyte środki stylistyczne
- omawia świat przedstawiony w utworze
- wypowiada się na temat narratorki danych fragmentów
- wymienia zasady, którymi kierowali się ważniacy rządzący klasą
- opisuje czas i miejsce akcji
- wskazuje morderców i ich motyw
- charakteryzuje Herkulesa Poirot
- wskazuje miejsce, w którym doszło do opisanej katastrofy ekologicznej
- wyjaśnia, jak doszło do wyschnięcia Morza Aralskiego
- omawia skutki wysychania morza
- wskazuje przyczyny podjęcia decyzji o nakręceniu filmu
- przedstawia stanowisko reżysera dotyczące obowiązków Zachodu wobec Syrii
- wskazuje w podanym tekście argumenty i kontrargumenty
- wskazuje w podanej dyskusji nieuczciwe chwyt
- wyjaśnia znaczenie podanych wyrazów pochodnych
- tworzy przymiotniki od rzeczowników
- przyporządkowuje wyraz pochodny do kategorii słowotwórczej
- wskazuje wyrazy należące do jednej rodziny
- wskazuje wyraz podstawowy w parze wyrazów pokrewnych
- zapisuje wyrazy, stosując odpowiednie przedrostki
- zapisuje wyrazy z odpowiednimi przyrostkami -dztwo, -ctwo, -dzki, -cki
- wykorzystuje najważniejsze konteksty
- opisuje otoczenie, w którym artysta namalował graffiti
- wyjaśnia, dlaczego Zbigniew Religa został chirurgiem
- referuje odczucia lekarza podczas przeszczepu serca
- charakteryzuje Zbigniewa Religę jako lekarza
- wypowiada się na temat podmiotu lirycznego
- wskazuje wszystkie metaforyczne określenia nadziei
- wskazuje osiągnięcia Stephena Hawkinga, o których jest mowa w tekście
- przedstawia stosunek narratora tekstu do życia
- charakteryzuje bohaterów danych fragmentów utworu
- wskazuje temat przewodni danych fragmentów
- wskazuje źródła kompleksów bohaterki
- wskazuje w tekście sformułowania pochodzące z języka młodzieżowego
- wypowiada się na temat narratora

- charakteryzuje narratora – bohatera
- określa czas i miejsce akcji utworu
- omawia kompozycję tekstu
- wymienia wskazówki dotyczące przetrwania w trudnych warunkach
- układa pytania do autora podanego tekstu
- opracowuje plan prezentacji
- odnajduje skrótowce w tekście
- wyjaśnia znaczenie skrótowców
- wyjaśnia znaczenia podanych skrótów
- objaśnia znaczenie wskazanych wyrazów złożonych
- odróżnia zrosty od złożeń
- zapisuje wyrazy, stosując zasady pisowni przymiotników złożonych z łącznikiem i bez łącznika
- wykorzystuje najważniejsze konteksty

Wymagania rozszerzające (ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- przedstawia skojarzenia związane z obrazem
- wskazuje elementy autobiograficzne w książce
- opisuje wewnętrzną przemianę pilota
- wskazuje w utworze cechy przypowieści
- omawia relację pomiędzy Małym Księciem a różą
- wyjaśnia symbolikę danych mieszkańców planet
- interpretuje znaczenie aforyzmów znajdujących się w utworze
- interpretuje decyzję Małego Księcia o odejściu
- interpretuje znaczenie wiersza
- wyjaśnia sens puenty utworu
- omawia funkcję elementów fantastycznych dla wymowy danych fragmentów
- charakteryzuje twórczość Juliusza Słowackiego
- określa funkcję świata fantastycznego w utworze
- charakteryzuje różne sposoby sprawowania władzy przedstawione w utworze
- określa funkcję ironii w dramacie
- opisuje ewolucję Balladyny
- omawia emocje bohaterów
- interpretuje tytuł
- koryguje dane wypracowanie
- formułuje wstęp do wypracowania
- tworzy wewnętrznie uporządkowane, na ogół spójne wypracowanie
- podaje przykłady do argumentów
- wskazuje cechy teatru antycznego obecne współcześnie
- omawia relacje pomiędzy dramatem a teatrem

- omawia specyfikę teatru współczesnego
- wyjaśnia znaczenie terminu przedstawienie awangardowe
- dokonuje poprawnego podziału wyrazu
- poprawnie wymawia wyrazy
- wskazuje wyrazy, w których wolno lub należy upraszczać grupy spółgłoskowe
- wskazuje wyrazy, w których nie wolno upraszczać grup spółgłoskowych
- wskazuje przykłady wyrazów kończących się na ą i ę
- wskazuje słowa, w których ą wymienia się na ę oraz ę na ą
- wyciąga wnioski
- określa własne stanowisko
- omawia kolorystykę dzieła
- przedstawia na podstawie wybranych źródeł cechy impresjonizmu
- wskazuje charakterystyczne cechy renesansu
- przedstawia stosunek Jana Kochanowskiego do natury na podstawie fraszki Na lipę
- wskazuje kontekst biograficzny we fraszce Na dom w Czarnolesie
- omawia funkcję powtórzenia na początku fraszki O żywocie ludzkim
- omawia funkcję środków stylistycznych użytych w utworach
- przedstawia postawę życiową, do której przekonuje podmiot liryczny
- omawia funkcję zdań rozkazujących w pieśni
- interpretuje metafory zawarte w wierszu
- omawia funkcję apostrofy pojawiającej się w ostatniej strofie wiersza
- omawia funkcję personifikacji
- opisuje przeżycia, których doświadcza podmiot liryczny
- interpretuje metaforę powstałą na bazie związku frazeologicznego mieć zielono w głowie
- omawia symbolikę ogrodu, przywołując kontekst biblijny
- określa funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu
- interpretuje tytuł
- wyjaśnia, w jaki sposób zacytowany na lekcji wiersz łączy się z łacińską sentencją
- opisuje przeżycia wewnętrzne wybranego uczestnika lekcji
- interpretuje tytuł utworu
- omawia argumentację bohaterów
- wyjaśnia znaczenie słów: Widzę w tobie grubego gościa
- wylicza cechy, które wskazują na to, że Shomintu jest dobrym trenerem
- redaguje opis sytuacji na podstawie podanego planu
- opisuje uczucia i stany wewnętrzne bohaterów podanej sytuacji
- odnajduje w dowolnych źródłach symboliczne znaczenia wskazanych elementów występujących na obrazach
- wskazuje rzeczowniki, w których akcent pada na 3. sylabę od końca
- poprawnie stosuje zasady pisowni i i j w podanych wyrazach
- poprawnie stosuje zasady pisowni zakończeń -i, -ji oraz -ii w podanych wyrazach

- wyciąga wnioski
- określa własne stanowisko
- wskazuje cechy Napoleona podkreślone na portrecie
- wskazuje cechy charakterystyczne oświecenia
- omawia problem poruszony w satyrze
- omawia związek satyry ze światopoglądem epoki
- wskazuje cechy charakterystyczne romantyzmu
- wyjaśnia, na czym polega komizm charakterów, komizm sytuacyjny i komizm słowny w dramacie
- wyjaśnia, na czym polega karykaturalne przedstawienie bohaterów
- interpretuje tytuł dramatu
- wyjaśnia sens motta
- omawia sposób przedstawienia przeżyć wewnętrznych bohatera
- interpretuje słowa bohatera: Człowieka można zniszczyć, ale nie pokonać
- omawia różnice między dzieciństwem a dorosłością według Jana Meli
- omawia funkcję narracji pierwszoosobowej we fragmentach
- wypowiada się na temat relacji pomiędzy bohaterką a doktorem
- wyjaśnia, dlaczego Kuba zainteresował się niepełnosprawną koleżanką
- wyjaśnia, w jakim celu Magda posługuje się ironią
- wyjaśnia sens tytułu
- wypowiada się na temat sposobu prezentacji Lorda Vadera w podanym fragmencie komiksu
- tworzy plan charakterystyki wybranej postaci literackiej bądź filmowej
- omawia elementy języka malarstwa na wybranym dziele
- redaguje zdania z nieosobowymi formami czasownika zakończonymi na -no, -to
- przekształca zdania, używając odpowiedniej formy czasownika
- wskazuje, w jakich okolicznościach używamy strony biernej
- odnajduje w tekście czasowniki w stronie biernej i wyjaśnia, w jakim celu zostały użyte
- przekształca zdania podrzędne w imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe z określeniami
- przekształca wskazane zdania na konstrukcje z imiesłowami przysłówkowymi
- zastępuje określenia oznaczające cechy z imiesłowami z przeczeniem nie
- wyciąga wnioski
- określa własne stanowisko
- interpretuje symbolikę kajdan przedstawionych na obrazie
- wskazuje cechy charakterystyczne romantyzmu
- wyjaśnia znaczenie terminu romantyczna legenda bohatera
- interpretuje ostatnią strofę utworu
- omawia funkcję porównania bohaterki wiersza do Czarnieckiego
- omawia sposób przedstawienia wydarzeń
- porównuje sposób przedstawienia napastników i obrońców

- omawia sposób przedstawienia cara
- określa funkcję animizacji
- określa funkcję nagromadzenia wyrazów dźwiękonaśladowczych w utworze
- omawia znaczenie refrenu dla wymowy wiersza
- interpretuje znaczenie określenia światło-cień w kontekście wiersza
- omawia funkcję neologizmów w wierszu
- wskazuje cechy charakterystyczne pozytywizmu
- przedstawia przemianę głównego bohatera
- omawia przyczyny tułaczki Skawińskiego, także te niewyrażone bezpośrednio
- omawia sposób, w jaki bohater reaguje na pierwsze wersy Pana Tadeusza
- przedstawia zjawisko społeczne opisane przez autorkę
- określa funkcję środków stylistycznych zawartych w wierszu
- omawia język wiersza
- omawia relację pomiędzy narratorem a światem przedstawionym
- interpretuje gest kobiet z plemienia Kinte wobec przybysza
- interpretuje tytuł utworu
- interpretuje symbolikę pierścienia
- omawia rozważania Froda dotyczące domu
- wskazuje w tekście argumenty nierzeczowe
- omawia elementy języka rzeźby na wybranym dziele
- przyporządkowuje wykresy do zdań
- sporządza wykresy zdań złożonych współrzędnie
- przyporządkowuje zdania podrzędne stosownie do podanego wykresu
- formułuje zdania podrzędne i stawia przecinki w odpowiednich miejscach
- wyciąga wnioski
- określa własne stanowisko
- omawia funkcję palety barw zastosowanej przez malarza
- interpretuje tytuł dzieła
- wypowiada się na temat znaczenia podróży dla romantyków
- omawia stosunek narratora do opowiadanych zdarzeń
- objaśnia sens nauki moralnej sformułowanej w utworze
- wskazuje cechy gatunkowe utworu
- określa funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu
- omawia sposób przedstawienia ciszy w końcówce utworu
- omawia relacje pomiędzy bohaterami
- interpretuje wydarzenia symboliczne zawarte w danych fragmentach
- określa funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu
- wyjaśnia metaforyczny sens ostatniej strofy wiersza
- wyjaśnia metaforyczne znaczenie związków frazeologicznych, w których znajduje się słowo skrzydła

- określa nastrój utworu
- omawia funkcję neologizmów zastosowanych w wierszu
- interpretuje symbolikę Dusiołka
- omawia relacje między bohaterkami
- wypowiada się na temat reakcji narratorki na przyjaźń Liliany z Kasią
- omawia funkcję wyrazów potocznych w danych fragmentach
- formułuje argumenty i kontrargumenty do podanej tezy
- wymienia i opisuje najważniejsze techniki graficzne
- sporządza wykres zdania wielokrotnie złożonego
- przekształca grupy zdań pojedynczych w wypowiedzenia wielokrotnie złożone
- redaguje tekst, w którym wypowiedzi bohaterów zapisuje w formie mowy niezależnej
- poprawnie zapisuje przypis bibliograficzny
- wyciąga wnioski
- określa własne stanowisko
- interpretuje gesty bohaterów obrazu
- omawia rolę światła na obrazie
- wskazuje cechy charakterystyczne epoki wiktoriańskiej
- omawia stosunek narratora do bohatera
- omawia sposób przedstawienia duchów
- nazywa emocje towarzyszące Scrooge'owi w czasie podróży w czasie i przestrzeni
- wyjaśnia, na czym polega wewnętrzna przemiana bohatera
- określa funkcję elementów fantastycznych w utworze
- wyjaśnia powiązania pomiędzy biografią poety a tematem jego wczesnych dzieł
- omawia funkcję czasu i sposobu przywołania danych duchów
- wyjaśnia, na czym polegała wina danych duchów
- opisuje nastrój dramatu
- wyjaśnia znaczenie motta utworu
- wskazuje cechy dramatu romantycznego
- wskazuje cechy powieści historycznej
- omawia funkcję archaizmów w utworze
- omawia sposób, w jaki został opisany świat przyrody
- interpretuje fragment mówiący o naturze człowieka
- omawia funkcję użytych środków stylistycznych
- omawia relacje panujące w klasie
- wskazuje przyczyny zachowania narratorki po przeczytaniu powieści
- omawia cechy decydujące o przynależności gatunkowej utworu
- omawia wpływ czasu oraz miejsca dokonania zbrodni na sposób prowadzenia śledztwa
- dokonuje podziału tekstu na części i nadaje im tytuły
- wskazuje cechy reportażu
- wyjaśnia tytuł wywiadu

- wskazuje fragmenty nacechowane emocjonalnie
- formułuje argumenty i kontrargumenty do podanej tezy
- wskazuje w podanych parach wyrazów wyraz podstawowy i wyraz pochodny
- wskazuje formant w wyrazie pochodnym
- tworzy czasowniki dokonane poprzez dodanie przedrostków
- tworzy stopień wyższy i najwyższy przymiotników i przysłówków
- podkreśla rdzeń i wskazuje oboczności w rodzinie wyrazów
- w podanym tekście poprawia błędy wynikające z błędnego zapisu przedrostków z-, s- oraz przyrostków -dztwo, -ctwo, -dzki, -cki
- wyciąga wnioski
- określa własne stanowisko
- interpretuje symbolikę danych elementów dzieła
- omawia emocje, jakie Zbigniew Religa odczuwał w czasie pierwszej operacji
- przedstawia romantyczną stronę zawodu lekarza, którą dostrzegł Religa
- wyjaśnia, na czym polega dramat podmiotu lirycznego przedstawiony w dwóch pierwszych wersach utworu
- określa funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu
- omawia, w jaki sposób naukowiec postrzega swoją niepełnosprawność
- porównuje opinie bohaterki o sobie samej ze zdaniem osób postronnych
- wyjaśnia przyczyny zachowania Kai
- omawia funkcję zmian, jakie zaszły w życiu bohatera
- interpretuje wymowę przedstawienia
- formułuje główne przesłanie tekstu
- omawia funkcję przytoczonych przez autora przykładów
- zbiera informacje na temat wybranej postaci, wymyśla temat wywiadu i układa pytania
- omawia funkcję mowy ciała podczas wygłaszania prezentacji
- gromadzi materiały do prezentacji
- poprawnie stosuje skrótownice w zdaniu
- poprawnie zapisuje skróty podanych wyrażen
- tworzy poprawne przymiotniki złożone
- w podanym tekście poprawia błędy wynikające z błędnego zapisu przymiotników złożonych
- wyciąga wnioski
- określa własne stanowisko

Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- interpretuje znaczenie barw
- wyraża swoją opinię na temat obrazu
- wypowiada się na temat specyfiki Małego Księcia jako książki dla każdego
- odnosi zachowania mieszkańców danych planet do świata dorosłych
- omawia symbolikę podróży w odniesieniu do utworu oraz w sensie ogólnym

- wypowiada się na temat relacji międzyludzkich w odniesieniu do utworu
- wypowiada się na temat znaczenia dzieciństwa w odniesieniu do utworu
- wypowiada się na temat sprzeczności zaprezentowanych w utworze
- interpretuje znaczenie danych fragmentów
- wskazuje powiązania pomiędzy twórczością Juliusza Słowackiego a światopoglądem epoki
- wyjaśnia, na czym polega tragizm tytułowej bohaterki
- wyjaśnia symboliczne znaczenie korony Popielów
- opisuje scenę sądu i śmierci tytułowej bohaterki
- analizuje sposób, w jaki bohaterowie mówią o chorobie
- tworzy wewnętrznie uporządkowane, spójne wypracowanie
- formułuje wypowiedź o wnikliwej i konsekwentnej argumentacji, popartą trafnymi przykładami
- interpretuje wybrane przedstawienie teatralne
- koryguje błędną wymowę wyrazów
- koryguje błędy w wymowie i wyjaśnia ich przyczynę
- bezbłędnie stosuje zasady pisowni ą i ę w wypowiedzi pisemnej
- poprawnie interpretuje wymagany materiał
- właściwie argumentuje
- uogólnia, podsumowuje i porównuje
- wypowiada się na temat wyjątkowego charakteru dzieła Renoira
- wskazuje cechy impresjonizmu na obrazie
- omawia związek twórczości Jana Kochanowskiego ze światopoglądem epoki
- omawia renesansowy charakter fraszek
- omawia refleksję o człowieku zawartą we fraszce O żywocie ludzkim
- interpretuje ostatnie zdanie wiersza
- wyjaśnia przesłanie wiersza
- interpretuje zakończenie wiersza
- interpretuje przyjęcie przez podmiot liryczny postawy wyprostowanej
- omawia postrzeganie szczęścia przez podmiot liryczny
- wyjaśnia przesłanie prowadzonej przez nauczyciela lekcji
- wypowiada swoją opinię na temat przeczytanego fragmentu
- wyraża swoją opinię na temat sporu zaprezentowanego we fragmencie
- wyjaśnia znaczenie mądrości życiowej przekazanej przez trenera
- tworzy dobrze zorganizowany, jasny i zrozumiały opis sytuacji
- redaguje pogłębiony opis przeżyć wewnętrznych, trafnie nazywając uczucia oraz stany psychiczne i posługując się bogatym słownictwem
- wnikliwie przedstawia przy opisie dzieła sztuki elementy charakterystyczne, w sposób kompetentny omawia cechy arcyzmu, ocenia i interpretuje dzieło sztuki, ujawniając wrażliwość
- stosuje w wypowiedzi wyrazy, w których akcent pada na 3. i 4. sylabę od końca

- tworzy własny tekst, wykorzystując w nim wyrazy z zakończeniami -i, -ji oraz -ii
- poprawnie interpretuje wymagany materiał
- właściwie argumentuje
- uogólnia, podsumowuje i porównuje
- interpretuje wymowę obrazu
- omawia związek twórczości Ignacego Krasickiego ze światopoglądem epoki
- podejmuje dyskusję nad celowością ośmieszania postaw i zachowań w procesie dydaktycznym
- wyjaśnia, na czym polegała wyjątkowość Aleksandra Fredry na tle epoki
- analizuje scenę oświadczeń Papkina pod względem stosowności stylu do sytuacji
- analizuje zakończenie dramatu i omawia jego przesłanie
- analizuje sposób przedstawienia rekinów
- pisze charakterystykę Jana Meli
- interpretuje słowa bohaterki mówiące o tym, że największym jej przeciwnikiem jest ona sama
- ocenia reakcje otoczenia na związek Magdy i Kuby
- omawia przyczyny wzajemnego dystansu pomiędzy osobami pełno- i niepełnosprawnymi
- analizuje funkcję „czarnego charakteru” w wybranym tekście kultury
- przedstawia swoją opinię na temat komiksu
- pisze charakterystykę zawierającą opis wyglądu zewnętrznego postaci i wnikliwy opis cech charakteru, konsekwentnie poparty trafnie dobranymi przykładami
- ocenia dzieło sztuki według podanych kryteriów
- modyfikuje wypowiedź za pomocą zmiany aspektu
- sporządza notatkę z zastosowaniem nieosobowych form czasownika
- używa strony biernej w tekstach oficjalnych, np. w stylu urzędowym
- wskazuje i poprawia błędy związane z użyciem imiesłówów
- redaguje tekst z użyciem wszystkich rodzajów imiesłówów
- redaguje tekst z użyciem imiesłówów z przeczeniem nie
- poprawnie interpretuje wymagany materiał
- właściwie argumentuje
- uogólnia, podsumowuje i porównuje
- analizuje wpływ barw na wymowę obrazu
- omawia związek pomiędzy twórczością Adama Mickiewicza a ideami epoki
- wypowiada się na temat klimatu dominującego w wierszu
- formułuje przesłanie Reduty Ordona
- wypowiada się na temat hierarchii ważności podmiotu lirycznego
- analizuje sposób osiągnięcia nostalgicznego nastroju wiersza
- omawia genezę Latarnika
- wypowiada się na temat wyjątkowości twórczości Henryka Sienkiewicza na tle epoki
- wypowiada się na temat sposobu postrzegania ojczyzny przez Skawińskiego

- interpretuje symbolikę latarni morskiej
- formułuje przesłanie utworu
- omawia obraz Polski wyłaniający się z przywołanych w tekście wypowiedzi
- wypowiada się na temat własnego pojmowania pojęcia „małej ojczyzny”
- analizuje relacje pomiędzy głównym bohaterem a utraconą ojczyzną
- interpretuje symbolikę podróży Froda
- przedstawia własne refleksje na temat postrzegania domu z perspektywy podróży
- formułuje wnikliwą, przekonującą i konsekwentną argumentację do podanej tezy
- ocenia dzieło sztuki według podanych kryteriów
- sporządza wykresy zdań złożonych
- sporządza wykresy zdań złożonych i podaje nazwy typów zdań podrzędnych
- przekształca tekst, stawiając przecinki w odpowiednich miejscach
- poprawnie interpretuje wymagany materiał
- właściwie argumentuje
- uogólnia, podsumowuje i porównuje
- interpretuje znaczenie kształtu znajdującego się w centrum obrazu
- wyjaśnia, na czym polegał przełomowy charakter Ballad i romansów
- podejmuje dyskusję na temat nauki moralnej wyrażonej w balladzie
- określa nastrój wiersza i wyjaśnia, jakimi środkami jest on budowany
- interpretuje puentę utworu
- analizuje sposób tworzenia atmosfery grozy
- interpretuje przesłanie utworu
- na podstawie puenty podejmuje rozważania na temat pochodzenia zła w świecie
- analizuje ostatnią wypowiedź bohaterki
- wskazuje wady i zalety życia w świecie wyobraźni
- pisze rozprawkę w której:
 - zawarta została właściwa teza bądź hipoteza
 - argumentacja jest wnikliwa, przekonująca i konsekwentna
 - przedstawiona została własna opinia dotycząca zadanego tematu, ujawniająca szczególną wrażliwość/wnikliwość piszącego
- ocenia dzieło sztuki według podanych kryteriów
- dokonuje opisu składniowego sporządzonego wykresu
- koryguje zbyt długie wypowiedzenia wielokrotnie złożone
- przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie
- opracowuje bibliografię dotyczącą podanego tematu
- poprawnie interpretuje wymagany materiał
- właściwie argumentuje
- uogólnia, podsumowuje i porównuje
- omawia kontekst biblijny
- interpretuje wymowę dzieła

- omawia związek pomiędzy twórczością Charlesa Dickensa a problemami epoki
- wypowiada się na temat symbolicznego znaczenia świąt Bożego Narodzenia w naszym kręgu kulturowym
- analizuje sposób przedstawienia Bożego Narodzenia w Opowieści wigilijnej
- wypowiada się na temat hierarchii ważności Ebenezera Scrooge'a
- wypowiada się na temat sposobu postrzegania ludu przez romantyków
- analizuje sposoby uzyskania odpowiedniego nastroju w dramacie
- wypowiada się na temat aktualności prawd moralnych przedstawionych w utworze
- interpretuje zakończenie dramatu
- analizuje postawę Zygryda i Juranda wobec cierpienia
- interpretuje przesłanie wiersza
- podejmuje dyskusję na temat znaczenia różnorodności świata
- omawia sposób, w jaki bohaterka ocenia samą siebie z perspektywy czasu
- podejmuje dyskusję na temat mechanizmu dyskryminacji
- przedstawia, w jaki sposób detektyw odkrył prawdę
- wyjaśnia funkcję opisu życia mieszkańców starej rybackiej osady dla wymowy danych fragmentów
- podejmuje dyskusję na temat skutków zbytnej ingerencji człowieka w naturę
- wyjaśnia przyczyny zachowania polityków
- bierze udział w debacie
- wyjaśnia, w jaki sposób rozpoznaje się sofizmaty
- dokonuje analizy słowotwórczej podanych wyrazów
- tworzy wyrazy należące do konkretnych kategorii słowotwórczych
- sporządza wykresy rodziny wyrazów
- tworzy własny tekst z użyciem wyrazów z przedrostkami s-, z- oraz przyrostkami -dztwo, -ctwo, -dzki, -cki
- poprawnie interpretuje wymagany materiał
- właściwie argumentuje
- uogólnia, podsumowuje i porównuje
- interpretuje tytuł dzieła w odniesieniu do jego treści
- interpretuje znaczenie przekształconego frazeologizmu w tytule wywiadu
- omawia przesłanie wiersza
- formułuje przesłanie, które może wynikać z relacji Hawkinga na temat jego życia
- omawia reakcję Kai na kpiny i szyderstwa
- przedstawia swoją opinię na temat przyczyn agresywnego zachowania innych wobec Kai
- wyjaśnia przyczyny wzruszenia po występie Fochatej Ady
- interpretuje wymowę danych fragmentów utworu
- wskazuje różnice pomiędzy tekstem Gryllsa a literaturą piękną
- przeprowadza wywiad z kolegą/koleżanką
- wskazuje błędy w podanym wywiadzie

- wygłasza prezentację na forum klasy
- zastępuje podane nazwy właściwymi skrótowcami
- używa wyrazów złożonych w odpowiednim kontekście
- tworzy własny tekst z użyciem wyrazów z przymiotnikami złożonymi
- poprawnie interpretuje wymagany materiał
- właściwie argumentuje
- uogólnia, podsumowuje i porównuje

Wymagania wykraczające (ocena celująca)

Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- podejmuje dyskusję na temat komentarza artysty odnoszącego się do jego dzieł
- porównuje obraz z innymi tekstami kultury poruszającymi temat miłości
- wypowiada się na temat wydarzeń historycznych współczesnych autorowi
- podejmuje dyskusję na temat obecności zachowań przedstawionych w utworze w świecie współczesnym
- omawia sposób przedstawienia relacji międzyludzkich w innych tekstach kultury
- porównuje utwór z jego ekranizacją w reżyserii Marka Osborne'a
- podejmuje dyskusję na temat przyczyn i sensu lęku przed miłością
- podejmuje dyskusję na temat skutków zetknięcia z cierpieniem
- wypowiada się na temat różnych rodzajów miłości, wskazując przykłady z wybranych tekstów kultury
- analizuje obraz Friedricha pod kątem cech romantycznych
- analizuje wskazany plakat teatralny
- formułuje na podstawie dramatu uniwersalne prawdy o ludzkiej psychice
- omawia nawiązania kulturowe obecne w dramacie
- podejmuje dyskusję na temat opłacalności emocjonalnego angażowania się, w sytuacji gdy istnieje ryzyko utraty kochanej osoby
- wypowiada się na temat roli reżysera w interpretacji tekstu dramatycznego
- podejmuje dyskusję na temat granic wolności reżysera w interpretacji tekstu dramatycznego
- pisze recenzję przedstawienia teatralnego
- układa zdania ćwiczące wymowę
- wykorzystuje bogate konteksty
- formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
- omawia wybrany obraz impresjonistyczny
- wskazuje cechy renesansowe na obrazie Mantegny
- podejmuje dyskusję na temat najważniejszych aspektów życia
- podejmuje dyskusję na temat aktualności fraszki Na młodość
- podejmuje dyskusję na temat cech, którymi należy się wykazać w celu osiągnięcia „dobrej sławy”
- odnajduje w dowolnych źródłach informacje na temat filozofii epikurejskiej

- wypowiada się na temat sposobów okazywania zadowolenia z życia i optymizmu
- wypowiada się na temat życia i twórczości Czesława Miłosza
- referuje treść całego utworu na podstawie książki lub filmu
- omawia rolę, jaką odegrał Keating w życiu uczniów
- wypowiada się na temat sposobów osiągania szczęścia
- tworzy pracę pisemną związaną z tematem lekcji
- pisze opowiadanie, którego mottem są słowa: Celem nie jest koniec drogi, tylko posuwanie się naprzód
- wykorzystuje bogate konteksty
- formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
- przybliża sylwetkę Napoleona
- wyjaśnia znaczenie napisów znajdujących się na obrazie i analizuje ich znaczenie w kontekście wymowy obrazu
- omawia obraz Jana Matejki
- podejmuje dyskusję na temat zalet i wad obcych wpływów kulturowych
- omawia genezę Zemsty
- podaje przykłady przedstawienia motywu zemsty w innych tekstach kultury
- wskazuje w dramacie elementy kultury sarmackiej
- porównuje treść dramatu z ekranizacją Andrzeja Wajdy
- podejmuje dyskusję na temat sentencji: Człowieka można zniszczyć, ale nie pokonać i odnosi ją do wybranych tekstów kultury
- charakteryzuje postać rzeczywistą lub fikcyjną, która musiała zmagać się z przeciwnościami losu
- wyjaśnia na wybranych przykładach z tekstów kultury, co to oznacza sformułowanie przejąć kontrolę nad własnym życiem
- podejmuje dyskusję na temat sposobu postępowania wobec osób niepełnosprawnych
- przedstawia tekst kultury podejmujący temat osób niepełnosprawnych
- przedstawia fabułę Gwiezdných wojen
- omawia rodzaj rysunku zastosowanego w podanym komiksie
- tworzy charakterystykę porównawczą dwóch postaci literackich lub filmowych
- wypowiada opinię na temat sztuki abstrakcyjnej
- przygotowuje prezentację na temat wybranego artysty
- tworzy pisemną recenzję wybranego dzieła sztuki
- redaguje instrukcję, w której wykorzystuje czasowniki w trybie rozkazującym
- odmienia czasowniki kłopotliwe
- wykorzystuje bogate konteksty
- formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
- przedstawia podobny sposób przedstawiania ojczyzny w innych tekstach kultury
- omawia wskazane obrazy pod kątem ich związku z epoką
- przedstawia sylwetkę Emilii Plater na podstawie dowolnych źródeł

- przedstawia sylwetkę Juliana Konstantego Ordona na podstawie dowolnych źródeł
- omawia obraz Józefa Chełmońskiego Bociany
- omawia hasło dla pokrzepienia serc w kontekście twórczości Henryka Sienkiewicza
- wypowiada się na temat problemów, z jakimi borykają się emigranci i uchodźcy
- omawia kontekst historyczny noweli
- podejmuje dyskusję na temat stereotypów dotyczących Polski i Polaków
- opracowuje mapę myśli dotyczącą ojczyzny
- tworzy samodzielną wypowiedź pisemną pt. „Moja mała ojczyzna”
- podejmuje dyskusję na temat sensu poszukiwania własnych korzeni
- wypowiada się na temat kontekstu historycznego danych fragmentów
- omawia inne, znane sobie teksty kultury należące do fantastyki (literatura, film, komiks)
- wskazuje różnice pomiędzy fantastyką a science fiction
- przedstawia swoje zdanie na temat fantastyki
- odróżnia wypowiedź argumentacyjną od takiej, która wskazuje jedynie związek przyczynowo-skutkowy
- wypowiada swoją opinię na temat rzeźby abstrakcyjnej
- przygotowuje prezentację na temat wybranego artysty
- tworzy pisemną recenzję wybranego dzieła sztuki
- wykorzystuje bogate konteksty
- formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
- na podstawie wybranych źródeł wyjaśnia znaczenie terminu surrealizm
- omawia obraz Juliusza Kossaka Adam Mickiewicz z Sadykiem Paszą w Turcji
- wskazuje elementy estetyki romantycznej na obrazie Johna Williama Waterhouse’a Pani z Shalott
- omawia sposób przedstawienia natury w wybranym tekście kultury
- wskazuje środki filmowe przydatne do przedstawienia atmosfery danych fragmentów
- omawia sposób tworzenia atmosfery grozy w wybranym tekście kultury popularnej
- wskazuje konteksty i nawiązania
- podejmuje dyskusję na temat popularności baśni
- podejmuje dyskusję na temat ludzkiej potrzeby fantazjowania
- interpretuje obraz Salvadora Dalego Miraż
- tworzy prezentację na temat wybranej subkultury
- wyjaśnia znaczenie terminu kontrkultura i podaje przykłady
- przygotowuje prezentację na temat wybranego artysty grafika
- tworzy pisemną recenzję wybranego dzieła sztuki
- wykorzystuje bogate konteksty
- formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
- omawia inny wybrany obraz Caravaggia
- omawia wybraną adaptację Opowieści wigilijnej
- wybiera dwie adaptacje dramatu i dokonuje ich analizy porównawczej

- omawia elementy wiary ludowej funkcjonujące współcześnie
- porównuje treść fragmentów z analogicznymi scenami z filmu Aleksandra Forda
- omawia wybrane teksty kultury podejmujące problem odmienności
- omawia wybrane teksty kultury podejmujące temat dyskryminacji
- przygotowuje prezentację multimedialną dotyczącą przyczyn i mechanizmów dyskryminacji
- podejmuje dyskusję na temat wymierzania sprawiedliwości z pominięciem sądów
- wypowiada się na temat innych słynnych detektywów poznanych za pośrednictwem różnych tekstów kultury
- wyraża opinię na temat ekologii i ruchów ekologicznych
- wskazuje inne teksty kultury opisujące niszczenie natury przez człowieka
- podejmuje dyskusję na temat winy tych, którzy nie reagują na zło
- wykorzystuje bogate konteksty
- formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
- na podstawie wybranych źródeł przygotowuje prezentację na temat twórczości Banksy'ego
- wypowiada się na temat filmu Bogowie w reżyserii Łukasza Palkowskiego
- podejmuje dyskusję na temat szkód i pożytków płynących z nadziei
- odszukuje informacje na temat ludzi, którzy osiągnęli sukces pomimo różnego rodzaju ograniczeń
- podejmuje dyskusję na temat obiegowego powiedzenia, że kpina boli najbardziej
- formułuje wskazówki mówiące o tym, jak radzić sobie z przemocą psychiczną
- wypowiada się na temat filmu Chce się żyć w reżyserii Macieja Pieprzycy
- omawia wybrany tekst kultury opisujący przetrwanie w trudnych warunkach
- przedstawia i ocenia wskazany przez siebie wywiad
- wykorzystuje bogate konteksty
- formułuje i rozwiązuje problemy badawcze

Matematyka

ROZDZIAŁ I – LICZBY

Uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą lub dostateczną, jeśli:

1. rozpoznaje cyfry używane do zapisu liczb w systemie rzymskim w zakresie do 3000
2. odczytuje liczby naturalne dodatnie zapisane w systemie rzymskim w zakresie do 3000
3. zapisuje liczby naturalne dodatnie w systemie rzymskim w zakresie do 3000
4. zaznacza ułamki zwykłe i dziesiętne na osi liczbowej
5. odczytuje ułamki zwykłe i dziesiętne zaznaczone na osi liczbowej

6. zaznacza na osi liczby wymierne
 7. odczytuje liczby wymierne zaznaczone na osi liczbowej
 8. zamienia ułamek dziesiętny na ułamek zwykły i ułamek zwykły na ułamek dziesiętny
 9. zamienia ułamek zwykły o mianowniku 10, 100 itd. na ułamek dziesiętny dowolną metodą
 10. zamienia ułamek zwykły na ułamek dziesiętny okresowy
 11. podaje długość okresu ułamka dziesiętnego okresowego
 12. zaokrągla ułamki dziesiętne
 13. porównuje ułamki zwykłe i dziesiętne
 14. rozpoznaje liczby podzielne przez 2, 3, 4, 5, 9, 10, 25, 100, 1000
 15. rozpoznaje wielokrotności danej liczby, jej kwadrat i sześćcian
 16. rozpoznaje liczby pierwsze i liczby złożone
 17. rozkłada liczby naturalne na czynniki pierwsze
 18. znajduje największy wspólny dzielnik (NWD)
 19. wyznacza najmniejszą wspólną wielokrotność dwóch liczb naturalnych metodą rozkładu na czynniki
 20. wyznacza wynik dzielenia z resztą liczby a przez liczbę b i zapisuje liczbę a w postaci: $a = b \cdot q + r$
 21. mnoży ułamki zwykłe dodatnie i ujemne
 22. dzieli ułamki zwykłe dodatnie i ujemne
 23. dodaje i odejmuje liczby dodatnie
 24. dodaje i odejmuje liczby ujemne
 25. podaje przykłady wielkości wprost proporcjonalnych
 26. wyznacza wartość przyjmowaną przez wielkość wprost proporcjonalną w przypadku konkretnej zależności proporcjonalnej
 27. stosuje podział proporcjonalny w prostych przykładach
- Uczeń otrzymuje ocenę dobrą lub bardzo dobrą, jeśli:
1. rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności dotyczące liczb zapisanych w systemie rzymskim
 2. oblicza odległość między dwiema liczbami na osi liczbowej
 3. zaznacza na osi liczbowej liczby spełniające podane warunki
 4. wyznacza cyfrę znajdującą się na podanym miejscu po przecinku w rozwinięciu dziesiętnym wskazanej liczby
 5. porównuje liczby wymierne zapisane w różnych postaciach
 6. rozpoznaje i odpowiada na pytania dotyczące liczebności zbiorów różnych rodzajów liczb wśród liczb z pewnego niewielkiego zakresu
 7. rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności z wykorzystaniem podzielności liczb przez 2, 3, 4, 5, 9, 10, 25, 100, 1000
 8. rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności z wykorzystaniem NWW i NWD

9. oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych wymagających stosowania kilku działań arytmetycznych na liczbach całkowitych
10. oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych wymagających stosowania kilku działań arytmetycznych na liczbach wymiernych
11. rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności z wykorzystaniem podziału proporcjonalnego

ROZDZIAŁ II – PROCENTY

Uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą lub dostateczną, jeśli:

1. oblicza ułamek danej liczby całkowitej
2. rozwiązuje proste zadania tekstowe z wykorzystaniem obliczania ułamka danej liczby
3. przedstawia część wielkości jako procent tej wielkości
4. oblicza, jaki procent danej liczby b stanowi liczba a
5. interpretuje 100%, 50%, 25%, 10%, 1% danej wielkości jako całość, połowę, jedną czwartą, jedną dziesiątą, jedną setną część danej wielkości liczbowej
6. zamienia ułamek na procent
7. zamienia procent na ułamek
8. oblicza procent danej liczby w prostej sytuacji zadaniowej
9. oblicza liczbę, gdy dany jest jej procent
10. rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem obliczania liczby z danego jej procentu
11. zwiększa i zmniejsza liczbę o dany procent
12. rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem zmniejszania i zwiększania liczby o dany procent
13. rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem obliczeń procentowych w kontekście praktycznym

Uczeń otrzymuje ocenę dobrą lub bardzo dobrą, jeśli:

1. rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności z wykorzystaniem obliczania ułamka danej liczby
2. rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności z wykorzystaniem obliczania, jaki procent danej liczby b stanowi liczba a
3. stosuje obliczenia procentowe do rozwiązywania trudniejszych problemów w kontekście praktycznym
4. rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności również w przypadku wielokrotnego zwiększania lub zmniejszania danej wielkości o wskazany procent

ROZDZIAŁ III – POTĘGI I PIERWIASTKI

Uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą lub dostateczną, jeśli:

1. oblicza kwadraty i sześciany liczb naturalnych

2. oblicza kwadraty i sześciany ułamków zwykłych i dziesiętnych oraz liczb mieszanych
3. zapisuje liczbę w postaci potęgi
4. oblicza wartości potęg liczb wymiernych o wykładnikach naturalnych
5. określa znak potęgi
6. rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem potęg
7. zapisuje w postaci jednej potęgi iloczyny potęg o takich samych podstawach
8. zapisuje w postaci jednej potęgi ilorazy potęg o takich samych podstawach
9. zapisuje potęgę potęgi w postaci jednej potęgi
10. mnoży potęgi o różnych podstawach i jednakowych wykładnikach, wykorzystując odpowiedni wzór
11. dzieli potęgi o różnych podstawach i jednakowych wykładnikach, wykorzystując odpowiedni wzór
12. stosuje prawa działań na potęgach do obliczania wartości prostych wyrażeń arytmetycznych
13. odczytuje liczby w notacji wykładniczej
14. zapisuje liczby w notacji wykładniczej
15. używa nazw dla liczb wielkich (do biliona)
16. rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem notacji wykładniczej w kontekście praktycznym
17. oblicza wartość pierwiastka kwadratowego z liczby nieujemnej
18. oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych, w których występują pierwiastki kwadratowe, pamiętając o zasadach dotyczących kolejności wykonywania działań
19. wyznacza liczbę podpierwiastkową, gdy dana jest wartość pierwiastka kwadratowego
20. rozwiązuje proste zadania dotyczące pól kwadratów, wykorzystując pierwiastek kwadratowy
21. rozróżnia pierwiastki wymierne i niewymierne
22. szacuje wielkość danego pierwiastka kwadratowego
23. stosuje wzór na pierwiastek z iloczynu pierwiastków
24. stosuje wzór na pierwiastek z ilorazu pierwiastków
25. włącza liczbę pod pierwiastek
26. wyłącza czynnik przed pierwiastek
27. dodaje proste wyrażenia zawierające pierwiastki
28. oblicza wartość pierwiastka sześciennego z liczb ujemnych i nieujemnych
29. oblicza wartości prostych wyrażeń arytmetycznych, w których występują pierwiastki sześciennie
30. wyznacza liczbę podpierwiastkową, gdy dana jest wartość pierwiastka sześciennego
31. stosuje pierwiastek sześcienny do rozwiązywania prostych zadań dotyczących objętości sześciątów
32. szacuje wielkość danego pierwiastka sześciennego
33. oblicza pierwiastek z iloczynu i ilorazu

34. włącza czynnik pod znak pierwiastka
35. wyłącza czynnik przed znak pierwiastka
36. szacuje wielkość danego pierwiastka kwadratowego lub sześciennego
37. oblicza wartości pierwiastków kwadratowych i sześciennych z liczb, które są odpowiednio kwadratami lub sześcianami liczb wymiernych
38. mnoży potęgi o różnych podstawach i jednakowych wykładnikach, wykorzystując odpowiedni wzór
39. podnosi potęgę do potęgi, wykorzystując odpowiedni wzór
40. oblicza pierwiastek z iloczynu i ilorazu dwóch liczb, wykorzystując odpowiedni wzór
41. wyłącza liczbę przed znak pierwiastka
42. włącza liczbę pod znak pierwiastka
43. mnoży i dzieli pierwiastki tego samego stopnia, wykorzystując odpowiedni wzór

Uczeń otrzymuje ocenę dobrą lub bardzo dobrą, jeśli:

1. porównuje liczby zapisane w postaci potęg
2. rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności z wykorzystaniem potęg
3. stosuje prawa działań na potęgach do obliczania wartości bardziej złożonych wyrażeń arytmetycznych
4. stosuje zapis notacji wykładniczej w sytuacjach praktycznych
5. stosuje prawa działań dla wykładników ujemnych
6. rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności z wykorzystaniem notacji wykładniczej w kontekście praktycznym
7. stosuje pierwiastek kwadratowy do rozwiązywania złożonych zadań tekstowych dotyczących pól kwadratów
8. szacuje wielkość wyrażenia arytmetycznego zawierającego pierwiastki
9. oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych zawierających pierwiastki kwadratowe, stosując własności działań na pierwiastkach
10. porównuje liczby, stosując własności działań na pierwiastkach drugiego stopnia
11. dodaje bardziej złożone wyrażenia zawierające pierwiastki
12. wyznacza wartości bardziej złożonych wyrażeń arytmetycznych zawierających pierwiastki sześciennie
13. stosuje pierwiastek sześcienny do rozwiązywania bardziej złożonych zadań dotyczących objętości sześciątów
14. szacuje wielkość danego wyrażenia arytmetycznego zawierającego pierwiastki sześciennie
15. porównuje z daną liczbą wymierną wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego pierwiastki
16. znajduje liczby wymierne większe lub mniejsze od wartości wyrażenia arytmetycznego zawierającego pierwiastki
17. szacuje wielkość danego wyrażenia arytmetycznego zawierającego pierwiastki

18. stosuje pierwiastek sześcienny do rozwiązywania bardziej złożonych zadań dotyczących objętości sześcianów
19. usuwa niewymierność z mianownika
20. rozwiązuje bardziej złożone zadania z wykorzystaniem potęg i pierwiastków

ROZDZIAŁ IV – WYRAŻENIA ALGEBRAICZNE

Uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą lub dostateczną, jeśli:

1. rozpoznaje wyrażenie algebraiczne
2. oblicza wartość liczbową prostego wyrażenia algebraicznego
3. rozpoznaje równe wyrażenia algebraiczne
4. zapisuje zależności przedstawione w zadaniach w postaci wyrażeń algebraicznych jednej zmiennej
5. zapisuje rozwiązania prostych zadań w postaci wyrażeń algebraicznych
6. rozróżnia sumę, różnicę, iloczyn i iloraz zmiennych
7. nazywa proste wyrażenia algebraiczne
8. zapisuje słowami proste wyrażenia algebraiczne
9. rozpoznaje wyrażenia, które są jednomianami
10. podaje przykłady jednomianów
11. podaje współczynniki liczbowe jednomianów
12. porządkuje jednomiany
13. mnoży jednomiany
14. wypisuje wyrazy sumy algebraicznej
15. wskazuje wyrazy podobne w sumie algebraicznej
16. redukuje wyrazy podobne w sumie algebraicznej
17. dodaje proste sumy algebraiczne
18. mnoży sumy algebraiczne przez jednomiany
19. stosuje mnożenie sumy algebraicznej przez jednomian do przekształcania wyrażeń algebraicznych
20. wykorzystuje wyrażenia algebraiczne w zadaniach dotyczących obliczeń procentowych, w tym wielokrotnych podwyżek i obniżek cen
21. rozwiązuje proste zadania tekstowe na porównywanie ilorazowe z wykorzystaniem procentów i wyrażeń algebraicznych

Uczeń otrzymuje ocenę dobrą lub bardzo dobrą, jeśli:

1. oblicza wartość liczbową bardziej złożonego wyrażenia algebraicznego
2. zapisuje zależności przedstawione w zadaniach w postaci wyrażeń algebraicznych kilku zmiennych
3. zapisuje rozwiązania bardziej złożonych zadań w postaci wyrażeń algebraicznych
4. posługuje się wyrażeniami algebraicznymi przy zadaniach geometrycznych

5. posługuje się wyrażeniami algebraicznymi przy zadaniach wymagających obliczeń pieniężnych
6. nazywa i zapisuje bardziej złożone wyrażenia algebraiczne
7. zapisuje zależności przedstawione w zadaniach w postaci wyrażen algebraicznych kilku zmiennych
8. dodaje jednomiany podobne
9. porządkuje otrzymane wyrażenia
10. odejmuje sumy algebraiczne, także w wyrażeniach zawierających nawiasy
11. zapisuje związki między wielkościami za pomocą sum algebraicznych
12. wykorzystuje mnożenie sumy algebraicznej przez jednomian w bardziej złożonych zadaniach geometrycznych
13. rozwiązuje bardziej złożone zadania tekstowe na porównywanie ilorazowe i różnicowe z wykorzystaniem procentów i wyrażen algebraicznych

ROZDZIAŁ V – RÓWNANIA

Uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą lub dostateczną, jeśli:

1. odgaduje rozwiązanie prostego równania
2. sprawdza, czy dana liczba jest rozwiązaniem równania
3. sprawdza liczbę rozwiązań równania
4. układa równanie do prostego zadania tekstowego
5. rozpoznaje równania równoważne
6. rozwiązuje równania liniowe z jedną niewiadomą, przekształcając je równoważnie
7. analizuje treść zadania i oznacza niewiadomą
8. układa równania wynikające z treści zadania, rozwiązuje je i podaje odpowiedź
9. rozwiązuje proste zadania tekstowe z treścią geometryczną za pomocą równań pierwszego stopnia z jedną niewiadomą
10. rozwiązuje proste zadania tekstowe z obliczeniami procentowymi za pomocą równań pierwszego stopnia z jedną niewiadomą
11. przekształca proste wzory, aby wyznaczyć wskazaną wielkość we wzorach geometrycznych
12. przekształca proste wzory, aby wyznaczyć wskazaną wielkość we wzorach fizycznych
13. wyznacza wskazaną wielkość z podanych wzorów, w tym wzorów wyrażających zależności fizyczne i geometryczne

Uczeń otrzymuje ocenę dobrą lub bardzo dobrą, jeśli:

1. układa i rozwiązuje równanie do bardziej złożonego zadania tekstowego
2. rozwiązuje równanie, które jest iloczynem czynników liniowych
3. interpretuje rozwiązanie równania

4. rozwiązuje równania, które po prostych przekształceniach wyrażeń algebraicznych sprowadzają się do równań pierwszego stopnia z jedną niewiadomą
5. rozwiązuje zadania tekstowe o podniesionym stopniu trudności za pomocą równań pierwszego stopnia z jedną niewiadomą
6. rozwiązuje geometryczne zadania tekstowe o podniesionym stopniu trudności za pomocą równań pierwszego stopnia z jedną niewiadomą
7. rozwiązuje zadania tekstowe o podniesionym stopniu trudności dotyczące obliczeń procentowych za pomocą równań pierwszego stopnia z jedną niewiadomą
8. przy rozwiązywaniu zadania tekstowego przekształca wzory, aby wyznaczyć zadaną wielkość we wzorach fizycznych
9. przy przekształcaniu wzorów podaje konieczne założenia

ROZDZIAŁ VI – TRÓJKĄTY PROSTOKĄTNE

Uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą lub dostateczną, jeśli:

1. rozpoznaje twierdzenie Pitagorasa
2. zapisuje zależności pomiędzy bokami trójkąta prostokątnego
3. oblicza długość jednego z boków trójkąta prostokątnego, mając dane długości dwóch pozostałych boków
4. oblicza pole jednego z kwadratów zbudowanych na bokach trójkąta prostokątnego, mając dane pola dwóch pozostałych kwadratów
5. stosuje w prostych przypadkach twierdzenie Pitagorasa do obliczania obwodów i pól prostokątów
6. rozwiązuje proste zadania tekstowe z wykorzystaniem twierdzenia Pitagorasa
7. stosuje twierdzenie Pitagorasa do rozwiązywania prostych zadań dotyczących czworokątów
8. stosuje wzory na pole trójkąta, prostokąta, kwadratu, równoległoboku, rombu, trapezu
9. stosuje w prostych sytuacjach wzory na pola figur do wyznaczania długości odcinków
10. oblicza długość przekątnej kwadratu, mając dane długość boku kwadratu lub jego obwód
11. oblicza długość boku kwadratu, mając daną długość jego przekątnej
12. stosuje poznane wzory do rozwiązywania prostych zadań tekstowych
13. oblicza wysokość trójkąta równobocznego, mając daną długość jego boku
14. oblicza długość boku trójkąta równobocznego, mając daną jego wysokość
15. oblicza pole i obwód trójkąta równobocznego, mając dane długość boku lub wysokość
16. wyznacza długości pozostałych boków trójkąta o kątach 45° , 45° , 90° lub 30° , 60° , 90° , mając daną długość jednego z jego boków
17. stosuje własności trójkątów o kątach 45° , 45° , 90° lub 30° , 60° , 90° do rozwiązywania prostych zadań tekstowych

Uczeń otrzymuje ocenę dobrą lub bardzo dobrą, jeśli:

1. stosuje w złożonych przypadkach twierdzenie Pitagorasa do obliczania obwodów i pól prostokątów
2. rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności z wykorzystaniem twierdzenia Pitagorasa
3. stosuje twierdzenie Pitagorasa do rozwiązywania zadań o podwyższonym stopniu trudności dotyczących czworokątów
4. stosuje wzory na pola figur do wyznaczania długości odcinków
5. wyprowadza poznane wzory
6. stosuje poznane wzory do rozwiązywania zadań tekstowych o podwyższonym stopniu trudności
7. stosuje własności trójkątów o kątach 45° , 45° , 90° lub 30° , 60° , 90° do rozwiązywania zadań tekstowych o podwyższonym stopniu trudności

ROZDZIAŁ VII – UKŁAD WSPÓŁRZĘDNYCH

Uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą lub dostateczną, jeśli:

1. odtwarza figury narysowane na kartce w kratkę
2. rysuje proste równoległe w różnych położeniach na kartce w kratkę
3. rysuje w różnych położeniach proste prostopadłe
4. dokonuje podziału wielokątów na mniejsze wielokąty, aby obliczyć ich pole
5. rysuje prostokątny układ współrzędnych
6. odczytuje współrzędne punktów zaznaczonych w układzie współrzędnych
7. zaznacza punkty w układzie współrzędnych
8. oblicza długość narysowanego odcinka, którego końce są danymi punktami kratowymi w układzie współrzędnych
9. wykonuje proste obliczenia dotyczące pól wielokątów, mając dane współrzędne ich wierzchołków
10. rozpoznaje w układzie współrzędnych równe odcinki
11. rozpoznaje w układzie współrzędnych odcinki równoległe i prostopadłe
12. znajduje środek odcinka, którego końce mają dane współrzędne (całkowite lub wymierne)
13. oblicza długość odcinka, którego końce są danymi punktami kratowymi w układzie współrzędnych
14. dla danych punktów kratowych A i B znajduje inne punkty kratowe należące do prostej AB

Uczeń otrzymuje ocenę dobrą lub bardzo dobrą, jeśli:

1. rysuje figury na kartce w kratkę zgodnie z instrukcją
2. uzupełnia wielokąty do większych wielokątów, aby obliczyć pole

3. rysuje w układzie współrzędnych figury o podanych współrzędnych wierzchołków
4. w złożonych przypadkach oblicza pola wielokątów, mając dane współrzędne ich wierzchołków
5. znajduje współrzędne drugiego końca odcinka, gdy dane są jeden koniec i środek

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który – stosuje znane wiadomości i umiejętności w sytuacjach trudnych, nietypowych, złożonych.

Muzyka

Niedostateczny – otrzymuje uczeń tylko w sytuacjach wyjątkowych, który:

- mimo usilnych starań nauczyciela, wykazuje negatywny stosunek do przedmiotu oraz ma bardzo duże braki w zakresie podstawowych wymagań edukacyjnych dotyczących wiadomości i umiejętności przewidzianych dla klasy siódmej. Mimo pomocy nauczyciela nie potrafi i nie chce wykonać najprostszych poleceń wynikających z programu klasy siódmej. Nie prowadzi również zeszytu przedmiotowego. Nie wykazuje chęci poprawy.

Dopuszczający – otrzymuje uczeń, który:

- niechętnie podejmuje próby śpiewania lub recytacji tekstu piosenek,
- z trudnością gra na flecie lub dzwonkach pojedyncze dźwięki,
- niechętnie realizuje z pomocą nauczyciela w grupie proste ćwiczenia rytmiczne,
- niechętnie gra z pomocą nauczyciela proste akompaniamenty perkusyjne do łatwych melodii,
- z trudnością wyjaśnia z pomocą nauczyciela niektóre terminy muzyczne, techniki śpiewania, rodzaje muzyki, style muzyki rozrywkowej,
- z trudnością wymienia z pomocą nauczyciela grupy instrumentów wchodzących w skład orkiestry symfonicznej,

Dostateczny – otrzymuje uczeń, który:

- śpiewa w układzie zespołowym wybrane przez siebie pieśni poznane w ciągu roku szkolnego,
- wie, co to jest scat, wokaliza, beatbox, jodłowanie, śpiewokrzyk,
- wie, kto to jest wirtuoz,
- wie, co to są instrumenty elektroniczne, elektryczne i cyfrowe,
- zna skład orkiestry symfonicznej,
- wymienia nazwiska trzech klasyków wiedeńskich,
- wie, skąd pochodzi kolęda „Cicha noc”,

- potrafi tworzyć wariacje o prostym schemacie rytmicznym,
- wymienia polskie tańce narodowe,
- wie, kto bierze udział w operze, balecie,
- wie, co to jest muzyka folk, jazz, pop, rap,
- określa ramy czasowe epok od średniowiecza do współczesności,
- rozpoznaje brzmienie kilku instrumentów dętych,
- wymienia i wyjaśnia znaczenie niektórych terminów muzycznych,
- odróżnia muzykę solową od zespołowej, chóralną od orkiestrowej, współczesną od dawnej,
- tworzy proste struktury rytmiczne.

Dobry – otrzymuje uczeń, który:

- śpiewa rytmicznie lecz z błędami intonacyjnymi poznane piosenki w układzie zespołowym,
- wyjaśnia techniki wokalne: scat, wokaliza, beatbox, jodłowanie, śpiew biały zwany śpiewokrzykiem, overtone,
- tłumaczy w jaki sposób wykonuje się muzykę solo, unisono,
- wyjaśnia, kto to jest wirtuoz,
- wymienia instrumenty elektryczne: elektryczna gitara, kontrabas elektryczny, skrzypce elektryczne, organy Hammonda, elektroniczne: fale Martenota, keyboard, syntezator, perkusja elektroniczna,
- wymienia rodzaje muzyki: rozrywkowa, artystyczna, wokalna, wokarno-instrumentalna, instrumentalna, zespołowa, solowa, użytkowa, świecka, religijna,
- zna tytuły pieśni partyzanckich,
- zna budowę symfonii,
- zna najważniejsze fakty z życia J. Haydna, W. A. Mozarta,
- wymienia tytuły oper Mozarta
- zna najważniejsze fakty z życia L. van Beethovena,
- gra na dzwoneczkach popełniając (2-3) błędy hymn Unii Europejskiej,
- potrafi uzasadnić jaka jest różnica między zespołem kameralnym a chórem,
- wymienia zespoły kameralne,
- tworzy wariacje rytmiczne z wykorzystaniem różnych wartości rytmicznych,
- zna najważniejsze fakty z życia F. Chopina,
- wyjaśnia, dlaczego S. Moniuszko nazywany jest Ojcem Opery Narodowej,
- wymienia nazwiska przedstawicieli baletu,
- wymienia nazwiska kompozytorów XX w.-W. Lutosławski, W. Kilar, H. Mikołaj,
- K. Penderecki,
- wymienia przedstawicieli muzyki rozrywkowej.

Bardzo dobry- otrzymuje uczeń, który:

- śpiewa z pamięci poprawnie pod względem intonacyjnym i rytmicznym piosenki poznane w ciągu roku szkolnego (solo)
- wymienia przedstawicieli muzyki jazzowej,
- wymienia kraje Europy i poza nią wokalistów używających śpiewu białego,
- wciela się w rolę „mima” i pokazuje za pomocą gestów grę na instrumencie poznanych w klasach 4-6,
- objaśnia zasady działania instrumentu carillon, katarynki, pozytywki, pianoli, szafy grającej czyli orkiestron,
- wyjaśnia, jak za pomocą odpowiednich aplikacji zamienić telefon lub tablet w instrument i demonstruje,
- potrafi wymienić wirtuozów instrumentów elektrycznych: Andreas Vollenweider, Vanessa-Mae, Wojciech Karolak,
- potrafi wymienić przedstawicieli muzyki elektronicznej: Vangelis, Jean Michel Jarre, Czesław Niemen, Sławomir Łosowski, marek Biliński,
- objaśnia pojęcie homofonia,
- wyjaśnia budowę symfonii,
- wymienia najpopularniejsze utwory J. Haydna, W. A. Mozarta, L. van Beethovena,
- gra na dzwonkach popełniając (1 błąd) hymn Unii Europejskiej,
- gra na dzwonkach kolędę White Christmas (popełnia 1 błąd),
- nazywa i omawia zespoły wokalne: duet, tercet, kwartet, kwintet, sekstet,
- wymienia skład zespołów kameralnych: duo, trio, kwartet, kwintet, sekstet, septet, oktet, nonet,
- wymienia poszczególne instrumenty wchodzące w skład orkiestry symfonicznej (instrumenty smyczkowe: pierwsze skrzypce, drugie skrzypce, altówki, wiolonczele, kontrabasy, harfa; instrumenty dęte blaszane: rogi, trąbki, puzony, tuba; dęte drewniane: flet piccolo, flety poprzeczne, oboje, klarnety, fagoty, kontrafagot; instrumenty perkusyjne: bęben wielki, dzwonki orkiestrowe, talerze, kotły, gong,
- wymienia przedstawicieli muzyki romantycznej: Franciszek Schubert, Niccolò Paganini, Feliks Mendelssohn-Bartholdy, Franciszek Liszt, Fryderyk Chopin,
- wymienia tytuły słynnych polonezów: „Pożegnanie Ojczyzny”, Polonez z filmu „Pan Tadeusz”, Polonez A-dur, op. 40 nr1,
- wyjaśnia jakie cechy muzyki ludowej zostały zachowane w operach Stanisława Moniuszki,
- omawia budowę opery, baletu,
- wymienia tytuły najpopularniejszych baletów i ich kompozytorów: Piotr Czajkowski- „Jezioro Łabędzie”, „Dziadek do orzechów”, „Śpiąca królewna”; Adolphe Adam- „Giselle”; Karol Szymanowski- „Harnasie”
- wyjaśnia co to jest libretto,
- wyjaśnia na czym polega impresjonizm w muzyce,

- zna nazwisko twórcy impresjonizmu w muzyce- Claude Debussy,
- wyjaśnia co to jest standard jazzowy, improwizacja, jazzman, combo,
- podaje skład instrumentów muzyki rozrywkowej,
- omawia historię powstania rapu
- wymienia style muzyczne wywodzące się z rock and rolla.

Celujący – otrzymuje uczeń, który:

- śpiewa z pamięci (dbając o higienę głosu) poprawnie pod względem intonacyjnym, rytmicznym, dynamicznym, we właściwym tempie oraz prawidłową dykcją i interpretacją słów i melodii piosenki z repertuaru dziecięcego i popularnego, pieśni patriotyczne,
- gra na pamięć płynnie melodię hymnu Unii Europejskiej,
- samodzielnie odczytuje i wykonuje dowolny utwór w grze na instrumencie posługując się zapisem muzycznym,
- stosuje niektóre z poznanych technik głosowych w praktyce np. jodłowanie, beatbox, scat, śpiew biały, overtone,
- opisuje brzmienie instrumentów użytych w utworze,
- gra na dzwonkach melodię „Kołysanki” Johannesa Brahmsa,
- potrafi wymienić instrumenty ludowe z innych zakątków świata (Ameryka Północna- banjo; Ameryka Południowa –guiro; Hiszpania-lira korbowa; Irlandia - chrotta; Syberia – bęben szamański; Japonia – samisen;
- opisuje budowę instrumentów elektrycznych i zasady wydobycia dźwięku: elektryczna wiolonczela, kontrabas elektryczny, skrzypce elektryczne, organy Hammonda, gitara elektryczna i basowa,
- wypowiada się nt syntezatora nawiązującego do brzmienia innych instrumentów na przykładzie utworu Marka Bilińskiego „Dom w dolinie mgieł”,
- rozpoznaje różne rodzaje muzyki podczas percepcji utworów,
- wymienia cechy słuchanej muzyki i wskazuje różnice między poszczególnymi stylami,
- wykonuje popularną melodię „Szła dziewczeczka do laseczka” w stylu rap, a refren – w stylu rockowym, z wykorzystaniem techniki beatbox,
- opowiada o tradycjach bożonarodzeniowych w innych krajach: Brazylia i Filipiny, Czechy i Słowacja (Argentyna, Włochy, Anglia, Niemcy, Hiszpania, Skandynawia, Rosja i Ukraina, Grecja,
- rozpoznaje słuchowo rodzaje zespołów wokalnych i instrumentalnych,
- rozpoznaje słuchowo liczbę wariacji w utworze i uzasadnia, na czym polegały zmiany tematu,
- rozmieszcza sekcje orkiestry symfonicznej,
- uzasadnia wybór – która wersja utworów (tradycyjna czy jazzowa) jest ciekawsza,
- wyjaśnia terminy baletu: pointy, plie, pirouette, pas, jete, tout,
- słucha Walca a-moll, op. Posth, F. Chopina, rozpoznaje nazwę tańca i uzasadnia swój wybór,

- porównuje impresjonizm w malarstwie i muzyce,
- rozpoznaje na podstawie przykładu muzycznego, z jakiego regionu Polski pochodzi muzyka ludowa,
- opracowuje własny loop rapowy,
- aktywnie uczestniczy w życiu muzycznym klasy, szkoły,
- bierze udział w konkursach muzycznych.

Biologia

Poziom wymagań:

ocena celująca

Uczeń:

- wyszukuje i krytycznie analizuje informacje z różnych źródeł dotyczące różnych dziedzin biologii
- wykonuje przestrzenny model komórki z dowolnego materiału
- analizuje różnice między poszczególnymi typami komórek oraz wykazuje związek ich budowy z pełnioną funkcją
- samodzielnie wykonuje preparaty mikroskopowe
- sprawnie posługuje się mikroskopem
- dokładnie rysuje obraz widziany pod mikroskopem
- analizuje związek między budową a funkcją poszczególnych tkanek zwierzęcych
- wykazuje zależność między poszczególnymi układami narządów
- tworzy mapę pojęciową ilustrującą hierarchiczną budowę organizmu człowieka
- wyszukuje odpowiednie informacje i planuje doświadczenie wykazujące, że skóra jest narządem zmysłu
- przygotowuje pytania i przeprowadza wywiad z lekarzem lub pielęgniarcą na temat chorób skóry oraz profilaktyki czerniaka i grzybicy
- wyszukuje w różnych źródłach informacje na temat chorób, profilaktyki i pielęgnacji skóry młodzieńczej do projektu edukacyjnego
- klasyfikuje podane kości pod względem kształtów
- na przykładzie własnego organizmu wykazuje związek budowy kości z ich funkcją
- analizuje związek budowy poszczególnych kręgów kręgosłupa z pełnioną przez nie funkcją
- wykazuje związek budowy odcinków kręgosłupa z pełnioną przez nie funkcją

- charakteryzuje funkcje kończyn górnej i dolnej oraz wykazuje związek z funkcjonowaniem człowieka w środowisku
- planuje i samodzielnie wykonuje doświadczenie wykazujące skład chemiczny kości
- wyszukuje odpowiednie informacje i przeprowadza doświadczenie ilustrujące wytrzymałość kości na złamanie
- na przykładzie własnego organizmu analizuje współdziałanie mięśni, ścięgien, kości i stawów w wykonywaniu ruchów
- wyszukuje i prezentuje ćwiczenia zapobiegające deformacjom kręgosłupa
- wyszukuje i prezentuje ćwiczenia rehabilitacyjne likwidujące płaskostopie
- uzasadnia konieczność regularnych ćwiczeń gimnastycznych dla prawidłowego funkcjonowania aparatu ruchu
- planuje i samodzielnie przeprowadza doświadczenie wykrywające obecność tłuszczów i skrobi w wybranych produktach spożywczych
- analizuje zależność między rodzajami spożywanych pokarmów a funkcjonowaniem organizmu
- wyszukuje informacje dotyczące roli błonnika w prawidłowym funkcjonowaniu przewodu pokarmowego
- wyszukuje odpowiednie informacje, planuje i wykonuje doświadczenie dotyczące witaminy C
- wyszukuje odpowiednie informacje, planuje i przeprowadza doświadczenie badające wpływ substancji zawartych w ślinie na trawienie skrobi
- uzasadnia konieczność stosowania zróżnicowanej diety dostosowanej do potrzeb organizmu
- uzasadnia konieczność dbałości o zęby
- przygotowuje i prezentuje wystąpienie w dowolnej formie na temat chorób związanych z zaburzeniami łaknienia i przemiany materii
- uzasadnia konieczność badań przesiewowych w celu wykrywania wczesnych stadiów raka jelita grubego
- uzasadnia potrzebę wykonywania badań zapobiegających konfliktowi serologicznemu
- analizuje wyniki laboratoryjnego badania krwi
- analizuje związek przepływu krwi w naczyniach z wymianą gazową
- planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ wysiłku fizycznego na zmiany tętna i ciśnienia krwi
- wyszukuje i prezentuje w dowolnej formie materiały edukacyjne oświaty zdrowotnej na temat chorób społecznych: miażdżycy, nadciśnienia tętniczego i zawałów serca
- porównuje układ limfatyczny z układem krwionośnym
- analizuje wykaz szczepień w swojej książeczce zdrowia
- ocenia znaczenie szczepień
- przedstawia znaczenie przeszczepów oraz zgody na transplantację narządów po śmierci

- wykonuje z dowolnych materiałów model układu oddechowego
- wyszukuje odpowiednie metody i bada pojemność własnych płuc
- planuje i wykonuje obserwację wpływu wysiłku fizycznego na częstość oddechów
- wyszukuje odpowiednie informacje, planuje i samodzielnie przeprowadza doświadczenie wykazujące obecność CO₂ w wydychanym powietrzu
- opisuje zależność między ilością mitochondriów a zapotrzebowaniem narządów na energię
- przeprowadza według podanego schematu i pod opieką nauczyciela badanie zawartości substancji smolistych w jednym papierosie
- przeprowadza wywiad w przychodni zdrowia na temat profilaktyki chorób płuc
- wykonuje z dowolnego materiału model układu moczowego
- tworzy schemat przemian substancji odżywczych od zjedzenia do wydalenia
- analizuje własne wyniki laboratoryjnego badania moczu i na tej podstawie określa stan zdrowia własnego układu wydalniczego
- uzasadnia, że nie należy bez konsultacji z lekarzem przyjmować preparatów i leków hormonalnych
- analizuje i wykazuje różnice między cukrzycą typu 1 i 2
- ocenia rolę regulacji nerwowo-hormonalnej w prawidłowym funkcjonowaniu całego organizmu
- uzasadnia nadrzędną funkcję mózgowia w stosunku do pozostałych części układu nerwowego
- dowodzi znaczenia odruchów warunkowych i bezwarunkowych w życiu człowieka
- demonstruje na koleźce odruch kolanowy i wyjaśnia działanie tego odruchu
- analizuje związek między prawidłowym wysypianiem się a funkcjonowaniem organizmu
- przeprowadza doświadczenie wykazujące obecność tarczy nerwu wzrokowego w oku
- ilustruje za pomocą prostego rysunku drogę światła w oku oraz z użyciem odpowiedniej terminologii tłumaczy powstawanie i odbieranie wrażeń wzrokowych
- analizuje przebieg bodźca słuchowego, uwzględniając przetwarzanie fal dźwiękowych na impulsy nerwowe
- wyszukuje informacje na temat źródeł hałasu w swoim miejscu zamieszkania
- analizuje źródła hałasu w najbliższym otoczeniu i wskazuje na sposoby jego ograniczenia
- planuje i wykonuje doświadczenie dotyczące rozmieszczenia kubków smakowych na języku
- wyjaśnia wspólną funkcjonalność prącia jako narządu wydalania i narządu rozrodczego
- analizuje podobieństwa i różnice w budowie męskich i żeńskich układów narządów: rozrodczego i wydalniczego
- wyznacza dni płodne i niepłodne u kobiet w różnych dniach cyklu miesięczkowego i z różną długością cyklu
- wyszukuje w różnych źródłach informacje na temat rozwoju prenatalnego

- tworzy w dowolnej formie prezentację na temat dojrzewania
- tworzy portfolio

ze zdjęciami swojej rodziny, której członkowie znajdują się w różnych okresach rozwoju

- wyszukuje w różnych źródłach informacje na temat planowanych szczepień przeciwko wirusowi brodawczaka, który wywołuje raka szyjki macicy
- ocenia naturalne i sztuczne metody antykoncepcji
- analizuje i wykazuje rolę regulacji nerwowo--hormonalnej w utrzymaniu homeostazy
- formułuje argumenty przemawiające za tym, że nie należy bez wyraźnej potrzeby przyjmować ogólnodostępnych leków oraz suplementów
- wykonuje w dowolnej formie prezentację na temat profilaktyki uzależnień

ocena bardzo dobra

Uczeń:

- charakteryzuje wybrane dziedziny biologii
- przedstawia metody badań stosowanych w biologii
- omawia budowę i funkcje struktur komórkowych
- analizuje różnice między poszczególnymi typami komórek
- wyciąga wnioski dotyczące komórkowej budowy organizmów na podstawie obserwacji preparatów
- wykonuje preparaty mikroskopowe, ustawia ostrość obrazu za pomocą śrub: makro- i mikrometrycznej, samodzielnie rysuje obraz widziany pod mikroskopem
- opisuje rodzaje tkanki nabłonkowej
- charakteryzuje rolę poszczególnych składników morfotycznych krwi
- opisuje hierarchiczną budowę organizmu człowieka
- przyporządkowuje tkanki do narządów i układów narządów
- analizuje hierarchiczną budowę organizmu człowieka
- na podstawie opisu wykonuje doświadczenie wykazujące, że skóra jest narządem zmysłu
- ocenia wpływ promieni słonecznych na skórę
- wyszukuje informacje o środkach kosmetycznych z filtrem UV przeznaczonych dla młodzieży
- demonstruje zasady udzielania pierwszej pomocy w przypadku oparzeń skóry
- wyjaśnia związek budowy kości z ich funkcją w organizmie
- omawia rolę chrząstek w budowie klatki piersiowej
- porównuje budowę poszczególnych odcinków kręgosłupa
- rozpoznaje elementy budowy mózgowia i trzewi
- wykazuje związek budowy szkieletu kończyn z funkcjami kończyn górnej i dolnej
- wykazuje związek budowy szkieletu obręczy kończyn z ich funkcjami
- wykonuje przygotowane doświadczenie wykazujące skład chemiczny kości
- demonstruje na przykładzie cechy fizyczne kości
- określa warunki prawidłowej pracy mięśni

- charakteryzuje budowę i funkcje mięśni gładkich i poprzecznie prążkowanych
- przedstawia negatywny wpływ środków dopingujących na zdrowie człowieka
- wyszukuje informacje dotyczące zapobiegania płaskostopiu
- wyjaśnia konieczność stosowania rehabilitacji po przebytych urazach
- planuje i demonstruje czynności udzielania pierwszej pomocy

w przypadku urazów kończyn

- analizuje przyczyny urazów ścięgien
- przewiduje skutki przyjmowania nieprawidłowej postawy ciała
- ilustruje na przykładach źródła składników odżywczych i wyjaśnia ich znaczenie dla organizmu

• wyjaśnia związek między spożywaniem produktów białkowych a prawidłowym wzrostem ciała

- omawia rolę aminokwasów egzogennych w organizmie
- porównuje wartość energetyczną węglowodanów i tłuszczów
- wyjaśnia skutki nadmiernego spożywania tłuszczów
- samodzielnie przeprowadza doświadczenie wykrywające obecność tłuszczów i skrobi w wybranych produktach spożywczych

• analizuje skutki niedoboru witamin, makroelementów i mikroelementów w organizmie

- przewiduje skutki niedoboru wody w organizmie
- samodzielnie wykonuje doświadczenie dotyczące witaminy C
- omawia znaczenie procesu trawienia
- opisuje etapy trawienia pokarmów w poszczególnych odcinkach przewodu pokarmowego
- analizuje miejsca wchłaniania strawionego pokarmu i wody
- samodzielnie przeprowadza doświadczenie badające wpływ substancji zawartych w ślinie na trawienie skrobi

• wykazuje zależność między higieną odżywiania się a chorobami układu pokarmowego

• demonstruje czynności udzielania pierwszej pomocy w przypadku zakrztuszenia

• wskazuje zasady profilaktyki próchnicy zębów

• wyjaśnia, dlaczego należy stosować dietę zróżnicowaną i dostosowaną do potrzeb organizmu (wiek, stan zdrowia, tryb życia, aktywność fizyczna, pora roku)

- układa odpowiednią dietę dla uczniów z nadwagą i niedowagą
- omawia zasady transfuzji krwi
- wyjaśnia mechanizm krzepnięcia krwi
- rozpoznaje elementy morfotyczne krwi na podstawie obserwacji mikroskopowej
- rozpoznaje poszczególne naczynia krwionośne na ilustracji
- wykazuje związek budowy naczyń krwionośnych z pełnionymi

przez nie funkcjami

- wykazuje rolę zastawek w funkcjonowaniu serca
- porównuje wartości ciśnienia skurczowego i rozkurczowego krwi

- omawia doświadczenie wykazujące wpływ wysiłku fizycznego na zmiany tętna i ciśnienia krwi

- przygotowuje portfolio na temat chorób układu krwionośnego
- demonstruje pierwszą pomoc w wypadku krwotoków
- wyjaśnia znaczenie badań profilaktycznych chorób układu krwionośnego
- rozpoznaje na ilustracji lub schemacie narządy układu limfatycznego
- wyjaśnia mechanizm działania odporności swoistej
- opisuje rodzaje leukocytów
- odróżnia działanie szczepionki od działania surowicy
- uzasadnia, że alergia jest związana z nadwrażliwością układu odpornościowego
- ilustruje przykładami znaczenie transplantologii
- odróżnia głośnie i nagłośnie
- demonstruje mechanizm modulacji głosu
- definiuje płuca jako miejsce wymiany gazowej
- wykazuje związek między budową a funkcją płuc
- interpretuje wyniki doświadczenia wykrywającego CO₂ w wydychanym powietrzu
- przedstawia graficznie zawartość gazów w powietrzu wdychanym i wydychanym
- analizuje proces wymiany gazowej w płucach i tkankach
- omawia obserwację dotyczącą wpływu wysiłku fizycznego na częstość oddechów
- samodzielnie przygotowuje zestaw laboratoryjny i przeprowadza doświadczenie wykazujące obecność CO₂ w wydychanym powietrzu

- wyjaśnia sposób magazynowania energii w ATP
- wykazuje zależność między zanieczyszczeniem środowiska

a zachorowalnością na astmę

- demonstruje zasady udzielania pierwszej pomocy w wypadku zatrzymania oddechu
- analizuje wpływ palenia tytoniu na funkcjonowanie układu oddechowego
- wyszukuje w dowolnych źródłach informacje na temat przyczyn rozwoju raka płuc
- rozpoznaje na modelu lub materiale świeży warstwy budujące nerkę
- omawia rolę układu wydalniczego w prawidłowym funkcjonowaniu całego organizmu
- uzasadnia konieczność picia dużych ilości wody podczas leczenia chorób nerek
- ocenia rolę dializy w ratowaniu życia
- uzasadnia konieczność regularnego opróżniania pęcherza moczowego
- przedstawia biologiczną rolę hormonu wzrostu, tyroksyny, insuliny, adrenaliny, testosteronu, estrogenów

- omawia znaczenie swoistego działania hormonów
- wyjaśnia, na czym polega antagonistyczne działanie insuliny i glukagonu
- uzasadnia związek niedoboru insuliny z cukrzycą
- wyjaśnia sposób działania synapsy
- charakteryzuje funkcje somatycznego i autonomicznego układu nerwowego

- porównuje funkcje współczulnej i przywspółczulnej części autonomicznego układu nerwowego
- określa mózgowie jako jednostkę nadrzędną w stosunku do pozostałych części układu nerwowego
- przedstawia rolę odruchów warunkowych w procesie uczenia się
- na podstawie rysunku wyjaśnia mechanizm odruchu kolanowego
- analizuje przyczyny chorób układu nerwowego
- omawia wpływ snu na procesy uczenia się i zapamiętywania oraz na odporność organizmu
- charakteryzuje objawy depresji, padaczki, autyzmu, stwardnienia rozsianego, choroby Alzheimera
- omawia powstawanie obrazu na siatkówce
- planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące reakcję tęczówki na światło o różnym natężeniu
- ilustruje za pomocą prostego rysunku drogę światła w oku i powstawanie obrazu na siatkówce oraz wyjaśnia rolę soczewki w tym procesie
- wyjaśnia mechanizm odbierania i rozpoznawania dźwięków
- wskazuje lokalizację receptorów słuchu i równowagi w uchu
- wyjaśnia zasadę działania narządu równowagi
- rozróżnia rodzaje soczewek korygujących wady wzroku
- analizuje, w jaki sposób nadmierny hałas może spowodować uszkodzenie słuchu
- uzasadnia, że skóra jest narządem dotyku
- analizuje znaczenie wolnych zakończeń nerwowych w skórze
- wykonuje na podstawie opisu doświadczenie dotyczące rozmieszczenia kubków smakowych na języku
- uzasadnia, że główka plemnika jest właściwą gametą męską
- wykazuje zależność między produkcją hormonów płciowych a zmianami zachodzącymi w ciele mężczyzny
- wykazuje związek budowy komórki jajowej z pełnioną przez nią funkcją
- omawia zmiany hormonalne i zmiany w macicy zachodzące w trakcie cyklu miesięczkowego
- analizuje rolę ciała żółtego
- analizuje funkcje łożyska
- uzasadnia konieczność przestrzegania zasad higieny przez kobiety w ciąży
- omawia mechanizm powstawania ciąży pojedynczej i mnogiej
- analizuje różnice między przekwitaniem a starością
- przyporządkowuje okresom rozwojowym zmiany zachodzące w organizmie
- wymienia ryzykowne zachowania seksualne, które mogą prowadzić do zakażenia HIV
- przewiduje indywidualne i społeczne skutki zakażenia wirusami: HIV, HBV, HCV i HPV

- uzasadnia konieczność wykonywania badań kontrolnych jako sposobu wczesnego wykrywania raka piersi, raka szyjki macicy i raka prostaty
- na podstawie wcześniej zdobytej wiedzy wykazuje zależność działania poszczególnych układów narządów w organizmie człowieka
- na podstawie wcześniej zdobytej wiedzy wyjaśnia, jakie układy narządów biorą udział w mechanizmie regulacji poziomu glukozy we krwi
- wykazuje wpływ środowiska na zdrowie
- uzasadnia, że antybiotyki i inne leki należy stosować zgodnie z zaleceniami lekarza (dawka, godziny przyjmowania leku i długość kuracji)
- dowodzi, że stres jest przyczyną chorób cywilizacyjnych
- uzasadnia, że nerwice są chorobami cywilizacyjnymi
- uzasadnia konieczność okresowego wykonywania podstawowych badań kontrolnych
- wykazuje zależność między przyjmowaniem używek a powstawaniem nałogu
- wskazuje alternatywne zajęcia pomagające uniknąć uzależnień

ocena dobra

Uczeń:

- posługuje się właściwymi źródłami wiedzy biologicznej podczas rozwiązywania problemów
- rozróżnia próby kontrolną i badawczą
- odróżnia pod mikroskopem, na schemacie, zdjęciu lub na podstawie opisu poszczególne elementy budowy komórki
- samodzielnie wykonuje proste preparaty mikroskopowe
- z niewielką pomocą nauczyciela rysuje obraz widziany pod mikroskopem
- wyjaśnia rolę poszczególnych elementów komórki
- porównuje budowę różnych komórek
- charakteryzuje budowę poszczególnych tkanek zwierzęcych
- rysuje schemat komórki nerwowej i opisuje poszczególne elementy jej budowy
- rozpoznaje pod mikroskopem lub na ilustracji rodzaje tkanek zwierzęcych
- wyjaśnia funkcje poszczególnych układów narządów
- wykazuje na konkretnych przykładach związek między budową a funkcjami skóry
- opisuje funkcje poszczególnych wytworów naskórka
- z pomocą nauczyciela wykonuje doświadczenie wykazujące, że skóra jest narządem zmysłu
- omawia objawy dolegliwości skóry
- wyjaśnia, czym są alergie skórne
- wyjaśnia zależność między ekspozycją skóry na silne nasłonecznienie a rozwojem czerniaka
- uzasadnia konieczność konsultacji lekarskiej w przypadku pojawienia się zmian na skórze
- wyjaśnia sposób działania części biernej i czynnej aparatu ruchu

- wskazuje na związek budowy kości z ich funkcją w organizmie
- rozpoznaje różne kształty kości
- wymienia kości budujące szkielet osiowy
- charakteryzuje funkcje szkieletu osiowego
- wyjaśnia związek budowy czaszki z pełnionymi przez nią funkcjami
- wymienia kości tworzące obręcz barkową i miedniczną
- porównuje budowę kończyny górnej i dolnej
- charakteryzuje połączenia kości
- wyjaśnia związek budowy stawu z zakresem ruchu kończyny
- wykonuje z pomocą nauczyciela doświadczenie wykazujące skład chemiczny kości
- omawia znaczenie składników chemicznych kości
- opisuje rolę szpiku kostnego
- rozpoznaje mięśnie szkieletowe wskazane na ilustracji
- opisuje czynności mięśni wskazanych na schemacie
- wyjaśnia, na czym polega antagonistyczne działanie mięśni
- omawia warunki prawidłowej pracy mięśni
- rozpoznaje naturalne krzywizny kręgosłupa
- wyjaśnia przyczyny powstawania wad postawy
- charakteryzuje zmiany zachodzące wraz z wiekiem w układzie kostnym
- określa czynniki wpływające na prawidłowy rozwój muskulatury ciała
- wyjaśnia przyczyny i skutki osteoporozy
- wyjaśnia znaczenie składników odżywczych dla organizmu
- określa znaczenie błonnika w prawidłowym funkcjonowaniu układu pokarmowego
- uzasadnia konieczność systematycznego spożywania owoców i warzyw
- porównuje pokarmy pełnowartościowe i niepełnowartościowe
- analizuje etykiety produktów spożywczych pod kątem zawartości różnych składników odżywczych
- przeprowadza z pomocą nauczyciela doświadczenie wykrywające obecność tłuszczów i skrobi w wybranych produktach spożywczych
- charakteryzuje rodzaje witamin
- przedstawia rolę i skutki niedoboru witamin: A, C, B6, B12, B9, D
- przedstawia rolę i skutki niedoboru składników mineralnych: Mg, Fe, Ca
- określa skutki niewłaściwej suplementacji witamin i składników mineralnych
- na przygotowanym sprzęcie i z niewielką pomocą nauczyciela wykonuje doświadczenie dotyczące wykrywania witaminy C
- rozpoznaje poszczególne rodzaje zębów człowieka
- wykazuje rolę zębów w mechanicznej obróbce pokarmu
- omawia funkcje poszczególnych odcinków przewodu pokarmowego
- lokalizuje odcinki przewodu pokarmowego i wskazuje odpowiednie miejsca na powierzchni swojego ciała

- charakteryzuje funkcje wątroby i trzustki
- przeprowadza z pomocą nauczyciela doświadczenie badające wpływ substancji zawartych w ślinie na trawienie skrobi
- wyjaśnia znaczenie pojęcia wartość energetyczna pokarmu
- wykazuje zależność między dietą a czynnikami, które ją warunkują
- przewiduje skutki złego odżywiania się
- wykazuje, że WZW A, WZW B i WZW C są chorobami związanymi z higieną układu pokarmowego
- omawia zasady profilaktyki choroby wrzodowej żołądka i dwunastnicy, zatrucia pokarmowego i raka jelita grubego
- analizuje indeks masy ciała w zależności od stosowanej diety
- omawia znaczenie krwi
- charakteryzuje elementy morfotyczne krwi
- omawia rolę hemoglobiny
- przedstawia społeczne znaczenie krwiodawstwa
- przewiduje skutki konfliktu serologicznego
- porównuje krwiobiegi mały i duży
- opisuje drogę krwi płynącej w małym i dużym krwiobiegu
- opisuje mechanizm pracy serca
- omawia fazy cyklu pracy serca
- mierzy koledze puls
- wyjaśnia różnicę między ciśnieniem skurczowym a ciśnieniem rozkurczowym krwi
- analizuje przyczyny chorób układu krwionośnego
- charakteryzuje objawy krwotoku żylnego i tętniczego
- wyjaśnia, na czym polega białaczka i anemia
- przedstawia znaczenie aktywności fizycznej i prawidłowej diety dla właściwego funkcjonowania układu krwionośnego
- opisuje rolę układu limfatycznego
- omawia rolę elementów układu odpornościowego
- charakteryzuje rodzaje odporności
- określa zasadę działania szczepionki i surowicy
- wyjaśnia sposób zakażenia HIV
- wskazuje drogi zakażenia się HIV
- wskazuje zasady profilaktyki AIDS
- wyróżnia drogi oddechowe i narządy wymiany gazowej
- wykazuje związek budowy elementów układu oddechowego z pełnionymi funkcjami
- wyróżnia procesy wentylacji płuc i oddychania komórkowego
- opisuje dyfuzję O₂ i CO₂ zachodzącą w pęcherzykach płucnych
- wyjaśnia zależność między liczbą oddechów a wysiłkiem fizycznym

- na przygotowanym sprzęcie samodzielnie przeprowadza doświadczenie wykrywające obecność CO₂ w wydychanym powietrzu
- określa znaczenie oddychania komórkowego
- zapisuje za pomocą symboli chemicznych równanie reakcji ilustrujące utlenianie glukozy
- omawia rolę ATP w organizmie
- podaje objawy wybranych chorób układu oddechowego
- wyjaśnia związek między wdychaniem powietrza przez nos a profilaktyką chorób układu oddechowego
- opisuje zasady profilaktyki anginy, gruźlicy i raka płuc
- rozróżnia czynne i bierne palenie tytoniu
- porównuje wydalanie i defekację
- omawia na podstawie ilustracji proces powstawania moczu
- wskazuje na modelu lub ilustracji miejsce powstawania moczu pierwotnego
- opisuje sposoby wydalania mocznika i CO₂
- omawia przyczyny chorób układu wydalniczego
- omawia na ilustracji przebieg dializy
- wyjaśnia znaczenie wykonywania badań kontrolnych moczu
- wskazuje na konieczność okresowego wykonywania badań kontrolnych moczu
- określa cechy hormonów
- przyporządkowuje hormony do odpowiednich gruczołów, które je wytwarzają
- charakteryzuje działanie insuliny i glukagonu
- interpretuje skutki nadmiaru i niedoboru hormonów
- opisuje funkcje układu nerwowego
- porównuje działanie układów nerwowego i dokrewnego
- wykazuje związek budowy komórki nerwowej z jej funkcją
- omawia działanie ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego
- opisuje budowę rdzenia kręgowego
- objaśnia na ilustracji budowę mózgowia
- wyjaśnia różnicę między odruchem warunkowym a bezwarunkowym
- charakteryzuje odruchy warunkowe i bezwarunkowe
- przedstawia graficznie drogę impulsu nerwowego w łuku odruchowym
- wyjaśnia dodatni i ujemny wpływ stresu na funkcjonowanie organizmu
- opisuje przyczyny nerwicy
- rozpoznaje cechy depresji
- wymienia choroby układu nerwowego: padaczkę, autyzm, stwardnienie rozsiane, chorobę Alzheimera
- określa funkcję aparatu ochronnego oka
- wykazuje związek budowy elementów oka z pełnionymi przez nie funkcjami
- opisuje drogę światła w oku

- wskazuje lokalizację receptorów wzroku
- ilustruje w formie prostego rysunku drogę światła w oku i powstawanie obrazu na siatkówce
- charakteryzuje funkcje poszczególnych elementów ucha
- omawia funkcje ucha zewnętrznego, środkowego i wewnętrznego
- charakteryzuje wady wzroku
- wyjaśnia, na czym polega daltonizm i astygmatyzm
- charakteryzuje choroby oczu
- omawia sposób korygowania wad wzroku
- wskazuje położenie kubków smakowych na języku
- z niewielką pomocą nauczyciela wykonuje doświadczenie dotyczące rozmieszczenia kubków smakowych na języku
- opisuje funkcje poszczególnych elementów męskiego układu rozrodczego
- charakteryzuje pierwszo-, drugo- i trzeciorzędowe żeńskie cechy płciowe
- opisuje funkcje wewnętrznych narządów rozrodczych
- interpretuje ilustracje przebiegu cyklu miesięczkowego
- charakteryzuje funkcje błon płodowych
- charakteryzuje okres rozwoju płodowego
- wyjaśnia przyczyny zmian zachodzących w organizmie kobiety podczas ciąży
- charakteryzuje etapy porodu
- charakteryzuje wskazane okresy rozwojowe
- przedstawia cechy oraz przebieg fizycznego, psychicznego i społecznego dojrzewania człowieka
- wyjaśnia konieczność regularnych wizyt u ginekologa
- przyporządkowuje chorobom ich charakterystyczne objawy
- omawia zasady profilaktyki chorób wywoływanych przez wirusy: HIV, HBV, HCV i HPV
- porównuje naturalne i sztuczne metody planowania rodziny
- wyjaśnia, na czym polega homeostaza
- na podstawie wcześniej zdobytej wiedzy wykazuje zależność działania układów: nerwowego, pokarmowego i krwionośnego
- na podstawie wcześniej zdobytej wiedzy wyjaśnia mechanizm regulacji poziomu glukozy we krwi
- charakteryzuje czynniki wpływające na zdrowie człowieka
- przedstawia znaczenie pojęć zdrowie i choroba
- rozróżnia zdrowie fizyczne, psychiczne i społeczne
- wymienia najważniejsze choroby człowieka wywoływane przez wirusy, bakterie, protisty i pasożyty zwierzęce oraz przedstawia zasady profilaktyki tych chorób
- podaje kryterium podziału chorób na choroby zakaźne i cywilizacyjne
- podaje przykłady szczepień obowiązkowych i nieobowiązkowych
- wyjaśnia przyczyny powstawania chorób społecznych

- opisuje wpływ palenia tytoniu na zdrowie
- omawia skutki działania alkoholu na funkcjonowanie organizmu
- wyjaśnia mechanizm powstawania uzależnień
- wyjaśnia znaczenie profilaktyki uzależnień

ocena dostateczna

Uczeń:

- korzysta z poszczególnych źródeł wiedzy
- opisuje cechy organizmów żywych
- wymienia funkcje poszczególnych struktur komórkowych
- posługuje się mikroskopem
- z pomocą nauczyciela wykonuje proste preparaty mikroskopowe
- z pomocą nauczyciela rysuje obraz widziany pod mikroskopem
- określa najważniejsze funkcje poszczególnych tkanek zwierzęcych
- podaje rozmieszczenie przykładowych tkanek zwierzęcych w organizmie
- opisuje podstawowe funkcje poszczególnych układów narządów
- omawia funkcje skóry i warstwy podskórnej
- rozpoznaje na ilustracji lub schemacie warstwy skóry
- samodzielnie omawia wykonane doświadczenie wykazujące, że skóra jest narządem

zmysłu

- opisuje stan zdrowej skóry
- wskazuje konieczność dbania o dobry stan skóry
- wymienia przyczyny grzybicy skóry
- wskazuje metody zapobiegania grzybicom skóry
- klasyfikuje rodzaje oparzeń i odmrożeń skóry
- omawia zasady udzielania pierwszej pomocy w przypadku oparzeń skóry
- wskazuje na schemacie, rysunku i modelu szkielet osiowy oraz szkielet obręczy i

kończyn

- wskazuje na modelu lub ilustracji mózgo- i trzewioczaszkę
- wymienia narządy chronione przez klatkę piersiową
- wskazuje na schemacie, rysunku i modelu elementy szkieletu osiowego
- wskazuje na modelu lub schemacie kości kończyny górnej i kończyny dolnej
- wymienia rodzaje połączeń kości
- opisuje budowę stawu
- rozpoznaje rodzaje stawów
- odróżnia staw zawiasowy od stawu kulistego
- omawia na podstawie ilustracji doświadczenie wykazujące skład chemiczny kości
- określa funkcje wskazanych mięśni szkieletowych
- opisuje cechy tkanki mięśniowej
- z pomocą nauczyciela wskazuje na ilustracji najważniejsze mięśnie szkieletowe
- rozpoznaje przedstawione na ilustracji wady postawy

- opisuje urazy kończyn
- omawia zasady udzielania pierwszej pomocy w przypadku urazów kończyn
- omawia przyczyny chorób aparatu ruchu
- omawia wady budowy stóp
- klasyfikuje składniki odżywcze na budulcowe i energetyczne
- określa aminokwasy jako cząsteczki budulcowe białek
- wskazuje rolę tłuszczów w organizmie
- samodzielnie omawia przebieg doświadczenia wykrywającego obecność tłuszczów i skrobi w wybranych produktach spożywczych
- wymienia witaminy rozpuszczalne w wodzie i w tłuszczach
- wymienia skutki niedoboru witamin
- wskazuje rolę wody w organizmie
- omawia znaczenie makroelementów i mikroelementów w organizmie człowieka
- omawia na schemacie przebieg doświadczenia dotyczącego wykrywania witaminy C
- opisuje rolę poszczególnych rodzajów zębów
- wskazuje odcinki przewodu pokarmowego na planszy lub modelu
- rozpoznaje wątrobę i trzustkę na schemacie
- lokalizuje położenie wątroby i trzustki we własnym ciele
- samodzielnie omawia przebieg doświadczenia badającego wpływ substancji zawartych w ślinie na trawienie skrobi
- wskazuje grupy pokarmów w piramidzie zdrowego żywienia i aktywności fizycznej
- wskazuje na zależność diety od zmiennych warunków zewnętrznych
- układa jadłospis w zależności od zmiennych warunków zewnętrznych
- wymienia choroby układu pokarmowego
- analizuje indeks masy ciała swój i kolegów, wykazuje prawidłowości i odchylenia od normy
- omawia zasady udzielania pierwszej pomocy w przypadku zakrztuszenia
- omawia funkcje krwi
- wymienia grupy krwi i wyjaśnia, co stanowi podstawę ich wyodrębnienia
- wyjaśnia, co to jest konflikt serologiczny
- omawia funkcje wybranego naczynia krwionośnego
- porównuje budowę i funkcje żył, tętnic oraz naczyń włosowatych
- opisuje funkcje zastawek żylnych
- rozpoznaje elementy budowy serca i naczynia krwionośnego na schemacie (ilustracji z podręcznika)
- wyjaśnia, czym jest puls
- wymienia przyczyny chorób układu krwionośnego
- wymienia czynniki wpływające korzystnie na funkcjonowanie układu krwionośnego
- opisuje budowę układu limfatycznego
- omawia rolę węzłów chłonnych

- wyróżnia odporność swoistą i nieswoistą, czynną i bierną, naturalną i sztuczną
- definiuje szczepionkę i surowicę jako czynniki odpowiadające za odporność nabytą
- określa przyczynę choroby AIDS
- wyjaśnia, na czym polega transplantacja narządów
- podaje przykłady narządów, które można przeszczepiać
- omawia funkcje elementów układu oddechowego
- opisuje rolę nagłośni
- na podstawie własnego organizmu przedstawia mechanizm wentylacji płuc
- wskazuje różnice w ruchach klatki piersiowej i przepony podczas wdechu i wydechu
- przedstawia rolę krwi w transporcie gazów oddechowych
- omawia zawartość gazów w powietrzu wdychanym i wydychanym
- oblicza liczbę wdechów i wydechów przed wysiłkiem fizycznym i po nim
- z pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie wykrywające obecność CO₂ w wydychanym powietrzu
- zapisuje słownie równanie reakcji chemicznej ilustrujące utlenianie glukozy
- wskazuje źródła infekcji górnych i dolnych dróg oddechowych
- określa sposoby zapobiegania chorobom układu oddechowego
- opisuje przyczyny astmy
- omawia zasady postępowania w przypadku utraty oddechu
- omawia wpływ zanieczyszczeń pyłowych na prawidłowe funkcjonowanie układu oddechowego
- wyjaśnia pojęcia wydalanie i defekacja
- wymienia drogi wydalania zbędnych produktów przemiany materii
- wymienia CO₂ i mocznik jako zbędne produkty przemiany materii
- wskazuje na zakażenia dróg moczowych i kamice nerkową jako choroby układu wydalniczego
- wymienia badania stosowane w profilaktyce tych chorób
- określa dzienne zapotrzebowanie organizmu człowieka na wodę
- klasyfikuje gruczoły na gruczoły wydzielania zewnętrznego i wewnętrznego
- wyjaśnia pojęcie gruczoł dokrewny
- wyjaśnia, czym są hormony
- podaje przyczyny cukrzycy
- wyjaśnia pojęcie równowaga hormonalna
- opisuje elementy budowy komórki nerwowej
- wskazuje na ilustracji neuronu przebieg impulsu nerwowego
- wyróżnia somatyczny i autonomiczny układ nerwowy
- wskazuje elementy budowy rdzenia kręgowego na ilustracji
- wyróżnia włókna czuciowe i ruchowe
- omawia na podstawie ilustracji drogę impulsu nerwowego w łuku odruchowym

- odróżnia odruchy warunkowe i bezwarunkowe
- wymienia sposoby radzenia sobie ze stresem
- wymienia przykłady chorób układu nerwowego
- przyporządkowuje wybranym chorobom układu nerwowego charakterystyczne objawy
- opisuje funkcje elementów aparatu ochronnego oka
- wyjaśnia pojęcie akomodacja oka
- omawia znaczenie adaptacji oka
- omawia funkcje elementów budowy oka
- wskazuje na ilustracji położenie narządu równowagi
- wymienia funkcje poszczególnych elementów ucha
- rozpoznaje na ilustracji krótkowzroczność i dalekowzroczność
- definiuje hałas jako czynnik powodujący głuchotę
- omawia przyczyny powstawania wad wzroku
- wymienia rodzaje kubków smakowych
- omawia doświadczenie dotyczące rozmieszczenia kubków smakowych

na języku

- omawia budowę plemnika i wykonuje jego schematyczny rysunek
- omawia proces powstawania nasienia
- określa funkcję testosteronu
- wymienia funkcje męskiego układu rozrodczego
- opisuje funkcje żeńskiego układu rozrodczego
- wskazuje w cyklu miesięczkowym dni płodne i niepłodne
- definiuje jajnik jako miejsce powstawania komórki jajowej
- porządkuje etapy rozwoju zarodka od zapłodnienia do zagnieżdżenia
- wyjaśnia znaczenie pojęcia zapłodnienie
- omawia zasady higieny zalecane dla kobiet ciężarnych
- podaje czas trwania ciąży
- omawia wpływ różnych czynników na prawidłowy rozwój zarodka i płodu
- określa zmiany rozwojowe u swoich rówieśników
- opisuje objawy starzenia się organizmu
- wymienia różnice w tempie dojrzewania dziewcząt i chłopców
- wskazuje kontakty płciowe jako potencjalne źródło zakażenia układu rozrodczego
- przyporządkowuje chorobom źródła zakażenia
- wyjaśnia różnicę między nosicielstwem HIV a chorobą AIDS
- wymienia drogi zakażenia wirusami: HIV, HBV, HCV i HPV
- przedstawia podstawowe zasady profilaktyki chorób przenoszonych drogą płciową
- wykazuje na podstawie wcześniej zdobytej wiedzy zależność działania układów pokarmowego i krwionośnego
- opisuje, jakie układy narządów mają wpływ na regulację poziomu wody we krwi
- opisuje zdrowie fizyczne, psychiczne i społeczne

- podaje przykłady wpływu środowiska na życie i zdrowie człowieka
- przedstawia znaczenie aktywności fizycznej dla prawidłowego

funkcjonowania organizmu człowieka

- przedstawia podstawowe zasady profilaktyki chorób nowotworowych
- klasyfikuje podaną chorobę do grupy chorób cywilizacyjnych lub zakaźnych
- omawia znaczenie szczepień ochronnych
- wskazuje alergię jako skutek zanieczyszczenia środowiska
- wskazuje metody zapobiegania chorobom cywilizacyjnym
- przedstawia negatywny wpływ na zdrowie człowieka niektórych substancji psychoaktywnych oraz nadużywania kofeiny i niektórych leków (zwłaszcza oddziałujących na psychikę)

ocena dopuszczająca

Uczeń:

- określa przedmiot badań biologii jako nauki
- podaje przykłady dziedzin biologii
- wymienia dziedziny biologii zajmujące się budową i funkcjonowaniem człowieka
- wymienia źródła wiedzy biologicznej
- wskazuje komórkę jako podstawową jednostkę organizacji życia
- wymienia elementy budowy komórek: roślinnej, zwierzęcej, grzybowej

i bakteryjnej

- obserwuje preparaty przygotowane przez nauczyciela
- wskazuje komórkę jako podstawowy element budowy ciała człowieka
- wyjaśnia, czym jest tkanka
- wymienia podstawowe rodzaje tkanek zwierzęcych
- wyjaśnia, czym jest narząd
- wymienia układy narządów człowieka
- wymienia rodzaje tkanki łącznej
- wymienia warstwy skóry
- przedstawia podstawowe funkcje skóry
- wymienia wytwory naskórka
- z pomocą nauczyciela omawia wykonane doświadczenie wykazujące, że skóra jest narządem zmysłu

- wymienia choroby skóry
- podaje przykłady dolegliwości skóry
- omawia zasady pielęgnacji skóry młodzieńczej
- wskazuje części bierną i czynną aparatu ruchu
- podaje nazwy wskazanych elementów budowy szkieletu
- wymienia elementy szkieletu osiowego
- wymienia elementy budujące klatkę piersiową
- podaje nazwy odcinków kręgosłupa

- wymienia elementy budowy szkieletu kończyn oraz ich obręczy
- opisuje budowę kości
- omawia cechy fizyczne kości
- wskazuje miejsce występowania szpiku kostnego
- wymienia składniki chemiczne kości
- wymienia rodzaje tkanki mięśniowej
- wskazuje położenie tkanek mięśniowej gładkiej i poprzecznie prążkowanej szkieletowej
- wymienia naturalne krzywizny kręgosłupa
- opisuje przyczyny powstawania wad postawy
- wymienia choroby aparatu ruchu
- wskazuje ślad stopy z płaskostopiem
- omawia przedstawione na ilustracji wady podstawy
- wymienia podstawowe składniki odżywcze
- wymienia produkty spożywcze zawierające białko
- podaje przykłady pokarmów, które są źródłem węglowodanów
- wymienia pokarmy zawierające tłuszcze
- omawia z pomocą nauczyciela przebieg doświadczenia wykrywającego obecność tłuszczów i skrobi w wybranych produktach spożywczych
- wymienia przykłady witamin rozpuszczalnych w wodzie i w tłuszczach
- podaje przykład jednej awitaminozy
- wymienia najważniejsze pierwiastki budujące ciała organizmów
- podaje rolę dwóch wybranych makroelementów w organizmie człowieka
- wymienia po trzy makroelementy i mikroelementy
- omawia z pomocą nauczyciela przebieg doświadczenia dotyczącego wykrywania witaminy C
- wyjaśnia, na czym polega trawienie pokarmów
- wymienia rodzaje zębów u człowieka
- wymienia odcinki przewodu pokarmowego człowieka
- omawia z pomocą nauczyciela przebieg doświadczenia badającego wpływ substancji zawartych w ślinie na trawienie skrobi
- określa zasady zdrowego żywienia
- wymienia przykłady chorób układu pokarmowego
- wymienia zasady profilaktyki chorób układu pokarmowego
- według podanego wzoru oblicza indeks masy ciała
- wymienia przyczyny próchnicy zębów
- podaje nazwy elementów morfotycznych krwi
- wymienia grupy krwi
- wymienia składniki biorące udział w krzepnięciu krwi
- wymienia narządy układu krwionośnego

- z pomocą nauczyciela omawia na podstawie ilustracji mały i duży obieg krwi
- lokalizuje położenie serca we własnym ciele
- wymienia elementy budowy serca
- podaje prawidłową wartość pulsu i ciśnienia zdrowego człowieka
- wymienia choroby układu krwionośnego
- omawia pierwszą pomoc w wypadku krwawień i krwotoków
- wymienia cechy układu limfatycznego
- wymienia narządy układu limfatycznego
- wymienia elementy układu odpornościowego
- wymienia rodzaje odporności
- przedstawia różnice między surowicą a szczepionką
- wymienia czynniki mogące wywołać alergię
- opisuje objawy alergii
- wymienia odcinki układu oddechowego
- rozpoznaje na ilustracji narządy układu oddechowego
- wymienia narządy biorące udział w procesie wentylacji płuc
- demonstruje na sobie mechanizm wdechu i wydechu
- z pomocą nauczyciela omawia doświadczenie wykrywające obecność CO₂ w

wydychanym powietrzu

- definiuje mitochondrium jako miejsce oddychania komórkowego
- wskazuje ATP jako nośnik energii
- definiuje kichanie i kaszel jako reakcje obronne organizmu
- wymienia choroby układu oddechowego
- wymienia czynniki wpływające na prawidłowe funkcjonowanie układu oddechowego
- wymienia przykłady substancji, które są wydalone przez organizm człowieka
- wymienia narządy układu wydalniczego
- wymienia zasady higieny układu wydalniczego
- wymienia choroby układu wydalniczego
- wymienia gruczoły dokrewne
- wymienia przykłady hormonów
- wskazuje na ilustracji położenie najważniejszych gruczołów dokrewnych
- wymienia skutki nadmiaru i niedoboru hormonu wzrostu
- wymienia funkcje układu nerwowego
- wymienia elementy budowy ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego
- rozpoznaje na ilustracji ośrodkowy i obwodowy układ nerwowy
- wskazuje na ilustracji najważniejsze elementy mózgowia
- wymienia mózgowie i rdzeń kręgowy jako narządy ośrodkowego układu nerwowego
- wymienia rodzaje nerwów obwodowych
- podaje po trzy przykłady odruchów warunkowych i bezwarunkowych
- wymienia czynniki wywołujące stres

- podaje przykłady trzech chorób spowodowanych stresem
- omawia znaczenie zmysłów w życiu człowieka
- rozróżnia w narządzie wzroku aparat ochronny oka i gałkę oczną
- wymienia elementy wchodzące w skład aparatu ochronnego oka
- rozpoznaje na ilustracji elementy budowy oka
- rozpoznaje na ilustracji elementy budowy ucha
- wyróżnia ucho zewnętrzne, środkowe i wewnętrzne
- wymienia wady wzroku
- omawia zasady higieny oczu
- wymienia choroby oczu i uszu
- przedstawia rolę zmysłów powonienia, smaku i dotyku
- wskazuje rozmieszczenie receptorów powonienia, smaku i dotyku
- wymienia podstawowe smaki
- wymienia bodźce odbierane przez receptory skóry
- omawia rolę węchu w ocenie pokarmów
- wymienia męskie narządy rozrodcze
- wskazuje na ilustracji męskie narządy rozrodcze
- wymienia męskie cechy płciowe
- wymienia żeńskie narządy rozrodcze
- wskazuje na ilustracji żeńskie narządy rozrodcze
- wymienia żeńskie cechy płciowe
- wymienia żeńskie hormony płciowe
- wymienia kolejne fazy cyklu miesięczkowego
- wymienia nazwy błon płodowych
- podaje długość trwania rozwoju płodowego
- wymienia zmiany zachodzące w organizmie kobiety podczas ciąży
- wymienia etapy życia człowieka
- wymienia rodzaje dojrzałości
- wymienia choroby układu rozrodczego
- wymienia choroby przenoszone drogą płciową
- wymienia naturalne i sztuczne metody planowania rodziny
- własnymi słowami wyjaśnia, na czym polega homeostaza
- wyjaśnia mechanizm termoregulacji u człowieka
- wskazuje drogi wydalania wody z organizmu
- omawia wpływ trybu życia na stan zdrowia człowieka
- podaje przykłady trzech chorób zakaźnych wraz z czynnikami, które je wywołują
- wymienia choroby cywilizacyjne
- wymienia najczęstsze przyczyny nowotworów
- podaje przykłady używek

- wymienia skutki zażywania niektórych substancji psychoaktywnych na stan zdrowia

Geografia

Wymagania na poszczególne oceny:

(ocena celująca)

Uczeń:

- określa przedmiot badań poszczególnych nauk geograficznych
- ocenia znaczenie umiejętności określania współrzędnych geograficznych w życiu człowieka
- oblicza skalę mapy na podstawie odległości rzeczywistej między obiektami przedstawionymi na mapie
- wskazuje możliwość praktycznego wykorzystania map w różnych skalach
- interpretuje treści różnego rodzaju map i przedstawia ich zastosowanie
- wykazuje konsekwencje rozciągłości południkowej i rozciągłości równoleżnikowej Polski i Europy
- wykazuje zależność między występowaniem ruchów górotwórczych w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski
- wykazuje zależność między występowaniem zlodowaceń w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski
- opisuje wpływ wydobycia surowców mineralnych na środowisko przyrodnicze
- wykazuje wpływ zmienności pogody w Polsce na rolnictwo, transport i turystykę
- ocenia znaczenie gospodarcze rzek Polski
- analizuje główne źródła zanieczyszczeń Morza Bałtyckiego
- ocenia przydatność przyrodniczą i gospodarczą lasów w Polsce
- podaje argumenty przemawiające za koniecznością zachowania walorów dziedzictwa przyrodniczego
- planuje wycieczkę do parku narodowego lub rezerwatu przyrody
- analizuje na podstawie dostępnych źródeł ekonomiczne skutki utrzymywania się niskich lub ujemnych wartości współczynnika przyrostu naturalnego w krajach Europy i Polski
- analizuje konsekwencje starzenia się społeczeństwa europejskiego
- analizuje skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Europie i w Polsce
- ocenia skutki migracji zagranicznych w Polsce i w Europie
- omawia na podstawie dostępnych źródeł problemy mniejszości narodowych w Europie i w Polsce
- analizuje na podstawie dostępnych źródeł skutki bezrobocia w Polsce

- omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące w procesie urbanizacji w Polsce po II wojnie światowej
- przedstawia korzyści dla polskiego rolnictwa wynikające z członkostwa naszego kraju w Unii Europejskiej
- dokonuje na podstawie danych statystycznych analizy zmian pogłowia wybranych zwierząt gospodarskich w Polsce po 2000 r. i wyjaśnia ich przyczyny
- przedstawia perspektywy rozwoju gospodarki morskiej w Polsce
- ocenia na podstawie dostępnych źródeł poziom rozwoju turystyki zagranicznej w Polsce na tle innych krajów Europy
- omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany, które zaszły w geograficznych kierunkach wymiany międzynarodowej Polski
- podaje przykłady sukcesów polskich firm na arenie międzynarodowej
- ustala na podstawie dostępnych źródeł, jakie regiony w Polsce cechują się największym zanieczyszczeniem środowiska przyrodniczego
- określa na wybranych przykładach wpływ wylesiania dorzeczy, regulacji koryt rzecznych, stanu wałów przeciwpowodziowych, zabudowy teras zalewowych i sztucznych zbiorników wodnych na wezbrania oraz występowanie i skutki powodzi w Polsce
- analizuje na wybranych przykładach warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze sprzyjające produkcji energii ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych lub ograniczające tę produkcję oraz określa ich wpływ na rozwój energetyki
- identyfikuje na wybranych przykładach związki między rozwojem dużych miast a zmianami w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenu, stylu zabudowy oraz strukturze demograficznej w strefach podmiejskich
- ukazuje na wybranych przykładach wpływ procesów migracyjnych na strukturę wieku i zmiany zaludnienia obszarów wiejskich
- wykazuje na podstawie dostępnych źródeł wpływ przemian politycznych i gospodarczych w Polsce po 1998 r. na zmiany struktury zatrudnienia w wybranych regionach kraju
- identyfikuje związki między przebiegiem autostrad a lokalizacją przedsiębiorstw przemysłowych oraz centrów logistycznych i handlowych na wybranym obszarze kraju
- identyfikuje związki między transportem morskim a lokalizacją inwestycji przemysłowych i usługowych na przykładzie Trójmiasta
- podaje przykłady osiągnięć Polaków w różnych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego na arenie międzynarodowej
- projektuje na podstawie wyszukanych informacji trasę wycieczki krajoznawczej po własnym regionie
- wykazuje na podstawie obserwacji terenowych przeprowadzonych w wybranym miejscu własnego regionu zależności między elementami środowiska geograficznego
- planuje wycieczkę po swojej małej ojczyźnie

projektuje na podstawie własnych obserwacji terenowych działania służące zachowaniu walorów środowiska geograficznego (przyrodniczego i kulturowego) oraz poprawie warunków życia lokalnej społeczności

(ocena bardzo dobra)

Uczeń:

- podaje przykłady praktycznego zastosowania geografii
- wyjaśnia różnicę między elipsoidą a geoidą
- wyjaśnia znaczenie układu współrzędnych geograficznych
- oblicza na podstawie współrzędnych geograficznych rozciągłość równoleżnikową i rozciągłość południkową
- analizuje treści map wykonanych w różnych skalach
- posługuje się skalą mapy do obliczania odległości w terenie i na mapie
- omawia metody prezentacji zjawisk na mapach
- charakteryzuje rzeźbę terenu na podstawie rysunku poziomicowego i mapy ogólnogeograficznej
- odszukuje w atlasie mapy i określa ich przynależność do poszczególnych rodzajów
- rozróżnia konsekwencje położenia matematycznego, fizycznogeograficznego oraz geopolitycznego Polski
- opisuje jednostki geologiczne Polski i podaje ich charakterystyczne cechy
- określa na podstawie mapy geologicznej obszary poszczególnych fałdowań na terenie Europy i Polski
- opisuje mechanizm powstawania lodowców
- wykazuje pasowość rzeźby terenu Polski
- przedstawia czynniki kształtujące rzeźbę powierzchni Polski
- rozpoznaje główne skały występujące na terenie Polski
- podaje przykłady gospodarczego wykorzystania surowców mineralnych w Polsce
- opisuje pogodę kształtowaną przez główne masy powietrza napływające nad teren Polski
- opisuje na podstawie map tematycznych rozkład temperatury powietrza oraz opadów atmosferycznych w Polsce
- omawia niszczącą i budującą działalność Bałtyku
- omawia procesy i czynniki glebotwórcze
- opisuje typy zbiorowisk leśnych w Polsce
- opisuje unikalne na skalę światową obiekty przyrodnicze objęte ochroną na terenie Polski
- ocenia najważniejsze działania w zakresie ochrony środowiska
- omawia zmiany, które zaszły w podziale administracyjnym Polski po 1 stycznia 1999 r.
- omawia na podstawie danych statystycznych uwarunkowania przyrostu naturalnego w Polsce na tle Europy

- omawia strukturę płci i wieku ludności Polski na tle struktur wybranych państw europejskich na podstawie piramidy płci i wieku
- omawia czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze wpływające na rozmieszczenie ludności w wybranych państwach Europy i Polski
- oblicza przyrost rzeczywisty i współczynnik przyrostu rzeczywistego Polsce
- charakteryzuje skutki migracji wewnętrznych w Polsce
- omawia przyczyny rozmieszczenia mniejszości narodowych w Polsce
- przedstawia strukturę wyznaniową Polaków na tle innych państw Europy
- omawia strukturę zatrudnienia wg działów gospodarki w poszczególnych województwach
- omawia pozytywne i negatywne skutki urbanizacji
- charakteryzuje przemiany współczesnych miast
- omawia problemy mieszkańców dużych miast
- analizuje wielkość miast w Polsce i ich rozmieszczenie wg grup wielkościowych
- omawia przemiany współczesnych miast
- omawia poziom mechanizacji i chemizacji rolnictwa w Polsce
- charakteryzuje czynniki wpływające na rozmieszczenie upraw w Polsce
- porównuje produkcję roślinną w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy
- porównuje produkcję zwierzęcą w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy
- omawia rozwój przemysłu w Polsce po II wojnie światowej
- analizuje przyczyny i skutki restrukturyzacji polskiego przemysłu
- omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące współcześnie w polskiej energetyce
- określa na podstawie dostępnych źródeł uwarunkowania rozwoju gospodarki morskiej w Polsce
- omawia problemy przemysłu stoczniowego w Polsce
- wyjaśnia przyczyny zróżnicowania sieci transportowej w Polsce
- określa znaczenie transportu w rozwoju gospodarczym Polski
- prezentuje na podstawie dostępnych źródeł problemy polskiego transportu wodnego i lotniczego
- określa znaczenie łączności w rozwoju gospodarczym Polski
- analizuje na podstawie dostępnych źródeł wpływy z turystyki w Polsce i w wybranych krajach Europy
- ocenia na podstawie dostępnych źródeł atrakcyjność turystyczną wybranego regionu Polski
- ocenia znaczenie handlu zagranicznego dla polskiej gospodarki
- analizuje na podstawie mapy tematycznej stan zanieczyszczeń wód śródlądowych
- omawia skutki zanieczyszczeń środowiska naturalnego
- analizuje konsekwencje stosowania różnych metod ochrony przeciwpowodziowej
- omawia największe powodzie w Polsce i ich skutki
- wymienia korzyści płynące z wykorzystania źródeł odnawialnych do produkcji energii

- analizuje dane statystyczne dotyczące liczby farm wiatrowych w Łódzkiem i Pomorskiem
- omawia wpływ migracji do stref podmiejskich na przekształcenie struktury demograficznej okolic Krakowa i Warszawy
- określa zmiany w użytkowaniu i zagospodarowaniu stref podmiejskich na przykładzie Krakowa i Warszawy
- wyjaśnia wpływ migracji na strukturę wieku ludności obszarów wiejskich
- opisuje zmiany, jakie zaszły w strukturze produkcji po 1989 r. w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej
- omawia rolę transportu morskiego w rozwoju innych działów gospodarki
- analizuje dane statystyczne dotyczące ruchu turystycznego nad Morzem Bałtyckim i w Krakowie
- określa wpływ walorów przyrodniczych wybrzeża Bałtyku oraz dziedzictwa kulturowego Małopolski na rozwój turystyki na tych obszarach
- przedstawia w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) przyrodnicze i kulturowe walory swojego regionu
- analizuje formy współpracy między własnym regionem a partnerskimi regionami zagranicznymi
- prezentuje na podstawie informacji wyszukanych w różnych źródłach i w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) atrakcyjność osadniczą oraz gospodarczą małej ojczyzny jako miejsca zamieszkania i rozwoju określonej działalności gospodarczej

(ocena dobra)

Uczeń:

- wyjaśnia, czym się zajmują poszczególne nauki geograficzne
- przedstawia poglądy na kształt Ziemi
- wymienia dowody na kulistość Ziemi
- wymienia cechy południków i równoleżników
- odczytuje długość i szerokość geograficzną na globusie i na mapie
- odszukuje obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych
- przedstawia skalę w postaci mianowanej i podziałki liniowej
- wymienia metody prezentacji zjawisk na mapach
- omawia sposoby przedstawiania rzeźby terenu na mapie
- oblicza wysokości względne
- omawia podział map ze względu na treść, skalę i przeznaczenie
- oblicza rozciągłość południkową i rozciągłość równoleżnikową Europy i Polski
- charakteryzuje na podstawie map geologicznych obszar Polski na tle struktur geologicznych Europy
- opisuje cechy różnych typów genetycznych gór

- przedstawia współczesne obszary występowania lodowców na Ziemi i wskazuje je na mapie ogólnogeograficznej świata
- charakteryzuje działalność rzeźbotwórczą lodolodu i lodowców górskich na obszarze Polski
- omawia na podstawie mapy ogólnogeograficznej cechy ukształtowania powierzchni Europy i Polski
- opisuje rozmieszczenie surowców mineralnych w Polsce na podstawie mapy tematycznej
- omawia warunki klimatyczne w Europie
- charakteryzuje czynniki kształtujące klimat w Polsce
- odczytuje wartości temperatury powietrza i wielkości opadów atmosferycznych z klimatogramów
- wyjaśnia, na czym polega asymetria dorzeczy Wisły i Odry
- opisuje na podstawie mapy cechy oraz walory Wisły i Odry
- charakteryzuje i rozpoznaje typy wybrzeży Bałtyku
- wyróżnia najważniejsze cechy wybranych typów gleb na podstawie profili glebowych
- omawia funkcje lasów
- omawia na podstawie mapy Polski przestrzenne zróżnicowanie lesistości w Polsce
- ocenia rolę parków narodowych i innych form ochrony przyrody w zachowaniu naturalnych walorów środowiska przyrodniczego
- omawia zmiany na mapie politycznej Europy w drugiej połowie XX w.
- oblicza współczynnik przyrostu naturalnego
- podaje przyczyny zróżnicowania przyrostu naturalnego w Europie i w Polsce
- omawia czynniki wpływające na liczbę urodzeń w Polsce
- porównuje udział poszczególnych grup wiekowych ludności w Polsce na podstawie danych statystycznych
- oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia Polski
- opisuje na podstawie mapy cechy rozmieszczenia ludności w Polsce
- opisuje skutki migracji zagranicznych w Polsce
- porównuje przyrost rzeczywisty ludności w Polsce i w wybranych państwach Europy
- omawia przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce
- porównuje strukturę narodowościową ludności Polski z analogicznymi strukturami ludności w wybranych państwach europejskich
- określa na podstawie danych statystycznych różnicę w strukturze zatrudnienia ludności w poszczególnych województwach
- porównuje stopę bezrobocia w wybranych krajach europejskich
- analizuje wskaźnik urbanizacji w Polsce i wybranych krajach Europy
- analizuje rozmieszczenie oraz wielkość miast w Polsce
- charakteryzuje funkcje wybranych miast w Polsce
- omawia przyczyny rozwoju miast w Polsce

- przedstawia rolnictwo jako sektor gospodarki oraz jego rolę w rozwoju społeczno - gospodarczym kraju
- omawia regiony rolnicze o najkorzystniejszych warunkach do produkcji rolnej w Polsce
- przedstawia strukturę użytkowania ziemi w Polsce na tle innych krajów Europy
- prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę hodowli w Polsce
- przedstawia przemysł jako sektor gospodarki i jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju
- omawia przyczyny nierównomiernego rozmieszczenia przemysłu w Polsce
- prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce na tle wybranych krajów Europy
- opisuje na podstawie danych statystycznych strukturę przeładunków w polskich portach morskich
- opisuje strukturę połowów ryb w Polsce
- przedstawia usługi jako sektor gospodarki oraz ich rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju
- charakteryzuje udział poszczególnych rodzajów transportu w przewozach pasażerów i ładunków
- omawia ruch pasażerski w portach lotniczych Polski
- podaje przyczyny nierównomiernego dostępu do środków łączności na terenie Polski
- charakteryzuje obiekty znajdujące się na Liście światowego dziedzictwa UNESCO
- charakteryzuje na przykładach walory turystyczne Polski
- przedstawia przyczyny niskiego salda bilansu handlu zagranicznego w Polsce
- charakteryzuje wpływ poszczególnych sektorów gospodarki na stan środowiska
- wymienia źródła zanieczyszczeń komunalnych
- wymienia czynniki sprzyjające powodziom w Polsce
- określa rolę przeciwpowodziową sztucznych zbiorników
- wyjaśnia wpływ warunków pozaprzyrodniczych na wykorzystanie OZE w województwach pomorskim i łódzkim
- omawia na podstawie map tematycznych zmiany liczby ludności w strefach podmiejskich Krakowa i Warszawy
- wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego gminy o dużym spadku liczby ludności
- analizuje współczynnik salda migracji na przykładzie województw zachodniopomorskiego i podlaskiego
- omawia strukturę zatrudnienia w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej przed 1989 r.
- wymienia główne inwestycje przemysłowe we Wrocławiu i w jego okolicach
- wskazuje na mapie tematycznej przykłady miejsc, w których przebieg autostrad i dróg ekspresowych sprzyja powstawaniu centrów logistycznych
- wskazuje na mapie położenie głównych atrakcji wybrzeża Bałtyku i Małopolski

- wyjaśnia uwarunkowania zróżnicowania środowiska przyrodniczego w swoim regionie
- analizuje genezę rzeźby powierzchni swojego regionu
- prezentuje główne cechy struktury demograficznej ludności regionu
- prezentuje główne cechy gospodarki regionu
- opisuje walory środowiska geograficznego małej ojczyzny
- omawia historię małej ojczyzny na podstawie dostępnych źródeł

(ocena dostateczna)

Uczeń:

- przedstawia różnicę między geografią fizyczną a geografią społeczno-ekonomiczną
- wymienia źródła informacji geograficznej
- podaje cechy kształtu Ziemi
- odczytuje wartości szerokości geograficznej zwrotników, kół podbiegunowych oraz biegunów
- podaje cechy siatki geograficznej
- określa położenie geograficzne punktów i obszarów na mapie
- wyjaśnia różnicę między siatką kartograficzną a siatką geograficzną
- szereguje skale od największej do najmniejszej
- podaje różnicę między wysokością względną i wysokością bezwzględną
- określa na podstawie rysunku poziomowego cechy ukształtowania powierzchni terenu
- charakteryzuje mapy ze względu na ich przeznaczenie
- omawia cechy położenia Europy i Polski na podstawie mapy ogólnogeograficznej
- opisuje granicę między Europą a Azją na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy
- odczytuje szerokość i długość geograficzną wybranych punktów na mapie Polski i Europy
- wskazuje na mapie przebieg granic Polski
- omawia na podstawie mapy płytową budowę litosfery
- omawia proces powstawania gór
- wymienia na podstawie mapy geologicznej ruchy górotwórcze w Europie i w Polsce
- wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej góry fałdowe, zrębowe oraz wulkaniczne w Europie i w Polsce
- omawia zlodowacenia na obszarze Polski
- opisuje nizinne i górskie formy polodowcowe
- porównuje krzywą hipsograficzną Polski i Europy
- dokonuje podziału surowców mineralnych
- wymienia strefy klimatyczne świata na podstawie mapy tematycznej
- podaje cechy przejściowości klimatu Polski
- podaje zróżnicowanie długości okresu wegetacyjnego w Polsce na podstawie mapy tematycznej
- opisuje wody Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej
- rozpoznaje typy ujść rzecznych
- charakteryzuje temperaturę wód oraz zasolenie Bałtyku na tle innych mórz świata

- opisuje świat roślin i zwierząt Bałtyku
- opisuje charakterystyczne typy gleb w Polsce
- przedstawia na podstawie mapy tematycznej rozmieszczenie gleb na obszarze Polski
- omawia na podstawie danych statystycznych wskaźnik lesistości Polski
- omawia strukturę gatunkową lasów w Polsce
- podaje przykłady rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i pomników przyrody na obszarze wybranego regionu
- charakteryzuje wybrane parki narodowe w Polsce
- szereguje województwa pod względem powierzchni od największego do najmniejszego
- prezentuje na podstawie danych statystycznych zmiany liczby ludności Polski po II wojnie światowej
- omawia na podstawie wykresu przyrost naturalny w Polsce w latach 1946–2016
- omawia przestrzenne zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego w Polsce
- omawia na podstawie danych statystycznych średnią długość trwania życia Polaków na tle europejskich społeczeństw
- wyjaśnia przyczyny zróżnicowania gęstości zaludnienia w Europie i w Polsce
- omawia na podstawie mapy tematycznej przestrzenne zróżnicowanie gęstości zaludnienia w Polsce
- wymienia główne przyczyny migracji zagranicznych w Polsce
- określa kierunki napływu imigrantów do Polski
- podaje najważniejsze cechy migracji wewnętrznych w Polsce
- charakteryzuje mniejszości narodowe, mniejszości etniczne i społeczności etniczne w Polsce
- podaje przyczyny bezrobocia w Polsce
- porównuje wielkość bezrobocia w Polsce i innych krajach europejskich na podstawie danych statystycznych
- wymienia typy zespołów miejskich w Polsce i podaje ich przykłady
- podaje różnicę między aglomeracją monocentryczną a policentryczną
- podaje przyczyny rozwoju największych miast w Polsce
- podaje przykłady miast o różnych funkcjach w Polsce
- opisuje warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce
- prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę wielkościową gospodarstw rolnych w Polsce
- przedstawia znaczenie gospodarcze głównych upraw w Polsce
- prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę upraw
- wskazuje rejony warzywnictwa i sadownictwa w Polsce
- przedstawia znaczenie gospodarcze produkcji zwierzęcej w Polsce
- wymienia czynniki lokalizacji hodowli bydła, trzody chlewnej i drobiu w Polsce
- omawia cechy polskiego przemysłu
- wymienia przyczyny zmian w strukturze przemysłu Polski

- lokalizuje na mapie Polski elektrownie ciepłne, wodne i niekonwencjonalne
- opisuje wielkość produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych
- opisuje na podstawie danych statystycznych wielkość przeładunków w portach morskich Polski
- omawia zróżnicowanie usług w Polsce
- omawia rodzaje transportu lądowego w Polsce
- omawia na podstawie map tematycznych gęstość dróg kołowych i autostrad w Polsce
- omawia na podstawie mapy tematycznej gęstość sieci kolejowej w Polsce
- omawia na podstawie danych statystycznych morską flotę transportową w Polsce
- omawia czynniki rozwoju turystyki
- wymienia i wskazuje na mapie polskie obiekty, znajdujące się na Liście światowego dziedzictwa UNESCO
- omawia strukturę towarową handlu międzynarodowego
- omawia rodzaje zanieczyszczeń i ich źródła
- opisuje zjawisko powodzi
- wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski obszary zagrożone powodzią
- wskazuje na mapie Polski rozmieszczenie największych sztucznych zbiorników wodnych
- podaje przyczyny rozwoju energetyki wiatrowej i słonecznej w województwach pomorskim i łódzkim
- omawia przyczyny migracji do stref podmiejskich
- wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego obszary o dużym wzroście liczby ludności
- omawia cechy gospodarki Polski przed 1989 r. i po nim
- omawia na podstawie mapy sieć autostrad i dróg ekspresowych
- wymienia rodzaje usług, które rozwijają się dzięki wzrostowi ruchu turystycznego
- charakteryzuje środowisko przyrodnicze regionu oraz określa jego główne cechy na podstawie map tematycznych
- rozpoznaje skały występujące w regionie miejsca zamieszkania
- wyróżnia najważniejsze cechy gospodarki regionu na podstawie danych statystycznych i map tematycznych
- określa obszar utożsamiany z własną małą ojczyzną jako symboliczną przestrzeń w wymiarze lokalnym
- rozpoznaje w terenie obiekty charakterystyczne dla małej ojczyzny i decydujące o jej atrakcyjności

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wyjaśnia znaczenie terminu geografia
- przedstawia podział nauk geograficznych

- podaje wymiary Ziemi
- wyjaśnia znaczenie terminów: siatka geograficzna, południk, równoleżnik, zwrotnik, długość geograficzna, szerokość geograficzna
- wskazuje na globusie i na mapie południk: 0° i 180° oraz półkulę wschodnią i półkulę zachodnią
- wskazuje na globusie i na mapie równik oraz półkule: północną i południową
- wyjaśnia znaczenie terminów: mapa, skala, siatka kartograficzna, legenda mapy
- wymienia elementy mapy
- wymienia rodzaje skal
- wyjaśnia znaczenie terminów: wysokość względna, wysokość bezwzględna, poziomica
- odczytuje z mapy wysokość bezwzględną
- podaje na podstawie atlasu nazwy map ogólnogeograficznych i tematycznych
- podaje cechy położenia Polski w Europie na podstawie mapy ogólnogeograficznej podaje całkowitą i administracyjną powierzchnię Polski
- wskazuje na mapie geometryczny środek Polski
- wymienia kraje sąsiadujące z Polską i wskazuje je na mapie
- podaje długość granic z sąsiadującymi państwami
- wyjaśnia znaczenie terminu geologia
- wymienia najważniejsze wydarzenia geologiczne na obszarze Polski
- wyjaśnia znaczenie terminów plejstocen i holocen
- wyjaśnia znaczenie terminów krajobraz polodowcowy i rzeźba glacialna
- wymienia formy terenu utworzone na obszarze Polski przez lądolód skandynawski
- wymienia pasy rzeźby terenu Polski i wskazuje je na mapie
- wymienia główne rodzaje skal
- wyjaśnia znaczenie terminów: pogoda, klimat, ciśnienie atmosferyczne, niż baryczny, wyż baryczny
- wymienia cechy klimatu morskiego i klimatu kontynentalnego
- wymienia elementy klimatu
- wyjaśnia znaczenie terminu średnia dobową wartość temperatury powietrza
- wymienia czynniki, które warunkują zróżnicowanie temperatury powietrza i wielkość opadów w Polsce
- wymienia rodzaje wiatrów
- wyjaśnia znaczenie terminu przepływ
- wyjaśnia znaczenie terminów system rzeczny, dorzecze, zlewisko
- wskazuje na mapie główne rzeki Europy i Polski
- określa na podstawie mapy ogólnogeograficznej położenie Morza Bałtyckiego
- podaje główne cechy fizyczne Bałtyku
- wyjaśnia znaczenie terminów: gleba, czynniki glebotwórcze, proces glebotwórczy, profil glebowy, poziomy glebowe
- wymienia typy gleb w Polsce

- wyjaśnia znaczenie terminu lesistość
- wymienia różne rodzaje lasów w Polsce
- wymienia formy ochrony przyrody w Polsce
- wskazuje na mapie Polski parki narodowe
- wskazuje na mapie politycznej Europy największe i najmniejsze państwa Europy
- wskazuje na mapie administracyjnej Polski poszczególne województwa i ich stolicy
- wyjaśnia znaczenie terminów: demografia, przyrost naturalny, współczynnik przyrostu naturalnego, współczynnik urodzeń, współczynnik zgonów
- wymienia na podstawie danych statystycznych państwa o różnym współczynniku przyrostu naturalnego w Europie
- wyjaśnia znaczenie terminów: piramida płci i wieku, średnia długość trwania życia
- odczytuje dane dotyczące struktury płci i wieku oraz średniej długości trwania życia w Polsce na podstawie danych statystycznych
- wyjaśnia znaczenie terminu wskaźnik gęstości zaludnienia
- wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Polsce
- wyjaśnia znaczenie terminów: migracja, emigracja, imigracja, saldo migracji, przyrost rzeczywisty, współczynnik przyrostu rzeczywistego
- wyjaśnia różnicę między emigracją a imigracją
- odczytuje dane dotyczące wielkości i kierunków emigracji z Polski
- wymienia główne skupiska Polonii
- wyjaśnia znaczenie terminu migracje wewnętrzne
- wymienia przyczyny migracji wewnętrznych
- wymienia mniejszości narodowe w Polsce
- wskazuje na mapie Polski regiony zamieszkałe przez mniejszości narodowe
- wyjaśnia znaczenie terminów: struktura zatrudnienia, struktura wykształcenia, bezrobocie, stopa bezrobocia, ludność aktywna zawodowo
- odczytuje z danych statystycznych wielkość zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki
- odczytuje z mapy zróżnicowanie przestrzenne bezrobocia w Polsce i w Europie
- wyjaśnia znaczenie terminów: urbanizacja, wskaźnik urbanizacji
- odczytuje z danych statystycznych wskaźnik urbanizacji w Polsce i w wybranych krajach Europy
- wyjaśnia znaczenie terminu miasto
- wymienia największe miasta i wskazuje je na mapie Polski
- wymienia funkcje miast
- wymienia funkcje rolnictwa
- wymienia warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce
- wymienia na podstawie map tematycznych regiony rolnicze w Polsce
- wyjaśnia znaczenie terminów: plon, zbiór
- wymienia główne uprawy w Polsce

- wskazuje na mapie główne obszary upraw w Polsce
- wyjaśnia znaczenie terminów: hodowla, pogłowie
- wymienia główne zwierzęta gospodarskie w Polsce
- wskazuje na mapie obszary hodowli zwierząt gospodarskich
- dokonuje podziału przemysłu na sekcje i działy
- wymienia funkcje przemysłu
- wymienia źródła energii
- wymienia typy elektrowni
- wskazuje na mapie największe elektrownie w Polsce
- wymienia największe porty morskie w Polsce i wskazuje je na mapie
- podaje przykłady różnych rodzajów usług w Polsce
- wyjaśnia znaczenie terminu komunikacja
- wyróżnia rodzaje transportu w Polsce
- wskazuje na mapie Polski porty handlowe, śródlądowe oraz lotnicze
- wyróżnia rodzaje łączności
- wyjaśnia znaczenie terminów: turystyka, walory turystyczne, infrastruktura turystyczna
- dokonuje podziału turystyki
- wymienia i wskazuje na mapie regiony turystyczne Polski
- wyjaśnia znaczenie terminów: eksport, import, bilans handlu zagranicznego
- wymienia państwa będące głównymi partnerami handlowymi Polski
- wymienia źródła zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego
- podaje przyczyny kwaśnych opadów
- wyjaśnia znaczenie terminów: powódź, dolina rzeczna, koryto rzeczne, terasa zalewowa, sztuczny zbiornik wodny
- wymienia przyczyny powodzi w Polsce
- wymienia główne źródła energii w województwach pomorskim i łódzkim
- wymienia przyczyny migracji do stref podmiejskich
- wymienia przyczyny wyludniania się wsi oddalonych od dużych miast
- wymienia podstawowe cechy gospodarki centralnie sterowanej i gospodarki rynkowej
- wyjaśnia znaczenie terminów: centra logistyczne, spedycja
- wymienia główne atrakcje turystyczne wybrzeża Bałtyku i Małopolski
- wyjaśnia znaczenie terminu region
- wskazuje położenie swojego regionu na mapie ogólnogeograficznej Polski
- wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej sąsiednie regiony
- wymienia najważniejsze walory przyrodnicze regionu
- wyjaśnia znaczenie terminu mała ojczyzna
- wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski, topograficznej lub na planie miasta obszar małej ojczyzny
- przedstawia źródła informacji o małej ojczyźnie
- wymienia walory środowiska geograficznego małej ojczyzny

Język angielski

1. POZIOM KOMPETENCJI JĘZYKOWEJ WG ESOKJ A2+, KTÓRA JEST MOŻLIWA DO OSIĄGNIĘCIA W WYNIKU REALIZACJI PODRĘCZNIKA English Class A2+

WIEDZA

Uczeń posługuje się zakresem środków językowych pozwalających mu na realizację działań językowych w wybranych aspektach następujących bloków tematycznych:

- Time for culture
- Friends and family
- Animal magic
- New technology
- My home, my town
- Take care
- Shopping around
- Learning to work
- Close to nature

SŁUCHANIE:

Uczeń potrafi zrozumieć wyrażenia

i najczęściej używane słowa dotyczące

go osobiście, jego rodziny i bezpośredniego otoczenia, gdy tempo wypowiedzi jest wolne a wymowa wyraźna, potrafi zrozumieć główny sens zawarty w krótkich, prostych komunikatach i ogłoszeniach.

CZYTANIE:

Uczeń potrafi czytać bardzo krótkie, proste teksty. Potrafi znaleźć konkretne, przewidywalne informacje w prostych tekstach dotyczących życia codziennego, takich jak ogłoszenia, reklamy, prospekty, karty dań, rozkłady jazdy. Rozumie krótkie, proste listy prywatne.

MÓWIENIE:

Uczeń potrafi posłużyć się ciągiem wyrażen i zdań, by w prosty sposób opisać swoją rodzinę, innych ludzi, warunki życia, swoje wykształcenie.

PISANIE:

Uczeń potrafi pisać krótkie i proste notatki lub wiadomości wynikające z doraźnych potrzeb. Potrafi napisać bardzo prosty list prywatny.

MÓWIENIE:

Uczeń potrafi brać udział w zwykłej, typowej rozmowie wymagającej prostej i bezpośredniej wymiany informacji na znane mu tematy. Potrafi sobie radzić w bardzo krótkich rozmowach towarzyskich, nawet jeśli nie rozumie wystarczająco dużo, by samemu podtrzymać rozmowę.

Osoba posługująca się językiem na tym poziomie rozumie wypowiedzi i często używane wyrażenia związane z najistotniejszymi sprawami (np.: podstawowe informacje dotyczące rozmówcy, jego rodziny, zakupów, otoczenia, pracy). Potrafi porozumiewać się w typowych, prostych sytuacjach komunikacyjnych, wymagających jedynie bezpośredniej wymiany zdań na tematy znane i powtarzające się. Potrafi w prosty sposób opisywać środowisko, z którego się wywodzi i bezpośrednie otoczenie, a także wypowiadać się w sposób bardzo prosty na tematy związane z najważniejszymi potrzebami.

Kryteria oceniania ogólne

OCENA NIEDOSTATECZNA

Uczeń nie spełnia większości kryteriów, by otrzymać ocenę dopuszczającą, tj. nie opanował podstawowej wiedzy i nie potrafi wykonać zadań o elementarnym stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela.

Braki w wiadomościach i umiejętnościach są na tyle rozległe, że uniemożliwiają mu naukę na kolejnych etapach.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń:

- zna ograniczoną liczbę podstawowych słów

i wyrażen,

- popełnia liczne błędy

w ich zapisie i wymowie,

- zna proste, elementarne struktury gramatyczne wprowadzone przez nauczyciela,

- popełnia liczne błędy leksykalno-gramatyczne we wszystkich typach zadań.

Recepcja

Uczeń:

- rozumie polecenia nauczyciela,

- w ograniczonym stopniu rozwiązuje zadania na słuchanie – rozumie pojedyncze słowa,

- rozumie ogólny sens przeczytanych tekstów, w ograniczonym stopniu rozwiązuje zadania na czytanie.

Produkcja

- wypowiedzi ucznia nie są płynne i są bardzo krótkie: wyrazy, pojedyncze zdania,

w formie pisemnej dwa - trzy zdania,

- uczeń przekazuje

i uzyskuje niewielką część istotnych informacji,

- wypowiedzi ucznia są w znacznym stopniu nielogiczne i niespójne,

- uczeń stosuje niewielki zakres poznanego słownictwa oraz struktur,

- uczeń popełnia liczne błędy leksykalno-gramatyczne, które mogą zakłócać komunikację.

OCENA DOSTATECZNA

Uczeń:

- zna część wprowadzonych słów

i wyrażen,

- popełnia sporo błędów w ich zapisie i wymowie,

- zna większość wprowadzonych struktur gramatycznych,

- popełnia sporo błędów leksykalno-gramatycznych

w trudniejszych zadaniach.

Recepcja

Uczeń:

- rozumie polecenia nauczyciela,

- częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie.

Produkcja

- wypowiedzi ucznia nie są zbyt płynne, ale mają dostateczną długość,

- uczeń przekazuje

i uzyskuje większość istotnych informacji,

- wypowiedzi ucznia są częściowo nielogiczne

i niespójne,

- uczeń stosuje słownictwo i struktury odpowiednie do formy wypowiedzi,
- uczeń popełnia sporo błędów leksykalno-gramatycznych, które nie zakłócają jednak komunikacji.

OCENA DOBRA

Uczeń:

- zna większość wprowadzonych słów i wyrażen,
- zwykle poprawnie je zapisuje i wymawia,
- zna wszystkie wprowadzone struktury gramatyczne,
- popełnia nieliczne błędy leksykalno-gramatyczne.

Recepcja

Uczeń:

- rozumie polecenia nauczyciela,
- poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie.

Produkcja

- wypowiedzi ucznia są dość płynne, a jego prace pisemne mają odpowiednią długość,
- uczeń przekazuje i uzyskuje wszystkie istotne informacje,
- wypowiedzi ucznia są logiczne i w miarę spójne,
- uczeń stosuje adekwatne do tematu słownictwo oraz struktury,
- uczeń popełnia nieliczne błędy leksykalno-gramatyczne, nie zakłócające komunikacji,
- uczeń stosuje odpowiednią formę i styl.

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń:

- zna wszystkie wprowadzone słowa i wyrażenia,
- poprawnie je zapisuje i wymawia,
- zna wszystkie wprowadzone struktury gramatyczne,
- popełnia sporadyczne błędy leksykalno-gramatyczne, które zwykle potrafi samodzielnie poprawić.

Recepcja

Uczeń:

- rozumie polecenia nauczyciela,

- poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie,
- zwykle potrafi uzasadnić swoje odpowiedzi.

Produkcja

- wypowiedzi i prace pisemne ucznia są płynne i mają odpowiednią długość,
- uczeń przekazuje i uzyskuje wszystkie wymagane informacje,
- wypowiedzi ucznia są logiczne i spójne,
- uczeń stosuje bogate słownictwo i struktury,
- uczeń popełnia sporadyczne błędy leksykalno-gramatyczne,
- uczeń stosuje odpowiednią formę i styl.

OCENA CELUJĄCA

Uczeń spełnia kryteria na ocenę bardzo dobrą oraz wykazuje się wiedzą i umiejętnościami wykraczającymi ponad te kryteria.

Kryteria oceniania szczegółowe

Ocena dopuszczająca:

Uczeń zna i stosuje bardzo ograniczony zakres środków językowych w znacznym stopniu uniemożliwiający realizację poleceń bez pomocy nauczyciela lub kolegów.

Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych. Popołnia liczne błędy.

Rozumie w tekście czytany pojedyncze słowa: łatwe, krótkie, pospolite, internacjonalizmy. Częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie. Zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność.

Z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.

Ocena dostateczna:

Uczeń zna i stosuje ograniczony zakres środków językowych; głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości i dotyczące bezpośrednio jego osoby.

Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.

Uczeń:

- częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie,
- reaguje adekwatnie na zadawane pytania, reaguje na polecenia i rozumie instrukcje,

- udziela podstawowych informacji
- wita się i żegna używając bardzo podstawowych zwrotów,
- używając prostych zwrotów odpowiada na pytania
- korzysta z podręcznika, aby formułować pytania i wypowiedzi,
- zapisuje i przekazuje ustnie część informacji z przeczytanych i wysłuchanych tekstów,
- zazwyczaj stosuje poprawny styl wypowiedzi.

Ocena dobra:

Rozumie większość tekstu i komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa.

W większości poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie.

Wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą.

Zachowuje poprawność językową na poziomie umożliwiającym dobrą komunikację. Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów, oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań.

W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.

Ocena bardzo dobra:

Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty.

Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.

Uczeń:

- poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie,
- wykonuje i wydaje instrukcje i polecenia,
- wita się i żegna używając wszystkich poznanych zwrotów, swobodnie prowadzi i podtrzymuje rozmowę,
- szczegółowo i bezbłędnie odpowiada na pytania ,
- stosuje właściwy styl wypowiedzi
- samodzielnie zadaje pytania w celu uzyskania informacji,
- wyczerpująco odpowiada na zadawane pytania,
- zapisuje i przekazuje ustnie informacje z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.

Zakres wiedzy w poszczególnych rozdziałach

English Class A2+, rozdział 1: Time for culture

1. członkowie rodziny
2. formy spędzania czasu wolnego

3. przedmioty nauczania
4. umiejętności i zainteresowania
5. uczucia i emocje
6. popularne zawody
7. dziedziny kultury
8. twórcy i ich dzieła
9. czynności życia codziennego
10. media
11. korzystanie z urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnych
12. dane personalne
13. życie prywatne
14. czas Present Simple
15. przysłowki częstotliwości
16. struktura gerund

English Class A2+, rozdział 2: Friends and family

1. wygląd zewnętrzny
2. rzeczy osobiste
3. czynności życia codziennego
4. uczucia i emocje
5. rodzina
6. konflikty i problemy
7. cechy charakteru
8. znajomi i przyjaciele
9. umiejętności i zainteresowania
10. formy spędzania czasu wolnego
11. czas Present Simple
12. czas Present Continuous
13. przymiotniki zakończone na -ing i -ed
14. przymiotki związane z czasem

English Class A2+, rozdział 3: Animal magic

1. zwierzęta
2. formy spędzania czasu wolnego
3. okresy życia
4. cechy charakteru
5. życie prywatne

6. problemy
7. zawody i czynności z nimi związane
8. styl życia
9. książki
10. świat przyrody
11. czas Past Simple dla czasownika 'to be' oraz czasowników regularnych
12. czas Present Simple do opisu stanów i doświadczeń

English Class A2+, rozdział 4: New technology

1. formy spędzania czasu wolnego
2. korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnych
3. konflikty i problemy
4. wynalazki,
5. czas Past simple z czasownikami nieregularnymi
6. różne formy czasowników
7. zdania przydawkowe

English Class A2+, rozdział 5: My home, my town

1. pomieszczenia i wyposażenie domu
2. obowiązki domowe
3. konflikty i problemy
4. uczucia i emocje
5. zwiedzanie
6. miejsca w mieście
7. podróżowanie
8. miejsca zamieszkania,
9. czas Present Simple do opisu miejsc oraz swoich obowiązków
10. czasowniki modalne 'can', 'have to' i 'must'
11. przysłowki sposobu

English Class A2+, rozdział 6: Take care

1. części ciała
2. choroby i urazy
3. artykuły spożywcze
4. zdrowie
5. posiłki i ich przygotowanie

6. nawyki żywieniowe
7. miejsce zamieszkania
8. czasy Present Simple i Past Simple i używa ich do opisywania doświadczeń
9. rzeczowniki policzalne i niepoliczalne i określenia ilości
10. czas Past Continuous
11. czasowniki frazowe

English Class A2+, rozdział 7: Shopping around

1. zakupy i usługi
2. rodzaje sklepów
3. towary i ich cechy
4. formy spędzania czasu wolnego
5. środki płatnicze
6. miejsca w mieście
7. czas Present Simple do opisu sklepów i produktów
8. czas Present Continuous i konstrukcję going to do wyrażania planów i intencji
9. czas Past Simple do przedstawienia wydarzeń
10. stopniowanie przymiotników

English Class A2+, rozdział 8: Learning to work

1. popularne zawody i związane z nimi czynności i obowiązki
2. wybór zawodu
3. uczenie się
4. edukacja, szkoła
5. oceny szkolne
6. uczucia i emocje
7. rodzina
8. praca
9. zakupy i usługi
10. czas Present Simple do opisu czynności związane z wykonywaniem konkretnych zawodów
11. czas Future Simple do wyrażania przewidywań na przyszłość
12. czas Past Simple do przedstawiania wydarzeń
13. pierwszy tryb warunkowy
14. związki przymiotników z przymkami
15. różne konstrukcje służące do wyrażania przyszłości

English Class A2+, rozdział 9: Close to nature

1. świat przyrody
2. podróżowanie i turystyka
3. krajobrazy
4. dyscypliny sportowe
5. sprzęt sportowy i uprawianie sportu
6. wydarzenia
7. czas Present Simple do opisu miejsc
8. czas Past Simple do opisu doświadczeń
9. czas Present Perfect do przekazywania informacji o ostatnich wydarzeniach
10. różnica w użyciu czasu Past Simple i Present Perfect

Informatyka

1. Komputer i grafika komputerowa

1.1. Posługiwanie się komputerem i jego oprogramowaniem dopuszczający

- podaje kilka zastosowań komputera;
- wymienia części składowe zestawu komputerowego;
- posługuje się komputerem i urządzeniami TI w podstawowym zakresie;
- podaje kilka przykładów urządzeń współpracujących z komputerem;
- wie, że nadmierna ilość czasu spędzonego przy komputerze zagraża zdrowiu psychicznemu i fizycznemu;
- zdaje sobie sprawę, że można uzależnić się od komputera; zna i stosuje sposoby zapobiegania uzależnieniu się od komputera
- zna podstawowe zasady pracy z programem komputerowym (uruchamianie, wybór opcji menu, kończenie pracy z programem)
- wie, jaka jest rola systemu operacyjnego
- wie, że należy posiadać licencję na używany program komputerowy;
- wie, na czym polega piractwo komputerowe i jakie grożą sankcje za nielegalne uzyskanie programu komputerowego w celu osiągnięcia korzyści majątkowych

dostateczny

- wskazuje kilka przykładów zastosowania komputera, np. w szkole, zakładach pracy i życiu społecznym;
- definiuje komputer jako zestaw urządzeń elektronicznych i określa ich przeznaczenie;
- zna pojęcia: program komputerowy, pamięć, system dwójkowy;

- zna jednostki pojemności pamięci;
- wymienia i omawia różne typy komputerów
- omawia przeznaczenie poszczególnych rodzajów programów użytkowych, podając przykłady konkretnych programów;
- wie, na czym polega uruchamianie i instalowanie programów;
- podaje przykłady nośników pamięci
- zna podstawowe funkcje systemu operacyjnego
- wie, czym jest licencja na program, i wymienia jej rodzaje;
- wymienia przykłady przestępczości komputerowej

dobry

- omawia zastosowanie komputera w różnych dziedzinach życia, nauki i gospodarki;
- zna pojęcia: bit, bajt, RAM;
- omawia podstawowe układy mieszczące się na płycie głównej;
- zna sposoby reprezentowania danych (wartości logicznych, liczb, znaków) w komputerze;
- wymienia i omawia budowę i działanie wybranych urządzeń peryferyjnych oraz urządzeń techniki użytkowej, np. drukarki, skanera;
- omawia wybrane urządzenia mobilne
- umieszcza skrót programu na pulpicie;
- wybiórczo korzysta z Pomocy do programu;
- wyjaśnia rolę pamięci operacyjnej w czasie uruchamiania programu;
- wie, jak odinstalować program komputerowy
- podaje przykłady systemów operacyjnych
- zna pojęcie: prawo autorskie;
- omawia przykładowe rodzaje darmowych licencji;
- omawia przejawy przestępczości komputerowej

bardzo dobry

- omawia schemat działania komputera, m.in. przekształcanie informacji w dane, przetwarzanie danych oraz wyjaśnia funkcje procesora odpowiedzialnego za te procesy; wyjaśnia, czym jest BIOS;
- oblicza wartość dziesiętną liczby zapisanej w systemie dwójkowym;
- wie, co to są kody ASCII i potrafi wstawić do dokumentu tekstowego wybrany znak, korzystając z tego kodu;
- podaje przykłady kart rozszerzeń, które można zainstalować w komputerze;
- omawia różne typy komputerów oraz budowę i działanie urządzeń peryferyjnych oraz urządzeń techniki użytkowej, np. tablicy interaktywnej, kamery cyfrowej i internetowej
- potrafi skorzystać w razie potrzeby z Pomocy do programu;
- wyjaśnia procesy zachodzące w czasie uruchamiania i instalowania programu;

- potrafi zainstalować i odinstalować prosty program, np. edukacyjny, grę; potrafi pobrać program, np. darmowy, z Internetu i zainstalować go
- omawia cechy wybranych systemów operacyjnych, m.in.: Windows, Linux, Mac OS, wybrane systemy dla urządzeń mobilnych
- wyjaśnia różnice między różnymi rodzajami licencji;
- rozumie zasady licencji na używany program

celujący

- potrafi określić podstawowe parametry części składowych komputera i urządzeń peryferyjnych oraz urządzeń techniki użytkowej;
- opisuje wybrane zastosowania informatyki, z uwzględnieniem swoich zainteresowań, oraz ich wpływ na osobisty rozwój, rynek pracy i rozwój ekonomiczny;
- samodzielnie wyszukuje w Internecie informacje o nowych urządzeniach peryferyjnych oraz urządzeniach mobilnych;
- korzysta z dokumentacji urządzeń elektronicznych
- określa pojemność pamięci, ilość wolnego i zajętego miejsca na dysku;
- wyszukuje w Internecie lub innych źródłach informacje na temat nowych programów użytkowych i nośników pamięci
- porównuje wybrane systemy operacyjne, podając różnice
- korzystając z Internetu lub innych źródeł, odszukuje więcej informacji na temat darmowych licencji

1. 2 Rozwiązywanie problemów z wykorzystaniem aplikacji komputerowych – opracowywanie obrazów w edytorze grafiki

dopuszczający

- przy użyciu wybranego edytora grafiki tworzy rysunek, używając podstawowych narzędzi graficznych;
- potrafi zapisać dokument komputerowy w pliku w określonym miejscu (dysku, folderze); otwiera rysunek zapisany w pliku, wprowadza zmiany i zapisuje ponownie plik

dostateczny

- zna i omawia zasady tworzenia dokumentu komputerowego na przykładzie tworzenia rysunku w programie graficznym;
- rozumie, dlaczego należy zapisać dokument na wybranym nośniku pamięci masowej;
- przy użyciu wybranego edytora grafiki tworzy rysunki, stosując operacje na obrazie i jego fragmentach, przekształca obrazy; umieszcza napisy na obrazie;
- tworzy proste animacje komputerowe

dobry

- zna podstawowe formaty plików graficznych;

- posługuje się narzędziami malarskimi trzech wybranych programów graficznych do tworzenia kompozycji z figur;
- wykonuje operacje na obrazie i jego fragmentach, m.in.: zaznacza, kopiuje i wkleja fragmenty rysunku i zdjęcia, stosując wybrane programy graficzne;
- poddaje zdjęcie obróbce: zmienia jasność i kontrast, stosuje filtry;
- wie, czym są warstwy obrazu; tworzy obraz z wykorzystaniem pracy z warstwami;
- korzysta z różnych narzędzi selekcji;
- tworzy animacje komputerowe;
- drukuje rysunek

bardzo dobry

- przekształca formaty plików graficznych;
- umieszcza napisy na obrazie, porównując możliwości dwóch wybranych programów graficznych;
- wykonuje fotomontaż, korzystając z możliwości pracy z warstwami obrazu;
- opracowuje obrazy zgodnie z przeznaczeniem;
- tworzy animacje, korzystając z możliwości z warstwami i z przekształceń fragmentów obrazu;
- drukuje obraz, ustalając samodzielnie wybrane parametry wydruku;
- tworzy animacje komputerowe, stosując wybrany program graficzny;
- skanuje zdjęcia, zapisuje w pliku i poddaje je obróbce

celujący

- samodzielnie wyszukuje możliwości wybranego programu graficznego;
- samodzielnie tworzy ciekawe kompozycje graficzne, np. fotomontaże;
- uczestniczy w konkursach graficznych;
- przygotowuje animacje według własnego pomysłu, korzystając z różnych możliwości wybranego programu do tworzenia animacji

1. 3 Posługiwanie się komputerem – porządkowanie i ochrona dokumentów

dopuszczający

- kopiuje, przenosi i usuwa pliki wybraną przez siebie metodą;
- rozumie, jakie szkody może wyrządzić wirus komputerowy

dostateczny

- rozumie, dlaczego należy wykonywać kopie dokumentów;
- potrafi kopiować, przenosić i usuwać pliki i foldery metodą przez Schowek oraz metodą przeciągnij i upuść;
- stosuje podstawowe zasady ochrony przed wirusami komputerowymi

dobry

- pakuje i rozpakowuje pliki lub foldery;
- omawia ogólne zasady działania wirusów komputerowych;
- zna zasady ochrony przed złośliwymi programami;
- posługuje się programem antywirusowym w celu wykrycia wirusów

bardzo dobry

- omawia inne rodzaje zagrożeń (konie trojańskie, programy szpiegujące);
- wie, jak ochronić się przed włamaniem do komputera; wyjaśnia, czym jest firewall

celujący

- utrzymuje na bieżąco porządek w zasobach komputerowych; pamięta o tworzeniu kopii ważniejszych plików na innym nośniku;
- korzystając z dodatkowych źródeł, wyszukuje informacje na temat programów szpiegujących określanych jako adware i spyware

2. Praca z dokumentem tekstowym

2. 1 Rozwiązywanie problemów z wykorzystaniem aplikacji komputerowych – opracowywanie tekstu w edytorze tekstu

dopuszczający

- tworzy prosty dokument tekstowy;
- stosuje wyróżnienia w tekście, korzystając z możliwości zmiany parametrów czcionki;
- wykonuje podstawowe operacje na fragmentach tekstu – kopiowanie, wycinanie, wklejanie;
- ozdabia tekst gotowymi rysunkami, obiektami z galerii obrazów, stosując wybraną przez siebie metodę;
- zapisuje dokument w pliku;
- uczestniczy w projekcie grupowym, wykonując proste zadania

dostateczny

- zna i stosuje podstawowe zasady formatowania i redagowania tekstu;
- formatuje tekst: ustala atrybuty tekstu (pogrubienie, podkreślenie, przekreślenie, kursywę), sposób wyrównywania tekstu między marginesami, parametry czcionki;
- formatuje rysunek (obiekt) wstawiony do tekstu; zmienia jego rozmiary, oblewa tekstem lub stosuje inny układ rysunku względem tekstu;
- gromadzi materiały do wykonania zadania w ramach projektu grupowego i opracowuje zlecone zadania

dobry

- zna ogólne możliwości edytorów tekstu i zasady pracy z dokumentem tekstowym;

- zna i stosuje podstawowe zasady redagowania tekstu; dostosowuje formatowanie tekstu do jego przeznaczenia;
- stosuje tabulacje, wcięcia, interlinie;
- wykorzystuje edytor równań do pisania prostych wzorów;
- zna i stosuje różne sposoby wycinania fragmentu ekranu (np. zdjęcie ekranu, Narzędzie Wycinanie) i stosuje je, aby wyciąć i wkleić do dokumentu tekstowego fragment ekranu;
- przygotowuje dokumenty do wykonania zadania w ramach projektu grupowego

bardzo dobry

- zna i stosuje metody usprawniające pracę nad tekstem (m.in. stosowanie gotowych szablonów, wbudowanych słowników);
- stosuje różne typy tabulatorów, potrafi zmienić ich ustawienia w całym tekście;
- wstawia dowolne wzory, wykorzystując edytor równań;
- osadza obraz w dokumencie tekstowym, wstawia obraz do dokumentu tekstowego;
- wykonuje trudniejsze zadania szczegółowe podczas realizacji projektu grupowego; wykonuje kolaż ze zdjęć

celujący

- samodzielnie wyszukuje opcje menu potrzebne do rozwiązania dowolnego problemu;
- przygotowuje profesjonalny tekst – pismo, sprawozdanie, z zachowaniem poznanych zasad redagowania i formatowania tekstów;
- pełni funkcje koordynatora podczas realizacji projektu grupowego;
- potrafi wykorzystać chmurę do wymiany informacji w pracy zespołowej

3. Algorytmika i programowanie

3. 1 Rozumienie, analizowanie i rozwiązywanie problemów algorytmicznych

dopuszczający

- zapisuje prosty algorytm liniowy w postaci listy kroków;
- zna podstawowe zasady prezentacji algorytmów w postaci schematów blokowych (zna podstawowe bloki potrzebne do budowania schematu blokowego);
- analizuje gotowy schemat blokowy prostego algorytmu

dostateczny

- wyjaśnia pojęcie algorytmu;
- określa dane do zadania oraz wyniki i zapisuje prosty algorytm liniowy w postaci listy kroków;
- określa sytuacje warunkowe, tj. takie, które wyprowadzają różne wyniki – zależnie od spełnienia narzuconych warunków;
- buduje schemat blokowy prostego algorytmu liniowego;

- analizuje schemat blokowy algorytmu z rozgałęzieniami

dobry

- omawia etapy rozwiązywania problemu (zadania);
- wie, na czym polega iteracja;
- analizuje algorytmy, w których występują powtórzenia i określa, od czego zależy liczba powtórzeń;
- buduje schemat blokowy algorytmu z warunkiem prostym

bardzo dobry

- wyjaśnia pojęcie specyfikacji problemu;
- prezentuje algorytmy iteracyjne za pomocą listy kroków i schematu blokowego

celujący

- potrafi samodzielnie napisać specyfikację określonego zadania;
- buduje schemat blokowy algorytmu, w którym wystąpią złożone sytuacje warunkowe;
- określa, kiedy może nastąpić zapętlenie w algorytmie iteracyjnym i potrafi rozwiązać ten problem;
- buduje schemat blokowy określonego algorytmu iteracyjnego

3. 2 Programowanie i rozwiązywanie problemów z wykorzystaniem komputera – tworzenie programów komputerowych

dopuszczający

- tworzy proste programy w wybranych języku wizualnym, używając (wskazanego przez nauczyciela) dydaktycznego środowiska programowania (np. Logomocja, Scratch, Baltie

dostateczny

- tworzy programy, używając podstawowych poleceń, korzystając z wybranego środowiska programowania,
- zapisuje powtarzające się polecenia, stosując odpowiednie instrukcje;
- wykonuje proste zadania szczegółowe w projekcie grupowym

dobry

- wyjaśnia, na czym polega prezentacja algorytmu w postaci programu;
- wyjaśnia pojęcia program źródłowy i program wynikowy;
- tworzy zmienne i wykonuje na nich proste obliczenia;
- realizuje prostą sytuację warunkową i iterację, korzystając z wybranych środowisk programowania (jednego lub kilku);
- definiuje i stosuje procedury bez parametrów

bardzo dobry

- zna pojęcia: translacja, kompilacja, interpretacja;
- wie, jak są pamiętane wartości zmiennych;
- zapisuje algorytmy iteracyjne (w tym pętlę w pętli) i z warunkami (w tym złożonymi), korzystając z wybranych środowisk programowania (jednego lub kilku);
- definiuje i stosuje procedury z parametrami;
- wykonuje trudniejsze zadania szczegółowe w projekcie grupowym i łączy wykonane zadania szczegółowe w jeden program

celujący

- wyjaśnia zasady programowania i kompilowania;
- odróżnia kompilację od interpretacji;
- korzystając z wybranego środowiska programowania, pisze trudniejsze programy z zastosowaniem procedur z parametrami;
- bierze udział w konkursach informatycznych z programowania;
- pełni funkcję koordynatora w projekcie grupowym

4. Obliczenia w arkuszu kalkulacyjnym

4. 1 Rozwiązywanie problemów z wykorzystaniem aplikacji komputerowych – obliczenia w arkuszu kalkulacyjnym

dopuszczający

- zna zastosowania arkusza kalkulacyjnego i omawia budowę dokumentu arkusza;
- pisze formułę wykonującą jedno z czterech podstawowych działań arytmetycznych (dodawanie, odejmowanie, mnożenie, dzielenie);
- potrafi zastosować kopiowanie i wklejanie formuł

dostateczny

- zna i stosuje zasadę adresowania względnego;
- potrafi tworzyć formuły wykonujące bardziej zaawansowane obliczenia;
- stosuje funkcje arkusza kalkulacyjnego, tj.: SUMA, ŚREDNIA;
- modyfikuje tabele w celu usprawnienia obliczeń, m.in.: wstawia i usuwa wiersze (kolumny); zmienia szerokość kolumn i wysokość wierszy tabeli; wie, jak wprowadzić do komórek długie teksty i duże liczby

dobry

- potrafi prawidłowo zaprojektować tabelę arkusza kalkulacyjnego (m.in.: wprowadza opisy do tabeli, formatuje komórki arkusza; ustala format danych, dostosowując go do wprowadzanych informacji);
- rozróżnia zasady adresowania względnego i bezwzględnego;

- stosuje arkusz do kalkulacji wydatków i innych obliczeń; dostosowuje odpowiednio rodzaj adresowania

bardzo dobry

- potrafi układać rozbudowane formuły z zastosowaniem funkcji JEŻELI;
- potrafi samodzielnie zastosować adres bezwzględny, aby ułatwić obliczenia

celujący

- zna działanie i zastosowanie wielu funkcji dostępnych w arkuszu kalkulacyjnym;
- samodzielnie wyszukuje opcje menu potrzebne do rozwiązania określonego problemu;
- projektuje samodzielnie tabelę arkusza z zachowaniem poznanych zasad wykonywania obliczeń w arkuszu kalkulacyjnym

5. Internet

5. 1 Posługiwanie się komputerem i sieciami komputerowymi – wyszukiwanie informacji i komunikowania się z wykorzystaniem Internetu

dopuszczający

- wymienia kilka zastosowań Internetu;
- otwiera stronę o podanym adresie;
- wyszukuje w Internecie informacje według prostego hasła;
- porusza się po stronie WWW
- redaguje i wysyła list elektroniczny, korzystając z podstawowych zasad netykiety;
- potrafi skorzystać z wybranych form komunikacji, np. z komunikatora, stosując zasady netykiety
- zna zagrożenia i ostrzeżenia dotyczące korzystania z komunikacji za pomocą Internetu;
- zdaje sobie sprawę z anonimowości kontaktów w Sieci

dostateczny

- zna podstawowe zasady pracy w szkolnej (lokalnej) sieci komputerowej;
- zna pojęcia: Internet, strona internetowa, WWW;
- omawia wybrane usługi internetowe;
- potrafi wyszukiwać informacje w Internecie: korzysta z wyszukiwarek
- dołącza załączniki do listu; korzysta z książki adresowej; zna i stosuje zasady netykiety pocztowej;
- zna sposoby komunikowania się za pomocą Internetu, m.in.: komunikatory i czaty, fora dyskusyjne, portale społecznościowe
- stosuje przepisy prawa związane z pobieraniem materiałów z Internetu;
- zdaje sobie sprawę z konieczności racjonalnego gospodarowania czasem spędzonym w Sieci

dobry

- wymienia zalety łączenia komputerów w sieć;
- zna pojęcia: witryna, strona główna, serwer internetowy, hiperłącze, hipertekst;
- potrafi wyszukiwać informacje w Internecie: korzysta z katalogów stron WWW;
- wyszukuje informacje w internetowych zasobach danych
- dba o formę listu i jego pojemność; ozdabia listy, załączając rysunek, dodaje tło;
- stosuje podpis automatyczny;
- zakłada książkę adresową;
- podaje i omawia przykłady usług internetowych oraz różnych form komunikacji;
- omawia m.in.: komunikatory i czaty, fora dyskusyjne, portale społecznościowe
- zna podstawowe przepisy dotyczące korzystania z e-usług

bardzo dobry

- opisuje sieci lokalne i globalne oraz podstawowe klasy sieci; potrafi udostępniać zasoby, np. foldery;
- potrafi omówić schemat sieci szkolnej i domowej;
- wie, jak uzyskać dostęp do Internetu;
- potrafi zastosować różne narzędzia do wyszukiwania informacji;
- stosuje złożony sposób wyszukiwania;
- porządkuje najczęściej odwiedzane strony
- uczestniczy w dyskusji na wybranym forum dyskusyjnym, stosując zasady netykiety;
- omawia wybrane usługi internetowe (m.in.: nauka i praca w Internecie, książki, czasopisma, muzea, banki, zakupy i aukcje, podróże, rozrywka), uwzględniając zasady korzystania z tych usług
- na przykładach uzasadnia zalety i zagrożenia wynikające z pojawienia się Internetu

celujący

- potrafi formułować własne wnioski i spostrzeżenia dotyczące rozwoju Internetu, jego znaczenia dla różnych dziedzin gospodarki i dla własnego rozwoju;
- potrafi właściwie zawęzić obszar poszukiwań, aby szybko odszukać informacje
- korzystając z Internetu i innych źródeł, wyszukuje informacje o najnowszych osiągnięciach w dziedzinie e-usług i różnych form komunikacji i wymiany informacji
- potrafi przedstawić własne wnioski z analizy zalet i wad uzależniania różnych dziedzin życia od Internetu

Religia

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą,
- b) odmawia wszelkiej współpracy,
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- a) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- b) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- a) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- b) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- a) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- b) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- c) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające:

- a) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- b) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- c) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostolskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania tej klasy,

c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

1. Cytaty z Pisma Świętego. Modlitwy, pieśni

celująca:

- dokładna znajomość cytatu wraz ze znajomością źródła (np. Ewangelia św. Mateusza)

bardzo dobra:

- dokładna znajomość cytatów z lekcji

dobra:

- przytoczenie sensu cytatu własnymi słowami

dostateczna:

- niezbyt dokładna znajomość sensu cytatu

dopuszczająca:

- skojarzenia z treścią cytatu

niedostateczna:

- brak jakiegokolwiek znajomości cytatów

2. Zeszyt przedmiotowy (zeszyt ćwiczeń)

celująca:

- wszystkie tematy
- zapisy
- prace domowe
- staranne pismo
- własne materiały ilustracje itp.

bardzo dobra:

- starannie prowadzony
- wszystkie tematy i notatki
- prace domowe

dobra:

- zeszyt staranny

- luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów)

dostateczna:

- zeszyt czytelny
- braki notatek, prac domowych (do 40% tematów)

dopuszczająca:

- pismo niestaranne
- liczne luki w zapisach (do 70% tematów)

niedostateczna:

- brak zeszytu

3. Prace domowe

celująca:

- staranne wykonanie
- treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach
- dużo własnej inwencji twórcze

bardzo dobra:

- merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem
- staranne
- czytelne
- rzeczowe

dobra:

- wskazują na zrozumienie tematu
- niezbyt twórcze

dostateczna:

- powiązane z tematem
- niestaranne

dopuszczająca:

- widać próby wykonania pracy
- na temat

niedostateczna:

- praca nie na temat
- brak rzeczowości w pracy
- brak pracy

4. Testy i sprawdziany

celująca:

- wszystkie polecenia wykonane poprawnie
- rozwiązane też zadanie dodatkowe

bardzo dobra:

- 75% spełnionych wymagań podstawowych (łatwe, praktyczne, przydatne życiowo, niezbędne)
- 75% spełnionych wymagań rozszerzających (bardzo trudne i trudne, teoretyczne, naukowe)

dobra:

- 75% zadań podstawowych
- 50% wymagań rozszerzających

dostateczna:

- 75% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych (bardzo łatwe i łatwe, niezbędne w dalszej edukacji)

dopuszczająca:

- 50% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych

niedostateczna:

- poniżej 30% odpowiedzi dotyczących wiedzy podstawowej

5. Odpowiedzi ustne

celująca:

- wiadomości zawarte w podręczniku i zeszycie uzupełnione wiedzą spoza programu
- wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język
- używanie pojęć

bardzo dobra:

- wiadomości z podręcznika i zeszytu prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem
- odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych

dobra:

- wyuczone na pamięć wiadomości
 - uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami
- potrzebna pomoc nauczyciela

dostateczna:

- wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć
- odpowiedź niestaranna
- częste pytania naprowadzające
- dużo pytań pomocniczych

dopuszczająca:

- słabe wiązanie faktów i wiadomości
- chaos myślowy i słowny
- dużo pytań pomocniczych

niedostateczna:

- brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych

6. Aktywność

celująca:

- uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji
- korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie

bardzo dobra:

- uczeń zawsze przygotowany do lekcji
- często zgłasza się do odpowiedzi
- wypowiada się poprawnie

dobra:

- stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy

dostateczna:

- mało aktywny na lekcjach

dopuszczająca:

- niechętny udział w lekcji

niedostateczna:

- lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary

7. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne

celująca:

- wiele razy pomaga w różnych pracach
- pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, dużo własnej inicjatywy
- aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (ministranci, oaza itp.)
- reprezentuje szkołę (parafię) w konkursie przedmiotowym (olimpiadzie)

bardzo dobra:

- starannie wykonuje powierzone przez katechetę lub księdza zadania
- przejawia postawę apostołską

dobra:

- niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie
- uczestniczy w rekolekcjach szkolnych

I. Otwarcia na Bożą miłość

celująca:

- daje świadectwo, w jaki sposób troszczy się o „sprawy Boże” w swoim życiu

bardzo dobra:

- formułuje własną modlitwę dziękczynną za miłość okazywaną przez Boga
- podaje, w jaki sposób otwiera się na bezwarunkową miłość Boga i ją przyjmuje
- uzasadnia, że o własnych siłach człowiek nie jest w stanie wyzwolić się z grzechu i potrzebuje Bożej pomocy
- charakteryzuje konsekwencje zaproszenia Jezusa do swego serca (życia)
- podaje, w jaki sposób dba o dobre relacje z rodziną i w grupie koleżeńskej
- uzasadnia, dlaczego Boga (Jezusa) trzeba nieustannie szukać

dobra:

- wyjaśnia, na czym polega miłość bezwarunkowa
- uzasadnia, że poszukiwanie Boga oznacza otwarcie się na Jego Miłość (jak Maryja)
- interpretuje biblijną perykopę uzdrowieniu paralityka (Mt 9,1-8)

- określa, w jaki sposób oddaje Jezusowi swoje grzechy
- interpretuje biblijną perykopę o Zacheuszu (Łk 19,1-10)
- uzasadnia, że warto poszukiwać Jezusa pomimo swojej grzeszności
- wymienia formy i rodzaje modlitw i podaje przykłady
- charakteryzuje życie człowieka jako ciągle poszukiwanie Boga

dostateczna:

- podaje przykłady działania kochającego Boga w swoim życiu
- interpretuje biblijną perykopę o zwiastowaniu
- omawia prawdę, że grzech jest przeszkodą w poznaniu i akceptacji prawdy o sobie i o Bożej miłości
- określa, jaki ideał siebie chciałby osiągnąć, który będzie podobał się Panu Bogu
- podaje, w jaki sposób zaprasza Jezusa do swego życia
- podaje przykłady gubienia i odnajdywania Boga w życiu chrześcijanina
- opowiada, w jaki sposób szuka Jezusa, identyfikując się z Maryją lub Józefem

dopuszczająca:

- wymienia, co jest dla niego ważne
- podaje prawdę, że Bóg kocha miłością bezwarunkową
- wskazuje teksty biblijne mówiące o powszechności grzechu
- wskazuje na Jezusa jako Zbawiciela, który wyzwala z niewoli grzechu
- wymienia najważniejsze wartości w życiu człowieka
- podaje prawdę, że stan duszy człowieka wpływa na jego relacje z otoczeniem
- prezentuje treść perykopy o dwunastoletnim Jezusie w świątyni
- definiuje modlitwę jako spotkanie i dialog z Bogiem

II. Przyjaźń

celująca:

- nawiązuje przyjacielskie relacje z innymi ludźmi: wolontariuszami i potrzebującymi pomocy i referuje swe działania wobec klasy

bardzo dobra:

- właściwie ocenia różne opinie i zachowania dotyczące ludzkiej seksualności prezentowane w reklamach
- określa działania, jakie podejmuje w zakresie wychowania siebie do czystości
- wyjaśnia, na czym polegają dobre relacje rówieśnicze
- określa, jakie działania ukierunkowane na dobro planuje podjąć z wspólnie rówieśnikami
- formułuje prawa i obowiązki rodziców wobec dzieci oraz dzieci wobec rodziców

- wyjaśnia słowa Jezusa „Więcej szczęścia jest w dawaniu, aniżeli w braniu”
- referuje, w jaki sposób uwrażliwia innych na problem narkomanii
- argumentuje wartość bezpośrednich relacji osobowych
- uzasadnia, dlaczego mamy się troszczyć o własne życie
- określa, w jaki sposób szanuje swoje życie i troszczy się o swój rozwój

dobra:

- omawia prawdę, że człowiek przeżywa swoje życie i wyraża się jako mężczyzna lub kobieta
- charakteryzuje życie zniewolone pożądliwością i postawę czystego serca
- opowiada historię relacji Dawida z królem Saulem
- charakteryzuje przyjaźń Dawida i Jonatana
- uzasadnia konieczność okazywania czci rodzicom
- uzasadnia, dlaczego warto słuchać rodziców
- charakteryzuje owoce zaangażowania się w wolontariat
- wyjaśnia, na czym polegają poszczególne uzależnienia
- charakteryzuje skutki uzależnienia
- podaje, w jaki sposób może wspierać kolegów, którzy mieli kontakt z narkotykami
- charakteryzuje różnice między światem wirtualnym a realnym
- określa postawę zdrowego dystansu wobec świata wirtualnego
- charakteryzuje życie ludzkie jako największy dar otrzymany od Boga
- wyjaśnia, że samobójstwo nie jest rozwiązaniem problemu

dostateczna:

- wskazuje (wymienia) różnice psychiczne między mężczyzną i kobietą
- podaje przykłady sytuacji, kiedy przyjaźń jest poddana próbie
- określa, w jaki sposób chce budować relacje przyjaźni
- podaje przykłady działań (zachowań) budujących wzajemne zaufanie
- wyraża szacunek wobec rodziców (opiekunów)
- wskazuje sposoby włączenia się w wolontariat w swojej miejscowości lub okolicy
- podaje, w jaki sposób szuka grupy, z którą chce pomagać innym
- wyraża dezaprobatę wobec wszelkiego rodzaju uzależnień
- podaje, w jaki sposób i kto może pomóc ludziom uzależnionym
- podaje zasady właściwego korzystania z Internetu
- wskazuje pozytywne sposoby rozwiązywania problemów, które spotyka w życiu
- wskazuje, gdzie mogą szukać pomocy osoby mające myśli samobójcze

dopuszczająca:

- wyjaśnia pojęcia: czyste serce, pożądliwość
- podaje przyczyny konfliktu króla Saula z Dawidem
- wylicza cechy prawdziwej przyjaźni

- wymienia cechy charakteryzujące przyjacielskie relacje
- podaje przykłady dobrych relacji dorastających dzieci z rodzicami
- określa, co to jest wolontariat
- wymienia rodzaje pracy wolontariatu
- definiuje, czym są uzależnienia
- wylicza różne formy uzależnień (papierosy, alkohol, narkotyki, zakupy)
- określa szkodliwość narkotyków
- wymienia pozytywne i negatywne strony kontaktu przez Internet
- wskazuje, jak chronić swoją godność i prywatność w sieci
- określa, jakiej postawy wobec życia oczekuje od nas Bóg
- podaje prawdę, że problemy są nieodłączną częścią życia człowieka

III. Bóg Ojciec

celująca:

- referuje, jakie wskazówki dla własnego życia odkrywa w Piśmie Świętym

bardzo dobra:

- wyjaśnia, że wiara jest wejściem w osobistą relację z Bogiem
- charakteryzuje związek między Pismem Świętym a Tradycją
- podejmuje samodzielną lekturę Pisma Świętego i dzieli się swym doświadczeniem wobec klasy
- uzasadnia konieczność określenia gatunków literackich dla właściwej interpretacji tekstów biblijnych
- wyjaśnia, dlaczego tłumaczy się Biblię na języki narodowe
- prezentuje, jak modli się tekstami z Pisma Świętego
- samodzielnie układa modlitwy i z zaangażowaniem modli się nimi
- wyjaśnia, że wiara polega na wyjściu poza granicę tego, co jest dla człowieka logiczne i zrozumiałe
- uzasadnia typiczne podobieństwo Izaaka do Jezusa
- uzasadnia potrzebę Bożej pomocy i błogosławieństwa w chwilach zmagania ze sobą
- potrafi odnieść doświadczenie wiary Mojżesza do swoich życiowych planów i oczekiwań
- wskazuje, w jaki sposób naśladuje postawę Mojżesza we własnym życiu
- wskazuje, w jakich sytuacjach stara się być dobrym przykładem dla innych
- uzasadnia potrzebę ciągłego wyjaśniania rodzących się wątpliwości religijnych
- referuje, w jaki sposób szuka kompetentnych osób i odpowiedzi na rodzące się w nim pytania
- wyjaśnia, na czym polega niebezpieczeństwo praktykowania magii i spirytyzmu
- właściwie ocenia rzeczywistość, nazywając zło złem, a dobro dobrem

- wyjaśnia, że trudności w wierze są elementem procesu rozwoju wiary i mogą stać się pomocą w pogłębieniu relacji z Bogiem
- wyjaśnia proces rozwoju wiary

dobra:

- uzasadnia potrzebę coraz lepszego poznawania treści wiary
- rozróżnia wiarę naturalną i religijną (nadprzyrodzoną)
- wyjaśnia, na czym polega natchnienie Biblii
- wyjaśnia, że czytając Biblię, spotyka się z Bogiem
- przyporządkowuje gatunki literackie do wybranych fragmentów Pisma Świętego
- potrafi rozpoznać przekład Biblii zatwierdzony przez Kościół katolicki
- wskazuje w Piśmie Świętym miejsca, gdzie występują poszczególne typy modlitw
- charakteryzuje relacje Bóg-człowiek (na przykładzie postaci ze Starego Testamentu oraz współczesnych ludzi)
- charakteryzuje postać Abrahama i wyjaśnia, dlaczego nazywamy go „ojcem wierzących”
- omawia, w jaki sposób pogłębia swoją wiarę
- wyjaśnia sens próby wiary Abrahama
- charakteryzuje postawę Abrahama wobec Boga w sytuacji próby
- wskazuje problemy, które powierza Bogu w ufnej modlitwie
- wyjaśnia biblijne znaczenie zmiany imienia
- uzasadnia konieczność samodyscypliny i pracy nad sobą
- charakteryzuje postawę Mojżesza względem Boga i ludu izraelskiego
- uzasadnia potrzebę nadziei i zaufania Bogu w przezwyciężaniu duchowych zniewoleń (złe przyzwyczajenia, nałogi)
- charakteryzuje misję Jozuego
- uzasadnia potrzebę posiadania doradcy w podejmowaniu dobrych decyzji
- opowiada, co pomogło prorokowi Danielowi trwać nieugięcie przy Bogu,
- charakteryzuje podobieństwa (różnice) w postawie wiary proroka Daniela, św. Piotra i własnej
- charakteryzuje religijność narodu wybranego w czasach Eliasza
- uzasadnia, że Bóg jest prawdziwym Bogiem, który działa i wyzwala człowieka
- omawia wątpliwości Jeremiasza wobec powołania go przez Boga (Jer 1,6-7)
- opowiada dialog Jeremiasza z Bogiem (Jr 20)
- uzasadnia, że człowiek wypowiadając przed Bogiem swoje wątpliwości, nawiązuje z Nim głębszą relację

omawia, w jaki sposób stara się podtrzymywać i pogłębiać bliską relację z Chrystusem

dostateczna:

- omawia prawdę, że u podstaw wiary jest przyjęcie Bożej miłości i odpowiedź na nią
- omawia własne sposoby umacniania swej wiary

- wymienia autorów Biblii i etapy jej powstawania
- określa, co to jest kanon Pisma Świętego
- określa, czym jest Tradycja Kościoła
- wymienia niektóre gatunki literackie, jakimi posługuje się Biblia
- wymienia najbardziej znane tłumaczenia Biblii
- podaje przykłady modlących się postaci biblijnych
- potrafi wykorzystać Pismo Święte w modlitwie osobistej
- określa kolejność najważniejszych wydarzeń z historii zbawienia, zaznaczając je na osi czasu
- omawia, że Bóg jest wierny swoim obietnicom i chce stale przebywać w naszym życiu
- wymienia owoce heroicznej wiary Abrahama
- podaje przykłady działań Boga, które pomagają człowiekowi przemienić się na lepsze
- określa sytuacje współczesnych zniewoleń człowieka
- podaje cechy dobrego przewodnika (mentora)
- podaje przykłady współczesnych postaci godnych naśladowania
- wymienia owoce i trudności trwania w wierze na przykładzie proroka Daniela i św. Piotra
- podaje przykłady błędnych wyobrażeń o Bogu
- określa praktyki przeciwne wierze w Boga (zabobon, bałwochwalstwo, wróżbiarstwo, magia)
- wskazuje, co jest źródłem bałwochwalstwa i czarów
- charakteryzuje konsekwencję Jeremiasza w głoszeniu Bożego słowa mimo porażek ze strony narodu
- podaje, w jaki sposób dba o rozwój swojej wiary

dopuszczająca:

- definiuje pojęcie wiary
- wymienia główne prawdy wiary
- definiuje pojęcie „Biblia”
- wymienia inne nazwy Biblii
- omawia budowę Pisma Świętego (księgi, rozdziały, wersety, wyjaśnienia pod tekstem)
- potrafi odszukać wskazany fragment biblijny
- podaje, w jakich językach napisano Biblię
- podaje definicję modlitwy
- wymienia rodzaje modlitw
- wymienia najważniejsze fakty z historii zbawienia
- określa miejsce Abrahama w historii zbawienia
- podaje, że wiara jest darem Boga i wymienia jej cechy
- podaje, że Izaak był synem Abrahama
- omawia tekst biblijny o ofierze Abrahama (Rdz 22,1-19)
- omawia okoliczności zmiany imienia Jakuba na Izrael

- omawia sytuację Izraelitów w Egipcie i rolę Mojżesza w ich wyjściu z niewoli
- wymienia dokonania Jozuego
- wskazuje proroka Daniela jako wzór wytrwałości w wierze
- wskazuje proroka Eliasza jako obrońcę wiary narodu wybranego w prawdziwego Boga (1 Krl 18,20-40)
- wskazuje, co pogłębia wiarę w Boga, a co ją niszczy
- wymienia zadania Jeremiasza dane mu przez Boga
- wymienia cechy dojrzałej wiary

IV. Kościół domowy

celująca:

- referuje, w jaki sposób podejmuje starania, by realizować w swej rodzinie ideę Kościoła domowego opowiada, jak angażuje się w działalność grup religijnych na terenie swojej parafii oraz zachęca do tego rodziców i rodzeństwo
- aktywnie włącza się w przygotowanie uroczystości i okazjonalnych imprez na terenie kościoła (dekoracje, żłóbek, Grób Pański, ołtarze na Boże Ciało, festyny itp.)

bardzo dobra:

- opisuje zadania poszczególnych członków rodziny w realizowaniu idei Kościoła domowego
- charakteryzuje rozwój obrazu Boga od dzieciństwa do lat młodzieńczych
- uzasadnia wartość i potrzebę chrześcijańskiego wychowania
- potrafi wykonać podstawowe czynności pielęgnacyjne, udzielić pierwszej pomocy, wezwać pogotowie i kapłana
- omawia, w jaki sposób troszczy się o sferę duchową osób chorych i starszych w swojej rodzinie
- interpretuje wybrane teksty liturgiczne związane z poszczególnymi okresami i świętami
- krytycznie ocenia przypadki naruszania prawa do niedzielnego odpoczynku
- podaje, w jaki sposób dba o chrześcijański wymiar świętowania niedzieli
- w ufnej modlitwie powierza Bogu swoich bliskich, szczególnie w dni, które są dla nich ważne
- uzasadnia wartość modlitewnej jedności w godzinie Apelu
- podaje, w jaki sposób zachęca bliskich do wspólnego odmawiania Apelu
- omawia propozycje zorganizowania wspólnej modlitwy w swojej rodzinie
- uzasadnia potrzebę więzi z kościołem parafialnym oraz troski o jego stan materialny i wystrój

dobra:

- charakteryzuje rodzinę chrześcijańską jako Kościół domowy
 - omawia przeszkody, utrudniające religijne wychowanie
 - charakteryzuje zmiany w modlitwie młodego człowieka
 - charakteryzuje sposób życia człowieka o religijnym wychowaniu
 - uzasadnia obowiązek opieki nad chorymi i starszymi członkami rodziny
 - układa modlitwę w intencji chorych
 - charakteryzuje poszczególne okresy liturgiczne w oparciu o KKK
 - interpretuje schemat roku liturgicznego
 - przyporządkowuje poszczególnym okresom roku liturgicznego właściwe im obrzędy liturgiczne i paraliturgiczne
 - uzasadnia przekonanie o potrzebie zachowania tradycji związanych z poszczególnymi okresami roku liturgicznego
 - na podstawie wybranych tekstów biblijnych wyjaśnia, że niedziela jest dla chrześcijanina dniem świętym
 - uzasadnia, że robienie zakupów w niedzielę jest naruszeniem Bożego przykazania
 - uzasadnia potrzebę wspólnego świętowania
 - układa plan świętowania rodzinnej uroczystości, uwzględniając jej chrześcijański charakter
 - omawia historię cudownego obrazu Matki Bożej Częstochowskiej
 - wyjaśnia znaczenie jasnogórskiego sanktuarium dla Polaków
 - potrafi odnaleźć na odbiorniku radiowym stacje transmitujące Apel Jasnogórski
 - podaje przykłady rodzin, których świętość budowała się na wspólnej modlitwie
 - na podstawie tekstów biblijnych i nauczania Kościoła uzasadnia konieczność apostolskiego zaangażowania chrześcijańskich rodzin
 - interpretuje teksty biblijne, mówiące o Kościele jako „domu duchowym”
- charakteryzuje rolę Kościoła i znaczenie kościoła materialnego w życiu swojej rodziny

dostateczna:

- wskazuje elementy Kościoła domowego możliwe do realizacji we własnej rodzinie
- wymienia różnice w pojmowaniu Boga przez małe dziecko i gimnazjalistę
- wskazuje różnice między wychowaniem religijnym a świeckim
- określa wartość i sens cierpienia
- wymienia posługi (pielęgniacyjne, medyczne i duchowe) świadczone wobec osób chorych i starszych
- wymienia instytucje wspierające rodzinę w wypełnianiu jej obowiązku wobec osób chorych i starszych i wie, jak się z nimi skontaktować
- wymienia święta, które nie posiadają stałej daty
- uzasadnia przekonanie o potrzebie świętowania dni świątecznych

- wymienia elementy chrześcijańskiego świętowania niedzieli
 - wymienia chrześcijańskie elementy świętowania (Msza Święta, wspólna modlitwa, obecność kapłana, rocznicowa pielgrzymka...)
 - mówi (śpiewa) z pamięci Apel Jasnogórski
 - podaje różne określenia modlitwy
 - wymienia możliwości rodzinnego świadczenia o Chrystusie wobec innych ludzi
- daje świadectwo uczestnictwa w Mszach Świętych zamawianych przez rodzinę, przyjaciół, sąsiadów, klasę...

dopuszczająca:

- definiuje pojęcie Kościoła domowego
- wymienia praktyki religijne chrześcijanina
- podaje przykłady modlitw z wczesnego dzieciństwa oraz teksty, którymi modli się obecnie
- określa, że obowiązkiem rodziny jest zapewnienie troskliwej opieki, również duchowej, nad chorymi i starszymi jej członkami
- wymienia okresy roku liturgicznego
- wymienia święta nakazane przez Kościół i podaje ich daty
- podaje, że świętowanie niedzieli jest religijnym obowiązkiem chrześcijanina
- wymienia okoliczności rodzinnych spotkań
- podaje daty najważniejszych rodzinnych uroczystości (rocznice, imieniny...)
- podaje treść i godzinę wspólnego odmawiania Apelu Jasnogórskiego
- wymienia modlitwy, których nauczył się w rodzinie
- podaje przykłady świadczenia o Chrystusie w ramach rodziny
- podaje, z jakich okazji ludzie przychodzą do kościoła
- wymienia ważne wydarzenia, które przeżywał w kościele

V. Ojczyzna

celująca:

- samodzielnie poszukuje źródeł dla lepszego zrozumienia wydarzeń sprzed tysiąca lat oraz ich znaczenia dla współczesności i referuje owoce swych poszukiwań
- włącza się w przygotowanie religijnej oprawy ważnych wydarzeń rodzinnych, szkolnych, patriotycznych
- podaje, w jaki sposób angażuje się w szerzenie kultu polskich świętych

bardzo dobra:

- podaje, w jaki sposób wzmacnia poczucie polskości w codziennym życiu
- uzasadnia znaczenie obchodów Tysiąclecia Chrztu Polski i zjazdu w Gnieźnie dla budowania zjednoczonej Europy
- uzasadnia, dlaczego św. Stanisław należy do głównych patronów Polski

- podaje przykłady sytuacji, w których staje w obronie pokrzywdzonych
- podaje, w jaki sposób wyraża odpowiedzialność za szerzenie wiary
- charakteryzuje działania głównych postaci szerzących ideę tolerancji
- określa, w jaki sposób angażuje się w poznawanie i pogłębianie swojej wiary
- opisuje prześladowanie unitów na przestrzeni wieków (akcje rusyfikacyjne, dekrety carskie z 1839 r. i 1874 r., więzienie kapłanów, przymus do przechodzenia na prawosławie)
- podaje, w jaki sposób troszczy się o jedność w swoim środowisku
- układa modlitwę, w której dziękuje Bogu za dar wolności i przynależność do Kościoła
- uzasadnia wartość męczeństwa za wiarę
- wyjaśnia, dlaczego bohaterowie mogą uratować naród i jego wiarę
- uzasadnia, że chrześcijanin w każdym czasie jest wezwany do dawania świadectwa
- uzasadnia potrzebę duchowej więzi ze świętymi
- podaje, w jaki sposób dba o zachowanie w swojej rodzinie i klasie chrześcijańskich tradycji

dobra:

- charakteryzuje wartości, dla których Polacy oddawali życie
- uzasadnia religijną wartość miłości Ojczyzny
- wyjaśnia znaczenie chrztu Polski dla dalszych jej dziejów
- uzasadnia doniosłość zjazdu gnieźnieńskiego
- charakteryzuje konflikt pomiędzy biskupem Stanisławem a królem Bolesławem Śmiałym
- wyjaśnia rozbieżności w historycznych ocenach tego konfliktu
- charakteryzuje rolę królowej Jadwigi w krzewieniu wiary chrześcijańskiej
- ukazuje wartość tolerancji religijnej
- wyjaśnia, dlaczego Polskę w XVI-XVIII w. nazywano „azylem heretyków”
- opisuje przejawy tolerancji religijnej w Polsce na przestrzeni wieków
- charakteryzuje podobieństwa i różnice między Kościołem rzymskokatolickim a greckokatolickim
- określa stosunek duchowieństwa polskiego do walk narodowowyzwoleńczych
- charakteryzuje działalność społeczno-kulturalną Kościoła w czasach niewoli narodowej
- charakteryzuje postawę kard. Wyszyńskiego wobec Ojczyzny
- opisuje przykłady obecności Kościoła w dziejach narodu polskiego
- charakteryzuje zasługi bł. Jana Pawła II i ks. Jerzego Popiełuszki wobec Ojczyzny
- charakteryzuje wartość kultu polskich świętych dla kształtowania osobistych i narodowych postaw Polaków
- uzasadnia, że przywiązanie do chrześcijańskich tradycji pozwoliło Polakom przetrwać najtrudniejsze doświadczenia dziejowe

dostateczna:

- podaje przykłady naszych narodowych bohaterów
- przedstawia motywy osobiste i polityczne przyjęcia chrztu przez Mieszka I
- podaje datę liturgicznej uroczystości św. Wojciecha
- prezentuje postawę patriotyzmu i szacunku dla historii ojczyzny
- podaje datę liturgicznego wspomnienia św. Stanisława
- omawia, w jaki sposób stara się naśladować męstwo i bezkompromisowość św. Stanisława w walce ze złem
- wymienia zasługi św. Jadwigi dla chrześcijaństwa
- podaje datę jej wspomnienia liturgicznego
- podaje, w jaki sposób wyraża troskę o rozwój swojej wiary
- wymienia dokumenty dotyczące tolerancji religijnej w Polsce
- wyraża szacunek względem ludzi innych wyznań
- przejawia postawę tolerancji wobec wyznawców innej wiary
- podaje główne fakty z życia św. Andrzeja Boboli
- wymienia przyczyny prześladowania Kościoła unickiego
- podaje fakty z działalności Kościoła w czasach niewoli narodowej
- wymienia nazwiska księży zaangażowanych w walki narodowo-wyzwoleńcze oraz w działalność społeczno-kulturalną
- wyraża szacunek wobec tych, którzy poświęcili życie, abyśmy mogli żyć w wolnym kraju
- wyraża szacunek dla ludzi walczących w obronie swej wiary i ojczyzny
- określa rolę, jaką Kościół odegrał w najnowszych dziejach Polski
- wyraża szacunek dla ofiary z życia złożonej za Chrystusa i rodaków
- określa formy kultu bł. Jana Pawła II i ks. Jerzego Popiełuszki
- podaje, w jaki sposób korzysta z ich orędownictwa u Boga i stara się naśladować ich cnoty
- podaje przykłady pielęgnowania chrześcijańskich tradycji przez Polaków w różnych okolicznościach dziejowych
- omawia znaczenie zwyczajów, obrzędów

dopuszczająca:

- określa, czym jest i jak się wyraża patriotyzm
- wymienia najważniejsze wydarzenia z historii Polski, z których możemy być dumni
- podaje datę chrztu Mieszka I oraz imię jego żony
- wymienia pierwsze biskupstwa na ziemiach polskich
- prezentuje życie i działalność misyjną św. Wojciecha
- podaje fakty z życia św. Stanisława i datę jego śmierci
- relacjonuje wpływ męczeńskiej śmierci św. Stanisława na późniejsze zjednoczenie kraju
- podaje fakty z życia św. Jadwigi Królowej
- podaje przykłady nietolerancji religijnej w szesnastowiecznej Europie
- wymienia różne wyznania w ówczesnej Polsce

- wymienia przyczyny i skutki zawarcia unii w Brześciu w 1516 r.
- omawia przyczyny i przebieg powstania machabejskiego,
- podaje przykłady męczeństwa za wiarę i Ojczyznę
- wymienia bohaterów, którzy uratowali Polskę i jej wiarę
- podaje fakty i wydarzenia potwierdzające obecność Kościoła w życiu narodu
- wymienia najważniejsze fakty z życia bł. Jana Pawła II i ks. Jerzego Popiełuszki,
- wymienia chrześcijańskie tradycje dotyczące życia rodzinnego i społeczno-narodowego

VI. Moja codzienność

celująca:

- opisuje sytuacje, w których stara się pokojowo rozwiązywać konflikty rodzinne i koleżeńskie
- opowiada, w jaki sposób inspirowała rodzinę i kolegów do efektywnego zagospodarowania wolnych chwil

bardzo dobra:

- uzasadnia, dlaczego człowiek uczciwy zasługuje na szacunek
- analizuje wpływ nieuczciwości na życie religijne człowieka
- analizuje wpływ krzywdoprzysięstwa i wiarołomstwa na życie religijne człowieka
- uzasadnia przekonanie, że Bóg jest po stronie tych, którzy mówią prawdę i nią żyją
- wyjaśnia, w jaki sposób przeżywane emocje mogą wpływać na nasze relacje i podejmowane przez nas decyzje
- wskazuje sposoby radzenia sobie z problemem zmienności uczuć, by nie utrudniały one relacji z innymi ludźmi
- zwracając innym uwagę, czyni to taktownie, z zachowaniem szacunku dla rozmówcy
- z uwagą wysłuchuje i przyjmuje od innych słowa krytyki
- formułuje kryteria uznania kogoś za autorytet
- podaje, w jaki sposób stara się być autorytetem dla innych
- podaje przykłady sytuacji, gdy odpowiedzialnie korzysta z wolności
- dokonuje krytycznej oceny źle rozumianej tolerancji (akceptowanie zła, hołdowanie ludzkiej słabości czy skłonnościom do zła)
- uzasadnia, że wymagania chrześcijańskiej etyki seksualnej mają na celu prawidłowy rozwój człowieka, szczególnie w sferze emocjonalnej i duchowej
- określa, w jaki sposób podejmuje pracę nad sobą w dziedzinie opanowania pożądlivosti i kontroli swoich pragnień

podaje, w jaki sposób dba o dobrą organizację czasu wolnego w ciągu dnia

dobra:

- wyjaśnia, że człowiek uczciwy cieszy się dobrą opinią i budzi zaufanie u innych
- wskazuje okoliczności, gdzie ceniona jest uczciwość
- uzasadnia, dlaczego warto być uczciwym
- charakteryzuje relacje międzyludzkie (w rodzinie, szkole, grupie koleżeńskej) oparte na prawdzie
- uzasadnia religijną i społeczną wartość mówienia prawdy i dotrzymywania danego słowa
- charakteryzuje zmienność nastroju i uczuć jako prawidłowość związaną z wiekiem dojrzewania
- uzasadnia potrzebę uświadamiania sobie i rozpoznawania przeżywanych aktualnie uczuć
- uzasadnia potrzebę krytycznych wypowiedzi
- charakteryzuje sposób wyrażania krytycznych uwag
- uzasadnia konieczność uznawania określonych autorytetów
- charakteryzuje powody krytyki i odrzucania autorytetów
- wyjaśnia, na czym polega umiejętność słuchania innych
- uzasadnia, że do właściwego korzystania z wolności potrzebna jest odpowiedzialność
- wyjaśnia, czym samowola różni się od wolności
- omawia granice tolerancji w świetle Chrystusowej nauki o zgorszeniu i wezwań do miłości również nieprzyjaciół
- podaje przykłady sytuacji, gdy sprzeciwia się nietolerancji oraz tolerancji źle rozumianej
- uzasadnia potrzebę panowania umysłu i woli nad budzącymi się uczuciami i zmysłami,
- wyjaśnia, że nie wszystko, co przyjemne, jest dobre
- wyjaśnia znaczenie czasu wolnego i dobrej jego organizacji dla ludzkiego rozwoju

dostateczna:

- wymienia, co można stracić przez nieuczciwość
- kieruje się uczciwością w relacjach z innymi
- podaje przykłady sytuacji, w których trzeba bronić prawdy i o nią walczyć, oraz ludzi, którzy zapłacili za taką postawę cenę wolności, a nawet życia
- określa, w jaki sposób stara się poznać świat własnych uczuć oraz jak pracuje nad ich rozwojem
- określa, czym różni się krytyka od krytykanctwa
- wymienia uznawane przez siebie autorytety
- wskazuje, dla kogo (i w jakich dziedzinach) sam może być autorytetem
- podaje przykłady pozytywnego rozwiązywania konfliktów
- podaje przykłady nadużywania wolności
- podaje przykłady zwyciężania zła dobrem w codziennym życiu
- wymienia najczęstsze problemy młodych ludzi związane z przeżywaniem własnej seksualności

wymienia cechy prawidłowego i nieprawidłowego wypoczynku

dopuszczająca:

- definiuje pojęcie uczciwości
- podaje, że uczciwość jest warunkiem spokojnego sumienia
- definiuje pojęcia: obmowa, oszczerstwo, krzywoprzysięstwo, wiarołomstwo
- określa, czym są uczucia
- wymienia najważniejsze uczucia
- podaje przykłady sytuacji, w których należy wypowiedzieć słowa krytyki
- podaje przykłady autorytetów związanych z pełnieniem jakiejś funkcji czy roli społecznej
- wymienia przyczyny konfliktów i sposoby zapobiegania im na podstawie Jk 3,13-18
- wymienia najczęstsze przyczyny konfliktów występujących w środowisku szkolnym i rodzinnym
- określa istotę prawdziwej wolności
- definiuje pojęcia: tolerancja, akceptacja, miłość chrześcijańska
- podaje treść Bożych przykazań odnoszących się do sfery seksualnej człowieka
- wymienia możliwości zagospodarowania wolnego czasu

VII. Wydarzenia zbawcze

celująca:

- w miarę możliwości angażuje się w przygotowanie Orszaku Trzech Króli i bierze w nim udział

bardzo dobra:

- podaje przykłady sytuacji, gdy stara się żyć duchem Ewangelii na co dzień
- omawia, w jaki sposób realizuje powszechne powołanie do świętości w swoim życiu
- krytycznie ocenia przejawy komercjalizacji świąt Bożego Narodzenia
- określa, w jaki sposób wyraża radość i dziękczynienie Bogu za przyjście Zbawiciela
- opowiada o nowej tradycji Orszaków Trzech Króli

uzasadnia, że współczesne Betlejem to każda Msza Święta

- podaje, w jaki sposób przygotowuje się do spowiedzi rekolekcyjnej
- wyjaśnia, na czym polega post ścisły oraz kiedy i kogo obowiązuje
- wyjaśnia znaczenie znaków i symboli liturgii paschalnej
- omawia chrześcijańskie świętowanie Wielkanocy
- określa, w jaki sposób wyraża wiarę w zmartwychwstanie Chrystusa
- wyjaśnia, dlaczego odpowiedzialni za ewangelizację są wszyscy członkowie rodziny, a szczególnie rodzice
- podaje przykłady okoliczności, gdy rozmawia o sprawach wiary w swojej rodzinie

dobra:

- charakteryzuje życie wybranego świętego lub błogosławionego w kontekście jego pójścia za Jezusem
- zna swojego patrona, patrona parafii i Polski
- charakteryzuje chrześcijański wymiar świąt Bożego Narodzenia
- wyjaśnia znaczenie znaków i obrzędów wigilijnych
- opisuje rolę gwiazdy w dotarciu Mędrców do Betlejem

wyjaśnia znaczenie napisu K+M+B robionego kredą na drzwiach domów (Christus mansionem benedicat)

- interpretuje perykopę o kuszeniu Pana Jezusa (Łk 4,1-13)
- wyjaśnia, na czym polega właściwie przeprowadzony rachunek sumienia według kryteriów jakościowych i ilościowych
- wyjaśnia, na czym polega dobre przygotowanie do spowiedzi
- określa, w jaki sposób wynagradza za swoje grzechy Bogu i bliźniemu
- uzasadnia, że przez swoje zmartwychwstanie Chrystus pokonał grzech pierworodny, ale w naszym życiu pozostały jego skutki
- charakteryzuje skutki grzechu pierworodnego w swoim życiu
- wyjaśnia, że od czasów Pięćdziesiątnicy Duch Święty umacnia Kościół w dziele ewangelizacji

omawia sposoby ewangelizacji w rodzinie (wspólna modlitwa, rozważanie Bożego słowa, rozmowa na temat związku życia z wiarą, udział rodziny w praktykach religijnych)

dostateczna:

- wymienia współczesnych polskich świętych i błogosławionych
- wyjaśnia, że świętość osiąga się przez naśladowanie Jezusa (Mk 8,34-35)
- wymienia znaki i obrzędy wigilijne
- wymienia osoby, dla których może być „gwiazdą” prowadzącą do Jezusa
- wymienia okresy i dni pokuty w ciągu roku liturgicznego i omawia sposoby ich przeżywania
- wymienia znaki i symbole liturgii paschalnej
- wyjaśnia, że przez mękę, śmierć i zmartwychwstanie Pan Jezus pokonał grzech, szatana i śmierć
- określa istotę nowej ewangelizacji jako pogłębienie i umocnienie osobowej relacji z Jezusem
- podaje prawdę, że pierwszym „odbiorcą” nowej ewangelizacji jest rodzina

dopuszczająca:

- określa różnicę między pojęciami święty i błogosławiony, kanonizacja i beatyfikacja
- podaje datę świąt Bożego Narodzenia i jej genezę
- wskazuje teksty biblijne mówiące o Bożym Narodzeniu

- opowiada o pokłonie Mędrców (Mt 2,1-12)
- wymienia znaki i osoby, które prowadzą go do Jezusa
- omawia, co to jest pokusa
 - podaje kryteria ważności sakramentu pokuty i pojednania oraz akty penitenta
 - określa, na czym polegał grzech pierworodny i wymienia jego skutki
- definiuje pojęcie ewangelizacja

Wychowanie fizyczne

Wymagania szczegółowe w klasie VII

W klasie VII kontrolujemy i oceniamy następujące obszary aktywności fizycznej:

1. Postawę ucznia i jego kompetencje społeczne.
2. Systematyczny udział i aktywność w trakcie zajęć.
3. Sprawność fizyczną (kontrola)
 - a. Siła, szybkość, wytrzymałość, gibkość, zwinność – wg MTSF
 - b. Pomiar tętna przed wysiłkiem i po jego zakończeniu – test Coopera
4. Umiejętności ruchowe:
 - a. Gimnastyka: stanie na rękach przy drabinkach, łączone przewroty w przód i w tył
 - b. Lekkoatletyka: wykonuje skok w dal z odbiciem od belki, oraz skoki przez przeszkody sposobem naturalnym, wykonuje przekazanie pałeczki sztafetowej w biegach sztafetowych, pokonuje trasę biegu terenowego z elementami orientacji w terenie.
 - c. Mini piłka siatkowa: łączone odbicie piłki sposobem oburącz górnymi dolnym w parach, ustawia się prawidłowo na boisku w ataku i w obronie, odbiera, wystawia i zbija piłkę.
 - d. Mini piłka koszykowa: zwód pojedynczy przodem bez piłki i rzut do kosza z dwutaktu po podaniu od współwiczającego, podania oburącz sprzed klatki piersiowej ze zmianą miejsca i kierunku poruszania się.
 - e. Mini piłka ręczna: rzut na bramkę z wyskoku po zwodzie pojedynczym przodem bez piłki i podaniu od współwiczającego, poruszanie się w obronie (w strefie).
 - f. Mini piłka nożna: zwód pojedynczy przodem bez piłki i uderzenie na bramkę prostym podbiciem lub wewn. częścią stopy,
 - g. Rytm – Muzyka – Taniec: dowolny układ taneczny w parze lub w zespole.
5. Wiadomości:
 - a. Wymienia przyczyny i skutki otyłości, zagrożenia wynikające z nadmiernego odchudzania, stosowanie sterydów i innych substancji wspomagających negatywnie proces treningowy,

b. Zna współczesne aplikacje treningowe i urządzenia elektroniczne do oceny własnej aktywności fizycznej,

c. Wymienia korzyści dla zdrowia wynikające z systematycznej aktywności fizycznej.

Kryteria oceniania

Wymagania niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z wychowania fizycznego.

Celujący - 6

1. Uczeń aktywnie uczestniczy w życiu sportowym szkoły, zawodach międzyszkolnych oraz w pozalekcyjnych zajęciach sportowych.

2. Zajmuje punktowane miejsca w zawodach ogólnopolskich, wojewódzkich, gminnych lub rejonowych.

3. Spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą.

4. Wykazuje się sprawnością, umiejętnościami i wiedzą ponad stawiane wymagania zgodnie z treściami programowymi.

5. Aktywnie uczestniczy we wszystkich lekcjach wf.

6. Zna przepisy i zasady mini gier sportowych, potrafi współorganizować i sędziować zawody i imprezy rekreacyjno – sportowe.

7. Rozumie sens uprawiania ćwiczeń ruchowych i ich wpływ na rozwój organizmu.

8. Rozumie i wykonuje porównawcze próby testu motorycznego informujące o rozwoju sprawności kondycyjno-koordynacyjnej.

9. Posiadał nawyki dbałości o higienę stroju, osobistą i estetykę miejsca ćwiczeń.

10. Zachowuje się kulturalnie na lekcjach i imprezach sportowych, stosuje zasadę fair play, jest obiektywny w samoocenie i ocenianiu innych.

Bardzo dobry - 5

1. Uczeń jest zawsze przygotowany do zajęć, ma odpowiedni strój i obuwie sportowe uzgodnione z nauczycielem wf (dopuszcza się dwukrotny brak stroju w okresie).

2. Jego postawa społeczna i stosunek do wychowania fizycznego nie budzą najmniejszych zastrzeżeń, chętnie współdziała w zespole, jest twórczy i zaangażowany.

3. Opanował zakres wymaganych wiadomości i umiejętności, rozumie i potrafi stosować ćwiczenia kształtujące i korekcyjne.

4. Systematycznie doskonalili swoją sprawność motoryczną i wykazuje duże postępy w osobistym usprawnieniu.

5. Ćwiczenia wykonuje z właściwą techniką, zna założenia taktyczne i przepisy poznanych dyscyplin sportowych.

6. Posiada duże wiadomości z zakresu kultury fizycznej i umiejętnie wykorzystuje je w praktycznym działaniu.

7. Rozumie i stosuje zasady higieniczno-zdrowotne podczas aktywnego wypoczynku.

8. Bierze udział w życiu sportowym szkoły, współorganizuje zawody sportowe.

9. Przestrzega zasad „fair-play” i kulturalnego kibicowania.

10. Przestrzega regulaminu sali gimnastycznej.

Dobry - 4

1. Uczeń aktywnie uczestniczy w lekcjach wf.
2. Jego postawa społeczna i stosunek do kultury fizycznej nie budzą zastrzeżeń.
3. Opanował wiadomości i umiejętności umożliwiające udział w różnych formach aktywności ruchowej.
4. Uczeń nie potrzebuje większych bodźców do pracy nad osobistym usprawnieniem, wykazuje stałe i dość dobre postępy w tym zakresie.
5. Ćwiczenia wykonuje prawidłowo, lecz nie dość dokładnie oraz z małymi błędami technicznymi.
6. Posiadane wiadomości potrafi wykorzystać w praktyce przy pomocy nauczyciela.
7. Maksymalnie 3 razy w okresie zgłosił nieprzygotowanie do zajęć.
8. Troszczy się o higienę osobistą.
9. Potrafi dokonywać obiektywnej samooceny sprawności swojej i kolegów,
10. Sporadycznie uczestniczy w życiu sportowym szkoły.

Dostateczny - 3

1. Uczeń uczestniczy w lekcjach z małym zaangażowaniem.
2. Opanował podstawowe wiadomości i umiejętności w zakresie umożliwiającym udział w prostych formach aktywności ruchowej.
3. Wykazuje niewielkie postępy w usprawnieniu motorycznym.
4. Ćwiczenia wykonuje niepewnie, z większymi błędami technicznymi.
5. W jego wiadomościach z zakresu kultury fizycznej są znaczne luki, a wiedzę którą ma, nie potrafi wykorzystać w praktyce.
6. Przejawia pewne braki w zakresie wychowania społecznego, w postawie i stosunku do kultury fizycznej.
7. Maksymalnie 4 razy w okresie zgłosił nieprzygotowanie do zajęć.
8. Posiada nawyki higieniczno - zdrowotne.
9. Przestrzega zasad bezpieczeństwa na lekcjach.

Dopuszczający - 2

1. Uczeń biernie uczestniczy w lekcjach wf lub często je opuszcza.
2. Nie spełnia podstawowych wymagań edukacyjnych na danym poziomie.
3. Wykazuje małe postępy w usprawnieniu.
4. Ćwiczenia wykonuje niechętnie i z dużymi błędami technicznymi.
5. Posiada małe wiadomości z zakresu kultury fizycznej, nie potrafi wykonać prostych zadań związanych z samooceną.

6. Na zajęciach z wf. przejawia poważne braki w zakresie wychowania społecznego, ma niechętny stosunek do ćwiczeń.
7. Maksymalnie 5 razy w okresie zgłosił nieprzygotowanie do zajęć.
8. W ograniczonym stopniu opanował nawyki higieniczno-zdrowotne.
9. Nie uczestniczy w życiu sportowym szkoły.

Niedostateczny - 1

1. Uczeń ma lekceważący stosunek do zajęć i często je opuszcza.
2. Nie dba o fizyczny rozwój swojego organizmu i nie wykazuje żadnych postępów w usprawnianiu.
3. Wykonuje jedynie najprostsze ćwiczenia i w dodatku z rażącymi błędami.
4. Charakteryzuje się praktycznie niewiedzą w zakresie kultury fizycznej.
5. Na zajęciach wf wykazuje duże, rażące braki w zakresie wychowania społecznego i prozdrowotnego.
6. W okresie nauki zgłosił nieprzygotowanie do zajęć więcej niż 5 razy

Plastyka

Podczas ustalania oceny z plastyki szczególną uwagę nauczyciel zwraca na wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki zajęć. Oprócz wiedzy i umiejętności równie ważna jest pozytywna postawa wobec przedmiotu. Składają się na nią: aktywne uczestnictwo w zajęciach, przynoszenie na lekcje odpowiednich materiałów i przyborów, przestrzeganie zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami, efektywne gospodarowanie czasem przeznaczonym na ćwiczenia plastyczne, a także zachowywanie porządku w swoim miejscu pracy – zarówno podczas zajęć, jak i po ich zakończeniu. Nie bez znaczenia są też dobre wyniki osiągane w konkursach plastycznych, udział w szkolnych i pozaszkolnych uroczystościach (przygotowywanie oprawy plastycznej imprez), uczestnictwo w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych, wykonywanie ponadobowiązkowych prac plastycznych, przygotowywanie gazetek szkolnych lub informacji wzbogacających proces lekcyjny na podstawie różnych źródeł.

Nauczyciel jawnie i w sposób konkretny określa kryteria oceniania, tak aby uczniowie sami mogli oceniać pracę zarówno własną, jak i kolegów. Do najczęściej wskazywanych kryteriów należą: zgodność pracy z tematem lekcji, poprawność wykorzystanych układów kompozycyjnych, trafność doboru środków artystycznego wyrazu, umiejętność posługiwania się daną techniką plastyczną, pomysłowość w doborze materiałów i narzędzi, stosowanie niekonwencjonalnych, twórczych rozwiązań,

oryginalność realizacji danego tematu oraz estetyka pracy (ostatnie kryterium nie dotyczy uczniów cierpiących na różne dysfunkcje).

Bieżącej ocenie podlegają:

przygotowanie ucznia do zajęć, uczestnictwo w zajęciach, współpraca w grupie, zaangażowanie ucznia w działania plastyczne, umiejętność formułowania problemów, wyciągania wniosków oraz poszukiwanie własnych rozwiązań.

Ocenianie bieżące dokonywane jest poprzez:

ćwiczenia plastyczne (rysunkowe, malarskie, formułowanie kształtu, przestrzeni, budowanie kompozycji itp.), prace plastyczne (ilustracje, rysunki, kompozycje, rzeźby itp.), quizy, konkursy, projekty edukacyjne, prezentacja multimedialna, wiadomości ustne, karty pracy, sprawdziany * jeśli wystąpi taka konieczność, (znajomość podstawowych terminów plastycznych, wiadomości z historii sztuki, na temat wybitnych przedstawicieli świata artystycznego i ich wybranych dzieł).

Kryteria oceny

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiadomości i umiejętności objętych programem w stopniu bardzo dobrym i dodatkowo:

- czynnie uczestniczy w zajęciach lekcyjnych,
- wykazuje zainteresowanie sztuką (bierze udział w konkursach, wystawach),
- podejmuje dodatkowe zadania (zdobywa informacje z innych źródeł, angażuje się w życie artystyczne klasy i szkoły),
- reprezentuje szkołę w konkursach plastycznych

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiedzy i umiejętności w stopniu wysokim, a ponadto:

- wykazuje aktywną postawę w pracach indywidualnych i zespołowych,
- wyróżniająco wywiązuje się z wszelkich zadań i powierzonych mu ról,
- uzyskuje bardzo dobre i dobre oceny cząstkowe,
- starannie wykonuje ćwiczenia plastyczne,
- potrafi obronić swój pogląd i postawę twórczą

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiedzy i umiejętności w stopniu średnim, a także:

- zwykle pracuje systematycznie i efektywnie, indywidualnie i w grupie,
- poprawnie formułuje wnioski, wyraża pogląd na temat oglądanego dzieła,
- odpowiednio wywiązuje się z części zadań i powierzonych ról,
- najczęściej uzyskuje dobre oceny cząstkowe.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiedzy i umiejętności w stopniu poprawnym oraz:

- nie zawsze pracuje systematycznie i niezbyt chętnie podejmuje wszelkie działania,
- rzadko uczestniczy w dyskusjach i pracach zespołowo – grupowych,
- czasami poprawnie formułuje wnioski,
- ma problemy z obroną swoich poglądów,
- najczęściej otrzymuje dostateczne oceny cząstkowe

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiedzy i umiejętności na poziomie elementarnym, a także:

- nie pracuje systematycznie i niezbyt chętnie podejmuje działania,
- biernie uczestniczy w dyskusjach,
- niestarannie wykonuje ćwiczenia,
- nie formułuje własnych wniosków,
- nie oddaje prac plastycznych w wyznaczonym terminie.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nawet w stopniu elementarnym nie opanował materiału i nie nabył umiejętności wskazanych w programie nauczania oraz:

- nie wykazuje zainteresowania przedmiotem,
- nie bierze udziału w działaniach twórczych,
- nie prowadzi zeszytu przedmiotowego,
- nie wykazuje żadnej chęci do poprawy swojej oceny.

Ocena ta nie wynika z możliwości czy braku uzdolnień ucznia, lecz z całkowitej niechęci do przedmiotu oraz pracy.

Wymagania edukacyjne

Wymagania konieczne

Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę dopuszczającą

Z pomocą nauczyciela uczeń:

- wymienia placówki działające na rzecz kultury,
- tłumaczy zasady zachowania się w muzeum,
- wskazuje zabytki znajdujące się w regionie,
- podaje nazwiska najwybitniejszych malarzy polskich i zagranicznych,
- wyjaśnia, kogo możemy nazywać twórcą ludowym,
- opisuje tradycje i symbole związane ze świętami Bożego Narodzenia oraz z Wielkanocą,

- nazywa elementy dzieła plastycznego (linia, punkt, kontur, plama, walor barwa, światłocien, technika, faktura, kształt, kompozycja, perspektywa),
 - wskazuje podstawowe środki wyrazu plastycznego znajdujące się w najbliższym otoczeniu i je opisuje,
 - wyjaśnia znaczenie niektórych z omówionych na lekcji terminów plastycznych,
 - wymienia nazwy niektórych z poznanych dziedzin sztuki (np. rysunek, malarstwo, grafika, rzeźba, architektura, sztuka użytkowa, sztuka ludowa oraz współczesne formy: fotografika, film, instalacja, asamblaż, happening, performance),
 - rozróżnia dzieła należące do poszczególnych dziedzin twórczości artystycznej (rysunek, malarstwo, grafika, rzeźba, architektura, sztuka ludowa, rzemiosło artystyczne itd.),
 - tłumaczy, czym zajmują się rysownik, malarz, grafik, rzeźbiarz i architekt,
 - wskazuje różnice między rysunkiem a malarstwem,
 - uzyskuje barwy pochodne, wykorzystując barwy podstawowe,
 - wymienia podstawowe elementy warsztatu fotograficznego,
 - nazywa niektóre gatunki filmowe,
 - wskazuje środki przekazu należące do nowych mediów,
 - wskazuje podstawowe narzędzia pracy plastyka i wykorzystuje je w minimalnym stopniu w swoich działaniach,
 - podejmuje próby zastosowania elementów teorii w ćwiczeniach praktycznych,
 - wykonuje zadania plastyczne o niewielkim stopniu trudności,
 - utrzymuje w porządku swój warsztat pracy,
- stara się przestrzegać zasad BHP podczas działań na lekcji.

Wymagania podstawowe

Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę dostateczną

Uczeń:

- określa rolę elementów plastycznych w swoim najbliższym otoczeniu,
- wskazuje miejsca w swoim regionie, w których można obejrzeć dzieła plastyczne,
- wymienia najslawniejsze polskie zabytki oraz zabytki znajdujące się w regionie,
- podaje przykłady dziedzin sztuki uprawianych przez twórców ludowych oraz wykorzystywanych przez tych artystów technik plastycznych,
- wyjaśnia znaczenie wybranych tradycji i symboli związanych ze świętami Bożego Narodzenia oraz z Wielkanocą,
- opisuje elementy dzieła plastycznego,
- tłumaczy znaczenie omówionych na lekcji terminów plastycznych,
- wymienia poznane podczas lekcji dziedziny sztuki,

- omawia poznane techniki malarskie, nazywając wykorzystywane w nich narzędzia i podłoża,
- wyjaśnia najważniejsze podziały barw,
- wskazuje elementy i układy tworzące daną kompozycję,
- przygotowuje ilustrację z zastosowaniem danego rodzaju kompozycji,
- rozpoznaje rodzaj kompozycji wykorzystanej w wybranych dziełach przedstawionych na reprodukcjach,
- wykonuje rysunek z zastosowaniem wybranej perspektywy,
- podaje najważniejsze cechy wybranych perspektyw malarskich,
- tłumaczy, czym różni się technika druku wypukłego od techniki druku wklęsłego,
- wymienia poszczególne rodzaje rzeźby,
- dokonuje podziału architektury ze względu na jej funkcje,
- wskazuje wytwory wzornictwa przemysłowego w najbliższym otoczeniu,
- projektuje przedmioty codziennego użytku,
- wyjaśnia, czym różni się fotografia artystyczna od fotografii użytkowej,
- określa różnice między dziełami kina artystycznego a filmami komercyjnymi,
- omawia funkcję nowych mediów w sztuce,
- rozpoznaje narzędzia pomocne w pracy rysownika, malarza, rzeźbiarza, grafika, fotografika i filmowca,
- omawia funkcje typowych narzędzi stosowanych w poszczególnych technikach plastycznych,
- przedstawia obiekty na płaszczyźnie i w przestrzeni, posługując się podstawowymi środkami wyrazu plastycznego,
- stosuje w działaniach artystycznych różne narzędzia i podłoża,
- dostrzega wpływ faktury użytego podłoża na efekt końcowy działań plastycznych,
- prowadzi zeszyt przedmiotowy,
- uczestniczy w dyskusjach o prezentowanych obiektach po zachęce ze strony nauczyciela,
- stosuje się do zasad organizacji pracy,
- przynosi na lekcję odpowiednie materiały i narzędzia,
- aktywnie pracuje w grupie,
- utrzymuje w porządku swój warsztat pracy,
- przestrzega zasad BHP podczas działań plastycznych.

Wymagania rozszerzające

Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę dobrą

Uczeń:

- określa rolę elementów plastycznych w swoim najbliższym otoczeniu,
- podaje nazwiska najwybitniejszych malarzy polskich i zagranicznych,
- wymienia najslawniejsze polskie zabytki i dzieła sztuki oraz zabytki znajdujące się w regionie,
- analizuje wybrane dzieła sztuki, stosując wiedzę zdobytą podczas lekcji,
- wskazuje najbliższy skansen,
- wyjaśnia, czym są pieta i świątek, oraz określa ich cechy na podstawie fotografii,
- omawia wybrane tradycje i symbole związane ze świętami Bożego Narodzenia oraz z Wielkanocą,
- charakteryzuje poszczególne dziedziny sztuki,
- opisuje wybrane środki wyrazu plastycznego i przyporządkowuje je do określonej grupy elementów tworzących dzieło,
- wymienia cechy poszczególnych rodzajów kompozycji,
- określa sposób przedstawiania przestrzeni oraz rodzaje faktury zastosowane w dziele zaprezentowanym na oglądanej reprodukcji,
- rozpoznaje, jakimi narzędziami posłużył się twórca dzieła poznawanego w postaci reprodukcji,
- wyjaśnia, jak stosować sztalugi, matrycę i dłuto,
- tłumaczy znaczenie poznanych terminów plastycznych, uzupełniając swoje definicje przykładami dzieł sztuki,
- omawia wpływ barw ciepłych i zimnych na samopoczucie człowieka,
- rozróżnia rodzaje malarstwa ze względu na przedstawianą tematykę (portret, pejzaż, martwa natura, malarstwo historyczne, rodzajowe itd.),
- charakteryzuje prace graficzne, zwracając szczególną uwagę na materiał użyty do wykonania matrycy,
- wskazuje różnice pomiędzy rzeźbą tradycyjną a kompozycją przestrzenną,
- porównuje wzornictwo przemysłowe z rzemiosłem artystycznym,
- wymienia podobieństwa między techniką malarską a techniką fotograficzną,
- nazywa środki wyrazu artystycznego wykorzystywane w filmie (perspektywa, światło, kolor) oraz określa ich wpływ na atmosferę dzieła,
- wymienia cechy charakterystyczne sztuki nowych mediów,
- stosuje elementy wiedzy teoretycznej w ćwiczeniach praktycznych,
- używa waloru w działaniach plastycznych odpowiednio do tematu i charakteru pracy,
- wyjaśnia, w jaki sposób ukazać światłocień na rysunku,
- dobiera narzędzia i podłoża w zależności od charakteru i tematu wykonywanej pracy plastycznej,
- posługuje się właściwie przyborami i narzędziami plastycznymi,
- porównuje środki wyrazu plastycznego zastosowane w dwóch wybranych dziełach malarskich zaprezentowanych na reprodukcjach,

- wykorzystuje dany rodzaj kompozycji oraz wybraną technikę plastyczną podczas tworzenia ilustracji,
- omawia wybrany obraz pod kątem zastosowanego rodzaju kompozycji,
- tłumaczy, na czym polega perspektywa przedstawiona na obrazie,
- dobiera rodzaj perspektywy do tematu wykonywanej pracy, wykorzystując w praktyce wiedzę teoretyczną,
- realizuje proste projekty w dziedzinie sztuki użytkowej,
- wykonuje prace plastyczne poprawne pod względem technicznym i estetycznym,
- określa rolę środków wyrazu, które zastosował w pracy plastycznej,
- prowadzi systematycznie zeszyt przedmiotowy,
- zachowuje koncentrację podczas lekcji,
- uczestniczy aktywnie w dyskusjach na temat prezentowanych obiektów,
- organizuje poprawnie swoje miejsce pracy oraz przynosi na lekcję odpowiednie materiały i narzędzia,
- efektywnie wykorzystuje czas przeznaczony na działalność twórczą,
- utrzymuje w porządku swój warsztat pracy,
- przestrzega zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami.

Wymagania dopełniające

Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę bardzo dobrą

Uczeń:

- dyskutuje na temat roli sztuki w życiu człowieka,
- wymienia nazwiska najwybitniejszych artystów polskich i zagranicznych (malarzy, rzeźbiarzy, architektów),
- zdobywa z różnych źródeł (internet, lokalna prasa, dostępne książki) informacje na temat artystów tworzących w regionie,
- wymienia placówki kultury znajdujące się w rodzinnej miejscowości lub najbliższej okolicy oraz wyjaśnia, czym się one zajmują,
- omawia rolę muzeów w procesie edukacji społeczeństwa,
- wykazuje się rozległą wiedzą na temat polskich zabytków,
- rozpoznaje wybrane dzieła architektury i sztuk plastycznych należące do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury,
- określa funkcje wybranych dzieł oraz wskazuje cechy wyróżniające je spośród innych tekstów kultury z danej epoki,
- posługuje się w swoich wypowiedziach podstawowymi terminami z poszczególnych dziedzin sztuki,
- bierze aktywny udział w dyskusji dotyczącej podobieństw i różnic między poszczególnymi dziedzinami sztuki,

- porównuje wybrane dzieła plastyczne pod kątem użytych w nich środków wyrazu plastycznego,
- omawia wybrane przykłady wytworów sztuki ludowej pod względem ich formy i użytego materiału,
- opisuje (w oparciu o przekazy ludowe) tradycje podtrzymywane w swoim regionie,
- wylicza różnice między malarstwem realistycznym a malarstwem abstrakcyjnym,
- określa cechy rzeźb należących do różnych rodzajów na podstawie wybranych przykładów,
- opowiada o wybranej zabytkowej budowlu i charakteryzuje jej funkcje,
- analizuje wybrane wytwory wzornictwa przemysłowego i rzemiosła artystycznego pod kątem ich funkcjonalności i estetyki,
- omawia elementy dzieła plastycznego (kompozycja, światłocień, perspektywa, barwa) widoczne na wybranych fotografiach,
- określa gatunek filmu na podstawie zaprezentowanego fragmentu,
- świadomie korzysta z narzędzi sztuki nowych mediów (programy graficzne itp.) w swojej działalności twórczej,
- przestrzega praw autorskich,
- potrafi właściwie wykorzystać zdobytą wiedzę teoretyczną we własnej twórczości,
- operuje sprawnie wybraną techniką plastyczną,
- wykonuje oryginalne i pomysłowe prace zgodne z podanym tematem,
- wybiera technikę odpowiednią dla najlepszego wyrażenia tematu i analizuje ją pod kątem uzyskanych efektów plastycznych,
- tworzy prace, ujawniając bogatą wyobraźnię i zręcznie wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne środki plastyczne oraz fakturę podłoża,
- realizuje proste projekty w zakresie form użytkowych, stosując m.in. narzędzia i wytwory multimedialne,
- posługuje się biegle poszczególnymi środkami wyrazu plastycznego,
- stosuje plamy walorowe w celu ukazania w rysunku światłocienia na przedmiotach,
- dokonuje ekspresji uczuć i nastrojów w pracy plastycznej za pomocą odpowiednio dobranych środków plastycznych,
- wykorzystuje umiejętnie różne rodzaje perspektywy w celu ukazania przestrzeni na płaszczyźnie,
- analizuje własną pracę pod kątem zastosowanych środków wyrazu plastycznego,
- bierze udział w konkursach plastycznych przeprowadzanych na terenie szkoły lub poza nią,
- prowadzi zeszyt przedmiotowy systematycznie i estetycznie,
- jest aktywny podczas lekcji, z zaangażowaniem dyskutuje o prezentowanych obiektach,
- organizuje swoje miejsce pracy, przynosi na lekcję odpowiednie materiały i narzędzia,
- efektywnie wykorzystuje czas przeznaczony na działalność twórczą,

- utrzymuje w porządku swój warsztat pracy zarówno podczas działań plastycznych, jak i po ich zakończeniu,
- przestrzega zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami.

Wymagania wykraczające

Spełnienie wymagań pozwala postawić ocenę celującą

Uczeń:

- wykazuje szczególne zainteresowanie sztukami plastycznymi,
- uzasadnia swoje upodobania estetyczne,
- ciekawie opowiada o zabytkach swojego regionu,
- gromadzi dodatkowe wiadomości związane z plastyką,
- kolekcjonuje reprodukcje dzieł plastycznych i książki o sztuce,
- wykazuje znajomość literatury przedmiotu wykraczającą poza materiał omawiany na lekcjach,
- orientuje się w wydarzeniach plastycznych odbywających się w kraju i na świecie (wystawy, konkursy, biennale),
- uczęszcza do galerii, muzeów itp.,
- wymienia nazwiska wybitnych artystów działających w jego miejscowości lub regionie,
- ocenia znaczenie twórczości wybranego artysty i jego zasługi dla środowiska lokalnego, regionu, kraju, świata,
- posiada wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza treści wymienione w programie nauczania,
- bierze czynny udział w zajęciach plastycznych,
- analizuje prezentowane obiekty pod kątem ich treści, formy i emocjonalnego oddziaływania,
- wykonuje prace dodatkowe będące uzupełnieniem treści poznanych na lekcji (opracowuje referaty traktujące o zagadnieniach poruszanych w literaturze przedmiotu, wykonuje pomoce dydaktyczne itp.),
- wykorzystuje zdobytą wiedzę teoretyczną w pozalekcyjnych działaniach plastycznych (np. należy do szkolnego koła zainteresowań),
- aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym szkoły (gazetki szkolne, dekoracje okolicznościowe) i regionu,
- zdobywa nagrody na konkursach plastycznych,
- wzorowo prowadzi zeszyt przedmiotowy (nowatorska forma, wzbogacona materiałem ilustracyjnym i teoretycznym),
- przygotowuje się systematycznie do zajęć,

- utrzymuje wzorowy porządek na swoim stanowisku pracy, zarówno podczas działań plastycznych, jak i po ich zakończeniu,
- przestrzega zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami.

Historia

Dopuszczająca

Uczeń zna:

- daty: 1814–1815, 1815,
- postanowienia polityczne kongresu wiedeńskiego.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: „stary ład”, legitymizm, równowaga sił.

Uczeń potrafi:

- wymienić państwa, które miały decydujący głos podczas kongresu wiedeńskiego.

Uczeń zna:

- daty: 1848–1849.

Uczeń rozumie:

- pojęcie: Wiosna Ludów.

Uczeń zna:

- postać: Jamesa Watta,
- okres trwania rewolucji przemysłowej w Anglii (Wielkiej Brytanii) oraz w innych krajach europejskich i Stanach Zjednoczonych.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: rewolucja przemysłowa, kolonia, rewolucja agrarna, maszyna parowa.

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, dlaczego Anglię nazywano „warsztatem świata”,
- wyjaśnić, czym była maszyna parowa.

Uczeń zna:

- datę: 1815,
- postacie: Aleksandra I, Adama Czartoryskiego, Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza.

Uczeń rozumie:

- pojęcie: germanizacja.

Uczeń potrafi:

- wymienić decyzje kongresu wiedeńskiego w sprawie polskiej,
- wskazać na mapie podział ziem polskich dokonany podczas kongresu wiedeńskiego.

Uczeń zna:

- daty: 29 XI 1830,
- postacie: wielkiego księcia Konstantego, Piotra Wysockiego, cara Mikołaja I,
- cele walki powstańców.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: sprzysiężenie podchorążych, noc listopadowa.

Uczeń potrafi:

- przedstawić okoliczności wybuchu powstania listopadowego.

Uczeń zna:

- postacie: Adama Czartoryskiego, Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Zygmunta Krasińskiego, Fryderyka Chopina.

Uczeń rozumie:

- pojęcie: Wielka Emigracja,
- przyczyny popularności idei mesjanizmu w społeczeństwie polskim.

Uczeń potrafi:

- wskazać na mapie miejsca głównych skupisk polskich emigrantów politycznych po powstaniu listopadowym.

Uczeń zna:

- datę: II 1846,
- postać: Jakuba Szeli.

Uczeń rozumie:

- pojęcie: rabacja,
- przyczyny i charakter wystąpień chłopskich w Galicji w 1846 r.

Uczeń zna:

- daty: 22/23 I 1863, 1863–1864, III 1864,
- postać: Romualda Traugutta.

Uczeń rozumie:

- pojęcie: branka.

Uczeń potrafi:

- przedstawić okoliczności wybuchu powstania styczniowego,
- wskazać na mapie miejsca głównych manifestacji patriotycznych w Królestwie oraz zasięg powstania styczniowego.

Uczeń zna:

- daty: 1864 – ok. 1890,
- cele polityki zaborców w stosunku do społeczeństwa polskiego,
- metody walki Polaków z rusyfikacją i germanizacją.

Uczeń rozumie:

- pojęcie: rusyfikacja.

Uczeń zna:

- daty: 1861, 1871,
- postacie: Camilla Cavoura, Giuseppe Garibaldiego, Ottona von Bismarcka.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: zjednoczenie oddolne, zjednoczenie odgórne,
- dlaczego Włosi dążyli do zjednoczenia.

Uczeń potrafi:

- wskazać na mapie zjednoczone Królestwo Włoch i obszar Cesarstwa Niemieckiego,
- wymienić skutki zjednoczenia Włoch i Niemiec dla kontynentu europejskiego.

Uczeń zna:

- daty: 1861–1865,
- postać: Abrahama Lincolna.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: rasizm, secesja, Unia, Konfederacja, wojna secesyjna,
- przyczyny istnienia niewolnictwa w południowych stanach USA.

Uczeń potrafi:

- wymienić najważniejsze różnice między Północą a Południem Stanów Zjednoczonych,
- wymienić przyczyny wojny secesyjnej.

Uczeń zna:

- ramy chronologiczne kolonializmu i imperializmu.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: kolonia, kolonializm, imperializm, rasizm.

Uczeń potrafi:

- wymienić główne mocarstwa kolonialne,
- wymienić czynniki, które umożliwiły państwom europejskim podporządkowanie sobie w XIX w. większości świata,
- wymienić skutki XIX-wiecznego imperializmu.

Uczeń zna:

- postacie: Karola Marksa, Marii Skłodowskiej-Curie.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: socjalizm, komunizm, marksizm, walka klas, proletariat, rewolucja socjalistyczna, powszechne prawo wyborcze, kultura masowa.

Uczeń potrafi:

- wymienić główne założenia idei socjalizmu i komunizmu,
- wyjaśnić, w jaki sposób kobiety w XIX w. walczyły o prawa wyborcze.

Uczeń zna:

- postacie: Romana Dmowskiego, Józefa Piłsudskiego,
- główne cele narodowej demokracji,
- założenia programowe Polskiej Partii Socjalistycznej, Socjaldemokracji Królestwa Polskiego i Litwy oraz Polskiego Stronnictwa Ludowego.

Uczeń potrafi:

- przedstawić główne nurty życia politycznego pod zaborami na przełomie XIX i XX w.

Uczeń zna:

- daty: 22 I 1905, 1905–1907,
- przyczyny rewolucji 1905 roku w Rosji i w Królestwie Polskim.

Uczeń rozumie:

– pojęcie: „krwawa niedziela”.

Uczeń potrafi:

– wymienić skutki rewolucji 1905 roku na ziemiach polskich.

Uczeń zna:

– daty: 28 VI 1914, 28 VII 1914,

– postać: arcyksięcia Franciszka Ferdynanda.

Uczeń rozumie:

– pojęcia: trójprzymierze (państwa centralne), trójporozumienie (ententa).

Uczeń potrafi:

– wskazać na mapie państwa należące do wrogich bloków polityczno-militarnych i ich sojuszników.

Uczeń zna:

– daty: 3 III 1917,

6/7 XI 1917,

– postać: Włodzimierza Lenina.

Uczeń rozumie:

– pojęcia: rewolucja lutowa, bolszewicy, rewolucja październikowa, Rosja Radziecka.

Uczeń potrafi:

– wymienić główne wydarzenia związane z przebiegiem działań zbrojnych na froncie wschodnim.

Uczeń zna:

– daty: II 1917, IV 1917, 11 XI 1918,

– okoliczności przystąpienia USA do wojny.

Uczeń rozumie:

– pojęcie: nieograniczona wojna podwodna.

Uczeń potrafi:

– wyjaśnić, co chcieli osiągnąć Niemcy, ogłaszając nieograniczoną wojnę podwodną.

Uczeń zna:

– datę: 5 XI 1916,

– postać: Józefa Hallera,

– postanowienia aktu 5 listopada.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: Pierwsza Kompania Kadrowa, Legiony Polskie, akt 5 listopada,
- znaczenie aktu 5 listopada dla umiędzynarodowienia sprawy polskiej.

Uczeń zna:

- daty: I 1918, VI 1919,
- postanowienia traktatu wersalskiego w sprawie Niemiec,
- postanowienia układów w Rapallo i Locarno.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: „wielka trójka”, traktat wersalski, ład wersalski, wielki kryzys.

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, do czego dążyły zwycięskie mocarstwa po zakończeniu I wojny światowej,
- wyjaśnić, czym był ład wersalski,
- wskazać na mapie nowe państwa powstałe po I wojnie światowej,
- wymienić najważniejsze przejawy i skutki wielkiego kryzysu.

Uczeń zna:

- daty: 1919–1933, 1933–1945,
- postać: Adolfa Hitlera,
- główne założenia ideologii narodowego socjalizmu.

Uczeń rozumie:

- Republika Weimarska, narodowy socjalizm (nazizm), obóz koncentracyjny, Trzecia Rzesza, Führer.

Uczeń potrafi:

- dostrzec zagrożenia dla demokracji na przykładzie sposobu przejęcia władzy przez Hitlera w Niemczech.

Uczeń zna:

- daty: 1917–1922,
- postać: Józefa Stalina.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: Armia Czerwona, łagry, Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (ZSRR), kult jednostki,
- cele polityki Stalina,
- zbrodniczy charakter działalności Stalina.

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić przyczyny sukcesu komunistów w wojnie domowej,
- przedstawić skutki uprzemysłowienia i kolektywizacji rolnictwa,
- wymienić różne przejawy uwielbienia dla Stalina.

Uczeń zna:

- 10 XI 1918,
- 11 XI 1918, 10 II 1919, 20 II 1920,
- postać: Ignacego Paderewskiego,
- najważniejsze postanowienia Małej konstytucji.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: Sejm Ustawodawczy, Mała konstytucja.

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, co się wydarzyło 11 listopada 1918 r.

Uczeń zna:

- daty: 1 XI 1918,
- 26 XII 1918, VI 1919, VIII 1919, VIII 1920,
- III 1921, V 1921,
- postać: Wojciecha Korfanteo,
- decyzje paryskiej konferencji pokojowej w sprawie granic Polski,
- przyczyny powstań śląskich.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: Orleża Lwowskie, powstanie wielkopolskie, powstania śląskie,
- z czego wynikały niekorzystne decyzje konferencji pokojowej w sprawie granic Polski,
- czym kierowali się mieszkańcy Śląska, walcząc o przynależność tego obszaru do Polski.

Uczeń potrafi:

- wskazać na mapie decyzje terytorialne konferencji pokojowej w sprawie granic Polski.

Uczeń zna:

- daty: 13–16 VIII 1920, III 1921,
- postanowienia pokoju ryskiego.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: Bitwa Warszawska, Cud nad Wisłą, pokój ryski,
- znaczenie Bitwy Warszawskiej dla ocalenia państwowości polskiej.

Uczeń potrafi:

- wskazać na mapie ostateczne granice II Rzeczypospolitej,

- wymienić państwa sąsiednie będące wrogami i przyjaciółmi Polski.

Uczeń zna:

- daty: 17 III 1921, 16 XII 1922,
- postacie: Gabriela Narutowicza, Stanisława Wojciechowskiego,
- główne założenia ustrojowe państwa polskiego w myśl konstytucji marcowej.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: państwo wielonarodowe, Konstytucja marcowa, republika parlamentarna.

Uczeń zna:

- postać: Władysława Grabskiego.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: Wojsko Polskie, szkoła powszechna.

Uczeń potrafi:

- wymienić pierwsze problemy Wojska Polskiego.

Uczeń zna:

- daty: 12–14 V 1926, 1926–1939, 1935,
- postać: Ignacego Mościckiego,
- przyczyny niezadowolenia ludności z sytuacji panującej w państwie polskim,
- główne założenia ustrojowe Rzeczypospolitej w myśl Konstytucji kwietniowej.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: sejmokracja, zamach majowy, autorytaryzm, sanacja, Konstytucja kwietniowa.

Uczeń zna:

- sąsiadów II Rzeczypospolitej,
- postanowienia układów w Rapallo i Locarno,
- postanowienia paktu o nieagresji z ZSRR.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: układ w Rapallo, układ w Locarno, pakt o nieagresji z ZSRR, deklaracja o nieagresji, polityka równowagi.

Uczeń potrafi:

- wskazać na mapie II Rzeczypospolitą i jej sąsiadów.

Uczeń zna:

- postać: Eugeniusza Kwiatkowskiego,
- główne mniejszości narodowe zamieszkujące II Rzeczpospolitą oraz ich liczebność.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: magistrala węglowa, Centralny Okręg Przemysłowy (COP).

Uczeń potrafi:

- wskazać na mapie Gdynię i położenie Centralnego Okręgu Przemysłowego.

Uczeń potrafi:

- dostrzec wpływ radia na życie mieszkańców Polski międzywojennej,
- przedstawić stosunek mieszkańców II Rzeczypospolitej do sportu.

Uczeń rozumie:

- pojęcie: okres Meiji.

Uczeń potrafi:

- wskazać na mapie terytoria opanowane przez Japonię i od niej uzależnione.

Uczeń zna:

- daty: 1922,
1936–1939,
- postacie: Benito Mussoliniego, generała Francisca Franco.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: faszyzm, marsz na Rzym, duce, ustrój totalitarny (totalitaryzm), wojna domowa,
- zagrożenia, jakie niósł ze sobą faszyzm.

Uczeń potrafi:

- wskazać na mapie kolonie włoskie oraz zasięg Włoskiej Afryki Wschodniej.

Uczeń zna:

- daty: 1935–1939, 1937, III 1938, IX 1938, 23 VIII 1939, 25 VIII 1939,
- postacie: Joachima von Ribbentropa, Wiaczesława Mołotowa,
- państwa będące sojusznikami Trzeciej Rzeszy,
- żądania Hitlera wobec Polski,
- postanowienia paktu Ribbentrop–Mołotow.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: Anschluss, układ monachijski, pakt Ribbentrop–Mołotow.

Uczeń potrafi:

- przedstawić cele polityki Hitlera,
- wymienić państwa uczestniczące w konferencji w Monachium,
- wskazać na mapie terytoria opanowane przez Trzecią Rzeszę.

Dostateczna

Uczeń zna:

- postanowienia terytorialne kongresu wiedeńskiego.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: naród, ruchy narodowe,
- przyczyny zwołania kongresu wiedeńskiego.

Uczeń potrafi:

- wskazać na mapie obszary, których dotyczyły decyzje terytorialne kongresu wiedeńskiego.

Uczeń zna:

- miejsca głównych wystąpień przeciw porządkowi wiedeńskiemu w czasie Wiosny Ludów.

Uczeń rozumie:

- przyczyny, które doprowadziły do wystąpień w różnych krajach europejskich w 1848 i 1849 r.

Uczeń zna:

- datę: 1782.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: klasa społeczna (klasa wyższa, klasa średnia, klasa robotnicza),
- przyczyny rewolucji przemysłowej.

Uczeń potrafi:

- wymienić czynniki, które zadecydowały o przewadze gospodarczej Anglii w okresie rewolucji przemysłowej,
- wymienić sposoby zastosowania maszyny parowej w przemyśle i transporcie.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: ziemie zabrane, autonomia.

Uczeń potrafi:

- wskazać największe wady konstytucji Królestwa Polskiego,
- przedstawić dokonania Królestwa w zakresie gospodarki i edukacji,
- przedstawić dokonania Królestwa w dziedzinie kultury.

Uczeń zna:

- daty: 1831, 1832.

Uczeń rozumie:

- pojęcie: Statut organiczny,
- przyczyny niezadowolenia Polaków z sytuacji panującej w Królestwie Polskim.

Uczeń potrafi:

- omówić przebieg nocy listopadowej,
- wskazać na mapie miejsca głównych bitew powstania.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: wieszcz narodowy, epopeja narodowa, polski mesjanizm,
- rolę Wielkiej Emigracji jako przywódców politycznych narodu polskiego po klęsce powstania listopadowego.

Uczeń potrafi:

- przedstawić sytuację uczestników powstania listopadowego po zakończeniu walk z Rosją,
- wyjaśnić przyczyny sporów między stronnictwami politycznymi Wielkiej Emigracji.

Uczeń rozumie:

- cele polityki zaborcy rosyjskiego, pruskiego i austriackiego wobec społeczeństwa polskiego po upadku powstania listopadowego.

Uczeń potrafi:

- wymienić najważniejsze wydarzenia związane z przebiegiem Wiosny Ludów na ziemiach polskich.

Uczeń zna:

- postać: cara Aleksandra II,
- cele polityczne stronnictw „białych” i „czerwonych”.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: Rząd Narodowy, tajne państwo, uwłaszczenie,
- z czego wynikał bierny stosunek chłopów do powstania.

Uczeń potrafi:

- wymienić bezpośrednie skutki klęski powstania styczniowego.

Uczeń zna:

- daty: 1901–1902,
- postać: Michała Drzymały,
- przedstawicieli polskiego pozytywizmu,
- główne założenia programowe polskiego pozytywizmu.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: pozytywizm, praca organiczna, praca u podstaw, ruch spółdzielczy, trójlojalizm.

Uczeń potrafi:

- wskazać przejawy autonomii galicyjskiej.

Uczeń zna:

- daty: 1859, 1860, 1864, 1866, 1870, 1870–1871.

Uczeń rozumie:

- pojęcie: wyprawa tysiąca.

Uczeń potrafi:

- wskazać na mapie główne państwa istniejące na Półwyspie Apenińskim przed zjednoczeniem Włoch,
- lokalizować na mapie najważniejsze miejsca i obszary związane z kolejnymi etapami jednoczenia Włoch i Niemiec.

Uczeń zna:

- daty: 1860, 1861,
- postać: Roberta Lee.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: federacja, abolicjonizm,
- związek między wydaniem proklamacji znoszącej niewolnictwo a przebiegiem działań zbrojnych.

Uczeń potrafi:

- przedstawić okoliczności, w których doszło do secesji 11 stanów Południa,
- wskazać na mapie najważniejsze miejsca związane z przebiegiem wojny secesyjnej.

Uczeń zna:

- metody wykorzystywane przez państwa kolonialne w celu podporządkowania sobie kolonizowanych terenów.

Uczeń rozumie:

- pojęcie: polityka „pośredniego panowania”.

Uczeń potrafi:

- wskazać cechy charakterystyczne kolonializmu od XV do XVIII w.,
- wyjaśnić przyczyny i sytuować w przestrzeni kierunki oraz zasięg ekspansji kolonialnej państw europejskich w XIX w.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: nadprodukcja, kryzys gospodarczy, strajk, partia polityczna, feminizm, sufrażystki.

Uczeń potrafi:

- wskazać najważniejsze błędy w poglądach wyrażanych przez Karola Marksa,
- wymienić cele, do których dążyli robotnicy, i stosowane przez nich metody walki.

Uczeń zna:

- postacie: Stanisława Wojciechowskiego, Wincentego Witosa,
- okres narodzin ruchu narodowego na ziemiach polskich.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: świadomość narodowa, nacjonalizm, endecja, realizm polityczny.

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, w jaki sposób narodowcy realizowali ideę realizmu politycznego.

Uczeń zna:

- postulaty Polskiej Partii Socjalistycznej.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: orientacja proaustriacka, orientacja prorosyjska.

Uczeń potrafi:

- wymienić osiągnięcia Polaków w pierwszym okresie rewolucji,
- wyjaśnić, na czym polegał spór orientacyjny w społeczeństwie polskim w pierwszych latach XX w.,
- wskazać słabe strony obu orientacji.

Uczeń zna:

- daty: 1882, 1907, 1914.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: wojna błyskawiczna, wojna manewrowa, wojna pozycyjna.

Uczeń potrafi:

- wymienić główne przyczyny narastania konfliktów między państwami europejskimi na przełomie XIX i XX w.,

Uczeń zna:

- daty: XI 1917 – III 1918, III 1918,
- główne założenia programu politycznego Rządu Tymczasowego i bolszewików,
- postanowienia dekretów o pokoju i o ziemi oraz pokoju brzeskiego.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: Rząd Tymczasowy, rady delegatów robotniczych i żołnierskich, dwuwładza, pokój brzeski.

Uczeń potrafi:

- wskazać na mapie linie frontu wschodniego w poszczególnych latach konfliktu.

Uczeń zna:

- rodzaje broni zastosowane podczas walk na frontach I wojny światowej.

Uczeń rozumie:

- wpływ przystąpienia USA do wojny na przebieg konfliktu.

Uczeń potrafi:

- wskazać na mapie najważniejsze wydarzenia na froncie zachodnim,
- wymienić państwa, które powstały na gruzach Austro-Węgier.

Uczeń zna:

- daty: VIII 1914, 6 VIII 1914, I 1918, VI 1918,
- postać: Woodrowa Wilsona,
- treść odezw wydanych przez dowództwa wojsk państw zaborczych,
- treści dotyczące sprawy polskiej w orędziu Wilsona i deklaracji wersalskiej.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: kryzys przysięgowy, deklaracja wersalska.

Uczeń potrafi:

- przedstawić polski czyn zbrojny podczas I wojny światowej,
- wyjaśnić przyczyny i przebieg kryzysu przysięgowego.

Uczeń zna:

- daty: 1920, 1922, 1925, 1929,
- postać: Davida Lloyd George’a,
- cele istnienia i główne słabości Ligi Narodów,
- przyczyny wielkiego kryzysu gospodarczego.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: obszar zdemilitaryzowany, Liga Narodów, izolacjonizm, zasada samostanowienia narodów,
- skutki polityczne zawarcia układów w Rapallo i Locarno.

Uczeń potrafi:

- wymienić najważniejsze powody krytyki ładu wersalskiego,
- wskazać na mapie państwa poddające krytyce ład wersalski,
- wyjaśnić, jak zmieniał się międzynarodowe położenie Polski i Czechosłowacji po Locarno.

Uczeń zna:

- datę: 1918,
- główne cechy państwa totalitarnego.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: NSDAP, państwo totalitarne (totalitaryzm), militaryzm, antysemityzm,
- związek między sytuacją gospodarczą a radykalizacją społeczeństwa niemieckiego.

Uczeń potrafi:

- dostrzec przyczyny wzrostu popularności Hitlera w społeczeństwie niemieckim.

Uczeń zna:

- daty: 1918, 1921, 1929, 1932–1933,
- główne założenia komunizmu wojennego i gospodarki centralnie planowanej,
- założenia polityki NEP-u,
- dane liczbowe związane ze zbrodniczą działalnością NKWD oraz z wielką czystką.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: komunizm wojenny, Nowa Polityka Ekonomiczna (NEP), centralne planowanie, uprzemysłowienie, kolektywizacja, wielki głód, NKWD, wielka czystka.

Uczeń zna:

- datę: 1918,
- postać: Jędrzeja Moraczewskiego.

Uczeń rozumie:

- pojęcie: Rada Regencyjna,
- zagrożenia wynikające z istnienia rządu Jędrzeja Moraczewskiego.

Uczeń potrafi:

- opisać okoliczności, w jakich doszło do odrodzenia państwa polskiego,
- wskazać na mapie miejsca powstania pierwszych ośrodków władzy państwowej.

Uczeń zna:

- główne założenia koncepcji federacyjnej i inkorporacyjnej granic państwa polskiego,
- wyniki plebiscytu w sprawie przynależności terytorialnej Śląska.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: koncepcja federacyjna, koncepcja inkorporacyjna, wolne miasto, plebiscyt,
- przyczyny korzystnego dla Niemców wyniku plebiscytu,
- wpływ trzeciego powstania śląskiego na ostateczny kształt granicy polsko-niemieckiej na Śląsku.

Uczeń potrafi:

- dostrzec tragizm walk prowadzonych o Lwów,
- wskazać na mapie obszar plebiscytowy na Śląsku,
- przedstawić decyzje alianckiej komisji plebiscytowej w sprawie Śląska,
- wskazać na mapie obszary Śląska przyznane Polsce.

Uczeń zna:

- daty: IX 1920, X 1920.

Uczeń rozumie:

- pojęcie: bunt generała Żeligowskiego.

Uczeń potrafi:

- przedstawić przebieg i skutki Bitwy Warszawskiej,
- wyjaśnić przyczyny buntu gen. Żeligowskiego,
- wskazać na mapie teren Wileńszczyzny.

Uczeń zna:

- datę: 9 XII 1922,
- najważniejsze dane statystyczne dotyczące II Rzeczypospolitej,
- prawa i wolności obywatelskie zagwarantowane w Konstytucji marcowej.

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, jaki wpływ na gospodarkę miały walki prowadzone na ziemiach polskich w latach 1914–1921,
- wskazać mocne i słabe strony ustroju II Rzeczypospolitej w myśl postanowień Konstytucji marcowej.

Uczeń zna:

- daty: 1918, 1923,
- polskie formacje wojskowe walczące podczas I wojny światowej.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: hiperinflacja, reformy Grabskiego, reforma walutowa, złoty polski, Bank Polski, reforma rolna.

Uczeń potrafi:

- przedstawić podstawowe założenia reform Władysława Grabskiego.

Uczeń zna:

- postać: Józefa Becka,
- obozy polityczne walczące o władzę po śmierci Józefa Piłsudskiego.

Uczeń rozumie:

- pojęcie: Pierwszy Marszałek Polski.

Uczeń potrafi:

- omówić przyczyny, przebieg i skutki zamachu majowego,
- wymienić grupy popierające zamach majowy i sprzeciwiające się mu.

Uczeń zna:

- daty: 1921, 1922, 1925, 1932, 1934.

Uczeń rozumie:

- pojęcie: wojna celna,
- z czego wynikało niekorzystne położenie geopolityczne państwa polskiego w okresie międzywojennym.

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić przyczyny wybuchu wojny celnej z Niemcami,

- wyjaśnić, w jakim celu obóz sanacji prowadził politykę równowagi.

Uczeń zna:

- datę: 1922.

Uczeń rozumie:

- przyczyny trudności gospodarczych państwa polskiego.

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić przyczyny podjęcia decyzji o budowie portu w Gdyni.

Uczeń potrafi:

- opisać rozwój kina w Polsce w okresie międzywojennym.

Uczeń zna:

- cel polityki zagranicznej Japonii na przełomie XIX i XX w.

Uczeń potrafi:

- wskazać korzyści odniesione przez Japonię w wyniku wojen, w których uczestniczyło to państwo,
- wymienić przyczyny ekspansji Japonii w latach 30. XX w.

Uczeń rozumie:

- co oznacza stwierdzenie „okaleczone zwycięstwo”,
- przyczyny sukcesu Mussoliniego.

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, z czego wynikało poparcie dla faszyzmu w Europie.

Uczeń zna:

- decyzję układu monachijskiego.

Uczeń rozumie:

- przyczyny prowadzenia przez państwa zachodnie polityki ustępstw.

Uczeń potrafi:

- wskazać na mapie okręg sudecki,
- przedstawić reakcję państw zachodnich na agresję Hitlera wobec Czechosłowacji.

Dobra

Uczeń zna:

- datę: 1830,
- miejsca głównych wystąpień przeciw porządkowi wiedeńskiemu (do 1830).

Uczeń rozumie:

- przyczyny powstania i cele Świętego Przymierza,
- przyczyny wybuchu rewolucji lipcowej.

Uczeń potrafi:

- wskazać na mapie miejsca głównych wystąpień przeciwko porządkowi wiedeńskiemu (do 1830),
- przedstawić sytuację panującą w Europie po kongresie wiedeńskim,
- opisać przebieg rewolucji lipcowej.

Uczeń zna:

- postać: Józefa Bema.

Uczeń potrafi:

- omówić przebieg i skutki najważniejszych wystąpień w okresie Wiosny Ludów.

Uczeń zna:

- daty: 1807, 1825,
- postacie: George’a Stephensona, Roberta Fultona.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: płodozmian, związki zawodowe,
- wpływ rewolucji przemysłowej na przemiany społeczne.

Uczeń potrafi:

- opisać zmiany w strukturze społecznej, jakie dokonały się pod wpływem rewolucji przemysłowej.

Uczeń zna:

- daty: 1819, 1820,
- postać: Ksawerego Druckiego-Lubeckiego.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: ziemianie, inteligencja,
- zasady ustrojowe Królestwa Polskiego (Kongresowego).

Uczeń potrafi:

- omówić założenia konstytucji Królestwa Polskiego.

Uczeń zna:

- postacie: Józefa Chłopickiego, Jana Skrzyneckiego.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: dyktator, Cytadela.

Uczeń potrafi:

- omówić najważniejsze wydarzenia powstania listopadowego.

Uczeń zna:

- założenia programowe najważniejszych stronnictw Wielkiej Emigracji.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: amnestia, emisariusz,
- związki między sytuacją ziem polskich pod zaborami a tematyką literatury polskiej w I połowie XIX w.

Uczeń potrafi:

- opisać okoliczności narodzin Wielkiej Emigracji,
- przedstawić dokonania polskich wieszczów narodowych,
- przedstawić życie i działalność Fryderyka Chopina.

Uczeń potrafi:

- omówić sytuację w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych po upadku powstania listopadowego,
- opisać przebieg rabacji galicyjskiej.

Uczeń zna:

- daty: 1861–1862,
- postać: Aleksandra Wielopolskiego.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: rewolucja moralna, dekret o uwłaszczeniu,
- złożoność przyczyn wybuchu powstania styczniowego.

Uczeń potrafi:

- omówić sytuację w Królestwie Polskim przed wybuchem powstania styczniowego,
- wyjaśnić, w jaki sposób funkcjonowało tajne państwo.

Uczeń zna:

- daty: 1871–1878, 1885, 1886,
- postać: Ottona von Bismarcka.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: Kulturkampf, rugi pruskie, Komisja Kolonizacyjna.

Uczeń potrafi:

- omówić sytuację w Królestwie Polskim po klęsce powstania styczniowego,
- scharakteryzować program polskiego pozytywizmu.

Uczeń zna:

- daty: 1862, 1867,
- postacie: Napoleona III, Wilhelma I.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: „czerwone koszule”, Związek Północnoniemiecki.

Uczeń potrafi:

- przedstawić i omówić sytuację polityczną Włoch i Niemiec po kongresie wiedeńskim.

Uczeń zna:

- daty: 1863, 1865.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: jankes, taktyka spalonej ziemi.

Uczeń potrafi:

- omówić sytuację niewolników w USA,
- omówić przebieg wojny secesyjnej,
- porównać stosunek sił Unii i Konfederacji.

Uczeń zna:

- postać: Cecila Rhodes’a.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: gubernator, sati.

Uczeń potrafi:

- opisać różne formy oporu wobec kolonizatorów i wyjaśnić przyczyny niepowodzeń tych działań,

- przedstawić następstwa polityczne i kulturowe ekspansji kolonialnej,
- wskazać na mapie tereny skolonizowane przez główne państwa europejskie.

Uczeń rozumie:

- pojęcie: związek zawodowy,
- wpływ przemian gospodarczych na kształtowanie się socjalizmu i komunizmu.

Uczeń potrafi:

- opisać funkcjonowanie gospodarek uprzemysłowionych krajów Europy,
- przedstawić poglądy Karola Marksa,
- przedstawić nowe zjawiska kulturowe, w tym narodziny kultury masowej i przemiany obyczajowe.

Uczeń zna:

- daty: 1893, 1895, 1897, 1900, 1903.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: antysemityzm, egoizm narodowy.

Uczeń potrafi:

- opisać zmiany w sposobie rozumienia narodu w okresie rewolucji francuskiej i wojen napoleońskich,
- scharakteryzować program polityczny Narodowej Demokracji.

Uczeń zna:

- daty: 1904–1905,
- założenia programowe orientacji proaustriackiej i prorosyjskiej.

Uczeń rozumie:

- pojęcie: bojówka,
- podłoże i charakter konfliktu między endecją a PPS.

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić okoliczności i charakter konfliktu między przedstawicielami Narodowej Demokracji a Polskiej Partii Socjalistycznej.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: państwo militarystyczne, kocioł bałkański, wyścig zbrojeń, „zbrojny pokój”, plan Schlieffena,
- znaczenie określenia: „wrzenie w bałkańskim kotle”,
- przyczyny niepowodzenia planu Schlieffena.

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić przyczyny i wskazać obszary rywalizacji między państwami europejskimi,
- opisać sytuację panującą na Bałkanach,
- przedstawić okoliczności, w jakich doszło do wybuchu I wojny światowej,
- scharakteryzować specyfikę działań wojennych.

Uczeń zna:

- daty: 1914, 1915, 1916.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: Duma, ofensywa Brusilowa, zamach stanu, aneksja.

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić polityczne i społeczno-gospodarcze przyczyny wybuchu rewolucji w Rosji,
- opisać przebieg rewolucji lutowej i październikowej,
- scharakteryzować okres dwuwładzy w Rosji,
- opisać bezpośrednie następstwa rewolucji październikowej.

Uczeń zna:

- daty: 1916, 1918,
1918–1919.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: alianci, dzika demobilizacja, pandemia.

Uczeń potrafi:

- opisać przebieg działań zbrojnych na froncie zachodnim w 1916 r.,
- opisać stosunek Amerykanów do toczącej się w Europie wojny,
- omówić sytuację panującą na froncie zachodnim w 1918 r.

Uczeń zna:

- daty: 1915, 1916, VI 1917, 1917.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: błękitna armia, Komitet Narodowy Polski, Rada Regencyjna,
- znaczenie orędzia Wilsona i deklaracji wersalskiej dla sprawy polskiej.

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić międzynarodowe uwarunkowania sprawy polskiej,
- omówić sytuację Polaków pod koniec 1917 r.

Uczeń zna:

– datę: 1933.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: kontrybucja, krach,
- dlaczego ład wersalski był poddawany krytyce.

Uczeń potrafi:

- opisać działalność Ligi Narodów,
- wyjaśnić, jak zmieniał się stosunek Amerykanów do spraw europejskich,
- omówić sytuację gospodarczą Europy i USA po zakończeniu I wojny światowej.

Uczeń zna:

- daty: 1919, 1923, 1928, 1929, 1933, 1934, 1938.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: Mein Kampf, ustawy norymberskie, noc kryształowa.

Uczeń potrafi:

- opisać okoliczności powstania Republiki Weimarskiej,
- omówić drogę Hitlera do władzy,
- wskazać cechy niemieckiego państwa totalitarnego,
- scharakteryzować politykę nazistów wobec Żydów.

Uczeń zna:

- daty: 1922, 1924.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: „czerwoni”, „biali”, czerwony terror, Czeka, kułacy,
- wpływ totalitaryzmu sowieckiego na każdą dziedzinę życia obywateli.

Uczeń potrafi:

- opisać przebieg wojny domowej w Rosji,
- przedstawić okoliczności powstania Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich,
- opisać funkcjonowanie systemu totalitarnego w ZSRR,
- opisać cele i metody działania NKWD.

Uczeń zna:

- 6/7 XI 1918, 1919,
- postać: Ignacego Daszyńskiego,
- ugrupowania rywalizujące o władzę na ziemiach polskich.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: Polska Organizacja Wojskowa, lewica, prawica, Prezydent Ministrów,
- wpływ Józefa Piłsudskiego na uspokojenie sytuacji na ziemiach polskich.

Uczeń potrafi:

- przedstawić okoliczności powołania rządu Ignacego Daszyńskiego.

Uczeń zna:

- daty: I 1919, VII 1920,
- wyniki plebiscytu na Warmii i Mazurach.

Uczeń rozumie:

- trudności wynikające z realizacji zasady samostanowienia narodów na obszarze Ukrainy,
- przyczyny utraty przez Polskę Zaolzia oraz wyników plebiscytu na Warmii i Mazurach.

Uczeń potrafi:

- opisać przebieg walk na obszarze Galicji w listopadzie 1918 r.,
- omówić przyczyny i przebieg powstania wielkopolskiego,
- opisać okoliczności, w jakich doszło do utraty przez Polskę Zaolzia.

Uczeń zna:

- daty: II 1919, V 1919, V 1920, III 1923,
- postacie: Symona Petlury, Lucjana Żeligowskiego.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: Rada Obrony Państwa, apel „Ojczyzna w niebezpieczeństwie!”.

Uczeń potrafi:

- opisać sytuację panującą na Ukrainie w 1919 r.,
- wyjaśnić przyczyny i okoliczności wybuchu wojny między Polską a Rosją Radziecką,
- wskazać na mapie obszary walk w I połowie 1919 r.

Uczeń zna:

- daty: 1919, XI 1922, 20 XII 1922.

Uczeń rozumie:

- pojęcie: traktat o ochronie mniejszości narodowych.

Uczeń potrafi:

- scharakteryzować strukturę narodowościową i społeczną II Rzeczypospolitej,
- opisać okoliczności zamachu na prezydenta II Rzeczypospolitej.

Uczeń zna:

- daty: 1919, 1932,
- strukturę systemu edukacji po reformie Jędrzejewiczowskiej.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: reforma Jędrzejewiczowska, emisja, parcelacja.

Uczeń potrafi:

- omówić okoliczności utworzenia Wojska Polskiego,
- omówić funkcjonowanie systemu edukacji w pierwszych latach istnienia Rzeczypospolitej i po 1932 r.

Uczeń zna:

- daty: VIII 1926, 1928, 1929, 1930,
- postać: Edwarda Rydza-Śmigłego,
- okoliczności, które poprzedziły zamach majowy w Polsce.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: nowela sierpniowa, BBWR, proces brzeski,
- argumenty, które skłoniły Piłsudskiego do przeprowadzenia zamachu majowego.

Uczeń potrafi:

- opisać sytuację panującą w państwie polskim do 1925 r.,
- opisać stosunek rządów sanacji do opozycji,
- opisać ustrój Rzeczypospolitej na podstawie Konstytucji kwietniowej.

Uczeń zna:

- daty: III 1938, 2 X 1938.

Uczeń rozumie:

- jaki wpływ na międzynarodową pozycję Polski miały układy w Rapallo i Locarno,
- z czego wynikała pozorna poprawa położenia międzynarodowego Polski po dojściu Hitlera do władzy w Niemczech.

Uczeń potrafi:

- przedstawić okoliczności podpisania układów w Rapallo i Locarno,
- opisać przebieg i wymienić skutki wojny celnej z Niemcami.

Uczeń zna:

- daty: 1926, 1926–1933, 1926–1929, 1929–1935, 1936.

Uczeń rozumie:

- pojęcie: Organizacja Ukraińskich Nacjonalistów (OUN).

Uczeń potrafi:

- opisać przebieg procesu powstawania miasta i portu,
- omówić przebieg i skutki wielkiego kryzysu na ziemiach polskich,
- przedstawić działalność mniejszości ukraińskiej i żydowskiej w Polsce.

Uczeń zna:

- daty: 1895, 1921, 1924, 1926, 1928, 1932, 1938,
- postacie: Józefa Kostrzewskiego, Eugeniusza Romera, braci Lumière.

Uczeń rozumie:

- pojęcie: szkoła lwowsko--warszawska.

Uczeń potrafi:

- przedstawić dokonania wybitnych polskich naukowców.

Uczeń zna:

- daty: 1894–1895,
1904–1905, 1911, 1924, 1931, 1932, 1933, 1937.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: izolacja, traktaty nierównoprawne, samuraj, militaryzm,
- związek między zawarciem traktatów nierównoprawnych a początkiem reform w Japonii.

Uczeń potrafi:

- omówić reformy przeprowadzone przez władze Japonii w okresie Meiji,
- omówić politykę zagraniczną Japonii na przełomie XIX i XX w.

Uczeń zna:

- daty: 1896, 1919,
1935–1936, 1937,
- grupy wchodzące w skład zwalczających się obozów w czasie wojny domowej w Hiszpanii.

Uczeń rozumie:

- pojęcie: konkordat.

Uczeń potrafi:

- omówić sytuację panującą we Włoszech po I wojnie światowej,
- przedstawić okoliczności przejścia władzy we Włoszech przez faszystów,
- omówić przyczyny wybuchu, przebieg i skutki wojny domowej w Hiszpanii,
- przedstawić okoliczności wybuchu wojny w Hiszpanii.

Uczeń zna:

- daty: 1935, 1936, X 1938, III 1939, IV 1939,
- postać: Neville'a Chamberlaina.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: remilitaryzacja Nadrenii, oś Berlin–Rzym—Tokio.

Uczeń potrafi:

- omówić kroki podejmowane przez władze Trzeciej Rzeszy w celu zniesienia „dyktatu” wersalskiego,
- przedstawić okoliczności, w jakich doszło do Anschlussu Austrii,
- omówić okoliczności rozpadu Czechosłowacji

bardzo dobra

Uczeń zna:

- postać: Klemensa von Metternicha.

Uczeń rozumie:

- pojęcie: konserwatyzm,
- cele istnienia tajnych związków.

Uczeń potrafi:

- przedstawić okoliczności rozwoju ruchów narodowych w Europie w I połowie XIX w.,
- scharakteryzować poglądy XIX-wiecznych konserwatystów.

Uczeń zna:

- datę: II 1848.

Uczeń potrafi:

- omówić dalekosiężne skutki najważniejszych wystąpień z okresu Wiosny Ludów.

Uczeń rozumie:

- znaczenie maszyny parowej dla rozwoju różnych gałęzi przemysłu.

Uczeń potrafi:

- ocenić skutki rewolucji przemysłowej w zakresie przemian ekonomicznych i środowiskowych,
- opisać warunki życia klasy robotniczej,
- ocenić skutki rewolucji przemysłowej w zakresie przemian społecznych.

Uczeń potrafi:

- sformułować przyczyny stosunku cara Aleksandra I do Polaków po klęsce Napoleona,
- scharakteryzować zmiany sytuacji politycznej Królestwa do 1825 r.,
- omówić działalność księcia Ksawerego Druckiego-Lubeckiego,
- omówić organizację ziem polskich pod panowaniem Prus i Austrii,
- opisać funkcjonowanie Rzeczypospolitej Krakowskiej.

Uczeń rozumie:

- wpływ postawy części przywódców powstania na przebieg i rezultat walk.

Uczeń potrafi:

- scharakteryzować stosunek różnych grup społeczeństwa polskiego do powstania.

Uczeń zna:

- postacie: Wiktora Heltmana, Szymona Konarskiego, ks. Piotra Ściegiennego.

Uczeń rozumie:

- przyczyny klęski organizacji spiskowych działających na ziemiach polskich po powstaniu listopadowym.

Uczeń potrafi:

- omówić działalność organizacji spiskowych na ziemiach polskich po klęsce powstania listopadowego.

Uczeń potrafi:

- omówić sytuację w zaborze pruskim po upadku powstania listopadowego,
- przedstawić okoliczności wybuchu powstania krakowskiego,
- przedstawić skutki powstania krakowskiego.

Uczeń zna:

- daty: 1853–1856.

Uczeń potrafi:

- opisać przebieg powstania z uwzględnieniem specyfiki działań zbrojnych,
- przedstawić problem chłopski w czasie powstania i sposoby jego rozwiązania.

Uczeń rozumie:

- zależność postaw społeczeństwa polskiego wobec zaborców od polityki prowadzonej przez dane państwo zaborcze.

Uczeń potrafi:

- opisać politykę władz zaborczych wobec społeczeństwa polskiego w zaborze rosyjskim i pruskim,
- omówić reakcję Polaków na działania władz Rosji i Prus.

Uczeń rozumie:

- rolę Camilla Cavoura i Giuseppe Garibaldiego w procesie jednoczenia Włoch i Ottona von Bismarcka w procesie jednoczenia Niemiec.

Uczeń potrafi:

- omówić cele i etapy jednoczenia Włoch i Niemiec.

Uczeń zna:

- postać: Williama Shermana.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: Ku Klux Klan, segregacja rasowa.

Uczeń potrafi:

- opisać skutki wojny secesyjnej,
- omówić cele Ku Klux Klanu.

Uczeń zna:

- daty: 1881–1889.

Uczeń rozumie:

- pojęcie: powstanie Mahdiego.

Uczeń potrafi:

- przedstawić politykę imperialną Wielkiej Brytanii,
- omówić i ocenić skutki polityki kolonialnej prowadzonej przez państwa europejskie.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: koncern, monopol, socjaldemokracja, ateizm, partia robotnicza.

Uczeń potrafi:

- przedstawić sytuację robotników do lat 80. XIX w.,
- omówić zmiany w położeniu robotników w XIX w.,

- omówić sytuację kobiet w I połowie XIX w.,
- omówić metody i efekty walki kobiet o zrównanie w prawach z mężczyznami.

Uczeń zna:

- postacie: Róży Luksemburg, Feliksa Dzierżyńskiego.

Uczeń potrafi:

- scharakteryzować strukturę narodową ziem polskich w II połowie XIX w.,
- opisać formowanie się ruchu socjalistycznego i ludowego na ziemiach polskich,
- opisać działalność Polskiego Stronnictwa Ludowego.

Uczeń potrafi:

- omówić przebieg rewolucji 1905 roku na ziemiach polskich,
- wskazać okoliczności, które doprowadziły do porażki rewolucji 1905 roku,
- wskazać mocne i słabe strony rewolucji 1905 roku na ziemiach polskich.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: wywiad, ultimatum, propaganda, Prusy Wschodnie,
- złożoność przyczyn, które doprowadziły do wybuchu I wojny światowej,
- z czego wynikał entuzjazm ludności państw europejskich na wieść o wybuchu wojny.

Uczeń potrafi:

- opisać przygotowania państw europejskich do wybuchu wojny,
- opisać postawy społeczeństw państw europejskich wobec wybuchu wojny,
- opisać przebieg działań zbrojnych w 1914 r.

Uczeń potrafi:

- opisać sytuację polityczną i gospodarczą Rosji na początku XX w.,
- opisać działalność Włodzimierza Lenina,
- wyjaśnić powody wzrostu poparcia dla bolszewików w społeczeństwie rosyjskim,
- omówić politykę wewnętrzną i zewnętrzną bolszewików po przejęciu władzy w Rosji.

Uczeń potrafi:

- dostrzec konsekwencje wojny wynikające z typu prowadzonych działań zbrojnych,
- opisać okoliczności zakończenia I wojny światowej,
- opisać proces rozpadu Austro-Węgier w ostatnim etapie wojny,
- opisać kulturowe i cywilizacyjne skutki I wojny światowej.

Uczeń rozumie:

- pojęcie: Legion Puławski.

Uczeń potrafi:

- scharakteryzować stosunek państw zaborczych do sprawy polskiej na początku i w czasie I wojny światowej,
- opisać zmiany stanowiska państw centralnych oraz Rosji i pozostałych państw ententy w stosunku do sprawy polskiej na przełomie 1916 i 1917 r.

Uczeń rozumie:

- dlaczego między zwyciężskimi państwami istniała sprzeczność interesów.

Uczeń potrafi:

- przedstawić przyczyny i okoliczności, w jakich doszło do podpisania porozumienia między Niemcami a ZSRR,
- przedstawić okoliczności podpisania układu w Locarno,
- opisać okoliczności rozpoczęcia się wielkiego kryzysu.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: hiperinflacja, pucz, gestapo, SA, SS.

Uczeń potrafi:

- omówić sytuację Niemiec po I wojnie światowej,
- scharakteryzować sytuację gospodarczą Republiki Weimarskiej,
- przedstawić okoliczności i skutki puczu monachijskiego,
- omówić założenia polityki Trzeciej Rzeszy i ich realizację.

Uczeń zna:

- stronnictwa walczące z komunistami podczas wojny domowej.

Uczeń potrafi:

- scharakteryzować etapy formowania się systemu socjalistycznego w Rosji,
- opisać funkcjonowanie komunizmu wojennego w Rosji,
- opisać przebieg procesów uprzemysłowienia i kolektywizacji rolnictwa w ZSRR.

Uczeń rozumie:

- wpływ jednostki na losy państwa na przykładzie postaci Józefa Piłsudskiego.

Uczeń potrafi:

- omówić działalność rządu Jędrzeja Moraczewskiego,
- dokonać charakterystyki ustroju państwa polskiego na podstawie Małej konstytucji.

Uczeń potrafi:

- omówić stosunek państw zachodnich do granic polskich,
- omówić przebieg powstań śląskich,

- wyjaśnić, z czego wynikały negatywne relacje między Polską a Niemcami i Czechosłowacją.

Uczeń rozumie:

- związek między zmianą relacji z Ukrainą a przebiegiem walk między Polakami a Armią Czerwoną,
- na czym polegały plany polityczne komunistycznych władz radzieckich.

Uczeń potrafi:

- opisać przebieg wyprawy kijowskiej,
- omówić przebieg radzieckiej ofensywy w 1920 r.,
- dostrzec zagrożenie dla państwowości polskiej wynikające z ofensywy Armii Czerwonej,
- omówić okoliczności zakończenia wojny polsko-radzieckiej.

Uczeń potrafi:

- dostrzec różnice gospodarcze, kulturowe i społeczne utrudniające unifikację ziem polskich,
- scharakteryzować główne postanowienia Konstytucji marcowej i omówić wprowadzony przez nią ustrój państwa,
- opisać okoliczności wyboru pierwszego prezydenta Rzeczypospolitej.

Uczeń zna:

- postać: Franciszka Ksawerego Fiericha.

Uczeń potrafi:

- opisać sytuację prawną państwa polskiego w pierwszych latach niepodległości,
- przedstawić dokonania komisji zajmującej się ujednoliceniem prawa.

Uczeń zna:

- bilans ofiar starć podczas walk między stroną rządową a oddziałami wiernymi Piłsudskiemu.

Uczeń rozumie:

- przyczyny uchwalenia noweli sierpniowej oraz utworzenia Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem (BBWR).

Uczeń potrafi:

- scharakteryzować ustrój autorytarny,
- porównać autorytarny sposób rządzenia z demokratycznym i totalitarnym,
- opisać rządy sanacji,
- opisać sytuację w obozie sanacji po śmierci Józefa Piłsudskiego.

Uczeń rozumie:

- z czego wynikała niechęć Piłsudskiego do zbiorowych układów bezpieczeństwa.

Uczeń potrafi:

- omówić stosunki dyplomatyczne Polski z sąsiadami oraz z Francją,
- opisać politykę zagraniczną obozu sanacji,
- podać przykłady łamania postanowień traktatu wersalskiego przez Niemcy i wyjaśnić ich wpływ na polską politykę.

Uczeń zna:

- najważniejsze zakłady zlokalizowane w obrębie Centralnego Okręgu Przemysłowego.

Uczeń rozumie:

- dlaczego przebieg wielkiego kryzysu był na ziemiach polskich dotkliwszy niż w innych krajach.

Uczeń potrafi:

- opisać sytuację gospodarczą Polski w latach 1926–1929,
- wyjaśnić, jaki wpływ na gospodarkę polską miała budowa COP-u.

Uczeń zna:

- przedstawicieli polskiej literatury, sztuki, polskich aktorów i sportowców okresu międzywojennego.

Uczeń rozumie:

- pojęcie: Instytut Radowy.

Uczeń potrafi:

- omówić działalność szkoły lwowsko-warszawskiej,
- omówić dokonania polskich twórców sztuki okresu międzywojennego,
- omówić dokonania polskich sportowców w okresie międzywojennym.

Uczeń zna:

- postać: Czang Kaj-szeka.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: Republika Chińska, Mandżukuo, masakra nankińska.

Uczeń potrafi:

- opisać sytuację Japonii do połowy XIX w.,
- omówić sytuację panującą w Chinach w XIX w.,
- dostrzec podobieństwa i różnice w położeniu Chin i Japonii w XIX w.,
- wyjaśnić, jaki wpływ na sytuację Chin miał sprzeciw władz wobec reform państwa,
- omówić japońską agresję w Chinach w latach 30. XX w.

Uczeń rozumie:

- przyczyny włoskiej ekspansji w Afryce,
- znaczenie wojny domowej w Hiszpanii jako wstępu do II wojny światowej.

Uczeń potrafi:

- opisać politykę Włoch przed wybuchem I wojny światowej i w jej trakcie,
- scharakteryzować funkcjonowanie systemu totalitarnego na przykładzie Włoch,
- omówić przebieg wojny włosko-etiopskiej,
- opisać reakcję Europy na politykę zagraniczną Włoch.

Uczeń rozumie:

- pojęcia: pakt antykominternowski, Wehrmacht,
- związek między podpisaniem paktu o nieagresji między Trzecią Rzeszą i ZSRR a wybuchem II wojny światowej.

Uczeń potrafi:

- wymienić etapy formowania się państw osi,
- wyjaśnić okoliczności konfliktu między Trzecią Rzeszą a Czechosłowacją o okręg sudecki,
- omówić relacje między Polską a Niemcami w pierwszych miesiącach 1939 r.

celująca

Uczeń potrafi:

- omówić działalność państw europejskich zmierzającą do uniemożliwienia wybuchu rewolucji w Europie.

Uczeń potrafi:

- scharakteryzować wpływ Wiosny Ludów na sytuację polityczno-społeczną Europy.

Uczeń potrafi:

- dostrzec związek między sytuacją klasy robotniczej a groźbą rewolucji w Europie.

Uczeń potrafi:

- opisać położenie Polaków na terenach zaboru pruskiego (i Prus) oraz austriackiego,

– dostrzec różnicę w położeniu Polaków mieszkających pod zaborami oraz na terenie Rzeczypospolitej Krakowskiej.

Uczeń potrafi:

– przedstawić skutki klęski powstania listopadowego w wymiarze politycznym, gospodarczym i społecznym.

Uczeń potrafi:

– dostrzec związki między działalnością Wielkiej Emigracji a ruchem spiskowym w kraju,
– ocenić działalność przedstawicieli Wielkiej Emigracji.

Uczeń rozumie:

– przyczyny słabości wystąpień na ziemiach polskich w okresie Wiosny Ludów.

Uczeń potrafi:

– wskazać różnice między reformami uwłaszczeniowymi przeprowadzonymi w zaborach pruskim, austriackim i rosyjskim.

Uczeń rozumie:

– wyjaśnić okoliczności przyznania autonomii Polakom w zaborze austriackim.

Uczeń potrafi:

– dostrzec podobieństwa i różnice w procesie jednoczenia Włoch i Niemiec.

Uczeń potrafi:

– przedstawić sytuację czarnoskórych mieszkańców USA po wojnie.

Uczeń zna:

– ramy chronologiczne wojen opiumowych,
– przyczyny wojen opiumowych.

Uczeń rozumie:

– pojęcia: opium,
wojny opiumowe.

Uczeń potrafi:

– omówić przebieg wojen opiumowych.

Uczeń rozumie:

– dlaczego okres między latami 70. XIX w. a 1914 r. był nazywany piękną epoką.

Uczeń potrafi:

– dostrzec wpływ ideologii socjalistycznej na kształtowanie się świadomości społecznej i politycznej robotników,

- scharakteryzować przyczyny i następstwa procesu demokratyzacji życia politycznego.

Uczeń rozumie:

- wpływ idei nacjonalizmu i socjalizmu na kształtowanie się polskiego ruchu politycznego.

Uczeń potrafi:

- dostrzec różnice między programami różnych partii socjalistycznych.

Uczeń potrafi:

- przedstawić i ocenić dokonania Polaków w ostatnich latach zaborów.

Uczeń rozumie:

- w jaki sposób propaganda kształtowała opinię społeczeństw oraz wizerunek wroga.

Uczeń potrafi:

- dostrzec elementy propagandowe w sposobie przedstawiania przeciwnika podczas I wojny światowej,
- dostrzec złożoność problemu związanego z odpowiedzialnością państw europejskich za wybuch I wojny światowej.

Uczeń rozumie:

- rolę propagandy jako środka umożliwiającego zdobycie władzy.

Uczeń potrafi:

- dostrzec wpływ jednostki na losy państw i społeczeństw na przykładzie działalności Włodzimierza Lenina.

Uczeń potrafi:

- dostrzec wpływ nowych rodzajów broni na przebieg działań wojennych,
- przedstawić polityczny, kulturowy i cywilizacyjny obraz Europy po zakończeniu konfliktu.

Uczeń potrafi:

- ocenić wysiłek zbrojny Polaków,
- opisać działalność polityków Narodowej Demokracji we Francji.

Uczeń potrafi:

- ocenić działalność Ligi Narodów.

Uczeń potrafi:

- zinterpretować i ocenić ideologię narodowego socjalizmu (nazizmu).

Uczeń potrafi:

- dostrzec wpływ totalitaryzmu na funkcjonowanie społeczeństwa oraz relacje między jego członkami,
- ocenić system totalitarny w ZSRR.

Uczeń potrafi:

- omówić sytuację międzynarodową i jej wpływ na wydarzenia na ziemiach polskich jesienią 1918 r.,
- opisać działalność ugrupowań rywalizujących o władzę na ziemiach polskich.

Uczeń potrafi:

- dostrzec konflikt interesów między oczekiwaniami Polaków dotyczącymi granic państwa polskiego a dążeniami narodów sąsiednich.

Uczeń rozumie:

- jakie czynniki zadecydowały o sukcesie koncepcji inkorporacyjnej.

Uczeń potrafi:

- dostrzec zagrożenia dla państwa polskiego powstałe w trakcie formowania się jego granic.

Uczeń potrafi:

- dostrzec zagrożenia dla integralności państwa wynikające z wielonarodowości społeczeństwa II Rzeczypospolitej.

Uczeń potrafi:

- ocenić podstawowe założenia reform Władysława Grabskiego,
- ocenić skutki reform przeprowadzonych przez Władysława Grabskiego.

Uczeń potrafi:

- ocenić system autorytarny w Polsce,
- ocenić postać Marszałka Józefa Piłsudskiego i jego dokonania.

Uczeń potrafi:

- dostrzec związek między agresywną polityką Hitlera a realizacją celów dyplomacji polskiej,
- ocenić politykę prowadzoną przez II Rzeczpospolitą w 1938 r.

Uczeń potrafi:

- dostrzec wpływ istnienia portu w Gdyni i magistrali węglowej na sytuację gospodarczą państwa polskiego,
- omówić i ocenić politykę narodowościową władz II Rzeczypospolitej z punktu widzenia mniejszości ukraińskiej i żydowskiej.

Uczeń potrafi:

- omówić osiągnięcia polskiej literatury okresu międzywojennego.

Uczeń potrafi:

- przedstawić okoliczności wybuchu rewolucji w 1911 r.,
- omówić sytuację panującą w Chinach po 1911 r.,
- ocenić politykę Japonii prowadzoną w latach 30. XX w.

Uczeń potrafi:

- wskazać cele udziału w hiszpańskiej wojnie domowej wojsk Trzeciej Rzeszy i faszystowskich Włoch oraz cele udziału ZSRR,
- opisać reakcję demokracji europejskich na wojnę domową w Hiszpanii.

Uczeń potrafi:

- ocenić stanowisko rządu polskiego wobec żądań Hitlera.

Chemia

I. SUBSTANCJE I ICH PRZEMIANY

Wymagania na **ocenę dopuszczającą**

Uczeń:

- zalicza chemię do nauk przyrodniczych
- stosuje zasady bezpieczeństwa obowiązujące w pracowni chemicznej
- nazywa wybrane elementy szkła i sprzętu laboratoryjnego oraz określa ich przeznaczenie
- zna sposoby opisywania doświadczeń chemicznych
- opisuje właściwości substancji będących głównymi składnikami produktów stosowanych na co dzień
- definiuje pojęcie gęstość
- podaje wzór na gęstość
- przeprowadza proste obliczenia z wykorzystaniem pojęć masa, gęstość, objętość
- wymienia jednostki gęstości
- odróżnia właściwości fizyczne od chemicznych
- definiuje pojęcie mieszanina substancji
- opisuje cechy mieszanin jednorodnych i niejednorodnych
- podaje przykłady mieszanin
- opisuje proste metody rozdzielania mieszanin na składniki

- definiuje pojęcia zjawisko fizyczne i reakcja chemiczna
- podaje przykłady zjawisk fizycznych i reakcji chemicznych zachodzących w otoczeniu człowieka
- definiuje pojęcia pierwiastek chemiczny i związek chemiczny
- dzieli substancje chemiczne na proste i złożone oraz na pierwiastki i związki chemiczne
- podaje przykłady związków chemicznych
- dzieli pierwiastki chemiczne na metale i niemetale
- podaje przykłady pierwiastków chemicznych (metali i niemetali)
- odróżnia metale i niemetale na podstawie ich właściwości
- opisuje, na czym polegają rdzewienie i korozja
- wymienia niektóre czynniki powodujące korozję
- posługuje się symbolami chemicznymi pierwiastków wskazanymi przez nauczyciela

Wymagania na **ocenę dostateczną**

Uczeń:

- omawia, czym zajmuje się chemia
- wyjaśnia, dlaczego chemia jest nauką przydatną ludziom
- wyjaśnia, czym są obserwacje, a czym wnioski z doświadczenia
- przelicza jednostki (masy, objętości, gęstości)
- wyjaśnia, czym ciało fizyczne różni się od substancji
- opisuje właściwości substancji
- wymienia i wyjaśnia podstawowe sposoby rozdzielania mieszanin na składniki
- sporządza mieszaninę
- dobiera metodę rozdzielania mieszaniny na składniki
- opisuje i porównuje zjawisko fizyczne i reakcję chemiczną
- projektuje doświadczenia ilustrujące zjawisko fizyczne i reakcję chemiczną
- definiuje pojęcie stopy metali
- podaje przykłady zjawisk fizycznych i reakcji chemicznych zachodzących w otoczeniu człowieka
- wyjaśnia potrzebę wprowadzenia symboli chemicznych
- rozpoznaje pierwiastki i związki chemiczne
- wyjaśnia różnicę między pierwiastkiem, związkiem chemicznym i mieszaniną
- proponuje sposoby zabezpieczenia przed rdzewieniem przedmiotów wykonanych z żelaza

Wymagania na **ocenę dobrą**

Uczeń:

- podaje zastosowania wybranego szkła i sprzętu laboratoryjnego
- identyfikuje substancje na podstawie podanych właściwość

- przeprowadza obliczenia z wykorzystaniem pojęć: masa, gęstość, objętość
- przelicza jednostki
- podaje sposób rozdzielania wskazanej mieszaniny na składniki
- wskazuje różnice między właściwościami fizycznymi składników mieszaniny, które umożliwiają jej rozdzielenie
- projektuje doświadczenia ilustrujące reakcję chemiczną i formułuje wnioski
- wskazuje w podanych przykładach reakcję chemiczną i zjawisko fizyczne
- wskazuje wśród różnych substancji mieszaninę i związek chemiczny
- wyjaśnia różnicę między mieszaniną a związkiem chemicznym
- odszukuje w układzie okresowym pierwiastków podane pierwiastki chemiczne
- opisuje doświadczenia wykonywane na lekcji
- przeprowadza wybrane doświadczenia

Wymagania na **ocenę bardzo dobrą**

Uczeń:

- omawia podział chemii na organiczną i nieorganiczną
- definiuje pojęcie patyna
- projektuje doświadczenie o podanym tytule (rysuje schemat, zapisuje obserwacje i formułuje wnioski)
- przeprowadza doświadczenia z działu Substancje i ich przemiany
- projektuje i przewiduje wyniki doświadczeń na podstawie posiadanej wiedzy

Wymagania na **ocenę celującą**

Uczeń:

- projektuje i przeprowadza doświadczenie o podanym tytule (rysuje schemat, zapisuje obserwacje i wnioski)
- opisuje zasadę rozdzielania mieszanin metodą chromatografii
- włącza się w działania ekologiczne
- opisuje sposób rozdzielania na składniki bardziej złożonych mieszanin

II. SKŁADNIKI POWIETRZA I RODZAJE PRZEMIAN, JAKIM ULEGAJĄ

Wymagania na **ocenę dopuszczającą**

Uczeń:

- opisuje skład i właściwości powietrza
- określa, co to są stałe i zmienne składniki powietrza
- opisuje właściwości fizyczne i chemiczne tlenu, tlenku węgla(IV), wodoru, azotu oraz właściwości fizyczne gazów szlachetnych
- podaje, że woda jest związkiem chemicznym wodoru i tlenu
- tłumaczy, na czym polega zmiana stanu skupienia na przykładzie wody

- definiuje pojęcie wodorki
- omawia obieg tlenu i tlenku węgla(IV) w przyrodzie
- określa znaczenie powietrza, wody, tlenu, tlenku węgla(IV)
- podaje, jak można wykryć tlenek węgla(IV)
- określa, jak zachowują się substancje higroskopijne
- opisuje, na czym polegają reakcje syntezy, analizy, wymiany
- omawia, na czym polega spalanie
- definiuje pojęcia substrat i produkt reakcji chemicznej
- wskazuje substraty i produkty reakcji chemicznej
- określa typy reakcji chemicznych
- określa, co to są tlenki i zna ich podział
- wymienia podstawowe źródła, rodzaje i skutki zanieczyszczeń powietrza
- wskazuje różnicę między reakcjami egzo- i endoenergetyczną
- podaje przykłady reakcji egzo- i endoenergetycznych
- wymienia niektóre efekty towarzyszące reakcjom chemicznym

Wymagania na **ocenę dostateczną**

Uczeń:

- projektuje i przeprowadza doświadczenie potwierdzające, że powietrze jest mieszaniną jednorodną gazów
- wymienia stałe i zmienne składniki powietrza
- oblicza przybliżoną objętość tlenu i azotu ,np. w sali lekcyjnej
- opisuje, jak można otrzymać tlen
- opisuje właściwości fizyczne i chemiczne gazów szlachetnych, azotu
- podaje przykłady wodorków niemetalu
- wyjaśnia, na czym polega proces fotosyntezy
- wymienia niektóre zastosowania azotu, gazów szlachetnych, tlenku węgla(IV), tlenu, wodoru
- podaje sposób otrzymywania tlenku węgla(IV)(na przykładzie reakcji węgla z tlenem)
- definiuje pojęcie reakcja charakterystyczna
- planuje doświadczenie umożliwiające wykrycie obecności tlenku węgla(IV) w powietrzu wydychanym z płuc
- wyjaśnia, co to jest efekt cieplarniany
- opisuje rolę wody i pary wodnej w przyrodzie
- wymienia właściwości wody
- wyjaśnia pojęcie higroskopijność
- zapisuje słownie przebieg reakcji chemicznej
- wskazuje w zapisie słownym przebiegu reakcji chemicznej substraty i produkty, pierwiastki i związki chemiczne
- opisuje, na czym polega powstawanie dziury ozonowej i kwaśnych opadów

- podaje sposób otrzymywania wodoru (w reakcji kwasu chlorowodorowego z metalem)
- opisuje sposób identyfikowania gazów: wodoru, tlenu, tlenku węgla(IV)
- wymienia źródła, rodzaje i skutki zanieczyszczeń powietrza
- wymienia niektóre sposoby postępowania pozwalające chronić powietrze przed zanieczyszczeniami
- definiuje pojęcia reakcje egzo-i endoenergetyczne

Wymagania na **ocenę dobrą**

Uczeń:

- określa, które składniki powietrza są stałe, a które zmienne
- wykonuje obliczenia dotyczące zawartości procentowej substancji występujących w powietrzu
- wykrywa obecność tlenku węgla(IV)
- opisuje właściwości tlenku węgla(II)
- wyjaśnia rolę procesu fotosyntezy w naszym życiu
- podaje przykłady substancji szkodliwych dla środowiska
- wyjaśnia, skąd się biorą kwaśne opady
- określa zagrożenia wynikające z efektu cieplarnianego, dziury ozonowej, kwaśnych opadów
- proponuje sposoby zapobiegania powiększaniu się dziury ozonowej i ograniczenia powstawania kwaśnych opadów
- projektuje doświadczenia, w których otrzyma tlen, tlenek węgla(IV), wodór
- projektuje doświadczenia, w których zbada właściwości tlenu, tlenku węgla(IV), wodoru
- zapisuje słownie przebieg różnych rodzajów reakcji chemicznych
- podaje przykłady różnych typów reakcji chemicznych
- wykazuje obecność pary wodnej w powietrzu
- omawia sposoby otrzymywania wodoru
- podaje przykłady reakcji egzo- i endoenergetycznych
- zalicza przeprowadzone na lekcjach reakcje do egzo- lub endoenergetycznych

Wymagania na **ocenę bardzo dobrą**

Uczeń:

- otrzymuje tlenek węgla(IV) w reakcji węglanu wapnia z kwasem chlorowodorowym
- wymienia różne sposoby otrzymywania tlenu, tlenku węgla(IV), wodoru
- projektuje doświadczenia dotyczące powietrza i jego składników
- uzasadnia, na podstawie reakcji magnezu z tlenkiem węgla(IV), że tlenek węgla(IV) jest związkiem chemicznym węgla i tlenu
- uzasadnia, na podstawie reakcji magnezu z parą wodną, że woda jest związkiem chemicznym tlenu i wodoru
- planuje sposoby postępowania umożliwiające ochronę powietrza przed zanieczyszczeniami

- identyfikuje substancje na podstawie schematów reakcji chemicznych
- wykazuje zależność między rozwojem cywilizacji a występowaniem zagrożeń, np. podaje przykłady dziedzin życia, których rozwój powoduje negatywne skutki dla środowiska przyrodniczego

Wymagania na **ocenę celującą**

Uczeń:

- opisuje destylację skroplonego powietrza
- prawidłowo analizuje i wnioskuje
- projektuje i przeprowadza doświadczenie o podanym tytule (rysuje schemat, zapisuje obserwacje i wnioski)

III. ATOMY I CZĄSTECZKI

Wymagania na **ocenę dopuszczającą**

Uczeń:

- definiuje pojęcie materia
- definiuje pojęcie dyfuzji
- opisuje ziarnistą budowę materii
- opisuje, czym atom różni się od cząsteczki
- definiuje pojęcia: jednostka masy atomowej, masa atomowa, masa cząsteczkowa
- oblicza masę cząsteczkową prostych związków chemicznych
- opisuje i charakteryzuje skład atomu
- pierwiastka chemicznego (jądro – protony i neutrony, powłoki elektronowe –elektrony)
- wyjaśni, co to są nukleony
- definiuje pojęcie elektrony walencyjne
- wyjaśnia, co to są liczba atomowa, liczba masowa
- ustala liczbę protonów, elektronów, neutronów w atomie danego pierwiastka chemicznego, gdy znane są liczby atomowa i masowa
- podaje, czym jest konfiguracja elektronowa
- definiuje pojęcie izotop
- dokonuje podziału izotopów
- wymienia najważniejsze dziedziny życia, w których mają zastosowanie izotopy
- opisuje układ okresowy pierwiastków chemicznych
- podaje treść prawa okresowości
- podaje, kto jest twórcą układu okresowego pierwiastków chemicznych
- odczytuje z układu okresowego podstawowe informacje o pierwiastkach chemicznych
- określa rodzaj pierwiastków (metal, niemetal) i podobieństwo właściwości pierwiastków w grupie

Wymagania na **ocenę dostateczną**

Uczeń:

- planuje doświadczenie potwierdzające ziarnistość budowy materii
- wyjaśnia zjawisko dyfuzji
- podaje założenia teorii atomistyczno--cząsteczkowej budowy materii
- oblicza masy cząsteczkowe
- opisuje pierwiastek chemiczny jako zbiór atomów o danej liczbie atomowej Z
- wymienia rodzaje izotopów
- wyjaśnia różnice w budowie atomów izotopów wodoru
- wymienia dziedziny życia, w których stosuje się izotopy
- korzysta z układu okresowego pierwiastków chemicznych
- wykorzystuje informacje odczytane z układu okresowego pierwiastków chemicznych
- podaje maksymalną liczbę elektronów na poszczególnych powłokach (K, L, M)
- zapisuje konfiguracje elektronowe
- rysuje modele atomów pierwiastków chemicznych
- określa, jak zmieniają się niektóre właściwości pierwiastków w grupie i okresie

Wymagania na **ocenę dobrą**

Uczeń:

- wyjaśnia różnice między pierwiastkiem a związkiem chemicznym na podstawie założeń teorii atomistyczno-cząsteczkowej budowy materii
- oblicza masy cząsteczkowe związków chemicznych
- definiuje pojęcie masy atomowej jako średniej mas atomów danego pierwiastka, z uwzględnieniem jego składu izotopowego
- wymienia zastosowania różnych izotopów
- korzysta z informacji zawartych w układzie okresowym pierwiastków chemicznych
- oblicza maksymalną liczbę elektronów w powłokach
- zapisuje konfiguracje elektronowe
- rysuje uproszczone modele atomów
- określa zmianę właściwości pierwiastków w grupie i okresie

Wymagania na **ocenę bardzo dobrą**

Uczeń:

- wyjaśnia związek między podobieństwami właściwości pierwiastków chemicznych zapisanych w tej samej grupie układu okresowego a budową ich atomów i liczbą elektronów walencyjnych
- wyjaśnia, dlaczego masy atomowe podanych pierwiastków chemicznych w układzie okresowym nie są liczbami całkowitymi

Wymagania na **ocenę celującą**

Uczeń:

- oblicza zawartość procentową izotopów w pierwiastku chemicznym
- definiuje pojęcie promieniotwórczość
- określa, na czym polegają promieniotwórczość naturalna i sztuczna
- wymienia ważniejsze zagrożenia związane z promieniotwórczością
- wyjaśnia pojęcie okres półtrwania (okres połowicznego rozpadu)
- rozwiązuje zadania związane z pojęciami okres półtrwania i średnia masa atomowa

IV, ŁĄCZENIE SIĘ ATOMÓW. RÓWNANIA REAKCJI CHEMICZNYCH

Wymagania na **ocenę dopuszczającą**

Uczeń:

- wymienia typy wiązań chemicznych
- podaje definicje: wiązania kowalencyjnego niespolaryzowanego, wiązania kowalencyjnego spolaryzowanego, wiązania jonowego
- definiuje pojęcia: jon, kation, anion
- definiuje pojęcie elektroujemność
- posługuje się symbolami pierwiastków chemicznych
- podaje, co występuje we wzorze elektronowym
- odróżnia wzór sumaryczny od wzoru strukturalnego
- zapisuje wzory sumaryczne i strukturalne cząsteczek
- definiuje pojęcie wartościowość
- podaje wartościowość pierwiastków chemicznych w stanie wolnym
- odczytuje z układu okresowego maksymalną wartościowość pierwiastków chemicznych względem wodoru grup 1., 2. i 13.–17.
- wyznacza wartościowość pierwiastków chemicznych na podstawie wzorów sumarycznych
- zapisuje wzory sumaryczny i strukturalny cząsteczki związku dwupierwiastkowego na podstawie wartościowości pierwiastków chemicznych
- określa na podstawie wzoru liczbę atomów pierwiastków w związku chemicznym
- interpretuje zapisy (odczytuje ilościowo i jakościowo proste zapisy), np.: H_2 , 2 H, 2 H_2 itp.
- ustala na podstawie wzoru sumarycznego nazwę prostych dwupierwiastkowych związków chemicznych
- ustala na podstawie nazwy wzór sumaryczny prostych dwupierwiastkowych związków chemicznych
- rozróżnia podstawowe rodzaje reakcji chemicznych
- wskazuje substraty i produkty reakcji chemicznej
- podaje treść prawa zachowania masy

- podaje treść prawa stałości składu związku chemicznego
- przeprowadza proste obliczenia z wykorzystaniem prawa zachowania

Wymagania na **ocenę dostateczną**

Uczeń:

- opisuje rolę elektronów zewnętrznej powłoki w łączeniu się atomów
- odczytuje elektroujemność pierwiastków chemicznych
- opisuje sposób powstawania jonów
- określa rodzaj wiązania w prostych przykładach cząsteczek
- podaje przykłady substancji o wiązaniu kowalencyjnym i substancji o wiązaniu jonowym
- przedstawia tworzenie się wiązań chemicznych kowalencyjnego i jonowego dla prostych przykładów
- określa wartościowość na podstawie układu okresowego pierwiastków
- zapisuje wzory związków chemicznych na podstawie podanej wartościowości lub nazwy pierwiastków chemicznych
- podaje nazwę związku chemicznego na podstawie wzoru
- określa wartościowość pierwiastków w związku chemicznym
- zapisuje wzory cząsteczek, korzystając z modeli
- wyjaśnia znaczenie współczynnika stechiometrycznego i indeksu stechiometrycznego
- wyjaśnia pojęcie równania reakcji chemicznej
- odczytuje proste równania reakcji chemicznych
- zapisuje równania reakcji chemicznych
- dobiera współczynniki w równaniach reakcji chemicznych

Wymagania na **ocenę dobrą**

Uczeń:

- określa typ wiązania chemicznego w podanym przykładzie
- wyjaśnia na podstawie budowy atomów, dlaczego gazy szlachetne są bardzo mało aktywne chemicznie
- wyjaśnia różnice między typami wiązań chemicznych
- opisuje powstawanie wiązań kowalencyjnych dla wymaganych przykładów
- opisuje mechanizm powstawania wiązania jonowego
- opisuje, jak wykorzystać elektroujemność do określenia rodzaju wiązania chemicznego w cząsteczce
- wykorzystuje pojęcie wartościowości
- odczytuje z układu okresowego wartościowość pierwiastków chemicznych grup 1., 2. i 13.–17. (względem wodoru, maksymalną względem tlenu)
- nazywa związki chemiczne na podstawie wzorów sumarycznych i zapisuje wzory na podstawie ich nazw

- zapisuje i odczytuje równania reakcji chemicznych (o większym stopniu trudności)
- przedstawia modelowy schemat równania reakcji chemicznej
- rozwiązuje zadania na podstawie prawa zachowania masy i prawa stałości składu związku chemicznego
- dokonuje prostych obliczeń stechiometrycznych

Wymagania na **ocenę bardzo dobrą**

Uczeń:

- wykorzystuje pojęcie elektroujemności do określania rodzaju wiązania w podanych substancjach
- uzasadnia i udowadnia doświadczalnie, że masa substratów jest równa masie produktów
- rozwiązuje trudniejsze zadania dotyczące poznanych praw(zachowania masy, stałości składu związku chemicznego)
- wskazuje podstawowe różnice między wiązaniami kowalencyjnym a jonowym oraz kowalencyjnym niespolaryzowanym a kowalencyjnym spolaryzowanym
- opisuje zależność właściwości związku chemicznego od występującego w nim wiązania chemicznego
- porównuje właściwości związków kowalencyjnych i jonowych (stan skupienia, rozpuszczalność w wodzie, temperatury topnienia i wrzenia, przewodnictwo ciepła i elektryczności)
- zapisuje i odczytuje równania reakcji chemicznych o dużym stopniu trudności
- wykonuje obliczenia stechiometryczne

Wymagania na **ocenę celującą**

Uczeń:

- wykonuje obliczenia na podstawie równania reakcji chemicznej
- buduje modele związków chemicznych.
- opisuje zależność właściwości związku chemicznego od występującego w nim wiązania chemicznego

V.WODA I ROZTWORY WODNE

Wymagania na **ocenę dopuszczającą**

Uczeń:

- charakteryzuje rodzaje wód występujących w przyrodzie
- podaje, na czym polega obieg wody w przyrodzie
- podaje przykłady źródeł zanieczyszczenia wód
- wymienia niektóre skutki zanieczyszczeń oraz sposoby walki z nimi
- wymienia stany skupienia wody
- określa, jaką wodę nazywa się wodą destylowaną

- nazywa przemiany stanów skupienia wody
- opisuje właściwości wody
- zapisuje wzory sumaryczny i strukturalny cząsteczki wody
- definiuje pojęcie dipol
- identyfikuje cząsteczkę wody jako dipol
- wyjaśnia podział substancji na dobrze rozpuszczalne, trudno rozpuszczalne oraz praktycznie nierozpuszczalne w wodzie
- podaje przykłady substancji, które rozpuszczają się i nie rozpuszczają się w wodzie
- wyjaśnia pojęcia: rozpuszczalnik i substancja rozpuszczana
- projektuje doświadczenie dotyczące rozpuszczalności różnych substancji w wodzie
- definiuje pojęcie rozpuszczalność
- wymienia czynniki, które wpływają na rozpuszczalność substancji
- określa, co to jest krzywa rozpuszczalności
- odczytuje z wykresu rozpuszczalności rozpuszczalność danej substancji w podanej temperaturze
- wymienia czynniki wpływające na szybkość rozpuszczania się substancji stałej w wodzie
- definiuje pojęcia: roztwór właściwy, koloid i zawiesina
- podaje przykłady substancji tworzących z wodą roztwór właściwy, zawiesinę, koloid
- definiuje pojęcia: roztwór nasycony, roztwór nienasycony, roztwór stężony, roztwór rozcieńczony
- definiuje pojęcie krystalizacja
- podaje sposoby otrzymywania roztworu nienasyconego z nasyconego i odwrotnie
- definiuje stężenie procentowe roztworu
- podaje wzór opisujący stężenie procentowe roztworu
- prowadzi proste obliczenia z wykorzystaniem pojęć: stężenie procentowe, masa substancji, masa rozpuszczalnika, masa roztworu

Wymagania na **ocenę dostateczną**

Uczeń:

- opisuje budowę cząsteczki wody
- wyjaśnia, co to jest cząsteczka polarna
- wymienia właściwości wody zmieniające się pod wpływem zanieczyszczeń
- planuje doświadczenie udowadniające, że woda: z sieci wodociągowej i naturalnie występująca w przyrodzie są mieszaninami
- proponuje sposoby racjonalnego gospodarowania wodą
- tłumaczy, na czym polegają procesy mieszania i rozpuszczania
- określa, dla jakich substancji woda jest dobrym rozpuszczalnikiem
- charakteryzuje substancje ze względu na ich rozpuszczalność w wodzie
- planuje doświadczenia wykazujące wpływ różnych czynników na szybkość rozpuszczania substancji stałych w wodzie

- porównuje rozpuszczalność różnych substancji w tej samej temperaturze
- oblicza ilość substancji, którą można rozpuścić w określonej objętości wody w podanej temperaturze
- podaje przykłady substancji, które rozpuszczają się w wodzie, tworząc roztwory właściwe
- podaje przykłady substancji, które nie rozpuszczają się w wodzie, tworząc koloidy lub zawiesiny
- wskazuje różnice między roztworem właściwym a zawiesiną
- opisuje różnice między roztworami: rozcieńczonym, stężonym, nasyconym i nienasyconym
- przekształca wzór na stężenie procentowe roztworu tak, aby obliczyć masę substancji rozpuszczonej lub masę roztworu
- oblicza masę substancji rozpuszczonej lub masę roztworu, znając stężenie procentowe roztworu
- wyjaśnia, jak sporządzić roztwór o określonym stężeniu procentowym, np. 100 g 20-procentowego roztworu soli kuchennej

Wymagania na **ocenę dobrą**

Uczeń:

- wyjaśnia, na czym polega tworzenie wiązania kowalencyjnego spolaryzowanego w cząsteczce wody
- wyjaśnia budowę polarną cząsteczki wody
- określa właściwości wody wynikające z jej budowy polarnej
- przewiduje zdolność różnych substancji do rozpuszczania się w wodzie
- przedstawia za pomocą modeli proces rozpuszczania w wodzie substancji o budowie polarnej, np. chlorowodoru
- podaje rozmiary cząstek substancji wprowadzonych do wody i znajdujących się w roztworze właściwym, koloidzie, zawiesinie
- wykazuje doświadczalnie wpływ różnych czynników na szybkość rozpuszczania substancji stałej w wodzie
- posługuje się wykresem rozpuszczalności
- wykonuje obliczenia z wykorzystaniem wykresu rozpuszczalności
- oblicza masę wody, znając masę roztworu i jego stężenie procentowe
- prowadzi obliczenia z wykorzystaniem pojęcia gęstości
- podaje sposoby zmniejszenia lub zwiększenia stężenia roztworu
- oblicza stężenie procentowe roztworu powstałego przez zagęszczenie i rozcieńczenie roztworu
- oblicza stężenie procentowe roztworu nasyconego w danej temperaturze (z wykorzystaniem wykresu rozpuszczalności)
- wymienia czynności prowadzące do sporządzenia określonej objętości roztworu o określonym stężeniu procentowym

- sporządza roztwór o określonym stężeniu procentowym

Wymagania na **ocenę bardzo dobrą**

Uczeń:

- proponuje doświadczenie udowadniające, że woda jest związkiem wodoru i tlenu
- określa wpływ ciśnienia atmosferycznego na wartość temperatury wrzenia wody
- porównuje rozpuszczalność w wodzie związków kowalencyjnych i jonowych
- wykazuje doświadczalnie, czy roztwór jest nasycony, czy nienasycony
- rozwiązuje z wykorzystaniem gęstości zadania rachunkowe dotyczące stężenia procentowego
- oblicza rozpuszczalność substancji w danej temperaturze, znając stężenie procentowe jej roztworu nasyconego w tej temperaturze
- oblicza stężenie roztworu powstałego po zmieszaniu roztworów tej samej substancji o różnych stężeniach

Wymagania na **ocenę celującą**

Uczeń:

- określa źródła zanieczyszczeń wód naturalnych
- analizuje źródła zanieczyszczeń wód naturalnych i ich wpływ na środowisko przyrodnicze
- wymienia niektóre zagrożenia wynikające z zanieczyszczeń wód
- omawia wpływ zanieczyszczeń wód na organizmy
- wymienia sposoby przeciwdziałania zanieczyszczaniu wód
- omawia sposoby usuwania zanieczyszczeń z wód
- wyjaśnia, na czym polega asocjacja cząsteczek wody
- rozwiązuje zadania rachunkowe na mieszanie roztworów
- rozwiązuje zadania rachunkowe na stężenie procentowe roztworu, w którym rozpuszczono mieszaninę substancji stałych

VI. TLENKI I WODOROTLENKI

Wymagania na **ocenę dopuszczającą**

Uczeń:

- definiuje pojęcie katalizator
- definiuje pojęcie tlenek
- podaje podział tlenków na tlenki metali i tlenki niemetali
- zapisuje równania reakcji otrzymywania tlenków metali i tlenków niemetali
- wymienia zasady BHP dotyczące pracy z zasadami
- definiuje pojęcia wodorotlenek i zasada
- odczytuje z tabeli rozpuszczalności, czy wodorotlenek jest rozpuszczalny w wodzie czy też nie

- opisuje budowę wodorotlenków
- zna wartościowość grupy wodorotlenowej
- rozpoznaje wzory wodorotlenków
- zapisuje wzory sumaryczne wodorotlenków: NaOH , KOH , Ca(OH)_2 , Al(OH)_3 , Cu(OH)_2
- opisuje właściwości oraz zastosowania wodorotlenków: sodu, potasu i wapnia
- łączy nazwy zwyczajowe (wapno palone i wapno gaszone) z nazwami systematycznymi tych związków chemicznych
- definiuje pojęcia: elektrolit, nieelektrolit
- definiuje pojęcia: dysocjacja jonowa, wskaźnik
- wymienia rodzaje odczynów roztworów
- podaje barwy wskaźników w roztworze o podanym odczynie
- wyjaśnia, na czym polega dysocjacja jonowa zasad
- zapisuje równania dysocjacji jonowej zasad (proste przykłady)
- podaje nazwy jonów powstałych w wyniku dysocjacji jonowej
- odróżnia zasady od innych substancji za pomocą wskaźników
- rozróżnia pojęcia wodorotlenek i zasada

Wymagania na **ocenę dostateczną**

Uczeń:

- podaje sposoby otrzymywania tlenków
- opisuje właściwości i zastosowania wybranych tlenków
- podaje wzory i nazwy wodorotlenków
- wymienia wspólne właściwości zasad i wyjaśnia, z czego one wynikają
- wymienia dwie główne metody otrzymywania wodorotlenków
- zapisuje równania reakcji otrzymywania wodorotlenku sodu, potasu i wapnia
- wyjaśnia pojęcia woda wapienna, wapno palone i wapno gaszone
- odczytuje proste równania dysocjacji jonowej zasad
- definiuje pojęcie odczyn zasadowy
- bada odczyn
- zapisuje obserwacje doprze prowadzanych na lekcji doświadczeń

Wymagania na **ocenę dobrą**

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcia wodorotlenek i zasada
- wymienia przykłady wodorotlenków i zasad
- wyjaśnia, dlaczego podczas pracy z zasadami należy zachować szczególną ostrożność
- wymienia poznane tlenki metali, z których otrzymać zasady
- zapisuje równania reakcji otrzymywania wybranego wodorotlenku
- planuje doświadczenia, w których wyniku można otrzymać wodorotlenki sodu, potasu lub wapnia

- planuje sposób otrzymywania wodorotlenków nierozpuszczalnych w wodzie
- zapisuje i odczytuje równania dysocjacji jonowej zasad
- określa odczyn roztworu zasadowego i uzasadnia to
- opisuje doświadczenia przeprowadzane na lekcjach (schemat, obserwacje, wnioski)
- opisuje zastosowania wskaźników
- planuje doświadczenie, które umożliwi zbadanie odczynu produktów używanych w życiu codziennym

Wymagania na **ocenę bardzo dobrą**

Uczeń:

- zapisuje wzór sumaryczny wodorotlenku dowolnego metalu
- planuje doświadczenia, w których wyniku można otrzymać różne wodorotlenki, także praktycznie nierozpuszczalne w wodzie
- zapisuje równania reakcji otrzymywania różnych wodorotlenków
- identyfikuje wodorotlenki na podstawie podanych informacji
- odczytuje równania reakcji chemicznych

Wymagania na **ocenę celującą**

Uczeń:

- opisuje i bada właściwości wodorotlenków amfoterycznych
- rozwiązuje chemograpy o większym stopniu trudności
- planuje doświadczenie pozwalające odróżnić jeden wodorotlenek od drugiego

Fizyka

Zasady ogólne:

1. Na **podstawowym** poziomie wymagań uczeń powinien wykonać zadania **obowiązkowe** (łatwe – na stopień dostateczny i bardzo łatwe – na stopień dopuszczający). Niektóre czynności ucznia mogą być **wspomagane** przez nauczyciela (np. wykonywanie doświadczeń, rozwiązywanie problemów; na stopień dostateczny uczeń wykonuje je pod kierunkiem nauczyciela, a na stopień dopuszczający – przy pomocy nauczyciela lub innych uczniów).
2. Czynności wymagane na poziomach wymagań **wyższych** niż poziom podstawowy uczeń powinien wykonać **samodzielnie** (na stopień dobry – niekiedy może korzystać z niewielkiego wsparcia nauczyciela).
3. W przypadku wymagań na stopnie **wyższe** niż dostateczny uczeń wykonuje zadania **dodatkowe** (na stopień dobry – umiarkowanie trudne; na stopień bardzo dobry – trudne).
4. Wymagania umożliwiające uzyskanie stopnia **celującego** obejmują wymagania na stopień

bardzo dobry, a ponadto wymagania **wykraczające** poza obowiązujący program nauczania (uczeń jest twórczy, rozwiązuje zadania problemowe w sposób niekonwencjonalny, potrafi dokonać syntezy wiedzy, a na tej podstawie sformułować hipotezy badawcze i zaproponować sposób ich weryfikacji, samodzielnie prowadzi badania o charakterze naukowym, z własnej inicjatywy pogłębia wiedzę, korzystając z różnych źródeł, poszukuje zastosowań wiedzy w praktyce, dzieli się wiedzą z innymi uczniami, osiąga sukcesy w konkursach pozaszkolnych).

Wymagania ogólne – uczeń:

- wykorzystuje pojęcia i wielkości fizyczne do opisu zjawisk oraz wskazuje ich przykłady w otaczającej rzeczywistości,
- rozwiązuje problemy z wykorzystaniem praw i zależności fizycznych,
- planuje i przeprowadza obserwacje lub doświadczenia oraz wnioskuje na podstawie ich wyników,
- posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy materiałów źródłowych, w tym tekstów popularnonaukowych.

Ponadto uczeń:

- sprawnie się komunikuje,
- sprawnie wykorzystuje narzędzia matematyki,
- poszukuje, porządkuje, krytycznie analizuje oraz wykorzystuje informacje z różnych źródeł,
- potrafi pracować w zespole.

ELEKTROSTATYKA

DOPUSZCZAJĄCY:

Uczeń:

- informuje, czym zajmuje się elektrostatyka; wskazuje przykłady elektryzowania ciał w otaczającej rzeczywistości
- posługuje się pojęciem ładunku elektrycznego; rozróżnia dwa rodzaje ładunków elektrycznych (dodatnie i ujemne)
- wyjaśnia, z czego składa się atom; przedstawia model budowy atomu na schematycznym rysunku
- posługuje się pojęciami: przewodnika jako substancji, w której łatwo mogą się przemieszczać ładunki elektryczne, i izolatora jako substancji, w której ładunki elektryczne nie mogą się przemieszczać
- odróżnia przewodniki od izolatorów; wskazuje ich przykłady

- posługuje się pojęciem układu izolowanego; podaje zasadę zachowania ładunku elektrycznego
- wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska lub problemu
- współpracuje w zespole podczas przeprowadzania obserwacji i doświadczeń, przestrzegając zasad bezpieczeństwa
- rozwiązuje proste (bardzo łatwe) zadania dotyczące treści rozdziału *Elektrostatyka*

DOSTATECZNY:

Uczeń:

- doświadczalnie demonstruje zjawiska elektryzowania przez potarcie lub dotyk oraz wzajemne oddziaływanie ciał naelektryzowanych
- opisuje sposoby elektryzowania ciał przez potarcie i dotyk; informuje, że te zjawiska polegają na przemieszczaniu się elektronów; ilustruje to na przykładach
- opisuje jakościowo oddziaływanie ładunków jednoimiennych i różnoimiennych; podaje przykłady oddziaływań elektrostatycznych w otaczającej rzeczywistości i ich zastosowań (poznane na lekcji)
- posługuje się pojęciem ładunku elementarnego; podaje symbol ładunku elementarnego oraz wartość: $e \approx 1,6 \cdot 10^{-19} \text{ C}$
- posługuje się pojęciem ładunku elektrycznego jako wielokrotności ładunku elementarnego; stosuje jednostkę ładunku (1 C)
- wyjaśnia na przykładach, kiedy ciało jest naładowane dodatnio, a kiedy jest naładowane ujemnie
- posługuje się pojęciem jonu; wyjaśnia, kiedy powstaje jon dodatni, a kiedy – jon ujemny
- doświadczalnie odróżnia przewodniki od izolatorów; wskazuje ich przykłady
- informuje, że dobre przewodniki elektryczności są również dobrymi przewodnikami ciepła; wymienia przykłady zastosowań przewodników i izolatorów w otaczającej rzeczywistości
- stosuje zasadę zachowania ładunku elektrycznego
- opisuje budowę oraz zasadę działania elektroskopu; posługuje się elektroskopem
- opisuje przemieszczanie się ładunków w przewodnikach pod wpływem oddziaływania ładunku zewnętrznego (indukcja elektrostatyczna)
- podaje przykłady skutków i wykorzystania indukcji elektrostatycznej
- przeprowadza doświadczenia:
 - doświadczenie ilustrujące elektryzowanie ciał przez pocieranie oraz oddziaływanie ciał naelektryzowanych,
 - doświadczenie wykazujące, że przewodnik można naelektryzować,
 - elektryzowanie ciał przez zbliżenie ciała naelektryzowanego, korzystając z ich opisów i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; opisuje przebieg przeprowadzonego doświadczenia

(wyróżnia kluczowe kroki i sposób postępowania, wyjaśnia rolę użytych przyrządów, przedstawia wyniki i formułuje wnioski na podstawie tych wyników)

- rozwiązuje proste zadania dotyczące treści rozdziału *Elektrostatyka*

DOBRY:

Uczeń:

- wskazuje przykłady oddziaływań elektro-statycznych w otaczającej rzeczywistości i ich zastosowań (inne niż poznane na lekcji)
- opisuje budowę i zastosowanie maszyny elektrostatycznej
- porównuje oddziaływania elektrostatyczne i grawitacyjne
- wykazuje, że 1 C jest bardzo dużym ładunkiem elektrycznym (zawiera $6,24 \cdot 10^{18}$ ładunków elementarnych: $1 \text{ C} = 6,24 \cdot 10^{18} e$)
- analizuje tzw. szereg tryboelektryczny
- rozwiązuje zadania z wykorzystaniem zależności, że każdy ładunek elektryczny jest wielokrotnością ładunku elementarnego; przelicza podwielokrotności, przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania, z zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z danych
- posługuje się pojęciem elektronów swobodnych; wykazuje, że w metalach znajdują się elektrony swobodne, a w izolatorach elektrony są związane z atomami; na tej podstawie uzasadnia podział substancji na przewodniki i izolatory
- wyjaśnia wyniki obserwacji przeprowadzonych doświadczeń związanych z elektryzowaniem przewodników; uzasadnia na przykładach, że przewodnik można naelektryzować wtedy, gdy odizoluje się go od ziemi
- wyjaśnia, na czym polega uziemienie ciała naelektryzowanego i zubożenie zgromadzonego na nim ładunku elektrycznego
- opisuje działanie i zastosowanie piorunochronu
- projektuje i przeprowadza:
 - doświadczenie ilustrujące właściwości ciał naelektryzowanych,
 - doświadczenie ilustrujące skutki indukcji elektrostatycznej, krytycznie ocenia ich wyniki; wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyników doświadczeń; formułuje wnioski na podstawie wyników doświadczeń
- rozwiązuje zadania bardziej złożone, ale typowe, dotyczące treści rozdziału *Elektrostatyka*
- posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących treści rozdziału *Elektrostatyka* (w szczególności tekstu: *Gdzie wykorzystuje się elektryzowanie ciał*)

BARDZO DOBRY:

Uczeń:

- posługuje się pojęciem dipolu elektrycznego do wyjaśnienia skutków indukcji elektrostatycznej
- realizuje własny projekt dotyczący treści rozdziału *Elektrostatyka* rozwiązuje zadania złożone, nietypowe, dotyczące treści rozdziału *Elektrostatyka*

PRĄD ELEKTRYCZNY:

DOPUSZCZAJĄCY:

Uczeń:

- określa umowny kierunek przepływu prądu elektrycznego
- przeprowadza doświadczenie modelowe ilustrujące, czym jest natężenie prądu, korzystając z jego opisu
- posługuje się pojęciem natężenia prądu wraz z jego jednostką (1 A)
- posługuje się pojęciem obwodu elektrycznego; podaje warunki przepływu prądu elektrycznego w obwodzie elektrycznym
- wymienia elementy prostego obwodu elektrycznego: źródło energii elektrycznej, odbiornik (np. żarówka, opornik), przewody, wyłącznik, mierniki (amperomierz, woltomierz); rozróżnia symbole graficzne tych elementów
- wymienia przyrządy służące do pomiaru napięcia elektrycznego i natężenia prądu elektrycznego; wyjaśnia, jak włącza się je do obwodu elektrycznego (amperomierz szeregowo, woltomierz równolegle)
- wymienia formy energii, na jakie jest zamieniana energia elektryczna; wymienia źródła energii elektrycznej i odbiorniki; podaje ich przykłady
- wyjaśnia, na czym polega zwarcie; opisuje rolę izolacji i bezpieczników przeciążeniowych w domowej sieci elektrycznej
- opisuje warunki bezpiecznego korzystania z energii elektrycznej
- wyodrębnia z tekstów, tabel i rysunków informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska lub problemu
- rozpoznaje zależność rosnącą bądź malejącą na podstawie danych z tabeli lub na podstawie wykresu
- współpracuje w zespole podczas przeprowadzania obserwacji i doświadczeń, przestrzegając zasad bezpieczeństwa rozwiązuje proste (bardzo łatwe) zadania dotyczące treści rozdziału *Prąd elektryczny*.

DOSTATECZNY:

Uczeń:

- posługuje się pojęciem napięcia elektrycznego jako wielkości określającej ilość energii potrzebnej do przeniesienia jednostkowego ładunku w obwodzie; stosuje jednostkę

napięcia (1 V)

- opisuje przepływ prądu w obwodach jako ruch elektronów swobodnych albo jonów w przewodnikach
- stosuje w obliczeniach związek między natężeniem prądu a ładunkiem i czasem jego przepływu przez poprzeczny przekrój przewodnika
- rozróżnia sposoby łączenia elementów obwodu elektrycznego: szeregowy i równoległy
- rysuje schematy obwodów elektrycznych składających się z jednego źródła energii, jednego odbiornika, mierników i wyłączników; posługuje się symbolami graficznymi tych elementów
- posługuje się pojęciem oporu elektrycznego jako własnością przewodnika; posługuje się jednostką oporu (1 Ω).
- stosuje w obliczeniach związek między napięciem a natężeniem prądu i oporem elektrycznym
- posługuje się pojęciem pracy i mocy prądu elektrycznego wraz z ich jednostkami; stosuje w obliczeniach związek między tymi wielkościami oraz wzory na pracę i moc prądu elektrycznego
- przelicza energię elektryczną wyrażoną w kilowatogodzinach na dżule i odwrotnie; oblicza zużycie energii elektrycznej dowolnego odbiornika
- posługuje się pojęciem mocy znamionowej; analizuje i porównuje dane na tabliczkach znamionowych różnych urządzeń elektrycznych
- wyjaśnia różnicę między prądem stałym i przemiennym; wskazuje baterię, akumulator i zasilacz jako źródła stałego napięcia; odróżnia to napięcie od napięcia w przewodach doprowadzających prąd do mieszkań
- opisuje skutki działania prądu na organizm człowieka i inne organizmy żywe; wskazuje zagrożenia porażeniem prądem elektrycznym; podaje podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy
- opisuje skutki przerywania dostaw energii elektrycznej do urządzeń o kluczowym znaczeniu oraz rolę zasilania awaryjnego
- przeprowadza doświadczenia:
 - doświadczenie wykazujące przepływ ładunków przez przewodniki,
 - łączy według podanego schematu obwód elektryczny składający się ze źródła (baterii), odbiornika (żarówki), amperomierza i woltomierza,
 - bada zależność natężenia prądu od rodzaju odbiornika (żarówki) przy tym samym napięciu oraz zależność oporu elektrycznego przewodnika od jego długości, pola przekroju poprzecznego i rodzaju materiału, z którego jest wykonany,
 - wyznacza moc żarówki zasilanej z baterii za pomocą woltomierza i amperomierza, korzystając z ich opisów i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; odczytuje wskazania mierników; opisuje przebieg przeprowadzonego doświadczenia (wyróżnia kluczowe kroki i sposób postępowania, wskazuje rolę użytych przyrządów, przedstawia wyniki

doświadczenia lub przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania, z zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności pomiarów, formułuje wnioski na podstawie tych wyników)

- rozwiązuje proste zadania (lub problemy) dotyczące treści rozdziału *Prąd elektryczny* (rozpoznaje proporcjonalność prostą na podstawie wykresu, przelicza wielokrotności i podwielokrotności oraz jednostki czasu, przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania, z zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z danych)

DOBRY:

Uczeń:

- porównuje oddziaływania elektro-statyczne i grawitacyjne
- porównuje ruch swobodnych elektronów w przewodniku z ruchem elektronów wtedy, gdy do końców przewodnika podłączymy źródło napięcia
- rozróżnia węzły i gałęzie; wskazuje je w obwodzie elektrycznym
- doświadczalnie wyznacza opór przewodnika przez pomiary napięcia na jego końcach oraz natężenia płynącego przezeń prądu; zapisuje wyniki pomiarów wraz z ich jednostkami, z uwzględnieniem informacji o niepewności; przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania, z zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności pomiarów
- stosuje w obliczeniach zależność oporu elektrycznego przewodnika od jego długości, pola przekroju poprzecznego i rodzaju materiału, z jakiego jest wykonany; przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania, z zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności danych
- posługuje się pojęciem oporu właściwego oraz tabelami wielkości fizycznych w celu odszukania jego wartości dla danej substancji; analizuje i porównuje wartości oporu właściwego różnych substancji
- opisuje zależność napięcia od czasu w przewodach doprowadzających prąd do mieszkań; posługuje się pojęciem napięcia skutecznego; wyjaśnia rolę zasilaczy
- stwierdza, że elektrownie wytwarzają prąd przemienny, który do mieszkań jest dostarczany pod napięciem 230 V
- rozwiązuje zadania (lub problemy) bardziej złożone, dotyczące treści rozdziału *Prąd elektryczny*
- posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących treści rozdziału *Prąd elektryczny* realizuje projekt: *Żarówka czy świetlówka* (opisany w podręczniku)

BARDZO DOBRY:

Uczeń:

- projektuje i przeprowadza doświadczenie (inne niż opisane w podręczniku) wykazujące zależność $R = \rho \frac{l}{S}$; krytycznie ocenia jego wynik; wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla jego wyniku; formułuje wnioski
- sporządza wykres zależności natężenia prądu od przyłożonego napięcia $I(U)$
- ilustruje na wykresie zależność napięcia od czasu w przewodach doprowadzających prąd do mieszkań
- rozwiązuje zadania złożone, nietypowe (lub problemy) dotyczące treści rozdziału *Prąd elektryczny* (w tym związane z obliczaniem kosztów zużycia energii elektrycznej)
- realizuje własny projekt związany z treścią rozdziału *Prąd elektryczny* (inny niż opisany w podręczniku)

MAGNETYZM:

DOPUSZCZAJĄCY:

Uczeń:

- nazywa bieguny magnesów stałych, opisuje oddziaływanie między nimi
- doświadczalnie demonstruje zachowanie się igły magnetycznej w obecności magnesu
- opisuje zachowanie się igły magnetycznej w otoczeniu prostoliniowego przewodnika z prądem
- posługuje się pojęciem zwojnicy; stwierdza, że zwojnica, przez którą płynie prąd elektryczny, zachowuje się jak magnes
- wskazuje oddziaływanie magnetyczne jako podstawę działania silników elektrycznych; podaje przykłady wykorzystania silników elektrycznych
- wyodrębnia z tekstów i ilustracji informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska lub problemu
- współpracuje w zespole podczas przeprowadzania obserwacji i doświadczeń, przestrzegając zasad bezpieczeństwa rozwiązuje proste (bardzo łatwe) zadania dotyczące treści rozdziału *Magnetyzm*

DOSTATECZNY:

Uczeń:

- opisuje zachowanie się igły magnetycznej w obecności magnesu oraz zasadę działania kompasu (podaje czynniki zakłócające jego prawidłowe działanie); posługuje się pojęciem biegunów magnetycznych Ziemi
- opisuje na przykładzie żelaza oddziaływanie magnesów na materiały magnetyczne;

stwierdza, że w pobliżu magnesu każdy kawałek żelaza staje się magnesem (namagnesowuje się), a przedmioty wykonane z ferromagnetyku wzmacniają oddziaływanie magnetyczne magnesu

- podaje przykłady wykorzystania oddziaływania magnesów na materiały magnetyczne
- opisuje właściwości ferromagnetyków; podaje przykłady ferromagnetyków
- opisuje doświadczenie Oersteda; podaje wnioski wynikające z tego doświadczenia
- doświadczalnie demonstruje zjawisko oddziaływania przewodnika z prądem na igłę magnetyczną
- opisuje wzajemne oddziaływanie przewodników, przez które płynie prąd elektryczny, i magnesu trwałego
- opisuje jakościowo wzajemne oddziaływanie dwóch przewodników, przez które płynie prąd elektryczny (wyjaśnia, kiedy przewodniki się przyciągają, a kiedy odpychają)
- opisuje budowę i działanie elektromagnesu
- opisuje wzajemne oddziaływanie elektro-magnesów i magnesów; podaje przykłady zastosowania elektromagnesów
- posługuje się pojęciem siły magnetycznej (elektrodynamicznej); opisuje jakościowo, od czego ona zależy
- przeprowadza doświadczenia:
 - bada wzajemne oddziaływanie magnesów oraz oddziaływanie magnesów na żelazo i inne materiały magnetyczne,
 - bada zachowanie igły magnetycznej w otoczeniu prostoliniowego przewodnika z prądem,
 - bada oddziaływania magnesów trwałych i przewodników z prądem oraz wzajemne oddziaływanie przewodników z prądem,
 - bada zależność magnetycznych właściwości zwojnicy od obecności w niej rdzenia z ferromagnetyku oraz liczby zwojów i natężenia prądu płynącego przez zwoje, korzystając z ich opisów i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; wskazuje rolę użytych przyrządów oraz czynniki istotne i nieistotne dla wyników doświadczeń; formułuje wnioski na podstawie tych wyników
- rozwiązuje proste zadania (lub problemy) dotyczące treści rozdziału *Magnetyzm*

DOBRY:

Uczeń:

- porównuje oddziaływania elektrostatyczne i magnetyczne
- wyjaśnia, na czym polega namagnesowanie ferromagnetyku; posługuje się pojęciem domen magnetycznych
- stwierdza, że linie, wzdłuż których igła kompasu lub opilki układają się wokół prostoliniowego przewodnika z prądem, mają kształt współśrodkowych okręgów

- opisuje sposoby wyznaczania biegunowości magnetycznej przewodnika kołowego i zwojnicy (reguła śruby prawoskrętnej, reguła prawej dłoni, na podstawie ułożenia strzałek oznaczających kierunek prądu – metoda liter S i N); stosuje wybrany sposób wyznaczania biegunowości przewodnika kołowego lub zwojnicy
- opisuje działanie dzwonka elektro-magnetycznego lub zamka elektrycznego, korzystając ze schematu przedstawiającego jego budowę
- wyjaśnia, co to są paramagnetyki i diamagnetyki; podaje ich przykłady; przeprowadza doświadczenie wykazujące oddziaływanie magnesu na diamagnetyk, korzystając z jego opisu; formułuje wnioski
- ustala kierunek i zwrot działania siły magnetycznej na podstawie reguły lewej dłoni
- opisuje budowę silnika elektrycznego prądu stałego
- przeprowadza doświadczenia:
 - demonstruje działanie siły magnetycznej, bada, od czego zależą jej wartość i zwrot,
 - demonstruje zasadę działania silnika elektrycznego prądu stałego, korzystając z ich opisu i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; formułuje wnioski na podstawie wyników przeprowadzonych doświadczeń
- rozwiązuje zadania (lub problemy) bardziej złożone dotyczące treści rozdziału *Magnetyzm*
- posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących treści rozdziału *Magnetyzm* (w tym tekstu: *Właściwości magnesów i ich zastosowania* zamieszczonego w podręczniku)

BARDZO DOBRY:

Uczeń:

- projektuje i buduje elektromagnes (inny niż opisany w podręczniku); demonstruje jego działanie, przestrzegając zasad bezpieczeństwa
- rozwiązuje zadania złożone, nietypowe (lub problemy) dotyczące treści rozdziału *Magnetyzm* (w tym związane z analizą schematów urządzeń zawierających elektromagnesy) realizuje własny projekt związany z treścią rozdziału *Magnetyzm*

DRGANIA I FALE:

DOPUSZCZAJĄCY:

Uczeń:

- opisuje ruch okresowy wahadła; wskazuje położenie równowagi i amplitudę tego ruchu; podaje przykłady ruchu okresowego w otaczającej rzeczywistości
- posługuje się pojęciami okresu i częstotliwości wraz z ich jednostkami do opisu ruchu

okresowego

- wyznacza amplitudę i okres drgań na podstawie wykresu zależności położenia od czasu
- wskazuje drgające ciało jako źródło fali mechanicznej; posługuje się pojęciami: amplitudy, okresu, częstotliwości i długości fali do opisu fal; podaje przykłady fal mechanicznych w otaczającej rzeczywistości
- stwierdza, że źródłem dźwięku jest drgające ciało, a do jego rozchodzenia się potrzebny jest ośrodek (dźwięk nie rozchodzi się w próżni); podaje przykłady źródeł dźwięków w otaczającej rzeczywistości
- stwierdza, że fale dźwiękowe można opisać za pomocą tych samych związków między długością, prędkością, częstotliwością i okresem fali, jak w przypadku fal mechanicznych; porównuje wartości prędkości fal dźwiękowych w różnych ośrodkach, korzystając z tabeli tych wartości
- wymienia rodzaje fal elektromagnetycznych: radiowe, mikrofałe, promieniowanie podczerwone, światło widzialne, promieniowanie nadfioletowe, rentgenowskie i gamma; podaje przykłady ich zastosowania
- przeprowadza doświadczenia:
 - demonstruje ruch drgający ciężar-ka zawieszonego na sprężynie lub nici; wskazuje położenie równowagi i amplitudę drgań,
 - demonstruje powstawanie fali na sznurze i wodzie,
 - wytwarza dźwięki i wykazuje, że do rozchodzenia się dźwięku potrzebny jest ośrodek,
 - wytwarza dźwięki; bada jakościowo zależność ich wysokości od częstotliwości drgań i zależność ich głośności od amplitudy drgań, korzystając z ich opisów; opisuje przebieg przeprowadzonego doświadczenia, przedstawia wyniki i formułuje wnioski
- wyodrębnia z tekstów, tabel i ilustracji informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska lub problemu; rozpoznaje zależność rosnącą i zależność malejącą na podstawie danych z tabeli
- współpracuje w zespole podczas przeprowadzania obserwacji i doświadczeń, przestrzegając zasad bezpieczeństwa rozwiązuje proste (bardzo łatwe) zadania dotyczące treści rozdziału *Drgania i fale*

DOSTATECZNY:

Uczeń:

- opisuje ruch drgający (drgania) ciała pod wpływem siły sprężystości; wskazuje położenie równowagi i amplitudę drgań
- posługuje się pojęciem częstotliwości jako liczbą pełnych drgań (wahnięć) wykonanych w jednostce czasu ($f = \frac{n}{t}$) i na tej podstawie określa jej jednostkę ($1 \text{ Hz} = \frac{1}{s}$); stosuje w obliczeniach związki między częstotliwością a okresem drgań ($f = \frac{1}{T}$)

- doświadczalnie wyznacza okres i częstotliwość w ruchu okresowym (wahadła i ciężarka zawieszonego na sprężynie); bada jakościowo zależność okresu wahadła od jego długości i zależność okresu drgań ciężarka od jego masy (korzystając z opisu doświadczeń); wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyników doświadczeń; zapisuje wyniki pomiarów wraz z ich jednostką, z uwzględnieniem informacji o niepewności; przeprowadza obliczenia i zapisuje wyniki zgodnie z zasadami zaokrąglania, z zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności pomiarów; formułuje wnioski
- analizuje jakościowo przemiany energii kinetycznej i energii potencjalnej sprężystości w ruchu drgającym; podaje przykłady przemian energii podczas drgań zachodzących w otaczającej rzeczywistości
- przedstawia na schematycznym rysunku wykres zależności położenia od czasu w ruchu drgającym; zaznacza na nim amplitudę i okres drgań
- opisuje rozchodzenie się fali mechanicznej jako proces przekazywania energii bez przenoszenia materii
- posługuje się pojęciem prędkości rozchodzenia się fali; opisuje związek między prędkością, długością i częstotliwością (lub okresem) fali: $v = \lambda \cdot f$ (lub $v = \frac{\lambda}{T}$)
- stosuje w obliczeniach związki między okresem, częstotliwością i długością fali wraz z ich jednostkami
- doświadczalnie demonstruje dźwięki o różnych częstotliwościach z wykorzystaniem drgającego przedmiotu lub instrumentu muzycznego
- opisuje mechanizm powstawania i rozchodzenia się fal dźwiękowych w powietrzu
- posługuje się pojęciami energii i natężenia fali; opisuje jakościowo związek między energią fali a amplitudą fali
- opisuje jakościowo związki między wysokością dźwięku a częstotliwością fali i między natężeniem dźwięku (głośnością) a energią fali i amplitudą fali
- rozróżnia dźwięki słyszalne, ultradźwięki i infradźwięki; podaje przykłady ich źródeł i zastosowania; opisuje szkodliwość hałasu
- doświadczalnie obserwuje oscylogramy dźwięków z wykorzystaniem różnych technik
- stwierdza, że źródłem fal elektromagnetycznych są drgające ładunki elektryczne oraz prąd, którego natężenie zmienia się w czasie
- opisuje poszczególne rodzaje fal elektromagnetycznych; podaje odpowiadające im długości i częstotliwości fal, korzystając z diagramu przedstawiającego widmo fal elektromagnetycznych
- wymienia cechy wspólne i różnice w rozchodzeniu się fal mechanicznych i elektromagnetycznych; podaje wartość prędkości fal elektromagnetycznych w próżni; porównuje wybrane fale (np. dźwiękowe i świetlne)
- rozwiązuje proste zadania (lub problemy) dotyczące treści rozdziału *Drgania i fale* (przelicza wielokrotności i podwielokrotności oraz jednostki czasu, przeprowadza obliczenia

i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania, z zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z danych)

DOBRY:

Uczeń:

- posługuje się pojęciami: wahadła matematycznego, wahadła sprężynowego, częstotliwości drgań własnych; odróżnia wahadło matematyczne od wahadła sprężynowego
- analizuje wykresy zależności położenia od czasu w ruchu drgającym; na podstawie tych wykresów porównuje drgania ciał
- analizuje wykres fali; wskazuje oraz wyznacza jej długość i amplitudę; porównuje fale na podstawie ich ilustracji
- omawia mechanizm wytwarzania dźwięków w wybranym instrumencie muzycznym
- podaje wzór na natężenie fali oraz jednostkę natężenia fali
- analizuje oscylogramy różnych dźwięków
- posługuje się pojęciem poziomu natężenia dźwięku wraz z jego jednostką (1 dB); określa progi słyszalności i bólu oraz poziom natężenia hałasu szkodliwego dla zdrowia
- wyjaśnia ogólną zasadę działania radia, telewizji i telefonów komórkowych, korzystając ze schematu przesyłania fal elektromagnetycznych
- rozwiązuje zadania (lub problemy) bardziej złożone dotyczące treści rozdziału *Drgania i fale*
- posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących treści rozdziału *Drgania i fale* realizuje projekt: *Prędkość i częstotliwość dźwięku* (opisany w podręczniku)

BARDZO DOBRY:

Uczeń:

- projektuje i przeprowadza doświadczenie (inne niż opisane w podręczniku) w celu zbadania, od czego (i jak) zależą, a od czego nie zależą okres i częstotliwość w ruchu okresowym; opracowuje i krytycznie ocenia wyniki doświadczenia; formułuje wnioski i prezentuje efekty przeprowadzonego badania
- rozwiązuje zadania złożone, nietypowe (lub problemy), dotyczące treści rozdziału *Drgania i fale* realizuje własny projekt związany z treścią rozdziału *Drgania i fale* (inny niż opisany w podręczniku).

OPTYKA:

DOPUSZCZAJĄCY:

Uczeń:

- wymienia źródła światła; posługuje się pojęciami: promień świetlny, wiązka światła, ośrodek optyczny, ośrodek optycznie jednorodny; rozróżnia rodzaje źródeł światła (naturalne i sztuczne) oraz rodzaje wiązek światła (zbieżna, równoległa i rozbieżna)
- ilustruje prostoliniowe rozchodzenie się światła w ośrodku jednorodnym; podaje przykłady prostoliniowego biegu promieni światła w otaczającej rzeczywistości
- opisuje mechanizm powstawania cienia i półcienia jako konsekwencje prostoliniowego rozchodzenia się światła w ośrodku jednorodnym; podaje przykłady powstawania cienia i półcienia w otaczającej rzeczywistości
- porównuje zjawiska odbicia i rozproszenia światła; podaje przykłady odbicia i rozproszenia światła w otaczającej rzeczywistości
- rozróżnia zwierciadła płaskie i sferyczne (wklęsłe i wypukłe); podaje przykłady zwierciadeł w otaczającej rzeczywistości
- posługuje się pojęciami osi optycznej i promienia krzywizny zwierciadła; wymienia cechy obrazów wytworzonych przez zwierciadła (pozorne lub rzeczywiste, proste lub odwrócone, powiększone, pomniejszone lub tej samej wielkości co przedmiot)
- rozróżnia obrazy: rzeczywisty, pozorny, prosty, odwrócony, powiększony, pomniejszony, tej samej wielkości co przedmiot
- opisuje światło lasera jako jedno-barwne i ilustruje to brakiem rozszczepienia w pryzmacie; porównuje przejście światła jednobarwnego i światła białego przez pryzmat
- rozróżnia rodzaje soczewek (skupiające i rozpraszające); posługuje się pojęciem osi optycznej soczewki; rozróżnia symbole soczewki skupiającej i rozpraszającej; podaje przykłady soczewek w otaczającej rzeczywistości oraz przykłady ich wykorzystania
- opisuje bieg promieni ilustrujący powstawanie obrazów rzeczywistych i pozornych wytwarzanych przez soczewki, znając położenie ogniska
- posługuje się pojęciem powiększenia obrazu jako ilorazu wysokości obrazu i wysokości przedmiotu
- przeprowadza doświadczenia:
 - obserwuje bieg promieni światła i wykazuje przekazywanie energii przez światło,
 - obserwuje powstawanie obszarów cienia i półcienia,
 - bada zjawiska odbicia i rozproszenia światła,
 - obserwuje obrazy wytwarzane przez zwierciadło płaskie, obserwuje obrazy wytwarzane przez zwierciadła sferyczne,
 - obserwuje bieg promienia światła po przejściu do innego ośrodka w zależności od kąta padania oraz przejście światła jedno-barwnego i światła białego przez pryzmat,
 - obserwuje bieg promieni równoległych do osi optycznej przechodzących przez soczewki skupiającą i rozpraszającą,
 - obserwuje obrazy wytwarzane przez soczewki skupiające, korzystając z ich opisu i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; opisuje przebieg doświadczenia (wskazuje rolę

użytych przyrządów oraz czynniki istotne i nieistotne dla wyników doświadczeń); formułuje wnioski na podstawie wyników doświadczenia

- wyodrębnia z tekstów, tabel i ilustracji informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska lub problemu
- współpracuje w zespole podczas przeprowadzania obserwacji i doświadczeń, przestrzegając zasad bezpieczeństwa rozwiązuje proste (bardzo łatwe) zadania dotyczące treści rozdziału *Optyka*

DOSTATECZNY:

Uczeń:

- opisuje rozchodzenie się światła w ośrodku jednorodnym
- opisuje światło jako rodzaj fal elektromagnetycznych; podaje przedział długości fal świetlnych oraz przybliżoną wartość prędkości światła w próżni
- przedstawia na schematycznym rysunku powstawanie cienia i półcienia
- opisuje zjawiska zaćmienia Słońca i Księżyca
- posługuje się pojęciami: kąta padania, kąta odbicia i normalnej do opisu zjawiska odbicia światła od powierzchni płaskiej; opisuje związek między kątem padania a kątem odbicia; podaje i stosuje prawo odbicia
- opisuje zjawisko odbicia światła od powierzchni chropowatej
- analizuje bieg promieni wychodzących z punktu w różnych kierunkach, a następnie odbitych od zwierciadła płaskiego i zwierciadeł sferycznych; opisuje i ilustruje zjawisko odbicia od powierzchni sferycznej
- opisuje i konstruuje graficznie bieg promieni ilustrujący powstawanie obrazów pozornych wytwarzanych przez zwierciadło płaskie; wymienia trzy cechy obrazu (pozorny, prosty i tej samej wielkości co przedmiot); wyjaśnia, kiedy obraz jest rzeczywisty, a kiedy – pozorny
- opisuje skupianie się promieni w zwierciadle wklęsłym; posługuje się pojęciami ogniska i ogniskowej zwierciadła
- podaje przykłady wykorzystania zwierciadeł w otaczającej rzeczywistości
- opisuje i konstruuje graficznie bieg promieni ilustrujący powstawanie obrazów rzeczywistych i pozornych wytwarzanych przez zwierciadła sferyczne, znając położenie ogniska
- opisuje obrazy wytwarzane przez zwierciadła sferyczne (podaje trzy cechy obrazu)
- posługuje się pojęciem powiększenia obrazu jako ilorazu wysokości obrazu i wysokości przedmiotu
- opisuje jakościowo zjawisko załamania światła na granicy dwóch ośrodków różniących się prędkością rozchodzenia się światła; wskazuje kierunek załamania; posługuje się pojęciem kąta załamania
- podaje i stosuje prawo załamania światła (jakościowo)

- opisuje światło białe jako mieszaninę barw; ilustruje to rozszczepieniem światła w pryzmacie; podaje inne przykłady rozszczepienia światła
- opisuje i ilustruje bieg promieni równoległych do osi optycznej przechodzących przez soczewki skupiającą i rozpraszającą, posługując się pojęciami ogniska i ogniskowej; rozróżnia ogniska rzeczywiste i pozorne
- wyjaśnia i stosuje odwracalność biegu promieni świetlnych (stwierdza np., że promienie wychodzące z ogniska po załamaniu w soczewce skupiającej tworzą wiązkę promieni równoległych do osi optycznej)
- rysuje konstrukcyjnie obrazy wytworzone przez soczewki; rozróżnia obrazy: rzeczywiste, pozorne, proste, odwrócone; porównuje wielkość przedmiotu z wielkością obrazu
- opisuje obrazy wytworzone przez soczewki (wymienia trzy cechy obrazu); określa rodzaj obrazu w zależności od odległości przedmiotu od soczewki
- opisuje budowę oka oraz powstawanie obrazu na siatkówce, korzystając ze schematycznego rysunku przedstawiającego budowę oka; posługuje się pojęciem akomodacji oka
- posługuje się pojęciami krótkowzroczności i dalekowzroczności; opisuje rolę soczewek w korygowaniu tych wad wzroku
- przeprowadza doświadczenia:
 - demonstruje zjawisko prostoliniowego rozchodzenia się światła,
 - skupia równoległą wiązką światła za pomocą zwierciadła wklęsłego i wyznacza jej ognisko,
 - demonstruje powstawanie obrazów za pomocą zwierciadeł sferycznych,
 - demonstruje zjawisko załamania światła na granicy ośrodków,
 - demonstruje rozszczepienie światła w pryzmacie,
 - demonstruje powstawanie obrazów za pomocą soczewek,
 - otrzymuje za pomocą soczewki skupiającej ostre obrazy przedmiotu na ekranie, przestrzegając zasad bezpieczeństwa; wskazuje rolę użytych przyrządów oraz czynniki istotne i nieistotne dla wyników doświadczeń; formułuje wnioski na podstawie tych wyników rozwiązuje proste zadania (lub problemy) dotyczące treści rozdziału *Optyka*

DOBRY:

Uczeń:

- wskazuje prędkość światła jako maksymalną prędkość przepływu informacji; porównuje wartości prędkości światła w różnych ośrodkach przezroczystych
- wyjaśnia mechanizm zjawisk zaćmienia Słońca i Księżyca, korzystając ze schematycznych rysunków przedstawiających te zjawiska
- projektuje i przeprowadza doświadczenie potwierdzające równość kątów padania i odbicia; wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyników doświadczenia; prezentuje i krytycznie ocenia wyniki doświadczenia
- analizuje bieg promieni odbitych od zwierciadła wypukłego; posługuje się pojęciem ogniska

pozornego zwierciadła wypukłego

- podaje i stosuje związek ogniskowej z promieniem krzywizny (w przybliżeniu $f = \frac{1}{2} \cdot r$); wyjaśnia i stosuje odwracalność biegu promieni świetlnych (stwierdza np., że promienie wychodzące z ogniska po odbiciu od zwierciadła tworzą wiązkę promieni równoległych do osi optycznej)
- przewiduje rodzaj i położenie obrazu wytwarzanego przez zwierciadła sferyczne w zależności od odległości przedmiotu od zwierciadła
- posługuje się pojęciem powiększenia obrazu jako ilorazu odległości obrazu od zwierciadła i odległości przedmiotu od zwierciadła; podaje i stosuje wzory na powiększenie obrazu (np.: $p = \frac{h_2}{h_1}$ i $p = \frac{y}{x}$); wyjaśnia, kiedy: $p < 1$, $p = 1$, $p > 1$
- wyjaśnia mechanizm rozszczepienia światła w pryzmacie, posługując się związkiem między prędkością światła a długością fali świetlnej w różnych ośrodkach i odwołując się do widma światła białego
- opisuje zjawisko powstawania tęczy
- posługuje się pojęciem zdolności skupiającej soczewki wraz z jej jednostką (1 D)
- posługuje się pojęciem powiększenia obrazu jako ilorazu odległości obrazu od soczewki i odległości przedmiotu od soczewki; podaje i stosuje wzory na powiększenie obrazu (np.: $p = \frac{h_2}{h_1}$ i $p = \frac{y}{x}$); stwierdza, kiedy: $p < 1$, $p = 1$, $p > 1$; porównuje obrazy w zależności od odległości przedmiotu od soczewki skupiającej i rodzaju soczewki
- przewiduje rodzaj i położenie obrazu wy- tworzego przez soczewki w zależności od odległości przedmiotu od soczewki, znając położenie ogniska (i odwrotnie)
- posługuje się pojęciami astygmatyzmu i daltonizmu
- rozwiązuje zadania (lub problemy) bardziej złożone dotyczące treści rozdziału *Optyka*
- posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących treści rozdziału *Optyka* (w tym tekstu: *Zastosowanie prawa odbicia i prawa załamania światła zamieszczonego w podręczniku*)

BARDZO DOBRY:

Uczeń:

- opisuje zagadkowe zjawiska optyczne występujące w przyrodzie (np. miraże, błękit nieba, widmo Brockenu, halo)
- opisuje wykorzystanie zwierciadeł i soczewek w przyrządach optycznych (np. mikroskopie, lunecie)
- rozwiązuje zadania złożone, nietypowe (lub problemy), dotyczące treści rozdziału *Optyka*
realizuje własny projekt związany z treścią rozdziału *Optyka*

Język hiszpański

Ocena celująca:

a) Charakterystyka ucznia: wybitny, wyjątkowo staranny, systematyczny, pilny, uczynny, pomocny, wrażliwy, o wysokiej kulturze osobistej, otwarty, tolerancyjny, wyrozumiały, bezkonfliktowy, nie stwarza problemów wychowawczych, umiejący rozwiązywać problemy, wykazujący się szczególnie wysoką aktywnością i kreatywnością na forum klasy, odpowiedzialny, podejmuje liczne inicjatywy, charakteryzuje się wysoką autonomią w uczeniu się, ma szczególne zdolności językowe itp.

b) Wymagania w ramach czterech umiejętności (słuchanie, czytanie, mówienie, pisanie):

- biegle posługuje się językiem we wszystkich jego aspektach, uczestniczy z sukcesami w pozaszkolnych formach aktywności edukacyjno-kulturalnej, konkursach i olimpiadach, wykracza wiedzą i umiejętnościami poza obowiązujący materiał nauczania, w zakresie materiału nauczania praktycznie nie popełnia błędów, bardzo sprawnie/płynnie wykorzystuje nabyte kompetencje komunikacyjne w praktyce.

Uczeń potrafi:

- zrozumieć ogólny sens i kluczowe informacje w tekstach słuchanych i rozmowach na poziomie rozszerzonym, wydobyć potrzebne informacje, uczucia i reakcje oraz przekształcić je w formę pisemną, zrozumieć skomplikowane polecenia nauczyciela;
- czytać płynnie teksty nie preparowane z odpowiednią wymową i intonacją, zrozumieć sens czytanych tekstów oraz dyskutować na tematy zawarte w tekście;
- mówić spójnie i płynnie używając poprawnej intonacji i wymowy do wyrażenia złożonych struktur na poziomie rozszerzonym, posługiwać się poprawnym językiem, popełniając niewiele błędów, wyrażać myśli i idee w sposób naturalny omawiając tematy codzienne i abstrakcyjne, uzasadniać i bronić swoich opinii;
- pisać teksty używając języka na poziomie rozszerzonym, spójnie i logicznie organizować tekst, używać poprawnej pisowni, interpunkcji i stylistyki.

Program nauczania języka hiszpańskiego Explora dla klas VII i VIII szkoły podstawowej 59

Ocena bardzo dobra:

a) Charakterystyka ucznia: bardzo dobrze opanował materiał nauczania, bardzo rzadko popełnia błędy w zakresie wprowadzonego materiału nauczania, z powodzeniem wykorzystuje nabyte kompetencje komunikacyjne w praktyce, staranny, systematyczny, pilny, uczynny, pomocny, wrażliwy, aktywny, najczęściej samodzielny, kreatywny, niekiedy jest inicjatorem działań, czasami uczestniczy w pozaszkolnych formach aktywności, w grupie często dominuje, odpowiedzialny, bezkonfliktowy, nie stwarza problemów wychowawczych, otwarty i tolerancyjny, podejmuje próby rozwiązywania problemów itp.

b) Wymagania w ramach czterech umiejętności (słuchanie, czytanie, mówienie, pisanie):

Uczeń potrafi:

- zrozumieć ogólny sens i kluczowe informacje w tekstach słuchanych i rozmowach na poziomie podstawowym, zrozumieć polecenia nauczyciela, bardzo dobrze określa sens rozmowy, wyodrębnia zadane informacje, śledzi fabułę komunikatu i udziela odpowiedzi na pytania nauczyciela;
- czytać płynnie teksty preparowane z odpowiednią wymową i intonacją, zrozumieć sens czytanych tekstów oraz wypowiadać się na tematy zawarte w tekście, rozpoznaje i rozróżnia jednostki leksykalne i gramatyczne, nieznane wyrazy tłumaczy na podstawie kontekstu, wyszukuje informacje szczegółowe;
- mówić spójnie i płynnie używając poprawnej intonacji i wymowy do wyrażenia struktur gramatyczno-leksykalnych na poziomie podstawowym, posługiwać się poprawnym językiem, popełniając niewiele błędów, wyrażać myśli i idee w sposób naturalny omawiając tematy codzienne i abstrakcyjne, uzasadniać swoje opinie, akcentuje i intonuje poprawnie, tempo wypowiedzi jest zbliżone do naturalnego;
- pisać teksty używając języka na poziomie podstawowym, spójnie i logicznie organizować tekst, używać poprawnej pisowni, tekst jest logiczny i spójny, a sporadyczne błędy nie zakłócają rozumienia tekstu.

Ocena dobra:

a) Charakterystyka ucznia: w stopniu dobrym opanował materiał nauczania, zdarza mu się popełniać błędy w zakresie zrealizowanego materiału nauczania, stara się wykorzystywać nabyte kompetencje komunikacyjne Program nauczania języka hiszpańskiego Explora dla klas VII i VIII szkoły podstawowej 60 w praktyce, choć nie zawsze mu się to udaje, dość staranny, systematyczny, pilny, czasami uczynny, wykazuje się aktywnością, jednak rzadziej z własnej inicjatywy, w miarę samodzielny, choć wymagający kontroli, w zakresie samodzielnego uczenia się stosuje jedynie podstawowe strategie, raczej współodpowiedzialny niż odpowiedzialny, nie stwarza większych problemów wychowawczych, zazwyczaj otwarty i tolerancyjny itp.

b) Wymagania w ramach czterech umiejętności (słuchanie, czytanie, mówienie, pisanie):

Uczeń potrafi:

- zrozumieć ogólny sens i większość kluczowych informacji w tekstach słuchanych i rozmowach na poziomie podstawowym, wydobyć część potrzebnych informacji, zrozumieć proste polecenia nauczyciela, jest w stanie określić ogólny sens wypowiedzi, wyodrębnia kluczowe wypowiedzi, rozpoznaje poznane słownictwo;
- czytać dość płynnie teksty preparowane z odpowiednią wymową, zrozumieć sens czytanych tekstów oraz wypowiadać się na ten temat;
- mówić spójnie, posługiwać się dość poprawnym językiem, popełniając zauważalne błędy, wyrażać myśli i idee omawiając tematy codzienne i niektóre abstrakcyjne, uzasadniać swoje

opinie, popełnia drobne błędy w intonacji i akcencie nie powodujące zakłóceń w komunikacji, w znanych sytuacjach reaguje w poprawny sposób;

- pisać teksty używając języka na poziomie podstawowym, dość spójnie i logicznie organizować tekst, używać dość poprawnej pisowni, tworzy samodzielne wypowiedzi w sposób logiczny i spójny, wykorzystuje poznane słownictwo i gramatykę, jednak robi pewne błędy, styl zgodny z formą.

Ocena dostateczna:

a) Charakterystyka ucznia: materiał nauczania opanował w stopniu dostatecznym, często popełnia błędy w zakresie zrealizowanego materiału nauczania, raczej unika komunikacji w języku hiszpańskim, ogranicza się do udzielania się na lekcji w ramach poleceń i instrukcji nauczyciela, często niestaranny, mało systematyczny, raczej bierny, mało samodzielny i wymagający pomocy ze strony innych, wymagający częstej kontroli, zauważalne braki w zakresie samodzielnego uczenia się, niezbyt chętny do współpracy, niewykazujący inicjatywy, zdarza się, że stwarza problemy wychowawcze itp. Program nauczania języka hiszpańskiego Explora dla klas VII i VIII szkoły podstawowej 61

b) Wymagania w ramach czterech umiejętności (słuchanie, czytanie, mówienie, pisanie):
Uczeń potrafi:

- zrozumieć ogólny sens i niektóre informacje w tekstach słuchanych i rozmowach na poziomie podstawowym (w przypadku 2 - 3 krotnego wysłuchania tekstu), zrozumieć proste polecenia nauczyciela;
- czytać teksty preparowane, popełniając dużo błędów, zrozumieć ogólny sens czytanych tekstów oraz częściowo wypowiadać się na ten temat, rozumie sens tekstu, rozgranicza informację główną od drugorzędnych;
- posługiwać się częściowo poprawnym językiem, popełniając dużo błędów, ale jest komunikatywny, wyrażać myśli omawiając tematy codzienne i niekiedy abstrakcyjne, poprawnie buduje komunikaty stosując poznane zwroty i stara się budować własne w ramach relacjonowania i udzielania informacji;
- pisać proste teksty użytkowe używając języka na poziomie podstawowym, dość spójnie organizować tekst, samodzielna wypowiedź ma pewne braki, pojawiają się błędy stylistyczne i logiczne, ale komunikat jest zrozumiały i stosowny do formy.

Ocena dopuszczająca:

a) Charakterystyka ucznia: w bardzo niewielkim stopniu opanował materiał, najczęściej popełnia błędy w zakresie zrealizowanego materiału nauczania, unika komunikacji w języku hiszpańskim, niestaranny, niechętny, wykazuje się zupełnym brakiem systematyczności, bierny, w pracy na lekcji uzależniony od pomocy innych, wymagający częstej kontroli, nie potrafi uczyć się samodzielnie, często stwarza problemy wychowawcze itp.

b) Wymagania w ramach czterech umiejętności (słuchanie, czytanie, mówienie, pisanie):
Uczeń potrafi:

- zrozumieć ogólny sens w tekstach słuchanych i rozmowach na poziomie podstawowym, wydobyć niektóre informacje, zrozumieć proste polecenia nauczyciela;
- czytać teksty preparowane, popełniając dużo błędów, zrozumieć niektóre zdania czytanych tekstów, w niewielkim stopniu wykorzystać informacje zawarte w tekście, rozumie tekst linearnie, wymaga pomocy przy wyjaśnianiu nowych słów oraz przy wyszukiwaniu informacji; Program nauczania języka hiszpańskiego Explora dla klas VII i VIII szkoły podstawowej 62
- posługiwać się językiem niepoprawnym, popełniając dużo błędów, wyrażać niektóre myśli, omawiać tematy codzienne, posługując się bardzo ograniczonym słownictwem, bywa niekomunikatywny, odtwarza wyuczone zwroty komunikacyjne, tempo wypowiedzi jest wolne, buduje proste zdania, a w wypowiedzi pojawiają się błędy intonacyjne i w akcencie;
- pisać proste teksty użytkowe, używając w większości niepoprawnego języka na poziomie podstawowym, używać nieprawidłowej pisowni, odtwarza formę komunikatu, a jej styl nie zawsze jest zgodny z formą.

Ocena niedostateczna:

- a) Charakterystyka ucznia: nie opanował materiału nauczania, unika komunikacji w języku hiszpańskim, niechlujny, niechętny a nawet wrogo nastawiony, unikający jakiegokolwiek aktywności, całkowicie bierny, w pracy na lekcji uzależniony od pomocy innych, wymagający stałej kontroli, nie potrafi uczyć się samodzielnie, nie chce uczyć się w grupie, nie wnosi nic wartościowego do wspólnej pracy, dezorganizuje i zaburza porządek w klasie, zazwyczaj stwarza duże problemy wychowawcze itp.
- b) Wymagania w ramach czterech umiejętności (słuchanie, czytanie, mówienie, pisanie):
- uczeń nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, nie posługuje się językiem hiszpańskim w żadnym z jego aspektów nie wykazuje żadnej chęci zmiany i zaangażowania w naukę.

Klasa VIII

Język polski

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku Nowe Słowa na start! w klasie 8. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Wymagania konieczne (**ocena dopuszczająca**)

Uczeń potrafi:

- opisać obraz
- wymienić barwy użyte przez malarza
- wymienić najważniejsze elementy biografii Melchiora Wańkowicza
- zrelacjonować treść fragmentu utworu, przedstawić jego bohaterów
- wyjaśnić pojęcia: literatura faktu, reportaż
- wskazać zadania researchera
- zreferować treść wierszy: „List do ludożerców”, „Urszula Kochanowska”, „Hymn”, „Nic dwa razy”, ***[Święty Franciszku...], „Piosenka o przychodni lekarskiej w Londynie”, „Prośba”, „Z głową na karabinie”, „Wiosna w Milanówku”, „Pieśń III”,
- określić rodzaj literacki
- wskazać podmiot liryczny
- zreferować treść wywiadu
- omówić przynależność tekstu do gatunku prasowego
- zrelacjonować fragment powieści
- wypowiedzieć się na temat narratora
- określić czas i przestrzeń akcji
- wyjaśnić pojęcia: faszyzm, rasizm
- określić rodzaj narracji
- wyjaśnić pojęcia: aforyzm, fraszka, paradoks
- omówić przynależność gatunkową utworów Jana Sztaudyngera
- wyjaśnić pojęcia: perswazja, apel, sugestia, uzasadnienie, negocjacje, reklama, manipulacja, etyka słowa
- wymienić cechy wypowiedzi perswazyjnej
- wymienić fazy negocjacji
- wymienić sposoby nakłaniania w reklamie
- wymienić elementy etyki słowa
- przedstawić najważniejsze wydarzenia z historii piśmiennictwa
- wymienić gatunki wypowiedzi prasowej
- wymienić zasady porozumiewania się w grzeczny sposób
- wymienić formy grzecznościowe
- wymienić odmiany polszczyzny
- wskazać różnice pomiędzy odmianą oficjalną a nieoficjalną polszczyzny
- wyartykułować podane wyrazy zgodnie z normą wzorcową
- zaakcentować podane wyrazy zgodnie z normą wzorcową
- odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie

- opisać, co zostało przedstawione na obrazie
- wyjaśnić pojęcia: renesans, humanizm
- wymienić najważniejsze etapy życia Jana Kochanowskiego
- wyjaśnić pojęcia: tren, porównanie homeryckie, puenta, przenośnia, symbol, peryfraz
- zrelacjonować treść trenów
- określić rodzaj liryki każdego z utworów
- wskazać adresatów wymienionych na początku Trenu I, VII i VIII
- wymienić cechy Urszulki przywołane przez podmiot liryczny w Trenie VIII
- wyjaśnić pojęcia: hymn, refren, anafora
- wskazać podmiot liryczny
- wskazać adresata lirycznego
- wyjaśnić pojęcie ironia
- wyjaśnić pojęcia: opinia, informacja
- wymienić zasady, które powinny być przestrzegane podczas wyrażania opinii
- zrelacjonować rozwój muzyki na poszczególnych etapach historii kultury
- wymienić elementy języka muzyki
- wyjaśnić pojęcia: języki środowiskowe, języki zawodowe, kolokwializmy, profesjonalizmy
- wyjaśnić pojęcia: dialekt, gwara
- wymienić istniejące w Polsce dialekty
- wymienić style funkcjonujące w polszczyźnie
- zreferować podstawową zasadę dobrego stylu
- odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie
- wyjaśnić pojęcia: wzorzec, kompozycja fotografii
- opisać, co znajduje się na zdjęciu
- wyjaśnić pojęcia: harcerstwo, literatura podziemna
- wymienić najważniejsze etapy życia Aleksandra Kamińskiego
- wyjaśnić pojęcia: okupacja, Szare Szeregi, sabotaż, dywersja, literatura faktu
- zrelacjonować treść książki „Kamienie na szaniec”
- określić rodzaj narracji
- zrelacjonować przebieg akcji pod Arsenalem
- wyjaśnić pojęcia: literatura faktu, alianci
- wyjaśnić pojęcie apostrofa
- wyjaśnić pojęcie idealizm
- wyjaśnić pojęcie wywiad
- zrelacjonować treść wywiadu
- wymienić elementy, które powinny się znaleźć we wstępie, w rozwinięciu i w zakończeniu sprawozdania
- wymienić elementy, z których składa się recenzja
- odróżnić recenzję od sprawozdania
- zrelacjonować etapy rozwoju telewizji

- wskazać momenty przełomowe w rozwoju telewizji
- podać przykłady gatunków telewizyjnych
- wyjaśnić pojęcia: treść wyrazu, zakres wyrazu
- odróżnić treść od zakresu wyrazu
- wyjaśnić pojęcia: synonim, antonim, homonim, wyraz wieloznaczny, eufemizm
- wymienić rodzaje neologizmów i zapożyczeń
- odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie
- podać informacje na temat Wystaw Światowych EXPO
- opisać Pawilon Polski
- wyjaśnić pojęcia: szlachta, Wielka Emigracja, epopeja narodowa
- wymienić najważniejsze etapy życia Adama Mickiewicza
- wyjaśnić pojęcia: epopeja, inwokacja, szlachta, dworek szlachecki, komizm, ironia
- wskazać adresatów inwokacji
- zrelacjonować treść utworu „Pana Tadeusza”
- wymienić obyczaje szlacheckie opisane w utworze
- wyjaśnić pojęcia: martyrologia, postawa obywatelska
- wymienić najważniejsze etapy życia Stefana Żeromskiego
- wyjaśnić pojęcia: zabory, rusyfikacja
- zrelacjonować treść powieści „Syzyfowe prace”
- wyjaśnić pojęcie superbohater
- wyjaśnić pojęcia: emigracja, mała ojczyzna
- zrelacjonować treść piosenki
- wymienić cechy różnych rodzajów przemówień
- wymienić elementy niezbędne do przygotowania przemówienia
- przedstawić historię komiksu
- wymienić odmienne części mowy
- wymienić nieodmienne części mowy
- wymienić części mowy pisane łącznie z partykułą nie
- wskazać, które części mowy pisze się rozdzielnie z partykułą nie
- odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie
- wyjaśnić pojęcie kadr
- opisać, co widzi na fotografii
- wyjaśnić pojęcie antyutopia
- wyjaśnić pojęcia: alegoria, utopia
- wyjaśnić pojęcie science fiction
- wyjaśnić pojęcie didaskalia
- wymienić elementy wchodzące w skład scenariusza
- przedstawić najważniejsze momenty w historii kina
- wyjaśnić pojęcia: kadr, plan filmowy, ujęcie, scena, montaż, scenariusz
- wymienić główne i drugorzędne części zdania

- podzielić wypowiedzenia na zdania i równoważniki zdań
- rozpoznać w tekście równoważniki zdań
- wymienić rodzaje zdań podrzędnie złożonych
- wymienić rodzaje zdań współrzędnie złożonych
- odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie
- wyjaśnić pojęcia: mural, motyw biblijny, street art
- opisać mural
- wymienić najważniejsze etapy życia Henryka Sienkiewicza
- wyjaśnić pojęcia: pierwsi chrześcijanie, Cesarstwo Rzymskie
- wyjaśnić pojęcie powieść historyczna
- zrelacjonować treść powieści „Quo vadis”
- wyjaśnić pojęcie emigracja
- wymienić najważniejsze etapy życia Sławomira Mrożka
- wyjaśnić pojęcie alegoria
- zrelacjonować treść opowiadania „Artysta”
- wyjaśnić pojęcia: pokolenie, tragizm
- wyjaśnić pojęcia: marzenie, los, Własna Legenda, przypowieść
- wyjaśnić pojęcie podanie
- wymienić elementy, które powinny się znaleźć na podaniu
- przedstawić historię internetu
- wymienić gatunki wypowiedzi internetowych
- wyjaśnić pojęcia związane z rzeczywistością internetu
- wyjaśnić pojęcia: głoska, litera, ubezdźwięcznienie, udźwięcznienie, uproszczenie grupy spółgłoskowej
- przedstawić podział głosek
- wymienić zasady poprawnego akcentowania w języku polskim
- wyjaśnić pojęcia: wyraz podstawowy, wyraz pochodny, temat słowotwórczy, formant, przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy, oboczność, rodzina wyrazów, rdzeń, wyraz pokrewny, oboczność, złożenia, zrosty
- wymienić kategorie słowotwórcze
- odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie
- wyjaśnić pojęcie sztuka współczesna
- opisać, co przedstawia obraz
- określić rodzaj liryki w wierszu Rymkiewicza
- wskazać, co szkodziło pięknej twarzy Nino
- wyjaśnić pojęcie powiastka filozoficzna
- wyjaśnić pojęcia: obóz koncentracyjny, piękno duchowe
- określić czas i miejsce opisane we fragmencie utworu
- wyjaśnić pojęcia: życiorys, CV (Curriculum vitae)
- wymienić elementy, z których składają się życiorys i CV

- wyjaśnić pojęcie list motywacyjny
- wymienić elementy, z których składa się list motywacyjny
- przedstawić najważniejsze wydarzenia z historii fotografii
- wymienić rodzaje fotografii
- wymienić obrzędy nadawania imion
- wymienić języki, z których wywodzą się imiona
- zrelacjonować historię nadawania nazwisk
- zrelacjonować zasady odmiany nazwisk żeńskich i nazwisk małżeństw
- wymienić rodzaje nazw miejscowości
- zreferować zasadę zapisu dwuczłonowych nazw miejscowych
- przedstawić podział błędów językowych
- poprawnie odczytać podane wyrazy
- odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie
- posłużyć się terminami i pojęciami: życiorys, CV, list motywacyjny, nazwy miejscowe, typy błędów językowych

Ocena dostateczna:

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- omówić znaczenie zastosowanych przez malarza proporcji pomiędzy ludźmi a budynkami
- scharakteryzować twórczość Melchiora Wańkowicza
- scharakteryzować bohaterów czytanego fragmentu
- przedstawić sposób pracy dziennikarzy w czasopiśmie „Time”
- określić funkcję zwrotów do adresata
- opisać emocje wyrażane przez podmiot liryczny
- wyjaśnić, w imieniu jakiej zbiorowości wypowiada się podmiot liryczny
- scharakteryzować tytułowych ludożerców
- wyjaśnić, w jaki sposób powstają stereotypy
- omówić, w jaki sposób stereotypy wpływają na nasze zachowanie
- opisać relacje pomiędzy Jaelle a innymi uczennicami
- omówić znaczenie czasu i miejsca akcji dla wymowy fragmentu utworu
- omówić funkcję postaci Jessego Owensa we fragmencie utworu
- scharakteryzować Rudy’ego
- wyjaśnić znaczenie sentencji Stanisława Jerzego Leca
- wyjaśnić prawdy życiowe zawarte we fraszkach Jana Sztudyngera
- odnaleźć w podanych tekstach apel, sugestię i uzasadnienie
- wymienić sposoby manipulacji
- wskazać reklamy, które nakłaniają odbiorcę do konkretnego działania
- wskazać wypowiedzi wykorzystujące manipulację
- podzielić wypowiedzi pisemne na kategorie
- rozpoznać gatunki wypowiedzi prasowej

- dopasować słowa i zwroty grzecznościowe do adresata
- wskazać wypowiedzi należące do oficjalnej i nieoficjalnej odmiany języka
- wymienić sytuacje, w których można stosować nieoficjalną formę języka, oraz takie, w których należy stosować formę oficjalną
- wykorzystać najważniejsze konteksty
- omówić kompozycję dzieła
- opisać krajobraz roztaczający się przed bohaterem obrazu
- scharakteryzować twórczość Jana Kochanowskiego
- omówić okoliczności powstania cyklu Trenów
- wyjaśnić funkcję apostrofy rozpoczynającej utwór (Tren I)
- wskazać porównanie homeryckie i określić jego funkcję
- wskazać porównanie homeryckie i określić jego funkcję (Tren IV)
- wyjaśnić przyczynę przywołania Persefony
- określić funkcję odwołania do ubiorów córki (Tren VII)
- omówić funkcję wykrzyknienia w puencie utworu
- opisać sytuację liryczną
- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego
- opisać wizję zaświatów przedstawioną w wierszu
- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego
- nazwać emocje towarzyszące podmiotowi lirycznemu
- określić funkcję adresata
- określić miejsce, w którym znajduje się podmiot liryczny oraz jego położenie względem domu
- określić temat przewodni fragmentu utworu
- wypowiedzieć się na temat prawdziwości opowieści snutych przez panią Różę
- wskazać cechy listu we fragmencie utworu
- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego
- wskazać stały związek frazeologiczny użyty w wierszu i omówić jego funkcję
- wskazać środki stylistyczne
- omówić stosunek osoby mówiącej do formułowanych wskazówek
- wskazać w wierszu ironię
- wyjaśnić różnicę pomiędzy opinią a informacją
- odróżnić informację od opinii
- wymienić rodzaje muzyki rozrywkowej
- odróżnić języki środowiskowe od języków zawodowych
- wskazać kolokwializmy w podanym tekście
- wskazać różnice pomiędzy gwara a dialektem
- wymienić cechy każdego ze stylów
- wymienić szczegółowe zasady dobrego stylu
- wykorzystać najważniejsze konteksty

- omówić kompozycję zdjęcia
- omówić kontekst historyczny twórczości Aleksandra Kamińskiego
- omówić świat przedstawiony „Kamieni na szaniec”
- opisać rzeczywistość okupowanej Warszawy
- wymienić i scharakteryzować bohaterów pierwszoplanowych
- opisać perypetie bohaterów działających w małym sabotażu i w dywersji
- wypowiedzieć się na temat narratora
- scharakteryzować Kazimierza Daszewskiego
- wymienić słabe i mocne strony charakteru Steve’a Jobsa
- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego
- scharakteryzować głównego bohatera
- określić stany emocjonalne rozmawiających postaci
- wskazać powody wydalenia bohatera ze szkoły
- wyjaśnić, czym dla bohatera wywiadu jest rodzina
- wskazać elementy obyczajowości strażaków
- przedstawić wartości, jakimi kierowali się strażacy
- wyliczyć zasady, którymi warto się kierować podczas poszukiwania autorytetu
- wskazać różnice pomiędzy autorytetem a guru
- stworzyć plan sprawozdania ostatnio obejrzanego filmu lub spektaklu
- stworzyć plan recenzji
- scharakteryzować wybrane programy telewizyjne
- wyjaśnić zależność pomiędzy treścią a zakresem wyrazu
- zastąpić podane wyrazy synonimami
- podać antonimy do danych wyrazów
- podzielić neologizmy na kategorie
- odnaleźć neologizmy w tekście
- wykorzystać najważniejsze konteksty
- opisać tradycyjne i nowoczesne elementy Pawilonu Polskiego
- scharakteryzować twórczość Adama Mickiewicza
- opisać strukturę społeczną szlachty polskiej w „Panu Tadeuszu”
- scharakteryzować Jacka Soplicę, Hrabiego, Sędziego i Gerwazego
- wymienić wydarzenia historyczne przywołane w koncercie Jankiela
- wymienić cechy gatunkowe utworu
- wymienić cechy nowoczesnego patriotyzmu
- przedstawić okoliczności powstania „Syzyfowych prac”
- scharakteryzować Bernarda Zygiera
- omówić świat przedstawiony „Syzyfowych prac”
- scharakteryzować Marcina Borowicza i Andrzeja Radka
- wymienić metody rusyfikacji przedstawione w powieści
- wymienić cechy Kapitana Polski

- wyjaśnić pochodzenie nazwy „Kapitan Polska”
- wymienić rytuały związane z polską gościnnością
- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego
- porównać rzeczywistość londyńską i lwowską
- przedstawić elementy, z których powinno się składać dobrze skomponowane przemówienie
- przygotować plan przemówienia
- omówić język komiksu
- przedstawić różnice pomiędzy komiksem amerykańskim a komiksem europejskim
- scharakteryzować odmienne części mowy
- określić cechy charakterystyczne deklinacji trudnych rzeczowników
- scharakteryzować nieodmienne części mowy
- wskazać spójniki, przed którymi stawiamy przecinek
- zastosować poznane zasady w praktyce
- wykorzystać najważniejsze konteksty
- omówić kompozycję kadru
- wymienić zasady panujące w Utopii
- omówić świat przedstawiony w utworze
- omówić sytuację, w której znalazła się bohaterka
- omówić sposób sprawowania władzy w Panem
- omówić świat przedstawiony w utworze
- scharakteryzować społeczność Następných
- przedstawić stosunek bohaterów do Następných
- scharakteryzować Boxera
- omówić zachowanie kota i kłaczy
- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego
- wskazać środki stylistyczne
- omówić świat przedstawiony w utworze
- wyjaśnić, na czym polegał eksperyment opisany we fragmencie oraz dlaczego się nie powiódł
- wybrać scenę z dowolnej książki, która nadaje się na scenariusz
- podać przykłady filmów należących do poszczególnych gatunków filmowych
- wskazać podmiot i orzeczenie w zdaniu
- odnaleźć w tekście drugorzędne części zdania
- przekształcić zdania w imiesłowowe równoważniki zdania
- rozpoznać rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie
- wymienić zasady stosowania przecinka w zdaniach złożonych współrzędnie
- wykorzystać najważniejsze konteksty
- wskazać motyw biblijny, do którego nawiązuje dzieło
- przedstawić genezę powieści „Quo vadis”
- scharakteryzować Winicjusza i Petroniusza

- wymienić wartości najważniejsze dla Rzymian
- omówić świat przedstawiony w „Quo vadis”
- wskazać cechy powieści historycznej
- scharakteryzować bohaterów pierwszoplanowych
- opisać obyczajowość starożytnych Rzymian
- wymienić tematy, którymi Sławomir Mrożek zajmował się w swojej twórczości
- wypowiedzieć się na temat narratora
- wyjaśnić postawę Koguta
- skomentować zachowanie Lisa
- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego
- wskazać środki stylistyczne
- opisać, jak podmiot liryczny wyobraża sobie swoją przyszłość
- omówić świat przedstawiony
- scharakteryzować Alicję
- omówić relacje pomiędzy Alicją a Klaudią
- scharakteryzować głównego bohatera
- wyjaśnić, dlaczego Król Salem przybył do młodzieńca
- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego
- wskazać środki stylistyczne użyte w utworze
- zgromadzić argumenty przydatne do uzasadnienia prośby
- omówić funkcję internetu
- rozpoznać rodzaje głosek na przykładach
- poprawnie podzielić wyrazy na sylaby
- wskazać wyrazy, w których nastąpiło uproszczenie grupy spółgłoskowej
- wskazać upodobnienia wewnątrzwyrazowe
- wyjaśnić znaczenie podanych wyrazów pochodnych
- utworzyć przymiotniki od rzeczowników
- przyporządkować wyraz pochodny do kategorii słowotwórczej
- wskazać wyrazy należące do jednej rodziny
- wykorzystać najważniejsze konteksty
- omówić kompozycję obrazu
- wskazać opisy przejawów wiosny w treści wiersza
- wskazać środki stylistyczne
- wyjaśnić, dlaczego Nino schował twarz do kuferka
- wyjaśnić znaczenie frazeologizmów: stracić twarz, zachować twarz, twarzą w twarz
- wypowiedzieć się na temat narratorki
- scharakteryzować Suli
- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego
- wskazać środki stylistyczne
- scharakteryzować Myszkę i jej rodzinę

- omówić zachowania rodziców zdradzające ich stosunek do dziecka
- określić relacje pomiędzy podmiotem lirycznym a adresatem lirycznym
- wskazać środki stylistyczne w wierszu
- zgromadzić informacje, które powinny się znaleźć w życiorysie i CV
- zgromadzić informacje do listu motywacyjnego, który będzie odpowiedzią na podane ogłoszenia
- wskazać przykłady fotografii należących do danych kategorii
- wytłumaczyć znaczenie podanych imion słowiańskich
- użyć imion w wołaczach
- poprawnie odmienić nazwiska
- właściwie odmienić nazwy miejscowości
- poprawnie odmienić podane słowa
- właściwie sformułować związki frazeologiczne
- w podanych przykładach wskazać sylaby akcentowane
- wykorzystać najważniejsze konteksty

Wymagania rozszerzające

(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- zinterpretować znaczenie barw
- wskazać elementy autobiograficzne w książce „Ziele na kraterze”
- omówić sposób prezentacji dworu pana Pisanki
- wyliczyć i omówić problemy, z którymi zetknęła się Marta podczas wykonywania powierzonego zadania
- wskazać elementy tworzące atmosferę spotkania bliskich osób
- omówić funkcję skontrastowania dwóch przestrzeni: na zewnątrz i w środku przy stole
- zinterpretować zabieg stylistyczny zastosowany na początku wiersza
- omówić funkcję użycia słowa ludożerca w utworze
- wskazać sytuacje, w jakich stereotypy mogą być groźne
- wyjaśnić rolę indywidualnych kontaktów w zwalczaniu stereotypów
- wyjaśnić, dlaczego Jaelle nie chciała się upodobić do rówieśniczek ze szkoły
- wyjaśnić przyczynę reakcji ojca na zachowanie Rudy’ego
- omówić dialog pomiędzy ojcem a synem
- zinterpretować tytuł zbioru „Myśli nieuczesane”
- wskazać paradoksy we fraszkach Jana Sztaudyngera i omówić je
- skomponować wypowiedź perswazyjną na zadany temat
- zanalizować hasła reklamowe pod kątem adresata
- zanalizować wybrane reklamy pod kątem zabiegów manipulacyjnych
- omówić język prasy
- wymienić cechy dobrego tekstu prasowego

- wskazać wypowiedzi, w których zostały złamane zasady grzeczności w języku
- wyjaśnić różnice pomiędzy normą wzorcową a normą użytkową języka
- rozpoznać wypowiedzi zgodne z normą wzorcową i normą użytkową
- wyciągnąć wnioski
- określić własne stanowisko
- zinterpretować sposób przedstawienia bohatera
- wskazać cechy charakterystyczne renesansu
- zinterpretować metaforyczne znaczenie smoka (Tren I)
- omówić funkcję pytania retorycznego w zakończeniu utworu
- zinterpretować metaforyczne znaczenie oliwki i sadownika (Tren V)
- zinterpretować znaczenie pytania retorycznego w puencie utworu
- omówić funkcję zdrobnień (Tren VII)
- zinterpretować dwojakie znaczenie słowa skrzynka, użytego utworze
- zinterpretować funkcję kontrastu w ukazaniu domu: przed i po śmierci Urszuli (Tren VIII)
- wskazać peryfrazę i określić jej funkcję
- omówić sposób, w jaki został przedstawiony Bóg
- scharakteryzować obraz Boga wyłaniający się z utworu
- określić przyczyny smutku podmiotu lirycznego
- podjąć spekulacje na temat celu, w jakim pani Róża opowiada Oskarowi historię
- omówić relacje łączące Oskara z panią Różą
- postawić tezę interpretacyjną
- omówić postawę podmiotu lirycznego wobec otaczającej rzeczywistości
- zinterpretować funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu
- postawić tezę interpretacyjną
- określić funkcje użytych środków stylistycznych
- wypowiedzieć się na temat osoby, która stosowałaby się do wymienionych porad
- sporządzić notatkę zawierającą informacje
- omówić rolę muzyki w wybranym filmie
- ocenić utwór muzyczny na podstawie podanych kryteriów
- wymienić przykłady języków środowiskowych języków i zawodowych
- wymienić cechy gwary uczniowskiej
- w podanych przykładach wskazać różnice pomiędzy gwarą a językiem ogólnonarodowym
- rozpoznać styl podanej wypowiedzi
- skorygować błędy stylistyczne w podanym tekście
- wyciągnąć wnioski
- określić własne stanowisko
- wskazać elementy pracy lekarza, które zostały wyeksponowane na zdjęciu
- wyjaśnić genezę powstania „Kamieni na szaniec”
- wyjaśnić, dlaczego Rudy czuł się szczęśliwy pomimo dojmującego bólu i świadomości zbliżającej się śmierci

- wypowiedzieć się na temat specyfiki pokolenia, do którego należeli bohaterowie „Kamieni na szaniec”
- wskazać cechy gawędy harcerskiej i literatury faktu
- wskazać cechy gatunkowe utworu
- omówić stosunek autora tekstu do opisywanego bohatera
- postawić tezę interpretacyjną
- wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcję
- omówić stosunek bohatera do rzeczywistości
- wskazać w bohaterze cechy idealisty
- omówić konsekwencje, jakie poniósł Stanisław Trojanowski w wyniku akcji ratowniczej
- omówić rolę autorytetu we współczesnym świecie
- zanalizować wywiad pod kątem sposobu zadawania pytań przez dziennikarkę
- wyselekcjonować informacje przydatne do sporządzenia sprawozdania
- wyselekcjonować informacje przydatne do sporządzenia recenzji
- omówić specyfikę języka przekazu telewizyjnego
- porównać treść i zakres wyrazu w podanych przykładach
- wyjaśnić różnice pomiędzy wyrazami wieloznacznymi a homonimami
- wyjaśnić znaczenie podanych eufemizmów
- wyjaśnić znaczenie podanych neologizmów
- wyciągnąć wnioski
- określić własne stanowisko
- określić związek wzornictwa budynku z Polską i polskością
- wypowiedzieć się na temat wartości związanych z polskością, jakie warto promować za granicą
- omówić genezę „Pana Tadeusza”
- wskazać, w jaki sposób inwokacja nawiązuje do tradycji eposu homeryckiego
- wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia społeczności dobrzyńskiej
- wskazać komizm w sposobie przedstawienia niektórych bohaterów
- wskazać źródła tradycyjnego pojmowania patriotyzmu
- porównać patriotyzm tradycyjny i patriotyzm nowoczesny w kontekście współczesnej rzeczywistości
- przedstawić tematy poruszane w „Syzyfowych pracach”
- wypowiedzieć się na temat przyczyn lekceważenia przez uczniów lekcji języka polskiego
- przedstawić sytuację społeczeństwa polskiego po powstaniu styczniowym
- omówić sposoby walki z rusyfikacją przedstawione w utworze
- zinterpretować tytuł powieści
- omówić sposób przedstawienia Polski w utworze
- wyjaśnić funkcję nawiązania do wydarzeń z historii Afryki
- opisać różnice pomiędzy mentalnością niemiecką a polską
- wypowiedzieć się na temat stylu fragmentu utworu

- postawić tezę interpretacyjną
- wskazać wyrazy nacechowane emocjonalnie i omówić ich funkcję
- wyjaśnić funkcję użycia regionalizmów w utworze
- wyliczyć strategie zdobycia przychylności słuchaczy, sposoby prezentacji argumentów i formułowania zakończenia przemówienia
- przedstawić wybrany komiks i ocenić go według podanych kryteriów
- odnaleźć nieosobowe formy czasownika w tekście i określić je
- dokonać właściwej deklinacji rzeczowników
- właściwie odmienić i stopniować przymiotniki
- wskazać przysłówki, które podlegają stopniowaniu
- skorygować tekst pod względem pisowni partykuły nie z różnymi częściami mowy
- wyciągnąć wnioski
- określić własne stanowisko
- wskazać elementy fantastyczne na fotografii
- porównać funkcjonujący w Utopii system społeczny ze znanym mu rzeczywistym systemem
- wyjaśnić, na czym polega dylemat Katniss
- wskazać cechy antyutopii w opisywanym świecie
- zinterpretować zachowanie Stana pod koniec fragmentu utworu
- wskazać cechy utopii w początkowym opisie farmy
- wyjaśnić przyczyny dystansu osła Benjamina w stosunku do powszechnego szczęścia
- postawić tezę interpretacyjną
- określić funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu
- zinterpretować znaczenie prośb podmiotu lirycznego
- wskazać cechy pozwalające zaliczyć powieść do gatunku science fiction
- zredagować nagłówki scen i wskazówki sceniczne
- wskazać w wybranych filmach cechy klasyfikujące je do poszczególnych gatunków
- określić właściwy szyk przydawki w zdaniu
- przekształcić zdania pojedyncze w zdania złożone
- podzielić zdania złożone współrzędnie na zdania składowe
- wyciągnąć wnioski
- określić własne stanowisko
- zinterpretować symbolikę barw użytych przez artystkę
- wyjaśnić tytuł muralu
- wypowiedzieć się na temat twórczości Henryka Sienkiewicza
- omówić kontekst powstania powieści historycznych
- opisać emocje, które targły Winicjuszem
- przedstawić konsekwencje, z którymi wiązał się wybór religii chrześcijańskiej
- omówić sposób życia pierwszych chrześcijan
- omówić przyczyny, przebieg i konsekwencje pożaru Rzymu
- opisać przemianę wewnętrzną Winicjusza

- wypowiedzieć się na temat twórczości artysty
- zaprezentować relacje przebywającego na emigracji Mrożka z krajem
- omówić alegoryczne znaczenie występujących postaci
- wskazać elementy komizmu
- postawić tezę interpretacyjną wiersza
- omówić funkcję środków stylistycznych
- omówić kontekst historyczny utworu
- wyjaśnić przyczyny buntu Alicji wobec zaistniałej sytuacji
- wskazać cechy przypowieści we fragmentach utworu
- wymienić cechy człowieka kierującego się Własną Legendą
- omówić relację pomiędzy podmiotem lirycznym a światem
- omówić funkcje środków stylistycznych użytych w utworze
- omówić konsekwencje buntu przedstawione w wierszu
- skorygować błędnie napisane podanie
- napisać podanie w zeszycie
- wyjaśnić przyczynę popularności konkretnych serwisów internetowych
- scharakteryzować język wypowiedzi internetowych
- skorygować błędy w podziale wyrazów
- poprawnie zaakcentować wyrazy stanowiące wyjątek od powszechnej reguły
- wskazać w podanych parach wyrazów wyraz podstawowy i wyraz pochodny
- wskazać formant w wyrazie pochodnym
- podkreślić w rodzinie wyrazów rdzeń i wskazać oboczności
- rozpoznać złożenia i zrosty na podanych przykładach
- wyciągnąć wnioski
- określić własne stanowisko
- odnieść kompozycję obrazu do masowości obecnej we współczesnej kulturze
- postawić tezę interpretacyjną
- omówić funkcje środków stylistycznych zastosowanych w wierszu
- wskazać nawiązania biblijne
- omówić pytania zadane przez uczonego Kru
- wskazać cechy powiastki filozoficznej
- omówić kontekst historyczny
- omówić znaczenie przywoływania tekstów antycznych w obozie koncentracyjnym
- wypowiedzieć się na temat decyzji Suli
- postawić tezę interpretacyjną
- omówić funkcję słownictwa i środków stylistycznych dla wymowy wiersza
- zinterpretować tytuł wiersza
- wskazać różnice w postawach obojga rodziców względem Myszk
- podzielić tekst na części dotyczące najważniejszych problemów
- postawić tezę interpretacyjną

- omówić funkcję środków stylistycznych w wierszu
- uporządkować informacje niezbędne do sporządzenia życiorysu i CV
- skorygować błędy w podanych życiorysie i CV
- uporządkować informacje potrzebne do listu motywacyjnego
- ocenić wybraną fotografię według podanych kryteriów
- wypowiedzieć się na temat roli światła w fotografii
- zanalizować swoje imię z uwzględnieniem podanych kryteriów
- zanalizować różne nazwiska pod kątem ich pochodzenia
- wyjaśnić pochodzenie podanych nazw miejscowości
- skorygować błędy w podanych tekstach
- odnaleźć w zdaniach błędnie użyte wyrazy
- odnaleźć błędy stylistyczne w tekście i skorygować je
- wyciągnąć wnioski
- określić własne stanowisko

Wymagania dopełniające

(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- zinterpretować sposób ukazania społeczności miejskiej na obrazie
- wyrazić swoją opinię na temat obrazu
- scharakteryzować twórczość Melchiora Wańkowicza
- przedstawić świat znikający polskiej szlachty z punktu widzenia narratora
- zinterpretować sformułowaną przez ojca Marty puentę
- wskazać wyrażenia środowiskowe, wyjaśnić ich znaczenia i określić ich funkcje w tekście
- zinterpretować wymowę wiersza
- przedstawić swoje spostrzeżenia dotyczące tworzenia atmosfery podczas spotkania bliskich sobie osób
- zinterpretować zakończenie wiersza
- odnieść wymowę wiersza do rzeczywistości codziennej
- zinterpretować znaczenie wyrażenia mentalne szufladki
- odnaleźć elementy omówione w wywiadzie w rzeczywistości codziennej
- wskazać stereotypy dotyczące społeczności romskiej przedstawione we fragmencie utworu
- przedstawić zdobyte za pomocą różnych źródeł informacje na temat społeczności romskiej
- podjąć dyskusję na temat problemów z zaakceptowaniem czyjejś inności
- zinterpretować funkcję dziecięcej naiwności Rudy'ego dla wymowy fragmentu utworu
- odnieść uniwersalne prawdy zawarte w aforyzmach i fraszkach do swojego doświadczenia
- przeprowadzić negocjacje zgodnie z podanym schematem
- ułożyć hasła reklamowe, nakłaniające do konkretnego działania
- zanalizować tekst prasowy według podanych kryteriów
- sformułować wypowiedzi dostosowane do adresata

- stworzyć wypowiedzi zgodne z wzorcową odmianą języka
- poprawnie zinterpretować wymagany materiał
- właściwie uargumentować
- uogólnić, podsumować i porównać
- zinterpretować znaczenie barw dla wymowy obrazu
- wyjaśnić wymowę obrazu
- przedstawić specyfikę „Trenów” Jana Kochanowskiego
- zinterpretować wymowę omawianych trenów
- zinterpretować znaczenie puenty (Tren I)
- porównać omówione treny i wyrazić swoją opinię na temat zawartego w nich ładunku emocjonalnego
- zinterpretować puentę wiersza
- omówić funkcję refrenu i anafory
- zinterpretować wymowę wiersza
- wypowiedzieć się na temat języka, jakim posługują się bohaterowie
- zinterpretować sposób ukazania przemijania w wierszu
- zanalizować obraz miłości przedstawiony w wierszu
- sformułować rzeczywisty katalog zasad, którymi powinien się kierować człowiek
- sformułować opinie wraz z uzasadnieniem
- zastosować elementy języka muzyki do analizy wybranego utworu
- rozpoznać podane rodzaje języków środowiskowych
- przekształcić tekst gwarowy na ogólnopolski
- stworzyć tekst w wybranym stylu
- poprawnie zinterpretować wymagany materiał
- właściwie uargumentować
- uogólnić, podsumować i porównać
- wypowiedzieć swoją opinię na temat fotografii i uzasadnić ją
- przedstawić znaczenie „Kamieni na szaniec” dla współczesnych autorowi odbiorców
- w kontekście danego fragmentu utworu zinterpretować tytuł utworu
- podjąć dyskusję na temat celowości przeprowadzenia akcji pod Arsenalem w świetle jej skutków
- podjąć dyskusję na temat ówczesnego i współczesnego rozumienia słowa patriotyzm
- omówić kontekst historyczny utworu
- podjąć dyskusję na temat pożądanых cech lidera
- zinterpretować wymowę wiersza
- zinterpretować marzenie chłopaka dotyczące jego przyszłości
- zinterpretować rozmowę strażaka z synem
- podjąć dyskusję na temat współczesnych autorytetów
- podjąć dyskusję na temat traktowania celebrytów jako autorytety
- stworzyć pisemne sprawozdanie z filmu bądź spektaklu

- ocenić poszczególne elementy dzieła
- stworzyć recenzję wybranego filmu
- ocenić wybrany program telewizyjny według podanych kryteriów
- porównać różne przykłady tego samego gatunku telewizyjnego
- podane wyrazy zastąpić słowami o bogatszej treści
- podane wyrazy zastąpić słowami o szerszym zakresie
- podać różne znaczenia danych wyrazów
- wskazać archaizmy w przysłowiach i wyjaśnić ich znaczenie
- poprawnie zinterpretować wymagany materiał
- właściwie uargumentować
- uogólnić, podsumować i porównać
- wymienić cechy epopei obecne w „Panu Tadeuszu”
- zanalizować sposób przedstawienia ojczyzny w inwokacji
- zanalizować elementy wystroju dworku szlacheckiego w kontekście tradycji i patriotyzmu
- podjąć dyskusję na temat zalet i wad szlachciców przedstawionych w utworze
- zinterpretować częste pojawianie się w utworze słowa ostatni
- zinterpretować tytuł utworu
- sformułować definicję współczesnego patriotyzmu
- omówić kontekst społeczno-historyczny twórczości Żeromskiego
- omówić i zanalizować reakcje uczniów na recytację Reduty Ordona
- zanalizować skutki zabiegów rusyfikacyjnych
- przedstawić postawy członków polskiej społeczności wobec działań zaborców i zanalizować ich przyczyny
- zinterpretować wymowę utworu
- zanalizować przyczyny komizmu poszczególnych fragmentów
- zinterpretować przesłanie utworu
- zanalizować przykładowe przemówienia pod kątem tematu i stosowanych strategii
- wygłosić przemówienie
- porównać wybrane komiksy i ocenić je według podanych kryteriów
- właściwie określić formy czasownika osobowego
- właściwie określić formy zaimków i poprawnie je stosować
- właściwie nazywać rodzaje liczebników
- rozpoznać nieodmienne części mowy
- stworzyć tekst, stosując różne części mowy z partykułą nie
- poprawnie zinterpretować wymagany materiał
- właściwie uargumentować
- uogólnić, podsumować i porównać
- zinterpretować kolorystykę i światło na fotografii
- zinterpretować wymowę kadru

- podjąć dyskusję na temat tego, dlaczego do rzeczywistości codziennej nie można wprowadzić systemu obowiązującego w Utopii
- wyjaśnić, jaką funkcję pełnią Głodowe Igrzyska w świecie Panem
- wskazać pozytywne i negatywne aspekty sposobu życia w Zagrodzie
- omówić kontekst historyczny utworu
- określić funkcję knura Napoleona dla wymowy fragmentu utworu
- zinterpretować wymowę utworu
- podjąć dyskusję na temat czynników kształtujących charakter człowieka
- stworzyć przekonujące dialogi
- nadać gotowemu scenariuszowi odpowiedni kształt graficzny
- zanalizować język filmu w wybranym dziele
- ocenić wybrane dzieło filmowe według podanych kryteriów
- uzupełnić zdania przydawkami w odpowiednim szyku
- dokonać rozbioru logicznego zdania
- przeredagować tekst ze zbyt rozbudowanymi zdaniami złożonymi
- sporządzić wykres zdania złożonego
- poprawnie zinterpretować wymagany materiał
- właściwie uargumentować
- uogólnić, podsumować i porównać
- zinterpretować wymowę dzieła
- przedstawić recepcję powieści „Quo vadis”
- porównać wiarę Rzymian i chrześcijan
- zinterpretować tytuł powieści „Quo vadis”
- przedstawić dwa sposoby pojmowania miłości w ujęciu antycznym i chrześcijańskim
- omówić sposób opisywania rzeczywistości w dziełach artysty
- odnieść postawę Koguta do wyobrażenia na temat artysty
- sformułować morał
- zinterpretować funkcję kontrastów w wierszu
- wyjaśnić, na czym polegał tragizm pokolenia, do którego należał Krzysztof Kamil Baczyński
- porównać reakcje bohaterów fragmentu utworu na zaistniałą sytuację
- omówić uniwersalną prawdę o człowieku przedstawioną we fragmencie utworu
- zanalizować przesłanie utworu
- zredagować oficjalne podanie przy użyciu komputera z prośbą o przyjęcie do szkoły ponadpodstawowej
- przedstawić wybrany blog
- wskazać korzyści i zagrożenia związane z internetem
- ocenić wypowiedź internetową według podanych kryteriów
- określić kierunek upodobnienia
- skorygować błędy w akcentowaniu
- dokonać analizy słowotwórczej podanych wyrazów

- utworzyć wyrazy należące do konkretnych kategorii słowotwórczych
- sporządzić wykresy rodziny wyrazów
- omówić funkcję łącznika w przymiotnikach złożonych
- poprawnie zinterpretować wymagany materiał
- właściwie uargumentować
- uogólnić, podsumować i porównać
- podjąć dyskusję na temat współczesnej kultury
- wypowiedzieć się na temat specyfiki sztuki współczesnej
- zinterpretować funkcję światła w wierszu
- omówić przesłanie wiersza
- wyjaśnić symboliczne znaczenie chowania twarzy
- omówić przenośne znaczenie powiastki
- zanalizować tekst pod względem przeżywanych przez bohaterów emocji
- zinterpretować znaczenie wiersza
- zinterpretować tytuł wiersza
- stworzyć własną wypowiedź, wydobywającą piękno codziennego przedmiotu
- omówić funkcję bajki o Kopciuszku w tekście
- zinterpretować tytuł powieści
- zinterpretować puentę utworu
- zinterpretować wymowę utworu
- na podstawie życiorysu zredagować oficjalne CV
- ocenić rzetelność i wiarygodność podanych listów motywacyjnych
- zredagować list motywacyjny
- zanalizować wybraną fotografię
- omówić fotografię Charlesa Ebbeta
- wypowiedzieć się na temat mody na konkretne imiona
- utworzyć nazwy mieszkanki i mieszkańca danego miasta
- wskazać pleonazmy w podanych wyrażeniach
- poprawnie zinterpretować wymagany materiał
- właściwie uargumentować
- uogólnić, podsumować i porównać

Wymagania wykraczające

(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- porównać obraz z innymi tekstami kultury przedstawiającymi miasto
- wypowiedzieć się o wydarzeniach historycznych współczesnych autorowi
- stworzyć opis interesującego miejsca w swoim regionie
- podjąć dyskusję na temat rzetelnych źródeł informacji
- omówić sposób przedstawienia spotkania bliskich w wybranym tekście kultury

- podjąć dyskusję na temat „ludożerców” w codziennej rzeczywistości
- podjąć dyskusję na temat: Czy każdy ma w sobie ludożercę?
- wskazać i omówić teksty kultury prezentujące stereotypowe traktowanie jakiejś grupy
- wypowiedzieć swoje zdanie na temat przyczyn wrogości wobec obcych
- opisać wybrany stereotyp narodowy
- przedstawić inny tekst kultury podejmujący temat Romów
- zaprezentować sylwetkę Jessego Owensa
- na podstawie dowolnych źródeł opracować kontekst historyczny fragmentu utworu
- odnaleźć odzwierciedlenie jednej z prawd zawartych we fraszkach lub aforyzmach w wybranym tekście kultury i omówić dostrzeżony związek
- odnaleźć w reklamach i wypowiedziach polityków elementy manipulacji i zanalizować je
- wygłosić publicznie mowę perswazyjną
- podjąć dyskusję na temat wad i zalet publikacji drukowanych oraz elektronicznych
- sformułować oficjalną mowę na zadany temat, uwzględniając wszystkie zasady grzeczności
- zanalizować wybrane przez siebie wypowiedzi publicystyczne pod kątem zgodności z normami językowymi
- wykorzystać bogate konteksty
- sformułować i rozwiązać problem badawczy
- omówić wybrany obraz Caspara Davida Friedricha
- w kontekście biografii i twórczości Jana Kochanowskiego omówić rzeźbę Zygmunta Trembeckiego
- omówić wybrany tekst kultury, w którym została przedstawiona strata bliskiej osoby, i porównać go z utworami Jana Kochanowskiego
- wypowiedzieć się na temat uniwersalnej prawdy o człowieku zawartej w wierszu
- omówić wizje zaświatów przedstawione w wybranych tekstach kultury
- omówić kontekst historyczny utworu
- podjąć dyskusję na temat przyczyn i konsekwencji emigracji
- odnaleźć konteksty i nawiązania
- omówić różne sposoby przedstawienia motywu przemijania w tekstach kultury
- podjąć dyskusję na temat konsekwencji postawy nonkonformistycznej
- stworzyć prezentację na temat ulubionego muzyka bądź gatunku muzyki
- stworzyć prezentację na temat muzyki etnicznej charakterystycznej dla swojego regionu
- stworzyć dłuższą wypowiedź ustną zawierającą elementy wybranego języka środowiskowego
- stworzyć minisłownik wybranej gwary
- wykorzystywać bogate konteksty
- sformułować i rozwiązać problem badawczy
- wyjaśnić, kim był Zbigniew Religa
- wypowiedzieć się na temat literatury podziemnej w okupowanej Polsce

- porównać sposób ukazania akcji pod Arsenalem oraz jej skutków w książce Aleksandra Kamińskiego oraz w filmie w reżyserii Roberta Glińskiego
- porównać postawy Kazimierza Daszewskiego oraz bohaterów Kamieni na szaniec
- przedstawić wybraną postać, która wykazuje cechy dobrego lidera
- przedstawić sylwetkę św. Franciszka z Asyżu
- omówić wybrane dzieło filmowe przedstawiające motyw buntu młodych ludzi
- przybliżyć wydarzenia, które rozegrały się w Nowym Jorku 11 września 2001 roku
- przedstawić swój autorytet i uzasadnić wybór
- wypowiedzieć się na temat roli telewizji w życiu swoich rówieśników
- podjąć dyskusję na temat jakości i funkcji reklam telewizyjnych
- przygotować prezentację na temat swojego ulubionego serialu
- wykorzystywać bogate konteksty
- sformułować i rozwiązać problem badawczy
- zanalizować obraz Dietricha Montena
- omówić kontekst historyczny, w jakim powstało dzieło, oraz kontekst historyczny wydarzeń przedstawionych w utworze
- podjąć dyskusję na temat przyczyn określenia dzieła Mickiewicza epopeją narodową, skoro opisana została tam tylko jedna warstwa społeczna
- porównać tekst Adama Mickiewicza z reżyserską wizją Andrzeja Wajdy
- podjąć dyskusję na temat postaw patriotycznych
- podjąć dyskusję na temat potrzeby zachowywania tożsamości narodowej
- porównać przedstawionego w utworze Kapitana Polskę do Kapitana Ameryki
- podjąć dyskusję na temat różnic w mentalności przykładowych narodowości
- podjąć dyskusję na temat stereotypowego postrzegania mentalności innych narodowości
- przytoczyć i omówić wybrany tekst kultury poruszający temat małej ojczyzny
- stworzyć projekt komiksu
- przedstawić film inspirowany komiksem i omówić jego specyfikę
- wykorzystać bogate konteksty
- sformułować i rozwiązać problem badawczy
- wypowiedzieć się na temat filmu Kraina jutra
- podjąć dyskusję na temat życia w świecie idealnym
- stworzyć prezentację na temat różnych form antyutopii przedstawionych w tekstach kultury
- stworzyć opowiadanie, opisujące jeden dzień w Zagrodzie
- podjąć dyskusję na temat zacytowanego przez Stana zdania
- zinterpretować plakat filmowy
- omówić analogie pomiędzy historią Rosji sowieckiej a wydarzeniami opisanymi w Folwarku zwierzęcym
- omówić wybrany tekst kultury opisujący sposób postrzegania świata przez osobę pogrążoną w żałobie

- wyjaśnia pojęcie genetyka
- przygotować prezentację na temat wybranej postaci związanej z filmem
- stworzyć scenariusz filmowy spełniający wymogi wybranej konwencji gatunkowej 99
- wykorzystać bogate konteksty
- sformułować i rozwiązać problem badawczy
- omówić wybrany przykład street artu
- omówić wybraną adaptację „Quo vadis”
- podjąć dyskusję na temat poświęcenia życia dla idei, w którą się wierzy
- porównać pierwszych chrześcijan ze współczesnymi wyznawcami Jezusa z Nazaretu
- podjąć dyskusję na temat sposobu postrzegania artystów
- porównać utwór Sławomira Mrożka z wybraną bajką zwierzęcą
- podjąć dyskusję na temat sensu umierania za „wielkie sprawy”
- przedstawić wybrany tekst kultury dotyczący tragizmu pokolenia, do którego należał Krzysztof Kamil Baczyński
- podjąć dyskusję na temat reakcji na sytuacje niezależne od nas
- podjąć dyskusję na temat tego, co kieruje ludzkim życiem: wolny wybór, przypadek czy los?
- podjąć dyskusję na temat konsekwencji zachowania „postawy wyprostowanej”
- podjąć dyskusję na temat sposobów chronienia prywatności w internecie
- przedstawić swoje wyobrażenia na temat przyszłości internetu
- wykorzystywać bogate konteksty
- sformułować i rozwiązać problem badawczy
- przygotować na podstawie wybranych źródeł prezentację na temat twórczości Warhola
- stworzyć prezentację na temat ogrodów w różnych czasach i kulturach
- zinterpretować powiastkę w kontekście mitu o Narcyzie
- podjąć dyskusję na temat pogoni za pięknem cielesnym
- podjąć dyskusję na temat istnienia wartości uniwersalnych
- omówić sposób uwznioślenia codzienności w wybranym tekście kultury
- podjąć dyskusję na temat społecznego odbioru ludzi z zespołem Downa
- omówić wybrany tekst kultury podejmujący problem społecznego funkcjonowania osób z niepełnosprawnością
- zanalizować obraz Johna Williama Waterhouse’a
- zanalizować wybraną fotografię artystyczną
- wyjaśnić znaczenie imion biblijnych
- wykorzystać bogate konteksty
- sformułować i rozwiązać problem badawczy

Matematyka

ROZDZIAŁ I. STATYSTYKA I PRAWDOPODOBIENSTWO

Uczeń otrzymuje **ocenę dopuszczającą lub dostateczną**, jeśli:

1. odczytuje dane przedstawione w tekstach, tabelach i na diagramach
2. interpretuje dane przedstawione w tekstach, tabelach, na diagramach i prostych wykresach
3. odczytuje wartości z wykresu, w szczególności wartość największą i najmniejszą
4. oblicza średnią arytmetyczną zestawu liczb
5. oblicza średnią arytmetyczną w prostej sytuacji zadaniowej
6. planuje sposób zbierania danych
7. zapisuje i porządkuje dane (np. wyniki ankiety)
8. opracowuje dane, np. wyniki ankiety
9. porównuje wartości przedstawione na wykresie liniowym lub diagramie słupkowym, zwłaszcza w sytuacji, gdy oś pionowa nie zaczyna się od zera
10. ocenia poprawność wnioskowania w przykładach typu: „ponieważ każdy, kto spowodował wypadek, mył ręce, to znaczy, że mycie rąk jest przyczyną wypadków”
11. przeprowadza proste doświadczenia losowe
12. oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń w prostych doświadczeniach losowych.

Uczeń otrzymuje **ocenę dobrą lub bardzo dobrą**, jeśli:

1. interpretuje dane przedstawione na nietypowych wykresach
2. tworzy tabele, diagramy, wykresy
3. opisuje przedstawione w tekstach, tabelach, na diagramach i wykresach zjawiska, określając przebieg zmiany wartości danych
4. oblicza średnią arytmetyczną w nietypowej sytuacji
5. porządkuje dane i oblicza medianę
6. korzystając z danych przedstawionych w tabeli lub na diagramie, oblicza średnią arytmetyczną i medianę
7. rozwiązuje trudniejsze zadania na temat średniej arytmetycznej
8. dobiera sposoby prezentacji wyników (np. ankiety)
9. interpretuje wyniki zadania pod względem wpływu zmiany danych na wynik
10. ocenia, czy wybrana postać diagramu i wykresu jest dostatecznie czytelna i nie będzie wprowadzać w błąd
11. tworząc diagramy słupkowe, grupuje dane w przedziały o jednakowej szerokości

12. stosuje w obliczeniach prawdopodobieństwa wiadomości z innych działów matematyki (np. liczba oczek będąca liczbą pierwszą)
13. oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń określonych przez kilka warunków
14. rozwiązuje bardziej złożone zadania dotyczące prostych doświadczeń losowych

ROZDZIAŁ II. WYRAŻENIA ALGEBRAICZNE I RÓWNANIA

Uczeń otrzymuje **ocenę dopuszczającą lub dostateczną**, jeśli:

1. zapisuje wyniki działań w postaci wyrażeń algebraicznych jednej lub kilku zmiennych (w najprostszych przypadkach)
2. oblicza wartości liczbowe wyrażeń algebraicznych
3. zapisuje zależności przedstawione w zadaniach w postaci wyrażeń algebraicznych jednej lub kilku zmiennych
4. rozpoznaje i porządkuje jednomiany
5. wyodrębnia jednomiany z sumy algebraicznej
6. redukuje wyrazy podobne
7. mnoży sumę algebraiczną przez jednomian
8. mnoży dwumian przez dwumian
9. przedstawia iloczyn w najprostszej postaci
10. wyprowadza proste wzory na pole i obwód figury na podstawie rysunku
11. rozwiązuje proste równania liniowe
12. sprawdza, czy podana liczba jest rozwiązaniem równania
13. rozwiązuje proste równania liniowe wymagające mnożenia sum algebraicznych i redukcji wyrazów podobnych
14. rozwiązuje proste zadania tekstowe (także dotyczące procentów) za pomocą równań liniowych
15. przekształca proste wzory geometryczne i fizyczne

Uczeń otrzymuje **ocenę dobrą lub bardzo dobrą**, jeśli:

1. zapisuje wyniki w postaci wyrażeń algebraicznych jednej lub kilku zmiennych (w bardziej skomplikowanych przypadkach)
2. zapisuje zależności przedstawione w zadaniach w postaci wyrażeń algebraicznych jednej lub kilku zmiennych (w bardziej skomplikowanych przypadkach)
3. stosuje zasady mnożenia dwumianu przez dwumian w wyrażeniach arytmetycznych zawierających pierwiastki
4. wyprowadza trudniejsze wzory na pole, obwód figury i objętość bryły na podstawie rysunku

5. zapisuje rozwiązania trudniejszych zadań w postaci wyrażeń algebraicznych
6. mnoży trzy czynniki będące dwumianami lub trójmianami
7. rozwiązuje skomplikowane równania liniowe
8. rozwiązuje skomplikowane równania liniowe wymagające mnożenia sum algebraicznych i redukcji wyrazów podobnych oraz zawierających ułamki
9. rozwiązuje równania liniowe, które po przekształceniach sprowadzają się do równań liniowych
10. rozwiązuje trudniejsze zadania tekstowe (także dotyczące procentów) za pomocą równań liniowych
11. przekształca skomplikowane wzory geometryczne i fizyczne

ROZDZIAŁ III. FIGURY NA PŁASZCZYŹNIE

Uczeń otrzymuje **ocenę dopuszczającą lub dostateczną**, jeśli:

1. stosuje pojęcia kątów: prostych, ostrych i rozwartych (w prostych zadaniach)
2. stosuje pojęcia kątów przyległych i wierzchołkowych, a także korzysta z ich własności (w prostych zadaniach)
3. stosuje twierdzenie o sumie kątów wewnętrznych trójkąta (w prostych zadaniach)
4. w trójkącie równoramiennym przy danym kącie wyznacza miary pozostałych kątów
5. korzysta z własności prostych równoległych, zwłaszcza stosuje równość kątów odpowiadających i naprzemianległych (w prostych zadaniach)
6. rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem własności kątów: przyległych, odpowiadających, wierzchołkowych i naprzemianległych
7. rozwiązuje zadania dotyczące miar kątów z wykorzystaniem równań liniowych
8. wskazuje założenie i tezę w twierdzeniu sformułowanym w formie „jeżeli..., to...”
9. odróżnia przykład od dowodu
10. sprawdza, czy istnieje trójkąt o danych bokach
11. na podstawie odległości między punktami ocenia, czy leżą one na jednej prostej

Uczeń otrzymuje **ocenę dobrą lub bardzo dobrą**, jeśli:

1. rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności z wykorzystaniem własności kątów: przyległych, odpowiadających, wierzchołkowych i naprzemianległych
2. oblicza kąty trójkąta w nietypowych sytuacjach
3. rozwiązuje zadania dotyczące miar kątów, w których wynik ma postać wyrażenia algebraicznego
4. rozróżnia założenie i tezę w twierdzeniu sformułowanym w dowolny sposób

5. przeprowadza proste dowody geometryczne z wykorzystaniem miar kątów
6. uzasadnia nieprawdziwość hipotezy, podając kontrprzykład
7. przy danych długościach dwóch boków trójkąta określa zakres możliwych długości trzeciego boku

ROZDZIAŁ IV. WIELOKĄTY

Uczeń otrzymuje **ocenę dopuszczającą lub dostateczną**, jeśli:

1. rozróżnia figury przystające
2. rozwiązuje proste zadania związane z przystawaniem wielokątów
3. stosuje cechy przystawania trójkątów do sprawdzania, czy dane trójkąty są przystające
4. odróżnia definicję od twierdzenia
5. analizuje dowody prostych twierdzeń
6. wybiera uzasadnienie zdania spośród kilku podanych możliwości
7. rozpoznaje wielokąty foremne
8. oblicza miary kątów wewnętrznych wielokąta foremnego
9. rozwiązuje proste zadania, wykorzystując podział sześciokąta foremnego na trójkąty równoboczne

Uczeń otrzymuje **ocenę dobrą lub bardzo dobrą**, jeśli:

1. uzasadnia przystawanie lub brak przystawania figur (w trudniejszych przypadkach)
2. ocenia przystawanie trójkątów (w bardziej skomplikowanych zadaniach)
3. przeprowadza dowody, w których z uzasadnionego przez siebie przystawania trójkątów wyprowadza dalsze wnioski
4. rysuje wielokąty foremne za pomocą cyrkla i kątomierza
5. rozwiązuje trudniejsze zadania, wykorzystując własności wielokątów foremnych

ROZDZIAŁ V. GEOMETRIA PRZESTRZENNA

Uczeń otrzymuje **ocenę dopuszczającą lub dostateczną**, jeśli:

1. rozpoznaje graniastosłupy i ostrosłupy
2. wskazuje liczbę wierzchołków, krawędzi i ścian w graniastosłupach i ostrosłupach
3. wskazuje krawędzie i ściany równoległe w graniastosłupach
4. rozróżnia graniastosłupy proste i pochyłe
5. rozpoznaje graniastosłupy prawidłowe
6. rozpoznaje ostrosłupy prawidłowe, czworościan i czworościan foremny

7. wskazuje spodek wysokości ostrosłupa
8. rozpoznaje ostrosłupy proste i prawidłowe
9. rozwiązuje proste zadania dotyczące graniastosłupów i ostrosłupów
10. odróżnia przekątną graniastosłupa od przekątnej podstawy i przekątnej ściany bocznej
11. oblicza długość przekątnej ściany graniastosłupa
12. oblicza objętość graniastosłupa o danym polu podstawy i danej wysokości
13. oblicza objętość graniastosłupa prawidłowego
14. zamienia jednostki objętości, wykorzystując zamianę jednostek długości
15. rozwiązuje proste zadania tekstowe z wykorzystaniem objętości i odpowiednich jednostek
16. rysuje co najmniej jedną siatkę danego graniastosłupa
17. oblicza pole powierzchni graniastosłupa przy danej wysokości i danym polu podstawy
18. oblicza pole powierzchni graniastosłupa na podstawie danych opisanych na siatce
19. oblicza wysokość ostrosłupa (w prostych przypadkach)
20. odczytuje dane z rysunku rzutu ostrosłupa
21. rozwiązuje proste zadania tekstowe na obliczanie odcinków w ostrosłupach
22. oblicza objętość ostrosłupa o danym polu podstawy i danej wysokości
23. oblicza objętość ostrosłupa prawidłowego
24. zamienia jednostki objętości
25. rozwiązuje proste zadania tekstowe z wykorzystaniem objętości i odpowiednich jednostek
26. rysuje co najmniej jedną siatkę danego ostrosłupa
27. oblicza pole powierzchni ostrosłupa przy danej wysokości i danym polu podstawy
28. oblicza pole powierzchni ostrosłupa na podstawie danych opisanych na siatce
29. oblicza objętość i pole powierzchni brył powstałych z połączenia graniastosłupów i ostrosłupów (w prostych przypadkach)

Uczeń otrzymuje **ocenę dobrą lub bardzo dobrą**, jeśli:

1. rozwiązuje trudniejsze zadania dotyczące graniastosłupów i ostrosłupów
2. rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności związane z przekątnymi graniastosłupa
3. oblicza długość przekątnej graniastosłupa
4. przedstawia objętość graniastosłupa w postaci wyrażenia algebraicznego
5. rozwiązuje wieloetapowe zadania tekstowe z wykorzystaniem objętości i odpowiednich jednostek
6. posługuje się różnymi siatkami graniastosłupów, porównuje różne siatki tej samej bryły
7. rozwiązuje wieloetapowe zadania tekstowe na obliczanie pola powierzchni graniastosłupa, także w sytuacjach praktycznych
8. rozwiązuje wieloetapowe zadania tekstowe na obliczanie odcinków w ostrosłupach

9. wyznacza objętość ostrosłupa w nietypowych przypadkach
10. rozwiązuje wieloetapowe zadania tekstowe z wykorzystaniem objętości i odpowiednich jednostek
11. posługuje się różnymi siatkami ostrosłupów, porównuje różne siatki tej samej bryły
12. rozwiązuje wieloetapowe zadania tekstowe na obliczanie pola powierzchni ostrosłupa, także w sytuacjach praktycznych
13. przedstawia pole ostrosłupa w postaci wyrażenia algebraicznego
14. projektuje nietypowe siatki ostrosłupa
15. oblicza w złożonych przypadkach objętości nietypowych brył
16. oblicza pola powierzchni nietypowych brył (w złożonych przypadkach)
17. oblicza pole powierzchni i objętość bryły platońskiej
18. rozwiązuje wieloetapowe zadania tekstowe na obliczanie pola powierzchni ostrosłupa i graniastosłupa, także w sytuacjach praktycznych

ROZDZIAŁ VI. POWTÓRZENIE WIADOMOŚCI ZE SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Uczeń otrzymuje **ocenę dopuszczającą lub dostateczną**, jeśli:

1. zapisuje i odczytuje liczby naturalne dodatnie w systemie rzymskim (w zakresie do 3000)
2. rozróżnia liczby przeciwne i odwrotne
3. oblicza odległość między dwiema liczbami na osi liczbowej
4. zamienia ułamek zwykły na ułamek dziesiętny okresowy
5. zaokrągla ułamki dziesiętne
6. rozwiązuje zadania tekstowe z wykorzystaniem cech podzielności
7. rozpoznaje liczby pierwsze i liczby złożone
8. rozkłada liczby naturalne na czynniki pierwsze
9. wykonuje działania na ułamkach zwykłych i dziesiętnych
10. oblicza wartość bezwzględną
11. oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych wymagających stosowania kilku działań arytmetycznych na liczbach wymiernych
12. rozwiązuje proste zadania na obliczenia zegarowe
13. rozwiązuje proste zadania na obliczenia kalendarzowe
14. odróżnia lata przestępne od lat zwykłych
15. rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem skali
16. rozwiązuje proste zadania na obliczanie drogi, prędkości i czasu
17. rozwiązuje proste zadania na obliczenia pieniężne
18. w prostej sytuacji zadaniowej: oblicza procent danej liczby; ustala, jakim procentem jednej liczby jest druga liczba; ustala liczbę na podstawie danego jej procentu

19. rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem zmniejszania i zwiększania danej liczby o dany procent
20. odczytuje dane przedstawione za pomocą tabel, diagramów procentowych słupkowych i kołowych
21. oblicza wartości potęg liczb wymiernych
22. upraszcza wyrażenia, korzystając z praw działań na potęgach
23. rozwiązuje proste zadania tekstowe z wykorzystaniem notacji wykładniczej
24. oblicza pierwiastki kwadratowe i sześciennie
25. upraszcza wyrażenia, korzystając z praw działań na pierwiastkach
26. włącza liczby pod znak pierwiastka
27. wyłącza liczby spod znaku pierwiastka
28. redukuje wyrazy podobne
29. przekształca proste wyrażenia algebraiczne, doprowadzając je do postaci najprostszej
30. oblicza wartość prostych wyrażeń algebraicznych
31. zapisuje treść prostych zadań w postaci wyrażeń algebraicznych
32. sprawdza, czy dana liczba jest rozwiązaniem równania
33. rozwiązuje proste równania
34. rozwiązuje proste zadania tekstowe za pomocą równań, w tym z obliczeniami procentowymi
35. ocenia, czy wielkości są wprost proporcjonalne
36. wyznacza wartość przyjmowaną przez wielkość wprost proporcjonalną w przypadku konkretnej zależności proporcjonalnej
37. stosuje podział proporcjonalny (w prostych przypadkach)
38. przekształca proste wzory, aby wyznaczyć daną wielkość
39. oblicza obwód wielokąta o danych długościach boków
40. rozwiązuje zadania tekstowe na obliczanie pola: trójkąta, kwadratu, prostokąta, rombu, równoległoboku, trapezu, także w sytuacjach praktycznych
41. rozwiązuje proste zadania z wykorzystaniem twierdzenia Pitagorasa
42. oblicza w układzie współrzędnych pola figur w przypadkach, gdy długości odcinków można odczytać bezpośrednio z kratki
43. znajduje środek odcinka w układzie współrzędnych
44. oblicza długość odcinka w układzie współrzędnych
45. zaznacza na osi liczbowej zbiory liczb spełniających warunek
46. oblicza miary kątów wierzchołkowych, przyległych i naprzemianległych
47. oblicza miary kątów wewnętrznych wielokąta
48. rozwiązuje zadania z wykorzystaniem własności wielokątów foremnych
49. rozpoznaje siatki graniastosłupów i ostrosłupów
50. rozwiązuje zadania tekstowe związane z liczebnością wierzchołków, krawędzi i ścian graniastosłupa
51. oblicza objętość graniastosłupów

52. stosuje jednostki objętości
53. rozwiązuje zadania tekstowe na obliczanie pola powierzchni graniastosłupa i ostrosłupa
54. oblicza średnią arytmetyczną
55. odczytuje dane z tabeli, wykresu, diagramu słupkowego i kołowego
56. oblicza prawdopodobieństwo zdarzenia w prostych przypadkach
57. określa zdarzenia: pewne, możliwe i niemożliwe
58. stwierdza, że zadania można rozwiązać wieloma różnymi sposobami
59. opisuje sposoby rozpoczęcia rozwiązania zadania (np. sporządzenie rysunku, tabeli, wypisanie danych, wprowadzenie niewiadomej) i stosuje je nawet wtedy, gdy nie jest pewien, czy potrafi rozwiązać zadanie do końca
60. planuje rozwiązanie złożonego zadania

Uczeń otrzymuje **ocenę dobrą lub bardzo dobrą**, jeśli:

1. rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności dotyczące liczb zapisanych w systemie rzymskim
2. zaznacza na osi liczbowej liczby spełniające podane warunki
3. porównuje liczby wymierne zapisane w różnych postaciach
4. wyznacza cyfrę znajdującą się na podanym miejscu po przecinku w rozwinięciu dziesiętnym liczby
5. rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności z wykorzystaniem cech podzielności
6. rozwiązuje wieloetapowe zadania z wykorzystaniem lat przestępnych i zwykłych
7. rozwiązuje skomplikowane zadania z wykorzystaniem skali
8. rozwiązuje wieloetapowe zadania na obliczenia pieniężne
9. rozwiązuje wieloetapowe zadania na obliczanie drogi, prędkości i czasu
10. stosuje obliczenia procentowe do rozwiązywania problemów w kontekście praktycznym (np. stężenia)
11. rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności, również w przypadkach wielokrotnych podwyżek lub obniżek danej wielkości, także z wykorzystaniem wyrażeń algebraicznych
12. stosuje obliczenia procentowe do rozwiązywania problemów w kontekście praktycznym (np. podatek VAT)
13. interpretuje dane przedstawione za pomocą tabel, diagramów słupkowych i kołowych
14. wykonuje wieloetapowe działania na potęgach
15. rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności z wykorzystaniem notacji wykładniczej
16. oblicza przybliżone wartości pierwiastka
17. stosuje własności pierwiastków (w trudniejszych zadaniach)
18. włącza liczby pod znak pierwiastka (w skomplikowanej sytuacji zadaniowej)

19. wyłącza liczby spod znaku pierwiastka (w skomplikowanej sytuacji zadaniowej)
20. porównuje wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego pierwiastki z daną liczbą wymierną
21. przekształca skomplikowane wyrażenia algebraiczne, doprowadzając je do postaci najprostszej
22. zapisuje treść wieloetapowych zadań w postaci wyrażeń algebraicznych
23. rozwiązuje równania, które po prostych przekształceniach wyrażeń algebraicznych sprowadzają się do równań pierwszego stopnia z jedną niewiadomą
24. rozwiązuje wieloetapowe zadania tekstowe za pomocą równań pierwszego stopnia z jedną niewiadomą, w tym z obliczeniami procentowymi
25. przekształca wzory, aby wyznaczyć daną wielkość
26. rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności z wykorzystaniem podziału proporcjonalnego
27. rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności na obliczanie pól trójkątów i czworokątów, także w sytuacjach praktycznych
28. rozwiązuje wieloetapowe zadania z wykorzystaniem twierdzenia Pitagorasa
29. oblicza współrzędne końca odcinka w układzie współrzędnych na podstawie współrzędnych środka i drugiego końca
30. oblicza pola figur w układzie współrzędnych, dzieląc figury na części i uzupełniając je
31. uzasadnia przystawanie trójkątów
32. uzasadnia równość pól trójkątów
33. przeprowadza proste dowody z wykorzystaniem miar kątów i przystawania trójkątów
34. rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności z wykorzystaniem objętości
35. rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności w sytuacjach praktycznych
36. rozwiązuje złożone zadania dotyczące średniej arytmetycznej
37. oblicza średnią arytmetyczną na podstawie diagramu
38. oblicza prawdopodobieństwo zdarzenia w skomplikowanych zadaniach
39. przedstawia dane na diagramie słupkowym
40. interpretuje dane przedstawione na wykresie
41. odpowiada na pytania na podstawie wykresu
42. znajduje różne rozwiązania tego samego zadania

ROZDZIAŁ VII. KOŁA I OKRĘGI. SYMETRIE

Uczeń otrzymuje **ocenę dopuszczającą lub dostateczną**, jeśli:

1. rozwiązuje proste zadania na obliczanie długości okręgu

2. rozwiązuje proste zadania na obliczanie promienia i średnicy okręgu
3. oblicza wartość wyrażeń zawierających liczbę π
4. oblicza pole koła (w prostych przypadkach)
5. oblicza promień koła przy danym polu (w prostych przypadkach)
6. oblicza obwód koła przy danym polu (w prostych przypadkach)
7. podaje przybliżoną wartość odpowiedzi w zadaniach tekstowych
8. rozwiązuje proste zadania tekstowe z wykorzystaniem długości okręgu i pola koła
9. rozwiązuje proste zadania tekstowe na obliczanie pola pierścienia kołowego
10. wskazuje osie symetrii figury
11. rozpoznaje wielokąty osiowosymetryczne
12. rozpoznaje wielokąty środkowosymetryczne
13. wskazuje środek symetrii w wielokątach foremnych
14. uzupełnia rysunek tak, aby nowa figura miała oś symetrii
15. rozpoznaje symetralną odcinka
16. rozwiązuje proste zadania, wykorzystując własności symetralnej
17. rozpoznaje dwusieczną kąta

Uczeń otrzymuje **ocenę dobrą lub bardzo dobrą**, jeśli:

1. rozwiązuje wieloetapowe zadania tekstowe na obliczanie długości okręgu
2. rozwiązuje wieloetapowe zadania tekstowe na obliczanie długości okręgu w sytuacji praktycznej
3. oblicza pole figury z uwzględnieniem pola koła
4. korzysta z zależności między kwadratem a okręgiem opisanym na kwadracie
5. rozwiązuje wieloetapowe zadania na obliczanie obwodu koła w sytuacjach praktycznych
6. oblicza pole i obwód figury powstałej z kół o różnych promieniach
7. oblicza pole pierścienia kołowego o danych średnicach
8. rozwiązuje zadania tekstowe, w których zmieniają się pole i obwód koła
9. znajduje punkt symetryczny do danego względem danej osi
10. podaje liczbę osi symetrii figury
11. uzupełnia rysunek tak, aby nowa figura miała środek symetrii
12. rozwiązuje skomplikowane zadania z wykorzystaniem własności symetralnej
13. rozwiązuje zadania z wykorzystaniem własności dwusiecznej kąta

ROZDZIAŁ VIII. RACHUNEK PRAWDOPODOBIENSTWA

Uczeń otrzymuje **ocenę dopuszczającą lub dostateczną**, jeśli:

1. stosuje regułę mnożenia (w prostych przypadkach)

2. prostą sytuację zadaniową ilustruje drzewkiem
3. w prostej sytuacji zadaniowej bada, ile jest możliwości wyboru
4. rozróżnia sytuacje, w których stosuje się regułę dodawania albo regułę mnożenia
5. stosuje reguły dodawania i mnożenia do zliczania par elementów w sytuacjach wymagających rozważenia np. trzech przypadków
6. oblicza prawdopodobieństwo zdarzeń dla kilkakrotnego losowania, jeśli oczekiwanymi wynikami są para lub trójka np. liczb
7. oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń w prostych doświadczeniach polegających na losowaniu dwóch elementów
8. wykonuje obliczenia bez wypisywania wszystkich możliwości
9. rozróżnia doświadczenia: losowanie bez zwracania i losowanie ze zwracaniem
10. przeprowadza proste doświadczenia losowe polegające na rzucie monetą lub sześcienną kostką do gry, analizuje je i oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń w prostych doświadczeniach losowych

Uczeń otrzymuje **ocenę dobrą lub bardzo dobrą**, jeśli:

1. wieloetapową sytuację zadaniową ilustruje drzewkiem
2. w sytuacji zadaniowej bada, ile jest możliwości wyboru
3. rozwiązuje zadania nie trudniejsze niż: ile jest możliwych wyników losowania liczb dwucyfrowych o różnych cyfrach
4. stosuje reguły dodawania i mnożenia do zliczania par elementów w sytuacjach wymagających rozważenia wielu przypadków
5. oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń w doświadczeniach polegających na rzucie dwiema kostkami lub losowaniu dwóch elementów ze zwracaniem
6. wyznacza zbiory obiektów, analizuje je i ustala liczbę obiektów o danej własności (w skomplikowanych przypadkach)
7. przeprowadza doświadczenia losowe polegające na rzucie kostką wielościenną lub losowaniu kuli spośród zestawu kul, analizuje je i oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń w doświadczeniach losowych

Biologia

Poziom wymagań:

ocena celująca

Uczeń:

- dowodzi, że cechy organizmu kształtują się dzięki materiałowi genetycznemu oraz są wynikiem wpływu środowiska
- wyjaśnia znaczenie rekombinacji genetycznej w kształtowaniu się zmienności organizmów
- uzasadnia konieczność zachodzenia procesu replikacji DNA przed podziałem komórki
- wykonuje dowolną techniką model DNA
- wykazuje rolę replikacji w zachowaniu niezmięnionej informacji genetycznej
- wyjaśnia znaczenie rekombinacji genetycznej podczas mejozy
- wykonuje dowolną techniką model mitozy lub mejozy
- zapisuje krzyżówki genetyczne przedstawiające dziedziczenie określonej cechy i przewiduje genotypy oraz fenotypy potomstwa
- ocenia znaczenie prac Gregora Mendla dla rozwoju genetyki
- ocenia wpływ środowiska na kształtowanie się cech
- na podstawie znajomości cech dominujących i recesywnych
- projektuje krzyżówki genetyczne, poprawnie posługując się terminami homozygota i heterozygota
- interpretuje krzyżówki genetyczne przedstawiające dziedziczenie hemofilii oraz daltonizmu
- ocenia znaczenie poznania budowy ludzkiego DNA
- określa konsekwencje dla drugiej ciąży wiążące się z wystąpieniem konfliktu serologicznego
- wykazuje, że dziedziczenie czynnika Rh jest jednogenowe
- uzasadnia, że mutacje są podstawowym czynnikiem zmienności organizmów
- analizuje przyczyny mutacji i wskazuje ich skutki
- wykonuje portfolio na temat chorób genetycznych
- wykazuje jedność budowy i funkcjonowania organizmów
- ocenia rolę struktur homologicznych i analogicznych jako dowodów ewolucji
- ilustruje przykładami działanie doboru naturalnego i doboru sztucznego
- ocenia korzyści dla człowieka płynące z zastosowania doboru sztucznego
- porównuje różne formy człowiekowatych
- wykazuje, że naczelne to ewolucyjni krewni człowieka
- interpretuje wykres przedstawiający zakres tolerancji ekologicznej danego gatunku
- praktycznie wykorzystuje skalę porostową
- przeprowadza w terenie obliczanie zagęszczenia wybranego gatunku
- przewiduje losy populacji na podstawie jej piramidy wiekowej
- uzasadnia, wykorzystując wiedzę z ewolucjonizmu, że konkurencja jest czynnikiem doboru naturalnego
- wykazuje zależności między liczebnością populacji drapieżników a liczebnością populacji ich ofiar
- wyjaśnia przyczyny drapieżnictwa i wskazuje metody zdobywania pokarmu przez rośliny drapieżne

- wykazuje korzyści dla roślin płynące z roślinożerności
- przedstawia pozytywne i negatywne skutki roślinożerności
- wyjaśnia znaczenie pasożytnictwa w regulacji zagęszczenia populacji ofiar
- ocenia znaczenie bakterii azotowych występujących w glebie
- wyjaśnia, jakie praktyczne znaczenie ma wiedza o mikoryzie
- wykazuje zależności między biotopem a biocenozą
- wyszukuje w terenie miejsce zachodzenia sukcesji wtórnej
- przewiduje skutki, jakie dla ekosystemu miałyby wyginiecie określonego ogniwa we wskazanym łańcuchu pokarmowym
- interpretuje, na czym polega równowaga dynamiczna ekosystemu
- analizuje przyczyny zaburzeń w krążeniu materii w ekosystemach
- uzasadnia spadek energii w ekosystemie na kolejnych poziomach troficznych
- analizuje przyczyny prowadzące do nagłego wymarcia gatunku
- analizuje zależności między działalnością człowieka a zmianą czynników środowiskowych wpływających na spadek różnorodności biologicznej
- objaśnia, w jaki sposób odtwarzają się odnawialne zasoby przyrody
- wyjaśnia, jak młodzież może się przyczynić do ochrony zasobów przyrody
- wskazuje formy ochrony przyrody występujące w najbliższej okolicy
- uzasadnia konieczność stosowania form ochrony przyrody dla zachowania gatunków i ekosystemów

ocena bardzo dobra

Uczeń:

- uzasadnia występowanie zmienności genetycznej wśród ludzi
- wskazuje różnice między cechami gatunkowymi a indywidualnymi
- wyjaśnia, z czego wynika podobieństwo organizmów potomnych w rozmnażaniu bezpłciowym
- wyjaśnia proces replikacji
- rozpoznaje DNA i RNA* na modelu lub ilustracji
- porównuje budowę DNA z budową RNA*
- omawia budowę i funkcję RNA*
- wykazuje konieczność redukcji ilości materiału genetycznego w komórkach macierzystych gamet
- wykazuje różnice między mitozą a mejozą
- przewiduje cechy osobników potomnych na podstawie prawa czystości gamet
- interpretuje krzyżówki genetyczne, używając określeń: homozygota, heterozygota, cecha dominująca i cecha recesywna
- wskazuje cechy człowieka, które są zarówno wynikiem działania genów, jak i czynników środowiska

- ustala prawdopodobieństwo występowania cechy u potomstwa, jeśli nie są znane genotypy obojga rodziców
- wyjaśnia mechanizm ujawniania się cech recesywnych sprzężonych z płcią
- wykonuje krzyżówki genetyczne przedstawiające dziedziczenie hemofilii oraz daltonizmu
- ustala grupy krwi dzieci na podstawie znajomości grup krwi ich rodziców
- ustala czynnik Rh dzieci na podstawie znajomości czynnika Rh ich rodziców
- wyjaśnia mechanizm powstawania mutacji genowych i chromosomowych
- omawia zachowania zapobiegające powstawaniu mutacji
- wyjaśnia znaczenie badań prenatalnych
- określa warunki powstawania skamieniałości
- analizuje ogniwa pośrednie ewolucji
- wskazuje istnienie związku między rozmieszczeniem gatunków a ich pokrewieństwem
- wykazuje izolację geograficzną jako drogę do powstawania nowych gatunków
- wykazuje rolę endemitów z Galapagos w badaniach Darwina*
- uzasadnia, że walka o byt jest formą doboru naturalnego
- ocenia korzyści doboru naturalnego w przekazywaniu cech potomstwu
- omawia współczesne spojrzenie na ewolucję – syntetyczną teorię ewolucji
- analizuje przebieg ewolucji człowieka
- wykazuje cechy wspólne człowieka z innymi naczelnymi
- wymienia cechy człowieka pozwalające zaklasyfikować go do poszczególnych jednostek systematycznych
- wykazuje zależność między czynnikami środowiska a występującymi w nim organizmami
- rozpoznaje na ilustracji formy morfologiczne porostów wykorzystywane w skali porostowej
- wykazuje zależność między liczebnością populacji a jej zagęszczeniem
- graficznie przedstawia różne typy rozmieszczenia osobników w populacji i podaje ich przykłady
- wykazuje zależność między strukturą płciową a liczebnością populacji
- charakteryzuje grupy wiekowe w piramidach
- wskazuje przyczyny i skutki konkurencji międzygatunkowej i wewnątrzgatunkowej
- wykazuje zależność między zasobami środowiska a intensywnością konkurencji
- ocenia znaczenie drapieżników i roślinożerców w środowisku
- wskazuje adaptacje drapieżników i roślinożerców do zdobywania pokarmu
- określa rolę drapieżników w przyrodzie jako regulatorów liczebności ofiar
- charakteryzuje sposoby obrony roślin przed zjadaniem
- ocenia znaczenie pasożytnictwa w przyrodzie
- wskazuje przystosowania roślin do pasożytniczego trybu życia
- określa warunki występowania nieantagonistycznych relacji między organizmami różnych gatunków
- charakteryzuje relacje między rośliną motylkową
- charakteryzuje różnicę między sukcesją pierwotną a wtórną

- wykazuje rolę destruentów w ekosystemie
- omawia czynniki, które zakłócają równowagę ekosystemu
- interpretuje zależności między poziomem pokarmowym a biomasą i liczebnością populacji
- analizuje informacje przedstawione w formie piramidy ekologicznej
- wykazuje zmiany różnorodności biologicznej podczas sukcesji
- porównuje poziomy różnorodności biologicznej
- wykazuje, w jaki sposób działalność człowieka wpływa na eliminowanie gatunków
- ocenia wpływ wprowadzania obcych gatunków na bioróżnorodność w Polsce
- wykazuje skutki niewłaściwej eksploatacji zasobów
- wyjaśnia, na czy polega zrównoważony rozwój
- charakteryzuje poszczególne formy ochrony przyrody
- wyjaśnia, czego dotyczy program Natura 2000
- prezentuje wybrane przykłady czynnej ochrony przyrody w Polsce

ocena dobra

Uczeń:

- wskazuje cechy indywidualne i gatunkowe podanych organizmów
- omawia zastosowanie genetyki w różnych dziedzinach: medycynie, kryminalistyce, rolnictwie i archeologii
- wykazuje konieczność związania DNA przez białka i powstania chromatyny w jądrze komórkowym
- wyjaśnia, z czego wynika komplementarność zasad azotowych
- graficznie przedstawia regułę komplementarności
- omawia znaczenie mitozy i mejozy
- oblicza liczbę chromosomów w komórce haploidalnej, znając liczbę chromosomów w komórce diploidalnej danego organizmu
- identyfikuje allele dominujące i recesywne
- omawia prawo czystości gamet
- na schemacie krzyżówki genetycznej rozpoznaje genotyp oraz określa fenotyp rodziców i pokolenia potomnego
- wyjaśnia, że cechę recesywną determinują allele homozygoty recesywnej
- na podstawie krzyżówki genetycznej przewiduje wystąpienie cechu potomstwa
- wyjaśnia rolę chromosomów płci i autosomów
- przedstawia zjawisko nosicielstwa chorób pod kątem dziedziczenia płci
- rozpoznaje grupy krwi na podstawie zapisu genotypów
- wykonuje krzyżówkę genetyczną przedstawiającą dziedziczenie grup krwi
- określa możliwość wystąpienia konfliktu serologicznego
- wyjaśnia, na czym polegają mutacje genowe i chromosomowe
- omawia znaczenie poradnictwa genetycznego
- charakteryzuje wybrane choroby genetyczne

- wyjaśnia podłoże zespołu Downa
- wyjaśnia istotę procesu ewolucji
- rozpoznaje żywe skamieniałości
- omawia przykłady potwierdzające jedność budowy i funkcjonowania organizmów
- wymienia przykłady struktur homologicznych i analogicznych
- wyjaśnia główne założenia teorii ewolucji Karola Darwina
- wskazuje różnicę pomiędzy dobozem naturalnym a dobozem sztucznym
- wymienia główne założenia syntetycznej teorii ewolucji
- określa stanowisko systematyczne człowieka
- wskazuje na przykładzie szympansa różnice pomiędzy człowiekiem a innymi naczelnymi
- rozróżnia siedlisko i niszę ekologiczną
- określa wpływ wybranych czynników środowiska na funkcjonowanie organizmów
- wykazuje związek między zakresem tolerancji a stosowaniem skali porostowej odczytuje z wykresu dane dotyczące zakresu tolerancji
- wskazuje populacje różnych gatunków
- określa wpływ migracji na liczebność populacji
- wyjaśnia wpływ cech populacji na jej liczebność
- odczytuje dane z piramidy wiekowej
- graficznie przedstawia zależności między organizmami, zaznacza, który gatunek odnosi korzyści, a który – straty
- porównuje konkurencję wewnątrzgatunkową z konkurencją międzygatunkową
- wyjaśnia, w jaki sposób rośliny i roślinożercy wzajemnie regulują swoją liczebność
- omawia różne strategie polowań stosowanych przez drapieżniki
- opisuje sposoby obrony organizmów przed drapieżnikami
- wykazuje przystosowania rośliny drapieżnej do zdobywania pokarmu
- charakteryzuje przystosowania organizmów do pasożytniczego trybu życia
- charakteryzuje pasożytnictwo u roślin
- omawia różnice między komensalizmem a mutualizmem
- charakteryzuje rolę grzyba i glonu w plesze porostu
- omawia różnice między ekosystemami naturalnymi a sztucznymi
- omawia przebieg sukcesji pierwotnej i wtórnej
- analizuje wybrane powiązania pokarmowe we wskazanym ekosystemie
- charakteryzuje role poszczególnych ogniw łańcucha pokarmowego
- wyjaśnia, że energia przepływa przez ekosystem
- wykazuje rolę producentów, konsumentów i destruentów w krążeniu materii
- charakteryzuje poziomy różnorodności biologicznej
- omawia wpływ klimatu na kształtowanie się różnorodności biologicznej
- wskazuje, w jaki sposób niszczenie siedlisk wpływa na stan gatunkowy ekosystemów
- wyjaśnia, skąd się biorą nowe gatunki roślin i zwierząt w ekosystemach naturalnych
- klasyfikuje zasoby przyrody na niewyczerpywalne i wyczerpywalne, podaje ich przykłady

- omawia racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody
- wyjaśnia, na czym polega ochrona obszarowa
- wykazuje różnicę między ochroną gatunkową ścisłą a częściową

ocena dostateczna

Uczeń:

- rozróżnia cechy dziedziczne i niedziedziczne
- definiuje pojęcia genetyka i zmienność organizmów
- przedstawia budowę nukleotydu
- wymienia nazwy zasad azotowych
- omawia budowę chromosomu
- definiuje pojęcia: kariotyp, helisa, gen i nukleotyd
- wykazuje rolę jądra
- definiuje pojęcia: chromosomy homologiczne, komórki haploidalne i komórki diploidalne
- wskazuje miejsce zachodzenia mitozy i mejozy w organizmie człowieka
- omawia badania Gregora Mendla
- zapisuje genotypy homozygoty dominującej i homozygoty recesywnej oraz heterozygoty
- wykonuje krzyżówki genetyczne przedstawiające dziedziczenie jednego genu
- wymienia cechy dominujące i recesywne u człowieka
- z niewielką pomocą nauczyciela rozwiązuje proste krzyżówki genetyczne
- rozpoznaje kariotyp człowieka
- określa cechy chromosomów X i Y
- omawia zasadę dziedziczenia płci
- omawia sposób dziedziczenia grup krwi
- wyjaśnia sposób dziedziczenia czynnika Rh
- wyjaśnia wpływ środowiska na rozwój cech osobniczych
- rozróżnia mutacje genowe i chromosomowe
- omawia przyczyny wybranych chorób genetycznych
- wskazuje mechanizm dziedziczenia mukowiscydozy
- omawia dowody ewolucji
- wymienia przykłady różnych rodzajów skamieniałości
- omawia etapy powstawania skamieniałości
- definiuje pojęcie reliktu
- wymienia przykłady relikatów
- wymienia przykłady endemitów
- wyjaśnia, na czym polega dobór naturalny i dobór sztuczny
- omawia ideę walki o byt
- wskazuje na mapie miejsce, gdzie rozpoczęła się ewolucja naczelnych
- wymienia czynniki, które miały wpływ na ewolucję człowieka
- identyfikuje siedlisko wybranego gatunku

- omawia, czym jest nisza ekologiczna organizmu
- wyjaśnia, do czego służy skala porostowa
- wyjaśnia zależność między definicją populacji i gatunku
- wymienia przykłady zwierząt żyjących w stadzie
- określa przyczyny migracji
- przedstawia, jakie dane można odczytać z piramidy wiekowej populacji
- wyjaśnia, na czym polega konkurencja
- wskazuje rodzaje konkurencji
- określa znaczenie roślinożerców w przyrodzie
- omawia adaptacje roślinożerców do zjadania pokarmu roślinnego
- wyjaśnia na wybranych przykładach, na czym polega drapieżnictwo
- wymienia charakterystyczne cechy drapieżników i ich ofiar
- wyjaśnia, na czym polega pasożytnictwo
- klasyfikuje pasożyty na zewnętrzne i wewnętrzne
- określa warunki współpracy między gatunkami
- rozróżnia pojęcia komensalizm i mutualizm
- omawia budowę korzeni roślin motylkowych
- wskazuje elementy biotopu i biocenozy wybranego ekosystemu
- omawia, do czego człowiek wykorzystuje ekosystemy
- wymienia przemiany w ekosystemach
- wyjaśnia przyczyny istnienia łańcuchów pokarmowych
- wskazuje różnice między producentami a konsumentami
- rysuje schemat prostej sieci pokarmowej
- wykazuje, że materia krąży w ekosystemie
- omawia na podstawie ilustracji obieg węgla w ekosystemie
- wyjaśnia, na czym polega różnorodność biologiczna
- wyjaśnia różnice pomiędzy dwoma poziomami różnorodności biologicznej wyszukuje w różnych źródłach informacje na temat skutków spadku różnorodności
- wskazuje działalność człowieka jako przyczynę spadku różnorodności biologicznej
- wskazuje gatunki wymarłe jako przykład działalności człowieka
- wymienia przykłady odnawialnych i nieodnawialnych zasobów przyrody
- ilustruje przykładami, jak należy dbać o ochronę zasobów
- wymienia formy ochrony przyrody
- omawia formy ochrony indywidualnej

ocena dopuszczająca

Uczeń:

- określa zakres badań genetyki
- wyjaśnia, że podobieństwo dziecka do rodziców jest wynikiem dziedziczenia cech
- wskazuje miejsca występowania DNA

- wymienia elementy budujące DNA
- przedstawia rolę DNA jako nośnika informacji genetycznej
- wymienia nazwy podziałów komórkowych
- podaje liczbę chromosomów w komórkach somatycznych i płciowych człowieka
- definiuje pojęcia fenotyp i genotyp
- wyjaśnia symbole używane przy zapisywaniu krzyżówek genetycznych
- wskazuje u ludzi przykładowe cechy dominującą i recesywną
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje proste krzyżówki genetyczne
- podaje liczbę chromosomów występujących w komórce diploidalnej człowieka
- wymienia przykłady chorób dziedzicznych sprzężonych z płcią
- wymienia cztery główne grupy krwi występujące u człowieka
- przedstawia przykłady cech zależnych od wielu genów oraz od środowiska
- definiuje pojęcie mutacja
- wymienia czynniki mutagenne
- podaje przykłady chorób uwarunkowanych mutacjami genowymi i chromosomowymi
- definiuje pojęcie ewolucja
- wymienia dowody ewolucji
- wskazuje przykłady narządów szczątkowych w organizmie człowieka
- wyjaśnia znaczenie pojęcia endemit
- podaje przykłady doboru sztucznego
- wymienia przykłady organizmów należących do rzędu naczelnych
- omawia cechy człowieka rozumnego
- wyjaśnia, czym zajmuje się ekologia
- wymienia czynniki ograniczające występowanie gatunków w różnych środowiskach
- nazywa formy morfologiczne porostów wykorzystywane w skali porostowej
- definiuje pojęcia populacja i gatunek
- wylicza cechy populacji
- wymienia typy rozmieszczenia osobników w populacji
- określa wady i zalety życia organizmów w grupie
- nazywa zależności międzygatunkowe
- wymienia zasoby, o które konkurują organizmy
- wymienia przykłady roślinożerców
- wskazuje przykłady drapieżników i ich ofiar
- omawia przystosowania organizmów do drapieżnictwa
- podaje przykłady roślin drapieżnych
- wymienia przykłady pasożytów zewnętrznych i wewnętrznych
- wymienia przykłady pasożytnictwa u roślin
- wymienia nieantagonistyczne zależności międzygatunkowe
- podaje przykłady organizmów, które łączy zależność nieantagonistyczna
- wymienia przykładowe ekosystemy

- przedstawia składniki biotopu i biocenozy
- rozróżnia ekosystemy sztuczne i naturalne
- wymienia nazwy ogniw łańcucha pokarmowego
- przyporządkowuje znane organizmy poszczególnym ogniom łańcucha pokarmowego
- rysuje schematy prostych łańcuchów pokarmowych w wybranych ekosystemach
- mawia na podstawie ilustracji piramidę ekologiczną
- przedstawia poziomy różnorodności biologicznej
- wymienia czynniki wpływające na stan ekosystemów
- wymienia przykłady działalności człowieka przyczyniającej się do spadku różnorodności biologicznej
- podaje przykłady obcych gatunków
- wymienia przykłady zasobów przyrody
- wyjaśnia znaczenie recyklingu dla racjonalnego gospodarowania zasobami
- określa cele ochrony przyrody
- wymienia sposoby ochrony gatunkowej

Język angielski

Ocena celująca

GRAMATYKA I SŁOWNICTWO

Uczeń swobodnie operuje strukturami gramatycznymi określonymi w rozkładzie materiału oraz zna niektóre wykraczające poza jego ramy.

Z łatwością buduje spójne zdania proste i złożone, poprawne pod względem gramatycznym i logicznym.

Posiada bogaty zasób słownictwa, wykraczający poza program nauczania i potrafi go wykorzystać w praktyce.

Zna i stosuje w praktyce wyrażenia potoczne przedstawione w podręczniku i wiele wyrażen z innych źródeł, jak prasa, telewizja i Internet.

Wykonuje starannie dodatkowe prace projektowe o wyjątkowych walorach językowych.

Bardzo chętnie wykonuje obowiązkowe i dodatkowe prace domowe wykraczające poza wymagany poziom.

Niezwykłe aktywnie prezentuje swoje wiadomości i umiejętności podczas lekcji.

Uczeń z dysfunkcją: technika i sposób budowania zdań, wyrażen uzależniona jest od stopnia i rodzaju dysfunkcji (np. wykonuje powyższe czynności przy wydłużonym czasie).

CZYTANIE

Uczeń regularnie czyta dla przyjemności dodatkowe teksty takie jak: artykuły anglojęzyczne, komiksy, krótkie czytanki i książki w uproszczonych wersjach.

Rozumie przeczytane teksty – z łatwością wybiera odpowiednie informacje z tekstu, rozumie kontekst sytuacyjny, bez problemu określa intencje autora .

Na podstawie przeczytanego tekstu potrafi bezbłędnie wykonać zadania sprawdzające każdego typu i potrafi zawsze uzasadnić swoją decyzję.

Zawsze ćwiczy w domu czytanie zadanych tekstów.

Technika czytania – czyta bezbłędnie również podczas lekcji.

Podczas lekcji bardzo chętnie prezentuje swoje umiejętności z zakresu czytania.

Uczeń z dysfunkcją: wykonuje powyższe czynności, płynność i technika czytania uzależniona jest od rodzaju i stopnia dysfunkcji (np. wykonuje powyższe czynności przy wydłużonym czasie, czyta prawie płynnie, praktycznie bezbłędnie).

SŁUCHANIE

Potrafi zrozumieć ogólny sens różnorodnych rozmów opartych na materiałach anglojęzycznych wykraczających poza materiał zawarty w podręczniku takich jak: piosenki, filmy, proste skecze.

Rozumie wszystkie polecenia nauczyciela i potrafi właściwie na nie zareagować.

Potrafi z łatwością rozpoznać uczucia i reakcje mówiącego.

Potrafi wydobyć szczegółowe informacje z tekstu słuchanego i właściwie na nie zareagować.

Na podstawie wysłuchanego tekstu potrafi bezbłędnie wykonać wszystkie zadania sprawdzające różnego typu i zawsze potrafi uzasadnić swój wybór.

Z łatwością rozróżnia dźwięki i intonację.

Bardzo aktywnie prezentuje swoje umiejętności z zakresu słuchania.

Uczeń z dysfunkcją: wykonuje powyższe czynności, płynność i technika słuchania uzależnione są od rodzaju dysfunkcji (np. wykonuje powyższe czynności przy wydłużonym czasie).

MÓWIENIE

Swobodnie i bardzo chętnie wypowiada się na różne tematy, zachowując przy tym dużą dokładność językową.

Poziom wypowiedzi wykracza poza wymagania programowe.

Ma bardzo dobrą wymowę i można go łatwo zrozumieć.

W zadaniach komunikacyjnych jest zawsze bardzo aktywny i zaangażowany.

W sposób naturalny i spontaniczny niezwykle chętnie wypowiada się na różne tematy.

Uczeń z dysfunkcją: wykonuje powyższe czynności, płynność i technika mówienia uzależnione są od stopnia i rodzaju dysfunkcji (np. wykonuje powyższe czynności przy wydłużonym czasie).

PISANIE

Wykonuje nieobowiązkowe prace pisemne – pisze dla przyjemności, np.: prowadzi pamiętnik, blog lub koresponduje z rówieśnikami z zagranicy.

Pisze wypowiedzi pisemne bogate pod względem gramatyczno-leksykalnym.

Pisze spójnie, bez błędów w pisowni i interpunkcji.

Bardzo chętnie wykonuje zarówno pisemne prace projektowe zawarte w podręczniku, jak i te z dodatkowych źródeł.

Poziom prac wykracza poza wymagany materiał.

Bardzo chętnie wykonuje dodatkowe prace domowe, które wykraczają poza wymagany poziom.

Uczeń z dysfunkcją: wykonuje powyższe czynności, płynność i technika pisania uzależnione są od stopnia i rodzaju dysfunkcji (np. wykonuje powyższe czynności przy wydłużonym czasie).

Ocena bardzo dobra

GRAMATYKA I SŁOWNICTWO

Uczeń potrafi poprawnie operować prostymi strukturami.

Potrafi budować spójne zdania proste i złożone, poprawne pod względem gramatycznym i logicznym.

Stosuje szeroki zakres słownictwa odpowiedni do zadania.

Używa poprawnie niektórych elementów słownictwa o charakterze bardziej złożonym / abstrakcyjnym.

Systematycznie przygotowuje się do lekcji, zawsze odrabia prace domowe, dba o ich czytelność, bierze udział w zadaniach dodatkowych i pracach projektowych.

Uczeń z dysfunkcją: zna bardzo dobrze podstawowe struktury gramatyczne i słownictwo, stosuje słownictwo bardziej złożone, rzadko robi błędy podczas pisania, systematycznie przygotowuje się do lekcji, zawsze odrabia prace domowe, dba o ich czytelność, bierze udział w zadaniach dodatkowych i pracach projektowych.

CZYTANIE

Uczeń czyta dla przyjemności teksty zawarte w podręczniku i czasami czyta dla przyjemności teksty dodatkowe, np.: instrukcje do gier, czasopisma anglojęzyczne.

Czyta książki w uproszczonych wersjach.

Rozumie przeczytane teksty – potrafi wybrać właściwe informacje z tekstu, rozumie kontekst sytuacyjny, określa intencje autora.

Na podstawie przeczytanego tekstu potrafi wykonać zadania sprawdzające różnego typu, np.: ustalanie kolejności wydarzeń, udzielanie odpowiedzi na pytania, określanie prawdziwości zdań i potrafi uzasadnić swoją decyzję.

Zawsze ćwiczy w domu czytanie zadanych tekstów.

Technika czytania – czyta prawidłowo.

Podczas lekcji chętnie prezentuje swoje umiejętności z zakresu czytania.

Uczeń z dysfunkcją: rozumie ogólny sens przeczytanych tekstów, potrafi wydobyć kluczowe informacje i odpowiedzieć na pytania, zawsze ćwiczy w domu czytanie zadanych tekstów, chętnie prezentuje swoje umiejętności z zakresu czytania, technika i płynność czytania – uzależniona od stopnia i rodzaju dysfunkcji (czyta prawie płynnie z minimalną ilością błędów).

SŁUCHANIE

Potrafi zrozumieć ogólny sens różnorodnych tekstów i rozmów.

Potrafi zrozumieć kluczowe informacje w różnorodnych tekstach i rozmowach.

Potrafi wydobyć potrzebne informacje i przekształcić je w formę pisemną.

Potrafi rozpoznać uczucia i reakcje mówiącego.

Potrafi z łatwością rozróżnić dźwięki.

Potrafi z łatwością zrozumieć polecenia nauczyciela.

Na podstawie wysłuchanego tekstu potrafi wykonać zadania sprawdzające typu: ustalanie kolejności wydarzeń, udzielanie odpowiedzi na pytania, określanie prawdziwości zdań, uzupełnianie tekstu z lukami, uzupełnianie tabelki brakującymi informacjami – uczeń potrafi uzasadnić swój wybór.

Uczeń z dysfunkcją: rozumie ogólny sens usłyszanych i tekstów i rozmów, w większości potrafi wydobyć kluczowe informacje i odpowiedzieć na pytania, rozróżnia reakcje i dźwięki ujęte w rozmowach, rozumie polecenia nauczyciela.

MÓWIENIE

Potrafi z powodzeniem przekazać wiadomość.

Potrafi mówić spójnie bez zawahań.

Posługuje się poprawnie językiem, popełniając niewiele błędów.

Dysponuje dużym zakresem słownictwa dla wyrażania myśli i idei.

Umie w naturalny sposób zabierać głos w rozmowie, w sposób naturalny i spontaniczny bardzo chętnie wypowiada się podczas lekcji na różne tematy.

Można go zrozumieć bez trudności.

Uczeń z dysfunkcją: wykonuje wszystkie powyższe czynności, płynność i technika mówienia uzależnione są od stopnia i rodzaju dysfunkcji.

PISANIE

Potrafi napisać zadanie zawierające pełne zdania, proste struktury i słownictwo.

Potrafi w spójny sposób zorganizować tekst.

W zadaniu pisemnym zawiera wszystkie istotne punkty.

Pisze teksty o odpowiedniej długości.

Używa prawidłowej pisowni i interpunkcji.

Systematycznie przygotowuje się do lekcji, zawsze odrabia prace domowe, dba o ich czytelność, bierze udział w zadaniach dodatkowych i pracach projektowych.

Uczeń z dysfunkcją: Przy wydłużonym czasie robi znikomą ilość błędów ortograficznych i interpunkcyjnych. Systematycznie przygotowuje się do lekcji, zawsze odrabia prace domowe, dba o ich czytelność, bierze udział w zadaniach dodatkowych i pracach projektowych.

Ocena dobra

GRAMATYKA I SŁOWNICTWO

Uczeń potrafi poprawnie operować większością prostych struktur.

Potrafi budować zdania w większości wypadków spójne i poprawne pod względem gramatycznym i logicznym.

Na ogół używa szerokiego zakresu słownictwa odpowiedniego do zadania.

Używa poprawnie niedużej ilości elementów słownictwa o charakterze bardziej złożonym / abstrakcyjnym

Systematycznie przygotowuje się do lekcji, zawsze odrabia prace domowe, dba o ich czytelność, bierze udział w zadaniach dodatkowych i pracach projektowych.

Uczeń z dysfunkcją: zna podstawowe struktury gramatyczne i słownictwo w stopniu dobrym, podczas pisania robi niewielką ilość błędów gramatycznych, systematycznie przygotowuje się do lekcji, odrabia prace domowe, dba o ich czytelność, bierze udział w zadaniach dodatkowych i pracach projektowych.

CZYTANIE

Uczeń rozumie ogólny sens przeczytanych tekstów, czasami popełnia błędy przy wyborze właściwych informacji z tekstu, zazwyczaj rozumie kontekst sytuacyjny, czasami ma problem z określeniem intencji autora.

Czasami popełnia błędy przy wykonywaniu zadań sprawdzających rozumienie tekstu typu, np.: ustalanie kolejności wydarzeń, udzielanie odpowiedzi na pytania, określanie prawdziwości zdań, choć przeważnie potrafi uzasadnić swoją decyzję

Przeważnie ćwiczy w domu czytanie zadanych tekstów.

Technika czytania – czyta popełniając nieliczne błędy.

Podczas lekcji raczej chętnie prezentuje swoje umiejętności z zakresu czytania.

Uczeń z dysfunkcją: rozumie ogólny sens przeczytanych tekstów, w większości potrafi wydobyć kluczowe informacje i odpowiedzieć na pytania, czasami popełnia błędy przy wykonywaniu zadań sprawdzających rozumienie tekstu, zawsze ćwiczy w domu czytanie zadanych tekstów, chętnie prezentuje swoje umiejętności z zakresu czytania, technika i płynność czytania – uzależniona od stopnia i rodzaju dysfunkcji (czyta prawie płynnie z niewielką ilością błędów).

SŁUCHANIE

Potrafi zazwyczaj zrozumieć ogólny sens różnorodnych tekstów i rozmów.

Potrafi zrozumieć większość kluczowych informacji w różnorodnych tekstach i rozmowach.

Potrafi wydobyć większość potrzebnych informacji i przekształcić je w formę pisemną.

Potrafi zwykle rozpoznać uczucia i reakcje mówiącego.

Potrafi rozróżnić dźwięki.

Potrafi zrozumieć polecenia nauczyciela.

Na podstawie wysłuchanego tekstu potrafi wykonać większość zadań sprawdzających typu:

ustalanie kolejności wydarzeń, udzielanie odpowiedzi na pytania, określanie prawdziwości zdań, uzupełnianie tekstu z lukami, uzupełnianie tabelki brakującymi informacjami – zazwyczaj potrafi uzasadnić swoją decyzję.

Uczeń z dysfunkcją: rozumie ogólny sens usłyszanych tekstów i rozmów, zazwyczaj potrafi wydobyć kluczowe informacje i odpowiedzieć na pytania, rozróżnia większość reakcji i dźwięków ujętych w rozmowach, rozumie polecenia nauczyciela.

MÓWIENIE

Przeważnie potrafi z powodzeniem przekazać wiadomość.

Potrafi mówić spójnie z lekkim wahaniem.

Posługuje się w miarę poprawnym językiem, popełniając niekiedy zauważalne błędy.

Dysponuje zakresem słownictwa dla wyrażania myśli i idei.

Umie zazwyczaj w naturalny sposób zabierać głos w rozmowie, potrafi włączyć się do rozmowy.

Można go zazwyczaj zrozumieć bez trudności.

W zadaniach komunikacyjnych jest raczej aktywny.

Na ogół w naturalny sposób chętnie wypowiada się podczas lekcji na różne tematy.

Uczeń z dysfunkcją: wykonuje wszystkie powyższe czynności, płynność i technika mówienia uzależnione są od stopnia i rodzaju dysfunkcji

PISANIE

Potrafi na ogół napisać zadanie zawierające pełne zdania, proste struktury i słownictwo.

Pisze teksty na ogół dobrze zorganizowane i spójne.

W zadaniu pisemnym zawiera wszystkie istotne punkty, choć niektórym poświęca niewiele miejsca.

Pisze teksty nieco dłuższe lub krótsze od wymaganej długości.

Używa przeważnie prawidłowej pisowni i interpunkcji.

Systematycznie przygotowuje się do lekcji, zawsze odrabia prace domowe, dba o ich czytelność, bierze udział w zadaniach dodatkowych i pracach projektowych.

Uczeń z dysfunkcją: Przy wydłużonym czasie robi niewielką ilość błędów ortograficznych i interpunkcyjnych. Systematycznie przygotowuje się do lekcji, zawsze odrabia prace

domowe, dba o ich czytelność, bierze udział w zadaniach dodatkowych i pracach projektowych.

Ocena dostateczna

GRAMATYKA I SŁOWNICTWO

Uczeń potrafi poprawnie operować niektórymi prostymi strukturami.

Potrafi budować zdania niekiedy spójne, zdania często zawierają błędy gramatyczne i logiczne, które czasami zakłócają sens przekazu.

Czasami używa zakresu słownictwa odpowiedniego do zadania.

Używa poprawnie ograniczonego zakresu słownictwa o charakterze bardziej złożonym / abstrakcyjnym.

Przygotowuje się do lekcji, odrabia prace domowe, dba o ich czytelność.

Uczeń z dysfunkcją: zna większość podstawowych struktur gramatycznych i słownictwa, robi błędy gramatyczne w pisowni, zazwyczaj przygotowuje się do lekcji, odrabia prace domowe, dba o ich czytelność,

CZYTANIE

Uczeń nie rozumie całego tekstu, ale jest w stanie uchwycić jego ogólny sens, potrafi znaleźć tylko niektóre z potrzebnych informacji, nie zawsze rozumie kontekst sytuacyjny i ma problem z określeniem intencji autora.

Popełnia liczne błędy przy wykonywaniu prostych zadań sprawdzających bardziej szczegółowe rozumienie tekstu typu: ustalanie kolejności wydarzeń, udzielanie odpowiedzi na pytania, określanie prawdziwości zdań – czasami potrafi uzasadnić swoją decyzję.

Czasami ćwiczy w domu czytanie zadanych tekstów.

Technika czytania – czyta popełniając liczne błędy.

Czasami zgłasza się do czytania podczas lekcji.

Uczeń z dysfunkcją: nie rozumie całego tekstu, ale jest w stanie uchwycić jego ogólny sens, czasami potrafi wydobyć kluczowe informacje i odpowiedzieć na pytania, popełnia liczne błędy przy wykonywaniu zadań sprawdzających rozumienie tekstu, czasami ćwiczy w domu czytanie zadanych tekstów, czasami prezentuje swoje umiejętności z zakresu czytania, technika i płynność czytania – uzależniona od stopnia i rodzaju dysfunkcji (czyta wolno popełniając liczne błędy).

SŁUCHANIE

Potrafi zazwyczaj zrozumieć ogólny sens prostych tekstów i rozmów.

Potrafi zrozumieć część kluczowych informacji w różnorodnych tekstach i rozmowach.

Potrafi wydobyć część potrzebnych informacji i przekształcić je w formę pisemną.

Potrafi czasem rozpoznać uczucia i reakcje mówiącego.

Potrafi rozróżnić większość dźwięków.

Potrafi zazwyczaj zrozumieć polecenia nauczyciela.

Na podstawie wysłuchanego tekstu potrafi wykonać niektóre zadania sprawdzające typu:

ustalanie kolejności wydarzeń, udzielanie odpowiedzi na pytania, określanie prawdziwości zdań, uzupełnianie tekstu z lukami, uzupełnianie tabelki brakującymi informacjami – popełnia przy tym błędy i nie zawsze jest w stanie uzasadnić swój wybór.

Uczeń z dysfunkcją: rozumie ogólny sens usłyszanych tekstów i rozmów, częściowo potrafi wydobyć kluczowe informacje i odpowiedzieć na pytania, rozróżnia niektóre reakcje ujęte w rozmowach, rozumie polecenia nauczyciela.

MÓWIENIE

Czasami potrafi z powodzeniem przekazać wiadomość.

Potrafi mówić spójnie, ale z wyraźnym wahaniem, raczej rzadko wypowiada się podczas lekcji, zapytany popełnia dużo błędów językowych.

Posługuje się częściowo poprawnym językiem, ale popełnia sporo zauważalnych błędów.

Dysponuje ograniczonym zakresem słownictwa dla wyrażania myśli i idei.

W zadaniach komunikacyjnych jest rzadko aktywny, często ułatwia sobie pracę, posługując się językiem ojczystym.

Uczeń z dysfunkcją: wykonuje wszystkie powyższe czynności, płynność i technika mówienia uzależnione są od stopnia i rodzaju dysfunkcji.

PISANIE

Próbuje napisać zadanie zawierające pełne zdania, proste struktury i słownictwo.

Potrafi zorganizować tekst, który mógłby być bardziej spójny.

W zadaniu pisemnym zawiera większość istotnych punktów.

Zdarza mu się pisać teksty wyraźnie dłuższe lub krótsze od wymaganej długości.

Używa czasem nieprawidłowej pisowni i interpunkcji.

Jest przygotowany do lekcji, odrabia prace domowe, nie zawsze dba o ich czytelność.

Uczeń z dysfunkcją: Przy wydłużonym czasie używa czasami nieprawidłowej pisowni i interpunkcji. Jest przygotowany do lekcji, odrabia prace domowe, nie zawsze dba o ich czytelność.

Ocena dopuszczająca

GRAMATYKA I SŁOWNICTWO

Uczeń potrafi poprawnie operować niedużą ilością prostych struktur.

Zdania, które buduje są mało zrozumiałe i na ogół niespójne pod względem gramatycznym i logicznym – uczeń niechętnie przystępuje do samodzielnej pracy.

Dysponuje niewielkim zakresem słownictwa odpowiedniego do zadania.

Czasami niepoprawnie używa codziennego słownictwa.

Niedbale przygotowuje się do lekcji, odrabia prace domowe, ale często robi to błędnie i niedokładnie.

Uczeń z dysfunkcją: używa słownictwa i struktur gramatycznych z pomocą nauczyciela, robi dużą ilość błędów gramatycznych podczas pisania, często nie jest przygotowany do lekcji, prace domowe niejednokrotnie wykonane są błędnie i niestarannie.

CZYTANIE

Z czytanego tekstu jest w stanie zrozumieć tylko pojedyncze wyrazy lub najprostsze zwroty.

Nawet z pomocą nauczyciela ma poważny problem z wykonaniem najprostszych zadań sprawdzających poziom zrozumienia ogólnego.

Przy wykonywaniu najprostszych zadań sprawdzających poziom zrozumienia szczegółowego, typu: ustalanie kolejności wydarzeń, określanie prawdziwości zdań - najczęściej zgaduje i nie potrafi uzasadnić swojej decyzji.

Sporadycznie ćwiczy w domu czytanie zadanych tekstów.

Technika czytania – czyta niechętnie popełniając bardzo liczne błędy.

Uczeń z dysfunkcją: z czytanego tekstu jest w stanie zrozumieć tylko pojedyncze wyrazy lub najprostsze zwroty, nawet z pomocą nauczyciela ma poważny problem z wykonaniem najprostszych zadań sprawdzających poziom zrozumienia ogólnego, rzadko potrafi wydobyć szczegółowe informacje, sporadycznie ćwiczy w domu czytanie zadanych tekstów, technika czytania – uzależniona od stopnia i rodzaju dysfunkcji (czyta niechętnie, bardzo wolno popełniając liczne błędy).

SŁUCHANIE

Potrafi od czasu do czasu zrozumieć ogólny sens prostych tekstów i rozmów.

Potrafi zrozumieć kilka kluczowych informacji w różnorodnych tekstach i rozmowach.

Potrafi wydobyć niedużą część potrzebnych informacji i przekształcić je w formę pisemną.

Potrafi rzadko rozpoznać uczucia i reakcje mówiącego.

Potrafi rozróżnić niektóre dźwięki.

Potrafi zazwyczaj zrozumieć polecenia nauczyciela, ale może potrzebować pomocy lub podpowiedzi.

Na podstawie wysłuchanego tekstu ma poważny problem z wykonaniem zadań sprawdzających typu: ustalanie kolejności wydarzeń, udzielanie odpowiedzi na pytania, określanie prawdziwości zdań, uzupełnianie tekstu z lukami, uzupełnianie tabelki brakującymi informacjami – zwykle zgaduje, popełniając przy tym bardzo liczne błędy.

Uczeń z dysfunkcją: rzadko rozumie ogólny sens usłyszanych tekstów i rozmów, potrafi zrozumieć kilka kluczowych informacji w różnorodnych tekstach i rozmowach, rzadko rozróżnia reakcje i dźwięki ujęte w rozmowach, potrzebuje pomocy nauczyciela.

MÓWIENIE

Czasami potrafi przekazać wiadomość, ale z trudnościami.

Potrafi czasem mówić, ale z częstym wahaniem.

Posługuje się czasami poprawnym językiem, ale popełnia wiele zauważalnych błędów.

Dysponuje bardzo ograniczonym zakresem słownictwa dla wyrażania myśli i idei.

Czasami przy pomocy nauczyciela bierze udział w zadaniach komunikacyjnych, lecz na ogół nie jest aktywny, zwykle nie interesuje go praca zespołu, a nawet potrafi ją dezorganizować.

Rzadko próbuje zabierać głos w rozmowie.

Można go zazwyczaj zrozumieć, ale z pewną trudnością.

Uczeń z dysfunkcją: wykonuje wszystkie powyższe czynności, płynność i technika mówienia uzależnione są od stopnia i rodzaju dysfunkcji. Często potrzebuje pomocy nauczyciela.

PISANIE

Ma trudności z napisaniem zadania zawierającego pełne zdania, proste struktury i słownictwo.

Tekst bywa spójny, ale brak mu organizacji.

W zadaniu pisemnym zawiera niektóre istotne punkty.

Zdarza mu się pisać teksty zdecydowanie dłuższe lub krótsze od wymaganej długości.

Używa w większości nieprawidłowej pisowni i interpunkcji.

Popełnia szereg błędów przy przepisywaniu z tablicy.

Niedbale przygotowuje się do lekcji, odrabia prace domowe, ale często robi to błędnie i niedokładnie.

Uczeń z dysfunkcją: Przy wydłużonym czasie używa w większości nieprawidłowej pisowni i interpunkcji, często nie jest przygotowany do lekcji, prace domowe niejednokrotnie wykonane są błędnie i niestarannie.

Ocena niedostateczna

GRAMATYKA I SŁOWNICTWO

Uczeń nie opanował podstawowych zagadnień gramatycznych określonych w rozkładzie materiału.

Nie zna podstawowych słów i wyrażen.

Nie potrafi budować prostych zdań, nawet z pomocą nauczyciela.

Bardzo rzadko odrabia prace domowe lub projektowe, które zawsze zawierają błędy uniemożliwiające zrozumienie treści.

Dotyczy również ucznia z dysfunkcją.

CZYTANIE

Zwykle nie czyta tekstów zawartych w podręczniku.

Jeśli czyta to nie rozumie sensu większości przeczytanego tekstu i nie potrafi skorzystać z żadnych zawartych w nim informacji.

Nawet z pomocą nauczyciela nie jest w stanie wykonać najprostszych zadań sprawdzających poziom zrozumienia tekstu.

Niekiedy rozumie jedynie pojedyncze wyrazy.

Nie ćwiczy w domu czytania zadanych tekstów.

Technika czytania – czyta bardzo niechętnie, popełniając bardzo liczne, rażące błędy, uniemożliwiające zrozumienie.

Dotyczy również ucznia z dysfunkcją.

SŁUCHANIE

Nawet z pomocą nauczyciela i kilkakrotnym powtarzaniu nagrania nie rozumie jakichkolwiek rozmów opartych na materiałach anglojęzycznych zawartych w podręczniku.

Nie rozumie żadnych poleceń nauczyciela, nawet najprostszych i z podpowiedziami.

Jest w stanie zrozumieć tylko pojedyncze wyrazy, lecz nie potrafi na ich podstawie zrozumieć ogólnego sensu wypowiedzi.

Nie rozpoznaje uczuć i reakcji mówiącego.

Błędnie rozwiązuje zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu, nawet z pomocą nauczyciela.

Nie rozróżnia dźwięków.

Dotyczy również ucznia z dysfunkcją.

MÓWIENIE

Uczeń ma ogromny problem, aby wypowiedzieć się na jakikolwiek, nawet najprostszy temat, nawet przy pomocy nauczyciela.

Wypowiadając się popełnia bardzo liczne błędy, przez co jego wypowiedź jest niezrozumiała, niespójna i nie zawsze na temat.

Zwykle nie potrafi odpowiedzieć na krótkie, bardzo łatwe pytania nauczyciela nawet kierowany podpowiedziami z jego strony.

Prawie nigdy nie zabiera głosu w rozmowie.

Dotyczy również ucznia z dysfunkcją.

PISANIE

Nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wypowiedzieć się pisemnie na większość tematów zawartych w rozkładzie materiału.

Jeśli pisze, to prace ucznia są nieczytelne lub zawierają tak dużo błędów gramatyczno-leksykalnych, że przekaz staje się niezrozumiały.

Ma problemy przy przepisywaniu z tablicy.

Teksty są bardzo źle zorganizowane i chaotyczne.

Zwykle nie prowadzi zeszytu bądź robi to w sposób bardzo niedbały.

Nie odrabia nawet najprostszych prac domowych - jeśli je wykona, obfitują one w rażące błędy, które uniemożliwiają zrozumienie treści.

Dotyczy również ucznia z dysfunkcją.

Dostosowanie wymagań do uczniów z dysfunkcjami

Problem ucznia:

Trudności w czytaniu – dysleksja rozwojowa

Dostosowanie wymagań:

- nie odpytywanie z głośnego czytania przy klasie- wydłużenie czasu pisania testów, kartkówki- częste kontrolowanie zrozumienia tekstu czytanego- podstawa oceniania odpowiedzi ustne- obniżenie kryteriów oceny z czytania
- pozostawienie większej ilości czasu na przeczytanie treści poleceń zadań, ćwiczeń

Problem ucznia:

Trudności w pisaniu

Dostosowanie wymagań:

- umożliwienie uczniom wykonywania prac projektowych, pisemnych opisów na komputerze- wydłużenie czasu pisania testu, kartkówki- podstawa oceniania odpowiedzi ustne- nie ocenianie estetyki pisma, prowadzenia zeszytu- u uczniów z poważną dysgrafią zastąpienie niektórych sprawdzianów pisemnych indywidualnymi sprawdzianami ustnymi- obniżenie kryteriów ocen prac pisemnych pod względem poprawności ortograficznej (punktacja półpunktowa), interpunkcyjnej (punktacja półpunktowa), staranności graficznej- pozostawienie większej ilości czasu na wykonanie ćwiczeń, notatki- zwiększenie intensywności ćwiczeń wykonywanych przy pomocy kasety audio- unikanie stawiania ocen z prac pisemnych- częsta kontrola wykonywania ćwiczeń

Problem ucznia:

Fragmentaryczne zaburzenia rozwojowe: obniżony słuch fonemowy, obniżona sprawność grafomotoryczna, kłopoty z formułowaniem wypowiedzi

Dostosowanie wymagań:

- większa ilość powtórzeń, ćwiczenia w domu- wydłużenie czasu pisania kartkówki oraz czasu na wypowiedź ustną- obniżenie ocen na które ma wpływ słuch np. rozumienie ze słuchu, komunikowanie się etc.- unikanie stawiania ocen z ćwiczeń ze słuchu, czy komunikowania się
- zwracanie uwagi na prace pisemne ucznia, ćwiczenia, prace projektowe

Obniżony poziom wymagań

Przedmiotem oceny są:

- Prace klasowe/sprawdziany/testy
- Odpowiedzi ustne
- Prace domowe
- Prace długoterminowe – projektowe + prezentacja
- Praca w grupie
- Prowadzenie zeszytu
- Obserwacja ucznia
- przygotowanie do lekcji
- aktywność na lekcji
- wykonywanie pomocy dydaktycznych

Przy ocenianiu prac pisemnych uczniów z obniżonym poziomem wymagań nie bierze się pod uwagę błędów w pisowni, a w przypadku niemożliwości odczytania przez nauczyciela wyrazów, uczeń ma prawo samodzielnego przeczytania, a tym samym poprawy napisanego tekstu.

Uczeń z obniżonym poziomem wymagań oceniany jest za wkład wniesionej pracy na miarę swoich możliwości, stosunek do przedmiotu, pilność, staranność, zaangażowanie.

Przy ocenianiu osiągnięć uczniów o obniżonym poziomie wymagań i ich rozwoju z punktu widzenia j. angielskiego ważne jest opanowanie minimum treści programowych dotyczących następujących sprawności językowych:

- rozumienie ze słuchu podstawowych poleceń nauczyciela
- mówienie- komunikowanie się w zakresie podstawowych struktur dla danego etapu edukacyjnego
- pisanie z pominięciem błędów w pisowni o ile dysfunkcja ogranicza możliwość zdobycia tej sprawności

Uczeń ma możliwość:

- poprawienia każdego testu pisemnego w formie ustnej o ile jest to korzystniejsza dla ucznia i mniej stresująca forma sprawdzenia umiejętności w terminie 1 tygodnia od dnia podania informacji o ocenach
- poprawienia każdej odpowiedzi niedostatecznej w terminie uzgodnionym z nauczycielem
- poprawienia prac domowych na kolejnej lekcji po konsultacji z nauczycielem

Uczeń nie ma możliwości poprawienia pracy długoterminowej – projektowej (Project work)

Uczeń ma obowiązek:

- odrabiania zadań domowych po wcześniejszym szczegółowym omówieniu przez nauczyciela
- wykonywania prac projektowych (długoterminowych) na miarę indywidualnych możliwości po konsultacji z nauczycielem
- prowadzenia zeszytu oraz ćwiczeń

Informatyka

1. Praca z dokumentem tekstowym

1.1. Rozwiązywanie problemów z wykorzystaniem aplikacji komputerowych – opracowywanie tekstu w edytorze tekstu

dopuszczający

- formatuje tekst: ustala atrybuty tekstu (pogrubienie, podkreślenie, przekreślenie, kursywę), sposób wyrównywania tekstu między marginesami, parametry czcionki;
- formatuje rysunek (obiekt) wstawiony do tekstu; zmienia jego rozmiary, oblewa tekstem lub stosuje inny układ rysunku względem tekstu;
- zapisuje dokument tekstowy w pliku;
- uczestniczy w projekcie grupowym, wykonując proste zadania

dostateczny

- zna i stosuje podstawowe zasady redagowania tekstu; dostosowuje formatowanie tekstu do jego przeznaczenia;
- stosuje interlinie i wcięcia;
- stosuje automatyczną numerację i wypunktowanie;
- potrafi zastosować dolny i górny do pisanie wzorów;
- wstawia tabelę i wykonuje podstawowe operacje na jej komórkach;
- gromadzi materiały do wykonania zadania w ramach projektu grupowego; opracowuje zlecone zadania

dobry

- stosuje tabulatory domyślne i specjalne;
- wykorzystuje możliwości automatycznego wyszukiwania i zamiany znaków;

- wykorzystuje edytor równań do pisania prostych wzorów;
- zna podstawowe zasady pracy z tekstem wielostronicowym (redaguje nagłówek, stopkę wstawia numery stron);
- potrafi podzielić tekst na kolumny;
- drukuje dokumenty tekstowe, dobierając odpowiednie parametry drukowania;
- przygotowuje dokumenty do wykonania zadania w ramach projektu grupowego

bardzo dobry

- stosuje różne typy tabulatorów, potrafi zmienić ich ustawienia w całym tekście;
- wyjaśnia na przykładach różnicę w stosowaniu wcięć i tabulatorów;
- stosuje odpowiednio spacje nierozdzielające;
- wstawia dowolne wzory, wykorzystując edytor równań;
- stosuje podział strony;
- stosuje przypisy;
- wie, jak sprawdzić z ilu znaków składa się dokument;
- wykonuje trudniejsze zadania szczegółowe podczas realizacji projektu grupowego

celujący

- samodzielnie wyszukuje opcje menu potrzebne do rozwiązania dowolnego problemu;
- przygotowuje profesjonalny tekst – pismo, sprawozdanie, z zachowaniem poznanych zasad redagowania i formatowania tekstów;
- potrafi wykorzystać chmurę do wymiany informacji w pracy zespołowej

2. Algorytmika i programowanie

2.1 Rozumienie, analizowanie i rozwiązywanie problemów algorytmicznych

dopuszczający

- opisuje algorytm, znajdowania wybranego elementu w zbiorze nieuporządkowanym, na przykładzie wyboru najwyższego ucznia spośród pięciu

dostateczny

- prezentuje wybrany algorytm, korzystając z oprogramowania edukacyjnego;
- opisuje algorytm znajdowania wybranego elementu w zbiorze nieuporządkowanym na przykładzie wyboru największej liczby spośród n liczb – stosuje przeszukiwanie liniowe;
- stosuje algorytm poszukiwania przez połowienie w zabawie w zgadywanie liczby

dobry

- opisuje algorytm znajdowania wybranego elementu w zbiorze uporządkowanym – stosuje algorytm poszukiwania przez połowienie;
- opisuje algorytmy na liczbach naturalnych: przedstawia działanie algorytmu Euklidesa w wersji z odejmowaniem;

- porządkuje elementy w zbiorze metodą przez wybieranie;
- korzysta z pomocy dydaktycznych lub dostępnego oprogramowania do demonstracji działania wybranych algorytmów

bardzo dobry

- opisuje algorytmy na liczbach naturalnych: bada podzielność liczb, wyodrębnia cyfry danej liczby, przedstawia działanie algorytmu Euklidesa w wersji z dzieleniem;
- porządkuje elementy w zbiorze metodą przez zliczanie;
- zapisuje jeden wybrany algorytm w postaci listy kroków lub przedstawia w postaci schematu blokowego

celujący

- zapisuje trudniejsze algorytmy w postaci listy kroków i przedstawia w postaci schematu blokowego

2.2 Programowanie i rozwiązywanie problemów z wykorzystaniem komputera – tworzenie programów komputerowych

dopuszczający

- w wybranym dydaktycznym środowisku programowania (Baltie, Scratch) tworzy programy sterujące obiektem na ekranie;
- analizuje gotowe proste programy zapisane w wybranym języku programowania;
- z pomocą nauczyciela tworzy prosty program w języku wysokiego poziomu wyświetlający napis na ekranie;
- potrafi uruchomić utworzony program i wyprowadzić wyniki na ekran

dostateczny

- w wybranym dydaktycznym środowisku programowania projektuje, tworzy i testuje programy sterujące obiektem na ekranie;
- w wybranym dydaktycznym środowisku programowania (Baltie, Scratch) zapisuje algorytm znajdowania wybranego elementu w zbiorze nieuporządkowanym, np. maksimum z n liczb;
- zna ogólną budowę programu i najważniejsze elementy języka programowania – słowa kluczowe, instrukcje, wyrażenia, zasady składni;
- stosuje w programach zmienne i wykonuje proste obliczenia, np. oblicza sumę dwóch liczb, średnią z dwóch liczb

dobry

- w wybranym dydaktycznym środowisku programowania (Baltie, Scratch) programuje algorytm Euklidesa w obu wersjach (z odejmowaniem i z dzieleniem) oraz stosuje algorytm poszukiwania przez połowienie w grze w zgadywanie liczby;
- wie, co to jest typ zmiennej i potrafi zadeklarować zmienne typu liczbowego (całkowite, rzeczywiste) i stosować je w zadaniach;
- zna działanie instrukcji warunkowej w wybranym języku wysokiego poziomu i potrafi zrealizować prosty algorytm z warunkami;
- wie, co to są podprogramy i zna ich zastosowanie;
- definiuje i stosuje procedury w wybranym dydaktycznym środowisku programowania (Baltie, Scratch)

bardzo dobry

- wyjaśnia pojęcia: parametr formalny, parametr aktualny, interpretacja, kompilacja;
- definiuje (korzystając z podręcznika) funkcje bez parametrów i z parametrami w wybranym języku wysokiego poziomu;
- analizuje (wspólnie z nauczycielem) programy, w których zastosowano funkcje; zapisuje je, uruchamia i wyjaśnia ich działanie;
- na bazie przykładów z podręcznika stosuje funkcje bez parametrów i z jednym parametrem w prostych programach;
- korzystając z podręcznika, deklaruje tablice, wczytuje i wyprowadza elementy tablicy na ekran;
- analizuje opisane w podręczniku gotowe programy realizujące algorytmy porządkowania metodą przez wybieranie i zliczanie oraz wyszukiwania elementu w zbiorze uporządkowanym; zapisuje je w wybranym języku programowania i potrafi wyjaśnić ich działanie

celujący

- definiuje funkcje i stosuje je w programach;
- deklaruje tablice, wczytuje i wyprowadza elementy tablicy na ekran;
- samodzielnie zapisuje w postaci programów algorytmy porządkowania metodą przez wybieranie i zliczanie oraz wyszukiwania elementu w zbiorze uporządkowanym; definiuje odpowiednie procedury i funkcje;
- pisze trudniejsze programy, w których stosuje funkcje i tablice;

3. Projekty multimedialne

- 3.1 Rozwiązywanie problemów z wykorzystaniem aplikacji komputerowych – tworzenie prezentacji multimedialnej

dopuszczający

- wie, czym jest prezentacja multimedialna i posługuje się programem do jej tworzenia;
- zna podstawowe zasady tworzenia prezentacji;
- tworzy prezentację składającą się z kilku slajdów z zastosowaniem animacji niestandardowych; wstawia do slajdu tekst i grafikę;
- zapisuje prezentację i potrafi uruchomić pokaz slajdów

dostateczny

- zna cechy dobrej prezentacji;
- podaje przykładowe programy do tworzenia prezentacji;
- wykonuje przejścia między slajdami;
- stosuje tło na slajdach; potrafi ustawić jednakowe tło dla wszystkich slajdów;
- zmienia kolejność slajdów; usuwa niepotrzebne slajdy;
- zna podstawowe możliwości programu do obróbki filmu;
- zna najważniejsze etapy historycznego rozwoju informatyki i technologii

dobry

- przygotowuje plan prezentacji; planuje wygląd slajdów;
- korzysta z szablonów; dobiera odpowiedni szablon do danej prezentacji; potrafi ustawić jednakowe tło dla wszystkich slajdów oraz inne dla wybranego slajdu;
- potrafi nagrać zawartość ekranu i wstawić nagranie na slajd prezentacji;
- korzysta z wybranego urządzenia do nagrywania filmów i nagrywa filmy;
- wstawia na slajd hiperłącza, umieszcza przyciski akcji;
- dba o poprawność redakcyjną tekstów;
- przedstawia główne etapy historycznego rozwoju informatyki i technologii

bardzo dobry

- umieszcza w prezentacji efekty dźwiękowe;
- przygotowuje prezentację w postaci albumu fotograficznego;
- poddaje nagrany film podstawowej obróbce;
- wstawia film do prezentacji;
- współpracuje w grupie przy tworzeniu projektu, wykonując samodzielnie zadania szczegółowe;
- omawia poszczególne etapy historycznego rozwoju informatyki i technologii;
- określa zakres kompetencji informatycznych, niezbędnych do wykonywania różnych zawodów

celujący

- potrafi samodzielnie zaprojektować i przygotować prezentację multimedialną na wybrany temat, cechującą się ciekawym ujęciem zagadnienia, interesującym układem slajdów;

- korzystając z Internetu, znajduje więcej informacji na temat pierwszych komputerów, rozwoju oprogramowania i technologii;
- pełni funkcję koordynatora grupy w projekcie grupowym;
- rozważa i dyskutuje wybór dalszego i pogłębionego kształcenia, również w zakresie informatyki

4. Obliczenia w arkuszu kalkulacyjnym

4.1. Rozwiązywanie problemów z wykorzystaniem aplikacji komputerowych – obliczenia w arkuszu kalkulacyjnym

dopuszczający

- potrafi zastosować kopiowanie i wklejanie formuł;
- zna ogólne zasady przygotowania wykresu w arkuszu kalkulacyjnym;
- korzysta z kreatora wykresów do utworzenia prostego wykresu;
- zapisuje utworzony arkusz kalkulacyjny we wskazanym folderze docelowym
- stosuje arkusz kalkulacyjny do rozwiązywania prostych zadań rachunkowych z zakresu objętego programem nauczania klasy VIII

dostateczny

- zna i stosuje zasadę adresowania względnego;
- potrafi tworzyć formuły wykonujące proste obliczenia;
- stosuje funkcje arkusza kalkulacyjnego, tj.: SUMA, ŚREDNIA;
- tworzy wykres składający się z dwóch serii danych, potrafi dodać do niego odpowiednie opisy
- stosuje arkusz kalkulacyjny do rozwiązywania prostych problemów algorytmicznych;
- stosuje arkusz kalkulacyjny do rozwiązywania zadań rachunkowych (na przykład z matematyki lub fizyki) i z codziennego życia (na przykład planowanie wydatków)

dobry

- stosuje adresowanie mieszane;
- porządkuje i filtruje dane w tabeli;
- potrafi tworzyć formuły wykonujące bardziej zaawansowane obliczenia;
- wykonuje w arkuszu kalkulacyjnym obliczenia z dziedziny fizyki, matematyki, geografii, np. tworzy tabelę do obliczania wartości funkcji liniowej i tworzy odpowiedni wykres;
- zna zasady doboru typu wykresu do danych i wyników;
- drukuje tabelę arkusza kalkulacyjnego, dobierając odpowiednie parametry drukowania; rozróżnia linie siatki i obramowania stosuje arkusz kalkulacyjny do rozwiązywania prostych problemów algorytmicznych;
- stosuje arkusz kalkulacyjny do rozwiązywania zadań rachunkowych (na przykład z matematyki lub fizyki) i z codziennego życia (na przykład planowanie wydatków)

bardzo dobry

- rozróżnia zasady adresowania względnego, bezwzględnego i mieszanego;
- potrafi układać rozbudowane formuły z zastosowaniem funkcji;
- tworzy, zależnie od danych, różne typy wykresów: XY (punktowy), liniowy, kołowy;
- wstawia tabelę arkusza kalkulacyjnego do dokumentu tekstowego jako obiekt osadzony i jako obiekt połączony;
- wstawia z pliku tabelę arkusza kalkulacyjnego do dokumentu tekstowego;
- realizuje algorytm iteracyjny i z warunkami w arkuszu kalkulacyjnym;
- wykonuje prosty model, np. rzutu monetą, korzystając z arkusza kalkulacyjnego

celujący

- potrafi samodzielnie zastosować adres bezwzględny lub mieszany, aby ułatwić obliczenia;
- zna działanie i zastosowanie wielu funkcji dostępnych w arkuszu kalkulacyjnym;
- wyjaśnia różnicę między tabelą osadzoną a połączoną;
- samodzielnie wyszukuje opcje menu potrzebne do rozwiązania określonego problemu;
- projektuje samodzielnie tabelę z zachowaniem poznanych zasad wykonywania obliczeń w arkuszu kalkulacyjnym
- wykorzystuje arkusz kalkulacyjny do analizy wyników eksperymentów;
- korzystając z dodatkowych źródeł, np. Internetu, wyszukuje informacje na temat modelowania

5. Internet**5.1. Rozwiązywanie problemów z wykorzystaniem aplikacji komputerowych – tworzenie strony internetowej****dopuszczający**

- zna ogólne zasady projektowania stron WWW i wie, jakie narzędzia umożliwiają ich tworzenie;
- wie, w jaki sposób zbudowane są strony WWW

dostateczny

- potrafi, korzystając z podstawowych znaczników HTML, stworzyć prostą strukturę strony internetowej;
- umie tworzyć akapity i wymuszać podział wiersza, dodawać nagłówki do tekstu, zmieniać krój i rozmiar czcionki;
- wie, jak założyć internetowy dziennik – blog

dobry

- zna funkcje i zastosowanie najważniejszych znaczników HTML;

- potrafi wstawiać obrazy do utworzonych stron;
- umie tworzyć listy wypunktowane i numerowane i wstawiać hiperłącza;
- wie, czym są systemy zarządzania treścią i tworzy prosty blog w oparciu o wybrany system

bardzo dobry

- formatuje tekst na stronie internetowej, wstawia tabele;
- dba o poprawność merytoryczną i redakcyjną tekstów;
- potrafi utworzyć prostą stronę internetową (m.in. zawierającą blog) w oparciu o wybrany system zarządzania treścią; dodaje nowe wpisy, przydziela wpisy do kategorii, dodaje tagi;
- współpracuje w grupie przy tworzeniu projektu, wykonując samodzielnie zadania szczegółowe

celujący

- zna większość znaczników HTML;
- posługuje się wybranym programem przeznaczonym do tworzenia stron WWW;
- potrafi tworzyć proste witryny składające się z kilku połączonych ze sobą stron;
- publikuje stronę WWW w Internecie

Religia

W procesie oceniania obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, (i)
- b) odmawia wszelkiej współpracy, (i)
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- e) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- f) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- e) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- f) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- g) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- h) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- i) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające:

- g) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- h) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- i) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostolskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania tej klasy,
- c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

1. Cytaty z Pisma Świętego. Modlitwy, pieśni
celująca:

- dokładna znajomość cytatu wraz ze znajomością źródła (np. Ewangelia św. Mateusza)
- bardzo dobra:

- dokładna znajomość cytatów z lekcji

dobra:

- przytoczenie sensu cytatu własnymi słowami

dostateczna:

- niezbyt dokładna znajomość sensu cytatu

dopuszczająca:

- skojarzenia z treścią cytatu

niedostateczna:

- brak jakiegokolwiek znajomości cytatów

2. Zeszyt przedmiotowy (zeszyt ćwiczeń)

celująca:

- wszystkie tematy
- zapisy
- prace domowe
- staranne pismo
- własne materiały ilustracje itp.

bardzo dobra:

- starannie prowadzony
- wszystkie tematy i notatki
- prace domowe

dobra:

- zeszyt staranny
- luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów)

dostateczna:

- zeszyt czytelny
- braki notatek, prac domowych (do 40% tematów)

dopuszczająca:

- pismo niestaranne
- liczne luki w zapisach (do 70% tematów)

niedostateczna:

- brak zeszytu

3. Prace domowe

celująca:

- staranne wykonanie
- treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach
- dużo własnej inwencji twórcze

bardzo dobra:

- merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem
- staranne
- czytelne
- rzeczowe

dobra:

- wskazują na zrozumienie tematu

- niezbyt twórcze

dostateczna:

- powiązane z tematem
- niestaranne

dopuszczająca:

- widać próby wykonania pracy
- na temat

niedostateczna:

- praca nie na temat
- brak rzeczowości w pracy
- brak pracy

4. Testy i sprawdziany

celująca:

- wszystkie polecenia wykonane poprawnie
- rozwiązane też zadanie dodatkowe

bardzo dobra:

- 75% spełnionych wymagań podstawowych (łatwe, praktyczne, przydatne życiowo, niezbędne)
- 75% spełnionych wymagań rozszerzających (bardzo trudne i trudne, teoretyczne, naukowe)

dobra:

- 75% zadań podstawowych
- 50% wymagań rozszerzających

dostateczna:

- 75% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych (bardzo łatwe i łatwe, niezbędne w dalszej edukacji)

dopuszczająca:

- 50% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych

niedostateczna:

- poniżej 30% odpowiedzi dotyczących wiedzy podstawowej

5. Odpowiedzi ustne

celująca:

- wiadomości zawarte w podręczniku i zeszycie uzupełnione wiedzą spoza programu
- wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język
- używanie pojęć

bardzo dobra:

- wiadomości z podręcznika i zeszytu prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem

- odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych

dobra:

- wyuczone na pamięć wiadomości
- uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami
- potrzebna pomoc nauczyciela

dostateczna:

- wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć
- odpowiedź niestaranna
- częste pytania naprowadzające

dopuszczająca:

- słabe wiązanie faktów i wiadomości
- chaos myślowy i słowny
- odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy
- dużo pytań pomocniczych

niedostateczna:

- brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych

6. Aktywność

celująca:

- uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji
- korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie

bardzo dobra:

- uczeń zawsze przygotowany do lekcji
- często zgłasza się do odpowiedzi
- wypowiada się poprawnie

dobra:

- stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy

dostateczna:

- mało aktywny na lekcjach

dopuszczająca:

- niechętny udział w lekcji

niedostateczna:

- lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary

7. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne

celująca:

- wiele razy pomaga w różnych pracach
- pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, dużo własnej inicjatywy
- aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (ministranci, oaza itp.)
- reprezentuje szkołę (parafię) w konkursie przedmiotowym (olimpiadzie)

bardzo dobra:

- starannie wykonuje powierzone przez katechetę lub księdza zadania
- przejawia postawę apostołską

dobra:

- niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie
- uczestniczy w rekolekcjach szkolnych

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

I. Przyjęcie Jezusa

celująca:

- daje świadectwo szczęścia płynącego z życia bez grzechu

bardzo dobra:

- wyjaśnia, dlaczego Maryja jest nazywana Gwiazdą Nowej Ewangelizacji
- uzasadnia, że jest otwarty na sygnały-znaki Bożej miłości w swoim życiu
- uzasadnia, że przyznanie się do winy i żal prowadzi do oczyszczenia, a ich brak do nieszczęścia (na przykładzie Piotra i Judasza)
- uzasadnia, że Bóg pragnie zbawienia każdego człowieka, ale wspólnie z innymi,
- wskazuje, jak troszczy się o rozwój wiary, by jego miejsce w niebie nie pozostało puste
- uzasadnia, że prośba skierowana do Jezusa musi być połączona z głęboką wiarą i pokorą
- podaje przykłady, gdy z wiarą prosi Boga o pomoc w codziennych sytuacjach

dobra:

- interpretuje tekst hymnu Magnificat
- uzasadnia, że przyjęcie Bożej miłości otwiera drogę do szczęścia
- włącza w swoją modlitwę „Pod Twoją obronę”
- interpretuje teksty biblijne o zaparciu się Piotra i zdradzie Judasza (Mt 26,69-75; Mt 27,3-5)
- uzasadnia, dlaczego człowiek jest naprawdę szczęśliwy, gdy jest bez grzechu
- charakteryzuje ludzkie szczęście w perspektywie wieczności
- interpretuje biblijną perykopę o robotnikach w winnicy (Mt 20,1-15),
- uzasadnia, że osiągnięcie nieba realizuje się przez modlitwę i podejmowanie codziennych obowiązków

- interpretuje tekst o uzdrowieniu sługi setnika (Mt 8,5-13)
- charakteryzuje postać setnika jako poganina
- wyjaśnia znaczenie modlitwy liturgicznej „Panie nie jestem godzien...”

dostateczna:

- podaje prawdę, że miłość Boga jest skierowana indywidualnie do każdego człowieka
- wskazuje, w jaki sposób powierza siebie Maryi w indywidualnej modlitwie
- określa istotę prawdziwego szczęścia i cierpienia
- podaje, jak pokonać lęk przed wyznaniem grzechów spowiednikowi
- określa, w jaki sposób powierza swoje grzechy Jezusowi
- wymienia działania człowieka, które pomogą mu otworzyć drzwi nieba (osiągnąć zbawienie)
- wymienia owoce zaufania Jezusowi

dopuszczająca:

- określa własne rozumienie szczęścia
- podaje przykłady przeżywania przez ludzi cierpienia i szczęścia
- podaje prawdę, że Jezus czeka na grzesznika nie jako sędzie, lecz jako Ten, kto kocha
- wie, że wiara jest darem od Boga, niezasłużonym przez człowieka,
- zna prawdę, że Jezus wysłuchuje naszych prośb ze względu na naszą wiarę

II. Miłość

celująca:

- opracowuje program pomocy konkretnej grupie ludzi lub konkretnemu człowiekowi
- uzasadnia, dlaczego podejmuje postanowienie modlitwy w intencji dzieci nienarodzonych

bardzo dobra:

- charakteryzuje konsekwencje swoich działań w chwili obecnej i w dorosłym życiu oraz w wieczności
- wyjaśnia, dlaczego krytycznie ocenia styl życia proponowany przez media
- wyjaśnia, dlaczego konsekwencją samotności może być niechęć do życia
- podaje przykłady, że świadomie buduje właściwe relacje z ludźmi, wśród których żyje
- wyjaśnia znaczenie samodzielności w życiu osoby dojrzewającej
- wskazuje, jak szuka sposobów komunikacji, dającej wzajemne zrozumienie
- wskazuje sytuacje, gdy otacza ludzi potrzebujących swoją modlitwą, starając się rozeznaczyć ich potrzeby i nieść skuteczną pomoc
- wyjaśnia, na czym polega tzw. duchowa adopcja
- omawia cele funkcjonowania hospicjum

- wskazuje, w jaki sposób wyraża postawę poszanowania człowieka i jego godności do chwili naturalnej śmierci
- uzasadnia, że osoby chore potrzebują pomocy w sferze duchowej
- uzasadnia swą gotowość pomocy osobie cierpiącej przez rozmowę i zachętę do przyjęcia sakramentu namaszczenia chorych

dobra:

- wyjaśnia, dlaczego jego obecny rozwój ma wpływ na jego przyszłość
- interpretuje perykopę biblijną o bogaczu i Łazarzu (Łk 16,19-31)
- wymienia kręgi relacji z innymi (rodzina, przyjaciele, koledzy, obcy)
- charakteryzuje różnice w relacjach między osobami bliskimi i obcymi
- uzasadnia, dlaczego warto korzystać z doświadczenia dorosłych
- omawia, czego dotyczą wybory życiowe młodego człowieka
- omawia, jak podejmować właściwe decyzje
- charakteryzuje potrzeby człowieka, który przestał sobie radzić w życiu
- uzasadnia chrześcijańską powinność zajęcia się ludźmi wykluczonymi
- wyjaśnia, czym jest dar życia
- wyjaśnia, dlaczego najczęstszą przyczyną aborcji jest poczucie osamotnienia matki dziecka
- dokonuje moralnej oceny aborcji
- wskazuje, w jaki sposób wyraża postawę obrony życia od poczęcia
- dokonuje moralnej oceny eutanazji
- wyjaśnia, dlaczego podjęcie decyzji o poddaniu się eutanazji wynika z poczucia odrzucenia przez bliskich i samotności
- wyjaśnia, co to jest hospicjum
- podaje przykłady poświęcenia przez siebie czasu osobom starszym i chorym
- wyjaśnia, dlaczego sakrament namaszczenia chorych jest sakramentem uzdrowienia
- opisuje historie, w których ludzie doświadczają cierpienia

dostateczna:

- podaje kryteria, według których chce kształtować swoje życie
- wymienia osoby, które mogą mu pomóc w podejmowaniu właściwych decyzji
- podaje prawdę, że Bóg stworzył człowieka do życia we wspólnocie z innymi (Rdz 2,18)
- definiuje pojęcie konfliktu międzypokoleniowego
- wymienia zasady pomagające w rozwiązywaniu konfliktów z dorosłymi
- podaje przykłady okazywania przez siebie szacunku do ludzi potrzebujących pomocy
- wylicza sposoby ratowania dzieci nienarodzonych
- wymienia skutki aborcji w życiu kobiety i mężczyzny
- wylicza sposoby udzielania pomocy osobie chorej i umierającej

- wymienia skutki sakramentu namaszczenia chorych
- wylicza sytuacje, w których osoba przyjmuje sakrament namaszczenia chorych

dopuszczająca:

- podaje, za kogo jest odpowiedzialny teraz i w przyszłości
- podaje zasady, na których opierają się relacje międzyludzkie
- podaje przykłady autorytetów osób dorosłych
- wylicza przyczyny konfliktów z rodzicami
- wymienia grupy ludzi wykluczonych społecznie
- podaje najczęstsze przyczyny wykluczeń
- podaje argumenty za urodzeniem dziecka, biorąc pod uwagę matkę i ojca
- definiuje pojęcie „eutanazja”
- wymienia powody, dla których ludzie chcą poddać się eutanazji
- określa, co to jest sakrament namaszczenia chorych

III. Syn Boży

celująca:

- aktywnie włącza się w przygotowanie liturgii Mszy Świętej lub innej celebracji i z zaangażowaniem w niej uczestniczy
- rozwija swoją więź z Chrystusem przez życie sakramentalne i odważnie świadczy o tym wobec klasy

bardzo dobra:

- z zaangażowaniem podejmuje refleksję nad wskazanymi tekstami biblijnymi
- jest odpowiedzialny za rozwój swojej wiary
- omawia kontekst historyczny przyjścia na świat Jezusa
- podaje przykłady sytuacji, gdy chętnie dzieli się wiedzą o Jezusie z innymi
- wskazuje, w jaki sposób poszukuje rzetelnego wyjaśnienia wątpliwości co do podstaw swojej wiary
- prezentuje owoc refleksji nad własnym życiem w świetle prawd przekazanych przez ewangelistów
- uzasadnia, że cuda Jezusa są ogłaszaniem królestwa Bożego
- wyjaśnia, że Jezus dokonuje cudów tam, gdzie jest wiara, i jednocześnie przez cuda umacnia wiarę
- daje świadectwo o tym, że z wiarą prosi Jezusa o pomoc w najtrudniejszych sytuacjach życiowych
- uzasadnia chrześcijański sens i wartość świętowania na przestrzeni roku liturgicznego
- wskazuje, w jaki sposób włącza się w rodzinne i parafialne przygotowania do świąt Bożego Narodzenia

- uzasadnia potrzebę liturgicznych spotkań z Chrystusem
- uzasadnia wartość życia „w obecności Chrystusa”
- układa swój plan dnia (tygodnia), uwzględniając nieustanną, bliską obecność Chrystusa
- uzasadnia, że wyrok wydany przez Chrystusa na sądzie ostatecznym będzie

konsekwencją działań człowieka podczas jego życia

- charakteryzuje wpływ Eucharystii na życie ludzi, którzy z wielką wiarą w niej uczestniczą
- aktywnie uczestniczy we wspólnej liturgii
- wyjaśnia, dlaczego kapłan wypowiada słowa modlitwy w liczbie mnogiej
- wyjaśnia treść czterech aklamacji
- charakteryzuje przyjmowanie Komunii Świętej jako przejaw głębokiej zażyłości z Panem Jezusem
- uzasadnia ekspiacyjny charakter praktykowania pierwszych piątków miesiąca

dobra:

- przyporządkowuje cechy wiary odpowiednim tekstom biblijnym lub z tych tekstów samodzielnie odczytuje cechy i określenia wiary
- interpretuje teksty biblijne mówiące o historycznym pochodzeniu Jezusa
- samodzielnie sięga do ksiąg Nowego Testamentu jako źródła wiedzy na temat Jezusa i daje o tym świadectwo wobec klasy
- w oparciu o dokumenty pozachrześcijańskie uzasadnia, że Jezus istniał naprawdę
- uzasadnia gotowość obrony swojej wiary w Jezusa Chrystusa
- wyjaśnia podobieństwa i różnice w czterech Ewangeliach w świetle ich teologii
- wykazuje dążność poznawczą przejawiającą się w czytaniu czterech Ewangelii w celu bliższego poznania Jezusa
- wyjaśnia, dlaczego cuda Jezusa są potwierdzeniem Jego Synostwa Bożego
- interpretuje perykopy biblijne opisujące wybrane cuda
- wyjaśnia związek działalności Jezusa z Jego modlitwą
- wyjaśnia, co to jest kalendarz liturgiczny
- stara się świadomie przeżywać rok liturgiczny, zaznaczając w kalendarzu aktualne tygodnie
- wyjaśnia sens i znaczenie tradycji i symboli adwentowych
- interpretuje teksty biblijne zapowiadające przyjście Zbawiciela
- charakteryzuje znaczenie spotkań z Chrystusem Zmartwychwstałym w umocnieniu wiary Jego uczniów
- interpretuje teksty biblijne mówiące o wniebowstąpieniu Jezusa
- charakteryzuje sposoby obecności Chrystusa wśród nas
- interpretuje tekst biblijny o końcu świata (Łk 21,25-28.34-36), wyjaśnia, dlaczego moment ten dla jednych będzie przyczyną lęku, a dla innych radości
- wyjaśnia, na czym polega królowanie Chrystusa

- podaje przykłady podejmowanych przez siebie codziennych decyzji w perspektywie wieczności
- formułuje argumenty za uczestnictwem w liturgii
- świadomie i z przekonaniem włącza się w przygotowanie Mszy Świętej
- mówi z pamięci słowa konsekracji
- odpowiada na wezwania kapłana
- modli się we wspólnocie z innymi podczas liturgii
- na podstawie tekstów biblijnych wyjaśnia motywy ustanowienia przez Jezusa sakramentu Eucharystii
- uzasadnia potrzebę częstej Komunii Świętej
- wyjaśnia potrzebę i sens poświęcenia się Boskiemu Sercu Jezusa
- charakteryzuje współczesne przejawy znieważania Bożej miłości (niewdzięczność, brak poczucia grzechu, świętokradzka komunია)

dostateczna:

- cytuje z pamięci wybrane wersety biblijne określające wiarę
- podaje najważniejsze fakty z życia i działalności Jezusa w porządku chronologicznym
- w skrótovej formie przedstawia treść każdego z pozachrześcijańskich dokumentów świadczących o Jezusie Chrystusie
- prezentuje główną myśl teologiczną czterech ewangelistów
- wskazuje teksty biblijne opisujące wybrane cuda Jezusa: przemianę wody w wino (J 2,1-11), rozmnożenie chleba (Mk 6,34-44), uzdrowienie epileptyka (Mt 17,14-18), uzdrowienie opętanego (Mk 1,23-27)
- wymienia święta upamiętniające wydarzenia z życia Jezusa
- wskazuje święta Pańskie na schemacie roku liturgicznego
- wymienia tradycje i symbole adwentowe
- podaje przykłady pieśni adwentowych
- wskazuje teksty biblijne i pozabiblijne mówiące o śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa
- podaje przykłady spotkań z Chrystusem po Jego zmartwychwstaniu
- podaje czas (liczbę dni) ukazywania się Zmartwychwstałego apostołom
- wskazuje teksty biblijne o powtórny przyjsciu Chrystusa (Mt 25,31-46; Łk 21,25-28.34-36)
- podaje kryteria, według których Chrystus będzie sądził ludzi
- podaje przykłady ludzi, dla których uczestnictwo w Eucharystii było największą wartością
- wymienia za kogo i z kim modlimy się w drugiej modlitwie eucharystycznej
- wskazuje teksty biblijne dotyczące Eucharystii
- wymienia i omawia formy kultu Najświętszego Serca Jezusowego

dopuszczająca:

- wymienia cechy charakteryzujące wiarę

- wskazuje teksty biblijne i patrystyczne mówiące o historycznym pochodzeniu Jezusa
- wymienia pozachrześcijańskie dokumenty świadczące o Jezusie Chrystusie
- omawia proces powstawania Ewangelii
- definiuje pojęcie „cud”
- wymienia sfery życia ludzi, w których Jezus dokonywał cudów
- wymienia okresy roku liturgicznego
- wskazuje miejsce Adwentu na schemacie roku liturgicznego i omawia jego znaczenie
- wskazuje wydarzenia paschalne na schemacie roku liturgicznego
- wskazuje teksty biblijne mówiące o wniebowstąpieniu Jezusa
- wymienia rzeczy ostateczne człowieka
- wymienia główne części Mszy Świętej
- podaje, że są cztery modlitwy eucharystyczne
- podaje warunki przystąpienia do Komunii Świętej
- prezentuje główne przesłanie objawień Pana Jezusa św. Małgorzacie Marii Alacoque
- podaje, kiedy obchodzimy uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa

IV. Parafia, wspólnota, ruch

celująca:

- referuje, jakie działania podejmuje na rzecz parafii, inspirując do nich swoich kolegów
- wskazuje, w jaki sposób angażuje się w działalność wybranej grupy
- referuje wobec klasy swe uczestnictwo w spotkaniach grupy rozważającej słowo Boże

bardzo dobra:

- uzasadnia, dlaczego modli się za żyjących i zmarłych ofiarodawców na rzecz parafii
- uzasadnia, dlaczego chętnie bierze udział w pielgrzymce do wybranego sanktuarium
- dzieli się przeżyciami związanymi z pobytem w sanktuarium
- dokonuje wyboru grupy, w której czułby się dobrze i mógłby się rozwijać emocjonalnie i duchowo
- uzasadnia, dlaczego modli się za różne stany w Kościele
- referuje, w jaki sposób poszukuje własnej drogi życiowej
- określa swoje miejsce w Kościele
- wskazuje, w jaki sposób angażuje się w życie Kościoła
- angażuje się w przygotowanie liturgii Mszy Świętej
- uzasadnia, że do życia prawdziwie chrześcijańskiego konieczna jest stała więź z

Chrystusem

- uzasadnia własne pragnienie podtrzymywania i ciągłego odnawiania więzi z Chrystusem poprzez życie sakramentalne
- uzasadnia, dlaczego z szacunkiem i uwagą słucha słowa Bożego

- wskazuje, w jaki sposób zachęca rodziców i rodzeństwo do rodzinnej lektury Pisma Świętego
- charakteryzuje motywy powstawania religijnych dzieł sztuki
- uzasadnia swój szacunek wobec dzieł sztuki sakralnej

dobra:

- opowiada historię swojego kościoła parafialnego.
- wskazuje, w jaki sposób wyraża więź ze swoją parafią
- wyjaśnia rolę sanktuariów w życiu społecznym i narodowym
- charakteryzuje działalność wybranych grup
- uzasadnia potrzebę i wartość przynależności do rówieśniczych grup o charakterze religijnym
- interpretuje słowa Chrystusa i Kościoła wzywające do życia konsekrowanego
- wyraża zainteresowanie formą życia poświęconego Bogu
- uzasadnia potrzebę apostołstwa świeckich
- charakteryzuje wzajemne relacje członków Kościoła
- podaje przykłady swojej troski o zbawienie własne i innych
- charakteryzuje działanie Boga i człowieka w liturgii
- uzasadnia, że uczestnicząc w liturgii spotykamy Chrystusa zmartwychwstałego
- uzasadnia swe pragnienie spotkania się z Chrystusem przez świadome i czynne uczestnictwo w liturgii Kościoła
- formułuje argumenty za uczestnictwem w liturgii
- uzasadnia, że czytane i rozważane podczas liturgii teksty biblijne są kierowanym do nas słowem Boga
- wyjaśnia znaczenie kreślonych na czole, ustach i sercu krzyżyków przed czytaniem Ewangelii
- potrafi posługiwać się lekcjonarzem
- charakteryzuje Kościół jako wspólnotę wspólnot
- omawia schemat biblijnego spotkania w ramach wybranej wspólnoty
- wyjaśnia związek życia chrześcijanina z rozważanym we wspólnocie lub indywidualnie słowem Bożym
- podejmuje samodzielne próby rozmowy ze słowem Bożym i dzieli się z klasą swym doświadczeniem
- rozpoznaje elementy sztuki sakralnej w swojej świątyni
- wskazuje, w jaki sposób kształtuje w sobie wrażliwość na piękno

dostateczna:

- rozpoznaje kapłanów pracujących w miejscowej parafii oraz podaje ich imiona i nazwiska
- wymienia dobra materialne i duchowe, z których korzysta w parafii (ofiarowane przez wiernych w historii)

- wskazuje, gdzie jest katedra i seminarium duchowne
- wymienia najważniejsze sanktuaria swojej diecezji
- omawia najważniejsze wydarzenia z historii swojej diecezji
- wymienia grupy, ruchy i wspólnoty działające na terenie parafii
- wymienia różne formy życia poświęconego Bogu
- przedstawia cechy charakterystyczne dla świętych
- wskazuje, że celem posługi kapłana, jak i apostołstwa świeckich jest zbawienie własne i pomoc w zbawieniu innych ludzi
- wymienia sposoby obecności Chrystusa w liturgii
- wymienia różne formy liturgii Kościoła
- wymienia i omawia cykle czytań mszalnych (dwuletni cykl na dni powszednie i trzyletni na niedziele)
- podaje przykłady wspólnotowej lektury Pisma Świętego
- wymienia najbardziej znane dzieła sztuki religijnej (z zakresu architektury, malarstwa, rzeźby, muzyki)

dopuszczająca:

- definiuje pojęcie parafii i podaje, kto do niej przynależy
- podaje definicję sanktuarium, diecezji, seminarium,
- podaje nazwę swojej diecezji oraz imię i nazwisko jej biskupa
- definiuje pojęcia: świecki i konsekrowany
- wymienia posługi kapłana oraz funkcje, jakie mogą pełnić w Kościele ludzie świeccy
- definiuje pojęcie liturgii Kościoła,
- podaje, że liturgia słowa jest częścią Mszy Świętej, może też być odrębną celebracją
- omawia, co zawiera i do czego służy lekcjonarz
- wyjaśnia pojęcie wspólnoty
- podaje przykłady motywów biblijnych w sztuce

V. Europa

celująca:

- wskazuje, w jaki sposób włącza się w działania ekumeniczne Kościoła
- uzasadnia, dlaczego krytycznie odnosi się do wypowiedzi odrzucających chrześcijańskie wartości (oparte na dekalogu i Ewangelii)
- referuje swe uczestnictwo w kwestach na cele charytatywne

bardzo dobra:

- omawia problemy związane z inkulturacją chrześcijaństwa w pierwszych wiekach
- podaje przykłady sytuacji, gdy w różnych środowiskach odważnie przyznaje się do Chrystusa i Kościoła

- uzasadnia wartość chrześcijańskich zasad w kształtowaniu się i rozwoju europejskich społeczeństw
- uzasadnia wybór św. Benedykta na głównego patrona Europy
- omawia wpływ św. Benedykta i benedyktynów na rozwój cywilizacji i kultury europejskiej
- omawia znaczenie modlitwy i pracy w swej trosce o własny rozwój duchowy
- charakteryzuje działania ekumeniczne Kościoła prawosławnego i katolickiego
- wyjaśnia znaczenie reformy Grzegorza VII dla Kościoła w Europie zachodniej i w Polsce
- uzasadnia swą gotowość respektowania obowiązków i praw Polaka katolika zawartych w Konstytucji RP
- omawia, w jaki sposób angażuje się w pogłębianie wiedzy i wiary
- ukazuje wartość rezygnacji z dóbr materialnych na rzecz wzrostu duchowego
- poprawnie interpretuje fragmenty z Biblii i listu Jana Pawła II „Tertio millennio adveniente”
- uzasadnia, dlaczego przebacza i prosi o przebaczenie
- omawia działanie reformatorów katolickich oraz założycieli nowych Kościołów reformacji
- omawia podobieństwa i różnice katolicyzmu, luteranizmu i kalwinizmu
- uzasadnia, dlaczego modli się o jedność chrześcijan
- charakteryzuje intelektualne postawy oświecenia
- wskazuje wartości i zagrożenia kryjące się w myśli oświeceniowej
- uzasadnia, dlaczego deizm i ideologia masońska nie da się pogodzić z nauką Kościoła katolickiego
- uzasadnia swą krytyczną postawę wobec ideologii niezgodnych z wiarą katolicką

dobra:

- charakteryzuje postawę św. Pawła wobec przejawów kultury greckiej i rzymskiej
- wyraża szacunek dla ludzi o innych poglądach
- wskazuje, w jaki sposób szuka wyjaśnienia napotkanych trudności w celu pogłębienia własnej wiary
- charakteryzuje działalność ewangelizacyjną pierwszych misjonarzy
- opisuje przemiany cywilizacyjne związane z wprowadzeniem chrześcijaństwa
- charakteryzuje benedyktyńską regułę zakonną, ukazując jej aktualność dla współczesnego człowieka
- omawia zakonne życie benedyktynów
- wyjaśnia zaangażowanie chrześcijan w tworzenie kultury
- referuje, w jaki sposób walczy z bezczynnością i lenistwem
- ocenia przyczyny i skutki schizmy wschodniej
- wykazuje podobieństwa i różnice między Kościołem rzymskokatolickim i prawosławnym
- układa modlitwę w intencji zjednoczenia wszystkich chrześcijan
- wyraża szacunek względem braci prawosławnych
- krytycznie ocenia stosunki państwo – Kościół przed reformą gregoriańską

- charakteryzuje główne założenia reformy
- charakteryzuje wkład ludzi wierzących w rozwój ludzkiej wiedzy
- wskazuje, gdzie szuka kompetentnej pomocy w rozwiązywaniu wątpliwości w wierze
- uzasadnia religijny sens ubóstwa i żebractwa
- opisuje habit franciszkański
- uzasadnia, dlaczego chętnie dzieli się z ubogimi
- potrafi ocenić zło płynące z inkwizycji
- charakteryzuje metody walki z heretykami stosowane przez inkwizycję
- uzasadnia swą postawę mężnego wyznawania wiary w Chrystusa oraz miłości względem drugiego człowieka
- charakteryzuje problemy Kościoła zachodniego i jego wewnętrzne próby odnowy
- wyjaśnia, na czym polegał rozłam w Kościele Zachodnim
- charakteryzuje ruch ekumeniczny
- wyraża postawę tolerancji religijnej i szacunku wobec przedstawicieli innych wyznań
- wyraża więź ze swoim Kościołem oraz docenia osiągnięcia i wartości Kościołów reformacji
- uzasadnia nielogiczność poglądów przeciwstawiających wiarę rozumowi
- opisuje przebieg prześladowań Kościoła w okresie rewolucji francuskiej
- uzasadnia, że wiara i rozum wzajemnie się uzupełniają i nie może być między nimi sprzeczności
- uzasadnia swe przekonanie, że rozum potrzebuje wiary dla lepszego poznania rzeczywistości

dostateczna:

- definiuje pojęcie inkulturacji
- na podstawie wypowiedzi Jana Pawła II podaje przykłady współczesnych „areopagów”
- podaje w zarysie kolejność chrystianizacji poszczególnych ludów i terytoriów Europy
- prezentuje koleje życia św. Benedykta z Nursji
- podaje znaczenie sentencji „ora et labora”
- wymienia przyczyny i następstwa podziału na Kościół wschodni i zachodni
- wymienia patriarchaty Kościoła wschodniego
- wymienia owoce reformy gregoriańskiej
- definiuje pojęcia: inwestytura, symonia, ekskomunika
- prezentuje dziedziny wiedzy studiowane w średniowieczu
- prezentuje dorobek św. Tomasza z Akwinu
- podaje nazwiska wierzących ludzi nauki ze średniowiecza (M. Kopernik, M. Trąba, S. Hozjusz, Z. Oleśnicki) i tych, którzy żyją współcześnie
- wymienia zakonny żebracze i ich założycieli
- wskazuje współczesne sposoby pozyskiwania dóbr nawiązujące do franciszkańskiego żebractwa
- wymienia przyczyny powstania inkwizycji

- prezentuje stanowisko współczesnego Kościoła wobec inkwizycji
- wyraża postawę akceptacji i tolerancji wobec drugiego człowieka
- podaje datę Soboru Trydenckiego i wymienia główne postanowienia
- wymienia wartości, którymi Kościoły reformacji ubogaciły chrześcijaństwo
- wymienia autentyczne osiągnięcia epoki oświecenia
- wymienia zagrożenia wiary zawarte w filozofii oświecenia

dopuszczająca:

- podaje przykłady zetknięcia się św. Pawła z kulturą grecką i rzymską
- wymienia najwcześniejszych misjonarzy niosących Ewangelię w różnych częściach

Europy

- definiuje pojęcia: monastycyzm, reguła zakonna, benedyktyni
- definiuje pojęcia: patriarcha, schizma, prawosławie, ikona, cerkiew
- podaje, kim był Grzegorz VII i czego dotyczyły wydane przez niego dekrety reformatorskie
- wymienia uniwersytety średniowiecznej Europy
- definiuje pojęcia: zakon żebraczy, habit, kwesta
- określa, na czym polega świętość Kościoła
- definiuje pojęcia: inkwizycja i herezja
- wymienia przyczyny reformacji i reformy katolickiej
- wymienia głównych reprezentantów epoki reformacji
- definiuje pojęcia: deizm, masoneria, racjonalizm, modernizm

VI. Mój rozwój

celująca:

- podaje przykłady sytuacji, gdy wyraża sprzeciw wobec lansowania relatywizmu moralnego
- omawia, w jaki sposób poszukuje dojrzałych form spotykania się z Bogiem i innymi

bardzo dobra:

- wskazuje i charakteryzuje sposoby kształtowania postawy pokory i wyzwiania się z pychy
- formułuje własną modlitwę, wzorując się na Modlitwie Pańskiej
- uzasadnia związek swej codziennej systematycznej modlitwy z postawą zaufania Bogu
- omawia trudności napotymane przy modlitwie i wskazuje sposoby ich pokonywania
- uzasadnia, co w procesie samowychowania prowadzi nas do Chrystusa, a co nas od Niego oddala
- podaje przykłady konkretnych wymagań, jakie stawia sobie w aspekcie samowychowania
- uzasadnia, że nastolatek powinien budować nową wizję obrazu Boga i relacji z Nim
- uzasadnia potrzebę konfrontacji własnego obrazu siebie z opiniami innych
- wskazuje, w jaki sposób dąży do lepszego poznania siebie

- charakteryzuje zgubne skutki odrzucenia obiektywnych norm moralnych
- rozpoznaje i właściwie ocenia spotykane w mediach wypowiedzi promujące relatywizm moralny
- wskazuje przejawy swej odpowiedzialności za rozwój darów, które otrzymał od Boga
- uzasadnia potrzebę pracowitości dla rozwoju zarówno jednostek wybitnych, jak i przeciętnych uzdolnień
- relacjonuje realizację swojego projektu
- wskazuje sytuacje, gdy prosi Boga o pomoc w realizacji życiowych planów

dobra:

- interpretuje teksty biblijne mówiące o pokorze i pysze (Łk 18,10-14; J 13,5.16; Rz 12,16)
- wyjaśnia znaczenie tych postaw w rozwoju relacji do samego siebie, Boga i ludzi
- interpretuje treść Modlitwy Pańskiej jako program drogi chrześcijanina
- uzasadnia potrzebę systematycznej modlitwy
- charakteryzuje znaczenie modlitwy w życiu wybranych świętych (bł. Teresa z Kalkuty, św. O. Pio, Marta Robin)
- uzasadnia, dlaczego warto dobrze się modlić
- uzasadnia wartość codziennej modlitwy w pogłębianiu swej osobistej relacji z Bogiem
- wyjaśnia, czemu służy wychowanie, do czego zmierza, kto uczestniczy w tym procesie, kto nim kieruje i od czego zależy efekt wychowawczy
- uzasadnia, że wraz z dorastaniem powinna dokonywać się zmiana relacji z ludźmi
- charakteryzuje zasady wypowiadania opinii o ludziach i przyjmowania wypowiedzi na swój temat
- z godnością i spokojem przyjmuje opinie innych na swój temat
- uzasadnia potrzebę respektowania obiektywnych norm moralnych
- potrafi właściwie oceniać czyny, nazywając zło złem, a dobro dobrem
- uzasadnia potrzebę Bożej pomocy w dokonywaniu mądrych wyborów
- podaje przykłady dokonywanych przez siebie mądrych, zgodnych z wolą Bożą wyborów
- podaje przykłady właściwie podjętych przez siebie decyzji i ich owoce, za które dziękuje Bogu
- podaje przykłady prac, zajęć, które podejmuje z chęcią, oraz takich, do których czuje się przymuszany
- interpretuje przypowieść o talentach
- podaje przykłady wykorzystywania swoich umiejętności dla dobra własnego i innych
- charakteryzuje sposób realizacji własnej drogi życiowej, określając cele dalsze i bliższe
- opracowuje plan rozwoju ujawnionych zainteresowań i osiągania życiowych celów

dostateczna:

- podaje biblijne przykłady pokory i pychy
- podaje przykłady ludzi, którzy swoje życie opierali na modlitwie

- określa różne sposoby postrzegania relacji z Bogiem i innymi w zależności od wieku (1 Kor 13,11)
- wskazuje zmiany zachodzące we własnym postrzeganiu Boga i ludzi
- podaje, za co najczęściej jest chwalony a za co krytykowany
- poddaje refleksji różnice, jakie dostrzega między własnym wyobrażeniem siebie a tym, jak postrzegają go inni
- definiuje pojęcie prawo naturalne
- podaje przykłady praw, które obowiązują każdego i w każdym czasie, oraz takich, które ludzie mogą ustanawiać i modyfikować
- wskazuje różnice między mądrością Bożą a ludzką
- omawia przejawy mądrości Salomona
- podaje przykłady ludzi (uczniów, sportowców, naukowców...), którzy osiągnęli sukces dzięki wyteżonej pracy
- określa, kim chce zostać i co robić w dorosłym życiu

dopuszczająca:

- definiuje pojęcia: pokora, pycha
- wymienia prośby zawarte w Modlitwie Pańskiej
- określa, czym jest modlitwa,
- definiuje pojęcia: wychowanie, samowychowanie
- podaje przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu rówieśników na życie
- wymienia swoje zdolności oraz pozytywne cechy charakteru
- określa, czym są obiektywne normy moralne oraz na czym polega relatywizm moralny
- wymienia ważniejsze fakty z życia Salomona
- definiuje mądrość i wymienia jej przejawy
- wymienia swoje najważniejsze obowiązki
- wymienia swoje najważniejsze zainteresowania

VII. Wydarzenia zbawcze

(tematy 56-58)

celująca:

bardzo dobra:

- wyjaśnia, że świętość można osiągnąć przez codzienne dobre życie oraz męczeństwo czyli żyjąc duchem Ośmiu Błogosławieństw
- dokonuje porównania treści kolęd z przesłaniem tekstów biblijnych o narodzeniu Jezusa
- wskazuje, w jaki sposób przygotowuje się do przyjęcia Chrystusa we własnym sercu
- wskazuje, jak służy pomocą tym, którzy chcą być blisko Jezusa
- uzasadnia, dlaczego modli się za tych, którzy Jezusa odrzucają

dobra:

- interpretuje tekst biblijny Mt 5,3-12
- charakteryzuje drogę do świętości wybranego świętego
- wskazuje, w jaki sposób troszczy się o swoją świętość w codziennym życiu
- wykazuje, że narodzenie Jezusa zmieniło bieg świata (nowy kalendarz, nowa kultura, nowa religia)
- omawia przesłania wybranych kolęd („Bóg się rodzi”)
- śpiewa kolędy z rodziną i klasą oddając cześć narodzonemu Jezusowi
- charakteryzuje podobieństwa w postawach pomiędzy współczesnymi ludźmi, Herodem a Mędrcami w poszukiwaniu Mesjasza

dostateczna:

- wymienia imiona świętych, którzy osiągnęli swoją świętość przez dobre życie (np. św. Józef)
- wskazuje, że od narodzin Jezusa liczy się lata naszej ery mówi z pamięci tekst kolędy „Bóg się rodzi”
- wskazuje przyczyny lęku przed Jezusem Heroda i współczesnych ludzi

dopuszczająca:

- podaje prawdę, że świętość w niebie jest nagrodą za życie ziemskie
- podaje okoliczności narodzenia Pana Jezusa
- określa postawy ludzi wobec Jezusa analizując tekst biblijny Mt 2,1-12

VII. Wydarzenia zbawcze

(tematy 59-61)

celująca:

- relacjonuje swój udział w czuwaniu w wigilię uroczystości Zesłania Ducha Świętego

bardzo dobra:

- na podstawie tekstu Gorzkich żali i rozważań nabożeństwa drogi krzyżowej opisuje cierpienia Jezusa dla naszego zbawienia
- opisuje zmartwychwstanie Chrystusa jako wypełnienie Bożej tajemnicy zbawienia, która uobecnia się w tajemnicy przemiany chleba w Ciało i wina w Krew
- uzasadnia, że dzieło nowej ewangelizacji dokonuje się wtedy, gdy człowiek poddaje się działaniu Ducha Świętego

dobra:

- interpretuje tekst biblijny o drodze krzyżowej i śmierci Jezusa
- relacjonuje swój udział rekolekcjach wielkopostnych
- interpretuje tekst Sekwencji wielkanocnej
- wyjaśnia symbolikę Grobu Pańskiego
- uzasadnia, dlaczego uczestniczy we Mszy Świętej w uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego
- uzasadnia, że przyjmując sakramenty we wspólnocie parafialnej stajemy się odpowiedzialni za dzieło ewangelizacyjne Kościoła
- wyjaśnia, że w parafii każdy powinien odnaleźć własne miejsce i zadanie do spełnienia
- podaje przykłady sytuacji, gdy ewangelizuje przez dawanie świadectwa w swoim środowisku

dostateczna:

- wskazuje tekst biblijny o cierpieniu Jezusa (Mt 27,27-44)
- wymienia osoby, które spotkały Chrystusa zmartwychwstałego
- wskazuje przyczyny odchodzenia od Chrystusa współczesnego człowieka
- podaje przykłady, jak może ewangelizować w swojej parafii

dopuszczająca:

- podaje, że Wielki Post to czas rozważania Męki Pana Jezusa
- wskazuje tekst biblijny o zmartwychwstaniu Mk 16,1-14

określa, na czym polega dzieło nowej ewangelizacji

Wychowanie fizyczne

W klasie VIII kontrolujemy i oceniamy następujące obszary aktywności fizycznej:

1. Postawę ucznia i jego kompetencje społeczne.
2. Systematyczny udział i aktywność w trakcie zajęć.
3. Sprawność fizyczną (kontrola)
 - a. Sprawdzian określający poziom sprawności fizycznej – wg Makuchy
 - b. Pomiar tętna przed wysiłkiem i po jego zakończeniu – Beep Test
4. Umiejętności ruchowe:
 - a. Gimnastyka: stanie na rękach przy drabinkach, łączone przewroty w przód i w tył, skok przez kozła, przerzut bokiem,

- b. Lekkoatletyka: wykonuje skok w dal z odbiciem od belki, oraz skoki przez przeszkody sposobem naturalnym, wykonuje przekazanie pałeczki sztafetowej w biegach sztafetowych, pokonuje trasę biegu terenowego z elementami orientacji w terenie, rzut oszczepem.
- c. Mini piłka siatkowa: łączone odbicie piłki sposobem oburącz górnymi dolnym w parach, ustawia się prawidłowo na boisku w ataku i w obronie, odbiera, wystawia i zbija piłkę.
- d. Mini piłka koszykowa: zwody z piłką i rzut do kosza z dwutaktu po podaniu od współwiczającego, podania oburącz sprzed klatki piersiowej ze zmianą miejsca i kierunku poruszania się, obrona strefowa.
- e. Mini piłka ręczna: rzut na bramkę z wyskoku po zwodzie pojedynczym, podwójnym i podaniu od współwiczającego, poruszanie się w obronie (w strefie), wygarnianie i przechwyty piłki, gra bramkarza.
- f. Mini piłka nożna: zwód pojedynczy przodem bez piłki, strzały na bramkę z różnych pozycji, gra bramkarza, żonglerka, szybki atak.
- g. Rytm – Muzyka – Taniec: układ taneczny poloneza.

5. Wiadomości:

- a. Wymienia przyczyny i skutki otyłości, zagrożenia wynikające z nadmiernego odchudzania, stosowanie sterydów i innych substancji wspomagających negatywnie proces treningowy,
- b. Zna współczesne aplikacje treningowe i urządzenia elektroniczne do oceny własnej aktywności fizycznej,
- c. Wymienia korzyści dla zdrowia wynikające z systematycznej aktywności fizycznej.
- d. Wyjaśnia idee olimpijską, paraolimpijską i olimpiad specjalnych

Kryteria oceniania

Wymagania niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z wychowania fizycznego.

Celujący - 6

- 1. Uczeń aktywnie uczestniczy w życiu sportowym szkoły, zawodach międzyszkolnych oraz w pozalekcyjnych zajęciach sportowych.
- 2. Zajmuje punktowane miejsca w zawodach ogólnopolskich, wojewódzkich, gminnych lub rejonowych.
- 3. Spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą.
- 4. Wykazuje się sprawnością, umiejętnościami i wiedzą ponad stawiane wymagania zgodnie z treściami programowymi.
- 5. Aktywnie uczestniczy we wszystkich lekcjach wf.
- 6. Zna przepisy i zasady mini gier sportowych, potrafi współorganizować i sędziować zawody i imprezy rekreacyjno – sportowe.
- 7. Rozumie sens uprawiania ćwiczeń ruchowych i ich wpływ na rozwój organizmu.
- 8. Rozumie i wykonuje porównawcze próby testu motorycznego informujące o rozwoju sprawności kondycyjno-koordynacyjnej.
- 9. Posiadał nawyki dbałości o higienę stroju, osobistą i estetykę miejsca ćwiczeń.

10. Zachowuje się kulturalnie na lekcjach i imprezach sportowych, stosuje zasadę fair play, jest obiektywny w samoocenie i ocenianiu innych.

Bardzo dobry - 5

1. Uczeń jest zawsze przygotowany do zajęć, ma odpowiedni strój i obuwie sportowe uzgodnione z nauczycielem wf (dopuszcza się dwukrotny brak stroju w okresie).
2. Jego postawa społeczna i stosunek do wychowania fizycznego nie budzą najmniejszych zastrzeżeń, chętnie współdziała w zespole, jest twórczy i zaangażowany.
3. Opanował zakres wymaganych wiadomości i umiejętności, rozumie i potrafi stosować ćwiczenia kształtujące i korekcyjne.
4. Systematycznie doskonali swoją sprawność motoryczną i wykazuje duże postępy w osobistym usprawnieniu.
5. Ćwiczenia wykonuje z właściwą techniką, zna założenia taktyczne i przepisy poznanych dyscyplin sportowych.
6. Posiada duże wiadomości z zakresu kultury fizycznej i umiejętnie wykorzystuje je w praktycznym działaniu.
7. Rozumie i stosuje zasady higieniczno-zdrowotne podczas aktywnego wypoczynku.
8. Bierze udział w życiu sportowym szkoły, współorganizuje zawody sportowe.
9. Przestrzega zasad „fair-play” i kulturalnego kibicowania.
10. Przestrzega regulaminu sali gimnastycznej.

Dobry - 4

1. Uczeń aktywnie uczestniczy w lekcjach wf.
2. Jego postawa społeczna i stosunek do kultury fizycznej nie budzą zastrzeżeń.
3. Opanował wiadomości i umiejętności umożliwiające udział w różnych formach aktywności ruchowej.
4. Uczeń nie potrzebuje większych bodźców do pracy nad osobistym usprawnieniem, wykazuje stałe i dość dobre postępy w tym zakresie.
5. Ćwiczenia wykonuje prawidłowo, lecz nie dość dokładnie oraz z małymi błędami technicznymi.
6. Posiadane wiadomości potrafi wykorzystać w praktyce przy pomocy nauczyciela.
7. Maksymalnie 3 razy w okresie zgłosił nieprzygotowanie do zajęć.
8. Troszczy się o higienę osobistą.
9. Potrafi dokonywać obiektywnej samooceny sprawności swojej i kolegów,
10. Sporadycznie uczestniczy w życiu sportowym szkoły.

Dostateczny - 3

1. Uczeń uczestniczy w lekcjach z małym zaangażowaniem.
2. Opanował podstawowe wiadomości i umiejętności w zakresie umożliwiającym udział w prostych formach aktywności ruchowej.

3. Wykazuje niewielkie postępy w usprawnieniu motorycznym.
4. Ćwiczenia wykonuje niepewnie, z większym błędami technicznymi.
5. W jego wiadomościach z zakresu kultury fizycznej są znaczne luki, a wiedzę którą ma, nie potrafi wykorzystać w praktyce.
6. Przejawia pewne braki w zakresie wychowania społecznego, w postawie i stosunku do kultury fizycznej.
7. Maksymalnie 4 razy w okresie zgłosił nieprzygotowanie do zajęć.
8. Posiada nawyki higieniczno - zdrowotne.
9. Przestrzega zasad bezpieczeństwa na lekcjach.

Dopuszczający - 2

1. Uczeń biernie uczestniczy w lekcjach wf lub często je opuszcza.
2. Nie spełnia podstawowych wymagań edukacyjnych na danym poziomie.
3. Wykazuje małe postępy w usprawnieniu.
4. Ćwiczenia wykonuje niechętnie i z dużymi błędami technicznymi.
5. Posiada małe wiadomości z zakresu kultury fizycznej, nie potrafi wykonać prostych zadań związanych z samooceną.
6. Na zajęciach z wf. przejawia poważne braki w zakresie wychowania społecznego, ma niechętny stosunek do ćwiczeń.
7. Maksymalnie 5 razy w okresie zgłosił nieprzygotowanie do zajęć.
8. W ograniczonym stopniu opanował nawyki higieniczno-zdrowotne.
9. Nie uczestniczy w życiu sportowym szkoły.

Niedostateczny - 1

1. Uczeń ma lekceważący stosunek do zajęć i często je opuszcza.
2. Nie dba o fizyczny rozwój swojego organizmu i nie wykazuje żadnych postępów w usprawnianiu.
3. Wykonuje jedynie najprostsze ćwiczenia i w dodatku z rażącymi błędami.
4. Charakteryzuje się praktycznie niewiedzą w zakresie kultury fizycznej.
5. Na zajęciach wf wykazuje duże, rażące braki w zakresie wychowania społecznego i prozdrowotnego.
6. W okresie nauki zgłosił nieprzygotowanie do zajęć więcej niż 5 razy

Chemia

VII. Kwasy

Ocena dopuszczająca[1]

Uczeń:

- wymienia zasady bhp dotyczące obchodzenia się z kwasami
- zalicza kwasy do elektrolitów
- **definiuje pojęcie kwasy zgodnie z teorią Arrheniusa**
- **opisuje budowę kwasów**
- **opisuje różnice w budowie kwasów beztlenowych i kwasów tlenowych**
- **zapisuje wzory sumaryczne kwasów: HCl, H₂S, H₂SO₄, H₂SO₃, HNO₃, H₂CO₃, H₃PO₄**
- zapisuje wzory strukturalne kwasów beztlenowych
- **podaje nazwy poznanych kwasów**
- wskazuje wodór i resztę kwasową we wzorze kwasu
- wyznacza wartościowość reszty kwasowej
- wyjaśnia, jak można otrzymać np. kwas chlorowodorowy, siarkowy(IV)
- wyjaśnia, co to jest tlenek kwasowy
- **opisuje właściwości kwasów**, np.: chlorowodorowego, azotowego(V) i siarkowego(VI)
- stosuje zasadę rozcieńczania kwasów
- **opisuje podstawowe zastosowania kwasów**: chlorowodorowego, azotowego(V) i siarkowego(VI)
- **wyjaśnia, na czym polega dysocjacja jonowa (elektrolityczna) kwasów**
- definiuje pojęcia: *jon*, *kation* i *anion*
- **zapisuje równania reakcji dysocjacji jonowej kwasów** (proste przykłady)
- **wymienia rodzaje odczynu roztworu**
- wymienia poznane wskaźniki
- określa zakres pH i barwy wskaźników dla poszczególnych odczynów
- **rozdóżnia doświadczalnie odczyny roztworów za pomocą wskaźników**
- wyjaśnia pojęcie *kwaśne opady*
- oblicza masy cząsteczkowe HCl i H₂S

Ocena dostateczna[1 + 2]

Uczeń:

- udowadnia, dlaczego w nazwie danego kwasu pojawia się wartościowość
- zapisuje wzory strukturalne poznanych kwasów
- wymienia metody otrzymywania kwasów tlenowych i kwasów beztlenowych
- **zapisuje równania reakcji otrzymywania poznanych kwasów**
- wyjaśnia pojęcie *tlenek kwasowy*
- wskazuje przykłady tlenków kwasowych

- **opisuje właściwości** poznanych **kwasów**
- **opisuje zastosowania** poznanych **kwasów**
- **wyjaśnia pojęcie dysocjacji jonowej**
- **zapisuje** wybrane **równania reakcji dysocjacji jonowej kwasów**
- nazywa kation H^+ i aniony reszt kwasowych
- **określa odczyn roztworu (kwasowy)**
- wymienia wspólne właściwości kwasów
- wyjaśnia, z czego wynikają wspólne właściwości kwasów
- zapisuje obserwacje z przeprowadzanych doświadczeń
- posługuje się skalą pH
- bada odczyn i pH roztworu
- wyjaśnia, jak powstają kwaśne opady
- podaje przykłady skutków kwaśnych opadów oblicza masy cząsteczkowe kwasów
- oblicza zawartość procentową pierwiastków chemicznych w cząsteczkach kwasów

Ocena dobra[1 + 2 + 3]

Uczeń:

- **zapisuje równania reakcji otrzymywania** wskazanego **kwasu**
- wyjaśnia, dlaczego podczas pracy ze stężonymi roztworami kwasów należy zachować szczególną ostrożność
- **projektuje doświadczenia, w wyniku których można otrzymać** omawiane na lekcjach **kwasy**
- wymienia poznane tlenki kwasowe
- wyjaśnia zasadę bezpiecznego rozcieńczania stężonego roztworu kwasu siarkowego(VI)
- planuje doświadczalne wykrycie białka w próbce żywności (np.: w serze, mleku, jajku)
- opisuje reakcję ksantoproteinową
- **zapisuje i odczytuje równania reakcji dysocjacji jonowej (elektrolitycznej) kwasów**
- **zapisuje i odczytuje równania reakcji dysocjacji jonowej (elektrolitycznej) w formie stopniowej dla H_2S , H_2CO_3**
- określa kwasowy odczyn roztworu na podstawie znajomości jonów obecnych w badanym roztworze
- opisuje doświadczenia przeprowadzane na lekcjach (schemat, obserwacje, wnioski)
- **podaje przyczyny odczynu roztworów: kwasowego, zasadowego, obojętnego**
- **interpretuje wartość pH w ujęciu jakościowym (odczyny: kwasowy, zasadowy, obojętny)**
- **opisuje zastosowania wskaźników**
- **planuje doświadczenie, które pozwala zbadać pH produktów występujących w życiu codziennym**

- rozwiązuje zadania obliczeniowe o wyższym stopniu trudności
- **analizuje proces powstawania i skutki kwaśnych opadów**
- proponuje** niektóre **sposoby ograniczenia powstawania kwaśnych opadów**

Ocena bardzo dobra[1 + 2 + 3 + 4]

Uczeń:

- zapisuje wzór strukturalny kwasu nieorganicznego o podanym wzorze sumarycznym
- nazywa dowolny kwas tlenowy (określenie wartościowości pierwiastków chemicznych, uwzględnienie ich w nazwie)
- **projektuje i przeprowadza doświadczenia, w których wyniku można otrzymać kwasy**
- identyfikuje kwasy na podstawie podanych informacji
- odczytuje równania reakcji chemicznych
- rozwiązuje zadania obliczeniowe o wyższym stopniu trudności
- **proponuje sposoby ograniczenia powstawania kwaśnych opadów**
- wyjaśnia pojęcie *skala pH*

Przykłady wiadomości i umiejętności wykraczających poza treści wymagań podstawy programowej; ich spełnienie przez ucznia może być warunkiem wystawienia oceny celującej. Uczeń:

- wymienia przykłady innych wskaźników i określa ich zachowanie w roztworach o różnych odczynach
- opisuje wpływ pH na glebę i uprawy, wyjaśnia przyczyny stosowania poszczególnych nawozów
- omawia przemysłową metodę otrzymywania kwasu azotowego(V)
- definiuje pojęcie *stopień dysocjacji*
- dzieli elektrolity ze względu na stopień dysocjacji

VIII. Sole

Ocena dopuszczająca[1]

Uczeń:

- opisuje budowę soli
- **tworzy i zapisuje wzory sumaryczne soli** (np. chlorków, siarczków)
- wskazuje metal i resztę kwasową we wzorze soli
- **tworzy nazwy soli na podstawie wzorów sumarycznych** (proste przykłady)

- **tworzy i zapisuje wzory sumaryczne soli na podstawie ich nazw** (np. wzory soli kwasów: chlorowodorowego, siarkowodorowego i metali, np. sodu, potasu i wapnia)
- wskazuje wzory soli wśród wzorów różnych związków chemicznych
- definiuje pojęcie *dysocjacja jonowa (elektrolityczna) soli*
- dzieli sole ze względu na ich rozpuszczalność w wodzie
- ustala rozpuszczalność soli w wodzie na podstawie tabeli rozpuszczalności soli i wodorotlenków w wodzie
- **zapisuje równania reakcji dysocjacji jonowej** (elektrolitycznej) soli **rozpuszczalnych w wodzie** (proste przykłady)
- podaje nazwy jonów powstałych w wyniku dysocjacji jonowej soli (proste przykłady)
- opisuje sposób otrzymywania soli trzema podstawowymi metodami (kwas + zasada, metal + kwas, tlenek metalu + kwas)
- **zapisuje cząsteczkowo równania reakcji otrzymywania soli** (proste przykłady)
- definiuje pojęcia *reakcja zobojętniania* i *reakcja strąceniowa*
- odróżnia zapis cząsteczkowy od zapisu jonowego równania reakcji chemicznej
- określa związek ładunku jonu z wartościowością metalu i reszty kwasowej
- **podaje przykłady zastosowań najważniejszych soli**

Ocena dostateczna[1 + 2]

Uczeń:

- wymienia cztery najważniejsze sposoby otrzymywania soli
- podaje nazwy i wzory soli (typowe przykłady)
- **zapisuje równania reakcji zobojętniania w formach: cząsteczkowej, jonowej oraz jonowej skróconej**
- podaje nazwy jonów powstałych w wyniku dysocjacji jonowej soli
- odczytuje równania reakcji otrzymywania soli (proste przykłady)
- korzysta z tabeli rozpuszczalności soli i wodorotlenków w wodzie
- zapisuje równania reakcji otrzymywania soli (reakcja strąceniowa) w formach cząsteczkowej i jonowej (proste przykłady)
- **zapisuje i odczytuje wybrane równania reakcji dysocjacji jonowej soli**
- dzieli metale ze względu na ich aktywność chemiczną (szereg aktywności metali)
- opisuje sposoby zachowania się metali w reakcji z kwasami (np. miedź i magnez w reakcji z kwasem chlorowodorowym)
- zapisuje obserwacje z doświadczeń przeprowadzanych na lekcji
- **wymienia zastosowania najważniejszych soli**

Ocena dobra[1 + 2 + 3]

Uczeń:

- **tworzy i zapisuje nazwy i wzory soli: chlorków, siarczków, azotanów(V), siarczanów(IV), siarczanów(VI), węglanów, fosforanów(V) (ortofosforanów(V))**
- **zapisuje i odczytuje równania dysocjacji jonowej (elektrolitycznej) soli**
- otrzymuje sole doświadczalnie
- **wyjaśnia przebieg reakcji zobojętniania i reakcji strąceniowej**
- **zapisuje równania reakcji otrzymywania soli**
- ustala, korzystając z szeregu aktywności metali, które metale reagują z kwasami według schematu: $\text{metal} + \text{kwas} \rightarrow \text{sól} + \text{wodór}$
- **projektuje i przeprowadza reakcję zobojętniania ($\text{HCl} + \text{NaOH}$)**
- swobodnie posługuje się tabelą rozpuszczalności soli i wodorotlenków w wodzie
- **projektuje doświadczenia pozwalające otrzymać substancje trudno rozpuszczalne i praktycznie nierozpuszczalne (sole i wodorotlenki) w reakcjach strąceniowych**
- zapisuje odpowiednie równania reakcji w formie cząsteczkowej i jonowej (reakcje otrzymywania substancji trudno rozpuszczalnych i praktycznie nierozpuszczalnych w reakcjach strąceniowych)
- podaje przykłady soli występujących w przyrodzie
- **wymienia zastosowania soli**
- opisuje doświadczenia przeprowadzane na lekcjach (schemat, obserwacje, wnioski)

Ocena bardzo dobra[1 + 2 + 3 + 4]

Uczeń:

- wymienia metody otrzymywania soli
- przewiduje, czy zajdzie dana reakcja chemiczna (poznane metody, tabela rozpuszczalności soli i wodorotlenków w wodzie, szereg aktywności metali)
- **zapisuje i odczytuje równania reakcji otrzymywania dowolnej soli**
- wyjaśnia, jakie zmiany zaszły w odczynie roztworów poddanych reakcji zobojętniania
- proponuje reakcję tworzenia soli trudno rozpuszczalnej i praktycznie nierozpuszczalnej
- **przewiduje wynik reakcji strąceniowej**
- identyfikuje sole na podstawie podanych informacji
- podaje zastosowania reakcji strąceniowych
- **projektuje i przeprowadza doświadczenia dotyczące otrzymywania soli**
- przewiduje efekty zaprojektowanych doświadczeń dotyczących otrzymywania soli (różne metody)
- opisuje zaprojektowane doświadczenia

Przykłady wiadomości i umiejętności wykraczających poza treści wymagań podstawy programowej; ich spełnienie przez ucznia może być warunkiem wystawienia oceny celującej. Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie *hydrat*, wymienia przykłady hydratów, ich występowania i zastosowania
- wyjaśnia pojęcie *hydroliza*, zapisuje równania reakcji hydrolizy i wyjaśnia jej przebieg
- wyjaśnia pojęcia: *sól podwójna*, *sól potrójna*, *wodorosole* i *hydroksosole*; podaje przykłady tych soli

IX. Związki węgla z wodorem

Ocena dopuszczająca[1]

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie *związki organiczne*
- podaje przykłady związków chemicznych zawierających węgiel
- **wymienia naturalne źródła węglowodorów**
- **wymienia nazwy produktów destylacji ropy naftowej i podaje przykłady ich zastosowania**
- stosuje zasady bhp w pracy z gazem ziemnym oraz produktami przeróbki ropy naftowej
- definiuje pojęcie *węglowodory*
- definiuje pojęcie *szereg homologiczny*
- **definiuje pojęcia: węglowodory nasycone, węglowodory nienasycone, alkanany, alkeny, alkiny**
- zalicza alkanany do węglowodorów nasyconych, a alkeny i alkiny – do nienasyconych
- **zapisuje wzory sumaryczne: alkanów, alkenów i alkinów o podanej liczbie atomów węgla**
- **rysuje wzory strukturalne i półstrukturalne (grupowe): alkanów, alkenów i alkinów o łańcuchach prostych (do pięciu atomów węgla w cząsteczce)**
- **podaje nazwy systematyczne alkanów (do pięciu atomów węgla w cząsteczce)**
- **podaje wzory ogólne: alkanów, alkenów i alkinów**
- podaje zasady tworzenia nazw alkenów i alkinów
- przyporządkowuje dany węglowodór do odpowiedniego szeregu homologicznego
- opisuje budowę i występowanie metanu
- opisuje właściwości fizyczne i chemiczne metanu, etanu
- wyjaśnia, na czym polegają spalanie całkowite i spalanie niecałkowite
- zapisuje równania reakcji spalania całkowitego i spalania niecałkowitego metanu, etanu
- podaje wzory sumaryczne i strukturalne etenu i etynu
- **opisuje najważniejsze właściwości etenu i etynu**
- definiuje pojęcia: *polimeryzacja*, *monomer* i *polimer*

- **opisuje** najważniejsze **zastosowania metanu, etenu i etynu**
- opisuje wpływ węglowodorów nasyconych i węglowodorów nienasyconych na wodę bromową (lub rozcieńczony roztwór manganianu(VII) potasu)

Ocena dostateczna[1 + 2]

Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie *szereg homologiczny*
- **tworzy nazwy alkenów i alkinów na podstawie nazw odpowiednich alkanów**
- **zapisuje wzory: sumaryczne, strukturalne i półstrukturalne (grupowe); podaje nazwy: alkanów, alkenów i alkinów**
- buduje model cząsteczki: metanu, etenu, etynu
- wyjaśnia różnicę między spalaniem całkowitym a spalaniem niecałkowitym
- **opisuje właściwości fizyczne i chemiczne (spalanie) alkanów (metanu, etanu) oraz etenu i etynu**
- **zapisuje i odczytuje równania reakcji spalania metanu, etanu, przy dużym i małym dostępie tlenu**
- pisze równania reakcji spalania etenu i etynu
- porównuje budowę etenu i etynu
- wyjaśnia, na czym polegają reakcje przyłączania i polimeryzacji
- **opisuje właściwości i niektóre zastosowania polietylenu**
- **wyjaśnia, jak można doświadczalnie odróżnić węglowodory nasycone od węglowodorów nienasyconych, np. metan od etenu czy etynu**
- wyjaśnia, od czego zależą właściwości węglowodorów
- wykonuje proste obliczenia dotyczące węglowodorów
- podaje obserwacje do wykonywanych na lekcji doświadczeń

Ocena dobra[1 + 2 + 3]

Uczeń:

- **tworzy wzory ogólne alkanów, alkenów, alkinów (na podstawie wzorów kolejnych związków chemicznych w danym szeregu homologicznym)**
- proponuje sposób doświadczalnego wykrycia produktów spalania węglowodorów
- **zapisuje równania reakcji spalania alkanów przy dużym i małym dostępie tlenu**
- zapisuje równania reakcji spalania alkenów i alkinów
- zapisuje równania reakcji otrzymywania etynu
- odczytuje podane równania reakcji chemicznej
- **zapisuje równania reakcji etenu i etynu z bromem, polimeryzacji etenu**

- opisuje rolę katalizatora w reakcji chemicznej
- **wyjaśnia zależność między długością łańcucha węglowego a właściwościami fizycznymi alkanów** (np. stanem skupienia, lotnością, palnością, gęstością, temperaturą topnienia i wrzenia)
- wyjaśnia, co jest przyczyną większej reaktywności węglowodorów nienasyconych w porównaniu z węglowodorami nasyconymi
- **opisuje właściwości i zastosowania polietylenu**
- **projektuje doświadczenie chemiczne umożliwiające odróżnienie węglowodorów nasyconych od węglowodorów nienasyconych**
- opisuje przeprowadzane doświadczenia chemiczne
- wykonuje obliczenia związane z węglowodorami
- **wyszukuje informacje na temat zastosowań alkanów, etenu i etynu; wymienia je**
- **zapisuje równanie reakcji polimeryzacji etenu**

Ocena bardzo dobra[1 + 2 + 3 + 4]

Uczeń:

- analizuje właściwości węglowodorów
- porównuje właściwości węglowodorów nasyconych i węglowodorów nienasyconych
- **wyjaśnia zależność między długością łańcucha węglowego a właściwościami fizycznymi alkanów**
- opisuje wpływ wiązania wielokrotnego w cząsteczce węglowodoru na jego reaktywność
- zapisuje równania reakcji przyłączania (np. bromowodoru, wodoru, chloru) do węglowodorów zawierających wiązanie wielokrotne
- projektuje doświadczenia chemiczne dotyczące węglowodorów
- **projektuje i przeprowadza doświadczenie chemiczne umożliwiające odróżnienie węglowodorów nasyconych od węglowodorów nienasyconych**
- stosuje zdobytą wiedzę do rozwiązywania zadań obliczeniowych o wysokim stopniu trudności
- analizuje znaczenie węglowodorów w życiu codziennym

Przykłady wiadomości i umiejętności wykraczających poza treści wymagań podstawy programowej; ich spełnienie przez ucznia może być warunkiem wystawienia oceny celującej. Uczeń:

- opisuje przebieg suchej destylacji węgla kamiennego
- wyjaśnia pojęcia: *izomeria, izomery*
- wyjaśnia pojęcie *węglowodory aromatyczne*
- podaje przykłady tworzyw sztucznych, tworzyw syntetycznych
- podaje właściwości i zastosowania wybranych tworzyw sztucznych
- wymienia przykładowe oznaczenia opakowań wykonanych z tworzyw sztucznych

X. Pochodne węglowodorów

Ocena dopuszczająca[1]

Uczeń:

- dowodzi, że alkohole, kwasy karboksylowe, estry i aminokwasy są pochodnymi węglowodorów
- opisuje budowę pochodnych węglowodorów (grupa węglowodorowa + grupa funkcyjna)
- wymienia pierwiastki chemiczne wchodzące w skład pochodnych węglowodorów
- zalicza daną substancję organiczną do odpowiedniej grupy związków chemicznych
- wyjaśnia, co to jest grupa funkcyjna
- zaznacza grupy funkcyjne w alkoholach, kwasach karboksylowych, estrach, aminokwasach; podaje ich nazwy
- zapisuje wzory ogólne alkoholi, kwasów karboksylowych i estrów
- **dzieli alkohole na monohydroksylowe i polihydroksylowe**
- **zapisuje wzory sumaryczne i rysuje wzory półstrukturalne (grupowe), strukturalne alkoholi monohydroksylowych o łańcuchach prostych zawierających do trzech atomów węgla w cząsteczce**
- wyjaśnia, co to są nazwy zwyczajowe i nazwy systematyczne
- **tworzy nazwy systematyczne alkoholi monohydroksylowych o łańcuchach prostych zawierających do trzech atomów węgla w cząsteczce**, podaje zwyczajowe (metanolu, etanolu)
- **rysuje wzory półstrukturalne (grupowe), strukturalne kwasów monokarboksylowych o łańcuchach prostych zawierających do dwóch atomów węgla w cząsteczce; podaje ich nazwy systematyczne i zwyczajowe** (kwasu metanowego i kwasu etanowego)
- zaznacza resztę kwasową we wzorze kwasu karboksylowego
- **opisuje najważniejsze właściwości metanolu,**
- **etanolu i glicerolu oraz kwasów etanowego i metanowego**
- **bada właściwości fizyczne glicerolu**
- **zapisuje równanie reakcji spalania metanolu**
- **opisuje podstawowe zastosowania etanolu i kwasu etanowego**
- dzieli kwasy karboksylowe na nasycone i nienasycone
- wymienia najważniejsze kwasy tłuszczowe
- **opisuje najważniejsze właściwości długołańcuchowych kwasów karboksylowych** (stearynowego i oleinowego)
- definiuje pojęcie *mydła*
- wymienia związki chemiczne, które są substratami reakcji estryfikacji
- definiuje pojęcie *estry*

- wymienia przykłady występowania estrów w przyrodzie
- opisuje zagrożenia związane z alkoholami (metanol, etanol)
- wśród poznanych substancji wskazuje te, które mają szkodliwy wpływ na organizm
- omawia budowę i właściwości aminokwasów (na przykładzie glicyny)
- podaje przykłady występowania aminokwasów
- wymienia najważniejsze zastosowania poznanych związków chemicznych (np. etanol, kwas etanowy, kwas stearynowy)

Ocena dostateczna[1 + 2]

Uczeń:

- zapisuje nazwy i wzory omawianych grup funkcyjnych
- wyjaśnia, co to są alkohole polihydroksylowe
- **zapisuje wzory i podaje nazwy alkoholi monohydroksylowych o łańcuchach prostych (zawierających do pięciu atomów węgla w cząsteczce)**
- **zapisuje wzory sumaryczny i półstrukturalny (grupowy) propano-1,2,3-triolu (glicerolu)**
- uzasadnia stwierdzenie, że alkohole i kwasy karboksylowe tworzą szeregi homologiczne
- podaje odczyn roztworu alkoholu
- opisuje fermentację alkoholową
- **zapisuje równania reakcji spalania etanolu**
- **podaje przykłady kwasów organicznych występujących w przyrodzie (np. kwasy: mrówkowy, szczawiowy, cytrynowy) i wymienia ich zastosowania**
- **tworzy nazwy prostych kwasów karboksylowych (do pięciu atomów węgla w cząsteczce) i zapisuje ich wzory sumaryczne i strukturalne**
- podaje właściwości kwasów metanowego (mrówkowego) i etanowego (octowego)
- **bada wybrane właściwości fizyczne kwasu etanowego (octowego)**
- opisuje dysocjację jonową kwasów karboksylowych
- bada odczyn wodnego roztworu kwasu etanowego (octowego)
- **zapisuje równania reakcji spalania i reakcji dysocjacji jonowej kwasów metanowego i etanowego**
- **zapisuje równania reakcji kwasów metanowego i etanowego z metalami, tlenkami**
- **metali i wodorotlenkami**
- podaje nazwy soli pochodzących od kwasów metanowego i etanowego
- **podaje nazwy długołańcuchowych kwasów monokarboksylowych (przykłady)**
- zapisuje wzory sumaryczne kwasów: palmitynowego, stearynowego i oleinowego
- wyjaśnia, jak można doświadczalnie udowodnić, że dany kwas karboksylowy jest kwasem nienasyconym

- podaje przykłady estrów
- **wyjaśnia, na czym polega reakcja estryfikacji**
- **tworzy nazwy estrów pochodzących od podanych nazw kwasów i alkoholi** (proste przykłady)
- opisuje sposób otrzymywania wskazanego estru (np. octanu etylu)
- zapisuje równania reakcji otrzymywania estru (proste przykłady, np. octanu metylu)
- wymienia właściwości fizyczne octanu etylu
- **opisuje negatywne skutki działania etanolu na organizm**
- bada właściwości fizyczne omawianych związków
- zapisuje obserwacje z wykonywanych doświadczeń chemicznych

Ocena dobra[1 + 2 + 3]

Uczeń:

- wyjaśnia, dlaczego alkohol etylowy ma odczyn obojętny
- wyjaśnia, w jaki sposób tworzy się nazwę systematyczną glicerolu
- zapisuje równania reakcji spalania alkoholi
- **podaje nazwy zwyczajowe i systematyczne alkoholi i kwasów karboksylowych**
- wyjaśnia, dlaczego niektóre wyższe kwasy karboksylowe nazywa się kwasami tłuszczowymi
- porównuje właściwości kwasów organicznych i nieorganicznych
- **bada i opisuje wybrane właściwości fizyczne i chemiczne kwasu etanowego (octowego)**
- porównuje właściwości kwasów karboksylowych
- opisuje proces fermentacji octowej
- dzieli kwasy karboksylowe
- zapisuje równania reakcji chemicznych kwasów karboksylowych
- podaje nazwy soli kwasów organicznych
- określa miejsce występowania wiązania podwójnego w cząsteczce kwasu oleinowego
- **podaje nazwy i rysuje wzory półstrukturalne (grupowe) długołańcuchowych kwasów monokarboksylowych (kwasów tłuszczowych) nasyconych (palmitynowego, stearynowego) i nienasyconego (oleinowego)**
- **projektuje doświadczenie chemiczne umożliwiające odróżnienie kwasu oleinowego od kwasów palmitynowego lub stearynowego**
- **zapisuje równania reakcji chemicznych prostych kwasów karboksylowych z alkoholami monohydrosylowymi**
- zapisuje równania reakcji otrzymywania podanych estrów
- tworzy wzory estrów na podstawie nazw
- kwasów i alkoholi

- **tworzy nazwy systematyczne i zwyczajowe estrów** na podstawie nazw odpowiednich kwasów karboksylowych i alkoholi
- zapisuje wzór poznanego aminokwasu
- **opisuje budowę oraz wybrane właściwości fizyczne i chemiczne aminokwasów na przykładzie kwasu aminooctowego (glicyny)**
- opisuje właściwości omawianych związków chemicznych
- **wymienia zastosowania: metanolu, etanolu, glicerolu, kwasu metanowego, kwasu octowego**
- bada niektóre właściwości fizyczne i chemiczne omawianych związków
- opisuje przeprowadzone doświadczenia chemiczne

Ocena bardzo dobra[1 + 2 + 3 + 4]

Uczeń:

- proponuje doświadczenie chemiczne do podanego tematu z działu *Pochodne węglowodorów*
- opisuje doświadczenia chemiczne (schemat, obserwacje, wnioski)
- przeprowadza doświadczenia chemiczne do działu *Pochodne węglowodorów*
- zapisuje wzory podanych alkoholi i kwasów karboksylowych
- zapisuje równania reakcji chemicznych alkoholi, kwasów karboksylowych o wyższym stopniu trudności (np. więcej niż pięć atomów węgla w cząsteczce)
- wyjaśnia zależność między długością łańcucha węglowego a stanem skupienia i reaktywnością alkoholi oraz kwasów karboksylowych
- zapisuje równania reakcji otrzymywania estru o podanej nazwie lub podanym wzorze
- **planuje i przeprowadza doświadczenie pozwalające otrzymać ester o podanej nazwie**
- **opisuje właściwości estrów w aspekcie ich zastosowań**
- przewiduje produkty reakcji chemicznej
- identyfikuje poznane substancje
- omawia szczegółowo przebieg reakcji estryfikacji
- omawia różnicę między reakcją estryfikacji a reakcją zobojętniania
- zapisuje równania reakcji chemicznych w formach: cząsteczkowej, jonowej i skróconej jonowej
- analizuje konsekwencje istnienia dwóch grup funkcyjnych w cząsteczce aminokwasu
- **zapisuje równanie kondensacji dwóch cząsteczek glicyny**
- opisuje mechanizm powstawania wiązania peptydowego
- rozwiązuje zadania dotyczące pochodnych węglowodorów (o dużym stopniu trudności)

Przykłady wiadomości i umiejętności wykraczających poza treści wymagań podstawy programowej; ich spełnienie przez ucznia może być warunkiem wystawienia oceny celującej. Uczeń:

- opisuje właściwości i zastosowania wybranych alkoholi (inne niż na lekcji)
- opisuje właściwości i zastosowania wybranych kwasów karboksylowych (inne niż na lekcji)
- zapisuje równania reakcji chemicznych zachodzących w twardej wodzie po dodaniu mydła sodowego
- wyjaśnia pojęcie *hydroksykwas*y
- wyjaśnia, czym są aminy; omawia ich przykłady; podaje ich wzory; opisuje właściwości, występowanie i zastosowania
- wymienia zastosowania aminokwasów
- wyjaśnia, co to jest hydroliza estru
- zapisuje równania reakcji hydrolizy estru o podanej nazwie lub podanym wzorze

XI. Substancje o znaczeniu biologicznym

Ocena dopuszczająca[1]

Uczeń:

- wymienia główne pierwiastki chemiczne wchodzące w skład organizmu
- wymienia podstawowe składniki żywności i miejsca ich występowania
- **wymienia pierwiastki chemiczne, których atomy wchodzą w skład cząsteczek: tłuszczów, cukrów (węglowodanów) i białek**
- **dzieli tłuszcze ze względu na: pochodzenie i stan skupienia**
- zalicza tłuszcze do estrów
- wymienia rodzaje białek
- **dzieli cukry (sacharydy) na cukry proste i cukry złożone**
- **definiuje białka jako związki chemiczne powstające z aminokwasów**
- wymienia przykłady: tłuszczów, sacharydów i białek
- wyjaśnia, co to są węglowodany
- **wymienia przykłady występowania celulozy i skrobi w przyrodzie**
- **podaje wzory sumaryczne: glukozy i fruktozy, sacharozy, skrobi i celulozy**
- **wymienia zastosowania poznanych cukrów**
- wymienia najważniejsze właściwości omawianych związków chemicznych
- definiuje pojęcia: *denaturacja*, *koagulacja*, *żel*, *zol*
- **wymienia czynniki powodujące denaturację białek**
- podaje reakcje charakterystyczne białek i skrobi

- opisuje znaczenie: wody, tłuszczów, białek, sacharydów, witamin i mikroelementów dla organizmu
- wyjaśnia, co to są związki wielkocząsteczkowe; wymienia ich przykłady
- wymienia funkcje podstawowych składników odżywczych

Ocena dostateczna[1 + 2]

Uczeń:

- wyjaśnia rolę składników odżywczych w prawidłowym funkcjonowaniu organizmu
- **opisuje budowę cząsteczki tłuszczu jako estru glicerolu i kwasów tłuszczowych**
- **opisuje wybrane właściwości fizyczne tłuszczów**
- opisuje wpływ oleju roślinnego na wodę bromową
- wyjaśnia, jak można doświadczalnie odróżnić tłuszcze nienasycone od tłuszczów nasyconych
- opisuje właściwości białek
- **wymienia czynniki powodujące koagulację białek**
- **opisuje właściwości fizyczne: glukozy, fruktozy, sacharozy, skrobi i celulozy**
- **bada właściwości fizyczne wybranych związków chemicznych** (glukozy, fruktozy, sacharozy, skrobi i celulozy)
- zapisuje równanie reakcji sacharozy z wodą za pomocą wzorów sumarycznych
- opisuje przebieg reakcji chemicznej skrobi z wodą
- wykrywa obecność skrobi i białka w produktach spożywczych

Ocena dobra[1 + 2 + 3]

Uczeń:

- podaje wzór ogólny tłuszczów
- omawia różnice w budowie tłuszczów stałych i tłuszczów ciekłych
- wyjaśnia, dlaczego olej roślinny odbarwia wodę bromową
- **definiuje białka jako związki chemiczne powstające w wyniku kondensacji aminokwasów**
- definiuje pojęcia: *peptydy*, *peptyzacja*, *wysalanie białek*
- **opisuje różnice w przebiegu denaturacji i koagulacji białek**
- wyjaśnia, co to znaczy, że sacharoza jest disacharydem
- **wymienia różnice we właściwościach fizycznych skrobi i celulozy**
- zapisuje poznane równania reakcji sacharydów z wodą
- definiuje pojęcie *wiązanie peptydowe*

- **projektuje i przeprowadza doświadczenie chemiczne umożliwiające odróżnienie tłuszczu nienasyconego od tłuszczu nasyconego**
- **projektuje doświadczenia chemiczne umożliwiające wykrycie białka za pomocą stężonego roztworu kwasu azotowego(V)**
- planuje doświadczenia chemiczne umożliwiające badanie właściwości omawianych związków chemicznych
- opisuje przeprowadzone doświadczenia chemiczne
- **opisuje znaczenie i zastosowania skrobi, celulozy** i innych poznanych związków chemicznych

Ocena bardzo dobra[1 + 2 + 3 + 4]

Uczeń:

- podaje wzór trystearynianu glicerolu
- **projektuje i przeprowadza doświadczenia chemiczne umożliwiające wykrycie białka**
- wyjaśnia, na czym polega wysalanie białek
- wyjaśnia, dlaczego skrobia i celuloza są polisacharydami
- wyjaśnia, co to są dekstryny
- omawia przebieg reakcji chemicznej skrobi z wodą
- planuje i przeprowadza doświadczenie chemiczne weryfikujące postawioną hipotezę
- identyfikuje poznane substancje

Przykłady wiadomości i umiejętności wykraczających poza treści wymagań podstawy programowej; ich spełnienie przez ucznia może być warunkiem wystawienia oceny celującej. Uczeń:

- bada skład pierwiastkowy białek
- udowadnia doświadczalnie, że glukoza ma właściwości redukujące
- przeprowadza próbę Trommera i próbę Tollensa
- wyjaśnia, na czym polega próba akroleinowa
- projektuje doświadczenie umożliwiające odróżnienie tłuszczu od substancji tłustej (próba akroleinowa)
- opisuje proces utwardzania tłuszczów
- opisuje hydrolizę tłuszczów, zapisuje równanie dla podanego tłuszczu
- wyjaśnia, na czym polega efekt Tyndalla

Geografia

(ocena celująca)

Uczeń:

- wyjaśnia, dlaczego na wschodnich wybrzeżach Azji występuje wiele wulkanów
- udowadnia słuszność stwierdzenia,

że Azja to kontynent kontrastów geograficznych

- omawia wpływ budowy geologicznej

na występowanie rowów tektonicznych, wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami

- ocenia skutki trzęsień ziemi dla obszarów gęsto zaludnionych
- wyjaśnia na podstawie mapy ogólnogeograficznej i analizy danych statystycznych, dlaczego grunty orne mają niewielki udział w strukturze użytkowania ziemi w Azji
- wykazuje związki między cechami klimatu monsunowego a rytmem upraw i „kulturą ryżu” w Azji Południowo-Wschodniej

• ocenia znaczenie warunków przyrodniczych i czynników społeczno-kulturowych w tworzeniu nowoczesnej gospodarki Japonii

- omawia wpływ gospodarki Chin na gospodarkę światową
- opisuje główne problemy indyjskiego społeczeństwa oraz przedstawia ich przyczyny
- analizuje skutki występowania konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie
- wyjaśnia istnienie strefowości klimatyczno-roślinno-glebowej

w Afryce

- wyjaśnia związki między warunkami przyrodniczymi a możliwościami gospodarowania w strefie Sahelu

• ocenia skutki stosowania rolnictwa żarowo-odłogowego i plantacyjnego w Afryce Zachodniej

- przedstawia rolę chińskich inwestycji na kontynencie afrykańskim
- przedstawia sposoby walki z głodem ludności Afryki na przykładzie Etiopii
- określa związki między warunkami przyrodniczymi i kulturowymi a rozwojem turystyki na przykładzie Kenii

- przedstawia argumenty pomagające przełamywać stereotypy na temat Afryki
- ustala prawidłowości w ukształtowaniu powierzchni Ameryki Północnej

i Ameryki Południowej na podstawie map tematycznych

- przedstawia sposoby ochrony przed nadchodzącym cyklonem na podstawie wybranych źródeł informacji

• przedstawia działania człowieka mające na celu ochronę walorów przyrodniczych Amazonii

- omawia skutki zanikania kultur pierwotnych na przykładzie Ameryki Północnej i Ameryki Południowej

• opisuje problemy ludności mieszkających w slumsach na podstawie materiałów źródłowych

- wykazuje zależność między ukształtowaniem powierzchni, cyrkulacją powietrza, odległością od morza, prądami morskimi a przebiegiem północnej granicy upraw i lasów w Kanadzie
- omawia cechy charakterystyczne gospodarki Kanady z uwzględnieniem surowców mineralnych, rozwoju przemysłu i handlu
- ocenia wpływ przemysłu zaawansowanych technologii na rozwój gospodarki Stanów Zjednoczonych
- ocenia rolę Stanów Zjednoczonych w gospodarce światowej na podstawie analizy danych statystycznych
- wykazuje zależność między klimatem a zasobami wód powierzchniowych w Australii
- wykazuje zależność pomiędzy rozmieszczeniem ludności a warunkami naturalnymi występującymi w Australii
- określa główne cechy gospodarki Australii na tle warunków przyrodniczych
- omawia zmiany w środowisku przyrodniczym obszarów polarnych
- charakteryzuje cele oraz zakres badań prowadzonych w Arktyce i w Antarktyce na podstawie dostępnych źródeł
- omawia wkład Polaków w badania obszarów polarnych na podstawie dostępnych źródeł

(ocena bardzo dobra)

Uczeń:

- analizuje azjatyckie rekordy dotyczące rzeźby terenu, linii brzegowej i hydrosfery na podstawie infografiki
- omawia powstawanie Himalajów i rowów oceanicznych
- przedstawia sposoby zabezpieczania ludzi przed skutkami trzęsień ziemi
- omawia warunki klimatyczne w Azji wpływające na rytm uprawy ryżu
- omawia znaczenie uprawy ryżu dla krajów Azji Południowo-Wschodniej
- wykazuje związek między budową geologiczną a występowaniem wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami w Japonii
- analizuje źródła gospodarczego rozwoju Japonii
- charakteryzuje cechy nowoczesnej gospodarki Japonii oraz rodzaje produkcji przemysłowej
- uzasadnia, że gospodarka Japonii należy do najnowocześniejszych na świecie
- przedstawia problemy demograficzne i społeczne Chin z uwzględnieniem przyrostu naturalnego na podstawie analizy danych statystycznych
- omawia znaczenie nowoczesnych kolei w rozwoju gospodarczym Chin
- omawia kontrasty etniczne, językowe i religijne w Indiach

- charakteryzuje cechy gospodarki Indii i możliwości ich rozwoju
- omawia znaczenie ropy naftowej w rozwoju ekonomicznym państw Bliskiego Wschodu
- omawia źródła konfliktów zbrojnych i terroryzmu na Bliskim Wschodzie
- omawia związek budowy geologicznej Afryki z powstawaniem rowów tektonicznych
- wyjaśnia cyrkulację powietrza w strefie międzyzwrotnikowej
- omawia przyczyny procesu pustynnienia w strefie Sahelu
- omawia typy rolnictwa w Afryce
- przedstawia czynniki ograniczające rozwój gospodarki w Afryce
- omawia skutki niedożywienia ludności w Etiopii
- omawia bariery ograniczające rozwój turystyki w Afryce
- omawia walory przyrodnicze Kenii wpływające na rozwój turystyki
- wykazuje związek ukształtowania powierzchni z budową geologiczną w Ameryce
- omawia związek stref klimatycznych ze strefami roślinnymi w Ameryce
- przedstawia skutki występowania tornad i cyklonów tropikalnych w Ameryce
- omawia ekologiczne następstwa wylesiania Amazonii
- podaje kierunki gospodarczego wykorzystania Amazonii
- przedstawia sytuację rdzennej ludności w Ameryce
- przedstawia negatywne skutki urbanizacji w Ameryce
- określa cechy megalopolis w Ameryce Północnej
- omawia czynniki wpływające na przebieg północnej granicy upraw i lasów w Kanadzie
- opisuje cechy gospodarstw wielkoobszarowych na terenie Kanady
- charakteryzuje wybrane wskaźniki rozwoju gospodarczego Stanów Zjednoczonych
- omawia znaczenie usług wyspecjalizowanych w gospodarce Stanów Zjednoczonych
- omawia i wyjaśnia wpływ położenia Australii na klimat
- omawia zasoby wód artezyjskich i ich rolę w gospodarce Australii
- wyjaśnia, dlaczego Australia jest atrakcyjna dla imigrantów
- omawia znaczenie przemysłów przetwórczego i zaawansowanych technologii w rozwoju Australii a przyczyny marnowania żywności na przykładzie Stanów Zjednoczonych
- porównuje środowisko przyrodnicze Arktyki i Antarktyki
- wyjaśnia, dlaczego Antarktyda jest największą pustynią lodową
- prezentuje osiągnięcia polskich badaczy obszarów okołobiegunowych
- wyjaśnia status prawny Antarktydy

(ocena dobra)

Uczeń:

- omawia budowę geologiczną Azji na podstawie mapy tematycznej
- omawia cyrkulację monsunową i jej wpływ na klimat Azji
- charakteryzuje kontrasty klimatyczne i roślinne w Azji na podstawie mapy tematycznej
- omawia czynniki wpływające na układ sieci rzecznej w Azji

- omawia płytową budowę litosfery na podstawie map tematycznych
- wyjaśnia przyczyny występowania trzęsień ziemi i tsunami w Azji
- opisuje przebieg trzęsienia ziemi
- omawia warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Azji
- opisuje ekstremalne zjawiska klimatyczne i ich skutki w Japonii opisuje skutki występowania tajfunów na obszarze Japonii
- omawia bariery utrudniające rozwój gospodarki Japonii
- omawia znaczenie i rolę transportu w gospodarce Japonii
- omawia cechy gospodarki Chin
- analizuje wielkości PKB w Chinach na tle innych krajów świata na podstawie danych statystycznych
- charakteryzuje tradycyjne rolnictwo i warunki rozwoju rolnictwa Chin
- przedstawia problemy demograficzne Indii
- omawia system kastowy w Indiach
- przedstawia zróżnicowanie indyjskiej edukacji
- analizuje strukturę zatrudnienia i strukturę PKB Indii na podstawie wykresu
- charakteryzuje przemysł przetwórczy Indii
- omawia zróżnicowanie religijne na Bliskim Wschodzie
- omawia wpływ religii na życie muzułmanów
- przedstawia znaczenie przemysłu naftowego w krajach Bliskiego Wschodu
- omawia wpływ czynników klimatotwórczych na klimat Afryki
- omawia rozmieszczenie opadów atmosferycznych w Afryce na podstawie mapy klimatycznej
- omawia udział rolnictwa w strukturze zatrudnienia w wybranych państwach Afryki na podstawie wykresu
- omawia gospodarkę w strefie Sahelu
- omawia cechy gospodarki krajów Afryki na podstawie analizy danych statystycznych
- przedstawia nowoczesne działy gospodarki Afryki
- omawia rozwój i znaczenie usług w Afryce
- omawia przyczyny niedożywienia ludności w Etiopii
- opisuje zmiany w poziomie niedożywienia ludności Etiopii
- wymienia obiekty w Kenii wpisane na listę dziedzictwa UNESCO
- opisuje walory kulturowe Kenii na podstawie wybranych źródeł informacji
- charakteryzuje budowę geologiczną Ameryki
- omawia czynniki klimatyczne wpływające na klimat Ameryki
- porównuje strefy klimatyczne ze strefami roślinnymi w Ameryce
- charakteryzuje wody powierzchniowe Ameryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej
- omawia mechanizm powstawania tornad i cyklonów tropikalnych
- podaje przyczyny wysokich rocznych sum opadów atmosferycznych w Amazonii
- opisuje piętność wilgotnych lasów równikowych w Amazonii

- omawia wielkie migracje w historii zasiedlania Ameryki
- omawia zmiany liczby ludności w Ameryce na przestrzeni lat na podstawie wykresu
- omawia rozwój miast Ameryki na podstawie wybranych źródeł
- podaje przykłady megalopolis w Ameryce i wskazuje je na mapie
- podaje przyczyny powstawania slumsów w wielkich miastach na przykładzie Ameryki Południowej
- przedstawia zasięg występowania lasów w Kanadzie na podstawie mapy tematycznej
- przedstawia miejsce Kanady w światowym eksporcie wybranych płodów rolnych na podstawie wykresu
- omawia znaczenie przemysłu i jego kluczowe działy w Stanach Zjednoczonych
- omawia cechy rolnictwa Stanów Zjednoczonych
- poszczególnych typów klimatu w Australii na podstawie klimatogramów
- omawia strefowość roślinną w Australii na podstawie mapy tematycznej
- omawia bariery utrudniające zamieszkanie Australii
- charakteryzuje rdzennych mieszkańców Australii
- omawia cechy rolnictwa Australii na tle warunków przyrodniczych
- przedstawia znaczenie turystyki w rozwoju gospodarki Australii i Oceanii
- opisuje zjawisko dnia polarnego i nocy polarnej na obszarach okołobiegunowych
- charakteryzuje ludy zamieszkujące Arktykę oraz warunki ich życia
- opisuje warunki życia w polarnej stacji badawczej

(ocena dostateczna)

Uczeń:

- opisuje linię brzegową Azji na podstawie mapy świata
- charakteryzuje zróżnicowanie środowiska geograficznego Azji
- przedstawia kontrasty w ukształtowaniu powierzchni terenu Azji
- omawia czynniki klimatyczne kształtujące klimat Azji
- omawia strefy roślinne Azji
- omawia budowę wulkanu na podstawie ilustracji
- wymienia typy wulkanów i podaje ich główne cechy
- wskazuje na mapie obszary Azji o korzystnych i niekorzystnych warunkach do rozwoju rolnictwa
- wymienia czołówkę państw azjatyckich w światowych zbiorach roślin uprawnych na podstawie infografiki
- charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Japonii
- omawia strukturę zatrudnienia w Japonii na podstawie analizy danych statystycznych
- omawia warunki naturalne rozwoju rolnictwa w Japonii
- przedstawia cechy rolnictwa Japonii na podstawie analizy danych statystycznych

- określa różnorodność cech środowiska geograficznego Chin na podstawie mapy tematycznej
- omawia czynniki przyrodnicze sprzyjające osadnictwu w Chinach
- przedstawia nierównomierne rozmieszczenie ludności Chin na podstawie mapy gęstości zaludnienia
- omawia główne kierunki produkcji rolnej w Chinach
- omawia cechy środowiska geograficznego Półwyspu Indyjskiego
- podaje przyczyny powstawania slumsów w Indiach
- omawia warunki uprawy roślin w Indiach na podstawie mapy tematycznej
- charakteryzuje indyjską Dolinę Krzemową
- omawia cechy środowiska przyrodniczego Bliskiego Wschodu
- omawia wielkość zasobów ropy naftowej na świecie i na Bliskim Wschodzie na podstawie wykresu i mapy tematycznej
- przedstawia cele organizacji OPEC
- omawia cechy ukształtowania powierzchni Afryki
- wymienia cechy różnych typów klimatu w Afryce na podstawie klimatogramów
- charakteryzuje sieć rzeczną i jeziora Afryki
- omawia czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Afryce
- charakteryzuje znaczenie hodowli zwierząt w krajach Afryki
- przedstawia zróżnicowanie PKB w różnych państwach Afryki na podstawie analizy danych statystycznych
- omawia przemysł wydobywczy w Afryce
- wskazuje państwa w Afryce dotknięte problemem głodu i niedożywienia na podstawie mapy tematycznej
- analizuje niedożywienie ludności w Afryce na podstawie wykresu
- przedstawia ruch turystyczny Kenii na podstawie analizy danych statystycznych
- wymienia nazwy państw leżących w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej
- podaje główne cechy ukształtowania powierzchni Ameryki
- wymienia strefy klimatyczne Ameryki
- omawia przyczyny powstawania tornad i cyklonów tropikalnych
- podaje główne rejony występowania cyklonów tropikalnych i kierunki ich przemieszczania się
- podaje cechy środowiska geograficznego Amazonii
- omawia cechy klimatu Amazonii
- podaje przyczyny zróżnicowania etnicznego i kulturowego Ameryki
- przedstawia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej
- analizuje liczbę ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności państw Ameryki na podstawie mapy tematycznej

- przedstawia cechy położenia geograficznego Kanady na podstawie mapy ogólnogeograficznej
- omawia ukształtowanie powierzchni Kanady
- przedstawia czynniki wpływające na klimat Kanady
- omawia strukturę użytkowania ziemi w Kanadzie na podstawie wykresu
- opisuje cechy położenia geograficznego Stanów Zjednoczonych
- wymienia czynniki wpływające na rozwój Doliny Krzemowej
- omawia strukturę użytkowania ziemi w Stanach Zjednoczonych na podstawie wykresu
- charakteryzuje środowisko przyrodnicze Australii i Oceanii
- charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Australii
- wymienia strefy klimatyczne w Australii
- charakteryzuje wody powierzchniowe Australii
- omawia czynniki przyrodnicze wpływające na rozmieszczenie ludności w Australii
- omawia występowanie surowców mineralnych w Australii na podstawie mapy tematycznej
- wymienia cechy środowiska przyrodniczego obszarów okołobiegunowych
- charakteryzuje klimat Arktyki i Antarktyki
- wymienia zagrożenia środowiska naturalnego obszarów polarnych

(ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- wskazuje na mapie położenie geograficzne Azji
 - wymienia formy ukształtowania powierzchni Azji
 - wymienia strefy klimatyczne Azji
- na podstawie mapy klimatycznej
- wymienia największe rzeki Azji
 - wymienia strefy aktywności sejsmicznej w Azji na podstawie mapy geologicznej
 - wyjaśnia znaczenie terminu wulkanizm
 - odczytuje z mapy nazwy największych wulkanów w Azji
 - wskazuje na mapie zasięg Ognistego Pierścienia Pacyfiku
 - wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Azji
 - wymienia główne uprawy w Azji
- na podstawie mapy gospodarczej
- określa cechy położenia Japonii na podstawie mapy ogólnogeograficznej
 - wymienia cechy środowiska naturalnego Japonii
 - wymienia główne uprawy w Japonii
 - określa cechy położenia Chin na podstawie mapy ogólnogeograficznej
 - lokalizuje na mapie ośrodki przemysłu zaawansowanych technologii w Chinach
 - wymienia główne uprawy w Chinach i opisuje ich rozmieszczenie na podstawie mapy gospodarczej

- określa położenie geograficzne Indii
- porównuje liczbę ludności Chin i Indii oraz odczytuje z wykresu ich prognozę
- wymienia największe aglomeracje Indii i wskazuje je na mapie
- wyjaśnia znaczenie terminu slumsy
- wymienia główne rośliny uprawne w Indiach i wskazuje na mapie tematycznej regiony ich występowania
- wymienia surowce mineralne w Indiach i wskazuje na mapie regiony ich występowania
- określa położenie geograficzne Bliskiego Wschodu
- wymienia państwa leżące na Bliskim Wschodzie na podstawie mapy politycznej
- wskazuje na mapie miejsca konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie określa położenie matematyczno-geograficzne Afryki na podstawie mapy ogólnogeograficznej
- wymienia strefy klimatyczne Afryki
- wymienia największe rzeki i jeziora Afryki
- wymienia czynniki przyrodnicze wpływające na rozwój rolnictwa w Afryce
- wymienia główne uprawy w Afryce
- wymienia surowce mineralne Afryki na podstawie mapy gospodarczej
- wskazuje obszary występowania surowców mineralnych na terenie Afryki
- wymienia atrakcyjne turystycznie państwa Afryki
- określa położenie geograficzne Etiopii
- wyjaśnia różnicę między głodem a niedożywieniem
- wymienia państwa w Afryce dotknięte głodem i niedożywieniem
- określa położenie geograficzne Kenii
- wymienia obiekty turystyczne na terenie Kenii
- określa położenie geograficzne Ameryki
- wymienia nazwy mórz i oceanów oblewających Amerykę Północną i Amerykę Południową
- wymienia największe rzeki Ameryki i wskazuje je na mapie
- wyjaśnia znaczenie terminów: tornado, cyklon tropikalny
- wskazuje na mapie Aleję Tornad
- wymienia nazwy wybranych cyklonów tropikalnych w XXI wieku
- określa położenie geograficzne Amazonii
- omawia florę i faunę lasów równikowych
- podaje liczbę ludności Ameryki Północnej i Ameryki Południowej na podstawie wykresu
- wymienia główne odmiany człowieka zamieszkujące Amerykę
- wyjaśnia znaczenie terminów: urbanizacja, wskaźnik urbanizacji, aglomeracja, megalopolis
- wymienia obszary słabo i gęsto zaludnione w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej i wskazuje je na mapie
- wymienia największe miasta i aglomeracje Ameryki Północnej i Ameryki Południowej i wskazuje na mapie

- przedstawia położenie geograficzne Kanady na podstawie mapy ogólnogeograficznej
- wymienia główne uprawy na terenie Kanady
- wskazuje zasięg występowania głównych upraw w Kanadzie na mapie gospodarczej
- określa położenie geograficzne Stanów Zjednoczonych
- wyjaśnia znaczenie terminów: produkt światowy brutto, technopolia
- wymienia główne działy przemysłu w Stanach Zjednoczonych
- wymienia rodzaje usług wyspecjalizowanych w Stanach Zjednoczonych
- określa położenie geograficzne Australii i Oceanii
- wymienia największe pustynie Australii na podstawie mapy
- wyjaśnia znaczenie terminu basen artezyjski
- wymienia endemity w Australii oraz na wyspach Oceanii
- przedstawia liczbę ludności i gęstość zaludnienia w Australii na podstawie mapy tematycznej i analizy danych statystycznych
- określa położenie geograficzne obszarów okołobiegunowych
- wyjaśnia znaczenie terminów: góra lodowa, pak lodowy, lądolód, lodowce szelfowe, nunataki
- wymienia gatunki roślin i zwierząt na obszarach Arktyki i Antarktyki
- wymienia surowce mineralne na obszarach Arktyki i Antarktyki
- wskazuje na mapie Antarktydy położenie polskiej stacji badawczej Henryka Arctowskiego

Fizyka

Wymagania ogólne – uczeń:

wykorzystuje pojęcia i wielkości fizyczne do opisu zjawisk oraz wskazuje ich przykłady w otaczającej rzeczywistości,
rozwiązuje problemy z wykorzystaniem praw i zależności fizycznych,
planuje i przeprowadza obserwacje lub doświadczenia oraz wnioskuje na podstawie ich wyników,
posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy materiałów źródłowych, w tym tekstów popularnonaukowych.

Ponadto uczeń:

sprawnie się komunikuje,
sprawnie wykorzystuje narzędzia matematyki,

poszukuje, porządkuje, krytycznie analizuje oraz wykorzystuje informacje z różnych źródeł,

potrafi pracować w zespole.

ELEKTROSTATYKA

DOPUSZCZAJĄCY:

Uczeń:

informuje, czym zajmuje się elektrostatyka; wskazuje przykłady elektryzowania ciał w otaczającej rzeczywistości

posługuje się pojęciem ładunku elektrycznego; rozróżnia dwa rodzaje ładunków elektrycznych (dodatnie i ujemne)

wyjaśnia, z czego składa się atom; przedstawia model budowy atomu na schematycznym rysunku

posługuje się pojęciami: przewodnika jako substancji, w której łatwo mogą się przemieszczać ładunki elektryczne, i izolatora jako substancji, w której ładunki elektryczne nie mogą się przemieszczać

odróżnia przewodniki od izolatorów; wskazuje ich przykłady

posługuje się pojęciem układu izolowanego; podaje zasadę zachowania ładunku elektrycznego

wyodrębnia z tekstów i rysunków informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska lub problemu

współpracuje w zespole podczas przeprowadzania obserwacji i doświadczeń, przestrzegając zasad bezpieczeństwa

rozwiązuje proste (bardzo łatwe) zadania dotyczące treści rozdziału Elektrostatyka

DOSTATECZNY:

Uczeń:

doświadczalnie demonstruje zjawiska elektryzowania przez potarcie lub dotyk oraz wzajemne oddziaływanie ciał naelektryzowanych

opisuje sposoby elektryzowania ciał przez potarcie i dotyk; informuje, że te zjawiska polegają na przemieszczaniu się elektronów; ilustruje to na przykładach

opisuje jakościowo oddziaływanie ładunków jednoimiennych i różnoimiennych; podaje przykłady oddziaływań elektrostatycznych w otaczającej rzeczywistości i ich zastosowań (poznane na lekcji)

posługuje się pojęciem ładunku elementarnego; podaje symbol ładunku elementarnego oraz wartość: $e \approx 1,6 \cdot 10^{-19} \text{ C}$

posługuje się pojęciem ładunku elektrycznego jako wielokrotności ładunku elementarnego; stosuje jednostkę ładunku (1 C)

wyjaśnia na przykładach, kiedy ciało jest naładowane dodatnio, a kiedy jest naładowane ujemnie

posługuje się pojęciem jonu; wyjaśnia, kiedy powstaje jon dodatni, a kiedy – jon ujemny

doświadczalnie odróżnia przewodniki od izolatorów; wskazuje ich przykłady
informuje, że dobre przewodniki elektryczności są również dobrymi przewodnikami ciepła; wymienia przykłady zastosowań przewodników i izolatorów w otaczającej rzeczywistości

stosuje zasadę zachowania ładunku elektrycznego
opisuje budowę oraz zasadę działania elektroskopu; posługuje się elektroskopem
opisuje przemieszczanie się ładunków w przewodnikach pod wpływem oddziaływania ładunku zewnętrznego (indukcja elektrostatyczna)

podaje przykłady skutków i wykorzystania indukcji elektrostatycznej

przeprowadza doświadczenia:

doświadczenie ilustrujące elektryzowanie ciał przez pocieranie oraz oddziaływanie ciał naelektryzowanych,

doświadczenie wykazujące, że przewodnik można naelektryzować,

elektryzowanie ciał przez zbliżenie ciała naelektryzowanego,

korzystając z ich opisów i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; opisuje przebieg przeprowadzonego doświadczenia (wyróżnia kluczowe kroki i sposób postępowania, wyjaśnia rolę użytych przyrządów, przedstawia wyniki i formułuje wnioski na podstawie tych wyników)

rozwiązuje proste zadania dotyczące treści rozdziału Elektrostatyka

DOBRY:

Uczeń:

wskazuje przykłady oddziaływań elektrostatycznych w otaczającej rzeczywistości i ich zastosowań (inne niż poznane na lekcji)

opisuje budowę i zastosowanie maszyny elektrostatycznej

porównuje oddziaływania elektrostatyczne i grawitacyjne

wykazuje, że 1 C jest bardzo dużym ładunkiem elektrycznym (zawiera $6,24 \cdot 10^{18}$ ładunków elementarnych:

$$1 \text{ C} = 6,24 \cdot 10^{18}e)$$

Rozważa tzw. szereg tryboelektryczny

rozwiązuje zadania z wykorzystaniem zależności, że każdy ładunek elektryczny jest wielokrotnością ładunku elementarnego; przelicza podwielokrotności, przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania, z zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z danych

posługuje się pojęciem elektronów swobodnych; wykazuje, że w metalach znajdują się elektrony swobodne, a w izolatorach elektrony są związane z atomami; na tej podstawie uzasadnia podział substancji na przewodniki i izolatory

wyjaśnia wyniki obserwacji przeprowadzonych doświadczeń związanych z elektryzowaniem przewodników; uzasadnia na przykładach, że przewodnik można naelektryzować wtedy, gdy odizoluje się go od ziemi

wyjaśnia, na czym polega uziemienie ciała naelektryzowanego i zubożenie zgromadzonego na nim ładunku elektrycznego

opisuje działanie i zastosowanie piorunochronu

projektuje i przeprowadza:

doświadczenie ilustrujące właściwości ciał naelektryzowanych,

doświadczenie ilustrujące skutki indukcji elektrostatycznej,

krytycznie ocenia ich wyniki; wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyników doświadczeń; formułuje wnioski na podstawie wyników doświadczeń

rozwiązuje zadania bardziej złożone, ale typowe, dotyczące treści rozdziału Elektrostatyka

posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących treści rozdziału Elektrostatyka (w szczególności tekstu: Gdzie wykorzystuje się elektryzowanie ciał)

BARDZO DOBRY:

Uczeń:

Rposługuje się pojęciem dipolu elektrycznego do wyjaśnienia skutków indukcji elektrostatycznej

realizuje własny projekt dotyczący treści rozdziału Elektrostatyka
rozwiązuje zadania złożone, nietypowe, dotyczące treści rozdziału Elektrostatyka

PRĄD ELEKTRYCZNY:

DOPUSZCZAJĄCY:

Uczeń:

określa umowny kierunek przepływu prądu elektrycznego
przeprowadza doświadczenie modelowe ilustrujące, czym jest natężenie prądu, korzystając z jego opisu

posługuje się pojęciem natężenia prądu wraz z jego jednostką (1 A)

posługuje się pojęciem obwodu elektrycznego; podaje warunki przepływu prądu elektrycznego w obwodzie elektrycznym

wymienia elementy prostego obwodu elektrycznego: źródło energii elektrycznej, odbiornik (np. żarówka, opornik), przewody, wyłącznik, mierniki (amperomierz, woltomierz); rozróżnia symbole graficzne tych elementów

wymienia przyrządy służące do pomiaru napięcia elektrycznego i natężenia prądu elektrycznego; wyjaśnia, jak włącza się je do obwodu elektrycznego (amperomierz szeregowo, woltomierz równolegle)

wymienia formy energii, na jakie jest zamieniana energia elektryczna; wymienia źródła energii elektrycznej i odbiorniki; podaje ich przykłady

wyjaśnia, na czym polega zwarcie; opisuje rolę izolacji i bezpieczników przeciążeniowych w domowej sieci elektrycznej

opisuje warunki bezpiecznego korzystania z energii elektrycznej

wyodrębnia z tekstów, tabel i rysunków informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska lub problemu

rozpoznaje zależność rosnącą bądź malejącą na podstawie danych z tabeli lub na podstawie wykresu

współpracuje w zespole podczas przeprowadzania obserwacji i do-świadczeń, przestrzegając zasad bezpieczeństwa

rozwiązuje proste (bardzo łatwe) zadania dotyczące treści rozdziału Prąd elektryczny.

DOSTATECZNY:

Uczeń:

posługuje się pojęciem napięcia elektrycznego jako wielkości określającej ilość energii potrzebnej do przeniesienia jednostkowego ładunku w obwodzie; stosuje jednostkę napięcia (1 V)

opisuje przepływ prądu w obwodach jako ruch elektronów swobodnych albo jonów w przewodnikach

stosuje w obliczeniach związki między natężeniem prądu a ładunkiem i czasem jego przepływu przez poprzeczny przekrój przewodnika

rozróżnia sposoby łączenia elementów obwodu elektrycznego: szeregowy i równoległy
rysuje schematy obwodów elektrycznych składających się z jednego źródła energii, jednego odbiornika, mierników i wyłączników; posługuje się symbolami graficznymi tych elementów

posługuje się pojęciem oporu elektrycznego jako własnością przewodnika; posługuje się jednostką oporu (1 Ω).

stosuje w obliczeniach związki między napięciem a natężeniem prądu i oporem elektrycznym

posługuje się pojęciem pracy i mocy prądu elektrycznego wraz z ich jednostkami; stosuje w obliczeniach związki między tymi wielkościami oraz wzory na pracę i moc prądu elektrycznego

przelicza energię elektryczną wyrażoną w kilowatogodzinach na dżule i odwrotnie; oblicza zużycie energii elektrycznej dowolnego odbiornika

posługuje się pojęciem mocy znamionowej; analizuje i porównuje dane na tabliczkach znamionowych różnych urządzeń elektrycznych

wyjaśnia różnicę między prądem stałym i przemiennym; wskazuje baterię, akumulator i zasilacz jako źródła stałego napięcia; odróżnia to napięcie od napięcia w przewodach doprowadzających prąd do mieszkań

opisuje skutki działania prądu na organizm człowieka i inne organizmy żywe; wskazuje zagrożenia porażeniem prądem elektrycznym; podaje podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy

opisuje skutki przerywania dostaw energii elektrycznej do urządzeń o kluczowym znaczeniu oraz rolę zasilania awaryjnego

przeprowadza doświadczenia:

doświadczenie wykazujące przepływ ładunków przez przewodniki,

łączy według podanego schematu obwód elektryczny składający się ze źródła (baterii), odbiornika (żarówki), amperomierza i woltomierza,

bada zależność natężenia prądu od rodzaju odbiornika (żarówki) przy tym samym napięciu oraz zależność oporu elektrycznego przewodnika od jego długości, pola przekroju poprzecznego i rodzaju materiału, z jakiego jest wykonany,

wyznacza moc żarówki zasilanej z baterii za pomocą woltomierza i amperomierza, korzystając z ich opisów i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; odczytuje wskazania mierników; opisuje przebieg przeprowadzonego doświadczenia (wyróżnia kluczowe kroki i sposób postępowania, wskazuje rolę użytych przyrządów, przedstawia wyniki doświadczenia lub przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania, z zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności pomiarów, formułuje wnioski na podstawie tych wyników)

rozwiązuje proste zadania (lub problemy) dotyczące treści rozdziału Prąd elektryczny (rozpoznaje proporcjonalność prostą na podstawie wykresu, przelicza wielokrotności i podwielokrotności oraz jednostki czasu, przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania, z zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z danych)

DOBRY:

Uczeń:

porównuje oddziaływania elektro-statyczne i grawitacyjne

Rporównuje ruch swobodnych elektronów w przewodniku z ruchem elektronów wtedy, gdy do końców przewodnika podłączymy źródło napięcia

Rrozróżnia węzły i gałęzie; wskazuje je w obwodzie elektrycznym

doświadczalnie wyznacza opór przewodnika przez pomiary napięcia na jego końcach oraz natężenia płynącego przezeń prądu; zapisuje wyniki pomiarów wraz z ich jednostkami, z uwzględnieniem informacji o niepewności; przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik

zgodnie z zasadami zaokrąglania, z zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności pomiarów

Rstosuje w obliczeniach zależność oporu elektrycznego przewodnika od jego długości, pola przekroju poprzecznego i rodzaju materiału, z jakiego jest wykonany; przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania, z zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności danych

Rposługuje się pojęciem oporu właściwe-go oraz tabelami wielkości fizycznych w celu odszukania jego wartości dla danej substancji; analizuje i porównuje wartości oporu właściwego różnych substancji

Ropisuje zależność napięcia od czasu w przewodach doprowadzających prąd do mieszkań; posługuje się pojęciem napięcia skutecznego; wyjaśnia rolę zasilaczy

stwierdza, że elektrownie wytwarzają prąd przemienny, który do mieszkań jest dostarczany pod napięciem 230 V

rozwiązuje zadania (lub problemy) bardziej złożone, dotyczące treści rozdziału Prąd elektryczny

posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących treści rozdziału Prąd elektryczny
realizuje projekt: Żarówka czy świetlówka (opisany w podręczniku)

BARDZO DOBRY:

Uczeń:

Rprojektuje i przeprowadza doświadczenie (inne niż opisane w podręczniku) wykazujące zależność

$R = \rho l / S$; krytycznie ocenia jego wynik; wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla jego wyniku; formułuje wnioski

sporządza wykres zależności natężenia prądu od przyłożonego napięcia $I(U)$

Rilustruje na wykresie zależność napięcia od czasu w przewodach doprowadzających prąd do mieszkań

rozwiązuje zadania złożone, nietypowe (lub problemy) dotyczące treści rozdziału Prąd elektryczny (w tym związane z obliczaniem kosztów zużycia energii elektrycznej)

realizuje własny projekt związany z treścią rozdziału Prąd elektryczny (inny niż opisany w podręczniku)

MAGNETYZM:

DOPUSZCZAJĄCY:

Uczeń:

nazywa bieguny magnesów stałych, opisuje oddziaływanie między nimi

doświadczalnie demonstruje zachowanie się igły magnetycznej w obecności magnesu
opisuje zachowanie się igły magnetycznej w otoczeniu prostoliniowego przewodnika z prądem

posługuje się pojęciem zwojnicy; stwierdza, że zwojnica, przez którą płynie prąd elektryczny, zachowuje się jak magnes

wskazuje oddziaływanie magnetyczne jako podstawę działania silników elektrycznych; podaje przykłady wykorzystania silników elektrycznych

wyodrębnia z tekstów i ilustracji informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska lub problemu

współpracuje w zespole podczas przeprowadzania obserwacji i doświadczeń, przestrzegając zasad bezpieczeństwa
rozwiązuje proste (bardzo łatwe) zadania dotyczące treści rozdziału Magnetyzm

DOSTATECZNY:

Uczeń:

opisuje zachowanie się igły magnetycznej w obecności magnesu oraz zasadę działania kompasu (podaje czynniki zakłócające jego prawidłowe działanie); posługuje się pojęciem biegunów magnetycznych Ziemi

opisuje na przykładzie żelaza oddziaływanie magnesów na materiały magnetyczne; stwierdza, że w pobliżu magnesu każdy kawałek żelaza staje się magnesem (namagnesowuje się), a przedmioty wykonane z ferromagnetyku wzmacniają oddziaływanie magnetyczne magnesu

podaje przykłady wykorzystania oddziaływania magnesów na materiały magnetyczne
opisuje właściwości ferromagnetyków; podaje przykłady ferromagnetyków
opisuje doświadczenie Oersteda; podaje wnioski wynikające z tego doświadczenia
doświadczalnie demonstruje zjawisko oddziaływania przewodnika z prądem na igłę magnetyczną

opisuje wzajemne oddziaływanie przewodników, przez które płynie prąd elektryczny, i magnesu trwałego

opisuje jakościowo wzajemne oddziaływanie dwóch przewodników, przez które płynie prąd elektryczny (wyjaśnia, kiedy przewodniki się przyciągają, a kiedy odpychają)

opisuje budowę i działanie elektromagnesu

opisuje wzajemne oddziaływanie elektro-magnesów i magnesów; podaje przykłady zastosowania elektromagnesów

posługuje się pojęciem siły magnetycznej (elektrodynamicznej); opisuje jakościowo, od czego ona zależy

przeprowadza doświadczenia:

bada wzajemne oddziaływanie magnesów oraz oddziaływanie magnesów na żelazo i inne materiały magnetyczne,

bada zachowanie igły magnetycznej w otoczeniu prostoliniowego przewodnika z prądem,

bada oddziaływania magnesów trwałych i przewodników z prądem oraz wzajemne oddziaływanie przewodników z prądem,

bada zależność magnetycznych właściwości zwojnicy od obecności w niej rdzenia z ferromagnetyku oraz liczby zwojów i natężenia prądu płynącego przez zwoje, korzystając z ich opisów i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; wskazuje rolę użytych przyrządów oraz czynniki istotne i nieistotne dla wyników doświadczeń; formułuje wnioski na podstawie tych wyników

rozwiązuje proste zadania (lub problemy) dotyczące treści rozdziału Magnetyzm

DOBRY:

Uczeń:

porównuje oddziaływania elektrostatyczne i magnetyczne

wyjaśnia, na czym polega namagnesowanie ferromagnetyku; posługuje się pojęciem domen magnetycznych

stwierdza, że linie, wzdłuż których igła kompasu lub opiłki układają się wokół prostoliniowego przewodnika z prądem, mają kształt współśrodkowych okręgów

opisuje sposoby wyznaczania biegunowości magnetycznej przewodnika kołowego i zwojnicy (reguła śruby prawoskrętnej, reguła prawej dłoni, na podstawie ułożenia strzałek oznaczających kierunek prądu – metoda liter S i N); stosuje wybrany sposób wyznaczania biegunowości przewodnika kołowego lub zwojnicy

opisuje działanie dzwonka elektro-magnetycznego lub zamka elektrycznego, korzystając ze schematu przedstawiającego jego budowę

Rwyjaśnia, co to są paramagnetyki i diamagnetyki; podaje ich przykłady; przeprowadza doświadczenie wykazujące oddziaływanie magnesu na diamagnetyk, korzystając z jego opisu; formułuje wniosek

ustala kierunek i zwrot działania siły magnetycznej na podstawie reguły lewej dłoni

Ropisuje budowę silnika elektrycznego prądu stałego

przeprowadza doświadczenia:

demonstruje działanie siły magnetycznej, bada, od czego zależą jej wartość i zwrot,

demonstruje zasadę działania silnika elektrycznego prądu stałego,

korzystając z ich opisu i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; formułuje wnioski na podstawie wyników przeprowadzonych doświadczeń

rozwiązuje zadania (lub problemy) bardziej złożone dotyczące treści rozdziału Magnetyzm

posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących treści rozdziału Magnetyzm (w tym tekstu: Właściwości magnesów i ich zastosowania zamieszczonego w podręczniku)

BARDZO DOBRY:

Uczeń:

projektuje i buduje elektromagnes (inny niż opisany w podręczniku); demonstruje jego działanie, przestrzegając zasad bezpieczeństwa

rozwiązuje zadania złożone, nietypowe (lub problemy) dotyczące treści rozdziału Magnetyzm (w tym związane z analizą schematów urządzeń zawierających elektromagnesy) realizuje własny projekt związany z treścią rozdziału Magnetyzm

DRGANIA I FALE:

DOPUSZCZAJĄCY:

Uczeń:

opisuje ruch okresowy wahadła; wskazuje położenie równowagi i amplitudę tego ruchu; podaje przykłady ruchu okresowego w otaczającej rzeczywistości

posługuje się pojęciami okresu i częstotliwości wraz z ich jednostkami do opisu ruchu okresowego

wyznacza amplitudę i okres drgań na podstawie wykresu zależności położenia od czasu

wskazuje drgające ciało jako źródło fali mechanicznej; posługuje się pojęciami: amplitudy, okresu, częstotliwości i długości fali do opisu fal; podaje przykłady fal mechanicznych w otaczającej rzeczywistości

stwierdza, że źródłem dźwięku jest drgające ciało, a do jego rozchodzenia się potrzebny jest ośrodek (dźwięk nie rozchodzi się w próżni); podaje przykłady źródeł dźwięków w otaczającej rzeczywistości

stwierdza, że fale dźwiękowe można opisać za pomocą tych samych związków między długością, prędkością, częstotliwością i okresem fali, jak w przypadku fal mechanicznych; porównuje wartości prędkości fal dźwiękowych w różnych ośrodkach, korzystając z tabeli tych wartości

wymienia rodzaje fal elektromagnetycznych: radiowe, mikrofałe, promieniowanie podczerwone, światło widzialne, promieniowanie nadfioletowe, rentgenowskie i gamma; podaje przykłady ich zastosowania

przeprowadza doświadczenia:

demonstruje ruch drgający ciężar-ka zawieszonego na sprężynie lub nici; wskazuje położenie równowagi i amplitudę drgań,

demonstruje powstawanie fali na sznurze i wodzie,

wytwarza dźwięki i wykazuje, że do rozchodzenia się dźwięku potrzebny jest ośrodek,

wytwarza dźwięki; bada jakościowo zależność ich wysokości od częstotliwości drgań i zależność ich głośności od amplitudy drgań, korzystając z ich opisów; opisuje przebieg przeprowadzonego doświadczenia, przedstawia wyniki i formułuje wnioski

wyodrębnia z tekstów, tabel i ilustracji informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska lub problemu; rozpoznaje zależność rosnącą i zależność malejącą na podstawie danych z tabeli

współpracuje w zespole podczas przeprowadzania obserwacji i doświadczeń, przestrzegając zasad bezpieczeństwa
rozwiązuje proste (bardzo łatwe) zadania dotyczące treści rozdziału Drgania i fale

DOSTATECZNY:

Uczeń:

opisuje ruch drgający (drżania) ciała pod wpływem siły sprężystości; wskazuje położenie równowagi i amplitudę drgań

posługuje się pojęciem częstotliwości jako liczbą pełnych drgań (wahnięć) wykonanych w jednostce czasu ($f=n/t$) i na tej podstawie określa jej jednostkę ($1\text{ Hz}=1/s$); stosuje w obliczeniach związki między częstotliwością a okresem drgań ($f=1/T$)

doświadczalnie wyznacza okres i częstotliwość w ruchu okresowym (wahadła i ciężarka zawieszona na sprężynie); bada jakościowo zależność okresu wahadła od jego długości i zależność okresu drgań ciężarka od jego masy (korzystając z opisu doświadczeń); wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyników doświadczeń; zapisuje wyniki pomiarów wraz z ich jednostką, z uwzględnieniem informacji o niepewności; przeprowadza obliczenia i zapisuje wyniki zgodnie z zasadami zaokrąglania, z zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności pomiarów; formułuje wnioski

analizuje jakościowo przemiany energii kinetycznej i energii potencjalnej sprężystości w ruchu drgającym; podaje przykłady przemian energii podczas drgań zachodzących w otaczającej rzeczywistości

przedstawia na schematycznym rysunku wykres zależności położenia od czasu w ruchu drgającym; zaznacza na nim amplitudę i okres drgań

opisuje rozchodzenie się fali mechanicznej jako proces przekazywania energii bez przenoszenia materii

posługuje się pojęciem prędkości rozchodzenia się fali; opisuje związek między prędkością, długością i częstotliwością (lub okresem) fali: $v=\lambda \cdot f$ (lub $v=\lambda /T$)

stosuje w obliczeniach związki między okresem, częstotliwością i długością fali wraz z ich jednostkami

doświadczalnie demonstruje dźwięki o różnych częstotliwościach z wykorzystaniem drgającego przedmiotu lub instrumentu muzycznego

opisuje mechanizm powstawania i rozchodzenia się fal dźwiękowych w powietrzu
posługuje się pojęciami energii i natężenia fali; opisuje jakościowo związek między energią fali a amplitudą fali

opisuje jakościowo związki między wysokością dźwięku a częstotliwością fali i między natężeniem dźwięku (głośnością) a energią fali i amplitudą fali

rozdziela dźwięki słyszalne, ultradźwięki i infradźwięki; podaje przykłady ich źródeł i zastosowania; opisuje szkodliwość hałasu

doświadczalnie obserwuje oscylogramy dźwięków z wykorzystaniem różnych technik
stwierdza, że źródłem fal elektromagnetycznych są drgające ładunki elektryczne oraz prąd, którego natężenie zmienia się w czasie

opisuje poszczególne rodzaje fal elektromagnetycznych; podaje odpowiadające im długości i częstotliwości fal, korzystając z diagramu przedstawiającego widmo fal elektromagnetycznych

wymienia cechy wspólne i różnice w rozchodzeniu się fal mechanicznych i elektromagnetycznych; podaje wartość prędkości fal elektromagnetycznych w próżni; porównuje wybrane fale (np. dźwiękowe i świetlne)

rozwiązuje proste zadania (lub problemy) dotyczące treści rozdziału Drgania i fale (przelicza wielokrotności i podwielokrotności oraz jednostki czasu, przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania, z zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z danych)

DOBRY:

Uczeń:

posługuje się pojęciami: wahadła matematycznego, wahadła sprężynowego, częstotliwości drgań własnych; odróżnia wahadło matematyczne od wahadła sprężynowego
analizuje wykresy zależności położenia od czasu w ruchu drgającym; na podstawie tych wykresów porównuje drgania ciał

analizuje wykres fali; wskazuje oraz wyznacza jej długość i amplitudę; porównuje fale na podstawie ich ilustracji

omawia mechanizm wytwarzania dźwięków w wybranym instrumencie muzycznym

Podaje wzór na natężenie fali oraz jednostkę natężenia fali

analizuje oscylogramy różnych dźwięków

Posługuje się pojęciem poziomu natężenia dźwięku wraz z jego jednostką (1 dB); określa progi słyszalności i bólu oraz poziom natężenia hałasu szkodliwego dla zdrowia

Rozjaśnia ogólną zasadę działania radia, telewizji i telefonów komórkowych, korzystając ze schematu przesyłania fal elektromagnetycznych

rozwiązuje zadania (lub problemy) bardziej złożone dotyczące treści rozdziału Drgania i fale

posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących treści rozdziału Drgania i fale

realizuje projekt: Prędkość i częstotliwość dźwięku (opisany w podręczniku)

BARDZO DOBRY:

Uczeń:

projektuje i przeprowadza doświadczenie (inne niż opisane w podręczniku) w celu zbadania, od czego (i jak) zależą, a od czego nie zależą okres i częstotliwość w ruchu okresowym; opracowuje i krytycznie ocenia wyniki doświadczenia; formułuje wnioski i prezentuje efekty przeprowadzonego badania

rozwiązuje zadania złożone, nietypowe (lub problemy), dotyczące treści rozdziału Drgania i fale

realizuje własny projekt związany z treścią rozdziału Drgania i fale (inny niż opisany w podręczniku).

OPTYKA:

DOPUSZCZAJĄCY:

Uczeń:

wymienia źródła światła; posługuje się pojęciami: promień świetlny, wiązka światła, ośrodek optyczny, ośrodek optycznie jednorodny; rozróżnia rodzaje źródeł światła (naturalne i sztuczne) oraz rodzaje wiązek światła (zbieżna, równoległa i rozbieżna)

ilustruje prostoliniowe rozchodzenie się światła w ośrodku jednorodnym; podaje przykłady prostoliniowego biegu promieni światła w otaczającej rzeczywistości

opisuje mechanizm powstawania cienia i półcienia jako konsekwencje prostoliniowego rozchodzenia się światła w ośrodku jednorodnym; podaje przykłady powstawania cienia i półcienia w otaczającej rzeczywistości

porównuje zjawiska odbicia i rozproszenia światła; podaje przykłady odbicia i rozproszenia światła w otaczającej rzeczywistości

rozróżnia zwierciadła płaskie i sferyczne (wklęsłe i wypukłe); podaje przykłady zwierciadeł w otaczającej rzeczywistości

posługuje się pojęciami osi optycznej i promienia krzywizny zwierciadła; wymienia cechy obrazów wytworzonych przez zwierciadła (pozorne lub rzeczywiste, proste lub odwrócone, powiększone, pomniejszone lub tej samej wielkości co przedmiot)

rozróżnia obrazy: rzeczywisty, pozorny, prosty, odwrócony, powiększony, pomniejszony, tej samej wielkości co przedmiot

opisuje światło lasera jako jedno-barwne i ilustruje to brakiem rozszczepienia w pryzmacie; porównuje przejście światła jednobarwnego i światła białego przez pryzmat

rozróżnia rodzaje soczewek (skupiające i rozpraszające); posługuje się pojęciem osi optycznej soczewki; rozróżnia symbole soczewki skupiającej i rozpraszającej; podaje przykłady soczewek w otaczającej rzeczywistości oraz przykłady ich wykorzystania

opisuje bieg promieni ilustrujący powstawanie obrazów rzeczywistych i pozornych wytwarzanych przez soczewki, znając położenie ogniska

posługuje się pojęciem powiększenia obrazu jako ilorazu wysokości obrazu i wysokości przedmiotu

przeprowadza doświadczenia:

obserwuje bieg promieni światła i wykazuje przekazywanie energii przez światło,

obserwuje powstawanie obszarów cienia i półcienia,

bada zjawiska odbicia i rozproszenia światła,

obserwuje obrazy wytwarzane przez zwierciadło płaskie, obserwuje obrazy wytwarzane przez zwierciadła sferyczne,

obserwuje bieg promienia światła po przejściu do innego ośrodka w zależności od kąta padania oraz przejście światła jedno-barwnego i światła białego przez pryzmat,

obserwuje bieg promieni równoległych do osi optycznej przechodzących przez soczewki skupiającą i rozpraszającą,

obserwuje obrazy wytwarzane przez soczewki skupiające, korzystając z ich opisu i przestrzegając zasad bezpieczeństwa; opisuje przebieg doświadczenia (wskazuje rolę użytych przyrządów oraz czynniki istotne i nieistotne dla wyników doświadczeń); formułuje wnioski na podstawie wyników doświadczenia

wyodrębnia z tekstów, tabel i ilustracji informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska lub problemu

współpracuje w zespole podczas przeprowadzania obserwacji i doświadczeń, przestrzegając zasad bezpieczeństwa

rozwiązuje proste (bardzo łatwe) zadania dotyczące treści rozdziału Optyka

DOSTATECZNY:

Uczeń:

opisuje rozchodzenie się światła w ośrodku jednorodnym

opisuje światło jako rodzaj fal elektromagnetycznych; podaje przedział długości fal świetlnych oraz przybliżoną wartość prędkości światła w próżni

przedstawia na schematycznym rysunku powstawanie cienia i półcienia

opisuje zjawiska zaćmienia Słońca i Księżyca

posługuje się pojęciami: kąta padania, kąta odbicia i normalnej do opisu zjawiska odbicia światła od powierzchni płaskiej; opisuje związek między kątem padania a kątem odbicia; podaje i stosuje prawo odbicia

opisuje zjawisko odbicia światła od powierzchni chropowatej

analizuje bieg promieni wychodzących z punktu w różnych kierunkach, a następnie odbitych od zwierciadła płaskiego i zwierciadeł sferycznych; opisuje i ilustruje zjawisko odbicia od powierzchni sferycznej

opisuje i konstruuje graficznie bieg promieni ilustrujący powstawanie obrazów pozornych wytwarzanych przez zwierciadło płaskie; wymienia trzy cechy obrazu (pozorny, prosty i tej samej wielkości co przedmiot); wyjaśnia, kiedy obraz jest rzeczywisty, a kiedy – pozorny

opisuje skupianie się promieni w zwierciadle wklęsłym; posługuje się pojęciami ogniska i ogniskowej zwierciadła

podaje przykłady wykorzystania zwierciadeł w otaczającej rzeczywistości

opisuje i konstruuje graficznie bieg promieni ilustrujący powstawanie obrazów rzeczywistych i pozornych wytwarzanych przez zwierciadła sferyczne, znając położenie ogniska

opisuje obrazy wytwarzane przez zwierciadła sferyczne (podaje trzy cechy obrazu)

posługuje się pojęciem powiększenia obrazu jako ilorazu wysokości obrazu i wysokości przedmiotu

opisuje jakościowo zjawisko załamania światła na granicy dwóch ośrodków różniących się prędkością rozchodzenia się światła; wskazuje kierunek załamania; posługuje się pojęciem kąta załamania

podaje i stosuje prawo załamania światła (jakościowo)

opisuje światło białe jako mieszaninę barw; ilustruje to rozszczepieniem światła w pryzmacie; podaje inne przykłady rozszczepienia światła

opisuje i ilustruje bieg promieni równoległych do osi optycznej przechodzących przez soczewki skupiającą i rozpraszającą, posługując się pojęciami ogniska i ogniskowej; rozróżnia ogniska rzeczywiste i pozorne

wyjaśnia i stosuje odwracalność biegu promieni świetlnych (stwierdza np., że promienie wychodzące z ogniska po załamaniu w soczewce skupiającej tworzą wiązkę promieni równoległych do osi optycznej)

rysuje konstrukcyjnie obrazy wytworzone przez soczewki; rozróżnia obrazy: rzeczywiste, pozorne, proste, odwrócone; porównuje wielkość przedmiotu z wielkością obrazu

opisuje obrazy wytworzone przez soczewki (wymienia trzy cechy obrazu); określa rodzaj obrazu w zależności od odległości przedmiotu od soczewki

opisuje budowę oka oraz powstawanie obrazu na siatkówce, korzystając ze schematycznego rysunku przedstawiającego budowę oka; posługuje się pojęciem akomodacji oka

posługuje się pojęciami krótkowzroczności i dalekowzroczności; opisuje rolę soczewek w korygowaniu tych wad wzroku

przeprowadza doświadczenia:

demonstruje zjawisko prostoliniowego rozchodzenia się światła,

skupia równoległą wiązką światła za pomocą zwierciadła wklęsłego i wyznacza jej ognisko,

demonstruje powstawanie obrazów za pomocą zwierciadeł sferycznych,

demonstruje zjawisko załamania światła na granicy ośrodków,
demonstruje rozszczepienie światła w pryzmacie,
demonstruje powstawanie obrazów za pomocą soczewek,
otrzymuje za pomocą soczewki skupiającej ostre obrazy przedmiotu na ekranie,
przestrzegając zasad bezpieczeństwa; wskazuje rolę użytych przyrządów oraz czynniki istotne i nieistotne dla wyników doświadczeń; formułuje wnioski na podstawie tych wyników rozwiązuje proste zadania (lub problemy) dotyczące treści rozdziału Optyka

DOBRY:

Uczeń:

wskazuje prędkość światła jako maksymalną prędkość przepływu informacji;
porównuje wartości prędkości światła w różnych ośrodkach przezroczystych

wyjaśnia mechanizm zjawisk zaćmienia Słońca i Księżyca, korzystając ze
schematycznych rysunków przedstawiających te zjawiska

projektuje i przeprowadza doświadczenie potwierdzające równość kątów padania i odbicia; wskazuje czynniki istotne i nieistotne dla wyników doświadczenia; prezentuje i krytycznie ocenia wyniki doświadczenia

analizuje bieg promieni odbitych od zwierciadła wypukłego; posługuje się pojęciem ogniska pozornego zwierciadła wypukłego

podaje i stosuje związek ogniskowej z promieniem krzywizny (w przybliżeniu $f=1/2 \cdot r$); wyjaśnia i stosuje odwracalność biegu promieni świetlnych (stwierdza np., że promienie wychodzące z ogniska po odbiciu od zwierciadła tworzą wiązkę promieni równoległych do osi optycznej)

przewiduje rodzaj i położenie obrazu wytwarzanego przez zwierciadła sferyczne w zależności od odległości przedmiotu od zwierciadła

posługuje się pojęciem powiększenia obrazu jako ilorazu odległości obrazu od zwierciadła i odległości przedmiotu od zwierciadła; podaje i stosuje wzory na powiększenie obrazu (np.: $p=h_2/h_1$ i $p=y/x$); wyjaśnia, kiedy: $p < 1$, $p = 1$, $p > 1$

wyjaśnia mechanizm rozszczepienia światła w pryzmacie, posługując się związkiem między prędkością światła a długością fali świetlnej w różnych ośrodkach i odwołując się do widma światła białego

opisuje zjawisko powstawania tęczy

posługuje się pojęciem zdolności skupiającej soczewki wraz z jej jednostką (1 D)

posługuje się pojęciem powiększenia obrazu jako ilorazu odległości obrazu od soczewki i odległości przedmiotu od soczewki; podaje i stosuje wzory na powiększenie obrazu (np.: $p=h_2/h_1$ i $p=y/x$); stwierdza, kiedy: $p < 1$, $p = 1$, $p > 1$; porównuje obrazy w zależności od odległości przedmiotu od soczewki skupiającej i rodzaju soczewki

przewiduje rodzaj i położenie obrazu wy- tworzego przez soczewki w zależności od odległości przedmiotu od soczewki, znając położenie ogniska (i odwrotnie)

Rposługuje się pojęciami astygmatyzmu i daltonizmu
rozwiązuje zadania (lub problemy) bardziej złożone dotyczące treści rozdziału Optyka
posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularnonaukowych) dotyczących treści rozdziału Optyka (w tym tekstu: Zastosowanie prawa odbicia i prawa załamania światła zamieszczonego w podręczniku)

BARDZO DOBRY:

Uczeń:

Ropisuje zagadkowe zjawiska optyczne występujące w przyrodzie (np. miraż, błękit nieba, widmo Brockenu, halo)

Ropisuje wykorzystanie zwierciadeł i soczewek w przyrządach optycznych (np. mikroskopie, lunecie)

rozwiązuje zadania złożone, nietypowe (lub problemy), dotyczące treści rozdziału Optyka

realizuje własny projekt związany z treścią rozdziału Optyka

Język hiszpański

Ocena celująca:

a) Charakterystyka ucznia: wybitny, wyjątkowo staranny, systematyczny, pilny, uczynny, pomocny, wrażliwy, o wysokiej kulturze osobistej, otwarty, tolerancyjny, wyrozumiały, bezkonfliktowy, nie stwarza problemów wychowawczych, umiejący rozwiązywać problemy, wykazujący się szczególnie wysoką aktywnością i kreatywnością na forum klasy, odpowiedzialny, podejmuje liczne inicjatywy, charakteryzuje się wysoką autonomią w uczeniu się, ma szczególne zdolności językowe itp.

b) Wymagania w ramach czterech umiejętności (słuchanie, czytanie, mówienie, pisanie):
- biegle posługuje się językiem we wszystkich jego aspektach, uczestniczy z sukcesami w pozaszkolnych formach aktywności edukacyjno-kulturalnej, konkursach i olimpiadach, wykracza wiedzą i umiejętnościami poza obowiązujący materiał nauczania, w zakresie materiału nauczania praktycznie nie popełnia błędów, bardzo sprawnie/płynn timerkorzystuje nabyte kompetencje komunikacyjne w praktyce.

Uczeń potrafi:

- zrozumieć ogólny sens i kluczowe informacje w tekstach słuchanych i rozmowach na poziomie rozszerzonym, wydobyć potrzebne informacje, uczucia i reakcje oraz przekształcić je w formę pisemną, zrozumieć skomplikowane polecenia nauczyciela;
- czytać płynnie teksty nie preparowane z odpowiednią wymową i intonacją, zrozumieć sens czytanych tekstów oraz dyskutować na tematy zawarte w tekście;
- mówić spójnie i płynnie używając poprawnej intonacji i wymowy do wyrażenia złożonych struktur na poziomie rozszerzonym, posługiwać się poprawnym językiem, popełniając niewiele błędów, wyrażać myśli i idee w sposób naturalny omawiając tematy codzienne i abstrakcyjne, uzasadniać i bronić swoich opinii;
- pisać teksty używając języka na poziomie rozszerzonym, spójnie i logicznie organizować tekst, używać poprawnej pisowni, interpunkcji i stylistyki.

Program nauczania języka hiszpańskiego Explora dla klas VII i VIII szkoły podstawowej 59

Ocena bardzo dobra:

a) Charakterystyka ucznia: bardzo dobrze opanował materiał nauczania, bardzo rzadko popełnia błędy w zakresie wprowadzonego materiału nauczania, z powodzeniem wykorzystuje nabyte kompetencje komunikacyjne w praktyce, staranny, systematyczny, pilny, uczynny, pomocny, wrażliwy, aktywny, najczęściej samodzielny, kreatywny, niekiedy jest inicjatorem działań, czasami uczestniczy w pozaszkolnych formach aktywności, w grupie często dominuje, odpowiedzialny, bezkonfliktowy, nie stwarza problemów wychowawczych, otwarty i tolerancyjny, podejmuje próby rozwiązywania problemów itp.

b) Wymagania w ramach czterech umiejętności (słuchanie, czytanie, mówienie, pisanie):
Uczeń potrafi:

- zrozumieć ogólny sens i kluczowe informacje w tekstach słuchanych i rozmowach na poziomie podstawowym, zrozumieć polecenia nauczyciela, bardzo dobrze określa sens rozmowy, wyodrębnia zadane informacje, śledzi fabułę komunikatu i udziela odpowiedzi na pytania nauczyciela;
- czytać płynnie teksty preparowane z odpowiednią wymową i intonacją, zrozumieć sens czytanych tekstów oraz wypowiadać się na tematy zawarte w tekście, rozpoznaje i rozróżnia jednostki leksykalne i gramatyczne, nieznane wyrazy tłumaczy na podstawie kontekstu, wyszukuje informacje szczegółowe;
- mówić spójnie i płynnie używając poprawnej intonacji i wymowy do wyrażenia struktur gramatyczno –leksykalnych na poziomie podstawowym, posługiwać się poprawnym językiem, popełniając niewiele błędów, wyrażać myśli i idee w sposób naturalny omawiając tematy codzienne i abstrakcyjne, uzasadniać swoje opinie, akcentuje i intonuje poprawnie, tempo wypowiedzi jest zbliżone do naturalnego;
- pisać teksty używając języka na poziomie podstawowym, spójnie i logicznie organizować tekst, używać poprawnej pisowni, tekst jest logiczny i spójny, a sporadyczne błędy nie zakłócają rozumienia tekstu.

Ocena dobra:

a) Charakterystyka ucznia: w stopniu dobrym opanował materiał nauczania, zdarza mu się popełniać błędy w zakresie zrealizowanego materiału nauczania, stara się wykorzystywać nabyte kompetencje komunikacyjne Program nauczania języka hiszpańskiego Explora dla klas VII i VIII szkoły podstawowej 60 w praktyce, choć nie zawsze mu się to udaje, dość staranny, systematyczny, pilny, czasami uczynny, wykazuje się aktywnością, jednak rzadziej z własnej inicjatywy, w miarę samodzielny, choć wymagający kontroli, w zakresie samodzielnego uczenia się stosuje jedynie podstawowe strategie, raczej współodpowiedzialny niż odpowiedzialny, nie stwarza większych problemów wychowawczych, zazwyczaj otwarty i tolerancyjny itp.

b) Wymagania w ramach czterech umiejętności (słuchanie, czytanie, mówienie, pisanie):

Uczeń potrafi:

- zrozumieć ogólny sens i większość kluczowych informacji w tekstach słuchanych i rozmowach na poziomie podstawowym, wydobyć część potrzebnych informacji, zrozumieć proste polecenia nauczyciela, jest w stanie określić ogólny sens wypowiedzi, wyodrębnić kluczowe wypowiedzi, rozpoznaje poznane słownictwo;
- czytać dość płynnie teksty preparowane z odpowiednią wymową, zrozumieć sens czytanych tekstów oraz wypowiadać się na ten temat;
- mówić spójnie, posługiwać się dość poprawnym językiem, popełniając zauważalne błędy, wyrażać myśli i idee omawiając tematy codzienne i niektóre abstrakcyjne, uzasadniać swoje opinie, popełnia drobne błędy w intonacji i akcencie nie powodujące zakłóceń w komunikacji, w znanych sytuacjach reaguje w poprawny sposób;
- pisać teksty używając języka na poziomie podstawowym, dość spójnie i logicznie organizować tekst, używać dość poprawnej pisowni, tworzy samodzielne wypowiedzi w sposób logiczny i spójny, wykorzystuje poznane słownictwo i gramatykę, jednak robi pewne błędy, styl zgodny z formą.

Ocena dostateczna:

a) Charakterystyka ucznia: materiał nauczania opanował w stopniu dostatecznym, często popełnia błędy w zakresie zrealizowanego materiału nauczania, raczej unika komunikacji w języku hiszpańskim, ogranicza się do udzielania się na lekcji w ramach poleceń i instrukcji nauczyciela, często niestaranny, mało systematyczny, raczej bierny, mało samodzielny i wymagający pomocy ze strony innych, wymagający częstej kontroli, zauważalne braki w zakresie samodzielnego uczenia się, niezbyt chętny do współpracy, niewykazujący inicjatywy, zdarza się, że stwarza problemy wychowawcze itp. Program nauczania języka hiszpańskiego Explora dla klas VII i VIII szkoły podstawowej 61

b) Wymagania w ramach czterech umiejętności (słuchanie, czytanie, mówienie, pisanie):

Uczeń potrafi:

- zrozumieć ogólny sens i niektóre informacje w tekstach słuchanych i rozmowach na poziomie podstawowym (w przypadku 2 - 3 krotnego wysłuchania tekstu), zrozumieć proste polecenia nauczyciela;
- czytać teksty preparowane, popełniając dużo błędów, zrozumieć ogólny sens czytanych tekstów oraz częściowo wypowiadać się na ten temat, rozumie sens tekstu, rozgranicza informację główną od drugorzędnych;
- posługiwać się częściowo poprawnym językiem, popełniając dużo błędów, ale jest komunikatywny, wyrażać myśli omawiając tematy codzienne i niekiedy abstrakcyjne, poprawnie buduje komunikaty stosując poznane zwroty i stara się budować własne w ramach relacjonowania i udzielania informacji;
- pisać proste teksty użytkowe używając języka na poziomie podstawowym, dość spójnie organizować tekst, samodzielna wypowiedź ma pewne braki, pojawiają się błędy stylistyczne i logiczne, ale komunikat jest zrozumiały i stosowny do formy.

Ocena dopuszczająca:

a) Charakterystyka ucznia: w bardzo niewielkim stopniu opanował materiał, najczęściej popełnia błędy w zakresie zrealizowanego materiału nauczania, unika komunikacji w języku hiszpańskim, niestarány, niechętny, wykazuje się zupełnym brakiem systematyczności, bierny, w pracy na lekcji uzależniony od pomocy innych, wymagający częstej kontroli, nie potrafi uczyć się samodzielnie, często stwarza problemy wychowawcze itp.

b) Wymagania w ramach czterech umiejętności (słuchanie, czytanie, mówienie, pisanie):
Uczeń potrafi:

- zrozumieć ogólny sens w tekstach słuchanych i rozmowach na poziomie podstawowym, wydobyć niektóre informacje, zrozumieć proste polecenia nauczyciela;
- czytać teksty preparowane, popełniając dużo błędów, zrozumieć niektóre zdania czytanych tekstów, w niewielkim stopniu wykorzystać informacje zawarte w tekście, rozumie tekst linearnie, wymaga pomocy przy wyjaśnianiu nowych słów oraz przy wyszukiwaniu informacji; Program nauczania języka hiszpańskiego Explora dla klas VII i VIII szkoły podstawowej 62
- posługiwać się językiem niepoprawnym, popełniając dużo błędów, wyrażać niektóre myśli, omawiać tematy codzienne, posługując się bardzo ograniczonym słownictwem, bywa niekomunikatywny, odtwarza wyuczone zwroty komunikacyjne, tempo wypowiedzi jest wolne, buduje proste zdania, a w wypowiedzi pojawiają się błędy intonacyjne i w akcencie;
- pisać proste teksty użytkowe, używając w większości niepoprawnego języka na poziomie podstawowym, używać nieprawidłowej pisowni, odtwarza formę komunikatu, a jej styl nie zawsze jest zgodny z formą.

Ocena niedostateczna:

a) Charakterystyka ucznia: nie opanował materiału nauczania, unika komunikacji w języku hiszpańskim, niechlujny, niechętny a nawet wrogo nastawiony, unikający jakiegokolwiek

aktywności, całkowicie bierny, w pracy na lekcji uzależniony od pomocy innych, wymagający stałej kontroli, nie potrafi uczyć się samodzielnie, nie chce uczyć się w grupie, nie wnosi nic wartościowego do wspólnej pracy, dezorganizuje i zaburza porządek w klasie, zazwyczaj stwarza duże problemy wychowawcze itp.

b) Wymagania w ramach czterech umiejętności (słuchanie, czytanie, mówienie, pisanie):

- uczeń nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, nie posługuje się językiem hiszpańskim w żadnym z jego aspektów nie wykazuje żadnej chęci zmiany i zaangażowania w naukę.